Predstavništvo Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice u BiH
Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine

PRIRUČNIK O AZILU U BOSNI I HERCEGOVINI

Sarajevo 2007.

Ova publikacija je prevedena i objavljena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj publikacije ne odražava nužno stavove Evropske unije.

Redakcijski odbor
Marijan Baotić, Ministarstvo sigurnosti BiH
Mario Nenadić, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH
Sabina Čejović, Predstavništvo UNHCR-a u BiH

...

Urednica
Snježana Ausić
Nataša Velašević

Izdavači
Visoki komesarijat Ujedinjenih naroda za izbjeglice u Bosni i Hercegovini
Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine

Tiraž
300

UVOD

Priručnik o azilu u BiH je rezultat zajedničkog rada Predstavništva UNHCR-a u BiH, Sektora za azil Ministarstva sigurnosti i Sektora za izbjeglice, raseljena lica i stambenu politiku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, uz finansijsku podršku Delegacije Evropske komisije u BiH. Namjera autora ove publikacije je da na lako čitljiv način prikaže do sada izgrađeni sistem azila i međunarodne zaštite u BiH, koji obuhvata:

- upravne organe koji su oformljeni i osposobljeni da vode postupak utvrđivanja izbjegličkog statusa ili statusa privremenog boravka iz humanitarnih razloga u postupku azila (u daljem tekstu: status supsidijarne zaštite),
- upravne organe koji su oformljeni i osposobljeni da vode brigu o pristupu pravima i integraciji lica kojima je već priznat izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite te donedavno status privremenog prihvata,
- ulogu nevladinog sektora u oblasti azila i
- zakonodavni okvir koji je do sada ustanovljen u oblasti azila.

Priručnik je namijenjen kako kreatorima politike u oblasti azila u BiH, tako i licima i ustanovama koje se posredno ili neposredno bave zaštitom tražilaca azila, priznatih izbjeglica i lica kojima je priznata supsidijarna zaštita (u daljem tekstu: međunarodna zaštita).

Vlada BiH je odlučila još početkom 2006. godine da otpočne proces izmjene *Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu* koji je usvojen 2003. godine, sa ciljem njegovog usklađivanja sa EU *acquis.* Savjet ministara BiH je nedavno usvojio nacrt novog *Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu* koji uskoro treba da bude upućen u parlamentarnu proceduru. Prema usvojenom tekstu nacrta Zakona svi podzakonski akti koji su do sada stupili na snagu, a koji nisu u suprotnosti sa novim Zakonom, ostaće na snazi i nakon njegovog usvajanja. Stoga će većina propisa objavljenih u ovom Priručniku ostati na snazi i nakon usvajanja novog Zakona.

Autori ovoga priručnika su stoga željeli na jednom mjestu prikazati šta je sve urađeno u oblasti azila i međunarodne zaštite u BiH do sada da bi se sve buduće aktivnosti usmjerile ka nadogradnji dosada izgrađenih vrijednosti. Također smo željeli da na jednom mjestu prikupimo sve tekstove dosada donešenih domaćih propisa koji su u neposrednoj vezi sa pravom stranaca u BiH da traže i ostvare međunarodnu zaštitu kroz postojeći sistem azila.

Imajući u vidu odlučnost Vlade BiH da uskladi postojeće zakonodavstvo u oblasti imigracije i azila sa *EU acquis* (tečevinom EZ-a), u tekst Priručnika smo uvrstili i tekstove direktiva koje je Vijeće EZ-a dosada donijelo u oblasti azila.

Sarajevo, 7. novembar 2007. godine
Predstavništvo UNHCR-a u BiH

S A D R Ž A J

I. OPŠTI DIO

1. Razvoj sistema azila u BiH……..5
2. Postupak azila u Bosni i Hercegovini……12
3. Nadležni organi i postupak pružanja pomoći pri integraciji izbjeglica i drugih lica kojima je u postupku azila priznato pravo na međunarodnu zaštitu….. 18
4. Uloga nevladinog sektora u postupku azila i ostvarivanja prava……...24

II. ŠEMATSKI PRIKAZI

5. Šematski prikaz postupka azila……..... 31
6. Organigram Sektora za azil u Ministarstvu sigurnosti……..... 32
7. Šematski prikaz besplatne pravne pomoći u postupku azila……..... 33
8. Organigram Sektora za izbjeglice, raseljena lica i stambenu problematiku Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice..... 34

III. PRAVNI OKVIR

9. Spisak propisa relevantnih u oblasti azila i međunarodne zaštite u BiH sa kratkim osvrtom na njihov značaj u ovoj oblasti..... 37
10. Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu……..... 45
11. Odluka o privremenom određivanju nadležnosti……..... 88
12. Pravilnik o azilu u BiH……..... 92
13. Uputstvo o re-registraciji i regulisanju statusa izbjeglica iz Republike Hrvatske. 124
14. Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima……..... 131
15. Pravilnik o putnom listu za strance……..... 141
16. Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima……. 147
17. Pravilnik o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite osoba kojima je priznat izbjeglički status ili drugi vid međunarodno-pravne zaštite u BiH……... 186
18. Pravilnik o osobnom stanju i upisu činjenica rođenja, vjenčanja i smrti izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom u BiH u matične knjige..... 191
19. Pravilnik o načinu rada i funkcionisanju prihvatnih centara u BiH..... 195
20. Protokol o prenosu određivanja statusa izbjeglice i drugih odgovornosti vezanih za azil sa UNHCR-a na Ministarstvo sigurnosti BiH……. 203
21. Protokol o međusobnim obavezama u osiguranju pristupa pravima osoba pod privremenim prihvatom i osoba koje su podnijele zahtjev za azil za vrijeme trajanja statusa privremenog prihvata u BiH……...209
22. Protokol o pružanju besplatne pravne pomoći između Ministarstva sigurnosti i Udruženja "Vaša prava BiH"……..... 214

23. Protokol između Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i Udruženja "Vaša prava BiH" o pružanju besplatne pravne pomoći……218

24. **EU ACQUIS u oblasti azila**

23.1 Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 21. jula 2001. o minimalnim standardima za pružanje privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba i mjerama za promicanje ravnoteže među državama članicama u vezi sa naporima koje one ulažu prilikom prihvata takvih osoba i snošenju posljedica tog čina……222
24.2 Direktiva Vijeća 2003/9/EZ od 27. januara 2003. kojom se propisuju minimalni standardi za prihvat tražitelja azila……..... 242
24.3 Direktiva Vijeća 2003/86/EZ od 22. septembra 2003. o pravu na spajanje sa porodicom……...259
24.4 Uredba Vijeća (EZ) br. 343/2003 od 18. februara 2003. godine kojom se uspostavljaju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji je državljanin neke treće zemlje podnio u jednoj od država članica…….... 274
24.5 Uredba Komisije (EZ) broj 1560/2003 od 2. septembra 2003. godine kojom se uređuju iscrpna pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) broj 343/2003 kojom se uspostavljaju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji je državljanin neke treće zemlje podnio u jednoj od država članica…..... 296
24.6 Uredba Vijeća (EZ) br. 2725/2000 od 11. decembra 2000. godine o uspostavi 'Eurodaca' za usporedbu otisaka prstiju radi efikasne primjene Dablinske konvencije.....325
24.7 Direktiva Vijeća 2004/83/EZ od 29. aprila 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je iz drugih razloga potrebna međunarodna zaštita i o sadržaju dodijeljene zaštite……347
24.8 Direktiva Vijeća 2005/85/EZ od 1. decembra 2005. o minimalnim standardima u postupku za priznavanje i oduzimanje izbjegličkog statusa u državama članicama…….. …… 373
24.9 Direktiva Vijeća 2001/51/EZ od 28. juna 2001. godine kojom se dopunjuju odredbe člana 26. Konvencije o primjeni sporazuma iz Šengena od 14. juna 1985. godine..... 414

IV. ADRESAR

25. Adresar nadležnih organa, ustanova i nevladinih organizacija……..421

Opšti dio

RAZVOJ SISTEMA AZILA U BIH

"**Politika i regulisanje pitanja imigracije, izbjeglica i azila**" ([1]) je prema Ustavu BiH propisana kao jedna od svega deset (10) funkcija koje su od vitalnog značaja za funkcionisanje BiH kao moderne države i koja stoga potpada pod isključivu nadležnost njenih državnih institucija. Prema riječima Karla Bilta (*Carl Bildt*), prvog visokog predstavnika za BiH: "…*kada se mirovni sporazum parafirao u Dejtonu u novembru 1995. godine, a nakon toga i potpisao u Parizu 14. decembra, nije se davalo puno pažnje njegovom Aneksu 4 – Ustavu BiH…. Ustav BiH je jedan od najkomplikovanijih ustavnih dokumenata za koji je međunarodna zajednica dala svoj blagoslov u poslednje vrijeme. On predstavlja decentralizovani model načina na koji bi se trebala organizovati država i prenosi važne funkcije i ovlasti vlade na dva Entiteta od kojih se BiH sastoji, tj. Federaciju BiH i Republiku Srpsku, ali isto tako i ostavlja zajedničkim organima one funkcije koje su od vitalnog značaja za funkcionisanje moderne države*" ([2]).

Teško je opisati situaciju u BiH u momentu kada je Ustav stupio na snagu. Procjenjuje se da je oko 250.000 ljudi u BiH ubijeno u ratnim razaranjima od 1992. do 1995. godine, 17.000 je proglašeno nestalim, a 2,2 miliona stanovnika BiH je bilo raseljeno ([3]). U tako dramatičnoj situaciji, BiH je bila prihvatna zemlja za veliki broj izbjeglica iz Hrvatske, kojih je prema nekim procjenama na teritoriji Republike Srpske bilo između 30.000 i 40.000. Iako su prve izbjeglice počele pristizati iz Hrvatske još 1990. godine, najveći broj izbjeglica je potražio utočište u BiH u toku 1995. godine ([4]). Masovni priliv izbjeglica se nastavio u 1998-oj godini, ali ovaj put sa Kosova, kada je na područje Federacije BiH pristiglo oko 13.000 osoba. U toku 1999. godine, izbjeglicama sa Kosova se pridružilo blizu 30.000 izbjeglica sa preostalog područja tadašnje Jugoslavije, od kojih je bilo najviše izbjeglica sa područja Sandžaka u Srbiji. Iako se već u junu 1999. godine veliki broj izbjeglica iz tadašnje Jugoslavije vratio kućama, ostalo je 21.955 osoba koje su i dalje tražile međunarodnu zaštitu u Federaciji BiH ([5]).

([1]) Član III (1) (f) Ustava Bosne i Hercegovine.

([2]) Uvod: Karl Bilt, visoki predstavnik za BiH; Ustav BiH, OHR (publikovano 1996. godine).

([3]) Komparativna analiza o pristupu pravima izbjeglica i raseljenih lica; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, izdanje iz decembra 2005. godine (strana 45).

([4]) Podaci preuzeti iz uvodnog dijela studije "Status populacije Srba iz Hrvatske u BiH: Izbjeglice ili državljani" UNHCR, maj 2003. godine (strana 4).

U daljem tekstu ove Studije se također navodi: "... Pošto su statistički podaci o izbjeglicama iz Hrvatske varirali, UNHCR je 2000. godine sponzorisao ponovnu registraciju (reregistraciju) Srba iz Hrvatske, kojom prilikom je reregistrovano ukupno 24.877 lica u Republici Srpskoj."

([5]) Statistički podaci UNHCR-a od 1. oktobra 1999. godine.

Dok je situacija na terenu diktirala hitnost u pružanju međunarodne zaštite izbjeglicama koje su pristizale u ogromnim brojevima u BiH, neuporedivo sporije je tekao postupak donošenja zakonodavnog okvira od strane Parlamenta BiH, ustanovljavanje nadležnih organa i osposobljavanje kadra za sprovođenje tih propisa.

Prvi propis na državnom nivou koje je usvojen u oblasti azila je bilo *Uputstvo o prihvatu izbjeglica iz SR Jugoslavije sa područja Kosova i Metohije*, koje je donijelo Vijeće ministara BiH 24. septembra 1998. godine, a stupilo je na snagu 11. oktobra 1998. godine kada je i objavljeno u "Službenom glasniku BiH" ([6]). Državno Ministarstvo civilnih poslova i komunikacije je bilo zaduženo za sprovedbu ovog Uputstva, kojem izazovu je ovo ministarstvo u cijelosti odgovorilo. Već u maju 1999. godine, Vijeće ministara BiH je donijelo novo Uputstvo kojim se privremeni prihvat proširio na sva lica iz SR Jugoslavije ([7]). Oba uputstva su donesena uz pravno-ekspertnu podršku Misije UNHCR-a u BiH, tako da su ovi pravni tekstovi na pravi način odrazili međunarodno-pravne standarde iz oblasti izbjegličkog prava primjerene masovnom prilivu izbjeglica.

U periodu od septembra 1998. godine do septembra 2007. godine, kada je prestao privremeni prihvat, Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je sveukupno donijelo 9 (devet) odluka o priovremenom prihvatu ([8]), a nadležna ministarstva su usvojila 5 (pet) uputstava kojima su dalje regulisana prava i način registracije privremeno prihvaćenih lica ([9]).

U skladu sa ovim uputstvima, Ministarstvo civilnih poslova i komunikacija je registrovalo i izdavalo izbjegličke kartone svim prihvaćenim licima koja su došla sa područja SR Jugoslavije. Sva ova lica su zakonito boravila na teritoriji BiH i imala zagarantovana osnovna prava kao što su: osnovno obrazovanje, te po potrebi osnovna zdravstvena zaštita, smještaj i ishrana. Također je garantovano jedinstvo porodice, zaštita djece, posebno one koja su bez pratnje staratelja, i omogućen je pristup postupku azila u kojem bi se razmotrili individualni zahtjevi za azil.

Da bi se za ovako veliki broj privremeno prihvaćenih lica obezbijedio smještaj i druga prava zagarantovana Uputstvom, Misija UNHCR-a u BiH je pružila punu finanasijsku i kadrovsku podršku Ministarstvu civilnih poslova i komunikacija u cilju

([6]) "Službeni glasnik BiH" br. 19/98.
([7]) "Službeni glasnik BiH" br. 7/99.
([8]) Odluke Savjeta ministara o privremenom prihvatu u BiH lica sa područja SR Jugoslavije a kasnije Kosova, objavljene su u "Službenom glasniku BiH" br. 19/98, 7/99, 28/01, 11/03, 33/04, 65/05, 58/06, 17/07 i 58/07.
([9]) Uputstva o privremenom prihvatu koje je donosilo Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice a kasnije Ministarstvo sigurnosti su objavljena u "Službenom glasniku BiH" br. 5/02, 13/03, 33/04, 65/05 i 62/06.

što bržeg otvaranja centara za prihvat izbjeglica. Tako je već krajem 1998. godine otvoren prvi azilantsko-prihvatni centar (u daljem tekstu: APC) u Rakovici, zatim je početkom 1999. godine otvoren APC u Bosanskom Petrovcu, krajem 1999. godine otvoren je APC u Brezi, a 2000. godine otvoren je i APC Salakovac kod Mostara. U jeku masovnog priliva izbjeglica organizovani smještaj im je bio obezbjeđivan na još dvadeset lokacija u Federaciji BiH. Četiri pobrojana APC-a su izgrađena za smještaj lica sa statusom privremenog prihvata da bi se kasnije u iste centre smještali i tražioci azila i osobe sa priznatim izbjegličkim statusom koje na drugi način nisu mogle riješiti problem svog smještaja.

Zbog neizgrađenih kapaciteta unutar Ministarstva civilnih poslova i komunikacija, Misija UNHCR-a u BiH je vršila ocjenu izbjegličkog statusa na osnovu individualno podnešenih zahtjeva za azil, a istovremeno je vršila i premještanje izbjeglica iz BiH u zemlje koje su ta lica prihvatala, sa ciljem rasterećenja BiH. Već u to vrijeme UNHCR je otpočeo sa obrazovanjem kadra koji je radio na pružanju zaštite izbjeglica u Ministarstvu civilnih poslova i komunikacija.

Zakon o imigraciji i azilu je prvi zakon u ovoj oblasti koji je usvojio Parlament BiH u decembru 1999. godine ([10]). Ovim Zakonom azil se u BiH garantovao: (i) izbjeglicama koje ispunjavaju uslove iz člana 1A(2) Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine i Protokola iz 1967. godine; (ii) licima koja ne ispunjavaju uslove iz Konvencije ali koja se ne mogu vratiti u zemlju porijekla ili uobičajenog boravka gdje su im sloboda ili život bili ugroženi ili gdje bi bili izloženi mučenju, nehumanom ili degradirajućem postupanju. Tim Zakonom je bilo predviđeno da će zahtjev za azil razmatrati i o istom odlučivati organizaciona jedinica pri Ministarstvu civilnih poslova i komunikacija koja je u cijelosti osposobljena u oblasti azila i izbjegličkog prava. Ovaj Zakon je također garantovao svim licima koja su već stekla izbjeglički status ili kojima je priznat privremeni prihvat u BiH priznanje tog statusa i po ovome Zakonu. Istovremeno je ovlašteno Vijeće ministara BiH da donose propise kojima bi se dalje uređivala pitanja vezana za masovni priliv izbjeglica. Ovaj Zakon, koji je sadržavao svega 64 člana, predviđao je da se sva pitanja detaljnije regulišu čitavim nizom podzakonskih akata od kojih je na snagu stupio samo jedan i to neposredno prije nego je Zakon prestao da bude na snazi.

Zakon o Vijeću ministara BiH i ministarstava BiH iz aprila 2000. godine je uspostavio pet ministarstava na državnom nivou ([11]). Novo-uspostavljeno *Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice* je bilo zaduženo za: "preduzimanje radnji u ostvarivanju i zaštiti ljudskih prava i prava izbjeglica, emigracije, imigracije i azila,

([10]) "Službeni glasnik BiH" br. 23/99.
([11]) "Službeni glasnik BiH" br. 11/00.

u skladu sa Ustavom BiH...". Međutim, već u martu 2003. godine donešen je novi *Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave u BiH* kojim je ustanovljeno Ministarstvo sigurnosti koje je zaduženo da: "provodi politiku useljavanja i azila u BiH i uređuje procedure vezano za kretanje i boravak stranaca u BiH". *Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice* je pripala nadležnost da se: "stara o pitanjima azila i o pravima izbjeglica koje dolaze u BiH". Upravo ove odredbe će biti predmet kasnijih izmjena ovog Zakona ([12]). Uprkos ovim izmjenama Zakona, Vijeće ministara BiH je tek 2006. godine svojom *Odlukom o privremenom određivanju nadležnosti* dodatno izregulisalo ovu oblast da bi se jasno izdiferenciralo da je Ministarstvo ljudskih prava nadležno za utvrđivanje načina ostvarivanja prava i obaveza stranaca kojima je Ministarstvo sigurnosti već priznalo pravo na međunarodnu zaštitu u BiH. Pod međunarodnom zaštitom se podrazumijeva: (i) izbjeglički status, (ii) status supsidijarne zaštite putem davanja odobrenja privremenog boravka iz humanitarnih razloga zbog osnovane sumnje da će pojedinac biti podvrgnut mučenju, nehumanom ili degradirajućem postupanju ili kažnjavanju ili (iii) privremeni prihvat po osnovu ovlasti prenešenih od strane Vijeća ministara BiH.

U ovako turbulentnoj situaciji u kojoj su se najčešće mijenjale i prelamale nadležnosti državnih organa zaduženih za pitanja azila bilo je iznimno teško izgraditi "organizacionu jedinicu koja je u cijelosti osposobljena u oblasti azila i izbjegličkog prava" kako je to propisivao Zakon o imigraciji i azilu. Uprkos svemu, Misija UNHCR-a u BiH je još 2002. godine pružila punu finansijsku i tehničko-pravnu podršku Sektoru za imigraciju i azil u tadašnjem Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice da bi se zaposlili kvalifikovani pravnici i prevodioci koji su bili intenzivno obučavani u zemlji i inostranstvu u oblasti izbjegličkog prava, uključujući i takozvanu "obuku na poslu" sa kojom se počelo u toku 2003. godine. Kadar koji je uspješno prošao obuku je dobio stalna zaposlenja i u kasnijim administrativnim reformama to su bili uposlenici administrativnih jedinica nadležnih za oblast azila. U periodu od 2003. do 2007. godine, Evropska komisija je kroz *projekte CARDS-a* pružila finansijsku podršku Misiji UNHCR-a u BiH u sprovođenju gore navedenih ciljeva. Obuka koja se davala u okviru ovoga programa je bila proširena i na Sud BiH koji je nadležan za vođenje upravnog spora u predmetima azila.

Istovremeno, Misija UNHCR-a u BiH je intenzivno radila na izgrađivanju mreže pravnih centara u kojima su bili obučavani pravnici da pružaju besplatnu pravnu pomoć tražiocima azila i licima kojima je priznat status u postupku azila. Na državnom nivou je registrovano Udruženje "Vaša prava BiH" sa mrežom pravnih centara koji su pokrivali cijelu teritoriju BiH. Time je utemeljen nevladin sektor koji je trebao da potpomogne državne organe da ispuni zakonom propisanu obavezu

([12]) "Službeni glasnik BiH" br. 26/04.

da se tražiocima azila pruži besplatna pravna pomoć. Obuka kadra i u nevladinom sektoru je bila potpomognuta kroz gore spomenute *projekte CARDS-a.* Ministarstvo sigurnosti i Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice su sklopili sa Udruženjem "Vaša prava BiH" protokole kojima su pravnicima ovoga Udruženja daje pristup tražiocima azila i licima kojima je priznat status u postupku azila, u cilju obezbjeđenja besplatne pravne pomoći u toku postupka azila i u postupku integracije.

Misija UNHCR-a u BiH je uspostavila partnerske odnose sa nevladinim organizacijama koje se bave pružanjem psiho-socijalne podrške licima smještenim u APC-ima još u vrijeme kada su uspostavljeni prvi APC-i. Ova saradnja još uvijek traje i nezamjenjiv je mehanizam u sadašnjoj situaciji kada sistem socijalne zaštite loše funkcioniše i za državljane BiH.

U oktobru 2003. godine donešen je novi *Zakon o boravku i kretanju stranaca i azilu* ([13]) kojim je detaljnije elaborirana uloga Ministarstva sigurnosti u oblasti imigracije i azila. Istovremeno je propisano da se o pravima lica kojima je priznata zaštita u postupku azila staraju Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, Ministarstvo civilnih poslova i Ministarstvo sigurnosti. Postupak azila je propisan na krajnje jednostavan način ali uz puno poštovanje prava tražilaca azila u BiH. Naime, Sektor za azil pri Ministarstvu sigurnosti utvrđuje status, a za postupak po tužbi je nadležan Sud Bosne i Hercegovine.

I ovim Zakonom BiH je garantovala azil izbjeglicama koje ispunjavaju uslove iz člana 1A(2) Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine i Protokola iz 1967. godine. Licima koja ne ispunjavaju uslove iz konvencije ali koja se ne mogu vratiti u zemlju porijekla ili uobičajenog boravka jer bi bili izloženi mučenju, nehumanom, ili degradirajućem postupanju ili kažnjavanju, garantovano je pravo na privremni boravak iz humanitarnih razloga ([14]). Zakon obezbjeđuje poštovanje načela *non-refoulementa* (zabrane vraćanja), zabrane kažnjavanja za ilegalni prelazak granice ili boravak i povjerljivost podataka u postupku azila. Ovaj Zakon također garantuje svim licima koja su već stekla izbjeglički status ili kojima je priznat privremeni prihvat u BiH da im se taj status prizna i po ovome Zakonu.

Pošto je novoformirano Ministarstvo sigurnosti preuzelo obučeni kadar iz Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, malobrojni Sektor za azil pri Ministarstvu sigurnosti je uz tehničko-pravnu pomoć Misije UNHCR-a u BiH izradilo nacrt *Pravilnika o azilu u Bosni i Hercegovini* koji je Ministar sigurnosti potpisao 15.

([13]) "Službeni glasnik BiH" br. 29/03.
([14]) Član 79. u vezi sa članom 60. i članom 35(1)(d) Zakona o boravku i kretanju stranaca i azilu.

aprila 2004. godine ([15]). Ovim pravilnikom je detaljno propisan postupak azila u BiH, precizirana obaveza Ministarstva sigurnosti da se stara o pravima tražilaca azila i navedena obaveza Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice da u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti, Ministarstvom civilnih poslova i UNHCR-om donese podzakonske akte kojima će se propisati prava lica kojima je u postupku azila priznat status.

Ovim je kompletirano zakonodavstvo i izgrađeni su neophodni kapaciteti koji su bili potrebni da Ministarstvo sigurnosti preuzme od UNHCR-a postupak utvrđivanja izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite, na način predviđen Zakonom i Pravilnikom. To je i ozvaničeno potpisivanjem *Protokola o prenosu određivanja statusa izbjeglica i drugih odgovornosti vezanih za azil sa UNHCR-a na Ministarstvo sigurnosti BiH*, po kojem je od 1. jula 2004. godine Ministarstvo sigurnosti preuzelo vođenje postupka po zaprimljenim zahtjevima za azil.

Ovim su se stekli uslovi da se intenzivira donošenje podzakonskih akata kojima bi se detaljnije uredili uslovi pod kojima lica sa priznatim statusom u postupku azila mogu ostvariti prava zagarantovana Zakonom. Kako je prema *Odluci Vijeća ministara BiH o privremenom određivanju nadležnosti* iz 2006. godine ([16]), Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice određeno kao ministarstvo koje je nadležno da se stara o ovim pitanjima, u vrlo kratkom vremenu ovo ministarstvo je preuzelo čitav niz radnji u cilju donošenja podzakonskih akata koji će biti primjenjivi na terenu od strane opštinskih, kantonalnih i entitetskih organa. Zakon o boravku i kretanju stranaca i azilu predviđa da se izbjeglicama garantuju sva prava propisana odredbama članova 3–34. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine, dok se pravo na rad, obrazovanje, zdravstvo i socijalnu zaštitu garantuje izbjeglicama i licima sa privremenim boravkom iz humanitarnih razloga priznatom u postupku azila na isti način na koji se ta prava priznaju i državljanima BiH ([17]). Ovo je izazvalo čitav niz pitanja oko podjele nadležnosti između Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice i entitetskih/kantonalnih organa vlasti. U razrješenju ovog pitanja jako je pomoglo *Mišljenje o obimu nadležnosti BiH u oblasti imigracije i azila s posebnim osvrtom na potencijalno uključivanje entiteta* koje je *Evropska komisija za demokratizaciju kroz zakon (Venecijanska komisija)* dala još u martu 1999. godine. Prema ovom Mišljenju "politiku i uređenje" (u kontekstu azila) navedeni u članu III(1)(f) Ustava BiH "*ne treba tumačiti na način kao ograničavanje nadležnosti BiH na normativne aspekte.... Osnovna pretpostavka je da u nadležnosti BiH spadaju i donošenje i provođenje propisa..."* U skladu sa ovim mišljenjem, ali i uvažavajući stanje na terenu, Ministarstvo za ljudska prava i

([15]) "Službeni glasnik BiH" br. 26/04.
([16]) Vidi str. 8. ovog priručnika.
([17]) Član 81. (1) i (3) i član 35. (3) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu.

izbjeglice je uz svesrdnu pomoć Misije UNHCR-a u BiH, u roku od nepunih godinu dana donijelo dva pravilnika kojima se obezbjeđuje: (i) *pristup zdravstvenoj zaštiti i zdravstvenom osiguranju* i (ii) *upis u matične knjige rođenja djece izbjeglica i lica pod supsidijarnom zaštitom, vjenčanja i druga statusna pitanja*. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i UNHCR u BiH, uz finansijsku pomoć Evropske zajednice, su u sedam navrata okupili blizu četrdeset (40) različitih organa i organizacija od opštinskog do državnog nivoa da bi se dogovorili tekstovi dva gore-navedena pravilnika, a sve u cilju njihove lakše provedbe od strane provedbenih organa nakon stupnja ovih pravilnika na snagu. Rad na trećem pravilniku je u toku.

U toku 2004-2007. godine Ministarstvo sigurnosti, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i UNHCR su zajedničkim snagama izgradili opsežnu legislativu u oblasti azila i izvršili intervencije u čitavom nizu pravnih akata u cilju pune zaštite tražilaca azila i drugih lica pod međunarodnom zaštitom u BiH. Svi ovi pravni akti su ugrađeni u tekst Priručnika O AZILU U bIh o da bi se na jednom mjestu mogli naći svi relevantni propisi u ovoj oblasti.

Sarajevo, 7. novembar 2007. godine
Predstavništvo UNHCR-a u BiH

POSTUPAK AZILA U BOSNI I HERCEGOVINI

I - PRAVO NA AZIL u Bosni i Hercegovini zagarantovano je:

- Konvencijom o statusu izbjeglica iz 1951. godine i Protokolom o statusu izbjeglica iz 1967. godine, koji čine sastavni dio Ustava BiH,
- Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Sl. glasnik BiH", broj: 29/03, 4/04 i 53/07),
- Pravilnikom o azilu u Bosni i Hercegovini ("Sl. glasnik BiH", broj: 26/04).

II - NADLEŽNI ORGANI

Organi nadležni za provođenje azilantskog postupka u BiH, na način kako je propisano odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu i Pravilnika o azilu u Bosni i Hercegovini, su:

- **Sektor za azil** - Ministarsvo sigurnosti**,**
- **Terenski centri** - Služba za poslove sa strancima.

III – POSTUPAK

A - PODNOŠENJE ZAHTJEVA ZA AZIL

Zahtjev za azil u BiH stranac podnosi lično. Dakle, shodno odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu i Pravilnika o azilu u BiH, zahtjev za azil u BiH stranac podnosi:

- **Nadležnom terenskom centru, Službe za poslove sa strancima,**
- **Sektoru za azil - Ministarsva sigurnosti,**
- **Ministarstvu unutrašnjih poslova entiteta ili Policije Brčko Distrikta BiH.**

Ukoliko stranac ima prijavljen boravak u BiH, zahtjev za azil podnosi Terenskom centru Službe za poslove sa strancima, u mjestu njegovog boravka.

U slučaju da stranac izrazi namjeru da podnese zahtjev za azil u BiH državnom organu koji nije nadležan za zaprimanje zahtjeva za azil u BiH, biće od strane istog upućen nadležnom Terenskom centru Službe za poslove sa strancima.

Ovlaštena službena osoba organa nadležnog za postupanje po zahtjevu za azil, kojem se stranac obrati i izjavi namjeru da traži azil u BiH obavlja sljedeće radnje:

- **ispunjava obrazac zahtjeva za azil (3 primjerka),**
- **vrši fotografisanje (tražitelja i članova uže obitelji),**
- **kopira lične i druge dokumente,**
- **izdaje potvrdu o podnesenom zahtjevu za azil sa rokom trajanja do sedam dana (u kojoj se navode podaci o svakom članu njegove obitelji),**
- **bez odlaganja prikupljenu dokumentaciju dostavlja Sektoru za azil Ministarstva sigurnosti, putem faksa i**
- **originalni primjerak zahtjeva, sa prikupljenom dokumentacijom, bez odlaganja dostavlja Sektoru za azil preporučenom poštom.**

B - REGISTRACIJA TRAŽITELJA AZILA

Nakon prijema zahtjeva za azil vrši se registracija tražitelja azila u Sektoru u azil Ministarstva sigurnosti. Ovlaštena službena osoba Sektora za azil vrši:

- **registraciju tražitelja azila (i članova njegove obitelji) popunjavanjem obrasca za registraciju**,
- **fotografisanje,**
- **daktiloskopski postupak**,
- **kopiranje ličnih i drugih dokumenata koji sadrže fotografiju te osobe, kao i druga dokumenta relevantna za vođenje postupka.**

Po obavljenoj registraciji tražitelja azila i članove njegove obitelji, ovlaštena službena osoba Sektora za azil **izdaje karton tražiteljima** azila koji je žute boje, sa rokom važenja do tri (3) mjeseca. Važnost kartona tražitelja azila može se produžavati do donošenja pravosnažne odluke o zahtjevu za azil.

Produženje važnosti kartona tražitelja azila vrše terenski centri Službe za poslove sa strancima, uz prethodno pribavljenu saglasnost Sektora za azil. Zahtjev za produženje važenja kartona tražitelja azila, tražitelj azila podnosi najkasnije 15 dana prije isteka prethodnog važenja navedenog kartona.

C – POSTUPAK UTVRĐIVANJA IZBJEGLIČKOG STATUSA

Ovlaštena službena osoba Sektora za azil, kao organa u čijoj isključivoj nadležnosti je vođenje postupka po zahtjevu za azil, nakon obavljene registracije tražitelja azila a u cilju donošenja odluke po zahtjevu za azil u BiH vodi postupak na način da:

- **poziva tražitelja azila / zakazuje intervju,**
- **obavlja intervju (jedan ili više),**
- **donosi odluku.**

Pozivanje tražitelja azila / zakazivanje intervjua:

U cilju donošenja odluke po zahtjevu za azil ovlaštena službena osoba Sektora za azil dužna je, bez odlaganja, obaviti jedan ili više iscrpnih intervjua sa tražiteljem azila. Ukoliko se tražitelj azila ne odazove na zakazani intervju nadležni organ upućuje drugi poziv.

Intervju sa tražiteljem azila u BiH:

Predstavlja jednu od najsloženijih radnji u postupku po zahtjevu za azil u BiH u kojem je ovlaštena službena osoba Sektora za azil (voditelj postupka) dužna utvrditi i ispitati sve relevantne činjenice i okolnosti, posebno informaciju o zemlji porijekla, ocijeniti opšti kredibilitet tražitelja azila te, uz procjenu valjanosti dokaza, donijeti pravilnu i zakonitu odluku u pogledu utvrđivanja izbjegličkog statusa ili drugog vida međunarodne zaštite u BiH.

Ovlaštena službena osoba Sektora za azil dužna je voditi računa o kulturološkom porijeklu tražitelja azila te posebnu pažnju obratiti na određene uslove u kojima se nalaze tražitelji azila, naročito osobe koje su preživjele nasilje, mučenje ili traumu.

Pored navedenog, posebna dužnost ovlaštene službene osobe Sektora za azil je upozoriti tražitelja azila na njegovu obavezu iznošenja svih okolnosti i činjenica vezanih za njegovo traženje azila u BiH pri čemu se tražitelju azila mora omogućiti da iscrpno predstavi, pojasni i potkrijepi, svim raspoloživim dokazima, sve činjenice i okolnosti relevantne za donošenje odluke po zahtjevu za azil. Odluka nadležnog organa ne ovisi o iznošenju nekog posebnog formalnog dokaza od strane tražitelja azila.

Intervjuu, osim tražitelja azila i ovlaštene službene osobe Sektora za azil, mogu prisustvovati zakonski zastupnik, odnosno staratelj, predstavnik UNHCR-a i prevoditelj, ukoliko je isti potreban.

Donošenje odluke po zahtjevu za azil:

Sektor za azil donosi odluku po zahtjevu za azil u formi rješenja**,** kojom se zahtjev može:

- **usvojiti i tražitelju azila priznati izbjeglički status u BiH,**
- **odbiti i naložiti izdavanje dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga u skladu sa članom 79. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu,**

- **odbiti uz naznaku roka u kojem stranac treba napustiti teritoriju BiH po pravosnažnosti rješenja.**

Nadležni organ može donijeti i odluku o **obustavi postupka** po zahtjevu za azil u formi zaključka, u slučajevima koji su propisani odredbama ZUP-a kao i kada se tražitelj azila:

a) ne odazove na drugi poziv za intervju, ili
b) napusti zemlju, a da o tome ne obavijesti organe vlasti.

Također postupak po zahtjevu za azil **se prekida** u formi zaključka ako se u toku postupka utvrdi da postoji prethodno pitanje koje je potrebno riješiti radi donošenja zakonite i pravilne odluke, kao i u drugim slučajevima propisanim ZUP-om.

Pravni lijek:

Odluke po zahtjevu za azil u BiH su **konačne** u upravnom postupku i protiv istih nije dozvoljeno izjavljivanje žalbe ali se može pokrenuti upravni spor tužbom kod **Suda BiH** u roku od dva mjeseca od dana dostavljanja iste. Tužba Sudu BiH odgađa izvršenje odluke.

D – VIDOVI ZAŠTITE

a) Priznate izbjeglice

Stranci kojima je priznat izbjeglički status – **priznate izbjeglice u BiH** imaju, pored ostalog, pravo na identifikacioni dokument.

Sektor za azil, po pravosnažnosti rješenja kojim se strancu priznaje izbjeglički status u BiH, podnosi Ministarstvu civilnih poslova zahtjev za određivanje i dodjeljivanje jedinstvenog matičnog broja (**JMB)** izbjeglici. Ministarstvo civilnih poslova, u skladu sa Zakonom o jedinstvenom matičnom broju, određuje matični broj za stranca–izbjeglicu.

Po određivanju JMB-a, Sektor za azil poziva priznatog izbjeglicu da popuni zahtjev za **izdavanje izbjegličkog kartona** i istovremeno vrši akviziciju (fotografisanje, uzimanje otisaka prstiju i potpis ili dr. radnje koje predstavljaju zamjenu za iste).

Nakon obavljene akvizicije, Sektor za azil personalizuje izbjeglički karton koji je bijele boje, sa najmanje tri elementa zaštite, i isti uručuje strancu–izbjeglici lično. Rok važenja izbjegličkog kartona je do pet (5) godina.

b) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga

Shodno odredbi člana 79. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu podnosiocu zahtjeva za azil čiji je zahtjev odbijen pravosnažnim rješenjem, a za kojeg se u navedenom postupku utvrdi da postoji osnovana sumnja da bi bio u opasnosti da bude podvrgnut mučenju ili drugom nehumanom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju u zemlji porijekla ili uobičajenog mjesta boravka, Sektor za azil **izdaje dozvolu za privremeni boravak iz humanitarnih** razloga na rok do jedne godine, koji se može produžavati.

U slučaju da osoba, kojoj je u postupku po zahtjevu za azil, dodijeljen ovaj vid međunarodne zaštite, posjeduje validan putni dokument uputit će se da od nadležnog organa pribavi naljepnicu dozvole boravka u BiH.

Međutim, ukoliko osoba kojoj je u postupku po zahtjevu za azil dodijeljeno pravo na privremeni boravak iz humanitarnih razloga ne posjeduje validan putni dokument, Sektor za azil joj izdaje identifikacioni dokument za osobe sa boravkom na humanitarnom osnovu. U tom slučaju se na navedeni dokument unosi naljepnica dozvole boravka čime se potvrđuje da je osoba zaštićena članom 79. Zakona i ista ima oznaku „PB-HR-79Z“.

E – PRAVA PRIZNATIH IZBJEGLICA I OSOBA ZAŠTIĆENIH ČLANOM 79. ZAKONA

Nadležni organi u BiH su dužni priznatim izbjeglicama i osobama zaštićenim članom 79. Zakona osigurati uživanje i pristup pravima utemeljenim kako međunarodnim instrumentima tako i odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu i Pravilnika o azilu u BiH.

Dakle, ukoliko Sektor za azil strancu, nakon provedenog postupka po zahtjevu za azil, prizna status izbjeglice ili pravo na privremeni boravak iz humanitarnih razloga dužan je o tome, bez odlaganja, obavijestiti Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice u cilju omogućavanja pristupa ostvarivanju prava zagarantovanih odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu i Pravilnika o azilu u BiH.

U tom slučaju Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice je, kao organ nadležan za omogućavanja pristupa ostvarivanju prava priznatih izbjeglica i osoba na privremenom boravku iz humanitarnih razloga, u obavezi da poduzme sve neophodne aktivnosti kako bi se navedenim kategorijama stranaca, a na način propisan odredbama podzakonskih akata donesenih na osnovu Zakona o kretanju

i boravku stranaca i azilu i Pravilnika o azilu u BiH, omogućio nesmetan pristup svim zagarantovanim pravima.

Sarajevo, 7. novembar 2007. godine
Ministarstvo sigurnosti

NADLEŽNI ORGANI I POSTUPAK PRUŽANJA POMOĆI PRI INTEGRACIJI IZBJEGLICA I DRUGIH LICA KOJIMA JE U POSTUPKU AZILA PRIZNATO PRAVO NA MEĐUNARODNU ZAŠTITU

Nadležni organi:

Ustavni osnov za pitanja međunarodno pravne zaštite u BiH sadržan je u članu 3. stav 1. tačka f) Ustava Bosne i Hercegovine, prema kojem su politika i propisi za useljavanje, izbjeglice i azil nadležnost institucija Bosne i Hercegovine.

Zakonski osnov sadržan je u Zakonu o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine, prema kojem je nadležnost nad izbjeglicama i drugim licima kojima je priznato pravo na međunarodnu zaštitu podijeljeno između nekoliko ministarstava na nivou BiH.

Nositelji aktivnosti pri uređenju statusnih pitanja i pristupa pravima u BiH su Ministarstvo sigurnosti BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstvo civilnih poslova, dok se za određena specifična pitanja u vezi sa određenim pravima i obavezama osoba pod međunarodno pravnom zaštitom pojavljuju i neka druga ministarstva i institucije, kao što je Ministarstvo pravde BiH, sudovi, entitetske, kantonalne i općinske institucije i dr.

Nadležnost na nižim razinama izvršne vlasti je specifična utoliko što ne postoji simetrični oblik pravnog uređenja unutar dva entiteta, odnosno Brčko Distrikta BiH. Nadležnost za pitanja vezana za pristup pravima na zdravstvenu zaštitu, socijalnu zaštitu, obrazovanje, rad i zapošljavanje i dr. u Republici Srpskoj je centralizirana i skoncentrirana na nivou entiteta, dok je u Federaciji BiH nadležnost za ova pitanja podijeljena između entitetskih i kantonalnih organa i institucija.

Evidentno postoji veliki broj ministarstava i službi od državne do općinske razine, koje imaju veću ili manju ulogu u osiguranju pristupa pravima izbjeglica u BiH i drugih osoba pod međunarodno pravnom zaštitom.

Nadležno za pitanje **smještaja** je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice. Za sada, uvažavajući prije svega proračunska ali i druga ograničenja, ministarstvo se opredijelilo za pružanje organiziranog kolektivnog smještaja ovih osoba u BiH. U te svrhe oformljen je Izbjeglički centar za smještaj izbjeglica i drugih lica kojima je u postupku azila priznato pravo na međunarodnu zaštitu u Bosni i Hercegovini. Centar ima kapacitete za optimalan smještaj oko 350 osoba i veoma je uvjetan.

Nadležnost za pitanje **zdravstvene zaštite** izbjeglica i drugih lica pod međunarodno pravnom zaštitom uređeno je posebnim pravilnikom koji je donio Ministar za ljudska prava i izbjeglice. U skladu sa tim podzakonskim aktom, operativne i stručne aktivnosti u postupku osiguranja prava na zdravstvenu zaštitu putem zdravstvenog osiguranja u nadležnosti su Fonda za zdravstveno osiguranje u Republici Srpskoj odnosno kantonalnih fondova zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH.

Upis činjenica rođenja, vjenčanja i smrti izbjeglica u BiH i drugih osoba pod međunarodno pravnom zaštitom, u skladu sa zakonima i podzakonskim aktom ministra za ljudska prava i izbjeglice vrše mjesni matični uredi koji u postupku upisa statusnih činjenica mogu koristiti raspoložive činjenice iz službenih evidencija Ministarstva sigurnosti BiH.

Nadležnost za prava iz oblasti **socijalne zaštite, obrazovanja, rada i zapošljavanja** djelomično su uređena postojećom zakonskom regulativom na razini entiteta odnosno kantona, ali ova oblast će se posebno razmatrati i nakon toga i pravno urediti tokom predstojećeg perioda u kome će Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i UNHCR, skupa sa nadležnim državnim, entitetskim i kantonalnim organima i službama, pravno urediti i ova pitanja. Radi se o izuzetno složenim pitanjima i potrebno je puno stručnog rada, kako bi se u ovako složenom sistemu iznašla, na relevantnim propisima utemeljena, najprihvatljivija i najpraktičnija rješenja.

Postupak u osiguranju pristupa pravima:

1. Postupak osiguranja prava na smještaj izbjeglica i drugih osoba sa priznatim statusom izbjeglice u BiH ili drugim oblikom međunarodno pravne zaštite započinje prijavljivanjem potrebe za smještajem od strane korisnika. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice zaprima zahtjev i uzima adresu privremenog boravka izbjeglice (ukoliko postoji privremena adresa) i kontakt telefon odnosno utvrđuje budući oblik kontaktiranja sa podnositeljem zahtjeva. Nakon toga, nadležna služba Ministarstva, u suradnji sa upravom Izbjegličkog centra, provjerava smještajne mogućnosti. Po zaprimljenoj obavijesti o mogućnostima za smještaj, nadležna služba poziva podnositelja zahtjeva i obavještava ga o lokalitetu i uvjetima smještaja. Ukoliko podnositelj zahtjeva odbije ponuđeni smještaj, Ministarstvo ne nudi alternativne lokalitete za smještaj.

2. Postupak pružanja pomoći prilikom sticanja prava na zdravstvenu zaštitu započinje momentom izdavanja izbjegličkog kartona i zaprimljene obavijesti

Ministarstva sigurnosti BiH da je toj osobi priznat status izbjeglice u BiH. Ministarstvo sigurnosti ovu obavijest prosljeđuje Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice BiH skupa sa pratećom dokumentacijom.

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice osigurava formulare zdravstvenih legitimacija, koje skupa sa obrascem prijave na zdravstveno osiguranje popunjava i ovjerava nadležni službenik Ministarstva.

Popunjeni formular zdravstvene legitimacije i prijave na zdravstveno osiguranje Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice dostavlja nadležnom Fondu zdravstvenog osiguranja u svrhu provjere o eventualnom postojanju zdravstvenog osiguranja po nekom drugom osnovu. Nakon izvršene provjere, nadležni Fond zdravstvenog osiguranja o rezultatima obavještava Ministarstvo i istovremeno dostavlja broj transakcijskog računa na koji se vrši uplata.

Nadležna služba za izbjeglice Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice, nakon opisane procedure provjera, kompletira spisak izbjeglica za koje je potrebno izvršiti uplatu zdravstvenog osiguranja, obračunava iznose i iste sa zahtjevom za plaćanje dostavlja službi za finansijsko-materijalne poslove Ministarstva, koja vrši plaćanje dospjelih obaveza i o tome povratno informira nadležnu službu za izbjeglice u Ministarstvu.

O izvršenoj uplati Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice obavještava osiguranu osobu, koja sada ima uvjete da u nadležnoj poslovnici fonda zdravstvenog osiguranja izvrši ovjeru zdravstvene knjižice radi neometanog pristupa pravu na zdravstvenu zaštitu.

3. Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice je nadležno za tumačenje i provođenje odredbi podzakonskog akta kojim su propisani principi, način i posebni uslovi kojim se rukovode nadležni organi u postupku upisa činjenica koje proizilaze iz ličnog stanja osoba pod međunarodnom zaštitom u BiH. Upis činjenice rođenja, vjenčanja i smrti u matične knjige osobe sa priznatim statusom izbjeglice u BiH se vrši pod istim uvjetima kao i za BiH državljane uz izvjesne specifičnosti propisane gore navedenim podzakonskim aktom a imajući u vidu odredbe međunarodnih instrumenata i domaće propise u ovoj oblasti.

Korisnici ovog prava svoj identitet i status dokazuju važećim izbjegličkim kartonom izdatim od strane Ministarstva sigurnosti. Osobe kojima je u postupku azila priznato pravo na privremeni boravak iz humanitarnih razloga odukom Ministarstva sigurnosti svoj identitet i status dokazuju identifikacionim

dokumentom izdatim u skladu sa Pravilnikom o azilu ili putnim dokumentom sa validnom naljepnicom odobrenja tog boravka. Također i osobe koje imaju pravo na međunarodnu zaštitu na osnovu propisa Vijeća ministara BiH u suradnji sa UNHCR-om u slučaju masovnog priliva ostvaruju pravo na upis činjenica o ličnom stanju kao i prethodne dvije kategorije osoba.

Ukoliko zainteresirana osoba ne posjeduje ili ne može nesmetano pribaviti potrebnu dokumentaciju iz zemlje porijekla, Ministarstvo sigurnosti izdaje uvjerenje o činjenicama iz službene evidencije koje služi kao zamjena za tražena dokumenta.

Ukoliko se sporna činjenica ne može utvrditi ni na način opisan u prethodnom stavu, onda je organ nadležan za vođenje matičnih knjiga dužan poučiti stranku u kojem postupku i pred kojim organom može utvrditi takvu činjenicu. Ministarstvo za ljudska prava i Ministarstvo sigurnosti daju uputu organu u postupanju u slučaju sumnje vezano za zaštitu podataka o ovim osobama.

Pored gore opisanih sistemskih rješenja za pitanja pristupa pravima, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, u neposrednim kontaktima sa izbjeglicama i drugim osobama pod međunarodno pravnom zaštitom u BiH, rješava različita pitanja koja se javljaju u praksi a tiču se pristupa pravima u BiH.

Sarajevo, 7. novembar 2007. godine
Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice

ULOGA NEVLADINOG SEKTORA U POSTUPKU AZILA I OSTVARIVANJA PRAVA

I. Besplatna pravna pomoć/ Udruženje "Vaša prava BiH"

Udruženje "Vaša prava BiH" je jedina nevladina organizacija koja pruža besplatnu pravnu pomoć tražiocima azila u Bosni i Hercegovini.

Udruženje “Vaša prava BiH “, na osnovu Protokola o saradnji sa Ministarstvom sigurnosti Bosne i Hercegovine potpisanim 2004. godine, pruža besplatnu pravnu i informativnu pomoć izbjeglicama, tražiocima azila, žrtvama trgovine i drugim osobama pod međunarodnom zaštitom u Bosni i Hercegovini.

U postupku po zahtjevu za azil, pravnici Udruženja "Vaša prava BiH" pomoći će podnosiocima zahtjeva pri:

- podnošenju zahtjeva za azil,
- registraciji,
- intervjuu,
- ostvarivanju prava,
- sačinjavanju pismenih podnesaka i tužbi.

Pravna pomoć u postupku azila pružit će se svakome ko se izjasni da želi besplatnu pravnu pomoć. Naime, prilikom registracije tražilaca azila, službenik koji vrši registraciju postavlja pitanje da li tražilac azila želi besplatnu pravnu pomoć.

TRAŽITE PRISUSTVO I POMOĆ pravnika Vaših prava BiH pri prvom susretu sa nadležnim organom tokom podnošenja zahtjeva za azil jer će Vam prisustvo pravnika omogućiti kvalitetniju i sveobuhvatniju zaštitu Vaših prava koja su Vam garantovana Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu i Pravilnikom o azilu.

Pravnici Vaših prava BiH će biti uz podnosioca zahtjeva za azil tokom cijelog postupka azila.

Pravnici Vaših prava BiH mogu kontaktirati Službu za poslove sa strancima i uputiti korisnika u Službu. Na zahtjev podnosioca zahtjeva za azil, pravnici Vaših prava BiH mogu prisustvovati podnošenju zahtjeva za azil, pratiti tok postupka te davati savjete i objašnjenja tokom postupka. Tako npr. pravnici će upoznati i uputiti podnosioca zahtjeva za azil da je nadležni organ dužan izdati svakom podnosiocu zahtjeva za azil potvrdu koja važi do smještaja u azilantski centar a najduže do

sedam dana. U slučaju da se ne obavi registracija i ne izda karton tražioca azila, pravnici Vaših prava BiH će kontaktirati Ministarstvo sigurnosti – Sektor za azil - i urgirati na što bržem izdavanju kartona. Podnosioci zahtjeva za azil će, od strane pravnika, biti upozoreni da izdati karton važi do 3 mjeseca sa mogućnošću produženja istog. Također, pravnici Vaših prava BiH će u ime podnosioca zahtjeva za azil, 15 dana prije isticanja važenja kartona, napisati zahtjev za produženje kartona i zahtjev uputiti nadležnoj Službi za poslove sa strancima. Svaki podnosilac zahtjeva za azil bit će upoznat da se za svakog člana porodice izdaje poseban karton i da je karton izuzetno važan jer predstavlja odobrenje boravka dok traje postupak po zahtjevu za azil.

Pravnici Vaših prava BiH upoznat će podnosioce zahtjeva za azil sa njihovim pravima u skladu sa Zakonom i Pravilnikom. Između ostalog upozorit će ih da imaju pravo na prevodioca, voditelja postupka istog spola, pravnog savjetnika, kontakt sa UNHCR-om u svim fazama postupka po zahtjevu za azil, te posebno ih upoznati sa pravom na adekvatan pravni lijek-tužbu.

Posebno je bitna uloga pravnika prije i tokom intervjua. Ukoliko se podnosilac zahtjeva za azil izjasnio za pravnu pomoć, poziv za intervju dostavlja se i podnosiocu zahtjeva i Udruženju "Vaša prava BiH", kako bi navedenog datuma i u zakazano vrijeme pristupili intervjuu. Po prijemu poziva za azil, pravnici Vaših prava BiH uspostavljaju kontakt sa tražiocem azila, obavljaju razgovor sa istim i pripremaju ga za intervju.

Kada su u pitanju tražioci azila koji su smješteni u azilantskom centru, oni imaju mogućnost kontaktiranja pravnika najmanje jednom sedmično, tokom posjete pravnika azilantskom centru, a po potrebi i češće. Ukoliko tražioci azila nisu smješteni u azilantskom centru, mogućnost kontakta sa pravnikom i pružanja pravne pomoći ostvaruje se kroz posjete kancelarijama Udruženja "Vaša prava BiH", kojih ima 16 u čitavoj BiH.

Pravnici Vaših prava BiH imaju obavezu upoznati podnosioca zahtjeva za azil da je dužan odazvati se pozivu za intervju a ukoliko nije u mogućnosti pristupiti dužan je o razlozima nemogućnosti dolaska na zakazani intervju obavijestiti Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine - Sektor za azil. Pravnici Vaših prava BiH će u ime podnosioca zahtjeva za azil napisati obavijest voditelju postupka i druge akte pravne prirode, kontaktirati voditelja postupka i pratiti tok intervjua kako bi mogli postaviti pitanja koja voditelj postupka nije postavio a koja bi doprinijela boljem razumijevanju stvarnog stanja i opravdanosti straha od povratka. Zbog toga je od izuzetne važnosti da intervjuu prisustvuje pravnik Vaših prava BiH i predstavnik UNHCR-a.

Kakva pravna pomoć će biti pružena tražiocima azila u daljem postupku zavisi od odluke koja bude donešena po zahtjevu za azil.

Ukoliko zahtjev za azil bude odbijen, pravnici Vaših prava BiH upoznaju korisnike sa pravom na podnošenje tužbe u roku od 60 dana te da će u njihovo ime i uz konsultaciju sa njima tužbu sačiniti pravnici Vaših prava BiH i dostaviti je Sudu Bosne i Hercegovine.

Do konačnog rješavanja po tužbi tražilac azila ima pravo da legalno boravi u Bosni i Hercegovini, a pravnici Vaših prava BiH će im pomoći da im se omogući pristup smještaju u azilantsko-prihvatni centar, osnovna zdravstvena zaštita, socijalna zaštita, osnovno obrazovanje i besplatna pravna pomoć.

Ukoliko zahtjev bude odbijen a bude odobren privremeni boravak iz humanitarnih razloga, pravnici Vaših prava BiH pomoći će korisniku da podnese pismeni zahtjev za odobrenje boravka i produženja privremenog boravka iz humanitarnih razloga, sačiniti zahtjev za izdavanje potvrde o odobrenom privremenom boravku, upoznati korisnike sa tim da se privremeni boravak odobrava na period od 3 mjeseca sa mogućnošću produženja, a prilikom produženja istog sačiniti pismene zahtjeve u ime korisnika.

Ukoliko zahtjevu za azil bude udovoljeno podnosioci zahtjeva stiču status priznate izbjeglice u BiH. U tom slučaju pravnici Vaših prava BiH pomažu priznatim izbjeglicama da im se izda identifikacioni dokument - izbjeglički karton koji izdaje Ministarstvo sigurnosti - putna isprave za izbjeglice, u saradnji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH pomažu im da ostvare pristup pravu na rad (da se prijave na biro za zapošljavanje), obrazovanje, zdravstvenu i socijalnu zaštitu i to pod istim uslovima kao i državljani Bosne i Hercegovine. Priznatim izbjeglicama koje ne ostvaruju pravo na obavezno zdravstveno osiguranje, na pismeni zahtjev pravnika Vaših prava BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH omogućava da ostvare pravo na obavezno osiguranje pod uslovima propisanim u "Pravilniku o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite osoba kojima je priznat status ili drugi vid međunarodne pravne zaštite u Bosni i Hercegovini". Pravnici Vaših prava BiH će pružiti pravnu pomoć ovim kategorijama i kod upisa činjenica rođenja vjenčanja i smrti u matične knjige te, ukoliko ove činjenice nisu evidentirane u zakonskom roku, pravnici Vaših prava BiH će pružiti pravnu pomoć pri naknadnom upisu ovih činjenica u matične knjige.

Dakle pravnici Vaših prava BiH, uz pomoć Ministarstva sigurnosti i Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, pomažu svim osobama kojima je priznat status da ostvare pristup pravima koja su im garantovana Zakonom.

Važno je znati!

U postupku azila javnost je isključena i sve informacije u vezi sa ovim postupkom smatraju se povjerljivim.

Vaša prava Bosne i Hercegovine poštuju privatnost i povjerljivost svakog korisnika.

Sarajevo, 7. novembar 2007. godine
Udruženje "Vaša Prava BiH"

II. Psiho-socijalna pomoć Fondacije "Bosanskohercegovačka inicijativa žena" (Fondacija BHIŽ)

Fondacija "Bosanskohercegovačka inicijativa žena" je prva nacionalna fondacija koja podržava zajedničko djelovanje ženskih grupa, te socijalnim, ekonomskim i obrazovnim programima osnažuje ženu za aktivno učešće u transformaciji bh. društva.

Projekte pomoći izbjeglicama, tražiteljima azila, žrtvama trgovine i drugim osobama pod međunarodnom zaštitom u Bosni i Hercegovini implementira od 2003. godine u suradnji sa UNHCR-om, Ministarstvom sigurnosti, Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, obrazovnim i zdravstvenim institucijama, kao i lokalnim nevladinim organizacijama.

Projekti/aktivnosti koji se sprovode u centrima:

- ***Projekat psiho-socijalne podrške*** pruža pomoć osobama kojima je već priznat izbjeglički status ili status privremenog boravka iz humanitarnih razloga i tražiteljima azila da prihvate uvjete njihovog boravka u prihvatnim i azilantskim centrima, te da steknu znanje i vještine koji bi im pomogli u integraciji u zajednice u kojima budu boravili u budućnosti.
- ***Projekat pružanja pomoći na stjecanju vještina i znanja prekvalifikacijom i dodatnom edukacijom***, koja će pomoći ***navedenim kategorijama*** da vlastitim radnim angažmanom stvaraju prihode i preuzmu brigu o sebi i svojim obiteljima.
- ***Projekat prevencije trgovine ljudima (PATS),*** uvođenjem formalnih mehanizama za pružanje informacija onim tražiteljima azila, te ostalim pobrojanim kategorijama, za koje postoji najveći rizik da postanu plijen trgovaca ljudima, putem informativnih razgovora i specijaliziranih edukativnih radionica.
- ***Projekat prevencije nasilja zasnovanog na temelju spola (SGBV*)** u prihvatnim centrima pružanjem pomoći i zaštite žrtvama trgovine ljudima i nasilja na temelju seksualnosti i spola.

U svrhu pružanja što efikasnije pomoći korisnicima, tim Fondacije BHIŽ-a reagira na prioritete i potrebe te svoje aktivnosti prilagođava situaciji koja umnogome ovisi o rješavanju statusa stanara centra i budućoj organizaciji centara.

Aktivnosti

Pomoć se pruža kroz aktivnosti koje su kreirane na temelju rezultata i procjena prethodno sprovedenih stručnih istraživanja u azilantsko-prihvatnim centrima i lokalnoj zajednici:

- ***Psiho-socijalna podrška*** koju Fondacija BHIŽ-a pruža svim korisnicima prihvatnih centara putem specijaliziranih savjetovanja (individualnih ili grupnih), a posebno rizičnim grupama (žrtvama traume, raznih oblika nasilja, itd) za koje postoji opasnost zloupotrebe i seksualne eksploatacije.
- ***Zaštita zdravlja žena*** pružanjem adekvatne edukacije, savjetovanja i organiziranjem redovnih liječničkih pregleda u zdravstvenim ustanovama.
- ***Zaštita mentalnog zdravlja korisnika*** kroz adekvatnu psiho-dijagnostiku korisnika, psihijatrijsku obradu i psiho-terapeutske individualne / grupne seanse, te razvojem prigodnih odgojno / obrazovno / okupacionih programa unutar prihvatnih centara.
- ***Prevencija i eliminacija svih oblika nasilja (nasilja u obitelji, nasilja nad ženama i djecom, ekonomske eksploatacije itd)*** obuhvaća niz informativnih i edukativnih aktivnosti prilagođenih starosnoj i obrazovnoj strukturi korisnika i korisnica.
- ***Edukativni i rekreativni programi*** uključuju aktivnosti kao što su: dopunska nastava za školsku djecu, kursevi opismenjavanja, edukativni programi za predškolsku djecu, rekreativni programi i sportski programi za djecu i odrasle, kreativne radionice za djecu i odrasle.
- ***Uključivanje i poticanje djece iz spomenutih kategorija u proces redovnog školovanja***, poticanje i pomoć kod vanrednog polaganja osnovne i srednje škole, stalna suradnja sa lokalnim školama i roditeljima.
- ***Vokacioni treninzi*** za mlade i odrasle koji doprinose poboljšanju postojećih i stjecanju novih vještina i znanja, koji će im koristiti kod zapošljavanja ili ostvarivanja prihoda od vlastitog rada (krojački tečaj, rad na računarima, frizerski tečaj, tapetarstvo, stolarstvo, kulinarski tečaj itd) te lakšoj integraciji u zajednicu.
- ***Prevencija upotrebe droge i prevencija HIV-a*** za sve spomenute kategorije.
- ***Zaštita ljudskih prava*** za stanare prihvatnih centara kroz pružanje edukacije i informacija iz oblasti ljudskih prava (prava žena i djece, jednakosti spolova, itd).
- ***Očuvanje kulture, tradicije, običaja*** animiranjem i angažiranjem stanara prihvatnih cenatara kroz aktivnosti folklornih grupa, dramskih grupa, izrade tradicionalnih ručnih radova itd.
- ***Prevencija trgovine ljudima*** osiguravanjem adekvatne pomoći (pružanjem informacija i edukacija) ljudima koje su u tijeku procedure za dobivanje azila u

BiH i ostalim stanarima prihvatnih centara a posebno rizičnim grupama - samcima i samicama i djeci bez roditeljskog staranja.

- ***Supervizija u psiho-socijalnom radu za djelatnice i djelatnike tima BHIŽ-a*** koja omogućava kontinuirani i profesionalni rad i razvoj tima, te smanjuje rizik od profesionalnog stresa i sagorijevanja na poslu (socijalne radnice, psiholozi, edukatori, voditelji aktivnosti iz tima BHIŽ-a koji se susreću sa povećanim brojem klijenata i teških i kompliciranih slučajeva, što zahtjeva više vremena i specifičnog stručnog znanja).

Tim koji se bavi implementacijom pobrojanih aktivnosti, sastoji se od osoblja Fondacije koje je stalno angažirano na ovim aktivnostima i od spoljnih suradnika–eksperata. Osoblje Fondacije koje je stalno angažirano na ovim aktivnostima je: izvršna direktorica, finansijska menadžerica, koordinator projekta, psihologinja-psihoterapeutkinja, socijalne radnice, organizatorice aktivnosti, logističar, voditeljice dopunske nastave/opismenjavanja, voditelji igraoničkih grupa (stanari centara), organizatori aktivnosti za djecu, voditelji vokacionih treninga, profesionalni supervizori (za socijalni rad i mentalno zdravlje). Po potrebi, Fondacija angažira ekspertne suradnike iz drugih oblasti (socijalni rad, mentalno zdravlje, pravo, ekonomija, itd). Fondacija poseban akcenat stavlja na angažiranje osoba iz navedenih kategorija u kreiranju i implementaciji spomenutih projektnih aktivnosti.

Tim Fondacije BHIŽ-a implementira projekte u koordinaciji sa Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice, Ministarstvom sigurnosti i drugim resornim ministarstvima, UNHCR-om, centrima za socijalni rad, zdravstvenim ustanovama, školama, specijaliziranim ustanovama za pružanje psiho-socijalne pomoći, sigurnim kućama, centrima za mentalno zdravlje, lokalnim i međunarodnim nevladinim organizacijama i ostalim interesnim grupama.

Aktivnosti Fondacije sprovode se u skladu sa postojećom zakonskom regulativom, pravilnicima i državnim planovima i strategijama koji reguliraju pitanja tražitelja azila i izbjeglica.

Sarajevo, 7. novembar 2007. godine
Fondacija "Bosanskohercegovačka inicijativa žena"

Šematski prikazi

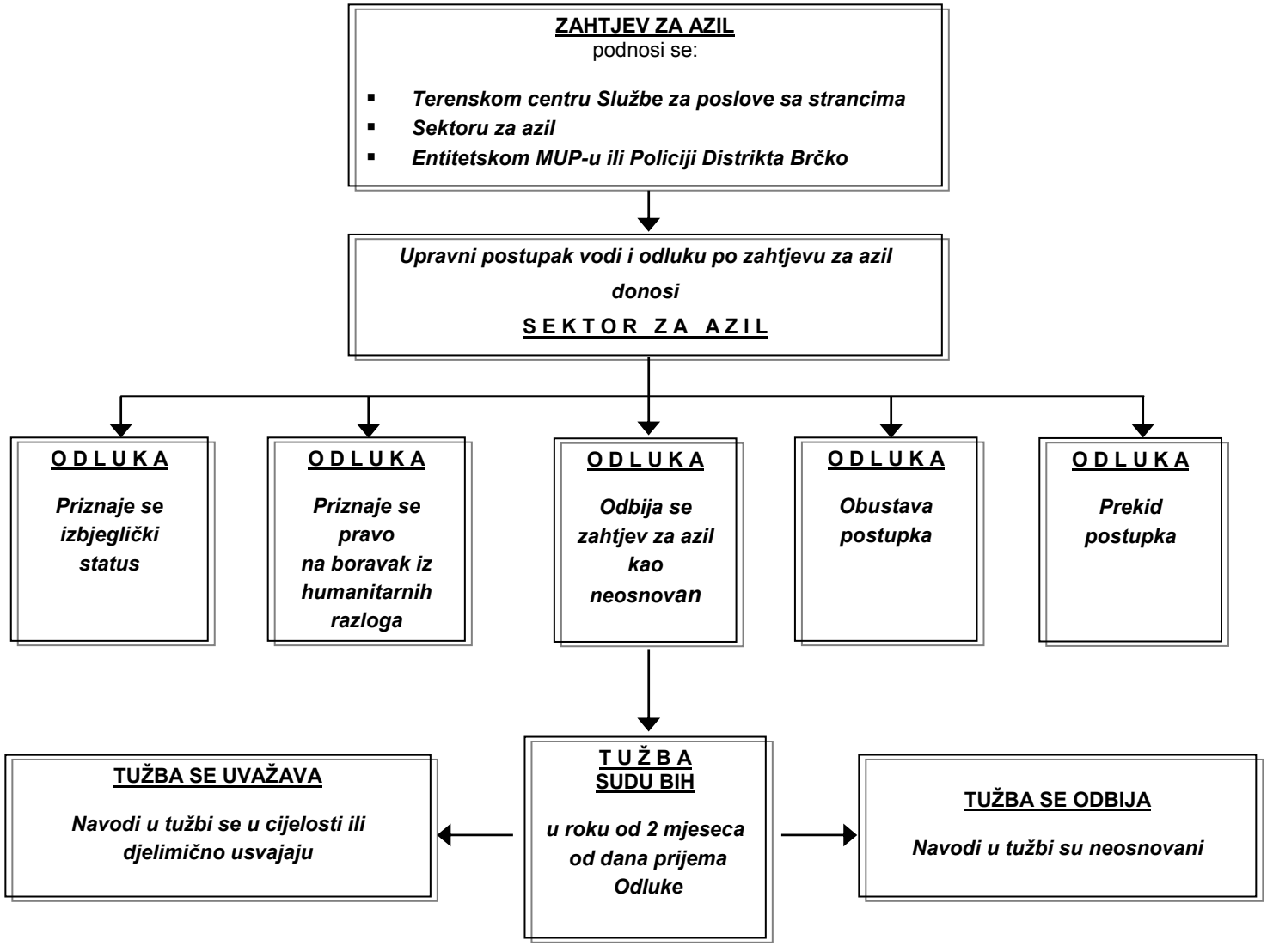
ZAHTJEV ZA AZIL
podnosi se:
Terenskom centru Službe za poslove sa strancima
Sektoru za azil
Entitetskom MUP-u ili Policiji Distrikta Brčko
Upravni postupak vodi i odluku po zahtjevu za azil donosi
S E K T O R Z A A Z I L
O D L U K A
Priznaje se izbjeglički status
O D L U K A
Priznaje se pravo na boravak iz humanitarnih razloga
O D L U K A
Odbija se zahtjev za azil kao neosnovan
O D L U K A
Obustava postupka
O D L U K A
Prekid postupka
T U Ž B A SUDU BIH
u roku od 2 mjeseca od dana prijema Odluke
TUŽBA SE UVAŽAVA
Navodi u tužbi se u cijelosti ili djelimično usvajaju
TUŽBA SE ODBIJA
Navodi u tužbi su neosnovani

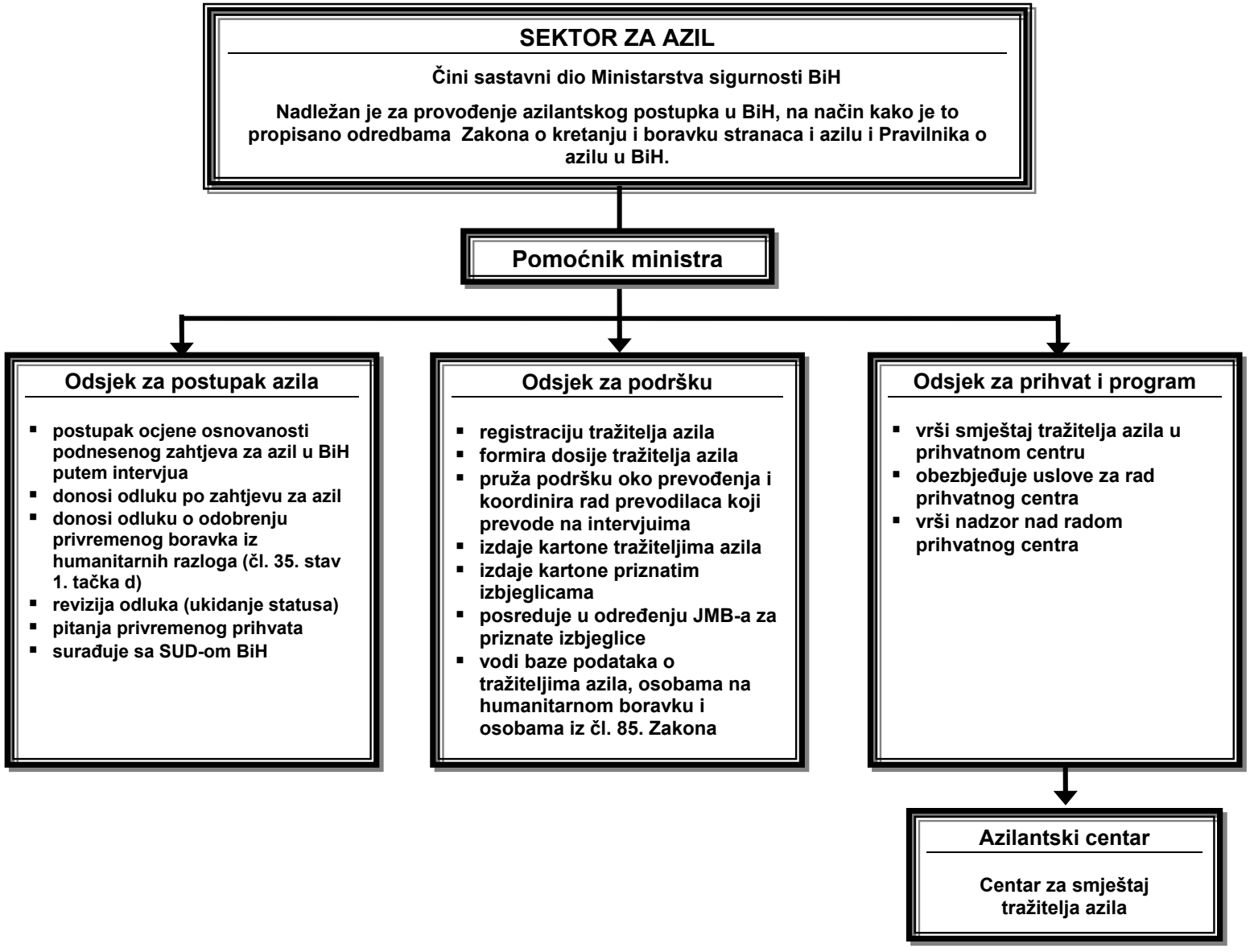
SEKTOR ZA AZIL
Čini sastavni dio Ministarstva sigurnosti BiH
Nadležan je za provođenje azilantskog postupka u BiH, na način kako je to propisano odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu i Pravilnika o azilu u BiH.
Pomoćnik ministra
Odsjek za postupak azila
postupak ocjene osnovanosti podnesenog zahtjeva za azil u BiH putem intervjua
donosi odluku po zahtjevu za azil
donosi odluku o odobrenju privremenog boravka iz humanitarnih razloga (čl. 35. stav 1. tačka d)
revizija odluka (ukidanje statusa)
pitanja privremenog prihvata
surađuje sa SUD-om BiH
Odsjek za podršku
registraciju tražitelja azila
formira dosije tražitelja azila
pruža podršku oko prevođenja i koordinira rad prevodilaca koji prevode na intervjuima
izdaje kartone tražiteljima azila
izdaje kartone priznatim izbjeglicama
posreduje u određenju JMB-a za priznate izbjeglice
vodi baze podataka o tražiteljima azila, osobama na humanitarnom boravku i osobama iz čl. 85. Zakona
Odsjek za prihvat i program
vrši smještaj tražitelja azila u prihvatnom centru
obezbjeđuje uslove za rad prihvatnog centra
vrši nadzor nad radom prihvatnog centra
Azilantski centar
Centar za smještaj tražitelja azila

BESPLATNA PRAVNA POMOĆ
U POSTUPKU AZILA

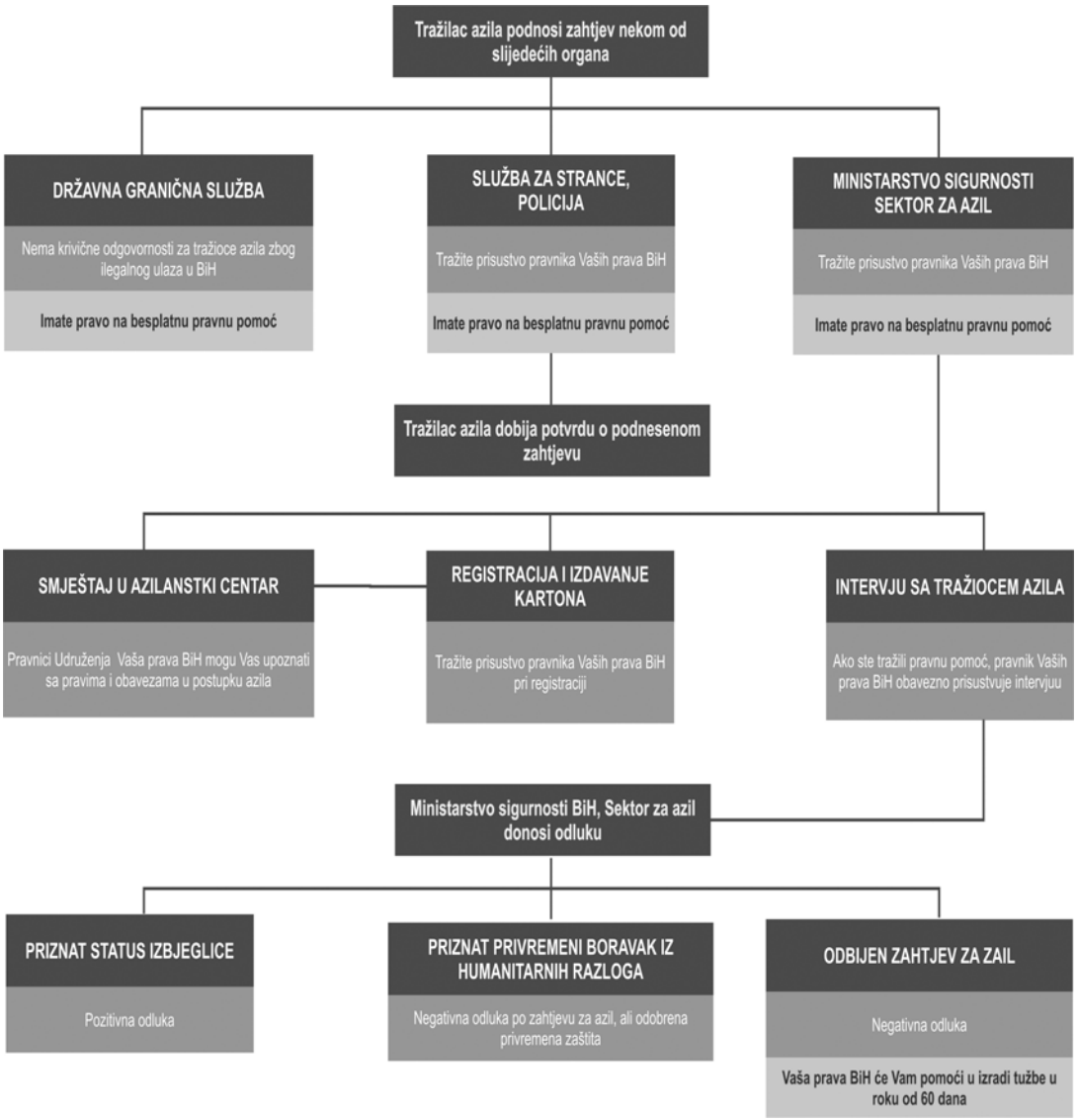

N.B: Tražilac azila može zatražiti azil na granici, ali u tom slučaju Granična policija upućuje tražioca azila da podnese zahtjev najbližem uredu Službe za poslove sa strancima. Vaša prava BiH pružaju pravnu pomoć tražiocima azila i na granici i prilikom predaje zahtjeva za azil.

ORGANIGRAM
Sektora za izbjeglice, raseljene osobe i stambenu politiku

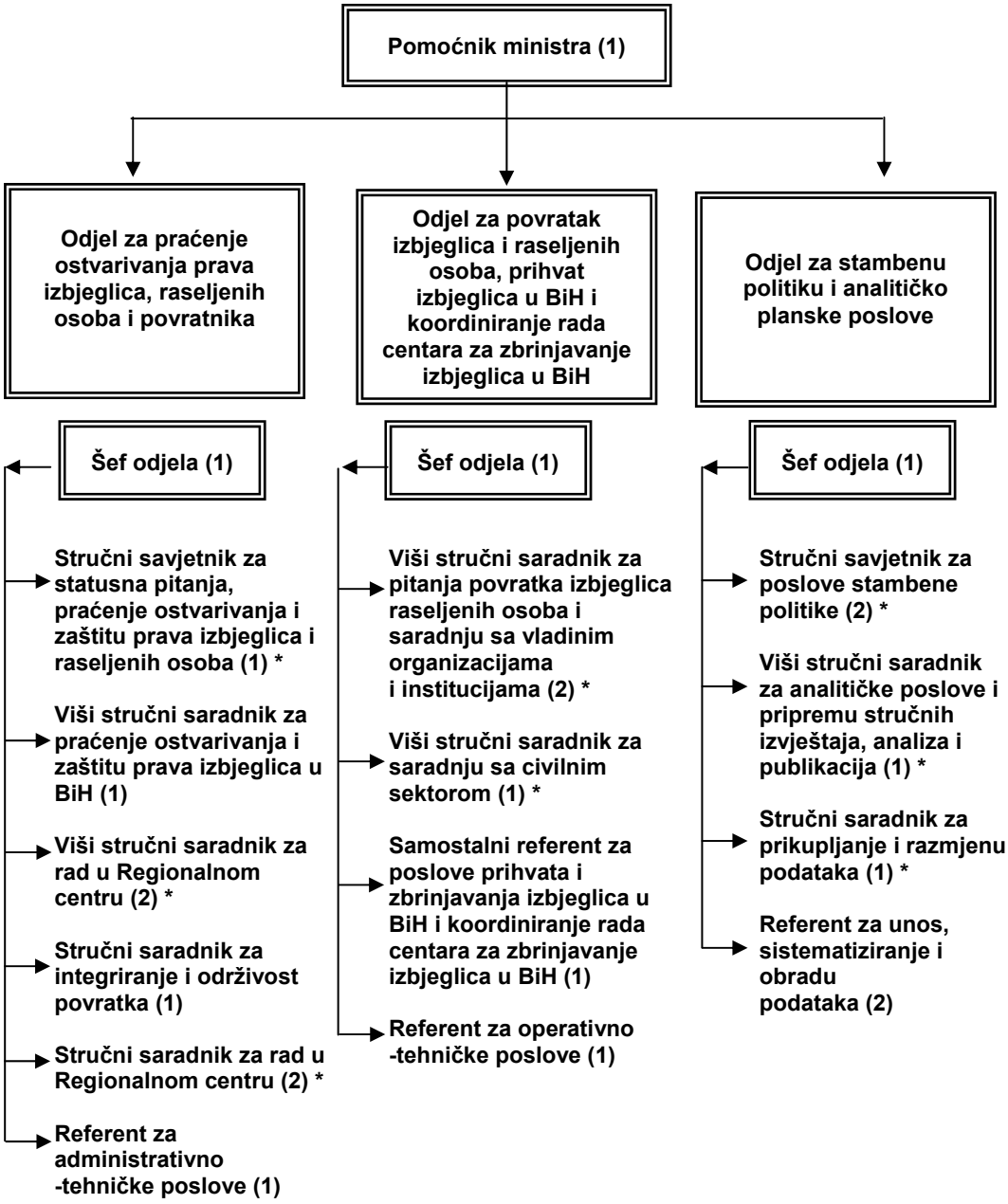

NAPOMENA:
Radna mjesta pored kojih se nalazi zvjezdica (*) nisu popunjena.

Pravni okvir

SPISAK PROPISA RELEVANTNIH U OBLASTI AZILA I MEĐUNARODNE ZAŠTITE U BIH SA KRATKIM OSVRTOM NA NJIHOV ZNAČAJ U OVOJ OBLASTI ([1])

I. USTAV BOSNE I HERCEGOVINE

1. Ustav BiH

- Član III 1 (f) Ustava propisuje da su pitanja "politike i regulisanje pitanja imigracije, izbjeglica i azila" isključiva nadležnost institucija BiH;
- Konvencija iz 1951 i Protokol iz 1967 o statusu izbjeglica su navedeni u Aneksu I Ustava BiH

2. Mišljenje o obimu nadležnosti BiH u oblasti imigracije i azila s posebnim osvrtom na potencijalno uključivanje entiteta – Veniška komisija Savjeta Evrope

- Ovo pravno mišljenje elaborira razgraničenje nadležnosti između državnih i entitetskih institucija u oblasti imigracije i azila.

II. ZAKONODAVNI OKVIR

3. Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu * ([2])

("Službeni glasnik BiH", broj 29/03, 04/04 i 53/07)

- Član 60. Zakona propisuje "zabranu vraćanja" stranaca (princip *non-refoulement)* što je ključni princip zaštite u izbjegličkom pravu. Ovaj princip se odnosi na strance koji traže zaštitu zbog toga što su:..."*ugroženi zbog njihove rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi, ili zbog političkog mišljenja... i na lica za koja postoji osnovana sumnja da bi bila u opasnosti da budu podvrgnuta mučenju ili drugom nehumanom ili ponižavajućem postupanju, ili kažnjavanju..."* Član 61. Zakona dalje reguliše da u ovakvim slučajevima ma koji: "...*organ u postupanju upućuje predmet Ministarstvu radi pokretanja postupka utvrđivanja osnovanosti navoda i postojanja uslova za odobrenje azila..."*
- Poglavlje VII. ZBKSA-a sveobuhvatno reguliše pitanje azila u BiH. Ovo poglavlje se odnosi na: tražioce azila, osobe sa priznatim izbjegličkim statusom i osobe sa priznatim privremenim boravkom iz humanitarnih

([1]) Zvjezdica u tekstu označava da je tekst označenog propisa inkorporiran u sadržaj ovog Priručnika.
([2]) U daljem tekstu: ZBKSA.

razloga kojima je u postupku azila utvrđeno da bi mogle biti podvrgnute mučenju, nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

- Član 90. zakona reguliše koja se poglavlja i članovi zakona ne primjenjuju na naprijed navedene kategorije lica u BiH.

4. Zakon o upravnom postupku

("Službeni glasnik BiH", broj 29/02 i 12/04)

- U skladu sa članom 1. Zakona o upravnom postupku i članom 13. Pravilnika o azilu u BiH, na postupke po zahtjevu za azil se primjenjuju odredbe Zakona o upravnom postupku ukoliko ZBKSA i Pravilnik o azilu u BiH ne regulišu određena pitanja drugačije.

5. Zakon o upravnom sporu

("Službeni glasnik BiH", broj 19/02)

- Članom 78. ZBKSA-a propisano je da se na odluku Ministarstva sigurnosti ne može uložiti žalba ali se može pokrenuti upravni spor. Upravni spor se vodi u skladu sa Zakonom o upravnom sporu.

6. Zakon o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine

("Službeni glasnik BiH", broj 5/03, 42/03, 26/04, 42/04 i 45/06)

- Pitanja azila i međunarodne zaštite u BiH spadaju u podijeljenu nadležnost tri ministarstva na državnom nivou: Ministarstva sigurnosti ([3]), Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice ([4]) i Ministarstva civilnih poslova ([5]). Nadležnosti ova tri ministarstva propisuju članovi 12, 14, i 15. ovog zakona. Članovima 76(1), 81. i 87. ZBKSA-a propisane su nadležnosti ministarstava u oblasti azila.

7. Zakon o službi za poslove sa strancima

("Službeni glasnik BiH", broj 54/05)

- Nadležnost Službe za poslove sa strancima u odnosu na postupak azila regulira član 3. (1) (f) ovog zakona. Ova odredba se oslanja na član 74. ZBKSA-a i član 14. Pravilnika o azilu u BiH.

8. Zakon o nadzoru i kontroli državne granice

("Službeni glasnik BiH", broj 56/04)

([3]) Ministarstvo sigurnosti: u daljem tekstu MS.

([4]) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice: u daljem tekstu MLJPI.

([5]) Ministarstvo civilnih poslova: u daljem tekstu MCP.

- Ulogu Granične policije u postupcima azila i obavezu poštovanju principa *non-refoulementa* propisuje član 2(2) ovog zakona. Ova odredba se oslanja na član 4(e) ZBKSA-a.

9. Zakon o zaštiti ličnih podataka

("Službeni glasnik BiH", broj 49/06)

- U stvarima azila javnost je isključena i sve informacije koje su u vezi ovoga postupka se smatraju povjerljivim, što je propisano članom 77. ZBKSA-a, koji je *lex specialis* u odnosu na Zakon o zaštiti ličnih podataka. Na sve ostale informacije na koje se ne odnosi ova odredba, a koje se tiču azila i ličnih podataka osoba kojima je priznat status izbjeglice, primjenjuju se odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka. Članovi 3. i 9. ovoga zakona su od posebne važnosti za osobe koje su pod međunarodnom zaštitom u BiH.

10. Zakon o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka

("Službeni glasnik BiH", broj 32/01, 16/02, 32/07 i 45/07)

- Centralna baza podataka putem koje se prati boravak i kretanje stranaca, kao i osoba koje su zatražile i dobile azil u BiH se vodi na osnovu članova 91. i 92. ZBKSA-a i Zakona o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka. Član 28(e) ovog zakona upućuje na obavezu da se oformi centralna evidencija o strancima u BiH.

11. Zakon o raseljenim licima, povratnicima i izbjeglicama u Republiku Srpsku

("Službeni glasnik Republike Srpske", broj 42/05)

- Republika Srpska je osobama sa priznatim izbjegličkim statusom koje žive na njihovoj teritoriji priznala veći obim prava nego je to zagarantovano ZBKSA-om. Ovaj zakon to izričito propisuje članovima 26. i 27.

III. ODLUKE SAVJETA MINISTARA

12. Odluka o privremenom određivanju nadležnosti *

("Službeni glasnik BiH", broj 100/06)

- Ova odluka na privremenoj osnovi precizira podjelu nadležnosti između MLJPI-a i MS-a u odnosu na utvrđivanje načina ostvarivanja prava i obaveza osoba kojima je priznat status privremenog prihvata ili pravo na privremeni boravak iz humanitarnih razloga u postupku azila.

13. Odluka o procedurama u postupku usklađivanja zakonodavstva BiH sa *acquis communautaire*

("Službeni glasnik BiH", broj 44/03)

- U skladu sa članom 2. ove odluke, ministarstva i drugi organi uprave BiH su obavezni da se staraju o usaglašavanju svih domaćih pravnih akata sa *EU acquis communautaire.*

IV. PODZAKONSKI AKTI MINISTARSTVA SIGURNOSTI

14. Pravilnik o azilu u Bosni i Hercegovini *

("Službeni glasnik BiH", broj 26/04)

- Ovaj pravilnik na sveobuhvatan način reguliše postupak azila i prava tražilaca azila u BiH.

15. Uputstvo o re-registracije i regulisanju statusa izbjeglica iz Republike Hrvatske *

("Službeni glasnik BiH", broj 86/05)

- Ovo uputstvo reguliše re-registraciju i reviziju statusa izbjeglica iz Republike Hrvatske kojima se izbjeglički status priznaje na osnovu člana 100. ZBKSA-a, u cilju utvrđivanja tačnog broja osoba kojima je na *prima facie* osnovi priznat izbjeglički status i koje su još uvijek u stanju potrebe pružanja međunarodne zaštite u BiH.

16. Pravilnik o zaštiti stranaca žrtava trgovine ljudima *

("Službeni glasnik BiH", broj 33/04)

- Pravo žrtava trgovine ljudima da traže međunarodnu zaštitu i budu zaštićene kroz sistem azila je regulisan članovima 15. (4), i 23. ovog pravilnika, što je na odgovarajući način propisano i članom 22. Pravilnika o azilu u BiH. Ovo pravo proizilazi iz člana 14. *Protokola za sprečavanje, zaustavljanje i kažnjavanje trgovine ljudima, a naročito ženama i djecom kojima se dopunjuje Konvencija UN-a protiv transnacionalnog organizovanog kriminala.*

17. Pravilnik o putnom listu za strance *

("Službeni glasnik BiH", broj 25/04)

- Član 2. (3), i član 4. (d), pravilnika razrađuje član 29. ZBKSA-a koji daje pravo na putni list tražiocima azila, izbjeglicama i osobama sa privremenim boravkom iz humanitarnih razloga priznatim u postupku azila u slučaju dobrovoljnog povratka u zemlju porijekla ili odlaska u treću zemlju koja prihvata tu osobu.

18. Pravilnik o centralnoj bazi podataka o strancima *

("Službeni glasnik BiH", broj 61/07)

- Obaveza vođenja centralne baze podataka o pitanjima u oblasti azila od strane Sektora za azil u MS-u su propisani članom 8. članom 10(3)(e) i članovima 35– 45. ovog pravilnika.

V. PODZAKONSKI AKTI MINISTARSTVA ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE

19. Pravilnik o načinu ostvarivanja zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite osoba kojima je priznat izbjeglički status ili drugi vid međunarodne pravne zaštite u BiH *

("Službeni glasnik BiH", broj 24/07)

- Ovaj pravilnik na sveobuhvatan način reguliše pravo na zdravstveno osiguranje i zdravstvenu zaštitu svih osoba kojima je priznat status po osnovu kojeg uživaju međunarodnu zaštitu u BiH i kojima je izdat odgovarajući osobni dokument. MLJPI je u obavezi da obezbjedi ovim osobama zdravstveno osiguranje pod uvjetom da to pravo ne ostvaruju po nekom drugom osnovu. Pravilnik razrađuje pravo na zdravstvenu zaštitu propisano članovima 81(3) i 35(3) ZBKSA-a.

20. Pravilnik o osobnom stanju i upisu činjenica rođenja, vjenčanja i smrti izbjeglica i osoba pod međunarodnom zaštitom u BiH u matične knjige *

("Službeni glasnik BiH", broj 51/07)

- Ovaj pravilnik reguliše specifična pitanja koja omogućavaju izbjeglicama i osobama sa privremenim boravkom iz humanitarnih razloga priznatim u postupku azila da izvrše upis rođenja djece u matičnu knjigu rođenih, druge upise u matične knjige, te ostala elementarna statusna pitanja.

21. Pravilnik o načinu rada i funkcionisanju prihvatnih centara u Bosni i Hercegovini *

- Ovaj pravilnik reguliše rad i funkcionisanje prihvatnog centra koji je namijenjen za zbrinjavanje i smještaj izbjeglica sa priznatim statusom i osoba sa privremenim boravkom iz humanitarnih razloga priznatim u postupku azila, o kojima se stara MLJPI.

22. Pravilnik o kućnom redu u prihvatnim centrima u BiH

- Ovaj Pravilnik reguliše obaveze MLJPI-a i obaveze korisnika smještaja u prihvatnom centru.

VI. PROTOKOLI

23. Protokol o prenosu određivanja statusa izbjeglice i drugih odgovornosti vezanih za azil sa UNHCR-a na MS BiH *

- Ovim protokolom su detaljno propisani uvjeti pod kojima je UNHCR prestao da vrši određivanje izbjegličkog statusa u BiH i taj postupak preuzelo MS. Ovim protokolom je podržana primjena člana 45. Pravilnika o azilu u BiH kojom su sve odluke UNHCR po zahtjevima za azil priznate kao odluke koje je donio nadležni organ.

24. Protokol o međusobnim obavezama u osiguranju pristupa pravima osoba pod privremenim prihvatom i osoba koje su podnijele zahtjev za azil za vrijeme trajanja statusa privremenog prihvata u BiH *

- Ovaj protokol su potpisali MLJPI, MS i UNHCR sa ciljem da omoguće nesmetan pristup pravima za sve tražioce azila nakon prestanka statusa privremenog prihvata u BiH.

25. Protokol o pružanju besplatne pravne pomoći između MS i Udruženja Vaša prava BiH *

- Ovim protokolom je uređena međusobna saradnja između MS-a i NVO-a "Vaša prava BiH" u cilju davanja besplatne pravne pomoći tražiocima azila u BiH.

26. Protokol između MLJPI-a i Udruženja "Vaša prava BiH" o pružanju besplatne pravne pomoći *

- Ovim protokolom su uređena međusobna prava i obaveze između MLJPI-a i Udruženja "Vaša prava BiH" u pružanju besplatne pravne pomoći osobama o kojima skrbi MLJPI u skladu sa ZBKSA-om.

VII. EU ACQUIS U OBLASTI AZILA

VII.a. Konvencija o statusu izbjeglica iz 1951. godine i Protokol iz 1967. godine

VII.b. Konvencija protiv mučenja i drugih surovih, nehumanih ili ponižavajućih postupanja ili kažnjavanja iz 1987. godine (članovi 1. i 3)

VII.c. Evropska konvencija za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda (član 3)

VII.d. Univerzalna deklaracija o ljudskim pravima (član 14)

VII.e. Direktiva Vijeća 2001/55/EZ od 21. jula 2001. o minimalnim standardima za pružanje privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba i mjerama za promicanje ravnoteže među državama članicama u vezi sa naporima koje one ulažu prilikom prihvata takvih osoba i snošenju posljedica tog čina *

VII.f. Direktiva Vijeća 2003/9/EZ od 27. januara 2003. kojom se propisuju minimalni standardi za prihvat tražitelja azila *

VII.g. Direktiva Vijeća 2003/86/EZ od 22. septembra 2003. o pravu na spajanje sa porodicom *

VII.h. Uredba Vijeća (EZ) br. 343/2003 od 18. februara 2003, godine kojom se uspostavljaju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji je državljanin neke treće zemlje podnio u jednoj od država članica *

VII.i. Uredba Komisije (EZ) br. 1560/2003 od 2. septembra 2003 godine kojom se uređuju iscrpna pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 343/2003 kojom se uspostavljaju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za azil koji je državljanin neke treće zemlje podnio u jednoj od država članica *

VII.j. Uredba Vijeća (EZ) br. 2725/2000 od 11. decembra 2000. godine o uspostavi "Eurodaca" za usporedbu otisaka prstiju radi efikasne primjene Dablinske Konvencije * ([6])

VII.k. Direktiva Vijeća 2004/83/EZ od 29. aprila 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je iz drugih razloga potrebna međunarodna zaštita i o sadržaju dodijeljene zaštite *

([6]) Napomena: "Dablinska konvencija" koja je potpisana 15. juna 1999. godine zamijenjena je "Uredbom Vijeća (EZ) br. 343/2003 od 18. februara 2003. godine kojom se uspostavljaju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji je državljanin neke treće zemlje podnio u jednoj od država članica" (vidi tačku 5. preambule Uredbe Vijeća (EZ) 343/2003; vidi također tačku 2. preambule Uredbe Komisije (EZ) br. 1560/2003 od 2. septembra 2003. godine kojom se uređuju iscrpna pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) br. 343/2003).

VII.l. Direktiva Vijeća 2005/85/EZ od 1. decembra 2005. o minimalnim standardima u postupku za priznavanje i oduzimanje izbjegličkog statusa u državama članicama *

VII.m. Direktiva Vijeća 2001/51/EZ od 28. juna 2001. godine kojom se dopunjuju odredbe člana 26. Konvencije o primjeni sporazuma iz Šengena od 14. juna 1985. godine

Na osnovu člana IV.4.a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna Skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 27. juna 2003. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 18. jula 2003. godine, usvojila je

ZAKON
O KRETANJU I BORAVKU STRANACA I AZILU

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Zakona)

Ovim zakonom uređuju se uslovi i postupak ulaska i boravka stranaca u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH), razlozi za odbijanje ulaska i boravka, razlozi za otkaz boravka i za protjerivanje stranaca s teritorije BiH, postupak podnošenja zahtjeva za azil, odobrenja azila i prestanak azila u BiH, nadležnosti organa vlasti u primjeni ovog zakona, kao i druga pitanja u vezi sa azilom, boravkom i kretanjem stranaca u BiH.

Član 2.
(Organi nadležni za provođenje Zakona)

U skladu s ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu ovog zakona, postupak provode i odluke donose sljedeći organi:

(a) Vijeće ministara BiH,
(b) Ministarstvo sigurnosti BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo),
(c) Ministarstvo vanjskih poslova BiH (u daljnjem tekstu: MIPBiH),
(d) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice,
(e) ministarstva unutrašnjih poslova entiteta i Policija Brčko Distrikta BiH (u daljnjem tekstu MUP).

Član 3.

U cilju primjene i provođenja odredbi ovog zakona Ministarstvo će, uz pribavljeno mišljenje Vijeća ministara BiH, a u skladu sa Zakonom o upravi BiH ("Sl. glasnik BiH", broj 32/02), Zakonom o državnoj službi u institucijama Bosne i Hercegovine ("Sl. glasnik BiH", broj 19/02) i Odlukom o načelima za utvrđivanje unutrašnje organizacije ministarstava i drugih organa uprave BiH, utvrditi potreban broj

osnovnih i unutrašnjih organizacionih jedinica, njihova sjedišta, sistematizaciju radnih mjesta, kao i druga pitanja od značaja za njihovo funkcioniranje.

Član 4.
(Definicije)

U smislu ovog zakona:

(a) stranac je svako lice koje nema državljanstvo BiH, ili lice bez državljanstva,
(b) lice bez državljanstva je svako lice koje nije državljanin BiH, niti je državljanin neke druge države, a prema zakonima druge države,
(c) pod uobičajenim mjestom boravka stranca smatra se država porijekla ili država stalnog boravišta stranca,
(d) važeća putna isprava je važeći pasoš ili drugi putni dokument izdat od nadležnih stranih organa vlasti koji priznaju BiH, kao i lična karta ili drugi dokument s fotografijom, kojim se nosilac ovlašćuje da putuje u inozemstvo, a priznat je međunarodnim ugovorom u kojem je BiH ugovorna strana, kao i putna isprava izdata strancima u skladu s ovim zakonom,
(e) podnosiocem zahtjeva za azil smatra se svaki stranac koji traži azil, bez obzira da li je stranac zatražio azil na graničnom prijelazu ili po ulasku na teritoriju BiH.

Član 5.
(Sloboda kretanja)

(1) Ulazak, boravak, kretanje i izlazak stranaca mogu biti ograničeni pod uslovima propisanim ovim zakonom.
(2) Stranci koji borave u BiH, pod uslovima koje određuje ovaj zakon, uživaju pravo na slobodno kretanje unutar zemlje i slobodan izbor mjesta svog boravka, ako nije drugačije određeno ovim ili drugim posebnim zakonom.

Član 6.
(Zabrana diskriminacije)

Prema strancima se ne smije ispoljavati diskriminacija po bilo kojim osnovama, uključujući spol, rasu, boju kože, jezik, vjeroispovijest, političke i druge stavove, nacionalno i socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovinski status, dob, psihičku ili fizičku invalidnost, status koji se stiče rođenjem ili neki drugi status.

Član 7.
(Obaveza poštivanja propisa)

Stranci u BiH moraju poštivati ustavni poredak i pridržavati se propisa i odluka državnih organa BiH, entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 8.
(Prava u postupku pred državnim organima)

(1) Stranci moraju u propisanom roku predočiti nadležnim organima dokumenta, informacije i potvrde potrebne za provođenje postupka odobrenja boravka, kako je određeno ovim zakonom.
(2) U svim fazama postupka stranci će biti obaviješteni o pravima i obavezama koje proističu iz ovog zakona, o pravu na žalbu, o svim eventualnim potraživanjima za nadoknadu štete, kao i o svim potrebnim uslovima za ostvarivanje njihovih prava.
(3) Organ koji vodi postupak dužan je strancu omogućiti da tok postupka prati preko tumača (prevodioca), ukoliko ne zna jezik na kojem se postupak vodi.

Član 9.
(Dokaz identiteta)

Za vrijeme svog boravka na teritoriji BiH, stranci moraju posjedovati dokumente u svrhu dokazivanja i potvrde svog identiteta i prava na ulazak i boravak u BiH, te ih pokazati nadležnom organu.

POGLAVLJE II - ULAZAK I BORAVAK

Odjeljak A - Opći uslovi za ulazak

Član 10.
(Prelazak granice)

(1) Stranci mogu preći granicu BiH samo na graničnim mjestima otvorenim za međunarodni saobraćaj ili na mjestima namijenjenim za saobraćaj između dvije države, osim ako sporazumima između BiH i susjednih država nije određeno drugačije.
(2) Stranac koji želi ući ili izaći iz BiH podvrgava se kontroli od strane službenog lica ovlaštenog za kontrolu prelaska državne granice, a dužan je kontroli podvrgnuti i svoj prtljag i prijevozno sredstvo.

(3) Dužnost je stranca koji želi ući ili izaći iz BiH tačno i potpuno odgovoriti na sva pitanja i predati svu dokumentaciju na zahtjev lica iz stava 2. ovog člana, te popuniti i dodatne upitnike, ukoliko to službeno lice traži od njega.

Član 11.
(Opći uslovi za ulazak)

(1) Strancu može biti odobren ulazak u BiH ako ispunjava sljedeće uslove:
   (a) da posjeduje važeću putnu ispravu ili drugi dokument na osnovu odluke Vijeća ministara BiH,
   (b) da posjeduje važeću vizu za ulazak, boravak ili prelazak preko teritorije BiH, odnosno odobrenje boravka propisano ovim zakonom,
   (c) da posjeduje sredstva za izdržavanje za ulazak, boravak i izlazak iz zemlje, uključujući sredstva za zdravstvenu zaštitu, propisane članom 14. ovog zakona,
   (d) da ima ulaznu vizu susjedne države u koju putuje ili preko čije teritorije nastavlja putovanje, ukoliko je viza potrebna,
   (e) da mu nije izrečena mjera protjerivanja, otkaza boravka ili zabrane ulaska na teritoriju BiH, u vrijeme trajanja izrečene mjere,
   (f) da njegovo prisustvo na teritoriji BiH ne predstavlja prijetnju nacionalnoj sigurnosti, pravnom poretku i javnom redu BiH.
(2) Vijeće ministara BiH može propisati posebne uslove za ulazak stranaca, kada to zahtijevaju razlozi zaštite nacionalne sigurnosti i pravnog poretka BiH ili drugi razlozi koji proističu iz međunarodnih obaveza.

Član 12.
(Ulazak pod posebnim uslovima)

Strancu se može odobriti ulazak i kad ne ispunjava uslove iz člana 11. tačka a) i b) ovog zakona, ako je tako propisano međunarodnim ugovorom, u kojem je BiH ugovorna strana, ili posebnim propisom Vijeća ministara BiH.

Član 13.
(Oslobađanje od obaveze pribavljanja vize)

(1) Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva i MIP-a, određuje države čijim građanima nije potrebna viza za ulazak u BiH (u daljnjem tekstu: zemlje bezviznog režima), kao i države čiji građani mogu ući u BiH s drugom putnom ispravom osim pasoša. Vijeće ministara BiH je također nadležno da oslobodi od pribavljanja vize lica kojima su druge zemlje priznale status izbjeglice u skladu s Konvencijom o pravima izbjeglica iz 1951. godine.

(2) Stranci koji su, u skladu s ovim zakonom, oslobođeni pribavljanja vize za ulazak na teritoriju BiH imaju pravo na boravak u zemlji (u daljnjem tekstu: bezvizni boravak) u trajanju do tri mjeseca, ukoliko kraći rok nije određen međunarodnim ugovorom u kojem je BiH ugovorna strana, ili posebnim propisom Vijeća ministara BiH, donesenim u skladu sa članom 12. ovog zakona.
(3) Stranci nemaju obavezu pribavljanja vize za ulazak u BiH ako u pasošu imaju naljepnicu odobrenja privremenog ili stalnog boravka, za vrijeme važenja tog odobrenja.

Odjeljak B - Sredstva za izdržavanje

Član 14.
(Sredstva za izdržavanje)

Postojanje sredstava za izdržavanje stranca iz člana 11. stav 1. tačka c) dokazuje se na jedan od sljedećih načina:

(a) posjedovanjem gotovog novca u domaćoj ili stranoj konvertibilnoj valuti,
(b) posjedovanjem vidova bezgotovinskog plaćanja prihvaćenih od bankarskog sistema BiH, kao i garancije banke iz BiH koja priznaje bezgotovinske vidove plaćanja koje stranac posjeduje,
(c) garantnim pismom ili pozivom,
(d) prezentiranjem dokaza o smještaju uplaćenom posredstvom turističke agencije, ili
(e) posjedovanjem drugih sredstava (nepokretne imovine u BiH na osnovu koje je moguće osigurati sredstva za izdržavanje prilikom boravka u BiH, sredstva po osnovu direktnih stranih ulaganja, proizvodno-tehničke saradnje i kooperacije, itd…).

Član 15.
(Garantno pismo)

(1) Garantno pismo za ulazak stranca u BiH može izdati državljanin BiH ili stranac kojem je odobren stalni boravak u BiH. Garantno pismo može biti prihvaćeno kao potvrda o posjedovanju sredstava za izdržavanje ako sadrži izjavu da izdavalac garantnog pisma na sebe preuzima obavezu da osigura smještaj, pokrije troškove liječenja, osigura izdržavanje i druge troškove koji mogu biti prouzrokovani boravkom stranca u BiH, kao i troškove izlaska stranca iz BiH.
(2) Potvrda (garancija) iz prethodnog stava mora biti ovjerena od nadležnog organa uprave i organizacione jedinice Ministarstva po mjestu prebivališta, odnosno poslovnog sjedišta davaoca garancije.

Član 16.
(Poziv)

(1) Poziv je oblik garantnog pisma (garancije) kojim domaće ili strano pravno lice, registrirano u BiH, poziva u poslovnu posjetu, u određenom vremenskom intervalu, stranog partnera.
(2) Poziv sadrži izjavu o snošenju troškova u smislu člana 15. ovog zakona.
(3) Poziv mora biti ovjeren od Privredne komore BiH i od nadležnog organa uprave i organizacione jedinice Ministarstva po poslovnom sjedištu davaoca garancije (poziva).

Član 17.
(Radna dozvola)

(1) Strancu koji želi ući u BiH sa ciljem da radi ili obavlja druge profitabilne djelatnosti podložne oporezivanju može se odobriti ulazak ako ima dozvolu za rad ili drugi ekvivalent, izdat od nadležnog organa uprave, a u skladu s posebnim propisima koji reguliraju oblast zapošljavanja, bankarsku, investicionu ili politiku direktnih stranih ulaganja, kao i poslovno-tehničku saradnju, proizvodnju i kooperaciju.
(2) Smatra se da stranac koji posjeduje dozvolu za rad zadovoljava uslove koji se odnose na posjedovanje sredstava za izdržavanje.

Član 18.
(Garancija za izlazak iz zemlje)

(1) Postojanje garancije za izlazak stranca iz zemlje može se dokazivati posjedovanjem važeće putne karte za nastavak putovanja ili za povratak, kao i time što stranac zakonito posjeduje prijevozno sredstvo.
(2) Kad god je potrebno može se zahtijevati viza koja omogućava strancu da nastavi putovanje na teritoriju druge države, kao i drugi dokazi na osnovu kojih se može nedvosmisleno utvrditi da će stranac napustiti teritoriju BiH u skladu s ovim zakonom.

Član 19.
(Dokaz o posjedovanju sredstava za izdržavanje)

(1) Stranci koji su, u skladu s ovim zakonom, oslobođeni pribavljanja vize za ulazak na teritoriju BiH, dokumente i potvrde propisane članom 14. Zakona moraju posjedovati pri ulasku u BiH i pokazati ih na zahtjev službenog lica ovlaštenog za kontrolu prelaska državne granice.

(2) Stranci koji za ulazak u BiH moraju posjedovati vizu, potvrde i dokumenta propisane članom 14. Zakona moraju podnijeti uz zahtjev za izdavanje vize.
(3) Stranci kojima je u važeću putnu ispravu uneseno odobrenje privremenog ili stalnog boravka u BiH, u periodu važenja odobrenja, nisu obavezni pri ulasku u BiH posjedovati potvrde i dokumente propisane članom 14. Zakona.

Član 20.
(Odbijanje ulaska)

(1) Strancu će biti odbijen ulazak u BiH ako ne ispunjava uslove iz člana 11. Zakona.
(2) Strancu može biti odbijen ulazak u BiH i kada ispunjava uslove za ulazak propisane članom 11. ovog zakona ako:
   (a) prilikom ulaska izbjegava organu nadležnom za kontrolu prelaska državne granice pokazati tražene podatke ili popuniti određene upitnike, ili namjerno da pogrešne podatke koji se tiču njegovog prava na ulazak u BiH, ili namjerno izbjegava svaku takvu situaciju, ili
   (b) postoji osnovana sumnja da će obavljati djelatnosti za koje je potrebna radna dozvola, a takvu dozvolu ne posjeduje, a posebno u odnosu na stranca kojem je iz navedenih razloga već odbijen ulazak u BiH.
(3) Stranac kome je ulaz odbijen u skladu s prethodnim stavovima ovog člana ne može ući u BiH najmanje 24 sata od momenta odbijanja ulaska, iako je poslije donošenja rješenja o odbijanju ulaska ispunio uslove za ulazak.

Član 21.
(Nadležnost i žalba)

(1) O odbijanju ulaska na granici odlučuje rješenjem organizaciona jedinica Ministarstva nadležna za kontrolu prelaska državne granice:
(2) Protiv rješenja o odbijanju ulaska na granici dozvoljena je žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema.
(3) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

POGLAVLJE III - DOZVOLE ZA ULAZAK I BORAVAK I PUTNI LIST

Član 22.
(Dozvole za ulazak)

Dozvole kojima se stranac ovlašćuje za ulazak i boravak u BiH, osim u slučaju iz člana 12. ovog zakona, su:

(a) viza,
(b) odobrenje privremenog boravka,
(c) odobrenje stalnog boravka.

Član 23.
(Vize)

(1) Viza je dozvola kojom se dopušta ulazak i boravak na teritoriji BiH, kao i prelazak preko teritorije BiH u ograničenom vremenskom periodu.
(2) Strancu će se izdati viza ukoliko ispunjava uslove propisane članom 11. tačke a), c), d), e) i f) ovog zakona i ukoliko se ne vodi u evidencijama nadležnih organa, a posebno kao međunarodni prijestupnik.
(3) Vizom se dozvoljava boravak u roku koji je u njoj naveden, ali najduže 90 dana. Viza kojom se dozvoljava jedan ulazak važi najduže 90 dana.
(4) Viza kojom se dozvoljava više ulazaka važi najduže godinu dana, s tim da svaki pojedinačni boravak na teritoriji BiH ne može biti duži od 90 dana.
(5) Za vrijeme važenja vize za jedan ulazak, iz opravdanih razloga, period boravka naveden u vizi može se produžiti.
(6) Viza se produžava izdavanjem nove vize u skladu s pravilima koja važe za izdavanje vize, i to najduže na period od 90 dana od dana ulaska.

Član 24.
(Izdavanje vize)

(1) Vize izdaju DKP-i BiH.
(2) Zahtjev za izdavanje vize podnosi se unaprijed i lično.
(3) Zahtjev za izdavanje vize može se iz izuzetnih razloga, koje će podzakonskim aktom propisati MIP, podnijeti prije ulaska u BiH, na granici, a o njemu, na preporuku MIP-a, odlučuje organizaciona jedinica Ministarstva, nadležna za kontrolu prelaska državne granice.
(4) Izuzetno od odredbe prethodnog stava, organizaciona jedinica Ministarstva, nadležna za kontrolu prelaska državne granice, može samostalno, po potrebi, izdati vizu strancu radi tranzita preko teritorije BiH.
(5) Odluku o produženju vize i izdavanje vize, u smislu člana 23. stavovi 5. i 6. ovog zakona, donosi i vrši MIP u sjedištu.
(6) Protiv odluke kojom je riješeno o zahtjevu za izdavanje (produženje) vize žalba nije dozvoljena, a odluka se ne mora obrazložiti.

Član 25.
(Podzakonski akti)

(1) Ministarstvo će podzakonskim aktom detaljnije urediti uslove i procedure za ulazak, kao i druga pitanja od značaja za ulazak stranaca, izdavanje viza na granici, sadržaj i oblik garancija za ulazak u BiH.
(2) MIP će, u saradnji s Ministarstvom, podzakonskim aktom propisati bliže uslove i procedure za izdavanje (produženje) vize, tipove viza, oblik i sadržaj naljepnice za vize, kao i druga pitanja od značaja za izdavanje viza.

Član 26.
(Poništenje vize)

(1) Viza će biti poništena ako se naknadno utvrdi da je izdata protivno uslovima propisanim ovim zakonom (član 23. stav 2. i član 25. stav 2).
(2) Viza se poništava na osnovu pravosnažne sudske odluke ili na osnovu rješenja o poništenju vize, koje donosi MIP u sjedištu.
(3) Vizu poništava organ koji je donio odluku o poništenju, odnosno nadležna organizaciona jedinica Ministarstva ili MUP-a, na čijem području stranac boravi, a na osnovu obavještenja i dostavljanja pravosnažne odluke od strane organa koji je vizu poništio. Viza se poništava tako da se preko naljepnice vize u putnoj ispravi stranca otisne štembilj sa naznakom "PONIŠTENO".
(4) Ako prilikom kontrole ulaska stranca na granici organizaciona jedinica Ministarstva, nadležna za kontrolu prelaska državne granice, utvrdi da je viza falsificirana, dužna je vizu odmah poništiti.
(5) Protiv odluke o poništenju vize žalba nije dozvoljena, a odluka se ne mora obrazložiti.

Član 27.
(Ukidanje viza)

(1) Viza će se ukinuti pod sljedećim uslovima:
    (a) ako stranac ne poštuje ustavni poredak i propise BiH, njenih entiteta i Brčko Distrikta BiH ili poduzima aktivnosti kojim narušava ustavni poredak ili sigurnost BiH, ili je član organizacije koja poduzima te aktivnosti,
    (b) ako stranac svojim djelovanjem ugrožava nacionalne interese BiH tako što se bavi krijumčarenjem naoružanja i vojne opreme, radioaktivnih i drugih opasnih materija, ili narkotičkih sredstava, ili nedozvoljenim prijevozom i trgovinom materijalima za proizvodnju naoružanja, ili drugih sredstava za masovno uništenje, ili ako proizvodi ili posjeduje u svrhu prodaje

narkotička sredstva i psihogene materije, ili je član organizacije koja se bavi navedenim aktivnostima,

(c) ako organizira ili je u vezi s organiziranjem ilegalnog ulaska, boravka ili izlaska pojedinaca i grupa u i iz BiH, ili ako organizira ili učestvuje u trgovini ljudima,

(d) ako je prekršio ili pokušao prekršiti propise kojima se regulira prelazak državne granice BiH, bez obzira da li je povreda nastala pri ulasku ili izlasku iz BiH,

(e) ako su se okolnosti na osnovu kojih je izdata viza u toj mjeri izmijenile da bi sada isključile svaku mogućnost izdavanja vize,

(f) ako stranac namjerno da pogrešne podatke ili prikrije okolnosti od važnosti za izdavanje vize,

(g) ako stranac obavlja djelatnosti za koje je potrebna radna dozvola, a ne posjeduje takvu dozvolu,

(h) ako prisustvo stranca predstavlja prijetnju javnom redu i nacionalnoj sigurnosti BiH, a na način koji će podzakonskim aktom propisati Ministarstvo.

(2) Osnova za utvrđivanje razloga za ukidanje vize propisanih u tačkama a), b), c) i d) prethodnog stava je postojanje međunarodne potjernice, pravosnažne sudske odluke, odnosno operativnih saznanja kojima raspolaže Ministarstvo i MUP.

Član 28.
(Nadležnost i žalba)

(1) Rješenje o ukidanju vize donosi MIP u sjedištu, na zahtjev suda ili Ministarstva, koji ne mora biti posebno obrazložen.

(2) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana žalba nije dozvoljena.

(3) Strancu kojem je ukinuta viza, a zbog razloga iz člana 27. stav 1. tačke a), b), c), d) i h) nije lišen slobode, otkazuje se daljnji boravak ili se protjeruje, a do napuštanja teritorije BiH stavlja se pod nadzor.

Član 29.
(Putni list)

(1) Putni list za strance je putna isprava koja važi za jedno putovanje i izdaje se strancu:

(a) čija je važeća putna isprava izgubljena ili uništena i ne može se zamijeniti, a država čiji je državljanin nema svoj DKP u BiH, niti njen interes zastupa druga država, kako bi se tom strancu omogućio povratak u državu u kojoj ima uobičajeno mjesto boravka,

(b) koji je imao odobren azil ili odobrenje boravka iz humanitarnih razloga, ili uživa zaštitu na osnovu člana 85. ovog zakona, kako bi mu se omogućio povratak u matičnu zemlju, ili u državu u kojoj ima uobičajeno mjesto boravka, ili u treću državu koja to lice prihvata,
(c) koji je dobio otpust iz državljanstva BiH radi putovanja u inozemstvo.

(2) Putni list za strance može se izdati i u drugim slučajevima, ukoliko za to postoje opravdani razlozi, u skladu s podzakonskim aktom koji donosi Ministarstvo.

(3) Putni list za strance izdaje nadležna organizaciona jedinica Ministarstva kojoj je prijavljen gubitak ili uništenje putne isprave, odnosno na čijem području stranac ima prijavljeno boravište ili prebivalište.

Član 30.

Stranac koji nije prijavljen kod nadležne organizacione jedinice Ministarstva ili MUP-a, a nema putne ili identifikacione isprave, a DKP zemlje državljanstva stranca ili zemlje koja zastupa interese zemlje državljanstva stranca nije mu izdao putnu ispravu, ili drugi identifikacioni dokument, stavlja se pod nadzor do utvrđivanja identiteta i izdavanja putnog lista za strance.

POGLAVLJE IV - BORAVAK STRANACA

Član 31.
(Vrste boravka)

Pod boravkom stranaca, u smislu ovog zakona, smatra se: vizni, bezvizni, privremeni i stalni boravak:

(a) vizni boravak je pravo na boravak stranca u BiH u vremenu koje je navedeno u vizi,
(b) bezvizni boravak je pravo na boravak stranaca koji dolaze iz zemalja bezviznog režima, shodno odredbi člana 13. ovog zakona,
(c) privremeni boravak je boravak na teritoriji BiH u trajanju do godinu dana, ukoliko nije drugačije određeno dozvolom boravka,
(d) stalni boravak je boravak na teritorji BiH u neograničenom vremenskom periodu.

Odjeljak A - Privremeni boravak

Član 32.
(Zahtjev za odobrenje boravka)

(1) Stranac mora podnijeti zahtjev za odobrenje privremenog boravka ukoliko želi ostati u BiH i nakon roka određenog vizom, odnosno roka određenog za bezvizni boravak.
(2) Zahtjev za odobrenje privremenog boravka, u smislu stava 1. ovog člana, podnosi se najkasnije 15 dana prije isteka perioda važenja vize, odnosno bezviznog boravka.

Član 33.
(Osnov za odobrenje privremenog boravka)

(1) Odobrenje privremenog boravka može se izdati iz opravdanih razloga kao što su: brak s državljaninom BiH, spajanje porodice, obrazovanje, naučnoistraživački i umjetnički rad, rad po osnovu izdate radne dozvole, u poslovne svrhe, u svrhu liječenja, ili iz humanitarnih razloga.
(2) Ukoliko stranac boravi u BiH po osnovu turističke vize, o zahtjevu za odobrenje privremenog boravka, koji mora biti posebno obrazložen, odlučuje Ministarstvo u sjedištu.
(3) Odobrenje privremenog boravka može se izdati za period do jedne godine ili za period važenja pasoša stranca, ukoliko pasoš vrijedi za period kraći od jedne godine.
(4) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga, u slučaju propisanom članom 35. stav 1. tačka a) ovog zakona, odobrava se na vrijeme do tri mjeseca.
(5) Strancu koji je ušao u BiH kao turista ne može se odobriti privremeni boravak po osnovu rada.
(6) Odobrenje privremenog boravka može se produžavati na zahtjev stranca pod istim uslovima koji su propisani za odobrenje boravka čije se produženje traži.

Član 34.
(Opći uslovi za odobrenje boravka)

(1) Privremeni boravak odobrit će se strancu pod uslovima da:
    (a) raspolaže dokazima kojim opravdava postojanje osnove za odobrenje privremenog boravka,
    (b) raspolaže sredstvima za izdržavanje, uključujući sredstva za zdravstvenu zaštitu,

(c) posjeduje ljekarsko uvjerenje, izdato najviše tri mjeseca od dana podnošenja zahtjeva, iz kojeg je vidljivo da ne boluje od oboljenja visokog rizika po okolinu, odnosno da je poslovno sposoban.

(2) Pod dokazima, u smislu tačke a) stava 1. ovog člana, smatraju se:
(a) izvod iz matične knjige vjenčanih ili drugi odgovarajući dokaz o zaključenom braku,
(b) radna dozvola izdata od nadležnog organa za zapošljavanje,
(c) prijava kod nadležnog fonda penzijsko-invalidskog osiguranja,
(d) rješenje o upisu u sudski registar pravnog lica, uz dokaz o solventnosti,
(e) potvrda o upisu na obrazovnu ustanovu za tekuću godinu,
(f) nalaz s preporukom zdravstvene ustanove o neophodnosti dugotrajnijeg liječenja u BiH,
(g) dokumenti o završenoj školi i stečenom zvanju,
(h) drugi dokaz koji je podoban da potvrdi opravdanost boravka stranca u zemlji, a čiju će valjanost, na osnovu člana 55. ovog zakona, cijeniti nadležna organizaciona jedinica Ministarstva.

Član 35.
(Privremeni boravak iz humanitarnih razloga)

(1) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga izuzetno će se odobriti strancu koji ne ispunjava uslove za odobrenje boravka propisane ovim zakonom u sljedećim slučajevima:
(a) ako je žrtva organiziranog kriminala, odnosno trgovine ljudima, u cilju pružanja zaštite i pomoći u oporavku i povratku u zemlju uobičajenog boravka,
(b) maloljetnom djetetu stranca ako je napušteno ili žrtva organiziranog kriminala, ili je iz drugih razloga ostalo bez roditeljske zaštite, starateljstva ili bez pratnje,
(c) licima bez državljanstva,
(d) strancu za kojeg se utvrdi da su se stekli uslovi iz člana 60. ovog zakona, a kojem, u skladu s ovim zakonom, nije odobren azil,
(e) iz drugih opravdanih razloga humanitarne prirode, čiju valjanost cijeni nadležna organizaciona jedinica Ministarstva u sjedištu.

(2) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga izuzetno će se odobriti strancu koji ne ispunjava uslove za odobrenje privremenog boravka propisane ovim zakonom, ako je to u funkciji omogućavanja provođenja sudskog postupka, odnosno u slučaju kad stranac sarađuje s organima vlasti radi otkrivanja krivičnog djela i počinioca, ili je sam žrtva organiziranog kriminala i njegovo prisustvo u BiH je neophodno za provođenje sudskog postupka u kojem se pojavljuje u svojstvu privatnog tužioca, oštećenog ili svjedoka.

(3) Stranac kojem je odobren boravak iz humanitarnih razloga, na osnovu tačke d) stava 1. ovog člana, ima pravo na rad i omogućit će mu se obrazovanje, zdravstvena i socijalna zaštita pod istim uslovima kao i državljanima BiH.

Član 36.
(Preporuka nadležnog organa)

(1) Za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga, uz ostale dokaze podobne za ocjenu osnovanosti zahtjeva, neophodna je ocjena organa pred kojim se vodi odgovarajući postupak (sudski, upravni) u smislu člana 35. ovog zakona, ili preporuka drugog nadležnog organa, ili nalaz specijaliste medicinske struke odgovarajuće zdravstvene ustanove o potrebi liječenja ili oporavka.
(2) Postupak za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga provodi nadležna organizaciona jedinica Ministarstva u sjedištu.

Član 37.
(Zaštita žrtava trgovine)

(1) Ministarstvo je odgovorno za osiguranje posebne zaštite i pomoći žrtvama trgovine ljudima u svrhu njihovog oporavka i povratka u zemlju uobičajenog boravka.
(2) Ministarstvo će podzakonskim aktom utvrditi pravila i standarde u postupanju, kao i drugim pitanjima u vezi s prihvatom žrtava trgovine ljudima, njihovog oporavka i povratka (repatrijacije).

Član 38.
(Privremeni boravak po osnovu spajanja porodice)

(1) Članovima uže porodice državljanina BiH, koji ima prebivalište u BiH, ili stranca koji posjeduje odobrenje privremenog ili stalnog boravka u BiH, u svrhu spajanja porodice, može se odobriti privremeni boravak, pod uslovima da:
   (a) državljanin BiH, odnosno stranac koji ima odobren boravak u BiH ima stalni izvor prihoda, odnosno raspolaže sredstvima za izdržavanje podnosioca zahtjeva u BiH,
   (b) ne postoje razlozi koji isključuju odobrenje boravka propisani ovim zakonom.
(2) Članovima uže porodice, u smislu ovog zakona, smatraju se:
   (a) bračni drug,

(b) djeca do 18 godina života ili izdržavana djeca koja žive u zajedničkom domaćinstvu,
(c) izdržavani roditelji.

(3) Privremeni boravak odobren po ovoj osnovi produžava se pod istim uslovima pod kojim je izdato i odobrenje boravka.

Član 39.
(Boravak u odnosu na razvod braka)

(1) Ako je brak razveden za vrijeme trajanja privremenog boravka odobrenog u svrhu spajanja porodice, bivši supružnik koji je odobrenje privremenog boravka dobio kao član uže porodice, shodno odredbi člana 38. Zakona, ne stiče pravo na produženje privremenog boravka, izuzev ako:
(a) ima pravo starateljstva nad maloljetnim djetetom koje ima državljanstvo BiH, a rođeno je u braku s državljaninom BiH, ili
(b) po osnovu privremenog boravka odobrenog u svrhu spajanja porodice boravi u BiH neprekidno već tri godine i ispunjava posebne uslove propisane ovim zakonom za odobrenje privremenog boravka po drugoj osnovi, ili
(c) ističe razloge podobne za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga u smislu člana 35. ovog zakona.

(2) Odredba stava 1. ovog člana primjenjuje se i ako je brak prestao smrću supružnika, državljanina BiH, odnosno stranca koji je imao odobrenje privremenog ili stalnog boravka u BiH.

Odjeljak B - Stalni boravak

Član 40.
(Uslovi za odobrenje stalnog boravka)

(1) Odobrenje stalnog boravka izdaje se strancu pod uslovima da:
(a) na osnovu odobrenja privremenog boravka neprekidno živi na teritoriji BiH najmanje pet godina prije podnošenja zahtjeva za odobrenje stalnog boravka,
(b) raspolaže sredstvima za izdržavanje uključujući i sredstva za zdravstvenu zaštitu,
(c) posjeduje ljekarsko uvjerenje izdato u posljednja tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva, iz kojeg je vidljivo da ne boluje od oboljenja visokog rizika za okolinu, odnosno da je poslovno sposoban.

(2) Boravak izvan BiH u trajanju do 90 dana u toku jedne godine ne smatra se prekidom boravka u smislu stava 1. tačka a) ovog člana.

Odjeljak C - Postupak i dokumenti

Član 41.
(Odbijanje zahtjeva za odobrenje boravka)

Strancu, koji ispunjava uslove za odobrenje boravka propisane ovim zakonom, zahtjev za odobrenje privremenog ili stalnog boravka odbit će se:

(a) ako je ušao na teritoriju BiH ne poštujući uslove za ulazak propisane ovim zakonom, izuzev ako postoje uslovi za odobrenje boravka iz humanitarnih razloga u smislu člana 35. ovog zakona, ili
(b) ako namjerno da pogrešne podatke ili namjerno prikrije okolnosti od važnosti za davanje odobrenja, ili
(c) ako mu je izrečena mjera protjerivanja, otkaz boravka, ili zabrana ulaska u BiH, za vrijeme trajanja mjere, ili
(d) ako je registriran kod organa BiH nadležnih za provođenje zakona, a posebno kao međunarodni prijestupnik, ili
(e) ako postoje drugi prihvatljivi razlozi utvrđeni međunarodnim ugovorima u kojim je BiH ugovorna strana, ili
(f) ako prisustvo stranca, na osnovu podataka kojima raspolaže Ministarstvo, predstavlja prijetnju javnom redu i nacionalnoj sigurnosti BiH.

Član 42.
(Zahtjev za odobrenje boravka)

(1) Zahtjev za odobrenje boravka podnosi se nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva.
(2) Zahtjev za odobrenje boravka može se podnijeti i iz inozemstva putem DKP-a BiH.
(3) Zahtjev se mora podnijeti najmanje 15 dana prije isteka važećeg perioda boravka, odnosno, gdje to odgovara prije ulaska, i uz njega se dostavljaju dokumenti kojima se taj zahtjev opravdava.
(4) O zahtjevu za odobrenje boravka odlučuje rješenjem organ iz stava 1. ovog člana, bez nepotrebnog odgađanja i najkasnije u roku od 30 dana od dana prijema zahtjeva.
(5) Kada stranac u zahtjevu ističe razloge u vezi sa članom 60. ovog zakona, o osnovanosti zahtjeva i odobrenju privremenog boravka iz humanitarnih razloga, u smislu člana 35. stav 1. tačka d) Zakona, odlučuje Ministarstvo u sjedištu.
(6) Podnosiocu zahtjeva izdaje se potvrda da je podnio zahtjev, koja se smatra odobrenjem boravka dok se o zahtjevu ne donese konačno rješenje, izuzev u slučaju iz stava 2. ovog člana.

Član 43.
(Žalba protiv rješenja organizacione jedinice Ministarstva)

(1) Protiv rješenja kojim je odlučeno o zahtjevu za odobrenje boravka dozvoljena je žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
(2) Podnosilac zahtjeva za odobrenje boravka ne može se protjerati, ni prisilno udaljiti s teritorije BiH dok ne protekne rok za žalbu, odnosno do donošenja rješenja u postupku po žalbi.
(3) Do pravosnažnosti rješenja u postupku po žalbi stranac mora biti na adresi na kojoj ima prijavljen boravak i svaki dan se javljati organu na čijem području boravi.
(4) Do okončanja postupka strancu se, uz potvrdu, privremeno oduzima pasoš, osim ako pristane dobrovoljno napustiti BiH prije okončanja postupka iz stava 2. ovog člana.

Član 44.
(Žalba protiv rješenja Ministarstva u sjedištu)

(1) Protiv rješenja Ministarstva kojim je odlučeno o odobrenju privremenog boravka iz humanitarnih razloga, u smislu člana 35. stav 1. tačka d) ovog zakona, žalba nije dozvoljena.
(2) Stranac se ne može protjerati ili prisilno udaljiti s teritorije BiH do pravosnažnosti odluke donesene u smislu člana 35. stav 1. tačka d) ovog zakona.

Član 45.
(Naljepnica odobrenja boravka)

(1) Naljepnica odobrenja boravka unosi se u važeću putnu ispravu stranca.
(2) Stranac je dužan nositi i na zahtjev ovlaštenog lica Ministarstva ili MUP-a pokazati putnu ispravu iz koje je vidljivo da ima odobren boravak na teritoriji BiH.

Član 46.
(Lična karta za stranca)

(1) Strancu, kojem je odobren stalni boravak, nadležni organ uprave mjesta u kojem stranac ima prebivalište izdaje ličnu kartu za stranca.
(2) Zahtjev za izdavanje lične karte iz stava 1. ovog člana stranac je dužan podnijeti nadležnom organu u roku od osam dana od dan prijema odluke o odobrenju stalnog boravka u BiH.

(3) Lična karta za stranca izdaje se s rokom važenja od pet godina, ako drugačije nije određeno posebnim propisom.
(4) Stranac je dužan nositi i na zahtjev ovlaštenog lica iz člana 45. stav 2. ovog zakona pokazati ličnu kartu za stranca.

Odjeljak D - Otkaz boravka

Član 47.
(Razlozi za otkaz boravka)

(1) Pravo na boravak otkazuje se u sljedećim slučajevima:
   (a) ako stranac ne poštuje ustavni poredak i propise BiH, njenih entiteta i Brčko Distrikta BiH ili poduzima aktivnosti kojim narušava ustavni poredak, ili sigurnost BiH, ili je član organizacije koja poduzima te aktivnosti,
   (b) ako stranac svojim djelovanjem ugrožava nacionalne interese BiH tako što se bavi krijumčarenjem naoružanja i vojne opreme, radioaktivnih i drugih opasnih materija, ili narkotičkih sredstava, ili nedozvoljenim prijevozom i trgovinom materijalima za proizvodnju naoružanja, ili drugih sredstava za masovno uništenje, ili ako proizvodi ili posjeduje u svrhu prodaje narkotička sredstva i psihogene materije, ili je član organizacije koja se bavi navedenim aktivnostima,
   (c) ako organizira ili je u vezi s organiziranjem ilegalnog ulaska, boravka ili izlaska pojedinaca i grupa u i iz BiH, ili ako organizira ili učestvuje u trgovini ljudima,
   (d) ako je prekršio ili pokušao prekršiti propise kojima se regulira prelazak državne granice BiH, bez obzira da li je povreda nastala pri ulasku ili izlasku iz BiH,
   (e) ako su se okolnosti na osnovu kojih je izdato odobrenje boravka u toj mjeri izmijenile da bi sada isključile svaku mogućnost izdavanja odobrenja,
   (f) ako stranac namjerno da pogrešne podatke ili prikrije okolnosti od važnosti za izdavanje odobrenja boravka,
   (g) ako stranac obavlja djelatnosti za koje je potrebna radna dozvola, a ne posjeduje takvu dozvolu,
   (h) ako je viza pravosnažnom odlukom poništena ili ukinuta,
   (i) ako prisustvo stranca predstavlja prijetnju javnom redu i nacionalnoj sigurnosti BiH, a na način koji će podzakonskim aktom propisati Ministarstvo.
(2) Osnov za utvrđivanje razloga za ukidanje boravka propisanih tačkama a), b), c) i h) prethodnog člana je postojanje međunarodne potjernice, pravosnažne

sudske odluke, kao i saznanja kojima raspolažu Ministarstvo i drugi organi za provođenje zakona u BiH.

(3) Ako stranac ima odobren stalni boravak tačke d), e) i g) stava 1. ovog člana neće se primjenjivati, a prema strancu će se poduzimati mjere za povredu propisa o kontroli prelaska i sigurnosti državne granice.

(4) Ukoliko je stranac, zbog djelatnosti iz stava 1. tačke a), b), c), d) i h) ovog člana, lišen slobode ili osuđen na kaznu zatvora za koju nije moguće izreći uslovnu osudu, a nije protjeran, otkaz boravka mu počinje teći od momenta prestanka razloga za lišenje slobode ili izdržane kazne.

(5) Do napuštanja teritorije BiH stranac se stavlja pod nadzor.

Član 48.
(Poseban razlog za otkaz stalnog boravka)

Strancu koji ima odobren stalni boravak u BiH daljnji boravak otkazuje se:

(a) ako se utvrdi da stranac duže od jedne godine nije nastanjen u BiH, a o razlozima odsustva nije obavijestio nadležnu organizacionu jedinicu Ministarstva ili MUP-a na čijoj teritoriji ima prebivalište,

(b) ako stranac boravi van BiH kraće od jedne godine, a na osnovu okolnosti se nedvosmisleno može utvrditi da nema namjeru povratka i stalnog boravka u BiH.

Član 49.
(Nadležnost i žalba)

(1) Rješenje o otkazu boravka donosi nadležna organizaciona jedinica Ministarstva po službenoj dužnosti ili na zahtjev druge organizacione jedinice Ministarstva, suda ili MUP-a.

(2) Podnosilac, uz zahtjev, mora dostaviti sve podatke i dokumentaciju od značaja za donošenje odluke.

(3) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana dozvoljena je žalba.

(4) Žalba se izjavljuje Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.

Član 50.
(Izvršenje rješenja o otkazu boravka)

(1) Po pravosnažnosti rješenja o otkazu boravka naljepnicu odobrenja boravka poništava nadležna organizaciona jedinica Ministarstva u putnoj ispravi stranca ili u drugom identifikacionom dokumentu priznatom u BiH, unošenjem otiska štembilja "PONIŠTENO" preko naljepnice.

(2) Rješenje o otkazu boravka izvršava organizaciona jedinica Ministarstva koja je donijela rješenje, a po potrebi, u saradnji s drugim organizacionim jedinicama Ministarstva ili MUP-a, u skladu s ovim zakonom.

Odjeljak E - Prijava boravka stranaca

Član 51.
(Obaveza prijave boravišta i prebivališta)

(1) Stranac je dužan prijaviti i odjaviti boravište, kao i promjenu adrese stana, te prijaviti, odnosno odjaviti prebivalište.
(2) Prijave i odjave iz prethodnog stava podnose se nadležnim organizacionim jedinicama Ministarstva ili MUP-a.

Član 52.
(Boravište i prebivalište)

(1) Boravište, u smislu ovog zakona, mjesto je u kojem stranac privremeno boravi.
(2) Prebivalište, u smislu ovog zakona, mjesto je u kom se stranac, koji ima odobren stalni boravak na teritoriji BiH, nastanio s namjerom da u njemu stalno živi.

Član 53.
(Rokovi)

(1) Stranac, kojem je odobren stalni boravak, dužan je prijaviti prebivalište i promjenu adrese stana u mjestu prebivališta u roku od 8 dana od dana prijema odluke o odobrenju stalnog boravka, odnosno od dana dolaska u mjesto prebivališta, odnosno od dana promjene stana.
(2) Stranac, kojem je odobren privremeni boravak, dužan je prijaviti boravište i promjenu adrese stana u roku od 48 sati od dana prijema odluke o odobrenju privremenog boravka, odnosno od dana dolaska u mjesto boravka, odnosno od dana promjene adrese stana.

Član 54.
(Obveznici prijave boravišta)

(1) Pravna i fizička lica koja pružaju usluge smještaja strancima dužna su nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva ili MUP-a prijaviti boravište stranca najkasnije u roku od 12 sati od trenutka davanja smještaja,

(2) Pravna i fizička lica iz stava 1. ovog člana dužna su voditi evidenciju o strancima (u daljnjem tekstu: knjiga stranaca) kojim pružaju usluge smještaja. Ova lica u obavezi su čuvati knjige stranaca najmanje tri godine od dana zaključenja knjige. Knjiga stranaca ovjerava se u nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva ili MUP-a po mjestu prebivališta, odnosno poslovnog sjedišta davaoca usluga smještaja strancima.
(3) Stranac koji ne koristi usluge smještaja pravnih i fizičkih lica iz stava 1. ovog člana ili fizičko lice kod koga je stranac u posjeti dužno je nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva ili MUP-a prijaviti boravak najkasnije u roku od 24 sata od trenutka dolaska u mjesto boravka.
(4) Sve podatke u vezi s prijavom ili odjavom prebivališta, ili boravišta stranaca, odnosno promjenu adrese stana MUP je dužan dostaviti nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva u roku od 24 sata od trenutka prijema prijave.
(5) Pravna i fizička lica iz stava 1. ovog člana dužna su OSL Ministarstva ili MUP-a dati na uvid knjigu stranaca, te pružiti sve potrebne podatke o strancima, njihovom boravku i kretanju.

Član 55.
(Podzakonski akt)

Ministarstvo će podzakonskim aktom detaljnije urediti uslove i procedure izdavanja odobrenja boravka, oblik i sadržaj naljepnice odobrenja boravka u BiH, kao i druga pitanja od značaja za boravak i kretanje stranaca.

POGLAVLJE V - UDALJENJE STRANCA IZ ZEMLJE

Odjeljak A - Protjerivanje

Član 56.
(Mjera protjerivanja)

(1) Protjerivanje je mjera kojom se nalaže strancu izlazak iz BiH i zabranjuje ulazak i boravak u BiH u određenom vremenskom periodu koji ne može biti kraći od jedne, niti duži od deset godina.
(2) Rješenje o protjerivanju stranca s teritorije BiH donosi nadležna organizaciona jedinica Ministarstva po službenoj dužnosti, na prijedlog suda, druge organizacione jedinice Ministarstva ili MUP-a.

(3) Vrijeme trajanja protjerivanja računa se od dana donošenja konačne odluke, s tim da se vrijeme provedeno u zatvoru (pritvoru), ili pod nadzorom, ne uračunava u vrijeme trajanja ove mjere.
(4) Rješenjem o protjerivanju određuje se rok za dobrovoljno izvršenje rješenja koji ne može biti duži od 15 dana.

Član 57.
(Razlozi za izricanje mjere protjerivanja)

(1) Strancu može biti izrečena mjera protjerivanja iz BiH iz sljedećih razloga:
   (a) ako je ostao u BiH nakon isteka roka važenja vize, ili odobenja boravka, ili nakon proteka perioda važenja prava na bezvizni boravak,
   (b) ako je viza pravosnažnom odlukom poništena ili ukinuta a strancu nije otkazan boravak,
   (c) ako je ostao u BiH nakon prestanka važenja azila ili nakon što je zahtjev za azil odbijen pravosnažnom odlukom, a nije ostvario pravo na boravak u skladu s ovim zakonom, niti je stekao državljanstvo BiH,
   (d) što je odluka o oduzimanju ili otpustu iz državljanstva BiH postala pravosnažna, a nije ostvario pravo na boravak u skladu s ovim zakonom,
   (e) ako je prekršio ili pokušao prekršiti propise o prelasku državne granice BiH, bez obzira na okolnost da li je povreda nastala pri ulasku ili izlasku iz BiH,
   (f) ako je pravo na boravak stranca ili odobrenje boravka pravosnažno otkazano u skladu s ovim zakonom, a u navedenom roku nije napustio teritoriju BiH,
   (g) ako je pravosnažnom sudskom odlukom oglašen krivim zbog krivičnih djela koja imaju obilježja trgovine narkoticima, oružjem, ljudima, krijumčarenja ljudi, terorizma, pranja novca, ili bilo kojeg oblika organiziranog, prekograničnog i transnacionalnog kriminala, a sud mu uz kaznu nije izrekao i mjeru sigurnosti protjerivanja s teritorije BiH,
   (h) ako ga sud u BiH osudi za drugo krivično djelo i kazni s više od četiri godine zatvora, a sud mu uz kaznu nije izrekao mjeru sigurnosti protjerivanja s teritorije BiH,
   (i) ako prisustvo stranca predstavlja prijetnju javnom redu ili nacionalnoj sigurnosti BiH.
(2) Pri ocjeni da li će strancu izreći mjeru protjerivanja s teritorije BiH, odnosno prilikom donošenja odluke o dužini trajanja te mjere, nadležna organizaciona jedinica Ministarstva dužna je sa istom pažnjom ocijeniti sve okolnosti, dokaze i činjenice bitne za donošenje odluke, a u skladu s načelima Zakona o upravnom postupku BiH ("Sl. glasnik BiH", broj 29/02).

Član 58.
(Izvršenje rješenja o protjerivanju)

(1) Protiv rješenja o protjerivanju dozvoljena je žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema rješenja.
(2) Konačno rješenje o protjerivanju izvršava nadležna organizaciona jedinica Ministarstva koja je donijela prvostepeno rješenje, poduzimanjem mjera za prisilno udaljenje stranca iz BiH, po potrebi uz saradnju drugih organizacionih jedinica Ministarstva ili MUP-a, a u skladu s ovim zakonom.

Član 59.
(Posebni slučajevi protjerivanja)

(1) Vijeće ministara BiH može izuzetno, na obrazložen prijedlog državnog ministarstva ili nadležnog MUP-a, rješavajući u pojedinačnim slučajevima, donijeti odluku o protjerivanju stranca iz BiH, ako ocijeni da je protjerivanje nužno u interesu javnog poretka ili se zasniva na razlozima nacionalne sigurnosti, u smislu odredbe člana 1. stav 2. Protokola broj 7. Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava i osnovnih sloboda.
(2) Odluka iz stava 1. ovog člana ne može se izvršiti suprotno zahtjevima iz člana 60. ovog zakona.

Odjeljak B - Zaštitne odredbe

Član 60.
(Princip "zabrane vraćanja")

Stranci neće, ni na koji način, biti vraćeni ili protjerani na granicu teritorije gdje bi im život ili sloboda bili ugroženi zbog njihove rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi, ili zbog političkog mišljenja, bez obzira da li su zvanično dobili azil. Zabrana vraćanja ili protjerivanja odnosi se i na lica za koja postoji osnovana sumnja da bi bila u opasnosti da budu podvrgnuta mučenju ili drugom nehumanom ili ponižavajućem postupanju, ili kažnjavanju. Stranci se, također, ne mogu poslati u zemlju u kojoj nisu zaštićeni od slanja na takvu teritoriju.

Član 61.
(Poseban postupak)

(1) Kada stranac navede razloge vezane za član 60. ovog zakona, organ u postupanju upućuje predmet Ministarstvu radi pokretanja postupka utvrđivanja

osnovanosti navoda i postojanja uslova za odobrenje azila u smislu člana 76., ili za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga u smislu člana 79. ovog zakona.

(2) Rješenje o protjerivanju može se izvršiti tek po pravosnažnosti odluke donesene u smislu stava 1. ovog člana.

Odjeljak C - Prisilno udaljenje stranca iz zemlje

Član 62.
(Zaključak o dozvoli izvršenja)

(1) Stranac se može prisilno udaljiti iz BiH.
(2) Prisilno udaljenje stranca iz BiH poduzima, po službenoj dužnosti, organizaciona jedinica Ministarstva koja je donijela rješenje o protjerivanju stranca ili organizaciona jedinica na čijem području je zatečen, priveden i zadržan stranac čiji je boravak nezakonit, donošenjem zaključka o dozvoli izvršenja.
(3) Zaključak o dozvoli izvršenja donosi se bez odgađanja, a najkasnije u roku od sedam dana od dana kada je rješenje postalo izvršno i bez odgađanja se dostavlja strancu.
(4) Zaključkom se određuje način, vrijeme i mjesto izvršenja rješenja.
(5) Protiv zaključka dozvoljena je žalba Ministarstvu u roku od 15 dana od dana prijema.
(6) Žalba ne odgađa izvršenje zaključka.

Član 63.
(Ograničavajuće odredbe)

(1) Ukoliko je pokrenut sudski postupak protiv stranca, rješenje o protjerivanju ne može se izvršiti prije nego što je predmet pravosnažno okončan.
(2) Rješenje o protjerivanju ne može se izvršiti prije nego što je stranac izdržao kaznu zatvora na koju je pravosnažno osuđen, izuzev u slučaju kada mu je izrečena uslovna osuda.
(3) Ako postoje uslovi za prisilno udaljenje stranca propisani ovim zakonom, stranac neće biti prisilno udaljen iz zemlje ukoliko je to u interesu provođenja sudskog postupka, a stranac se pojavljuje u svojstvu privatnog tužioca, oštećenog ili svjedoka, kao žrtva trgovine ljudima, ili drugog oblika organiziranog, prekograničnog, ili transnacionalnog kriminala, ili sarađuje s organima vlasti u pogledu otkrivanja krivičnih djela ili počinilaca. Dok te okolnosti postoje, strancu se odobrava boravak propisan članom 35. stav 2. ovog zakona.

(4) Prisilnom udaljenju stranca iz zemlje neće se pristupiti ukoliko stranac odluči napustiti teritoriju BiH samostalno ili uz pomoć međunarodnih vladinih ili nevladinih organizacija i da odgovarajuću garanciju za tu odluku, a u roku navedenom u rješenju o protjerivanju.

Član 64.
(Zemlja vraćanja)

(1) Ukoliko izvršenje odluke ne podliježe ograničenjima iz člana 60. ovog zakona, stranac koji je protjeran šalje se u zemlju porijekla ili u zemlju iz koje je došao u BiH.
(2) Strancu se saopćava u koju zemlju će biti upućen.

Član 65.
(Troškovi vraćanja)

(1) Stranac je dužan platiti troškove svog putovanja do mjesta u koje se šalje.
(2) Ukoliko se utvrdi da stranac ne posjeduje potrebna novčana sredstva za plaćanje troškova putovanja do mjesta u koje se šalje, troškove putovanja snosit će:
    (a) lice koje je izdalo garantno pismo ili poziv u svrhu ulaska stranca,
    (b) fizičko ili pravno lice, udruženje ili radnja koja je strancu dala zaposlenje iako nije posjedovao radnu dozvolu,
    (c) fizičko ili pravno lice koje je uposlilo stranca po osnovu radne dozvole,
    (d) organ koji je izdao radnu dozvolu,
    (e) banka koja je dala garanciju na sredstva bezgotovinskog plaćanja,
    (f) privredna komora koja je ovjerila poslovni poziv,
    (g) turistička organizacija ili udruženje koje izdalo vaučer,
    (h) BiH.
(3) Obavezu podmirivanja troškova iz stava 2. ovog člana rješenjem utvrđuje Ministarstvo u sjedištu po službenoj dužnosti. Rješenje je konačno u upravnom postupku.
(4) Do napuštanja teritorije BiH stranac se stavlja pod nadzor, a sve troškove vezane za realizaciju nadzora snose subjekti iz stava 2. ovog člana, koji su dali garancije za ulazak i boravak stranca u BiH.
(5) Ukoliko nijedan subjekat iz stava 2. tačka a)-g) ovog člana nije u mogućnosti podmiriti troškove, njih će snositi BiH, angažiranjem sredstava za posebne namjene Ministarstva.
    Sredstva utrošena za navedene namjene Ministarstvo će od subjekata, iz stava 2. tačka a)-g) ovog člana, potraživati u odgovarajućem postupku.

Član 66.
(Podzakonski akt)

Ministarstvo će podzakonskim aktom detaljnije regulirati način, postupak i procedure udaljenja stranaca iz BiH, kao i snošenja troškova vraćanja.

POGLAVLJE VI - PRIHVATANJE STRANACA I NADZOR

Odjeljak A - Specijalizirane ustanove za prihvatanje stranaca

Član 67.
(Organizacija ustanova)

(1) Radi provođenja ovog zakona mogu se osnovati imigracioni centri, azilantski centri, centri za smještaj žrtava trgovine ljudima, kao i druge ustanove specijalizirane za prihvatanje stranaca.
(2) Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva, podzakonskim aktima utvrđuje naziv i vrstu specijalizirane ustanove za prihvatanje stranaca, način upravljanja, uslove finansiranja, standarde funkcioniranja, način osiguranja posebnih uslova za korisnike specijalizirane ustanove, osiguranje nadzora nad strancima kojima je izrečena mjera stavljanja pod nadzor, kao i druga pitanja od značaja za rad određene vrste specijalizirane ustanove.
(3) Propisani posebni uslovi u specijaliziranim ustanovama za prihvatanje stranaca ispunjavat će zahtjeve koji proizilaze iz Ustava i međunarodnih standarda za postupanje s korisnicima specijaliziranih ustanova.
(4) Nadzor nad radom specijalizirane ustanove za prihvatanje stranaca obavlja Ministarstvo.

Odjeljak B - Stavljanje stranca pod nadzor

Član 68.
(Određivanje nadzora)

(1) Strancu se može odrediti nadzor u svrhu osiguranja izvršenja rješenja o protjerivanju, otkazu boravka ili iz drugih razloga propisanih ovim zakonom.
(2) Strancu će se odrediti nadzor ako postoji osnovana sumnja:
   (a) da će stranac pobjeći ili na drugi način onemogućiti izvršenje odluka iz stava 1. ovog člana,
   (b) da bi slobodno i neograničeno kretanje stranca moglo ugroziti nacionalnu sigurnost ili javni red i poredak u BiH,

(c) radi provođenja radnji iz člana 28. stav 3, 30, 47. stav 4. i 65. stav 4. ovog zakona.

(3) Iz istih razloga može se staviti pod nadzor stranac koji je prihvaćen na osnovu međunarodnog sporazuma o saradnji u predaji i prihvatu lica čiji je boravak nezakonit.

Član 69.
(Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor)

(1) Rješenje o stavljanju stranca pod nadzor donosi nadležna organizaciona jedinica Ministarstva i uručuje se strancu bez odgađanja, istovremeno sa izvršenjem rješenja.

(2) Rješenje iz stava 1. ovog člana sadrži odluku o stavljanju stranca pod nadzor, odluku o smještaju stranca u specijaliziranu ustanovu, dan, sat i planirano vrijeme smještaja, te odluku o obvezniku snošenja troškova smeštaja i troškova prisilnog udaljenja iz zemlje. Svaka od odluka iz izreke rješenja mora biti posebno i potpuno obrazložena i sadržavati sve razloge od značaja za donošenje odluke.

(3) Na osnovu rješenja nadležne organizacione jedinice Ministarstva, stranac se može zadržati pod nadzorom najduže 30 dana.

Član 70.
(Žalba)

(1) Protiv rješenja o stavljanju stranca pod nadzor može se izjaviti žalba Ministarstvu u roku od tri dana od dana prijema rješenja.

(2) Žalba ne odgađa izvršenje rješenja.

(3) Ministarstvo je dužno odluku po žalbi donijeti u roku od sedam dana od dana prijema žalbe.

Član 71.
(Izvršenje rješenja i produženje nadzora)

(1) Mjera stavljanja pod nadzor izvršava se smještajem stranca u ustanovu specijaliziranu za prihvat stranaca.

(2) Stranac ostaje pod nadzorom do trenutka prisilnog udaljenja iz zemlje ili dok se razlozi koji su bili osnov za stavljanje stranca pod nadzor značajno ne izmijene.

(3) Po proteku roka iz člana 69. stav 3. ovog zakona, stranac se može zadržati pod nadzorom samo na osnovu rješenja rukovodioca osnovne organizacione jedinice u sjedištu Ministarstva nadležne za strance i azil. Nadzor se može

produžiti najviše za tri mjeseca, ukoliko postoje uslovi za određivanje nadzora iz člana 68. ovog zakona, tako da ukupno trajanje nadzora izrečenog strancu ne može biti duže od četiri mjeseca.

(4) Osnovna organizaciona jedinica Ministarstva u sjedištu nadležna za strance i azil će za vrijeme trajanja nadzora poduzeti sve neophodne mjere da se trajanje nadzora svede na minimum.

(5) Protiv odluke o produženju nadzora nad strancem žalba nije dozvoljena.

POGLAVLJE VII - AZIL

Odjeljak A - Uslovi za sticanje azila

Član 72.
(Definicija izbjeglice)

Prema ovom zakonu, azil se odobrava:

(a) strancu koji se, prema definiciji izbjeglice iz člana 1A(2) Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine i člana 1. Protokola iz 1967. godine, zbog opravdanog straha od proganjanja zbog svoje rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti nekoj društvenoj grupi ili svojih političkih mišljenja, nađe izvan zemlje čije državljanstvo ima i koji ne može ili zbog straha neće da traži zaštitu te zemlje, ili

(b) strancu ako nema državljanstvo, a nalazi se izvan zemlje u kojoj je imao svoje uobičajeno mjesto boravka, uslijed takvih događaja, ne može ili se zbog straha ne želi u nju vratiti.

Član 73.
(Isključenje)

(1) Odredbe člana 72. ovog zakona ne primjenjuju se na stranca za kojeg se osnovano može vjerovati da je:

(a) počinio zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti kao što je definirano u međunarodnim dokumentima koji sadrže odredbe u vezi s takvim zločinima,

(b) počinio težak nepolitički zločin izvan zemlje izbjeglištva prije nego što mu je odobren ulazak u tu zemlju, ili

(c) kriv za djela koja su u suprotnosti sa ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda.

(2) Azil može biti odbijen strancu kojem je status izbjeglice priznat u drugoj zemlji ili je našao djelotvornu zaštitu druge zemlje i u mogućnosti je vratiti se u tu zemlju i ponovo tu zaštitu koristiti.

Odjeljak B - Postupak i nadležni organi

Član 74.
(Zahtjev za azil)

(1) Zahtjev za azil stranac može podnijeti nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva ili MUP-a.
(2) Zahtjev s prilozima mora se bez odgađanja dostaviti Ministarstvu u sjedištu.
(3) Ministarstvo izdaje podnosiocu zahtjeva potvrdu da je podnio zahtjev za azil, koja se smatra odobrenjem boravka do donošenja pravosnažne odluke o njegovom zahtjevu.
(4) Potvrda iz prethodnog stava ne može se koristiti za prelazak državne granice.

Član 75.
(Ilegalni ulazak ili boravak)

Protiv podnosioca zahtjeva za azil, koji dolazi direktno s teritorije gdje mu je bio ugrožen život ili sloboda, ne primjenjuju se sankcije zbog nelegalnog ulaska ili prisustva u zemlji, pod uslovom da se bez odgađanja prijavi organima iz člana 74. stav 1. ovog zakona i izloži valjane razloge za bespravan ulazak ili prisustvo.

Član 76.
(Postupak i nadležnost za donošenje rješenja)

(1) Zahtjeve za azil razmatra i odluku u formi rješenja donosi osnovna organizaciona jedinica nadležna za azil, koja je potpuno osposobljena u oblasti azila i izbjegičkog prava, u sjedištu Ministarstva.
(2) Rješenje se donosi neovisno, pojedinačno, objektivno i nepristrano nakon obavljenog potpunog ispitnog postupka u kojem se utvrđuju sve činjenice, okolnosti i dokazi od značaja za donošenje odluke. Podnosiocu zahtjeva mora se omogućiti da iznese sve okolnosti koje su mu poznate, da ima pristup svim raspoloživim dokazima, kao i da predloži izvođenje pojedinih dokaza.
(3) Strancu će se omogućiti da tok postupka prati preko tumača (prevodioca), ukoliko ne zna jezik na kojem se postupak vodi, kao i da koristi usluge pravnog ili drugog savjetnika. Dužnost je voditelja postupka da podnosioca zahtjeva obavijesti o svim pravima i obavezama koje proizilaze iz zakona.

(4) Priznanje statusa izbjeglice ne zavisi od iznošenja posebnog formalnog razloga.
(5) Rješenje kojim je odlučeno o osnovanosti zahtjeva za azil mora sadržavati potpuno obrazloženje i dostavlja se podnosiocu zahtjeva lično.
(6) Rješenjem se mora jasno ukazati na pravo na tužbu i rokove.

Član 77.
(Zaštita podataka)

U stvarima azila javnost je isključena i sve informacije koje su u vezi s ovim postupkom smatraju se povjerljivim.

Član 78.
(Tužba)

(1) Protiv rješenja iz člana 76. ovog zakona žalba nije dozvoljena.
(2) Tužba odgađa izvršenje rješenja.

Član 79.
(Zaštitne odredbe)

Podnosiocu zahtjeva za azil, koji je prethodno iscrpio sve pravne lijekove i čiji je zahtjev odbijen pravosnažnim rješenjem, ali za kojeg se utvrdi da i pored toga ne može biti udaljen s teritorije BiH iz razloga propisanih članom 60. Zakona, izdaje se dozvola za privremeni boravak iz humanitarnih razloga u smislu člana 35. stav 1. tačka d) Zakona.

Član 80.
(Prihvatanje podnosioca zahtjeva za azil)

Ministarstvo osigurava odgovarajuće uslove za prijem stranaca koji traže azil, naročito u oblasti smještaja, ishrane, zdravstvene zaštite i obrazovanja.

Odjeljak C - Prava i obaveze izbjeglice

Član 81.
(Prava izbjeglice)

(1) Stranac kojem se odobri azil stiče status izbjeglice i prava prema odredbama članova od 3. do 34. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine.

(2) Odredbe ovog i drugih posebnih domaćih zakona ili međunarodnih dokumenata, koji su na snazi, a čija je strana ugovornica i BiH, imat će prednost u odnosu na odredbe Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine, ukoliko su povoljnije u odnosu na strance kojim je priznat status izbjeglice.
(3) Stranac sa statusom izbjeglice ima pravo boraviti na teritoriji BiH za vrijeme važenja azila i u tu svrhu se izdaje odobrenje boravka za izbjeglice. Status izbjeglice se, u principu, dodjeljuje i bračnom drugu i maloljetnoj djeci, kao i drugim članovima uže porodice, ukoliko žive u istom domaćinstvu, na teritoriji BiH. Članovima porodice stranca kojem je odobren azil izdaju se ulazne vize. Strancu sa priznatim statusom izbjeglice omogućit će se rad, obrazovanje, zdravstvena i socijalna zaštita pod istim uslovima kao i državljanima BiH.
(4) Ministarstvo će, u saradnji s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstvom civilnih poslova BiH, licima, kojima je utvrđen izbjeglički status, osigurati pristup pravima iz članova 81. i 82. ovog zakona.

Član 82.
(Dokumenti za izbjeglice)

(1) Strancu sa statusom izbjeglice, koji se nalazi na teritoriji BiH, izdaje se identifikacioni dokument.
(2) Strancu sa statusom izbjeglice, koji nema važeću putnu ispravu ili nije u mogućnosti dobiti putnu ispravu iz zemlje uobičajenog boravka, može se izdati putna isprava za izbjeglice radi putovanja u inozemstvo i povratka na teritoriju BiH, osim ako se tome ne protive imperativni razlozi nacionalne sigurnosti ili javnog poretka.
(3) Putna isprava strancu sa statusom izbjeglice izdaje se s rokom važenja koji ne može biti kraći od dvije godine i može se produžavati.

Odjeljak D - Prestanak važenja azila

Član 83.
(Razlozi za prestanak važenja azila)

(1) Azil odobren u BiH prestat će važiti za stranca:
   (a) koji dobrovoljno ponovo koristi zaštitu zemlje čije državljanstvo ima, ili
   (b) koji je, nakon što je izgubio državljanstvo druge zemlje, dobrovoljno ponovo stekao to državljanstvo, ili
   (c) koji je stekao novo državljanstvo i uživa zaštitu zemlje čije je državljanstvo stekao, ili

(d) koji se dobrovoljno vratio radi nastanjenja u zemlji koju je napustio ili izvan koje je živio iz straha da će biti progonjen, ili
(e) koji, uslijed prestanka okolnosti na osnovu kojih je priznat status izbjeglice, ne može i dalje odbijati koristiti zaštitu zemlje čiji je državljanin, ili
(f) koji je bez državljanstva, a uslijed prestanka okolnosti na osnovu kojih je priznat status izbjeglice ne može odbiti koristiti zaštitu zemlje ranije uobičajenog mjesta boravka,
(g) koji je stekao državljanstvo BiH.

(2) Ukoliko stranac može navesti ubjedljive razloge vezane za ranije proganjanje protiv korištenja zaštite zemlje čiji je državljanin u slučaju pod tačkom e) stava 1, odnosno zemlje ranijeg uobičajenog boravka u slučaju pod tačkom f) stava 1. ovog člana, navedene tačke neće se primijeniti.

Član 84.
(Nadležnost i tužba)

(1) Rješenje o prestanku važenja azila donosi osnovna organizaciona jedinica nadležna za pitanja azila iz člana 76. ovog zakona po službenoj dužnosti, na zahtjev organizacionih jedinica Ministarstva ili MUP-a.
(2) Protiv rješenja iz stava 1. ovog člana žalba nije dozvoljena.
(3) Tužba stranca izjavljena nadležnom sudu odgađa izvršenje rješenja.
(4) Stranac ne može biti protjeran ili prisilno udaljen s teritorije BiH prije pravosnažnosti odluke iz stava 1. ovog člana.

Odjeljak E - Masovni priliv

Član 85.
(Masovni priliv stranaca)

(1) U slučaju masovnog priliva ili očekivanog masovnog priliva stranaca, kojima je potrebna međunarodna zaštita, Vijeće ministara BiH može, u konsultacijama s UNHCR -om, donijeti posebne propise za njihovu zaštitu.
(2) Vijeće ministara BiH će, u konsultacijama s UNHCR-om, ukinuti posebne propise iz stava 1. ovog člana, nakon što prestanu razlozi koji opravdavaju njihovo postojanje, što ne utiče na prava stranaca koji su tim propisom bili zaštićeni tražiti azil.

Odjeljak F – Saradnja s UNHCR-om

Član 86.
(Saradnja s UNHCR-om)

(1) Podnosiocima zahtjeva za azil će se u svim fazama postupka omogućiti komunikacija s UNHCR-om ili s drugim organizacijama za pitanja izbjeglica koje mogu djelovati u ime UNHCR-a i obrnuto. Predstavnik UNHCR-a bit će obavještavan o toku postupka, o odlukama nadležnih organa i imat će mogućnost iznijeti sopstvena zapažanja.
(2) Nadležni organi vlasti sarađivat će s UNHCR-om u skladu sa članom 35. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine.

Član 87.
(Podzakonski akt)

(1) Ministarstvo će podzakonskim aktom detaljnije regulirati pitanja uređena Poglavljem VII. ovog zakona, a u saradnji s Ministarstvom za ljudska prava i izbjeglice BiH i Ministarstvom civilnih poslova BiH.
(2) Metod i postupak registracije izbjeglica, kao i principi zaštite podataka u vezi sa izbjeglicama utvrdit će se aktom iz stava 1. ovog zakona.

POGLAVLJE VIII - POSEBNE ODREDBE

Član 88.
(Zaštita prava)

Nijednom odredbom ovog zakona neće se spriječiti ostvarivanje i zaštita prava bilo kojeg lica na koje se ovaj zakon odnosi, pred bilo kojim nadležnim organom prema Ustavu i zakonima BiH, entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Član 89.
(Privilegije i imuniteti)

(1) Odredbe ovog zakona, sa izuzetkom poglavlja koje se odnosi na azil, ne primjenjuje se na diplomatske i konzularne predstavnike ili druga lica na koja se odnosi Konvencija o privilegijama i imunitetu.
(2) Strani državljani, koji u BiH privremeno borave po osnovu službovanja u diplomatsko-konzularnim i drugim predstavništvima stranih zemalja u BiH, svoj boravak u BiH rješavaju putem MIP-a BiH.

(3) MIP će, u saradnji s Ministarstvom, podzakonskim aktima detaljnije urediti uslove i procedure za reguliranje pitanja boravka lica iz stava 2. ovog člana.

Član 90.
(Primjena odredbi)

Poglavlja II, III, IV, V, VI. i IX, osim članova 21, 29, 35. stav 1. tačka d), 51, 53, 60, 67. i člana 75. ovog zakona ne primjenjuju se na podnosioce zahtjeva za azil, dok se ne donese pravosnažna odluka o odbijanju njihovog zahtjeva, na lica kojim je odobren azil, niti na lica kojim je odobren privremeni boravak iz humanitarnih razloga u skladu sa članom 79. ovog zakona.

Član 91.
(Službena evidencija)

(1) U skladu s ovim zakonom, službena evidencija vodi se o:
   (a) strancima koji imaju stalni ili privremeni boravak,
   (b) putnim ispravama za strance izdatim u skladu s ovim zakonom,
   (c) strancima kojima je odbijen ulazak,
   (d) strancima koji su protjerani, kojima je otkazan boravak ili im je izrečena mjera zabrane ulaska u BiH,
   (e) izvršenim mjerama koje se tiču stranaca,
   (f) strancima koji su prisilno udaljeni s teritorije BiH,
   (g) prijavljenim nestalim putnim ispravama stranaca,
   (h) izdatim ličnim dokumentima,
   (i) prijavi boravka, odjavi boravka i promjeni adrese,
   (j) strancima kojima je odobren azil ili koji su podnijeli prijavu za njegovo odobrenje.
(2) Službenu evidenciju vodi organ koji je, prema ovom zakonu, nadležan za postupanje u određenoj stvari, a podatke iz evidencije dostavlja Ministarstvu.

Član 92.
(Centralna baza podataka)

(1) Radi evidentiranja i praćenja boravka i kretanja stranaca i lica koja su zatražila ili dobila azil u BiH u Ministarstvu uspostavlja se centralna baza podataka o strancima.
(2) MIP, MUP i organizacione jedinice Ministarstva imaju pristup podacima iz evidencije iz stava 1. ovog člana, kada je to u funkciji obavljanja zadataka koje imaju prema ovom zakonu.

(3) Na svaku obradu podataka iz ovog zakona primjenjuju se odredbe i principi zaštite podataka koji važe u BiH.
(4) Organizacione jedinice Ministarstva nadležne za kontrolu prelaska državne granice vode posebne evidencije u koje se unose podaci u vezi s identitetom, brojem i vrstom putne isprave, kao i svrhom i razlozima ulaska, boravka i izlaska stranaca iz BiH.

Član 93.
(Podzakonski akt)

Ministarstvo će podzakonskim aktima detaljnije utvrditi pravila o vođenju, korištenju i pristupu evidencijama i centralnoj bazi podataka o strancima.

POGLAVLJE IX - KAZNENE ODREDBE

Član 94.

(1) Novčanom kaznom od 200,00 KM do 1.000,00 KM kaznit će se za prekršaj fizičko lice koje pruža usluge smještaja strancima ako:
   (a) u propisanom roku ne podnese prijavu o boravku stranca kojem pruža usluge smještaja (član 54)
   (b) ne vodi ili neuredno vodi evidenciju stranaca kojima pruža usluge smještaja, ili ne čuva knjige stranaca u roku koji je propisan (član 54),
   (c) ako OSL Ministarstva ili MUP-a ne omogući uvid u knjigu stranaca i ne pruži podatke o strancima, njihovom boravku i kretanju (član 54. stav 5)
(2) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 2.000,00 KM kaznit će se za prekršaj iz stava 1. ovog člana pravno lice koje pruža usluge smještaja strancima. Odgovorno lice u pravnom licu kaznit će se novčanom kaznom od 200,00 KM do 1.000,00 KM.

Član 95.

Novčanom kaznom od 100,00 KM do 500,00 KM kaznit će se za prekršaj stranac:
   (a) ako odbije ovlaštenom licu nadležnog organa pokazati ispravu kojom dokazuje svoj identitet, ili pravo na ulazak ili boravak, ili ako nema uz sebe ispravu kojom dokazuje svoj identitet (član 9),
   (b) ako ne prijavi prebivalište ili boravište, promjenu adrese stana u mjestu prebivališta u propisanom roku, ili ako ne odjavi prebivalište, odnosno boravište prije napuštanja (član 53),

(c) ako u zakonom propisanom roku nadležnom organu ne podnese zahtjev za izdavanje lične karte za stranca (član 45. stav 2).

Član 96.

(1) Novčanom kaznom od 100,00 KM do 1.500,00 KM ili kaznom zatvora do 30 dana kaznit će se za prekršaj stranac:
   (a) ako u BiH uđe protivno uslovima propisnim odredbama članova 10. i 11. ovog zakona,
   (b) ako boravi u BiH duže od vremena određenog u vizi, odobrenju privremenog boravka, ili članu 13. stav 2. Zakona,
   (c) ako u roku određenim ovim zakonom ili rješenjem nadležnog organa ne napusti teritoriju BiH,
   (d) ako ne postupi po odredbama člana 43. stav 3. ovog zakona.

(2) Ovlašteno službeno lice nadležno za kontrolu prelaska državne granice može, na graničnom prijelazu, naplatiti novčanu kaznu u iznosu od po 100,00 KM za svaki dan kašnjenja za prekršaj iz tačke c) stava 1. ovog člana, ako stranac nije zakasnio više od pet dana i u mogućnosti je opravdati razloge kašnjenja.

Član 97.

(1) Novčanom kaznom od 100,00 KM do 1.500,00 KM ili kaznom zatvora do 30 dana kaznit će se prekršaj fizičko lice:
   (a) koje pruži netačne podatke u vezi sa izdavanjem garantnog pisma, a na osnovu kojih je stranac prekršio odredbe ovog zakona (član 14).

(2) Novčanom kaznom od 500,00 KM do 5.000,00 KM kaznit će se za prekršaj pravno lice koje pruži netačne podatke u vezi sa:
   (a) izdavanjem poziva (član 14),
   (b) izdavanjem garancije na vidove bezgotovinskog plaćanja (član 14),
   (c) izdavanjem turističkog vaučera (član 14).

   Odgovorno lice u pravnom licu kaznit će se novčanom kaznom od 300,00 KM do 3.000,00 KM ili kaznom zatvora do 60 dana.

Član 98.

(1) Novčanom kaznom od 1.000,00 KM do 3.000,00 KM ili kaznom zatvora do 60 dana kaznit će se za prekršaj fizičko lice:
   (a) ako dobrovoljno ne izvrši obavezu snošenja troškova za putovanje /odlazak stranca u mjesto/državu u koje/u se šalje (član 65),
   (b) ako, i pored konačnog rješenja Ministarstva iz člana 65. stav 3. Zakona, odbije snositi troškove putovanja stranca.

(2) Novčanom kaznom od 5.000,00 KM do 12.000,00 KM kaznit će se pravno lice koje ne izvrši obaveze iz prethodnog stava. Odgovorno lice u pravnom licu kaznit će se novčanom kaznom od 3.000,00 KM do 8.000,00 KM.

Član 99.
(Nadležnost)

Vođenje postupka za prekršaje po odredbama ovog zakona u nadležnosti je sudova za prekršaje ustanovljenih entitetskim, odnosno propisima Brčko Distrikta BiH, dok se drugačije ne odredi posebnim zakonom.

POGLAVLJE X - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 100.
(Stečena prava)

(1) Svim licima koja su stekla izbjeglički status ili im je odobren privremeni prihvat na teritoriji BiH prije stupanja na snagu ovog zakona, taj status se priznaje i u smislu ovog zakona.
(2) Ministarstvo može, uz saglasnost Vijeća ministara BiH, podzakonskim aktima urediti uslove za daljnje reguliranje tog statusa.

Član 101.
(Predmeti koji nisu okončani)

Svi predmeti koji, do stupanja na snagu ovog zakona, nisu pravosnažno okončani završit će se po odredbama propisa koji je bio na snazi u vrijeme pokretanja postupka.

Član 102.
(Nadležnost organizacionih jedinica MUP-a)

Do početka rada organizacionih jedinica Ministarstva nadležnih za provođenje politike useljavanja i azila, kontrole boravka i kretanja stranaca, sve upravne stvari za koje je, ovim zakonom, propisana nadležnost organizacione jedinice Ministarstva, obavljat će odgovarajuće organizacione jedinice MUP-a.

Član 103.
(Uspostavljanje službe)

(1) Ministarstvo se obavezuje da u roku od 6 mjeseci, od dana stupanja na snagu ovog zakona, a u skladu sa Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave BiH ("Sl. glasnik BiH", broj 05/03) i Odlukom o načelima organizacije ministarstava i drugih organa uprave BiH, uspostavi osnovne i unutrašnje organizacione jedinice za provođenje politike useljavanja i azila, boravka i kretanja stranaca u BiH.
(2) Ministarstvo preuzima arhivu odgovarajućih jedinica MUP-a, koje, u skladu sa članom 102. ovog zakona, obavljaju poslove iz nadležnosti Ministarstva, a u pogledu preuzimanja opreme i sredstava ovih jedinica može se zaključiti sporazum s nadležnim entitetskim organom, odnosno organom Brčko Distrikta BiH.
(3) Zaposleni u MUP-a, koji obavljaju poslove iz nadležnosti Ministarstva, preuzimaju se u organizacione jedinice Ministarstva, ukoliko ispunjavaju posebne uslove propisane Zakonom o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonskim aktom iz člana 3. ovog zakona, a ostale zaposlene rasporedit će MUP na radna mjesta prema svojim aktima o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta.

Član 104.
(Prestanak važenja propisa)

(1) Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena:
- Zakona o imigraciji i azilu Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 23/99),
- Zakona o kretanju i boravku stranaca ("Sl. glasnik Republike Srpske", broj 20/92),
- Uredbe sa zakonskom snagom o kretanju i boravku stranaca ("Sl. novine RBiH", broj 47/95),
- Pravilnika o uslovima i načinu ulaska stranaca, izdavanja viza i drugih putnih isprava i izdavanju odobrenja za boravak stranaca u BiH ("Službeni glasnik BiH“, broj 29/01),
- Odluke o osnivanju i sastavu Žalbenog vijeća ("Službeni glasnik BiH", broj 12/01) i Odluke o uslovima za proglašenje stranaca nepoželjnim u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 6/02),
- propisa Brčko Distrikta koji reguliraju oblast imigracije i azila, kontrole kretanja i boravka stranaca,
- kantonalnih zakona o kontroli kretanja i boravka stranaca,

- svih podzakonskih propisa entitetskih i kantonalnih organa kojima su bile regulirane procedure vezane za prijavu, kontrolu kretanja i boravka stranaca.

(2) Organi određeni ovim zakonom dužni su u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti podzakonske akte.

Član 105.
(Stupanje na snagu Zakona)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH" i objavit će se u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

PSBiH broj: 79/03
18. jula 2003. godine
Sarajevo

Predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH Šefik Džaferović	Predsjedavajući Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH Velimir Jukić

Na osnovu člana IV. 4a) Ustava Bosne i Hercegovine, Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine, na sjednici Predstavničkog doma, održanoj 18.decembra 2003. godine, i na sjednici Doma naroda, održanoj 28. januara 2004. godine, usvojila je

ZAKON O IZMJENI ZAKONA O KRETANJU I BORAVKU STRANACA I AZILU

Član 1.

U Zakonu o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 29/03), u članu 16. stav 3. mijenja se i glasi:

"(3) Poziv mora biti ovjeren od nadležne organizacione jedinice Ministarstva i nadležne privredne komore po poslovnom sjedištu davaoca garancije (poziva)."

Član 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

PSBiH broj 1/04
28. januara 2004. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Predstavničkog doma
Parlamentarne skupštine BiH
dr. Nikola Špirić, s. r.

Koristeći se ovlastima koje su visokom predstavniku dane člankom V Aneksa 10 (Sporazum o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora) Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, prema kojem je visoki predstavnik konačni autoritet za tumačenje navedenog Sporazuma o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora, i člankom II 1. (d) prethodno navedenog Sporazuma, koji od visokog predstavnika zahtijeva da olakša rješavanje bilo kojih poteškoća koje se pojave u svezi s civilnom provedbom Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini;

Pozivajući se na stavak XI.2 Zaključaka Konferencije za provedbu mira održane u Bonu 9. i 10. prosinca 1997. godine, u kojem je Vijeće za provedbu mira pozdravilo nakanu visokog predstavnika da uporabi svoj konačni autoritet za tumačenje Sporazuma o civilnoj provedbi Mirovnog ugovora, kako bi olakšao rješavanje bilo kojih poteškoća kao što je gore rečeno "donošenjem obvezujućih odluka kako god on ocijeni da je neophodno" o određenim pitanjima, uključujući i (prema točki (c) stavka XI.2) "mjere kojima se osigurava provedba Mirovnog sporazuma na cijelom teritoriju Bosne i Hercegovine i njezinih entiteta";

S obzirom na činjenicu da proces provedbe mira koji se nastavlja pod okriljem Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini još uvijek nije okončan;

Vodeći računa dalje o činjenici da je potrebno da se završi mirovni proces kako bi se uspostavilo stabilno političko i sigurnosno okruženje u Bosni i Hercegovini povoljno za, između ostalog, temeljnu gospodarsku reformu i povratak izbjeglica i raseljenih osoba;

Pozivajući se dalje na točku 12.1. Deklaracije Vijeća za provedbu mira, koje se sastalo u Madridu, 15. i 16. prosinca 1998. godine, u kojoj se jasno kaže da Vijeće smatra da uspostavljanje vladavine prava, u koju svi građani imaju povjerenje, predstavlja preduvjet za dugotrajni mir i samoodrživo gospodarstvo koje je u stanju privući i zadržati strane i domaće ulagače;

Konstatirajući da je Upravni odbor Vijeća za provedbu mira, u communiquéu donesenom u Briselu 20. ožujka 2001. godine naglasio da "operativne i učinkovite državne institucije, pravosudna reforma, poštivanje vladavine prava i propisno vršenje vlasti, i dalje ostaju od suštinske važnosti za provedbu Mirovnog sporazuma";

Imajući u vidu da su u communiquéu donesenom nakon sastanka Upravnog odbora Vijeća za provedbu mira održanog 15. ožujka 2006. godine u Beču, politički direktori izrazili svoju stalnu potporu Državnom sudu koji će omogućiti vlastima u

BiH da se optuženi za ratne zločine i optuženi za organizirani kriminal učinkovito procesuiraju u Bosni i Hercegovini;

Podsjećajući da je Upravni odbor Vijeća za provedbu mira, na sastanku održanom 19. lipnja 2007. godine u Sarajevu, pozvao organe vlasti u Bosni i Hercegovini, a posebno u Republici Srpskoj, da ispoštuju svoje obveze koje imaju po međunarodnom pravu tako što će u potpunosti surađivati sa Međunarodnim kaznenim sudom za bivšu Jugoslaviju (MKSJ), imati aktivnu ulogu u uhićenju svih preostalih optuženika bez daljnjeg odlaganja, uključujući Radovana Karadžića i Ratka Mladića, razbijati njihove mreže potpore i osigurati transfer optuženika u MKSJ;

Prepoznajući da u cilju sprječavanja aktivnosti koje opstruiraju ili prijete da opstruiraju proces provedbe mira koji se odvija pod okriljem Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini, postoji potreba da se u pojedinim slučajevima nametne zabrana napuštanja Bosne i Hercegovine osobama koje istovremeno imaju državljanstvo Bosne i Hercegovine i državljanstvo druge države;

Svjestan žurnosti da se ovakve odredbe izmijene i dopune;

Uzevši u obzir i razmotrivši sve navedeno,

Visoki predstavnik donosi sljedeću

ODLUKU
KOJOM SE DONOSI ZAKON O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KRETANJU I BORAVKU STRANACA I AZILU
("Službeni glasnik BiH", br. 29/03 i 4/04)

Zakon koji slijedi i koji čini sastavni dio ove Odluke stupa na snagu kako je predviđeno člankom 2. ovog Zakona, na privremenom osnovu, sve dok ga Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine ne usvoji u istom obliku, bez izmjena i dopuna i bez dodatnih uvjeta.

Ova Odluka se objavljuje na službenoj Internet stranici Ureda visokog predstavnika i stupa na snagu odmah po objavljivanju.

Ova Odluka se odmah objavljuje u "Službenom glasniku BiH".

Broj 04/07
9. srpnja 2007. godine
Sarajevo

Visoki predstavnik
Miroslav Lajčák, v. r.

ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O KRETANJU I BORAVKU STRANACA I AZILU

Članak 1.
(Novi članak 4.a)

U Zakonu o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 29/03 i 4/04; u daljnjem tekstu: Zakon), iza člana 4. dodaje se novi član 4.a koji glasi:

"Članak 4.a
(Isključivost državljanstva BiH na teritoriju BiH)

Državljani BiH koji pored državljanstva BiH imaju državljanstvo koje druge države, na teritoriju BiH smatraju se isključivo državljanima BiH."

Članak 2.
(Stupanje na snagu i objavljivanje ovog Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu po objavljivanju na službenoj Internet stranici Ureda visokog predstavnika i odmah se objavljuje u "Službenom glasniku BiH".

Na osnovu člana 17. Zakona o Vijeću ministara Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 30/03, 42/03), a u smislu člana 35. stav (1) i člana 85. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 29/03, 4/04), Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 132. sjednici, održanoj 26. oktobra 2006. godine, donijelo

ODLUKU
O PRIVREMENOM ODREĐIVANJU NADLEŽNOSTI

Član 1.
(Predmet Odluke)

Ovom Odlukom određuje se da je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: MLJPI) kao privremeno nadležan organ za utvrđivanje načina ostvarivanja prava i obaveza stranaca kojima je Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: MS) priznalo pravo na status privremenog prihvata u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: BiH) po osnovu masovnog priliva stranaca i pravo na privremeni boravak iz humanitarnih razloga u postupku po zahtjevu za azil.

Član 2.
(Nadležni organi)

Za pitanja ostvarivanja prava i obaveza osoba kojima je priznat status privremenog prihvata po osnovu masovnog priliva stranaca, a u skladu sa članom 85. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 29/03 i 44/04) nadležno je MLJPI.

MLJPI se obavezuje da podzakonskim aktom propiše obim i način ostvarivanja prava privremeno prihvaćenih osoba u Bosni i Hercegovini u skladu sa međunarodnim i evropskim standardima, uvažavajući njihova osnovna prava koja su regulirana postojećim propisima kao i da osiguraju pristup ovim pravima.

Za pitanja ostvarivanja prava i obaveza osoba kojima je MS odobrilo privremeni boravak iz humanitarnih razloga u skladu sa članom 79, a u vezi sa članom 35. stav (1) tačka d) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (u daljnjem tekstu: osoba zaštićena članom 79. Zakona) nadležno je MLJPI.

Član 3.
(Trajanje Odluke)

MLJPI nadležno je za poslove iz člana 2. stav (1) i (3) ove Odluke, do donošenja Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave BiH ("Službeni glasnik BiH", broj 5/03, 42/03, 26/04, 42/04).

MLJPI nadležno je za poslove iz člana 2. stav (2) ove Odluke do donošenja nove odluke Vijeća ministara BiH u skladu sa članom 85. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Član 4.
(Izmjene i dopune Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave u BiH)

Zadužuju se MS i MLJPI da u saradnji sa UNHCR-om izrade prijedlog izmjena i dopuna odgovarajućih odredbi Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave BiH.

Član 5.
(Stupanje na snagu)

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

VM broj 245/06
26. oktobra 2006. godine
Sarajevo

Predsjedavajući
Vijeća ministara BiH
Adnan Terzić, s. r.

Na osnovu člana 87, stav 1. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj: 29/03), člana 4. i člana 14. stav 1. tačka (8) Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 5/03) i člana 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/03) Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine donosi:

P R A V I L N I K
O AZILU U BOSNI I HERCEGOVINI

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Pravilnika)

Ovim pravilnikom propisuju se osnovni principi, nadležni organi, uslovi i način sticanja izbjegličkog statusa i privremenog boravka iz humanitarnih razloga u skladu sa članom 79. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj: 29/03, u daljem tekstu: Zakon). Ovaj pravilnik također propisuje prava i obaveze tražitelja azila i priznatih izbjeglica u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH), metod i postupak registracije izbjeglica, te principe zaštite podataka, kao i ostala pitanja uređena poglavljem VII Zakona.

Član 2.
(Kategorije osoba zaštićenih ovim pravilnikom)

Država BiH odobrava zaštitu na osnovu principa zabrane vraćanja *(non-refoulement)* sljedećoj kategoriji lica:

(a) podnositelju zahtjeva za azil (u daljem tekstu: tražitelj azila), odnosno osobi koja je podnijela zahtjev za azil u BiH na graničnom prelazu ili nakon ulaska na teritoriju BiH, u skladu sa članom 4. Zakona. Osoba se smatra tražiteljem azila od momenta podnošenja zahtjeva za azil pa do pravosnažnosti rješenja kojim je odlučeno o njenom zahtjevu;
(b) izbjeglici, odnosno strancu koji ispunjava uslove iz člana 72. Zakona, kome je stoga odobren azil u BiH;
(c) osobi kojoj je odobren privremeni boravak iz humanitarnih razloga u skladu sa članom 79. Zakona (u daljem tekstu: osoba zaštićena članom 79. Zakona), odnosno osobi koja ne ispunjava uslove propisane definicijom izbjeglice, ali u vezi sa kojom je u postupku po zahtjevu za azil utvrđeno da ne može biti udaljena sa teritorije BiH iz razloga predviđenih članom 60. Zakona.

Član 3.
(Princip zabrane vraćanja – "*non refoulement*")

(1) U skladu sa članom 60. Zakona, stranac neće biti ni na koji način prisilno vraćen ili protjeran sa teritorije BiH na granicu teritorije:
   (a) gdje bi njegov život ili sloboda bili ugroženi zbog njegove rase, vjere, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi, ili zbog političkog mišljenja, bez obzira da li je zvanično dobio azil; ili
   (b) gdje postoji osnovana sumnja da se vjeruje da će on biti izložen mučenju ili nekom drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.
(2) Stranac se, također, ne može poslati u zemlju u kojoj nije zaštićen od slanja na takvu teritoriju.
(3) Kada stranac navede razloge iz stava 1. ovog člana, organi u postupku su dužni da predmet upute Ministarstvu sigurnosti (u daljem tekstu: Ministarstvo) na pokretanje postupka u kojem se utvrđuje opravdanost njegove izjave i postojanje uslova za odobrenje azila u skladu sa članom 76. Zakona ili privremenog boravka iz humanitarnih razloga u skladu sa članom 79. Zakona.
(4) Rješenje o prisilnom povratku ili protjerivanju može biti izvršeno tek po pravosnažnosti odluke o odbijanju zahtjeva za azil ili dozvole privremenog boravka iz humanitarnih razloga u skladu sa članom 79. Zakona.

Član 4.
(Primjena propisa)

(1) U skladu sa članovima 5. i 6. Zakona, osobe iz člana 2. ovog pravilnika imaju pravo na slobodu kretanja i zaštitu od diskriminacije.
(2) U skladu sa članovima 7, 8. i 9. Zakona, takve osobe moraju poštovati ustavni poredak BiH, propise i odluke države BiH, entiteta i Brčko Distrikta BiH, te posjedovati dokumente u svrhu dokazivanja svog identiteta za vrijeme svog boravka u BiH.
(3) U skladu sa članom 90. Zakona, sljedeća poglavlja iz Zakona se ne primjenjuju na tražitelje azila, dok se ne donese pravosnažna odluka o odbijanju njihovog zahtjeva, na izbjeglice i osobe zaštićene članom 79. Zakona: Poglavlje II (Ulazak i boravak), Poglavlje III (Dozvole za ulazak i boravak i putni list), Poglavlje IV (Boravak stranaca), Poglavlje V (Udaljenje stranca iz zemlje), Poglavlje VI (Prihvat stranaca i nadzor), Poglavlje IX (Kaznene odredbe), sa izuzetkom dolje navedenih članova.
(4) U skladu sa članom 90. Zakona, sljedeće odredbe iz poglavlja navedenih u stavu 3. ovog člana primjenjuju se na tražitelje azila, izbjeglice i osobe zaštićene članom 79. Zakona: član 21. (Nadležnost i žalba), član 29. (Putni

list), član 35. stav 1. tačka d) (Privremeni boravak iz humanitarnih razloga), član 51. (Obaveza prijave boravišta i prebivališta), član 53. (Rokovi), član 60. (Princip *non-refoulement*), član 67. (Organizacija ustanova), član 75. (Ilegalni ulazak i boravak).

Član 5.
(Ilegalni ulazak ili boravak)

(1) U skladu sa članom 75. Zakona, protiv podnositelja zahtjeva za azil koji dolazi direktno sa teritorije gdje mu je ugrožen život ili sloboda, ne primjenjuju se sankcije zbog njegovog ilegalnog ulaska ili prisustva u zemlji pod uslovom da se bez odlaganja prijavi organima iz člana 14. stav 1. ovog pravilnika i izloži opravdane razloge za svoj bespravan ulazak ili prisustvo.
(2) Pri ocjeni da li su ispunjeni uslovi iz stava 1. ovog člana, nadležni organ koji odlučuje o zahtjevu za azil će posebno cijeniti sljedeće činjenice i okolnosti: da li se osoba kratko zadržala u tranzitu u drugim državama i da li je mogla naći efektivnu zaštitu u prvoj zemlji ili zemljama u koje je izbjegla.

Član 6.
(Princip najboljeg interesa djeteta i jedinstvo porodice)

(1) Ministarstvo i ostali nadležni organi u BiH osiguravaju da se u svim radnjama koje se tiču djeteta, prvenstveno vodi računa o najboljem interesu djeteta, te da su sva prava djeteta zaštićena u skladu sa pozitivnim propisima BiH.
(2) Razdvojena djeca zahtjevaju prioritetno djelovanje u pogledu njihove rane identifikacije, specijalne zaštite i zbrinjavanja, kao i pronalaženja njihove porodice u cilju spajanja sa roditeljima ili drugim tradicionalnim starateljima.
(3) Ministarstvo i ostali nadležni organi u BiH dužni su osigurati poštovanje principa jedinstva porodice u svim situacijama koje uključuju tražitelje azila, izbjeglice ili osobe zaštićene članom 79. Zakona, koji se nalaze na teritoriji BiH.
(4) Izbjeglice imaju pravo na spajanje sa porodicom. Zahtjevi za spajanjem porodice razmatraju se humano i ekspeditivno, s tim da se posebna pažnja poklanja najboljim interesima djeteta.
(5) Sljedeći članovi uže porodice izbjeglice uživaju pravo na spajanje sa porodicom: bračni drug, maloljetna djeca, kao i drugi izdržavani članovi uže porodice ukoliko žive u istom domaćinstvu.

Član 7.
(Pravo na starateljstvo)

(1) Maloljetnom tražitelju azila koji je bez roditeljskog staranja, kao i poslovno nesposobnom tražitelju azila ili izbjeglici, odredit će se staratelj pod istim uslovima kao državljanima BiH.
(2) Staratelja postavlja nadležni centar za socijalni rad na zahtjev koji bez odlaganja podnosi osnovna organizaciona jedinica Ministarstva u sjedištu.

Član 8.
(Obaveza informisanja tražitelja azila)

(1) U skladu sa članom 76. stav 3. Zakona, nadležni organi koji učestvuju u postupku po zahtjevu za azil dužni su tražitelja azila upoznati sa uslovima i postupkom dodjele azila u BiH, o nadležnim organima, sa pravima i dužnostima tražitelja azila, sa mogućnošću stupanja u kontakt sa UNHCR-om i nevladinim organizacijama koje nude pomoć tražiteljima azila i izbjeglicama, kao i sa svim informacijama koje su tražitelju azila neophodne da bi mu se boravak u BiH tokom trajanja postupka po njegovom zahtjevu, učinio što lakšim.
(2) Informacije iz stava 1. ovog člana tražitelju azila mogu biti predočene u pismenom obliku, u formi letka kojeg izdaje osnovna organizaciona jedinica Ministarstva sigurnosti u sjedištu, na jeziku koji on razumije.

Član 9.
(Pravo na prevoditelja)

(1) U skladu sa članom 76, stav 3. Zakona, tražitelju azila će se u toku postupka osigurati usluge prevoditelja, bilo da je to:
    (a) ovlaštena službena osoba Ministarstva; ili
    (b) sudski tumač; ili
    (c) osoba koja je sposobna prevoditi sa jezika i na jezik koji tražitelj azila razumije u slučaju da nije moguće osigurati usluge sudskog tumača.
(2) Ministarstvo će sa osobama iz stava 1., tačke (b) i (c) ovog člana zaključiti ugovor o djelu kojim se regulišu njihove prevodilačke usluge u postupku po zahtjevu za azil. Prevoditelji moraju čuvati povjerljivost sadržaja svih razgovora u kojima sudjeluju.

Član 10.
(Pravo na voditelja postupka i prevoditelja istog spola)

Nadležni organ će upoznati tražitelja azila sa pravom da iz vjerskih, kulturoloških ili nekih drugih razloga, postupak po njegovom zahtjevu za azil vodi, kao i poslove prevođenja vrši, osoba istog spola.

Član 11.
(Zaštita podataka)

U skladu sa članom 77. i članom 92.,stav 3. Zakona, u stvarima azila javnost je isključena i sve informacije koje su u vezi sa ovim postupkom smatraju se povjerljivim. Nikakve informacije o tražitelju azila ili izbjeglici ne trebaju se odavati njegovoj zemlji porijekla bez prethodnog ovlaštenja koje daje predmetni tražitelj azila. Pristanak navedene osobe treba tražiti prije nego što se trećoj strani otkriju bilo kakve informacije iz njenog dosijea, čime ni u kom slučaju njena sigurnost ne treba biti ugrožena. Na svaku obradu podataka iz evidencija o tražiteljima azila, izbjeglicama ili osobama zaštićenim članom 79. Zakona primjenjuju se odredbe o principima zaštite podataka koje su na snazi u BiH.

Član 12.
(Saradnja sa UNHCR-om)

(1) U skladu sa članom 86. Zakona, tražiteljima azila i izbjeglicama će se u svim fazama postupka omogućiti komunikacija sa UNHCR-om, ili drugim organizacijama koje mogu djelovati u ime UNHCR-a i obrnuto. Predstavnik UNHCR-a će biti obavještavan o toku postupka, o odlukama nadležnih organa i imati mogućnost da izrazi svoja zapažanja.
(2) Nadležni organi će sarađivati sa UNHCR-om u skladu sa članom 35. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine.
(3) Prema odredbama člana 60. Zakona, UNHCR će također imati pristup osobama zaštićenim članom 79. Zakona.

II - PRISTUP POSTUPKU PO ZAHTJEVU ZA AZIL U BIH

Član 13.
(Primjena Zakona o upravnom postupku)

Na postupak po zahtjevu za azil primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku ("Službeni glasnik BiH", broj: 29/02, u daljem tekstu: ZUP) po svim pitanjima koja nisu uređena Zakonom ili ovim pravilnikom.

Član 14.
(Organi nadležni za zaprimanje zahtjeva za azil)

(1) U skladu sa članom 74. Zakona, zahtjev za azil stranac podnosi lično jednom od dolje navedenih organa:
   (a) Nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva na terenu (u daljem tekstu: OJM na terenu); ili
   (b) Osnovnoj organizacionoj jedinici u sjedištu Ministarstva (u daljem tekstu: OJM u sjedištu); ili
   (c) Ministarstvu unutrašnjih poslova entiteta ili Brčko Distrikta (u daljem tekstu: MUP).
(2) U slučaju kada stranac ima prijavljen boravak u BiH, zahtjev za azil se podnosi OJM-u na terenu u mjestu njegovog boravka.
(3) Stranac koji izrazi namjeru da podnese zahtjev za azil u BiH nekom drugom državnom organu, biće upućen OJM-u na terenu.
(4) Ukoliko se identitet stranca na graničnom prelazu, odnosno u graničnom pojasu ne može utvrditi, organizaciona jedninica Ministarstva sigurnosti nadležna za kontrolu prelaska državne granice (u daljem tekstu: DGS) obavještava o tome OJM u sjedištu i najbližu OJM na terenu bez odlaganja.

Član 15.
(Obrasci prijave i potvrde)

(1) U postupku po zahtjevu za azil izdaju se, odnosno popunjavaju sljedeća dokumenta:
   (a) Zahtjev za azil (obrazac broj 1);
   (b) Potvrda o podnesenom zahtjevu za azil (obrazac broj 2);
   (c) Karton tražitelja azila (obrazac broj 3);
   (d) Obrazac za registraciju (obrazac broj 4).
(2) Obrasci iz stava 1. ovog člana čine sastavni dio ovog pravilnika.

Član 16.
(Postupak prijema zahtjeva za azil)

(1) Ovlaštena službena osoba nadležnog organa iz člana 14., stav 1. ovog pravilnika, kojem se stranac obrati i izrazi namjeru da zatraži azil u BiH, ispunjava obrazac zahtjeva za azil (obrazac broj 1) u tri istovjetna primjerka, od kojih jedan uručuje strancu.
(2) Stranac je dužan sarađivati u ovoj fazi postupka na način da ovlaštenoj službenoj osobi predoči svoje lične dokumente koji su neophodni za utvrđivanje njegovog identiteta

(3) Nadležni organ je dužan da:
   (a) Izvrši fotografisanje te osobe;
   (b) Kopira lična i druga dokumenta koja sadrže fotografiju te osobe.
(4) Tačke (a) - (b) iz stava 3. ovog člana primjenjuju se i na članove uže porodice navedene osobe koje su u njenoj pratnji.
(5) U skladu sa članom 74. Zakona, nadležni organ je dužan obavijestiti OJM u sjedištu o uloženom zahtjevu za azil na način što će kopije ličnih dokumenata, zajedno sa zahtjevom za azil, bez odlaganja dostaviti OJM-u u sjedištu, putem telefaksa, a orginalna dokumenta vratiti navedenoj osobi.
(6) Nadležni organ je dužan da orginalni primjerak zahtjeva za azil, kao i fotografije, i kopije ličnih dokumenata navedene osobe i članova njene uže porodice, bez odlaganja dostavi OJM-u u sjedištu, preporučenom poštom.

Član 17.
(Potvrda o podnesenom zahtjevu)

(1) Ovlaštena službena osoba koja popunjava zahtjev za azil (obrazac broj 1) za tražitelja azila u skladu sa članom 16. ovog pravilnika dužna je odmah izdati potvrdu o podnesenom zahtjevu za azil (obrazac broj 2). Ova potvrda se izdaje tražitelju azila i sadržavat će podatke o svakom članu njegove uže porodice. Ova potvrda se izdaje sa rokom trajanja do sedam dana i za koje vrijeme služi kao dozvola boravka.
(2) Ovlaštena službena osoba OJM-a u sjedištu izdaje karton tražitelja azila, koji je žute boje, dimenzija (125±0,75) mm x (88±0,75) mm (obrazac broj 3) tražitelju azila i svakom od članova užeg domaćinstva. Karton tražitelja azila se smatra potvrdom odobrenja boravka u skladu sa članom 74. stav 3. Zakona, izdaje se na rok do tri mjeseca sa mogućnošću produžavanja do donošenja pravosnažne odluke o njegovom zahtjevu za azil. Produženje važenja kartona tražitelja azila vršit će OJM na terenu na zahtjev tražitelja azila, a uz saglasnost OJM-a u sjedištu. Zahtjev za produženje važenja kartona tražitelja azila, tražitelj azila podnosi najkasnije 15 dana prije isteka važenja navedenog kartona.

Član 18.
(Postupak u slučaju nezakonitog ulaska ili boravka)

(1) U slučaju da je tražitelj azila prešao granicu BiH ili boravi na teritoriji BiH protivno odredbama Zakona, ovlaštena službena osoba OJM-a na terenu ili DGS-a dužna je napraviti službenu zabilješku o toj činjenici i proslijediti je OJM-u u sjedištu. U službenoj zabilješci treba navesti da li se u datom slučaju primjenjuju okolnosti iz člana 5. ovog pravilnika.

(2) U slučaju prelaska državne granice kojim se krše krivični propisi, sa tražiteljem azila će se postupati u skladu sa pozitivnim propisima BiH i njenih entiteta i Brčko Distrikta, ali mu neće biti uskraćen pristup postupku po zahtjevu za azil.

Član 19.
(Transport do azilantskog centra)

(1) Ukoliko je tražitelju azila potreban smještaj u azilantskom centru, OJM na terenu ili DGS o tome obavještavaju OJM u sjedištu. OJM u sjedištu određuje u koji azilantski centar će tražitelj azila biti smješten o čemu obavještava azilantski centar i OJM na terenu ili DGS.
(2) U slučaju da tražitelju azila treba smještaj, a nema sredstava da putuje, ili da treba pomoć zbog svog zdravstvenog stanja ili iz drugih razloga, OJM na terenu kome je podnesen zahtjev za azil će organizovati i snositi troškove transporta tražitelja azila i članova njegove uže porodice do azilantskog centra.
(3) Ovlaštena službena osoba u azilantskom centru dužna je obavijestiti OJM u sjedištu o dolasku tražitelja azila u azilantski centar.

Član 20.
(Obaveze tražitelja azila u slučaju kašnjenja)

U slučaju spriječenosti stranca da se prijavi u azilantski centar ili OJM u sjedištu u roku navedenom u potvrdi iz člana 17. stav 1. ovog pravilnika, zbog objektivnih okolnosti nastalih nezavisno od njegove volje, stranac je dužan da prijavi nastalu spriječenost OJM-u na terenu ili OJM-u u sjedištu bez odlaganja, a najduže u roku od pet dana od prestanka okolnosti koje su dovele do navedene spriječenosti, čim mu se za to ukaže prilika.

Član 21.
(Obavještenje o dolasku i napuštanju azilantskog centra)

(1) Tražitelj azila dužan je prijaviti svoj dolazak u azilantski centar ovlaštenoj službenoj osobi u azilantskom centru.
(2) Ukoliko tražitelj azila namjerava napustiti azilantski centar, dužan je dokazati da raspolaže sredstvima za vlastito izdržavanje ili predočiti garanciju državljanina BiH ili stranca sa stalnim boravkom u BiH kojom se navedeni obavezuju da će izdržavati tražitelja azila, te predočiti adresu na kojoj ima namjeru privremeno boraviti, ovlaštenoj službenoj osobi u centru.
(3) Ovlaštena službena osoba u azilantskom centru će odmah obavijestiti OJM u sjedištu o okolnostima iz stava 2. ovog člana.

Član 22.
(Postupak sa žrtvama trgovine ljudima)

(1) U slučaju kada stranac koji je žrtva trgovine ljudima podnese zahtjev za azil ili ukoliko se u toku postupka po zahtjevu za azil od strane nadležnog organa utvrdi da je stranac žrtva trgovine, ovlaštena službena osoba OJM-a u sjedištu može postupak po zahtjevu za azil vršiti u centru za smjestaj žrtava trgovine ljudima.
(2) Garancije u postupku koje se primjenjuju na sve tražitelje azila, primjenjuju se i na žrtve trgovine ljudima koje traže azil u BiH, uključujući i pristup ličnim dokumentima.

Član 23.
(Postupak sa tražiteljima azila u pritvoru ili zatvoru)

(1) U slučaju da stranac podnese zahtjev za azil u toku ili prije njegovog pritvaranja ili izdržavanja kazne zatvora, ovlaštena službena osoba OJM-a u sjedištu dužna je provesti postupak po zahtjevu za azil u prostorijama pritvora ili zatvora.
(2) Garancije u postupku koje se primjenjuju na sve tražitelje azila, primjenjuju se i na tražitelje azila u pritvoru ili zatvoru.
(3) Tražitelju azila u pritvoru ili zatvoru će se omogućiti pristup ličnim dokumentima koji su relevantni za njegov zahtjev za azil, u mjeri u kojoj je to izvodivo.

III - POSTUPAK RAZMATRANJA ZAHTJEVA ZA AZIL

Član 24.
(Opšti principi koji se primjenjuju u postupku određivanja statusa izbjeglice)

(1) Zahtjev za azil razmatra i odluku u formi rješenja donosi OJM u sjedištu.
(2) U postupku po zahtjevu za azil se utvrđuje da li tražitelj azila ispunjava uslove za dodjelu izbjegličkog statusa ili privremenog boravka iz humanitarnih razloga u skladu sa članom 79. Zakona.
(3) Tokom cijelog postupka treba nastojati da se prioritetno rješavaju zahtjevi sljedećih kategorija tražitelja azila:
    (a) žrtava nasilja, mučenja ili traume;
    (b) osoba, posebno žena, koje su izložene riziku nasilja, mučenja ili traume;
    (c) staraca ili invalida;
    (d) razdvojene djece;
    (e) onih kojima je potrebna hitna medicinska pomoć.

(4) Tražitelj azila dužan je u toku cijelog postupka aktivno sarađivati sa nadležnim organom. Tražitelj azila dužan je dostaviti sve raspoložive dokumente i dokaze kojima se potkrepljuje njegov zahtjev za azil, kao naprimjer: identifikacione dokumente, članske karte političkih ili drugih organizacija, sudske i upravne odluke ili sudske pozive, fotografije, putne karte, medicinske izvještaje itd.
(5) Intervjue treba voditi pojedinačno, u povjerljivom okruženju. U postupku po zahtjevu za azil javnost je isključena.
(6) Pri određivanju izbjegličkog statusa, OJM u sjedištu će razmotriti prezentovana zapažanja i preporuke UNHCR-a.

Član 25.
(Registracija tražitelja azila)

(1) Ovlaštena službena osoba OJM-a u sjedištu dužna je bez odlaganja obaviti registraciju tražitelja azila, tokom koje će ovlaštena službena osoba OJM-a u sjedištu ispuniti obrazac za registraciju (obrazac broj 4).
(2) Ovlaštena službena osoba OJM-a u sjedištu je dužna da:
   (a) Izvrši fotografisanje te osobe;
   (b) Izvrši daktiloskopski postupak;
   (c) Kopira lična i druga dokumenta koja sadrže fotografiju te osobe, kao i druga dokumenta relevantna za vođenje postupka.
(3) Tačke (a) do (c) iz stava 2. ovog člana primjenjuju se i na članove uže porodice navedene osobe koje su u njenoj pratnji.
(4) Nakon provedenog postupka iz stava 1. i 2. ovog člana, ovlaštena službena osoba OJM-a u sjedištu podnositelju zahtjeva, kao i članovima njegove uže porodice, izdaje karton iz člana 17. stav 2. ovog pravilnika.

Član 26.
(Intervju sa tražiteljem azila)

(1) U skladu sa članom 76. stav 2. Zakona, OJM u sjedištu je dužan bez odlaganja obaviti jedan ili više iscrpnih intervjua sa tražiteljem azila. Ukoliko se tražitelj azila ne odazove na zakazani intervju, nadležni organ upućuje drugi poziv.
(2) Razgovoru iz stava 1. ovog člana, osim tražitelja azila i službene osobe, mogu prisustvovati samo:
   (a) zakoniti zastupnik, odnosno staratelj;
   (b) predstavnik UNHCR-a;
   (c) prevoditelj, ukoliko je potreban.
(3) Voditelj postupka dužan je voditi računa o kulturološkom porijeklu tražitelja azila, a službene osobe koje učestvuju u postupku dužne su posebnu

pozornost obratiti na određene uslove u kojima se nalaze tražitelji azila, naročito osobe koje su preživjele nasilje, mučenje ili traumu.

(4) U skladu sa članom 76. stav 2. Zakona, nadležni organ je posebno dužan upozoriti tražitelja azila na njegovu obavezu iznošenja svih okolnosti i činjenica vezanih za njegovo traženje azila u BiH. Nadležni organ mora omogućiti tražitelju azila da iscrpno predstavi, pojasni i potkrijepi svim raspoloživim dokazima sve činjenice i okolnosti relevantne za donošenje odluke po zahtjevu za azil. Odluka nadležnog organa ne ovisi o iznošenju nekog posebnog formalnog dokaza od strane tražitelja azila.

(5) Nadležni organ je dužan utvrditi i ispitati sve relevantne činjenice i okolnosti, posebno informaciju o zemlji porijekla, te procijeniti valjanost dokaza za donošenje pravilne i zakonite odluke. Kada pribave i ispitaju sve raspoložive dokaze, te kada nadležni organ bude zadovoljan u pogledu opšteg kredibiliteta tražitelja azila, treba primijeniti princip *in dubio pro reo.*

Član 27.
(Učešće UNHCR-a u postupku)

(1) U skladu sa članom 12. ovog pravilnika, nadležni organ je dužan UNHCR-u omogućiti:
   (a) uspostavljanje kontakta sa tražiteljima azila ili izbjeglicama u bilo koje doba i na bilo kojem mjestu;
   (b) uvid u predmete tražitelja azila ili izbjeglica;
   (c) prisustvovanje intervjuima sa tražiteljima azila ili izbjeglicama;
   (d) iznošenje stavova o pojedinačnim zahtjevima za azil u bilo kojoj fazi postupka i u vezi sa stvarima koje se tiču prava tražitelja azila i izbjeglica.

(2) OJM u sjedištu će dostavljati UNHCR-u obrasce za registraciju i, periodično, statističke podatke o broju tražitelja azila, o broju odobrenih i odbijenih zahtjeva za azil, kao i druge podatke zatražene od UNHCR-a koji su neophodni za obavljanje njegovih nadzornih funkcija na osnovu člana 35. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine.

Član 28.
(Odluke po zahtjevu za azil)

(1) Po zahtjevu za azil nadležni organ donosi odluku u formi rješenja kojom se može:
   (a) zahtjev za azil usvojiti i tražitelju azila priznati izbjeglički status u skladu sa članom 72. Zakona; ili
   (b) zahtjev za azil odbiti i naložiti izdavanje dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga u skladu sa članom 79. Zakona; ili

(c) zahtjev za azil odbiti uz naznaku roka u kojem stranac mora napustiti teritoriju BiH nakon pravosnažnosti rješenja.

(2) Odluka iz prethodnog stava će se donijeti u pisanoj formi, sadržavati pouku o pravnom lijeku, te biti na jeziku koji data osoba razumije.

Član 29.
(Pravni lijek)

(1) Protiv rješenja o zahtjevu za azil nije dozvoljena žalba. U roku od dva mjeseca od dana dostavljanja rješenja po zahtjevu za azil, tražitelj azila može podnijeti tužbu Sudu BiH

(2) Tužba odlaže izvršenje rješenja do njegove pravosnažnosti.

Član 30.
(Dostava odluke)

(1) Odluka iz člana 28. ovog pravilnika dostavlja se u pravilu lično i predmetnoj osobi se daje pravni savjet na jeziku koji razumije. Ako lična dostava nije moguća, dostava će se izvršiti u skladu sa ZUP-om i ovim pravilnikom.

(2) Po jedan primjerak odluke iz člana 28. stav 1. tačke (a) ovog pravilnika se po službenoj dužnosti i bez odlaganja dostavljaju Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstvu civilnih poslova u cilju ostvarivanja prava koja su zagarantovana Zakonom.

(3) Jedan primjerak odluke iz člana 28. stav 1. tačka (c) ovog pravilnika se po službenoj dužnosti dostavlja nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva iz člana 56. stav 2. Zakona.

(4) Po jedan primjerak odluke iz člana 28. stav 1. ovog pravilnika se obavezno dostavlja OJM-u na terenu.

Član 31.
(Obustava i prekid postupka)

(1) Nadležni organ donosi odluku o obustavi postupka po zahtjevu za azil u slučajevima koji su regulisani ZUP-om i kada se tražitelj azila:
   (a) ne odazove na drugi poziv za intervju kako je to definisano u članu 26. ovog pravilnika, ili
   (b) napusti zemlju, a da o tome ne obavijesti organe vlasti.

(2) Nadležni organ će na zahtjev stranke pokrenuti postupak povratka u prijašnje stanje ili obnovu postupka na način propisan ZUP-om.

(3) Postupak po zahtjevu za azil se prekida ako se u toku postupka utvrdi da postoji prethodno pitanje koje je potrebno riješiti radi donošenja zakonite i pravilne odluke, kao i u drugim slučajevima propisanim ZUP-om.

IV - PRAVA I OBAVEZE TRAŽITELJA AZILA

Član 32.
(Prava tražitelja azila)

(1) Tražitelji azila imaju pravo na boravak u BiH dok postupak za dobijanje azila ne bude okončan pravosnažnom odlukom.
(2) Po potrebi, tražiteljima azila će se omogućiti pravo na:
   (a) osnovnu zdravstvenu zaštitu;
   (b) smještaj u azilantski centar;
   (c) ishranu koja zadovoljava međunarodne nutritivne standarde;
   (d) osnovno obrazovanje;
   (e) besplatnu pravnu pomoć po pitanjima vezanim za postupak;
   (f) socijalnu zaštitu u skladu sa ovim pravilnikom;
   (g) odjeću, obuću i sredstva za higijenu.
(3) Na osnovu potvrde iz člana 17. stav 2. ovog pravilnika, tražitelji azila ostvaruju prava iz stava 2. ovog člana, a sve troškove koji nastanu na taj način snosi Ministarstvo iz sredstava obezbjeđenih za ovu namjenu u budžetu institucija BiH ili putem posebnih dogovora.

Član 33.
(Obaveze tražitelja azila)

Obaveze tražitelja azila su:
   (a) da poštuje ustavni poredak, zakone i odluke koje donose nadležni organi kako je to definisano u članu 4. ovog pravilnika;
   (b) da aktivno sarađuje sa nadležnim organima tokom cijelog postupka po zahtjevu za azil;
   (c) da se pridržava kućnog reda u azilantskom centru;
   (d) ako tokom postupka po zahtjevu za azil boravi izvan azilantskog centra, da prijavi svoje boravište na način propisan članovima 51. i 53. Zakona, te da OJM u sjedištu obavijesti o svakoj promjeni svoje adrese na kojoj se sa njim može stupiti u kontakt.

V - PRAVA I OBAVEZE IZBJEGLICA

Član 34.
(Prava izbjeglica)

Prava i obaveze lica kojima je priznat izbjeglički status biće detaljnije regulisana posebnim podzakonskim aktom koji će Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, u skladu sa svojim nadležnostima, donijeti u saradnji sa Ministarstvom sigurnosti, Ministarstvom civilnih poslova i UNHCR-om.

Član 35.
(Prijava prebivališta i izdavanje identifikacionog dokumenta za izbjeglice)

(1) Izbjeglice prijavljuju svoje prebivalište u skladu sa članovima 51– 53. Zakona.
(2) Svi stranci–izbjeglice imaju pravo na identifikacioni dokument.
(3) Po pravosnažnosti rješenja iz člana 28. stav 1. tačka (a) ovog pravilnika, OJM u sjedištu podnosi zahtjev za određivanje i dodjeljivanje jedinstvenog matičnog broja stranom državljaninu–izbjeglici (obrazac broj 5) Ministarstvu civilnih poslova.
(4) Ministarstvo civilnih poslova u skladu sa Zakonom o jedinstvenom matičnom broju ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/01) određuje jedinstveni matični broj za stranca–izbjeglicu (obrazac broj 6 – obavijest nadležnom organu i obrazac broj 7 – obavijest strancu-izbjeglici).
(5) OJM u sjedištu po prijemu obrasca iz prethodnog stava, poziva stranca–izbjeglicu da popuni zahtjev za izdavanje izbjegličkog kartona (obrazac broj 8) i vrši akviziciju (fotografiranje, uzimanje otisaka prstiju i potpis ili druge radnje koje predstavljaju zamjenu za iste).
(6) OJM u sjedištu personalizuje izbjeglički karton koji je bijele boje, veličine (125±0,75) mm x (88±0,75) mm, koji ima najmanje tri elementa zaštite (obrazac broj 9), vrši kontrolu kvaliteta dokumenta i isti uručuje strancu–izbjeglici lično. Rok važenja izbjegličkog kartona je do pet godina.
(7) Obrasci iz ovog člana su sastavni dio ovog pravilnika.

Član 36.
(Putne isprave za izbjeglice)

Izgled i sadržaj obrasca zahtjeva i obrasca putnog dokumenta za izbjeglice iz člana 82. Zakona regulisat će se podzakonskim aktom na osnovi člana 87. Zakona.

VI - PRESTANAK IZBJEGLIČKOG STATUSA

Član 37.
(Prestanak izbjegličkog statusa)

(1) Azil prestaje pod uslovima sadržanim u članu 83. Zakona, a rješenje o prestanku azila donosi OJM u sjedištu po službenoj dužnosti ili na zahtjev OJM-a na terenu.
(2) U skladu sa članom 83. stav 2. Zakona, izbjeglici će biti omogućeno da se pozove na uvjerljive razloge koji proizilaze iz njegovog prethodnog proganjanja na osnovu kojih on odbija da se stavi pod zaštitu svoje zemlje porijekla ili bivšeg uobičajenog mjesta življenja. Ovaj izuzetak podrazumijeva slučajeve kada su izbjeglice ili članovi njihove uže porodice, iskusile okrutno proganjanje zbog kojeg se od njih ne može očekivati da se vrate u svoju zemlju porijekla ili bivšeg uobičajenog mjesta življenja. U vezi sa ovim, posebnu pozornost treba obratiti na djecu.
(3) Rješenje o prestanku mora sadržavati pouku o pravnom lijeku. Nastupanjem pravosnažnosti rješenja, prestaju prava utvrđena po osnovu dodijeljenog izbjegličkog statusa u BiH.
(4) Jedan primjerak pravosnažnog rješenja se po službenoj dužnosti dostavlja nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva iz člana 56. stav 2. Zakona, Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstvu civilnih poslova.
(5) Pri odlučivanju o ukidanju izbjegličkog statusa, UNHCR-u se daje savjetodavna uloga. Osim toga, nadležni organ dužan je UNHCR-u omogućiti djelovanje u skladu sa članom 27. ovog pravilnika.
(6) Po prestanku izbjegličkog statusa osobama će se omogućiti da ostvare svoja prava na boravak u skladu sa Zakonom.

VII - PRIVREMENI BORAVAK IZ HUMANITARNIH RAZLOGA U SKLADU SA ČLANOM 79. ZAKONA

Član 38.
(Dozvola boravka iz humanitarnih razloga)

(1) Osobi kojoj je odlukom nadležog organa priznat privremeni boravak iz humanitarnih razloga u skladu sa članom 79. Zakona, odobrava se boravak na rok do jedne godine, koji se može produžavati.
(2) U slučaju da osoba iz stava 1. ovog člana ima validan putni dokument, ista će se uputiti da od nadležnih organa pribavi naljepnicu dozvole boravka.

(3) U slučaju da osoba iz stava 1. ovog člana nema validan putni dokument izdaje joj se identifikacioni dokument za osobe sa boravkom na humanitarnom osnovu, koji je bijele boje, veličine (125±0,75) mm x (88±0,75) mm (obrazac broj 10). Naljepnica dozvole boravka će se nalijepiti na navedeni dokument čime se potvrđuje da je osoba zaštićena članom 79. Zakona. Ovaj dokument sa naljepnicom boravka će služiti i kao identifikacioni dokument za vrijeme boravka na teritoriji BiH, te čini sastavni dio ovog pravilnika.
(4) Na naljepnicu odobrenja boravka izdatu u skladu sa stavom 2. i 3. ovog člana stavlja se naznaka PB-HR-79Z.

Član 39.
(Prava osoba zaštićenih članom 79. Zakona)

(1) Osobe zaštićene članom 79. Zakona imaju pravo na:
   (a) rad;
   (b) zdravstvenu zaštitu;
   (c) socijalnu zaštitu;
   (d) obrazovanje.
(2) Način ostvarivanja prava iz prethodnog stava biće regulisan podzakonskim aktom iz člana 34. ovog pravilnika.

Član 40.
(Produžetak i prestanak privremenog boravka za osobe zaštićene članom 79. Zakona)

(1) Osoba zaštićena članom 79. Zakona dužna je obratiti se Ministarstvu sa zahtjevom za produženje svog statusa 60 dana prije isteka odobrenja boravka.
(2) Ministarstvo je dužno donijeti odluku o produženju statusa ove osobe i izdati dozvolu boravka dok postoje uslovi propisani Zakonom na osnovu kojih je data osoba stekla svoj status. Kada Ministarstvo utvrdi da su se uslovi promijenili, donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za produženje. To rješenje postaje izvršno tek po svojoj pravosnažnosti.

VIII - SLUŽBENA EVIDENCIJA I ZAŠTITA PODATAKA U POSTUPKU PO ZAHTJEVU ZA AZIL

Član 41.
(Povjerljivost podataka)

(1) Svi podaci o tražiteljima azila, izbjeglicama i osobama zaštićenim članom 79. Zakona, do kojih nadležni organi dođu u postupku po zahtjevu za azil, smatraju se povjerljivim.
(2) Obrada i pristup podacima prikupljenim u postupku po zahtjevu za azil vrši se u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/01) i ovim pravilnikom.
(3) Sve baze podataka u kojima su pohranjene informacije o tražiteljima azila, izbjeglicama i osobama zaštićenim članom 79. Zakona, trebaju biti odvojene od centralne baze podataka o strancima, sa kojim su tehnički kompatibilne, a koja je uspostavljna na osnovu članova 91. i 92. Zakona.

Član 42.
(Dosije)

(1) Nakon primanja obavještenja o podnesenom zahtjevu za azil, OJM u sjedištu je dužna formirati službeni dosije o tražitelju azila.
(2) Izvorna verzija službenog dosijea se formira od dokumenata i dokaza prikupljenih u postupku po zahtjevu za azil.
(3) Elektronska verzija službenog dosijea sadrži podatke iz obrazaca popunjenih u postupku po zahtjevu za azil.

Član 43.
(Vođenje evidencije)

Posebna evidencija se vodi u skladu članom 91. Zakona o:
(a) tražiteljima azila;
(b) izbjeglicama;
(c) osobama zaštićenim članom 79. Zakona.

Član 44.
(Centralana evidencija i zaštita podataka)

Podaci definisani u Zakonu o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/01) razmjenjuju se sa Glavnim centrom za obradu podataka

na način propisan tim zakonom i Zakonom o zaštiti osobnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/01), te članovima 11. i 42. ovog pravilnika.

IX - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 45.
(Priznanje odluka UNHCR-a)

(1) Sve odluke o priznanju izbjegličkog statusa koje je donio UNHCR, priznaju se kao odluke nadležnog organa.
(2) Sve izbjeglice čiji je status u BiH priznao UNHCR imaju sva prava i obaveze utvrđene Zakonom i ovim pravilnikom.
(3) Sve odluke kojima je UNHCR odbio zahtjev za izbjegličkim statusom tretirat će se kao pravosnažne, a tražitelji azila čiji je zahtjev odbijen na takav način podliježu odredbama Zakona.
(4) Način postupanja sa zahtjevima za azil zaprimljenim od strane UNHCR-a koji su još u postupku, dogovorit će se između UNHCR-a i Ministarstva, u skladu sa Zakonom i relevantnim međunarodnim instrumentima.

Član 46.
(Tumačenje propisa)

Ministarstvo sigurnosti je nadležno za tumačenje odredbi ovog pravilnika.

Član 47.
(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u ”Službenom glasniku BiH”, a objavit će se u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine.

Broj: 01-02-303/04
15. aprila 2004. godine
Sarajevo

Ministar
Bariša Čolak

Obrazac broj 1.

ZAHTJEV ZA AZIL

Nadležni organ kojem se stranac obratio:

_____

Datum i vrijeme kontakta sa nadležnim organom:

_____

Podaci o podnosiocu azila:

Prezime:

_____

Ime:

_____

Datum rođenja (dan, mjesec, godina)

_____

Mjesto rođenja (država, grad):

_____

Spol:

_____

Bračni status:

_____

Državljanstvo:

_____

Etnička pripadnost:

_____

Religija:

_____

Maternji jezik i jezik(ci) koje tražilac azila razumije:

_____

Posljednje mjesto prebivališta / država:

_____

Datum napuštanja zemlje porijekla:

_____

Država iz koje je tražilac azila ušao u BiH:

_____

Mjesto i datum ulaska u BiH:

_____

Države boravka ili tranzita nakon napuštanja zemlje porijekla i vrijeme boravka u njima:

Država boravka	Vrijeme boravka	Status boravka

Članovi porodice koji su u pratnji podnosioca zahtjeva za azil
(prezime, ime, srodstvo, datum i mjesto rođenja, državljanstvo):

Ime i prezime	srodstvo	Datum i država rođenja	državljanstvo

Kratka izjava o razlozima napuštanja zemlje porijekla i potrebi pružanja zaštite u BiH:

_____

_____

_____

_____

_____

Broj i datum izdavanja identifikacionog dokumenta kojeg tražilac azila posjeduje:

_____

Adresa boravka u BiH:

_____

Izdata potvrda o podnesenom zahtjevu za azil:

Broj: _____

Datum izdavanja: _____

Potvrda važi do: _____

_____
Potpis tražioca azila

M.P.

_____
Potpis službene osobe

Obrazac broj 2
Формулар број 2
Form no. 2

POTVRDA O PODNESENOM ZAHTJEVU ZA AZIL
ПОТВРДА О ПОДНЕШЕНОМ ЗАХТЈЕВУ ЗА АЗИЛ
ATTESTATION ON THE SUBMITTED ASYLUM REQUEST

Fotografija
Слика
Photograph

Broj/број/number: _____

Mjesto i datum izdavanja
Место и датум издавања
Place and date of issuance: _____

Ime/име/name: _____ Prezime/презиме/surname: _____

Datum i mjesto rođenja/датум и место рођења/date and place of birth:
_____

Državljanstvo/држављанство/citizenship: _____

Spol/пол/sex: _____

Mjesto privremenog boravka/место привременог боравишта/place of temporary stay:
_____

Članovi uže porodice koji su u pratnji tražitelja azila
Чланови уже породице који су у пратњи тражиоца азила
Family members accompanying the asylum seeker:

Ime i prezime/име и презиме/name and surname	Srodstvo/сродство/relationship	Datum rođenja/датум рођења/date of birth

Ovaj dokumenat važi do
Ovaj dokument vrijedi do
Овај документ важи до
This document expires:

_____
M.P. /stamp

Ovlaštena službena osoba
Овлаштено службено лице
Authorized (official) person:

M.P./stamp

_____

NAPOMENA:
Ovom potvrdom se potvrđuje da je imalac iste tražitelj azila u Bosni i Hercegovini, da se ne smije protjerati sa teritorije Bosne i Hercegovine do donošenja pravosnažnog rješenja o zahtjevu za azil, te da je nositelj svih prava i obaveza tražitelja azila sukladno Zakonu o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 29/03).

U slučaju potrebe nazovite: _____

НАПОМЕНА:
Овом потврдом се потврђује да је ималац исте тражилац азила у Босни и Херцеговини, да се не смије протјерати са територије Босне и Херцеговине до доношења правоснажног рјешења о захтјеву за азил, те да је носилац свих права и обавеза тражиоца азила сходно Закону о кретању и боравку странаца и азилу ("Службени гласник БиХ", број 29/03).

У случају потребе назовите: _____

REMARK:
The bearer of this certificate is a registered asylum seeker in Bosnia and Herzegovina. He/she shall not be expelled from the territory of BiH, until a final and binding decision to his/her asylum request if made. He enjoys all the rights and obligations of an asylum seeker in accordance with the Law on Movement and Stay of Aliens and Asylum ("Official Gazette of BiH", number 29/03).

In case of need, please contact the following telephone number: _____

Obrazac broj 3
Формулар број 3
Form no. 3

1. Boravište/боравак/temporary residence

Grad/град/city:_____

Adresa/адреса/address:_____

Važi do/vrijedi do/важи до/date of expiry: _____

2. Boravište/боравак/temporary residence

Grad/град/city:_____

Adresa/адреса/address:_____

Važi do/vrijedi do/важи до/date of expiry: _____

3. Boravište/боравак/temporary residence

Grad/град/city:_____

Adresa/адреса/address:_____

Važi do/vrijedi do/важи до/date of expiry: _____

BOSNA I HERCEGOVINA
БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
BOSNIA AND HERZEGOVINA

KARTON
TRAŽITELJA AZILA
КАРТОН ТРАЖИОЦА АЗИЛА
ASYLUM SEEKER CARD

Registracioni broj korisnika
Регистрацијски број носиоца
Registration number of the Card holder

No:_____

Potpis korisnika
Потпис носиоца
Signature of the card holder

_____

Prezime/презиме/surname:_____

Ime/име/name:_____

Ime roditelja/име родитеља/name of one parent:_____

Datum rođenja/датум рођења/date of birth:_____

Mjesto rođenja/место рођења/place of birth:_____

Državljanstvo/држављанство/citizenship:

_____

_____ _____

Mjesto i datum izdavanja
Место и датум издавања
Place and date issuance

M.P.
М.П.
stamp

Potpis ovlaštene osobe
Потпис овлаштеног лица
Signature of the authorized person

Obrazac broj 4

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo sigurnosti
Sektor za imigraciju i azil

Broj: _____
Datum: _____
Vrijeme: _____

OBRAZAC ZA REGISTRACIJU I IZJAVA TRAŽIOCA AZILA

1. Ime, prezime i nadimak: _____

2. Datum rođenja (dan, mjesec, godina): _____ / _____ / _____

3. Mjesto rođenja (država, općina, grad): _____

3. Spol: muški / ženski (zaokružiti)

4. Državljanstvo: _____

5. Bračno stanje: oženjen(na) ; neoženjen(na) ; vanbračna veza ; razveden(na); udovac(va) ; oženjen(na), ali ne žive zajedno (zaokružiti)

6. Mjesto posljednjeg prebivališta (država, općina, grad): _____

_____

7. Etnička pripadnost: _____

8. Vjeroispovjest: _____

9. Jezik: maternji: _____

drugi: _____

10. Datum odlaska iz zemlje porijekla (dan, mjesec, godina): _____ / _____ / _____

11. Države boravka / tranzita nakon napuštanja zemlje porijekla:

Država:	Vrijeme boravka (datum: od – do):
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

12. Datum ulaska u BiH (dan, mjesec, godina): _____ / _____ / _____

13. Mjesto ulaska u BiH: _____

14. Način ulaska u BiH: kopno / zrak / more (zaokružiti)
legalno / ilegalno (zaokružiti)

15. Identifikacione ili druge isprave:

a) dokumenat sa kojim je tražilac azila ušao u BiH:
pasoš / ostalo _____ (navesti koji)
broj: _____; izdat od strane: _____

datum izdavanja: _____ / _____ / _____; rok važenja: _____

b) kako je tražilac azila došao do dokumenta sa kojim je ušao u BiH:

_____

c) ako tražilac azila na teritoriji BiH boravi legalno, po kom osnovu boravi (vrsta, broj i datum izdavanja vize / dozvole boravka):

_____

d) ostala dokumenta za utvrđivanje identiteta:

vrsta: _____

izdat od strane: _____; broj: _____;

datum izdavanja: _____ / _____ / _____ ; važi do: _____ / _____ / _____

vrsta: _____

izdat od strane: _____; broj: _____;

datum izdavanja: _____ / _____ / _____ ; važi do: _____ / _____ / _____

16. Obrazovanje i zanimanje:

a) osnovna škola (od/do, u godinama): _____; mjesto: _____

b) srednja škola (od/do, u godinama): _____; mjesto: _____

c) univerzitet / kurs: _____

vrijeme pohađanja: _____

naziv stručne spreme / diplome: _____

d) zanimanje / vještine: _____

e) historijat zaposlenja u posljednjih 10 godina (počev od posljednjeg zaposlenja u zemlji porijekla):

poslodavac:	vrsta posla:	od / do, grad
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

17. Vojna služba: da / ne (zaokružiti); mjesto: _____; od / do: _____

18. Pripadništvo političkoj stranci ili organizaciji: da / ne (zaokružiti);

kojoj: _____

19. Da li je tražilac azila ranije podnio zahtjev za azil u BiH: _____

20. Da li je tražilac azila ranije podnio zahtjev za azil u nekoj drugoj državi? U kojoj:

_____

21. Da li je tražilac azila u zemlji porijekla ikada hapšen, pritvaran, privođen na informativne razgovore (razlog, vrijeme, period zadržavanja):

_____

22. Da li je tražilac azila u zemlji porijekla fizički ili psihički zlostavljan od strane nevladinih izvršilaca:

_____

23. Posebne potrebe ili problemi (npr. zdravstveni):

_____

24. Porodični detalji za djecu bez pratnje i osobe sa posebnim potrebama bez pratnje:

a) ime srodnika: _____;

b) spol srodnika: muško / žensko (zaokružiti);

c) srodstvo: _____;

d) starost srodnika: _____;

e) posljednje mjesto u kojem je srodnik boravio (grad, općina, država):

_____;

25. Članovi uže porodice u pratnji tražioca azila:

ime i prezime:	datum i mjesto rođenja:	srodstvo:
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

26. Ostali srodnici u pratnji tražioca azila:

ime i prezime:	datum i mjesto rođenja:	srodstvo:
_____	_____	_____

27. Srodnici tražioca azila koji trenutno borave u BiH:

ime i prezime:	datum i mjesto rođenja:	srodstvo:	mjesto boravka:

28. Članovi uže porodice koji trenutno žive u zemlji porijekla (supružnik, djeca, roditelji, braća / sestre):

ime i prezime:	datum i mjesto rođenja:	srodstvo:

29. Članovi porodice koji nisu u pratnji podnositelja zahtjeva, a žive izvan zemlje porijekla:

ime i prezime: _____; datum i mjesto rođenja: _____

srodstvo sa podnositeljem zahtjeva: _____; spol: muški / ženski (zaokružiti)

zemlja prebivališta: _____; adresa: _____

pravni status*: _____

ime i prezime: _____; datum i mjesto rođenja: _____

srodstvo sa podnositeljem zahtjeva: _____; spol: muški / ženski (zaokružiti)

zemlja prebivališta: _____; adresa: _____

pravni status*: _____

ime i prezime: _____; datum i mjesto rođenja: _____

srodstvo sa podnositeljem zahtjeva: _____; spol: muški / ženski (zaokružiti)

zemlja prebivališta: _____; adresa: _____

pravni status*: _____

(* državljanin / imigrant / stanovnik / izbjeglica / tražilac azila / posjetitelj / ilegalni boravak / ostalo)

30. Izjava tražioca azila o razlozima napuštanja zemlje porijekla i potrebi pružanja zaštite u BiH:

31. Napomena ovlaštene službene osobe:

32. Ime, prezime i potpis ovlaštene službene osobe: _____

33. Ime, prezime i potpis prevodioca: _____

34. Potpis podnositelja zahtjeva: _____

Tražilac azila potpisom dozvoljava upotrebu, razmjenu, pristup i obradu osobnih podataka u skladu sa Zakonom o zaštiti osobnih podataka ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/01) i Zakonom o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/01).

Obrazac - 5

/Naziv organa- Назив органа/

Broj/Број: _____

Datum/Датум: _____ god/год.

MINISTARSTVO CIVILNIH POSLOVA
МИНИСТАРСТВО ЦИВИЛНИХ ПОСЛОВА
- SARAJEVO/САРАЈЕВО -

Predmet/Предмет: Zahtjev za određivanje i dodjeljivanje JMB stranom državljaninu-izbjeglici/Захтјев за одређивање и додјељивање ЈМБ страном држављанину-избјеглици

Podaci o stranom državljaninu/Подаци о страном држављанину

Ime/Име: _____

Prezime/Презиме: _____

Ime jednog roditelja/Име једног родитеља: _____

Spol/Пол: _____

Datum rođenjaДатум рођења: _____

Mjesto rođenja/Место рођења: _____

Država rođenja/Држава рођења: _____

Državljanstvo/Држављанство: _____

Status stranog državljanina/Статус страног држављанина

☐ Odobren stalni boravak u BiH/Одобрен стални боравак у БиХ

_____
/Broj i datum rješenja-Број и датум рјешења/

☐ Odobren status lica-osobe bez državljanstva u BiH/Одобрен статус лица без држављанства у БиХ

_____
/Broj i datum rješenja-Број и датум рјешења/

☐ Odobren status izbjeglice u BiH/Одобрен статус избјеглице у БиХ

_____
/Broj i datum rješenja-Број и датум рјешења/

Za djecu stranih državljana koji imaju odobren status iz člana 30. stav 1. tačka/точка 1. i 2. Zakona o JMB navode se i podaci za oba roditelja i to:/За дјецу страних држављања који имају одобрен статус из члана 30. став 1. тачка 1. и 2. Закона о ЈМБ наводе се и подаци за оба родитеља и то:

Podatak/Податак	Otac/Отац	Majka/Мајка
Ime/Име:		
Prezime/Презиме:		
JMB ako je dodjeljen/ЈМБ ако је додјељен:		

Prilog/Прилог:

_____
_____
_____

M.P./М.П.

_____
/Potpis službenog lica-osobe
Потпис службеног лица/

Lični/osobni podaci iz ovog obrasca bit će obrađeni u svrhe određene Zakonom o jedinstvenom matičnom broju i biti predmetom prava i zaštite propisane Zakonom o zaštiti ličnih/osobnih podataka.
Лични подаци из овог обрасца бит ће обрађени у сврхе одређене Законом о јединственом матичном броју и бити предметом права и заштите прописане Законом о заштити личних података

Obrazac - 6

Ministarstvo civilnih poslova BiH
Министарство цивилних послова БиХ
Sarajevo/Сарајево

Broj/Број: _____

Datum/Датум: _____ god./год.

_____
/Nadležnom organu-Надлежном органу/

OBAVJEŠTENJE/OBAVIJEST O ODREĐENOM JMB STRANOM DRŽAVLJANINU-IZBJEGLICI
ОБАВЈЕШТЕЊЕ О ОДРЕЂЕНОМ ЈМБ СТРАНОМ ДРЖАВЉАНИНУ-ИЗБЈЕГЛИЦИ

JMB/ЈМБ: **xxxxxxxxxxxxx**

Ime/Име: _____

Prezime/Презиме: _____

Ime jednog roditelja/Име једног родитеља: _____

Spol/Пол: _____

Datum rođenja/Датум рођења: _____

Mjesto rođenja/Место рођења: _____

Država rođenja/Држава рођења: _____

Državljanstvo/Држављанство: _____

Status/Статус: _____

M.P./М.П.

_____
/Potpis službenog lica-osobe
Потпис службеног лица/

Lični/osobni podaci iz ovog obrasca bit će obrađeni u svrhe određene Zakonom o jedinstvenom matičnom broju i biti predmetom prava i zaštite propisane Zakonom o zaštiti ličnih/osobnih podataka.
Лични подаци из овог обрасца бит ће обрађени у сврхе одређене Законом о јединственом матичном броју и бити предметом права и заштите прописане Законом о заштити личних података

Obrazac - 7

/Naziv organa- Назив органа/

Broj/Број: _____

Datum/Датум: _____ god/год.

OBAVJEŠTENJE/OBAVIJEST O ODREĐENOM JMB STRANOM DRŽAVLJANINU-IZBJEGLICI
ОБАВЈЕШТЕЊЕ О ОДРЕЂЕНОМ ЈМБ СТРАНОМ ДРЖАВЉАНИНУ-ИЗБЈЕГЛИЦИ

JMB/ЈМБ: **xxxxxxxxxxxxx**

Ime/Име: _____

Prezime/Презиме: _____

Ime jednog roditelja/Име једног родитеља: _____

Spol/Пол: _____

Datum rođenja/Датум рођења: _____

Mjesto rođenja/Место рођења: _____

Država rođenja/Држава рођења: _____

Državljanstvo/Држављанство: _____

Status/Статус: _____

M.P./М.П.

_____
/Potpis službenog lica-osobe
Потпис службеног лица/

Lični/osobni podaci iz ovog obrasca bit će obrađeni u svrhe određene Zakonom o jedinstvenom matičnom broju i biti predmetom prava i zaštite propisane Zakonom o zaštiti ličnih/osobnih podataka.
Лични подаци из овог обрасца бит ће обрађени у сврхе одређене Законом о јединственом матичном броју и бити предметом права и заштите прописане Законом о заштити личних података

Obrazac - 8

/Naziv organa-Назив органа-Title of body/

Broj/Број/Number: _____

Datum/Датум/Date: _____ god/год.

ZAHTJEV ZA IZDAVANJE - ZAMJENU IZBJEGLIČKOG KARTONA
ЗАХТЈЕВ ЗА ИЗДАВАЊЕ - ЗАМЈЕНУ ИЗБЈЕГЛИЧКОГ КАРТОНА
APPLICATION FOR ISSUING / REPLACEMENT OF REFUGEE CARD

1 Vrsta zahtjeva/Врста захтјева/Type of request

☐ Izdavanje izbjegličkog kartona/Издавање избјегличког картона/Issuance of the refugee card

☐ Zamjena izbjegličkog kartona/Замјена избјегличког картона/Replacement of the refugee card

2 Lični/osobni podaci podnosioca/podnositelja zahtjeva/Лични подаци подносиоца захтјева/Personal data of an application

JMB/ЈМБ/Personal number: _____

Ime/Име/Name: _____

Prezime/Презиме/Surname: _____

Spol/Пол/Sex: _____

Ime oca/Име оца/Father's name: _____

Ime majke/Име мајке/Mother's name: _____

Datum rođenja/Датум рођења/Date of birth: _____

Mjesto rođenja/Мјесто рођења/Place of birth: _____

Državljanstvo/Држављанство/Nationality: _____

Općina stalnog boravišta/Општина сталног боравишта/Municipality of permanent residence: _____

Poštanski broj/Поштански број/Area code: _____

Adresa stalnog boravka/Адреса сталног боравка/Address of permanent residence: _____

Prilog/Прилог/Enclosure: _____

_____

_____

Redni broj registra/Редни број регистра/Register No.: XXXXXX

_____

/Potpis službenog lica-osobe - Потпис службеног лица/Signature of the official

_____

/Potpis podnosioca zahtjeva-Потпис подносиоца захтјева/Signature of the applicant

Lični/osobni podaci iz ovog obrasca bit će obrađeni u svrhe određene Zakonom o imigraciji i azilu BiH i biti predmetom prava i zaštite propisane Zakonom o zaštiti ličnih/osobnih podataka.

Лични подаци из овог обрасца бит ће обрађени у сврхе одређене Законом о имиграцији и азилу БиХ и бити предметом права и заштите прописане Законом о заштити личних података.

Personal data given in this form will be processed for purposes determined by the Law on Immigration and Asylum of B&H and will be subjected to rights and protection determined by the Law on Protection of Personal Data.

1. PREBIVALIŠTE/ПРЕБИВАЛИШТЕ/PERMANENT RESIDENCE

Mjesto/Mjecmo/Place: _____

Adresa/Адреса/Address: _____

2. PREBIVALIŠTE/ПРЕБИВАЛИШТЕ/PERMANENT RESIDENCE

Mjesto/Mjecmo/Place: _____

Adresa/Адреса/Address: _____

3. PREBIVALIŠTE/ПРЕБИВАЛИШТЕ/PERMANENT RESIDENCE

Mjesto/Mjecmo/Place: _____

Adresa/Адреса/Address: _____

Bosna i Hercegovina/Босна и Херцеговина
Bosnia and Herzegovina

IZBJEGLIČKI KARTON
ИЗБЈЕГЛИЧКИ КАРТОН
REFUGEE CARD

№ 0000000000

/Potpis korisnika-Потпис корисника
Signature of the card holder/

Prezime/Презиме/Surname: _____

Ime/Име/Name: _____

Ime roditelja/Име родитеља /Name of one parent: _____

Datum rođenja/Датум рођења /Date of birth: _____

Mjesto rođenja/Mjecmo рођења/Place of birth: _____

Državljanstvo/ Држављанство /Citizenship: _____

Karton važi-vrijedi do/Картон важи до/Card expiry day: _____

/Mjesto i datum izdavanja
Mjecmo и датум издавања
Place and date of issuance/

М.Р.
М.П.

/Potpis ovlaštene osobe
Потпис овлаштене особе
Signature of authorized person/

1. **PREBIVALIŠTE/ПРЕБИВАЛИШТЕ/PERMANENT RESIDENCE**

Mjesto/Mjecmo/Place: _____

Adresa/Адреса/Address: _____

2. **PREBIVALIŠTE/ПРЕБИВАЛИШТЕ/PERMANENT RESIDENCE**

Mjesto/Mjecmo/Place: _____

Adresa/Адреса/Address: _____

3. **PREBIVALIŠTE/ПРЕБИВАЛИШТЕ/PERMANENT RESIDENCE**

Mjesto/Mjecmo/Place: _____

Adresa/Адреса/Address: _____

Bosna i Hercegovina/Босна и Херцеговина
Bosnia and Herzegovina

IZBJEGLIČKI KARTON
ИЗБЈЕГЛИЧКИ КАРТОН
REFUGEE CARD

№ 0000000000

/Potpis korisnika-Потпис корисника
Signature of the card holder/

Prezime/Презиме/Surname: _____

Ime/Име/Name: _____

Ime roditelja/Име родитеља /Name of one parent: _____

Datum rođenja/Датум рођења /Date of birth: _____

Mjesto rođenja/Mjecmo рођења/Place of birth: _____

Državljanstvo/ Држављанство /Citizenship: _____

Karton važi-vrijedi do/Картон важи до/Card expiry day: _____

/Mjesto i datum izdavanja
Mjecto и датум издавања
Place and date of issuance/

М.Р.
М.П.

/Potpis ovlaštene osobe
Потпис овлаштене особе
Signature of authorized person/

ODOBRENJE BORAVKA ОДОБРЕЊЕ БОРАВКА RESIDENCE PERMIT 3	ODOBRENJE BORAVKA ОДОБРЕЊЕ БОРАВКА RESIDENCE PERMIT 4
ODOBRENJE BORAVKA ОДОБРЕЊЕ БОРАВКА RESIDENCE PERMIT 5	

Na osnovu člana 100. stav 2. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 29/03 i 4/04), Ministarstvo sigurnosti, uz saglasnost Vijeća ministara Bosne i Hercegovine koja je data na 97. sjednici, održanoj 10. novembra 2005. godine donosi:

UPUTSTVO O RE-REGISTRACIJI I REGULISANJU STATUSA IZBJEGLICA IZ REPUBLIKE HRVATSKE U BOSNI I HERCEGOVINI

Član 1.
(Predmet Uputstva)

Ovim uputstvom o re-registraciji i regulisanju statusa izbjeglica iz Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini (u daljnjem tekstu: Uputstvo), regulira se re-registracija i revizija statusa izbjeglica iz Republike Hrvatske koji su nastanjeni na teritoriji Bosne i Hercegovine, pravne posljedice zbog neprijavljivanja na re-registraciju, potvrđivanje statusa izbjeglice, izdavanje izbjegličkih kartona i pristup pravima re-registriranih izbjeglica, kao i ukidanje statusa izbjeglice osobama koja su pronašla trajno rješenje u skladu sa članom 83. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, "Službeni glasnik BiH", broj 29/03 i 4/04, (u daljnjem tekstu: Zakon).

Član 2.
(Primjena Uputstva)

(1) Ovo Uputstvo se primjenjuje na sve izbjeglice iz Republike Hrvatske koje su nastanjene u Bosni i Hercegovini i kojima je izbjeglički status priznat prije stupanja na snagu Zakona.
(2) Ovo Uputstvo se jednako primjenjuje na sve izbjeglice iz Republike Hrvatske koje borave u Republici Srpskoj i koje su se re-registrirale prije stupanja na snagu ovog Uputstva u skladu sa Protokolom između Ministarstva sigurnosti, Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica Republike Srpske i UNHCR-a o re-registraciji izbjeglica iz Republike Hrvatske nastanjenih u Republici Srpskoj (u daljnjem tekstu: Protokol).

Član 3.
(Re-registracija izbjeglica iz Republike Hrvatske)

(1) Izbjeglice iz Republike Hrvatske nastanjene na teritoriji Federacije Bosne i Hercegovine i Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine dužne su podnijeti Zahtjev za re-registraciju izbjeglica (u daljnjem tekstu: zahtjev za re-registraciju) Odjeljenjima za strance Kantonalnih MUP-ova u Kantonu u kojem su trenutno

nastanjeni, odnosno Policiji Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: organi nadležni za re-registraciju). Zahtjev za re-registraciju je u prilogu ovoga Uputstva i njegov je sastavni dio.

(2) Izbjeglice iz Republike Hrvatske nastanjene na teritoriji Republike Srpske dužne su nastaviti sa re-registracijom u skladu sa Protokolom do roka propisanog u stavu 3. ovoga člana.

(3) Rok za podnošenje zahtjeva za re-registraciju je tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog Uputstva.

Član 4.
(Pravne posljedice neprijavljivanja za re-registraciju)

(1) Sektor za azil Ministarstva sigurnosti (u daljnjem tekstu: Sektor za azil) neće potvrditi izbjeglički status izbjeglicama iz Republike Hrvatske koje su nastanjene na teritoriji Bosne i Hercegovine koje se ne prijave za re-registraciju u skladu sa ovim Uputstvom.

(2) Sektor za azil također neće potvrditi izbjeglički status izbjeglicama iz Republike Hrvatske koji su prema podacima dobivenim od UNHCR-a premješteni u treće zemlje.

Član 5.
(Postupak re-registracije u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine)

(1) Nosilac domaćinstva ili jedan od punoljetnih članova domaćinstva dužan je popuniti u tri primjerka zahtjev za re-registraciju za sve članove domaćinstva.

(2) Organi nadležni za re-registraciju u Federaciji Bosne i Hercegovine i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine obavezni su primiti popunjene zahtjeve za re-registraciju, provjeriti da li su svi podaci uneseni i da li su tačno popunjeni te potpisom ovjeriti sva tri primjerka. Ovlašteno službeno lice daje podnosiocu zahtjeva jedan primjerak zahtjeva za re-registraciju koji mu služi kao dokaz da je podnio zahtjev u propisanom roku. Organ nadležan za re-registraciju zadržava jedan primjerak zahtjeva za re-registraciju. Ovlašteno službeno lice je također dužno tražiti od osoba iz stava 1. ovoga člana da dostavi kopije: izbjegličkog kartona, rješenja ili uvjerenja o priznatom izbjegličkom statusu podnosioca zahtjeva i članova njegovog domaćinstva. Ovlašteno službeno lice je dužno tražiti od osoba iz stava 1. ovoga člana da dostavi kopije sljedećih dokumenata ukoliko ih posjeduje: ličnu karatu Bosne i Hercegovine (izdatu po projektu CIPS), uvjerenje o državljanstvu Bosne i Hercegovine ili uvjerenje o državljanstvu treće zemlje. Dostavljeni dokumenti se prilažu uz zahtjev za re-registraciju i dostavljaju Ministarstvu sigurnosti na dalji postupak.

(3) Organi nadležni za re-registraciju prosljeđuju Sektoru za azil svakih sedam dana prikupljene primjerke zahtjeva za re-registraciju s priloženim kopijama dokumenata iz stava 2. ovog člana.
(4) Organi nadležni za re-registraciju svakih deset dana dostavljaju kumulativne statističke izvještaje Sektoru za azil i UNHCR-u, a nakon završenog procesa re-registracije dostavljaju i konačan statistički izvještaj.

Član 6.
(Objedinjavanje podataka o izbjeglicama iz Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini)

Sektor za azil u saradnji sa UNHCR-om objedinjuje sve podatke o izbjeglicama iz Republike Hrvatske dobivene u postupku re-registracije provedene u Bosni i Hercegovini u skladu sa ovim Uputstvom. Na osnovu prikupljenih podataka formira se centralna baza podataka o podensenim zahtjevima za re-registraciju izbjeglica iz Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini.

Član 7.
(Provjera podataka prikupljenih u postupku re-registracije)

(1) Sektor za azil, uz konsultacije sa UNHCR-on, dostavlja spisak svih re-registrovanih izbjeglica Ministarstvu civilnih poslova (u daljnjem tekstu: MCP) u cilju provjere da li je tim osobama izdata lična karta Bosne i Hercegovine (po projektu CIPS), a koja je dokaz državljanstva Bosne i Hercegovine. Dostava ovih podataka vrši se u skladu sa pozitivnim propisima o povjerljivosti podataka.
(2) Sektor za azil, također, provjerava na osnovu raspoložive dokumentacije da li re-registrirane izbjeglice ispunjavaju ostale uslove za prestanak statusa izbjeglice propisane članom 83. Zakona. Ministarstvo sigurnosti prilikom odlučivanja o vjerodostojnosti raspoložive dokumentacije, na osnovu koje se cijene uslovi za prestanak izbjegličkog statusa, konsultuje UNHCR.
(3) Ako se ukaže potreba za dodatnim informacijama u postupku rješavanja po zahtjevu za re-registraciju, Sektor za azil poziva podnosioca zahtjeva da se lično pojavi na intervjuu u cilju donošenja odluke po njegovom zahtjevu u skladu sa Zakonom i ovim Uputstvom.

Član 8.
(Obavijest o potvrđenom statusu izbjeglice)

(1) Sve re-registrirane izbjeglice iz Republike Hrvatske za koje se utvrdi da ispunjavaju uslove da im se potvrdi status izbjeglice Sektor za azil obavještava o tome na način iz stava (2) ovog člana.

(2) Sektor za azil, putem organa nadležnih za re-registraciju u Federaciji Bosne i Hercegovine, Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine i Ministarstva za izbjeglice i raseljena lica u Republici Srpskoj (u daljnjem tekstu: MIRL) dostavlja obavijest svim re-registrovanim izbjeglicama, po mogućnosti lično. Ako lična dostava nije moguća, dostava se vrši u skladu sa Zakonom o upravnom postupku uz puno poštovanje principa povjerljivosti podataka propisanih Zakonom i Pravilnikom o azilu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04).
(3) Sektor za azil po jedan primjerak obavijesti dostavlja: Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice, MCP-u, nadležnim organizacionim jedinicama Ministarstva na terenu i MIRL-u (za zahtjeve podnesene u Republici Srpskoj).

Član 9.
(Utvrđivanje JMB-a i izdavanje izbjegličkog kartona)

(1) Po dostavi obavijesti o potvrđenom statusu izbjeglice, Sektor za azil bez odlaganja podnosi MCP-u zahtjev za određivanje i dodjeljivanje jedinstvenog matičnog broja stranom državljaninu-izbjeglici, u skladu sa članom 35. stav (3) Pravilnika o azilu u Bosni i Hercegovini.
(2) Nakon što MCP dostavi Sektoru za azil obavijest o određenom jedinstvenom matičnom broju stranom državljaninu-izbjeglici, Sektor za azil poziva izbjeglicu da popuni zahtjev za izdavanje izbjegličkog kartona, vrši akviziciju i personalizuje izbjeglički karton na način propisan članom 35. stav (5), (6) i (7) Pravilnika o azilu u Bosni i Hercegovini.
(3) Izbjeglicama kojima je potvrđen izbjeglički status u skladu sa ovim Uputstvom omogućava se pristup pravima koja im pripadaju u skladu sa Zakonom ili nekim drugim domaćim propisom ukoliko je taj propis po njih povoljniji.

Član 10.
(Postupak u slučaju prestanka statusa izbjeglice u Bosni i Hercegovini)

(1) Ukoliko se nakon provjere podataka, izvršenih u skladu sa članom 7. ovoga Uputstva, utvrdi da su se stekli uslovi iz člana 83. Zakona, Sektor za azil po službenoj dužnosti donosi rješenje o prestanku statusa izbjeglice u skladu sa Zakonom i članom 37. Pravilnika o azilu u Bosni i Hercegovini. Rješenje o prestanku statusa izbjeglice mora sadržavati pouku o pravnom lijeku, a prava koja proističu iz izbjegličkog statusa prestaju po pravosnažnosti ovoga rješenja. Dostava ovoga rješenja se vrši na isti način kao i dostava obavijesti o potvrđenom statusu izbjeglice propisana u članu 8. stav (2) ovoga Uputstva.
(2) Rješenje o prestanku statusa takođe se dostavlja: Sektoru za imigraciju u Ministarstvu sigurnosti, Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice, nadležnim

organizacionim jedinicama Ministarstva na terenu i MIRL-u (za zahtjeve podnešene u Republici Srpskoj).

Član 11.
(De-registracija osoba kojima status izbjeglice nije potvrđen)

Sektor za azil je dužan izvršiti de-registraciju iz centralne baze podataka o izbjeglicama iz Republike Hrvatske iz člana 6. ovoga Uputstva, osoba kojima status izbjeglice nije potvrđen na osnovu člana 4. stav (2) ovoga Uputstva i na osnovu pravosnažnog rješenja iz člana 10. ovoga Uputstva.

Član 12.
(Saradnja sa UNHCR-om)

(1) Tokom vršenja postupka re-registracije u skladu sa ovim Uputstvom, izbjeglicama se omogućava nesmetan pristup UNHCR-u i obratno.
(2) Nesmetan pristup UNHCR-u omogućava se i osobama kojima status izbjeglice nije potvrđen.
(3) Sektor za azil se obavezuje da obavijesti UNHCR o rezultatima re-registracije, de-registracije i da dostavi centralnu bazu podataka o izbjeglicama sa potvrđenim statusom.
(4) UNHCR se po potrebi konsultuje o pitanjima koja su vezana za primjenu ovoga Uputstva.

Član 13.
(Tumačenje propisa)

Ministarstvo je nadležno za tumačenje odredbi ovog Uputstva.

Član 14.
(Stupanje na snagu)

Ovo Uputstvo stupa na snagu danom dobivene saglasnosti Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i objavljuje se u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-50-445/05
28. novembra 2005. godine
Sarajevo

Ministar
Bariša Čolak, s. r.

ZAHTJEV ZA RE-REGISTRACIJU IZBJEGLICA IZ REPUBLIKE HRVATSKE

Obrazac 1

Popunjava glava domaćinstva za sve članove porodice koji žive zajedno.

Broj zahtjeva: _____	Status: [ ]
Datum: _____	

Popunite i/ili zaokružite odgovarajući znak

1. Lični podaci

| | | |

Zaokružite broj(eve) koji odgovara(ju) Vašem odgovoru(ima):

5. Da li Vi ili članovi Vašeg domaćinstva imate neke posebne potrebe? (možete odabrati više odgovora)

0 = ne	1 = tjelesni invalid	2 = mentalni invalid	3 = hronični bolesnik	4 = slijepac	5 = bez pratnje	6 = porodica sa jednim roditeljem
7 = stariji bez sredstava	8 = ostalo					

6. Koji je Vaš stepen obrazovanja? (možete odabrati samo jedan odgovor)

0 = bez obrazovanja	1 = NKV, PKV, NSS	2 = KV	3 = VKV	4 = SSS	5 = VŠS	6 = VSS	7 = MR	8 = DR	9 = ostalo

7. Šta je izvor sredstava kojim izdržavate Vašu porodicu? (možete odabrati više odgovora)

0 = ništa	1 = zaposlenje	2 = privatni posao	3 = penzija	4 = invalidnina/RVI	5 = socijalna pomoć	6 = porodica palog borca
7 = humanitarna pomoć	8 = ostalo					

8. Koji je Vaš trenutni radni status? (možete odabrati samo jedan odgovor)

0 = nikakav/ne radim	1 = stalno, puno radno vreme	2 = stalno, pola radnog vremena	3 = privremeno, puno radno vreme		
4 = privremeno, pola radnog vremena	5 = privatnik	6 = tražim posao	7 = studiram	8 = penzioner	

9. Koji je trenutni radni status Vašeg bračnog druga? (možete odabrati samo jedan odgovor)

0 = nikakav/ne radi	1 = stalno, puno radno vreme	2 = stalno, pola radnog vremena	3 = privremeno, puno radno vreme			
4 = privremeno, pola radnog vremena	5 = privatnik	6 = traži posao	7 = studira	8 = penzioner	9 = nema bračnog druga	

10. Šta je Vaše zanimanje? (možete odabrati samo jedan odgovor)

0 = doktor	1 = veterinar	2 = nastavnik	3 = inženjer	4 = pravnik	5 = ekonomist	6 = radnik	7 = službenik	8 = trgovac
9 = poljoprivrednik	10 = domaćica	11 = učenik	12 = student	13 = penzioner	14 = ostalo			

11. Šta je zanimanje Vašeg bračnog druga? (možete odabrati samo jedan odgovor)

0 = doktor	1 = veterinar	2 = nastavnik	3 = inženjer	4 = pravnik	5 = ekonomist	6 = radnik	7 = službenik	8 = trgovac
9 = poljoprivrednik	10 = domaćica	11 = učenik	12 = student	13 = penzioner	14 = ostalo	15 = nema bračnog druga		

PODACI O ČLANOVIMA DOMAĆINSTVA KOJI SADA ŽIVE ZAJEDNO SA VAMA U MESTU RASELJENJA

(Nemojte navoditi članove porodice koji više ne žive sa Vama, koji su u inostranstvu ili su preminuli)

Red. br.	Prezime	Ime oca	Ime	Srodstvo sa podnosiocem	Datum rođenja dn/mj/gd	Pol M/Ž	JMBG	Stepen obrazovanja	Radni status	Zanimanje
								(ne popunjavati za bra~nog druga)		

Potvrđujem da je izjava koju sam dao istinita. Razumio sam da se protiv mene može povesti krivični postupak za svaku lažnu ili pogrešnu informaciju koju dam.

U _____ Datum _____ Potpis podnosioca zahteva _____ OMI referent _____

Kontrolor _____

Na osnovu člana 37. stav 2. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 29/03 i 4/04), Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK O ZAŠTITI STRANACA ŽRTAVA TRGOVINE LJUDIMA

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Pravilnika)

Ovim pravilnikom utvrđuju se pravila i standardi u postupku prihvata, oporavka i repatrijacije stranaca žrtava trgovine ljudima (u daljem tekstu: žrtve trgovine) i druga pitanja od interesa za žrtve trgovine, kao i način postupanja državnih i entitetskih organa koji shodno svojim nadležnostima preduzimaju aktivnosti na sprječavanju i suzbijanju trgovine ljudima u cilju osiguranja efikasne zaštite žrtava trgovine u skladu sa zakonima i drugim propisima, te međunarodnim standardima o zaštiti ljudskih prava.

Član 2.
(Upotreba termina)

U smislu ovog pravilnika:

(a) "Trgovina ljudima" znači regrutovanje, transport, transfer, skrivanje / pružanje utočišta ili prihvat osoba, putem prijetnje ili upotrebom sile ili drugih oblika prinude, otmice, prevare, obmanjivanja, zloupotrebe vlasti ili stanja ugroženosti, davanje ili primanje novca ili benificija za dobijanje pristanka osobe koja ima kontrolu nad nekom drugom osobom, u svrhu eksploatacije.

(b) Eksploatacija uključuje, i u najmanjoj mjeri, iskorištavanje prostitucije ili druge oblike seksualnog iskorištavanja, prisilni rad ili usluge, ropstvo ili praksu sličnu ropstvu, pokornost ili uzimanje organa.

(c) Pristanak žrtve trgovine ljudima na namjeravanu eksploataciju izloženu u tački (a) ovog člana biće nevažan kada je upotrijebljeno bilo koje sredstvo izloženo u tački (a).

(d) Regrutovanje, transport, transfer, skrivanje ili prihvat djeteta radi eksploatacije smatraće se "trgovinom ljudima" čak i kada ne uključuje nijedno sredstvo predviđeno tačkom (a) ovog člana.

(e) "Dijete" znači osobu ispod osamnaest godina starosti.

(f) "Specijalni tretman djeteta" podrazumijeva obezbijeđenje smještaja na sigurno mjesto, poštivanje mišljenja djeteta, pravo na povjerljivost i diskreciju, pravo na informaciju, efikasno vođenje postupka odnosno procjenu pojedinačnog slučaja, pronalaženje i primjenu trajnog rješenja.
(g) Organi u postupanju su: organizacione jedinice Ministarstva sigurnosti, tužilaštva, ministarstva unutarnjih poslova, inspekcijski organi, nadležni organi socijalne zaštite.

Član 3.
(Zaštita privatnosti i identiteta žrtve trgovine)

(1) U cilju osiguranja zaštite privatnosti i identiteta žrtava trgovine, u svim postupcima obavezna je primjena pravila povjerljivosti.
(2) U cilju zaštite identiteta žrtava trgovine Ministarstvo sigurnosti će uspostaviti evidencije personalnih podataka žrtava trgovine, usaglašene sa zakonima i drugim propisima o zaštiti ličnih podataka, te omogućiti pristup podacima osobama ovlaštenim za korištenje tih podataka.

Član 4.
(Zaštita žrtava trgovine)

Organi u postupanju neće pokretati postupke protiv žrtava trgovine zbog nezakonitog ulaska ili boravka u zemlji ili odavanja prostituciji, te posjedovanja ili korištenja falsifikovanih isprava, ako su ove radnje izvršene u direktnoj vezi sa trgovinom ljudima.

Član 5.
(Zabrana diskriminacije)

Prema žrtvama trgovine ne smije se ispoljavati diskriminacija po bilo kojim osnovama, uključujući spol, rasu, boju kože, jezik, vjeroispovjest, politička i druga stajališta, nacionalno i socijalno porijeklo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovinski status, dob, psihičku ili fizičku invalidnost, status koji se stiče rođenjem ili neki drugi status.

Član 6.
(Privremeni boravak iz humanitarnih razloga)

(1) Žrtva trgovine, shodno članu 35. stav 1. tačka a) Zakona, stiče pravo na odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga u trajanju do tri

mjeseca, u cilju pružanja zaštite i pomoći u oporavku i povratku u zemlju uobičajenog boravka.

(2) Privremeni boravak iz humanitarnih razloga bit će produžen ako postoje Zakonom propisani razlozi.

(3) Stranac-žrtva trgovine dužna je zahtjev za produženje privremenog boravka iz humanitarnih razloga dostaviti nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva sigurnosti u sjedištu najkasnije 15 dana prije isteka važećeg perioda boravka.

Član 7.
(Posebna zaštita djece)

(1) Sva djeca u smislu definicije iz ovog Pravilnika imaju pravo na specijalni tretman i zaštitu.

(2) Postupci u kojima se razmatraju prava i interesi djece smatraju se hitnim.

II - PRIHVAT I SMJEŠTAJ ŽRTAVA TRGOVINE

Član 8.
(Uslovi za prihvat i smještaj žrtava trgovine)

(1) Organi u postupanju su dužni da sa strancima za koje postoje osnovi sumnje da se radi o žrtvama trgovine postupaju kao sa žrtvama trgovine sve dok postoje navedeni osnovi sumnje.

(2) U postupku identifikacije žrtve trgovine nadležni organi su dužni da cijene sljedeće pokazatelje:
- samoidentifikaciju,
- mjesto i uslove gdje je stranac potencijalna žrtva trgovine pronađena,
- ograničenje lične slobode,
- psiho-fizičko stanje osobe,
- dob osobe, posebno ako su osobe u dobi do 18 godina,
- način i svrhu ulaska u Bosnu i Hercegovinu,
- status, kretanje i boravak osobe u Bosni i Hercegovini,
- posjedovanje putne isprave,
- posjedovanje finansijskih sredstava i
- druge okolnosti relevantne za pravilnu identifikaciju.

Član 9.
(Obaveza organa u postupanju)

Organi u postupanju u slučaju postojanja osnova sumnje da se radi o žrtvi trgovine-strancu dužni su bez odlaganja pismeno obavijestiti organizacionu jedinicu Ministarstva sigurnosti na terenu nadležnu za pitanje stranaca, a u cilju obezbijeđenja prihvata i smještaja.

Član 10.
(Obavljanje intervjua)

(1) Službena osoba organizacione jedinice Ministarstva sigurnosti u sjedištu ili organizacione jedinice Ministarstva u mjestu gdje je zatečen stranac za kojeg se osnovano sumnja da je žrtva trgovine će obaviti intervju uz predhodno upoznavanje stranca sa pravima i obavezama utvrđenim Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", br. 29/03) (u daljem tekstu: Zakon), kao i o mogućnosti korištenja neovisne pravne pomoći u svim fazama postupka, te o pravu da tok postupka prati na jeziku koji razumije, što će se zapisnički konstatovati.
(2) Službena osoba organizacione jedinice Ministarstva sigurnosti će prilikom obavljanja intervjua utvrditi sve činjenice iz člana 8. ovog pravilnika.
(3) Službena osoba organizacione jedinice Ministarstva sigurnosti istovremeno je obavezna dostaviti odgovarajuću informaciju nadležnom tužilaštvu uz osiguranje povjerljivosti izvora informacije.

Član 11.
(Postupak i nadležnost za smještaj žrtve trgovine)

(1) Nadležana organizaciona jedinica Ministarstva sigurnosti će, nakon obavljenog intervjua, a uz saglasnost stranca za kojeg postoji osnovana sumnja da je žrtva trgovine, uputiti u ustanovu za smještaj žrtava trgovine ljudima (u daljem tekstu: sklonište) radi pružanja pomoći i zaštite, te radi sprječavanja njegove daljnje eksploatacije ili zlostavljanja.
(2) Osoba za koju se osnovano sumnja da je žrtva trgovine će dobiti status zaštićene osobe na period od 15 dana, što će se smatrati periodom razmišljanja za donošenje odluke o podnošenju zahtjeva za odobrenje boravka u skladu sa članom 6. Pravilnika.
(3) Ukoliko se dob stranca ne može utvrditi sa sigurnošću, a postoje razlozi za vjerovanje da se radi o djetetu, isti se tretira kao dijete, poduzimaju se sve posebne propisane mjere u cilju zaštite najboljeg interesa djeteta, te se

obavještava mjesno nadležni općinski organ uprave za poslove socijalne zaštite u cilju osiguranja starateljstva.

(4) Uprava skloništa će bez odlaganja dostaviti nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva sigurnosti u sjedištu informacije o prijemu upućene osobe.

(5) Uprava skloništa će osigurati osobama iz stava 1. uživanje svih prava koja su osigurana ovim pravilnikom.

Član 12.
(Podnošenje zahtjeva za privremeni boravak)

(1) Stranac-žrtva trgovine ako nema regulisan boravak na teritoriji Bosne i Hercegovine, a ima odobren prihvat, nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva sigurnosti, podnosi zahtjev za odobrenje privremenog boravka iz humanitarnih razloga, a za dijete žrtvu trgovine zahtjev podnosi njegov zastupnik-staratelj.

(2) Nadležna organizaciona jedinica Ministartva sigurnosti podnosiocu zahtjeva iz stava 1. ovog člana izdaje potvrdu u skladu sa članom 42. stav 6. Zakona, a zahtjev sa ocjenama ili preporukama iz člana 36. stav 1. Zakona, bez odlaganja, dostavlja organizacionoj jedinici Ministarstva sigurnosti u sjedištu na postupanje u skladu sa članom 36. stav 2. Zakona.

(3) Službena osoba organizacione jedinice Ministarstva sigurnosti dužna je prikupiti i uz zahtjev dostaviti i sve relavantne dokaze prikupljene u okviru upravnih i sudskih postupaka koji se mogu koristiti u interesu regulisanja statusa boravka stranca-žrtve trgovine.

Član 13.
(Odlučivanje o zahtjevu za privremeni boravak)

Postupak za odobrenje privremenog boravaka iz prethodnog člana ovog pravilnika provodi i rješenje donosi nadležna organizaciona jedinica Ministarstva sigurnosti u sjedištu, cijeneći dokaze, činjenice i okolnosti iznesene u zahtjevu podnosioca prijedloga, ocjenu organa pred kojim se vodi postupak ili preporuku drugog nadležnog organa ili nalaz specijaliste medicinske struke odgovarajuće zdravstvene ustanove o potrebi liječenja ili oporavka.

III - POMOĆ ŽRTVAMA TRGOVINE

Član 14.
(Prava žrtava trgovine)

(1) U cilju osiguranja posebne zaštite i pomoći žrtvama trgovine u vezi sa prihvatom, oporavkom i povratkom, žrtvi trgovine se osigurava:
- adekvatan i siguran smještaj,
- zdravstvena zaštita,
- informisanje o njenom pravnom statusu i savjetovanje u segmentu njezinih prava i obaveza, na jeziku koji žrtva razumije,
- pravnu pomoć žrtvi u toku krivičnog i drugih postupaka u kojima žrtva ostvaruje svoja prava,
- informacije o načinu pristupa diplomatsko-konzularnim predstavništvima zemlje porijekla ili uobičajenog boravka žrtve trgovine,
- informacije o mogućnostima i postupku repatrijacije i
- različiti vidovi treninga i edukacija u zavisnosti od finansijskih mogućnosti.

(2) Nadležni organi će u osiguranju prava iz stava 1. ovog člana voditi računa o dobi, spolu i specijalnim potrebama žrtve, posebno obraćajući pažnju na specifične potrebe djece, uključujući adekvatan smještaj, obrazovanje i brigu.

(3) Pomoć žrtvama trgovine iz stava 1. ovog člana mogu osiguravati nevladine organizacije koje imaju zaključen protokol o saradnji sa Ministarstvom sigurnosti.

Član 15.
(Adekvatan i siguran smještaj)

(1) U cilju osiguranja adekvatnog i sigurnog smještaja žrtava trgovine Ministarstvo sigurnosti će u skladu sa članom 67. Zakona uspostaviti Centar za smještaj žrtava trgovine (u daljem tekstu: sklonište) i vršit će nadzor nad radom navedene specijalizovane ustanove za prihvatanje stranaca.

(2) Pravila i procedure rada skloništa će biti uređena kućnim redom.

(3) Ministarstvo sigurnosti može potpisati Protokol o saradnji sa NVO-ima o korištenju kapaciteta NVO-a kojim će biti uređena međusobna prava i obaveze uz poštivanje odredbi ovog pravilnika.

(4) Osoba smještena u sklonište za koju se utvrdi da je žrtva trgovine, ostaje u skloništu i nastavlja uživati stečena prava do repatrijacije ili isteka prava na privremeni boravak iz humanitarnih razloga, ukoliko ne zatraži drugi status u skladu sa pozitivnim propisima.

(5) Osoba smještena u sklonište za koju se utvrdi da je žrtva trgovine ukoliko podnese zahtjev za azil u Bosni i Hercegovini, u skladu sa odlukom

organizacione jedinice Ministarstva sigurnosti koja provodi azilantski postupak, može ostati u skloništu dok se ne donese pravosnažna odluka o podnesenom zahtjevu za azil.

(6) Uprava skloništa će nadležnim organima omogućiti preduzimanje zakonom propisanih radnji i u skloništu, a u vezi gonjenja i kažnjavanja organizatora trgovine ljudima na način koji neće ugroziti prava i zaštitu žrtve trgovine ili je dodatno traumatizirati. Navedene radnje mogu se preduzimati i uz prisustvo pravnog savjetnika žrtve trgovine.

(7) Zaštita objekata skloništa će se osigurati shodno zakonskim propisima.

Član 16.
(Zdravstvena zaštita)

(1) U toku boravka u skloništu žrtva trgovine ima pravo na zdravstvenu zaštitu.

(2) Zdravstvena zaštita se osigurava kroz zaključivanje ugovora o pružanju zdravstvene zaštite između Ministarstva sigurnosti i zdravstvene ustanove.

(3) Ako se smještaj i zbrinjavanje žrtava trgovine vrši putem partnerske NVO, žrtvama trgovine se zdravstvena zaštita osigurava u obimu utvrđenom zakonom, na način utvrđen Protokolom između Ministarstva sigurnosti i NVO.

Član 17.
(Informisanje i savjetovanje)

(1) U toku boravka u skloništu, žrtva trgovine ima pravo na informisanje i pravno savjetovanje o svojim pravima i obavezama, na jeziku koji razumije.

(2) Savjetovanje će biti obezbijeđeno putem advokata ili službi za besplatnu pravnu pomoć ili na drugi način koji obezbjeđuje zaštitu prava žrtve trgovine.

IV - REPATRIJACIJA

Član 18.
(Postupak repatrijacije)

(1) Nadležna organizaciona jedinica Ministarstva sigurnosti u sjedištu, u saradnji sa Organizacionom jedinicom Ministarstva sigurnosti na terenu i Upravom skloništa, a posredstvom Ministarstva inostranih poslova Bosne i Hercegovine priprema i realizuje repatrijaciju žrtava trgovine u zemlju uobičajenog boravka.

(2) Postupak povratka-repatrijacije može se realizirati uz pomoć i saradnju sa Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM), što će se regulisati Protokolom o saradnji između Ministarstva sigurnosti i IOM-a.

V - ZAŠTITA DJECE

Član 19.
(Posebna zaštita djece)

(1) Dijete koje nije državljanin Bosne i Hercegovine uživa ista prava na brigu i zaštitu kao i djeca koja su državljani Bosne i Hercegovine.
(2) Nakon što je dijete smješteno u sklonište, organizaciona jedinica Ministarstva sigurnosti obavještava organ uprave nadležan za poslove socijalne zaštite, u mjestu gdje se sklonište nalazi, o potrebi postavljanja privremenog staratelja koji je u obavezi da zastupa interese djeteta u postupku do nalaženja trajnog rješenja.
(3) Nadležni organi su dužni informirati imenovanog staratelja o svim pitanjima od interesa za dijete žrtvu trgovine koji će biti pozvan da zastupa interes djeteta u svim fazama postupka.
(4) Sve aktivnosti nadležnih organa moraju biti poduzete u najboljem interesu djeteta što podrazumijeva da svaka aktivnost mora biti poduzeta uz najveću brigu i zaštitu koja je prijeko potrebna za dobrobit djeteta, uzimajući u obzir prava i obaveze njegovih roditelja, staratelja ili drugih pojedinaca koji su pravno odgovorni za dijete, kao i mišljenje djeteta koje se cijeni prema uzrastu i dobi djeteta.
(5) Sve akcije koje se tiču djeteta žrtve trgovine moraju se preduzimati sa najvećim stepenom hitnosti i efikasnosti. Sve mjere moraju biti preduzete u cilju zaštite privatnosti i identiteta djeteta žrtve trgovine.
(6) Ako se ne može sigurno odrediti dob žrtve trgovine, a postoje razlozi koji navode da je žrtva trgovine dijete, sa takvom osobom postupa se sa pretpostavkom da je žrtva-dijete.

Član 20.
(Smještaj djece u sklonište)

(1) Organizaciona jedinica Ministarstva sigurnosti na terenu nadležna za pitanje stranaca je dužna bez odlaganja smjestiti u sklonište dijete - stranca bez pratnje roditelja ili staratelja, koje ne posjeduje važeće dokumente o boravku u Bosni i Hercegovini.
(2) U najboljem interesu djeteta, u sklonište se smještaju i djeca, bez pratnje roditelja ili staratelja, koja imaju važeće dokumente ako postoji opravdana sumnja da se radi o žrtvi trgovine.
(3) Djeca se smještaju, ako je moguće, u posebna odjeljenja skloništa namijenjena djeci i odvojeno od odraslih osoba smještenih u sklonište i ukoliko to nije u suprotnosti sa najboljim interesom djeteta.

(4) Dijete smješteno u sklonište uživa sva prava koja uživaju žrtve trgovine ljudima, kao i posebna prava koja mu pripadaju kao djetetu, a u skladu sa zakonima Bosne i Hercegovine i međunarodnom Konvencijom o pravima djeteta.
(5) Dijete ostaje u skloništu sve dok se ne završi postupak provjere podataka i uspostavljanja kontakta sa nadležnim organom zemlje porijekla odnosno roditeljem ili ovlaštenim starateljem, te dok se u skladu sa zakonom i ovim pravilnikom ne obezbijedi siguran povratak djeteta.

Član 21.
(Povratak djeteta)

(1) Dijete žrtva trgovine ljudima koje nije državljanin Bosne i Hercegovine ima pravo na povratak u zemlju porijekla ili uobičajenog boravka.
(2) Realizator povratka dužan je da obezbijedi proceduru povratka koja osigurava da dijete bude primljeno u zemlju porijekla ili uobičajenog boravka od strane člana nadležnog organa koji se bavi zaštitom djece, i/ili djetetovog roditelja ili zakonitog staratelja.
(3) Staratelj, uz pomoć Ministarstva sigurnosti i drugih nadležnih državnih organa započinje proces pribavljanja dokumentacije i informacija iz zemlje djetetovog porijekla ili uobičajenog mjesta boravka kako bi se izvršila procjena rizika i sigurnosti, nakon čega se donosi odluka o tome da li ponovo spojiti dijete sa njegovom porodicom i/ili ga vratiti u zemlju porijekla.
(4) Dijete žrtva trgovine neće biti vraćeno u zemlju porijekla ili uobičajenog boravka ako postoji opravdana sumnja, a nakon procjene rizika i bezbjednosti, da postoje razlozi da povratak djeteta ugrožava njegovu bezbjednost ili bezbjednost članova njegove porodice.
(5) Postupak povratka - repatrijacije može se realizirati uz pomoć i saradnju sa Međunarodnom organizacijom za migracije (IOM), što će se regulisati Protokolom o saradnji između Ministarstva sigurnosti i IOM-a.

VI - TROŠKOVI SMJEŠTAJA, OPORAVKA I REPATRIJACIJE

Član 22.
(Troškovi smještaja, oporavka i repatrijacije žrtava trgovine)

Troškovi smještaja, oporavka i repatrijacije se obezbjeđuju u budžetu institucija Bosne i Hercegovine kao sredstva za posebne namjene Ministarstva sigurnosti, budžetima nadležnih entitetskih ministarstava i budžetu Brčko Distrikta Bosne i Hercegovine, a mogu se obezbjeđivati i iz drugih izvora kao što su donacije,

projekti, programi vladinih i nevladinih domaćih i inostranih organizacija koji se usaglašavaju sa nadležnim Ministarstvom sigurnosti.

VII - PRIJELAZNE ODREDBE

Član 23.
(Zaštita prava)

Nijedna odredba iz ovog pravilnika ne utiče na prava, obaveze i odgovornosti organa vlasti Bosne i Hercegovine koje proističu iz domaćeg zakonodavstva, međunarodnog humanitarnog prava i ljudskih prava, a posebice, gdje je to relevantno, Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine i njenog Protokola iz 1967. godine, te načela *non-refoulementa* u njima sadržanog.

Član 24.
(Prestanak važenja propisa)

Danom stupanja na snagu ovog pravilnika prestaje primjena Privremenog upustva za postupanje sa žrtvama trgovine broj 01-6341/02 od 06.09.2002. godine i Protokola o razumijevanju sa NVO za primjenu Privremenog uputstva za postupanje sa trgovanim osobama od 06.09.2002. godine.

Član 25.
(Stupanje na snagu Pravilnika)

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH" i objavit će se u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Broj 01-02-480/04
23. juna 2004. godine
Sarajevo

Ministar
Bariša Čolak, s. r.

Na osnovu člana 29. stav 2. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 29/03), člana 4. i 14. stav 1. alineja 8 Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/03) i člana 16. Zakona o upravi Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02), Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK O PUTNOM LISTU ZA STRANCE

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Pravilnika)

Pravilnikom o putnom listu za strance (u daljem tekstu: Pravilnik) propisuje se: izgled i sadržaj obrazaca Prijave o gubitku ili uništenju ili iz drugih razloga neupotrebljivosti putne isprave, Potvrde o gubitku ili uništenju ili iz drugih razloga neupotrebljivosti putne isprave, Putnog lista za strance i Zahtjeva za izdavanje putnog lista za strance, način izdavanja putnog lista za strance, organ nadležan za izdavanje putnog lista za strance, opravdani razlozi izdavanja putnog lista za strance, dokazi kojima se opravdava podnošenje zahtjeva za izdavanje putnog lista za strance, način obezbjeđenja obrazaca kao i organ nadležan za vođenje centralnih evidencija.

Član 2.
(Definicije)

(1) Putni list za strance, u smislu člana 29. stav 1. tačka a) Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (u daljem tekstu: Zakon) je putna isprava koja važi za jedno putovanje a izdaje se strancu kako bi mu se omogućio odlazak u matičnu državu ili državu u kojoj ima uobičajeno mjesto boravka, pod uslovom da na teritoriji Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: BiH) nema diplomatskog ili konzularnog predstavništva (u daljem tekstu: DKP) države čiji je stranac državljanin, niti na teritoriji BiH postoji DKP druge države koja zastupa njene interese.
(2) Putni list za strance izdaje se strancu čija je važeća putna isprava izgubljena ili uništena ili je iz drugih razloga neupotrebljiva i ne može se zamijeniti u BiH iz razloga propisanih stavom 1. ovog člana.
(3) Stavovi 1. i 2. ovog člana Pravilnika ne primjenjuju se pri izdavanju putnog lista za strance koji ispunjavaju uslove iz člana 29. stav 1. tačka b) Zakona. Uz zahtjev za izdavanje putnog lista za strance potrebno je dostaviti: kopiju

identifikacionog dokumenta, izjavu podnosioca zahtjeva da želi dobrovoljan povratak u matičnu državu ili državu u kojoj ima uobičajeno mjesto boravka ili kopiju dokumenta izdatog od nadležnog organa države koja ga prihvata u smislu preseljenja u treću državu, bez odlaganja, nadležnoj organizacionoj jedinici Ministarstva u sjedištu.

(4) U slučaju kad se putni list za strance izdaje za odlazak u treću zemlju koja to lice prihvata pod svoju zaštitu, na obrascu Zahtjeva za izdavanje putnog lista za strance evidentira se napomena da se putni list za strance izdaje za odlazak u državu koja pod svoju zaštitu prima ovo lice, uz naznačenje dokumenta izdatog od strane nadležnog organa države koja ga prihvata.

Član 3.
(Nadležni organ)

(1) Putni list za strance izdaje nadležna organizaciona jedinica Ministarstva iz člana 29. stav 3. Zakona, uz prethodnu saglasnost nadležne organizacione jedinice Ministarstva u sjedištu.

(2) Ako je stranac prijavio gubitak ili uništenje ili iz drugih razloga neupotrebljivost putne isprave organizacionoj jedinici Ministarstva, na čijem području ima prijavljeno boravište ili prebivalište, putni list za strance izdaje ta organizaciona jedinica Ministarstva.

(3) U slučaju da je stranac prijavio gubitak ili uništenje ili iz drugih razloga neupotrebljivost putne isprave organizacionoj jedinici Ministarstva, izvan mjesta prijavljenog boravišta ili prebivališta, ta ogranizaciona jedinica strancu izdaje Potvrdu o prijavi gubitka ili uništenja ili iz drugih razloga neupotrebljivosti putne isprave (u daljem tekstu: Potvrda), shodno članu 9. Pravilnika.

(4) U svim drugim slučajevima organizaciona jedinica Ministarstva, kojoj je prijavljen gubitak ili uništenje putne isprave, nadležna je za izdavanje putnog lista za stranca, u skladu sa procedurom.

II - RAZLOZI ZA IZDAVANJE PUTNOG LISTA ZA STRANCE

Član 4.
(Opravdani razlozi)

Putni list za strance, shodno članu 29. stav 2. Zakona, može se izdati strancu:

(a) koji ima odobren boravak u BiH, a država čiji je državljanin nema svoj DKP u BiH niti u BiH postoji DKP druge države koja zastupa njene interese, kako bi mu se omogućio odlazak iz BiH,

(b) čija je važnost putne isprave istekla, a država čiji je državljanin nema svoj DKP u BiH niti u BiH postoji DKP druge države koja zastupa njene interese, kako bi mu se omogućio odlazak iz BiH,
(c) novorođenom djetetu stranca koji ima odobrenje boravka u BiH, a država čiji je državljanin nema svoj DKP u BiH niti u BiH postoji DKP druge države koja zastupa njene interese, kako bi mu se omogućio odlazak iz BiH,
(d) koji ispunjava uslove iz člana 29. stav 1. tačka b) Zakona, a na teritoriju BiH je ušao bez putnog dokumenta, kako bi mu se omogućio povratak u matičnu državu ili u državu u kojoj ima uobičajeno mjesto boravka ili u treću državu koja to lice prihvata,
(e) iz drugih razloga koje nadležan organ ocijeni opravdanim.

Član 5.
(Rok)

Putni list za strance izdaje se sa rokom važenja do 30 (trideset) dana.

Član 6.
(Zahtjev za izdavanje putnog lista za strance)

(1) Izgled i sadržaj obrasca zahtjeva za izdavanje putnog lista za strance je propisan obrascem "Zahtjev za izdavanje putnog lista za strance" koji je sastavni dio Pravilnika (Obrazac 1).
(2) Zahtjev iz stava 1. ovog člana podnosi stranac ili druge zainteresovane institucije ili ustanove iz BiH nadležnom organu.

Član 7.
(Dokazi)

(1) Uz zahtjev za izdavanje putnog lista za strance, stranac je dužan priložiti dokaze kojima, u smislu člana 29. stav 1. Zakona i člana 4. Pravilnika, opravdava razloge podnošenja zahtjeva za izdavanje putnog lista za strance.
(2) Pod dokazima u smislu stava 1. ovog člana smatraju se:
(a) potvrda o prijavi gubitka ili uništenja ili iz drugih razloga neupoterbljivosti putne isprave,
(b) dokaz o odobrenju azila ili privremene zaštite,
(c) dokaz o odobrenju boravka iz humanitarnih razloga,
(d) ovjerena kopija dokumenta o prihvatu od nadležnog organa države koja ih prihvata, odnosno ovjerena kopija rješenja o otpustu iz državljanstva BiH,
(e) rješenje o odobrenju boravka u BiH,

(f) ovjerenu kopiju putne isprave čija je važnost istekla,
(g) izvod iz matične knjige rođenih,
(h) ili drugi dokaz kojim opravdava osnovu podnošenja zahtjeva.

(3) Nadležni organ, shodno odredbi člana 29. stav 1. Zakona i člana 4. Pravilnika, razmatrat će opravdanost zahtjeva na osnovu priloženih dokaza.

(4) Uz zahtjev za izdavanje putnog lista za strance, stranac je dužan dostaviti i dvije fotografije veličine 3,5 x 4,5 cm.

III - PRIJAVLJIVANJE GUBITKA ILI UNIŠTENJA ILI IZ DRUGIH RAZLOGA NEUPOTREBLJIVOSTI PUTNE ISPRAVE

Član 8.
(Prijavljivanje gubitka ili uništenja ili iz drugih razloga neupotrebljivosti putne isprave)

(1) Gubitak ili uništenje ili iz drugih razloga neupotrebljivost putne isprave stranac prijavljuje nadležnom organu, propisanom članom 3. Pravilnika, bez odlaganja a najkasnije u roku od 24 sata od trenutka saznanja za gubitak ili uništenje ili iz drugih razloga neupotrebljivosti putne isprave.

(2) Prijavljivanje iz stava 1. ovog člana, vrši se na obrascu "Prijava o gubitku ili uništenju ili iz drugih razloga neupotrebljivosti putne isprave", koji je sastavni dio Pravilnika (Obrazac 2).

(3) Uz obrazac, iz stava 2. ovog člana, stranac je dužan priložiti jednu fotografiju veličine 3,5 x 4,5 cm.

Član 9.
(Potvrda o prijavi gubitka ili uništenja ili iz drugih razloga neupotrebljivosti putne isprave)

(1) Nadležni organ, nakon što utvrdi identitet stranca, zakonitost njegovog boravka i istinitost navoda, izdat će strancu "Potvrdu o prijavi gubitka ili uništenja ili iz drugih razloga neupotrebljivosti putne isprave" koja je sastavni dio Pravilnika (Obrazac 3).

(2) Potvrda iz stava 1. ovog člana zamjenjuje stranu putnu ispravu stranca:
(a) za odlazak do DKP-a države čiji je stranac državljanin ili za odlazak do DKP-a druge države koja zastupa njene interese,
(b) za boravak u BiH do dobijanja nove putne isprave ili putnog lista države čiji je državljanin,
(c) za boravak u BiH do izdavanja putnog lista za strance u smislu člana 29. stav 1. Zakona i člana 4. Pravilnika.

(3) Nadležni organ dužan je definisati rok važenja potvrde iz stava 1. ovog člana, koji ne može biti duži od 30 dana od dana izdavanja potvrde.
(4) Nadležni organ dužan je na potvrdi, u desnom gornjem uglu, unijeti fotografiju stranca i istu ovjeriti pečatom u lijevom gornjem uglu fotografije.

Član 10.
(Obustavljanje postupka)

(1) Putna isprava čiji je gubitak prijavljen, a koja se u međuvremenu pronađe, vratit će se strancu. Postupak koji je pokrenut na osnovu prijave o gubitku putne isprave obustavit će se.
(2) Strana putna isprava koja je pronađena a ne može se uručiti strancu na čije ime glasi, posredstvom organizacione jedinice Ministarstva u sjedištu, dostavit će se Ministarstvu inostranih poslova BiH radi prosljeđivanja nadležnom organu države koja je izdala putnu ispravu.

Član 11.
(Obrazac Putni list za strance)

(1) Izgled i sadržaj putnog lista za strance je propisan obrascem "Putni list za strance" koji je sastavni dio Pravilnika (Obrazac 4).
(2) Obrazac putnog lista za strance numerisan je serijskim brojčanim oznakama.

IV - OBEZBJEĐENJE, DISTRIBUCIJA I EVIDENCIJA OBRAZACA

Član 12.
(Obezbjeđenje, distribucija i evidencija obrazaca)

(1) Obrasci koji su sastavni dio Pravilnika štampani su na latiničnom i ćiriličnom pismu, na zvaničnim jezicima BiH i na engleskom jeziku, koje obezbjeđuje Ministarstvo sigurnosti i iste distribuira organizacionim jedinicama Ministarstva, na njihov zahtjev.
(2) Organizacione jedinice Ministarstva su u obavezi da kopije prijava i potvrda o prijavi gubitka ili uništenja ili iz drugih razloga neupotrebljivosti putnih isprava kao i kopije svakog pojedinačno izdatog putnog lista za strance ili, eventualno, pogrešno popunjenog putnog lista za strance, dostave organizacionoj jedinici Ministarstva u sjedištu, te da o istima vode evidencije.
(3) Centralnu evidenciju o obrascima, iz stava 2. ovog člana, vodi organizaciona jedinica Ministarstva u sjedištu.

V - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 13.
(Izmjene, dopune i tumačenje odredbi Pravilnika)

Izmjene, dopune i tumačenje odredbi Pravilnika vrši Ministarstvo, u skladu sa Zakonom.

Član 14.
(Stupanje na snagu Pravilnika)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH", a objavit će se i u službenim glasilima entiteta i Brčko Distrikta BiH.

Broj 01-02-306/04
23. travnja 2004. godina
Sarajevo

Ministar
Bariša Čolak, v. r.

Na osnovu člana 93. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 29/03 i 4/04), člana 3. i 28. Zakona o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka ("Službeni glasnik BiH", broj 32/01), člana 4. i 14. stavak 1. alineja 8 Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/03), člana 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj 32/02), Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine donosi

PRAVILNIK O CENTRALNOJ BAZI PODATAKA O STRANCIMA

POGLAVLJE I - OPĆE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Pravilnika)

Pravilnikom o centralnoj bazi podataka o strancima utvrđuju se službene evidencije o strancima, svrha, nadležnost postupanja, sadržaj i pravila obrade, korištenje i procedure korištenja, zaštita podataka, vrijeme čuvanja podataka, te procedure brisanja podataka.

Član 2.
(Naziv službene evidencije)

Službena evidencija nosi naziv "Centralna baza podataka o strancima" i vodit će se u elektronskoj verziji.

POGLAVLJE II - SVRHA

Član 3.
(Svrha Pravilnika)

Svrha ovog Pravilnika je da razradi pravila za vođenje evidencija, korištenje i pristupanja evidencijama u Centralnoj bazi podataka o strancima, u skladu sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu, Zakona o centralnoj evidenciji i razmjeni podataka, Zakona o zaštiti ličnih podataka, Zakona o zaštiti tajnih podataka, te Konvencije za zaštitu lica i dodatnog protokola obzirom na automatsku obradu ličnih podataka u vezi s nadzornim tijelima i prekograničnim protokom podataka.

Član 4.
(Centralna baza podataka)

Radi evidentiranja i praćenja boravka i kretanja stranaca i lica koja su zatražila ili dobila azil u BiH u Ministarstvu sigurnosti uspostavlja se Centralna baza podataka o strancima.

POGLAVLJE III - DEFINICIJE I NADLEŽNOST

Član 5.
(Definicije)

Pojmovi koji se koriste u ovom Pravilniku definisani su konvencijama, zakonima i podzakonskim aktima.

Član 6.
(Nadležnost)

Nadležni za postupanje i korištenje podataka su:
- Ministarstvo sigurnosti BiH,
- Ministarstvo vanjskih poslova BiH,
- Ministarstvo civilnih poslova BiH.

POGLAVLJE IV - MINISTARSTVO SIGURNOSTI

Član 7.
(Ministarstvo sigurnosti - nadležnost)

Ministarstvo sigurnosti putem svojih sektora i upravnih organizacija nadležno je za prikupljanje, obradu, vođenje, korištenje, čuvanje i brisanje podataka.

Član 8.
(Sektori i upravne organizacije)

Za prikupljanje i korištenje podataka, kao izvor i kao korisnik u Ministarstvu sigurnosti nadležni su:
- Sektor za imigraciju,
- Sektor za azil,
- Granična policija BiH,
- Služba za poslove sa strancima (u daljnjem tekstu: Služba).

Član 9.
(Sektor za imigraciju)

Kao izvor i kao korisnik Sektor za imigraciju i Služba su dužni, u skladu sa svojim nadležnostima, voditi sljedeće evidencije:

- osnovni registar stranaca;
- boravak:
  (a) prijava boravka,
  (b) zahtjev za privremeni boravak,
  (c) potvrda o podnesenom zahtjevu za odobrenje/produženje privremenog boravka,
  (d) rješavanje po zahtjevu za privremeni boravak,
  (e) stalni boravak,
  (f) zahtjev za izdavanje odobrenja stalnog boravka,
  (g) potvrda o podnesenom zahtjevu za izdavanje odobrenja stalnog boravka,
  (h) rješavanje po zahtjevu za izdavanje odobrenja stalnog boravka,
  (i) naljepnica o odobrenju boravka.
- lična karta za strance,
- otkaz boravka,
- protjerivanje stranca,
- zaključak o dozvoli izvršenja,
- nadzor,
- žalbeni postupak,
- poziv,
- garantno pismo,
- registar određenih stranaca (u daljnjem tekstu: ROS),
- readmisija,
- prijava nestale putne isprave,
- prijava o potvrdi nestale putne isprave,
- izdate putne isprave.

Član 10.
(Osnovni registar stranaca)

(1) Stranca koji podnese zahtjev za vizu ili ima namjeru da pređe granicu BiH ili se nađe na teritoriji BiH, nadležno tijelo evidentira u Osnovni registar stranaca.
(2) Evidencija "Osnovni registar stranaca" sadrži sljedeće podatke:
  (a) ime,
  (b) prezime,
  (c) spol,

(d) djevojačko prezime,
(e) ostala imena,
(f) ime oca,
(g) ime majke,
(h) datum rođenja,
(i) mjesto rođenja,
(j) država rođenja,
(k) državljanstvo/državljanstva,
(l) vrsta i broj putne isprave ili druge isprave o identitetu,
(m) država izdavanja putne isprave,
(n) rok važnosti putne isprave.

(3) Tehničku obradu podataka u Osnovnom registru stranaca vrši izvorno tijelo koje prvo ostvari kontakt sa strancem a to mogu biti:
(a) Diplomatsko-konzularna predstavništva,
(b) Granična policija BiH,
(c) Služba za poslove sa strancima,
(d) Sektor za imigraciju,
(e) Sektor za azil.

(4) Pristup podacima iz evidencija "Osnovni registar stranaca" imaju tijela iz prethodnog stava ovog člana, kao izvorno tijelo.

(5) Kontrolor podataka iz evidencija "Osnovni registar stranaca" je tijelo koje je prvo ostvarilo kontakt sa strancem i izvršilo tehničku obradu podataka.

Odjeljak A - Boravak

Član 11.
(Prijava boravka)

(1) Evidencija "Prijava boravka" sadrži sljedeće podatke:
(a) ID stranca koji povlači lične podatke iz Osnovnog registra stranaca,
(b) vrsta smještaja,
(c) JIB/JMB,
(d) adresa u BiH - općina prijave boravka,
(e) adresa u BiH- mjesto prijave boravka,
(f) ulica u BiH prijave boravka,
(g) broj,
(h) datum prijave,
(i) datum odjave,
(j) broj i vrsta dokumenta,
(k) svrha ulaska,
(l) napomena.

(2) Tehničku obradu podataka u Prijavi boravka vrši nadležna organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.
(3) Pristup podacima iz evidencija "Prijava boravka" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.
(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Prijava boravka" je Služba.

Član 12.
(Obrazac prijave boravka)

(1) Prijava boravka stranca vrši se na obrascu "Potvrda boravišta, prijava i odjava prebivališta odnosno promjena adrese" i ista se štampa iz baze podataka, a na osnovu evidencija o prijavi boravka.
(2) Obrazac, iz prethodnog stava ovog člana, sastoji se iz dva dijela. Prvi dio obrasca sadrži sljedeće podatke:
   (a) prezime i ime,
   (b) datum, mjesto i država rođenja,
   (c) državljanstvo,
   (d) vrsta i broj putne isprave ili druge isprave o identitetu, kao i važnost isprave,
   (e) vrsta i broj vize, mjesto izdavanja i rok važenja vize,
   (f) datum i mjesto ulaska u BiH,
   (g) pravo boravka u BiH do,
   (h) boravište (prebivalište) i adresa, ime i prezime stanodavca,
   (i) prethodno prijavljeno boravište ili prebivalište u BiH,
   (j) datum prijave,
   (k) datum odjave.
(3) Prvi dio obrasca iz stava 2. ovog člana potpisuje podnositelj prijave i isti se čuva i arhivira od strane izvornog tijela.
(4) Drugi dio obrasca Potvrde o prijavi boravišta, prijavi i odjavi prebivališta, odnosno promjeni adrese, sadrži sljedeće podatke:
   (a) prezime i ime,
   (b) datum, mjesto i država rođenja,
   (c) državljanstvo,
   (d) vrsta i broj putne isprave ili druge isprave o identitetu, kao i važnost isprave,
   (e) boravište (prebivalište), prijava promjene adrese, ime i prezime stanodavca,
   (f) datum prijave,
   (g) datum odjave.
(5) Strancu, koji je izvršio prijavu boravišta, prijavu i odjavu prebivališta, odnosno promjenu adrese, izdaje se "Potvrda o prijavi boravišta, prijavi i odjavi

prebivališta, odnosno promjeni adrese", koji potpisuje i ovjerava službena osoba nadležne organizacione jedinice Službe.

(6) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.

(7) Pristup podacima iz evidencija "Prijava boravišta, prijava i odjava prebivališta, odnosno promjena adrese" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.

(8) Kontrolor podataka iz evidencija "Prijava boravišta, prijava i odjava prebivališta, odnosno promjena adrese" je Služba.

Odjeljak – Privremeni boravak

Član 13.
(Privremeni boravak)

(1) Evidencija "Zahtjev za privremeni boravak" sadrži sljedeće podatke:
   (a) tip zahtjeva,
   (b) ID stranca koji povlači lične podatke iz Osnovnog registra stranaca,
   (c) bračno stanje,
   (d) adresa u inostranstvu - mjesto,
   (e) adresa u inostranstvu - ulica i broj,
   (f) adresa u BiH - općina,
   (g) adresa u BiH - mjesto,
   (h) ulica,
   (i) broj,
   (j) osnova boravka u BiH,
   (k) JIB ili JMB pozivaoca/garanta,
   (l) vrsta i broj putne isprave ili druge isprave o identitetu, kao i važnost isprave,
   (m) datum podnošenja zahtjeva,
   (n) verifikacija dokumentacije (da li je dokumentacija dostavljena uz zahtjev potpuna ili ne),
   (o) datum kompletiranja zahtjeva,
   (p) broj protokola,
   (r) evidencije državljanstva, jezika, stručne spreme, zanimanja, zaposlenja i priloga.

(2) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.

(3) Pristup podacima iz evidencija "Zahtjev za privremeni boravak" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.

(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Zahtjev za privremeni boravak" je Služba.

Član 14.
(Zahtjev za privremeni boravak)

(1) Zahtjev za privremeni boravak podnosi se na obrascu "Zahtjev za izdavanje odobrenja/produženje odobrenja privremenog boravka". Ovaj obrazac sastoji se iz dva dijela. Prvi dio obrasca sadrži sljedeće podatke:
   (a) naziv tijela,
   (b) prezime (za udate i djevojačko prezime),
   (c) ime,
   (d) spol,
   (e) ime oca ili majke,
   (f) dan, mjesec i godina rođenja,
   (g) mjesto i država rođenja,
   (h) državljanstvo,
   (i) bračno stanje,
   (j) znanje jezika,
   (k) zanimanje,
   (l) stručna sprema,
   (m) zaposlenje u BiH,
   (n) adresa u inostranstvu,
   (o) adresa u BiH,
   (p) putna isprava (vrsta, broj, datum i mjesto izdavanja, tijelo koje je izdalo),
   (r) putna isprava važi do,
   (s) datum i mjesto ulaska u BiH,
   (š) u kojem svojstvu boravi u BiH,
   (t) svrha traženja odobrenja/produženje boravka u BiH i za koje vrijeme,
   (u) prilozi uz zahtjev,
   (v) mjesto i datum podnošenja zahtjeva.

(2) Za tačnost podataka unesenih u obrazac iz stava 1. ovog člana odgovora podnosilac zahtjeva koji obrazac potpisuje, a isti se čuva i arhivira od strane izvornog tijela.

(3) Drugi dio obrasca Zahtjeva za izdavanje odobrenja produženja odobrenja privremenog boravka sadrži sljedeće podatke:
   (a) način rješavanja po zahtjevu,
   (b) datum izdavanja odobrenja,
   (c) rok važenja odobrenja,
   (d) mjesto za taksu.

(4) Drugi dio obrasca iz stava 3. ovog člana popunjava i potpisuje ovlaštena osoba organizacione jedinice Službe kojoj je zahtjev podnesen, kao izvornom tijelu.

(5) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.
(6) Pristup podacima iz evidencija "Zahtjev za izdavanje odobrenja/produženja odobrenja privremenog boravka" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.
(7) Kontrolor podataka iz evidencija "Zahtjev za izdavanje odobrenja/produženja odobrenja privremenog boravka" je Služba.

Član 15.
(Potvrda o podnesenom zahtjevu za odobrenje/produženje privremenog boravka)

(1) Strancu koji je podnio zahtjev za odobrenje/produženje privremenog boravka u BiH organizaciona jedinica Službe, kojoj je zahtjev podnesen, izdaje potvrdu o podnesenom zahtjevu na obrascu "Potvrda" koja se štampa iz baze podataka o evidencijama Zahtjev za izdavanje odobrenja/produženja odobrenja privremenog boravka i sadrži sljedeće podatke:
   (a) naziv tijela,
   (b) broj,
   (c) datum,
   (d) ime i prezime podnosioca zahtjeva sa svim ličnim podacima,
   (e) osnova podnesenog zahtjeva.
(2) Potvrdu iz stava 1. ovog člana potpisuje i ovjerava ovlaštena osoba organizacione jedinice Službe, kao izvornog tijela.
(3) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.
(4) Pristup podacima iz evidencija "Potvrda o podnesenom zahtjevu za odobrenje/produženje privremenog boravka u BiH" ima Služba, Sektor za imigraciju i Sektor za azil.
(5) Kontrolor podataka iz evidencija "Potvrda o podnesenom zahtjevu za odobrenje/produženje privremenog boravka u BiH" je Služba.

Član 16.
(Rješavanje po zahtjevu za privremeni boravak)

(1) Organizaciona jedinica Službe, koja je nadležna za donošenje odluke po zahtjevu, u evidencije Rješavanje po zahtjevu za privremeni boravak unosi sljedeće podatke:
   (a) broj rješenja,
   (b) datum rješenja,
   (c) ishod rješenja zahtjeva,

(d) tip zahtjeva,
(e) broj zahtjeva,
(f) osnova boravka,
(g) stranac (ID stranca koji povlači lične podatke iz Osnovnog registra stranaca),
(h) državljanstvo, broj i rok važenja putne isprave,
(i) upravni postupak (vrsta),
(j) nadležno tijelo,
(k) važenje boravka od...,
(l) važenje boravka do...,
(m) datum izvršnosti ili pravosnažnosti rješenja,
(n) datum prijema rješenja.

(2) Nakon što donese odluku po zahtjevu ovlaštena osoba organizacione jedinice Službe, kao izvornog tijela štampa drugi dio obrasca zahtjeva za izdavanje odobrenja/produženja odobrenja privremenog boravka i potpisuje ga.

(3) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.

(4) Pristup podacima iz evidencija "Rješavanje po zahtjevu za privremeni boravak" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.

(5) Kontrolor podataka iz evidencija "Rješavanje po zahtjevu za privremeni boravak" je Služba i Sektor za imigraciju, u skladu sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Odjeljak – Stalni boravak

Član 17.
(Stalni boravak)

(1) Evidencija "Stalni boravak" sadrži sljedeće podatke:
(a) tip zahtjeva,
(b) ID stranca koji povlači lične podatke iz Osnovnog registra stranaca,
(c) bračno stanje,
(d) adresa u inostranstvu -mjesto,
(e) adresa u inostranstvu - ulica i broj,
(f) adresa u BiH - općina,
(g) adresa u BiH - mjesto,
(h) ulica,
(i) broj,
(j) osnova boravka u BiH,
(k) JIB ili JMB pozivaoca/garanta,

(l) vrsta i broj putne isprave ili druge isprave o identitetu, kao i važnost isprave,
(m) datum podnošenja zahtjeva,
(n) verifikacija dokumentacije (da li je dokumentacija dostavljena uz zahtjev potpuna ili ne),
(o) datum kompletiranja zahtjeva,
(p) broj protokola,
(r) evidencije državljanstva, jezika, stručne spreme, zanimanja, zaposlenja i priloga.

(2) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.

(3) Pristup podacima iz evidencija "Stalni boravak" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.

(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Stalni boravak" je Služba.

Član 18.
(Zahtjev za stalni boravak u BiH)

(1) Zahtjev za stalni boravak podnosi se na obrascu "Zahtjev za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH". Ovaj obrazac sastoji se iz dva dijela. Prvi dio obrasca sadrži sljedeće podatke:
(a) naziv organa,
(b) prezime (za udate i djevojačko),
(c) ime,
(d) spol,
(e) ime oca ili majke,
(f) dan, mjesec i godina rođenja,
(g) mjesto i država rođenja,
(h) državljanstvo,
(i) posljednje prebivalište u inostranstvu (država, mjesto ulica i broj),
(j) sadašnje boravište (država, mjesto ulica i broj),
(k) bračno stanje,
(l) broj djece i godina rođenja svakog djeteta,
(m) znanje jezika,
(n) zanimanje,
(o) stručna sprema,
(p) sadašnje zaposlenje,
(r) mjesto i adresa gdje se želi trajno nastaniti u BiH,
(s) datum i mjesto ulaska u BiH,
(š) lično ime, mjesto i adresa stana osobe u BiH koje ga poznaju i koje mogu potvrditi navedene podatke,

(t) prilozi uz zahtjev,
(u) mjesto i datum podnošenja zahtjeva.

(3) Za tačnost podataka unesenih u obrazac iz prethodnog stava odgovora podnositelj zahtjeva koji obrazac potpisuje, a isti se čuva i arhivira od strane izvornog tijela.

(4) Drugi dio obrasca Zahtjev za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH sadrži sljedeće podatke:
(a) kako je zahtjev riješen,
(b) datum izdavanja odobrenja,
(c) mjesto za taksu,
(d) mjesto za fotografiju.

(5) Drugi dio obrasca iz stava 4. ovog člana popunjava i potpisuje ovlaštena osoba organizacione jedinice Službe kojoj je zahtjev podnesen, kao izvornom tijelu.

(6) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.

(7) Pristup podacima iz evidencija "Zahtjev za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.

(8) Kontrolor podataka iz evidencija "Zahtjev za izdavanje odobrenje stalnog boravka u BiH" je Služba.

Član 19.
(Potvrda o podnesenom zahtjevu za stalni boravak)

(1) Strancu koji je podnio zahtjev za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH organizaciona jedinica Službe, kojoj je zahtjev podnesen, izdaje potvrdu na obrascu "Potvrda" koja se štampa iz baze podataka o evidencijama Zahtjeva za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH i sadrži sljedeće podatke:
(a) naziv tijela,
(b) broj,
(c) datum,
(d) ime i prezime podnosioca zahtjeva sa svim ličnim podacima,
(e) osnova podnesenog zahtjeva.

(2) Potvrdu iz stava 1. ovog člana potpisuje i ovjerava ovlaštena osoba organizacione jedinice Službe, kao izvornog tijela.

(3) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.

(4) Pristup podacima iz evidencija "Potvrda o podnesenom zahtjevu za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH" ima Služba, Sektor za imigraciju i Sektor za azil.

(5) Kontrolor podataka iz evidencija "Potvrda o podnesenom zahtjevu za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH" je Služba.

Član 20.
(Rješavanje po zahtjevu za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH)

(1) Evidencija "Rješavanje po zahtjevu za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH" sadrži sljedeće podatke:
   (a) broj rješenja,
   (b) datum rješenja,
   (c) ishod rješenja zahtjeva,
   (d) tip zahtjeva,
   (e) broj zahtjeva,
   (f) osnova boravka,
   (g) stranac (lični podaci),
   (h) državljanstvo, broj i razdoblje važenja putne isprave,
   (i) upravni postupak (vrsta),
   (j) nadležno tijelo,
   (k) važenje boravka od...,
   (l) važenje boravka do...,
   (m) datum izvršnosti ili pravosnažnosti rješenja,
   (n) datum prijema rješenja.
(2) Nakon što donese odluku po zahtjevu ovlaštena osoba organizacione jedinice Službe, kao izvornog tijela, štampa drugi dio obrasca zahtjeva za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH i potpisuje ga.
(3) Tehničku obradu podataka iz stava 1. ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.
(4) Pristup podacima iz evidencija "Rješavanje po zahtjevu za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.
(5) Kontrolor podataka iz evidencija "Rješavanje po zahtjevu za izdavanje odobrenja stalnog boravka u BiH" je Služba i Sektor za imigraciju, u skladu sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Član 21.
(Naljepnica o odobrenju boravka)

(1) Evidencija "Naljepnica o odobrenju boravka" sadrži podatke o:
   - strancu;
   - putnoj ispravi;
   - organizacionoj jedinici Službe koja je izdala odobrenje boravka.

(2) U evidencije o strancu unose se sljedeći podaci:
   (a) JMB,
   (b) ime,
   (c) prezime,
   (d) ime oca,
   (e) djevojačko prezime,
   (f) datum rođenja,
   (g) mjesto rođenja,
   (h) država rođenja,
   (i) spol.

(3) U evidencije o putnoj ispravi unose se sljedeći podaci:
   (a) broj putne isprave,
   (b) državljanstvo (država koja je izdala putnu ispravu),
   (c) rok važenja putne isprave,
   (d) vrsta putne isprave.

(4) U evidencije o organizacionoj jedinici Službe ili Sektora za imigraciju koje su, u skladu sa svojim nadležnostima, obradile odobrenje boravka unose se sljedeći podaci:
   (a) naziv organizacione jedinice (Službe ili Sektor za imigraciju) koja je izdala rješenje o boravku,
   (b) broj rješenja,
   (c) datum rješenja,
   (d) vrsta boravka,
   (e) entitet,
   (f) kanton/regija,
   (g) mjesto boravka,
   (h) adresa,
   (i) osnova boravka,
   (j) važnost boravka od...,
   (k) važnost boravka do...,
   (l) vrsta organizacije,
   (m) naziv organizacije,
   (n) mjesto organizacije,
   (o) školska sprema,
   (p) zanimanje,
   (r) radno mjesto,
   (s) broj stikera.

(5) Tehničku obradu podataka iz stava 2., 3. i 4. ovog člana vrši Sektor za imigraciju i Služba za poslove sa strancima, u skladu sa svojim nadležnostima, kao izvorno tijelo.

(6) Pristup podacima iz evidencija "Naljepnica o odobrenju boravka" ima Služba, Sektor za imigraciju i Sektor za azil.
(7) Kontrolor podataka iz evidencija "Naljepnica o odobrenju boravka" je Sektor za imigraciju.

Član 22.
(Lična karta za stranca)

(1) Evidencija "Lična karta za stranca" sadrži sljedeće podatke:
   (a) ime,
   (b) prezime,
   (c) spol,
   (d) državljanstvo,
   (e) datum rođenja,
   (f) mjesto rođenja,
   (g) važnost do...,
   (h) serijski broj,
   (i) JMB,
   (j) datum izdavanja,
   (k) općina prebivališta,
   (l) nadležno tijelo,
   (m) napomena.
(2) Pristup podacima iz evidencija "Lična karta za stranca" ima Služba, Sektor za imigraciju i Sektor za azil.
(3) Kontrolor podataka iz evidencija "Lična karta za stranca" je Služba.

Član 23.
(Otkaz boravka)

(1) Evidencija "Otkaz boravka" sadrži sljedeće podatke:
   (a) ID stranca,
   (b) datum rođenja,
   (c) mjesto rođenja,
   (d) vrsta i broj putne isprave ili druge isprave o identitetu, kao i važnost isprave,
   (e) državljanstvo,
   (f) tijelo,
   (g) broj rješenja,
   (h) datum rješenja,
   (i) datum konačnosti,
   (j) datum izvršnosti,

(k) datum pravosnažnosti,
(l) datum dostave akta,
(m) razlog izrečene mjere,
(n) mjesto izlaska iz BiH,
(o) datum izlaska iz BiH.

(2) Tehničku obradu podataka iz stava 1. ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe i Sektor za imigraciju, kao izvorna tijela.

(3) Pristup podacima iz evidencija "Otkaz boravka" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Državna granična služba.

(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Otkaz boravka" je Služba i Sektor za imigraciju, u skladu sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Član 24.
(Protjerivanje)

(1) Evidencija "Protjerivanje stranca" sadrži sljedeće podatke:
(a) ID stranca,
(b) datum rođenja,
(c) mjesto rođenja,
(d) vrsta i broj putne isprave ili druge isprave o identitetu, kao i važnost isprave,
(e) državljanstvo,
(f) tijelo,
(g) broj rješenja,
(h) datum rješenja,
(i) datum konačnosti,
(j) datum izvršnosti,
(k) datum pravosnažnosti,
(l) datum dostave akta,
(m) protjerivanje izrečeno od...,
(n) protjerivanje izrečeno do...,
(o) mjesto izlaska iz BiH,
(p) datum izlaska iz BiH.

(2) Tehničku obradu podataka iz stava 1. ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.

(3) Pristup podacima iz evidencija "Protjerivanje stranca" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.

(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Protjerivanje stranca" je Služba i Sektor za imigraciju, u skladu sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Član 25.
(Zaključak o dozvoli izvršenja)

(1) Evidencija "Zaključak o dozvoli izvršenja" sadrži sljedeće podatke:
   (a) ID stranca,
   (b) datum rođenja,
   (c) mjesto rođenja,
   (d) vrsta i broj putne isprave ili druge isprave o identitetu, kao i važnost isprave,
   (e) državljanstvo,
   (f) tijelo,
   (g) broj zaključka,
   (h) datum zaključka,
   (i) datum konačnosti,
   (j) datum izvršnosti,
   (k) datum pravosnažnosti,
   (l) datum dostave akta,
   (m) protjerivanje izvršeno,
   (n) mjesto izlaska iz BiH,
   (o) datum izlaska iz BiH.
(2) Tehničku obradu podataka iz stava 1. ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.
(3) Pristup podacima iz evidencija "Zaključka o dozvoli izvršenja" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.
(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Zaključka o dozvoli izvršenja" je Služba i Sektor za imigraciju.

Član 26.
(Nadzor)

(1) Evidencija "Nadzor" sadrži sljedeće podatke:
   (a) ID stranca,
   (b) datum rođenja,
   (c) mjesto rođenja,
   (d) vrsta i broj putne isprave ili druge isprave o identitetu, kao i važnost isprave,
   (e) državljanstvo,
   (f) tijelo,
   (g) broj rješenja,
   (h) datum rješenja,
   (i) vrijeme trajanja detencije,

(j) obveznik snošenja troškova,
(k) broj rješenja o produženju nadzora,
(l) datum produženja nadzora,
(m) vrijeme trajanja nadzora,
(n) datum konačnosti,
(o) datum izvršnosti,
(p) datum pravosnažnosti,
(r) datum dostave akta,
(s) datum izlaska iz BiH,
(š) mjesto izlaska iz BiH.

(2) Tehničku obradu podataka iz stava 1. ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.

(3) Pristup podacima iz evidencija "Nadzor" ima Služba, Sektor za imigraciju i Sektor za azil.

(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Nadzor" je Služba i Sektor za imigraciju, u skladu sa odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Odjeljak – Žalbeni postupak

Član 27.
(Žalbeni postupak)

(1) Evidencija "Žalbeni postupak" sadrži sljedeće podatke:
(a) osnova za izjavljivanje žalbe,
(b) rješenje,
(c) stranac (ime i prezime),
(d) broj žalbe,
(e) datum žalbe,
(f) nadležni organ,
(g) datum dostave spisa drugostepenom organu,
(h) organ nadležan za rješavanje po žalbi,
(i) broj akta po žalbi,
(j) datum akta po žalbi,
(k) datum dostavljanja akta po žalbi,
(l) upravni postupak,
(m) način rješavanja,
(n) datum konačnosti,
(o) datum izvršnosti,
(p) datum pravosnažnosti,
(r) upravni spor,
(s) način rješavanja upravnog spora.

(2) Podatke iz stava 1. ovog člana, do tačke h), unosi organizaciona jedinica Službe u svim onim slučajevima kada je za rješavanja po žalbi, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, organ nadležan za rješavanje u drugom stepenu.
(3) U slučajevima kada je, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, za postupanje po žalbi nadležna organizaciona jedinica Službe, ista je dužna donijeti odluku po žalbi i popuniti sve podatke iz stava 1. ovog člana.
(4) U svim slučajevima kada je, u skladu sa pozitivnim zakonskim propisima, za postupanje po žalbi nadležan Sektor za imigraciju, dužan je donijeti odluke po žalbi i popuniti podatke iz stava 1. ovog člana, od tačke h) do tačke r).
(5) Izuzetno, od stava 4. ovog člana, tačke m), n) i o) popunjavaju organi iz okvira svojih nadležnosti.
(6) Tehničku obradu podataka iz stava 2. ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, dok tehničku obradu podataka iz stava 4. ovog člana vrši Sektor za imigraciju.
(7) Pristup podacima iz evidencija "Žalbeni postupak" ima Služba, Sektor za imigraciju i Sektor za azil.
(8) Kontrolor podataka iz evidencija "Žalbeni postupak" je Služba i Sektor za imigraciju.

Član 28.
(Poziv)

(1) U evidencijama "Poziva" unose se podaci o:
- pozivaocu i
- osobi koja se poziva.

(2) U evidencijama "Poziva", a koji se odnose na pozivaoca, unose se sljedeći podaci:
(a) naziv firme,
(b) mjesto i adresa firme,
(c) registracijski broj firme,
(d) odgovorna osoba firme,
(e) državljanstvo odgovorne osobe,
(f) broj lične karte ili putne isprave ako je odgovorna osoba stranac,
(g) adresa stanovanja u BiH.

(3) U evidencijama "Poziva", a koji se odnose na osobu koju se poziva, unose se sljedeći podaci:
(a) ime i prezime,
(b) broj putne isprave,
(c) razlozi poslovne posjete,
(d) razdoblje posjete od... do...,
(e) mjesto i vrijeme.

(4) Poziv potpisuje pozivalac a ovjerava ga nadležna organizaciona jedinica Službe i nadležna privredna komora po poslovnom sjedištu davaoca garancije (poziva).
(5) Tehničku obradu pod ataka iz stava 1. ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.
(6) Pristup podacima iz evidencija "Pozivno pismo" ima Služba i Sektor za imigraciju.
(7) Kontrolor podataka iz evidencija "Pozivno pismo" je Služba.

Član 29.
(Garantno pismo)

(1) Evidencija "Garantno pismo" sadrži podatke o:
- garantu i
- osobi za koju se daje garancija.

(2) U evidencijama koje se odnose na garanta, unose se sljedeći podaci:
(a) ime (ime jednog roditelja) i prezime,
(b) državljanstvo,
(c) broj lične karte ili putne isprave ako garanciju daje stranac,
(d) adresa stanovanja u BiH.

(3) U evidencijama koje se odnose na osobu za koju se daje garancija, unose se sljedeći podaci:
(a) ime i prezime,
(b) broj putne isprave,
(c) razlozi boravka u BiH,
(d) razdoblje boravka u BiH,
(e) mjesto i vrijeme.

(4) Garantno pismo potpisuje davalac garancije a ovjerava nadležno tijelo uprave i organizaciona jedinica Službe po mjestu prebivališta davaoca garancije.
(5) Tehničku obradu podataka iz stava 1. ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.
(6) Pristup podacima iz evidencija "Garantno pismo" ima Služba i Sektor za imigraciju.
(7) Kontrolor podataka iz evidencija "Garantno pismo" je Služba.

Član 30.
(Registar određenih stranaca - ROS)

(1) Evidencija "ROS" sadrži podatke o strancima kojima je izrečena neka od sljedećih mjera:
(a) odbijanje ulaska,

(b) protjerivanje,
(c) otkaz boravka,
(d) sudska tijela izrekla mjeru krivične odgovornosti,
(e) sudska tijela izrekla po osnovu prekršaja mjeru zatvorske kazne ili novčanu kaznu od 1000,00 KM i više,
(f) poništene ili ukinute vize,
(g) doneseno Rješenje o snošenju troškova prisilnog udaljenja iz BiH,
(h) proglašenje nepoželjnim u BiH,
(i) oduzeto državljanstvo BiH dobiveno naturalizacijom,
(j) rješenjem nadležnog organa odbijen ulazak na teritoriji BiH,
(k) ostalo,
(l) trajanje izrečene mjere (ako je u izreci navedena od... do....),
(m) osnova za izricanje mjere,
(n) napomena.

(2) Evidencija "ROS" sadrži sljedeće podatke:
(a) naziv organizacione jedinice Službe/Sektor za imigraciju,
(b) broj ROS-a,
(c) prijemni broj i datum akta,
(d) prezime,
(e) ime,
(f) ostala imena,
(g) alias imena,
(h) spol,
(i) nadimak,
(j) ime jednog roditelja,
(k) datum rođenja,
(l) vrsta putne isprave ili drugog identifikacionog dokumenta,
(m) broj putne isprave ili drugog identifikacionog dokumenta,
(n) država izdavanja putne isprave ili drugog identifikacionog dokumenta,
(o) mjesto rođenja,
(p) država rođenja,
(r) državljanstvo,
(s) naziv organa koje je donijelo rješenje, presudu ili drugi akt koji se tiče stranca,
(š) broj akta,
(t) datum akta,
(u) vrsta izrečene mjere ili odluke.

(3) Tehničku obradu podataka iz stava 2. ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe i Sektor za imigraciju, kao izvorno tijelo.

(4) Pristup podacima iz evidencija "ROS-a" ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.

(5) Kontrolor podataka iz evidencija "ROS-a" je Služba i Sektor za imigraciju.
(6) Detaljnije procedure unosa, kontrole, korištenja, čuvanja, brisanja podataka u ROS-u, kao i druge odredbe bitne za funkcionisanje ROS-a propisat će instrukcijom ministar sigurnosti.

Član 31.
(Readmisija)

(1) Stranci koji su prema sporazumu o readmisiji, potpisanom između BiH i druge zemlje, prihvaćeni na teritoriji BiH ili koji su u tranzitu kroz BiH, moraju biti evidentirani.
(2) Evidencija "Readmisija" sadrži sljedeće podatke:
    (a) naziv organizacione jedinice Službe,
    (b) država iz koje se stranac vraća,
    (c) ime i prezime,
    (d) datum i mjesto rođenja,
    (e) državljanstvo,
    (f) lična dokumenta,
    (g) država porijekla ili uobičajenog mjesta boravka i adresa,
    (h) država iz koje je stranac ušao u BiH,
    (i) status stranca u BiH u momentu napuštanja BiH,
    (j) status stranca u BiH u momentu povratka u BiH,
    (k) datum i mjesto prihvata stranca u BiH,
    (l) datum i mjesto izlaska iz BiH,
    (m) datum i mjesto prelaska državne granice,
    (n) napomena.
(3) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe i Sektor za imigraciju.
(4) Pristup podacima iz evidencija "Readmisija" ima Služba, Sektor za imigraciju i Sektor za azil.
(5) Kontrolor podataka iz evidencija "Readmisija" je Služba i Sektor za imigraciju.

Član 32.
(Prijavljene nestale putne isprave)

(1) Evidencija "Prijavljene nestale putne isprave" sadrži sljedeće podatke:
    (a) naziv organizacione jedinice Službe,
    (b) prezime (za udate i djevojačko prezime),
    (c) ime,
    (d) ime jednog roditelja,
    (e) spol,

(f) dan, mjesec i godina rođenja,
(g) mjesto i država rođenja,
(h) državljanstvo,
(i) putna isprava (vrsta, broj, datum izdavanja, organ i država izdavanja),
(j) osnova boravka u BiH,
(k) adresa u BiH,
(l) s istom putnom ispravom putuje, ime i prezime, srodstvo, datum rođenja srodnika,
(m) okolnosti u kojima je putna isprava izgubljena ili uništena ili je iz drugih razloga neupotrebljiva,
(n) kada i gdje je posljednji put korištena putna isprava,
(o) granični prijelaz preko kojeg je stranac ušao u BiH,
(p) vrijeme prelaska graničnog prijelaza i prijevozno sredstvo s kojim je stranac ušao u BiH,
(r) druge okolnosti koje bi mogle biti od značaja,
(s) broj telefona i kontakt osoba,
(š) mjesto i datum podnošenja prijave,
(t) naziv organa kojem je prijavljen gubitak ili uništenje ili iz drugih razloga neupotrebljivost putne isprave.

(2) Za tačnost podataka unesenih u obrazac iz stava 1. ovog člana odgovora stranac/osoba koja prijavljuje nestanak putne isprave, koji obrazac potpisuje.
(3) Ovlaštena osoba nadležne organizacione jedinice Službe potpisuje obrazac, iz stava 1. ovog člana, te isti ovjerava, čuva i arhivira.
(4) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.
(5) Pristup podacima iz evidencija Prijavljene nestale putne isprave ima Služba, Sektor za imigraciju i Sektor za azil.
(6) Kontrolor podataka iz evidencija Prijavljene nestale putne isprave je Služba.

Član 33.
(Potvrda o prijavi nestale putne isprave)

(1) Evidencija "Potvrda o prijavi nestale putne isprave" sadrži sljedeće podatke:
(a) naziv organizacione jedinice Službe,
(b) naziv tijela kojem je prijavljen nestanak putne isprave,
(c) prezime (ime jednog roditelja) i ime,
(d) dan, mjesec i godina rođenja,
(e) mjesto i država rođenja,
(f) državljanstvo,
(g) putna isprava (vrsta, broj, datum izdavanja, tijelo i država izdavanja),
(h) razlog zbog kojeg se izdaje potvrda,

(i) s istom putnom ispravom putuje, ime i prezime, srodstvo, datum rođenja srodnika,
(j) osnova boravka u BiH,
(k) adresa u BiH,
(l) rok važenja potvrde od.... do....,
(m) mjesto i datum izdavanja potvrde,
(n) napomena.

(2) Za tačnost podataka unesenih u obrazac iz stava 1. ovog člana odgovara službena osoba nadležne organizacione jedinice Službe, koji obrazac potpisuje, ovjerava i daje strancu.

(3) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.

(4) Pristup podacima iz evidencija "Potvrda o prijavi nestale putne isprave" ima Služba, Sektor za imigraciju i Sektor za azil.

(5) Kontrolor podataka iz evidencija "Potvrda o prijavi nestale putne isprave" je Služba.

Član 34.
(Izdate putne isprave)

(1) Evidencija "Izdate putne isprave" sadrži sljedeće podatke:
(a) naziv organizacione jedinice Službe,
(b) datum podnošenja zahtjeva,
(c) prezime i ime,
(d) dan, mjesec i godina rođenja,
(e) mjesto i država rođenja,
(f) adresa u BiH,
(g) adresa u inostranstvu,
(h) državljanstvo,
(i) s istim putnim listom putuje, ime i prezime, srodstvo, datum rođenja srodnika,
(j) razlog izdavanja putnog lista,
(k) suglasnost:
- data suglasnost i datum,
- odbijena suglasnost i datum,

(l) naziv organa koje je izdalo putni list,
(m) datum izdavanja putnog lista,
(n) rok važenja putnog lista od... do....,
(o) broj putnog lista,
(p) napomena.

(2) Podatke iz stava 1. ovog člana unosi službena osoba nadležne organizacione jedinice Službe, koja obrazac potpisuje, ovjerava i daje strancu.
(3) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe, kao izvorno tijelo.
(4) Pristup podacima iz evidencija "Izdate putne isprave" ima Služba, Sektor za imigraciju i Sektor za azil.
(5) Kontrolor podataka iz evidencija "Izdate putne isprave" je Služba i Sektor za imigraciju.

Odjeljak B - Azil

Član 35.
(Sektor za azil)

(1) Kao izvor i kao korisnik, Sektor za azil je dužan voditi sljedeće evidencije:
   (a) zahtjeva za azil,
   (b) potvrda o podnesenom zahtjevu za azil,
   (c) registracija podnositelja zahtjeva za azil,
   (d) karton tražitelja azila/produženje kartona,
   (e) rješenje po zahtjevu za azil,
   (f) izbjeglički karton,
   (g) izdate putne isprave,
   (h) prijavljene nestale putne isprave,
   (i) prestanak izbjegličkog statusa.

Član 36.
(Zahtjev za azil)

(1) Stranac koji želi ostvariti pravo na azil u BiH mora organizacionoj jedinici Službe ili Sektoru za azil, podnijeti zahtjev za azil u BiH, a koji se podnosi na obrascu "Zahtjev za azil", i isti se štampa iz baze podataka na osnovu evidencija o zahtjevima za azil.
(2) Evidencija "Zahtjev za azil u BiH" sadrži sljedeće podatke:
   (a) nadležni organ kojem se stranac obratio,
   (b) datum i vrijeme kontakta s nadležnim organom,
   (c) prezime,
   (d) ime,
   (e) datum rođenja (dan, mjesec, godina),
   (f) mjesto rođenja (država, grad),
   (g) spol,
   (h) bračni status,
   (i) državljanstvo,

(j) etnička pripadnost,
(k) religija,
(l) maternji jezik i jezik(ci) koje tražitelj azila razumije,
(m) posljednje mjesto prebivališta/država,
(n) datum napuštanja zemlje porijekla,
(o) država iz koje je tražitelj azila ušao u BiH,
(p) mjesto i datum ulaska u BiH,
(r) države boravka ili tranzita nakon napuštanja zemlje porijekla i vrijeme boravka u njima,
(s) članovi porodice koji su u pratnji podnosioca zahtjeva za azil (prezime, ime, srodstvo, datum i mjesto rođenja, državljanstvo),
(š) kratka izjava o razlozima napuštanja zemlje porijekla i potrebi pružanja zaštite u BiH,
(t) broj i datum izdavanja identifikacionog dokumenta kojeg tražitelj azila posjeduje,
(u) adresa boravka u BiH,
(v) broj izdate potvrde o podnesenom zahtjevu za azil,
(z) datum izdavanja,
(ž) potvrda važi do.

(3) Za tačnost podataka unesenih u obrazac iz stava 2. ovog člana odgovara podnosilac zahtjeva, prevodilac, ukoliko je korišten i ovlaštena službena osoba koji obrazac potpisuju i isti se čuva i arhivira od strane izvornog tijela.

(4) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe ili Sektor za azil, kao izvorno tijelo.

(5) Pristup podacima iz evidencije iz ovog člana ima Služba, Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Granična policija BiH.

(6) Kontrolor podataka iz ovog člana je Služba i Sektor za azil.

Član 37.
(Potvrda)

(1) Strancu koji je podnio zahtjev za azil organizaciona jedinica Službe ili Sektor za azil izdaju potvrdu o podnesenom zahtjevu za azil na obrascu "Potvrda o podnesenom zahtjevu za azil" koja se štampa iz baze podataka o podnesenom zahtjevu za azil i sadrži fotografiju podnosioca zahtjeva i sljedeće podatke:
(a) broj,
(b) mjesto i datum izdavanja,
(c) ime,
(d) prezime,
(e) datum i mjesto rođenja,
(f) državljanstvo,

(g) spol,
(h) mjesto privremenog boravka,
(i) članovi uže porodice koji su u pratnji tražitelja azila,
(j) važnost dokumenta.

(2) Potvrdu iz prethodnog stava potpisuje i ovjerava ovlaštena osoba organizacione jedinice Službe ili Sektora za azil.

(3) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši organizaciona jedinica Službe ili Sektor za azil, kao izvorno tijelo.

(4) Pristup podacima iz evidencije iz ovog člana ima Služba, Sektor za azil, Sektor za imigraciju i Granična policija BiH.

(5) Kontrolor podataka iz ovog člana je Služba i Sektor za azil.

Član 38.
(Registracija tražitelja azila)

(1) Evidencija "Registracija tražitelja azila" sadrži sljedeće podatke:
1. broj,
2. datum,
3. vrijeme,
4. ime, ime jednog roditelja, prezime i nadimak,
5. datum rođenja,
6. mjesto rođenja,
7. spol,
8. državljanstvo,
9. bračno stanje,
10. mjesto posljednjeg prebivališta (država, općina, grad),
11. etnička pripadnost,
12. vjeroispovijest,
13. jezik - maternji, drugi, (intervju),
14. datum odlaska iz zemlje porijekla (dan, mjesec, godina),
15. države boravka/tranzita nakon napuštanja zemlje porijekla - država, vrijeme boravka (datum: od - do),
16. datum ulaska u BiH (dan, mjesec, godina),
17. mjesto ulaska u BiH,
18. način ulaska u BiH: kopno/zrak/more/legalno/ilegalno,
19. identifikacione ili druge isprave: dokument sa kojim je tražitelj azila ušao u BiH, broj, izdat od strane, datum izdavanja, rok važenja/kako je tražitelj azila došao do dokumenta s kojim je ušao u BiH/ako tražitelj azila na teritoriji BiH boravi legalno, po kom osnovu boravi (vrsta, broj i datum izdavanja vize - dozvole boravka/ostala dokumenta za utvrđivanje identiteta: vrsta, izdat od strane, broj, datum izdavanja, važi do,

20. obrazovanje i zanimanje: osnova škola (od/do, u godinama), mjesto/srednja škola (od/do, u godinama), mjesto/univerzitet - kurs, vrijeme pohađanja, naziv stručne spreme - diplome/zanimanje - vještine/historijat zaposlenja u posljednjih 10 godina (počev od posljednjeg zaposlenja u zemlji porijekla): poslodavac, vrsta posla, od - do, grad,
21. vojna služba: da - ne, mjesto, od - do,
22. pripadništvo političkoj stranci ili organizaciji: da - ne, kojoj,
23. da li je tražitelj azila ranije podnosio zahtjev za azil u BiH,
24. da li je tražitelj azila ranije podnosio zahtjev za azil u nekoj drugoj državi, u kojoj,
25. da li je tražitelj azila u zemlji porijekla ikada hapšen, pritvaran, privođen na informativne razgovore (razlog, vrijeme, period zadržavanja),
26. da li je tražitelj azila u zemlji porijekla fizički ili psihički zlostavljan od strane nevladinih izvršitelja,
27. posebne potrebe ili problemi (npr. zdravstveni),
28. obiteljski detalji za djecu bez pratnje i osobe s posebnim potrebama bez pratnje: ime srodnika, spol srodnika, srodstvo, starost srodnika, posljednje mjesto u kojem je srodnik boravio (grad, općina, država),
29. članovi uže porodice u pratnji tražitelja azila: ime i prezime, datum i mjesto rođenja, srodstvo,
30. ostali srodnici u pratnji tražitelja azila: ime i prezime, datum i mjesto rođenja, srodstvo,
31. srodnici tražitelja azila koji trenutno borave u BiH: ime i prezime, datum i mjesto rođenja, srodstvo, mjesto boravka,
32. članovi uže porodice koji trenutno žive u zemlji porijekla (supružnik, djeca, roditelji, braća-sestre: ime i prezime, datum i mjesto rođenja, srodstvo,
33. članovi uže porodice koji nisu u pratnji podnositelja zahtjeva, a žive izvan zemlje porijekla: ime i prezime, datum i mjesto rođenja, srodstvo sa podnosiocem zahtjeva, spol, zemlja prebivališta, adresa, pravni status (državljanin, imigrant, stanovnik, izbjeglica, tražitelj azila, posjetilac, ilegalni boravak, ostalo),
34. izjava tražitelja azila o razlozima napuštanja zemlje porijekla i potrebi pružanja zaštite u BiH,
35. napomena ovlaštene službene osobe,
36. ime i prezime ovlaštene službene osobe,
37. ime i prezime prevodioca,
38. adresa i telefon podnosioca zahtjeva,
39. fotografija podnosioca zahtjeva (i članova porodice),
40. otisci prstiju podnosioca zahtjeva (i članova porodice).

(2) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši Sektor za azil, kao izvorno tijelo.
(3) Pristup podacima iz evidencija "Registracija tražitelja azila" ima Sektor za azil.
(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Registracija tražitelja azila" je Sektor za azil.

Član 39.
(Rješenje po zahtjevu za azil)

(1) Evidencija "Rješenje po zahtjevu za azil" sadrži sljedeće podatke:
   (a) zahtjev za azil usvojen,
   (b) zahtjev za azil odbijen,
   (c) zahtjev za azil odbijen, dodijeljen humanitarni boravak,
   (d) postupak po zahtjevu obustavljen,
   (e) zahtjev za azil odbačen.
(2) Tehničku obradu podataka iz ovoga člana vrši Sektor za azil, kao izvorno tijelo.
(3) Pristup podacima iz evidencija "Rješenje po zahtjevu za azil" imaju Sektor za azil, Sektor za imigraciju i Služba.
(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Rješenje po zahtjevu za azil" je Sektor za azil.

Član 40.
(Izbjeglički karton)

(1) Nakon odobrenog azila i priznatog statusa izbjeglice, te određenog JMB-a, stranac se obraća Sektoru za azil, kao izvornom tijelu koje radi postupka izdavanja izbjegličkog kartona unosi podatke na obrascu "Izbjeglički karton", i isti se štampa iz baze podataka na osnovu evidencije o izdavanju izbjegličkog kartona.
(2) Evidencija "Izbjeglički karton" sadrži fotografiju i sljedeće podatke:
   (a) JMB,
   (b) broj kartona,
   (c) prezime,
   (d) ime,
   (e) ime roditelja,
   (f) datum rođenja,
   (g) mjesto rođenja,
   (h) državljanstvo,
   (i) razdoblje važnosti kartona,
   (j) mjesto i datum izdavanja,
   (k) mjesto prebivališta,
   (l) adresa prebivališta.

(3) Karton iz prethodnog stava potpisuje izbjeglica i ovlaštena osoba Sektora za azil koja vrši i ovjeru kartona.
(4) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši Sektor za azil kao izvorno tijelo.
(5) Pristup podacima iz evidencija "Izbjeglički karton" ima Sektor za azil, Sektor za imigraciju, Služba, Granična policija BiH, Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice i Ministarstvo civilnih poslova.
(6) Kontrolor podataka iz evidencija "Izbjeglički karton" je Sektor za azil.

Član 41.
(Evidencija izdavanja identifikacionog dokumenta za osobe s boravištem na humanitarnom osnovu)

(1) Evidencija "Izdavanje identifikacionog dokumenta za osobe sa boravištem na humanitarnom osnovu" sadrži fotografiju i sljedeće podatke:
   (a) registracioni broj korisnika,
   (b) ime,
   (c) prezime,
   (d) djevojačko prezime,
   (e) ime oca,
   (f) ime majke,
   (g) spol,
   (h) datum rođenja,
   (i) mjesto rođenja,
   (j) država rođenja,
   (k) državljanstvo,
   (l) mjesto i datum izdavanja,
   (m) razdoblje važnosti kartona,
   (n) adresa boravišta.
(2) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši Sektor za azil, kao izvorno tijelo.
(3) Pristup podacima iz evidencija "Izdavanje identifikacionog dokumenta za osobe sa boravištem na humanitarnom osnovu" ima Sektor za azil, Sektor za imigraciju, Služba i Granična policija BiH.
(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Izdavanje identifikacionog dokumenta za osobe sa boravištem na humanitarnom osnovu" je Sektor za azil.

Član 42.
(Izdavanje identifikacionog dokumenta za osobe s boravištem na humanitarnom osnovu)

(1) Nakon odbijenog zahtjeva za azil i odobrenog boravka na humanitarnom osnovu Sektor za azil, kao izvorno tijelo, radi postupka izdavanja

identifikacionog dokumenta unosi podatke na obrascu "Identifikacioni dokument za osobe sa boravištem na humanitarnom osnovu" i isti se štampa iz baze podataka na osnovu evidencije o izdavanju identifikacionog dokumenta za osobe s boravištem na humanitarnom osnovu.

(2) Evidencija "Identifikacioni dokument za osobe sa boravištem na humanitarnom osnovu" sadrži fotografiju i sljedeće podatke:
   (a) registracioni broj korisnika;
   (b) prezime;
   (c) ime;
   (d) ime roditelja;
   (e) datum rođenja;
   (f) mjesto rođenja;
   (g) državljanstvo;
   (h) mjesto i datum izdavanja;
   (i) grad boravišta;
   (j) adresa boravišta;
   (k) razdoblje važnosti kartona.

(3) Karton iz prethodnog stava potpisuje korisnik i ovlaštena osoba Sektora za azil nakon čega vrši i ovjeru kartona.

(4) Tehničku obradu podataka iz ovog člana vrši Sektor za azil kao izvorno tijelo.

(5) Pristup podacima iz evidencije "Identifikacioni dokument za osobe sa boravištem na humanitarnom osnovu" ima Sektor za azil.

(6) Kontrolor podataka iz evidencije "Identifikacioni dokument za osobe sa boravištem na humanitarnom osnovu" je Sektor za azil.

Član 43.
(Putna isprava)

(1) Evidencija "Izdanih putnih isprava" sadrži sljedeće podatke:
   (a) prezime,
   (b) ime,
   (c) datum rođenja,
   (d) mjesto rođenja,
   (e) državljanstvo,
   (f) važnost do...,
   (g) serijski broj,
   (h) JMB,
   (i) datum izdavanja,
   (j) mjesto izdavanja,
   (k) adresa prebivališta,
   (l) nadležno tijelo,
   (m) napomena.

(2) Pristup podacima iz evidencija "Izdanih putnih isprava" imaju Sektor za azil, Sektor za imigraciju, Služba i Granična policija BiH.
(3) Kontrolor podataka iz evidencija "Izdanih putnih isprava" je Sektor za azil.

Član 44.
(Nestale putne isprave)

(1) Evidencija "Nestale putne isprave" sadrži sljedeće podatke:
   (a) prezime,
   (b) ime,
   (c) datum rođenja,
   (d) mjesto rođenja,
   (e) državljanstvo,
   (f) JMB,
   (g) serijski broj,
   (h) datum izdavanja,
   (i) mjesto izdavanja,
   (j) nadležno tijelo,
   (k) napomena.
(2) Pristup podacima iz evidencija "Nestale putne isprave" imaju Sektor za azil, Sektor za imigraciju, Služba i Granična policija BiH.
(3) Kontrolor podataka iz evidencija "Nestale putne isprave" je Sektor za azil.

Član 45.
(Prestanak izbjegličkog statusa)

(1) Evidencija "Prestanak izbjegličkog statusa" sadrži sljedeće podatke:
   (a) prezime,
   (b) ime,
   (c) spol,
   (d) datum rođenja,
   (e) mjesto rođenja,
   (f) državljanstvo,
   (g) JMB,
   (h) broj izbjegličkog kartona,
   (i) broj putne isprave,
   (j) razlog prestanka izbjegličkog statusa.
(2) Tehničku obradu podataka, iz stava 1. ovog člana, vrši Sektor za azil.
(3) Pristup podacima iz evidencija "Prestanak izbjegličkog statusa" imaju Sektor za azil, Sektor za imigraciju, Služba i Granična policija BiH.

(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Prestanak izbjegličkog statusa" je Sektor za azil.

Član 46.
(Granična policija BiH)

Granična policija BiH nadležna je za prikupljanje, obradu i korištenje podataka putem službene evidencije:

- stranaca kojima je odbijen ulazak u BiH na granici.

Član 47.
(Evidencija stranaca kojima je odbijen ulazak u BiH)

(1) "Evidencija stranaca kojima je odbijen ulazak u BiH" sadrži sljedeće podatke:
   (a) prezime,
   (b) ime roditelja,
   (c) ime,
   (d) JMB ili datum rođenja,
   (e) mjesto rođenja,
   (f) pol,
   (g) država ili mjesto prebivališta,
   (h) državljanstvo lica,
   (i) vrsta i broj putne isprave,
   (j) datum odbijanja ulaska,
   (k) pravni osnov,
   (l) broj rješenja o odbijenom ulasku i
   (m) napomena.

(2) Tehničku obradu podataka iz stava 1. ovog člana vrše službenici Granične policije BiH, nadležni za kontrolu prelaska državne granice, te ovlaštene službene osobe zadužene za kontrolu i nadzor nad radom službenika Granične policija BiH.

(3) Pristup podacima iz evidencija "Odbijen ulazak na granici" imaju Sektor za imigraciju, Sektor za azil i Služba.

(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Odbijen ulazak na granici" je Granična policija BiH.

POGLAVLJE V - MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA

Član 48.
(Ministarstvo vanjskih poslova)

Diplomatsko-konzularna predstavništva nadležna su za izdavanje viza strancima u skladu sa Odlukama Predsjedništva BiH i Ministarstva vanjskih poslova BiH. U skladu sa time vode se sljedeće evidencije:

(a) evidencija izdanih viza u diplomatsko - konzularnim predstavništvima,
(b) evidencija o diplomatskim i konzularnim predstavnicima kao i drugim strancima koji po međunarodnom pravu, međunarodnom ugovoru uživaju privilegije i imunitete,
(c) evidencija produženih, poništenih i ukinutih viza.

Član 49.
(Izdate vize)

(1) Evidencija "Izdanih viza" predstavlja evidenciju stranaca kojima je izdata viza radi ulaska i boravka u Bosni i Hercegovini u vremenskom razdoblju kako je to naznačeno u vizi i ona sadrži sljedeće podatke:
   (a) broj zahtjeva,
   (b) datum,
   (c) prezime i ime,
   (d) ostala imena,
   (e) spol,
   (f) datum, mjesto i zemlja rođenja,
   (g) broj putne isprave,
   (h) putna isprava - zemlja izdavanja,
   (i) svrha ulaska,
   (j) mjesto ulaska,
   (k) datum prijema zahtjeva,
   (l) datum provjere.
(2) Tehničku obradu podataka iz stava 1. ovog člana vrše službenici u diplomatsko-konzularnim predstavništvima.
(3) Pristup podacima iz evidencija "Izdanih viza" imaju Sektor za imigraciju, Sektor za azil, Granična policija BiH i Služba.
(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Izdanih viza" je Ministarstvo vanjskih poslova BiH.

Član 50.
(Produžene, poništene i ukinute vize)

(1) Evidencija "Produženih, poništenih i ukinutih viza" sadrži sljedeće podatke:
   (a) stiker broj,
   (b) ime,
   (c) prezime,
   (d) ostala imena,
   (e) država koja je izdala putnu ispravu,
   (f) broj putne isprave,
   (g) datum rođenja,
   (h) spol,
   (i) viza važi od,
   (j) viza važi do,
   (k) dužina boravka,
   (l) tip vize,
   (m) datum izdavanja,
   (n) taksa,
   (o) valuta,
   (p) broj ulazaka,
   (r) broj osoba.

(2) Tehničku obradu podataka iz stava 1. ovog člana vrše službenici Ministarstva vanjskih poslova BiH, u sjedištu.

(3) Pristup podacima iz evidencija "Produženih, poništenih i ukinutih viza" imaju ovlašteni službenici državnih institucija Bosne i Hercegovine, nadležni za poslove vizne politike.

(4) Kontrolor podataka iz evidencija "Produženih, poništenih i ukinutih viza" je Ministarstvo vanjskih poslova BiH.

Član 51.
(Privilegije i imuniteti)

(1) Evidencija o diplomatskim i konzularnim predstavnicima kao i drugim strancima koji na osnovu međunarodnog prava i međunarodnih ugovora uživaju privilegije i imunitete služi samo u svrhu registracije.

(2) Svi podaci iz ovog registra smatraju se povjerljivim.

POGLAVLJE VI - OBRADA PODATAKA

Član 51.
(Obrada podataka)

Obrada podataka podrazumijeva svaku radnju ili skup radnji koje se vrše nad podacima i to: prikupljanje, unošenje, organiziranje, pohranjivanje, prerađivanje ili izmjene, uzimanje, konsultovanje, korištenje, otkrivanje prenosom, širenje ili na drugi način omogućavanje pristupa podacima, svrstavanje ili kombinovanje, blokiranje, brisanje ili uništavanje.

Član 52.
(Kategorija podataka)

Službena evidencija obuhvata unos i obradu sljedećih kategorija podataka:

- osnovni podaci,
- ostali podaci koji su specifični za module viza, migracija i azila,
- biometrijski podaci.

Član 53.
(Kvaliteta podataka)

Podaci koji se automatski obrađuju moraju biti:

(a) prikupljeni i obrađeni na pravičan i zakonit način,
(b) sačuvani u cilju koji je određen i zakonit i ne koriste se na način koji nije u skladu sa tim ciljem,
(c) adekvatni, relevantni i u mjeri u kojoj ne nadmašuju cilj u koji se pohranjuju,
(d) tačni i kada je to potrebno ažurirani;
(e) sačuvani u formi koja omogućava identifikaciju nositelja podataka samo tokom razdoblja potrebnog za ispunjavanje ciljeva zbog kojih se podaci čuvaju.

Član 54.
(Kontrolor)

(1) Kontrolor Centralne baze podataka o strancima je organ nadležan za postupanje:
- Ministarstvo sigurnosti (u okviru modula imigracije, azila i granice),
- Ministarstvo vanjskih poslova (u okviru modula viza),

(2) Kontrolor podataka izdaje uputstvo u vezi pristupnih prava podacima i njihove obrade određujući nivo unosa i obrade podataka, te korištenja istih dodjelom odgovarajuće šifre.
(3) Kontrolor podataka odgovoran je za zakonitost uputstva.

Član 55.
(Obrađivač)

(1) Obrađivač podataka je osoba raspoređena na sistematizirane poslove i radne zadatke ili druga osoba po odobrenju kontrolora.
(2) Obrađivač podataka pri obradi podataka mora se pridržavati uputstva.
(3) Obrađivač podataka ne može svoje odgovornosti prenositi na druge obrađivače bez izričitog odobrenja kontrolora.

Član 56.
(Administracija sistema)

(1) Za administraciju Centralne baze podataka o strancima zaduženo je Ministarstvo sigurnosti.
(2) Ministar sigurnosti će imenovati dva administratora baze podataka koji će biti vlasnici DBA pristupnog prava (superuser SYS i SYSTEM), te administratore korisnika za oblasti boravka, azila i prelaska granice.
(3) Za administraciju korisnika na nivou aplikacije zaduženi su Ministarstvo sigurnosti i to Sektor za imigraciju i Služba za modul boravak, Sektor za azil za modul azil i Granična policija BiH za modul prelazak granice, te Ministarstvo vanjskih poslova za modul vize.

Član 57.
(Sigurnost podataka)

(1) Administrator Centralne baze podataka se stara o sigurnosti sistema i poduzima sve tehničke i organizacione mjere u vezi sigurnosti (zaštite i tajnosti) podataka, posebno ličnih podataka koji se odnose na: državljanstvo, rasno, nacionalno ili etničko porijeklo, političko mišljenje ili stranačku pripadnost, zdravstveno stanje, seksualni život ili neki drugi status od neovlaštenog pristupa, izmjene, prijenosa, brisanja, oštećenja ili uništenja.
(2) Ministar sigurnosti će, na prijedlog administratora baze podataka, donijeti procedure o pravljenju sigurnosnih kopija podataka u Centralnoj bazi podataka o strancima (backup). Administrator baze podataka dužan je da, u skladu sa procedurama, redovno vrši pravljenje sigurnosnih kopija podataka u Centralnoj bazi podataka o strancima.

POGLAVLJE VII - PROCEDURE

Član 58.
(Pristup podacima)

(1) Pristup podacima podrazumijeva svaku radnju koja fizičkoj ili pravnoj osobi omogućava uvid u podatke bez prava da te podatke mijenja, prenosi, briše i koristi u nedozvoljene svrhe.
(2) Pristup podacima se može odbiti ili ograničiti ukoliko se radi o specifičnim podacima.
(3) Kontrolor podataka je nadležan za odobravanje pristupa podacima.

Član 59.
(Procedure korištenja)

(1) Podaci iz Centralne baze podataka o strancima isključivo se pružaju službenim putem.
(2) Zahtjev za pristup podacima dostavlja se u pismenoj formi (elektronski ili putem pošte) uz navođenje svrhe zbog koje se traži provjera kontroloru podataka.
(3) Kontrolor podataka postupa po zahtjevu i obavještava podnositelja zahtjeva.

Član 60.
(Zaštita podataka)

(1) Podaci u Centralnoj bazi podataka o strancima moraju biti zaštićeni od neovlaštenog pristupa, prijenosa, brisanja ili uništenja a što će biti propisano Planom o zaštiti podataka.
(2) Zaštitu podataka osigurava administrator Centralne baze podataka o strancima.

Član 61.
(Čuvanje podataka)

(1) Čuvanje podataka, u zavisnosti od svrhe i cilja, može biti:
    (a) sa rokom čuvanja od 5 godina za osobne podatke,
    (b) sa rokom čuvanja od 20 godina za posebne kategorije podataka,
    (c) trajno.
(2) Dokumentacija koja je izvor podataka, također se čuva u vremenskom razdoblju koje je predviđeno.

Član 62.
(Brisanje podataka)

(1) Brisanje podataka vrši se jednom godišnje po isteku roka za čuvanje podataka.
(2) Obrađivač podataka sačinjava prijedlog za brisanje.
(3) Za brisanje podataka nadležna je Komisija od tri (3) člana koju imenuje ministar sigurnosti.
(4) Komisija donosi Odluku o brisanju podataka i uništavanju dokumentacije koja je izvorni dokument.
(5) O svim radnjama se sačinjava zapisnik i isti se podnosi ministru sigurnosti.

Član 63.
(Jedinica za podršku)

Ministarstvo sigurnosti će uspostaviti jedinicu za podršku (help desk) koja će korisnicima sistema Centralne baze podataka o strancima pružati podršku i stalno biti na usluzi radi otklanjanja eventualnih zastoja u radu.

POGLAVLJE VIII - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 64.
(Vlasništvo)

(1) Ministarstvo sigurnosti vlasnik je Centralne baze podataka o strancima.
(2) Vlasnici računara i druge opreme, koja je u skladu sa distributivnom listom Memoranduma o razumijevanju dostavljena korisnicima u sjedištu i na terenu, su Sektor za imigraciju, Sektor za azil, Služba i Granična policija BiH.
(3) Ministarstvo vanjskih poslova vlasnik je opreme u sjedištu i u diplomatsko konzularnim predstavništvima.

Član 65.
(Izmjene)

(1) Izmjene i dopune Pravilnika vrši Ministarstvo sigurnosti.
(2) Tumačenje Pravilnika vrši Ministarstvo sigurnosti.

Član 66.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom potpisivanja od strane ministra sigurnosti, a bit će objavljen u "Službenom glasniku Bosne i Hercegovine".

Broj 01-02-2-259/07
25. jula 2007. godine
Sarajevo

Ministar
Tarik Sadović, s. r.

Na osnovu članova 4. i 12. stav (1) tačka 10. Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj: 5/03, 42/03, 26/04, 42/04 i 45/06), člana 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH", broj: 32/02), člana 81. stav (3) i (4) i člana 87. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj: 29/03 i 4/04), člana 34. Pravilnika o azilu ("Službeni glasnik BiH", broj: 26/04) i člana 1. Odluke o privremenom određivanju nadležnosti ("Službeni glasnik BiH", broj: 100/06), Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice Bosne i Hercegovine, u saradnji sa Ministarstvom civilnih poslova BiH i Ministarstvom sigurnosti BiH, donosi

PRAVILNIK O NAČINU OSTVARIVANJA ZDRAVSTVENOG OSIGURANJA I ZDRAVSTVENE ZAŠTITE OSOBA KOJIMA JE PRIZNAT IZBJEGLIČKI STATUS ILI DRUGI VID MEĐUNARODNO-PRAVNE ZAŠTITE U BOSNI I HERCEGOVINI

I - OPĆA PRAVILA

Član 1.
(Predmet Pravilnika)

Ovim Pravilnikom se propisuju nadležni organi, uslovi i način ostvarivanja zdravstvenog osiguranja i zdravstvene zaštite osoba sa statusom izbjeglice u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH) i osoba pod međunarodnom pravnom zaštitom, kojima se osigurava zdravstvena zaštita u skladu sa važećim zakonodavstvom u BiH.

Član 2.
(Osobe koje ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu)

(1) Osobe koje ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu u skladu sa Zakonom o kretanju i boravku stranaca i azilu (u daljnjem tekstu: Zakon) i članom 1. ovog Pravilnika su:
   (a) osobe kojima je priznat izbjeglički status pravosnažnom odlukom Ministarstva sigurnosti BiH, a na osnovu člana 72. i člana 76. Zakona,
   (b) osobe kojima je u postupku azila priznato pravo na privremeni boravak iz humanitarnih razloga pravosnažnom odlukom Ministarstva sigurnosti BiH, a na osnovu člana 35. stav (1) tačka d) i člana 79. Zakona,
   (c) osobe kojima je izbjeglički status priznat u skladu sa članom 100. Zakona i članom 45. Pravilnika o azilu u BiH.

(2) U skladu sa članom 81. stav (3) i članom 35. stav (3) Zakona, osobe iz stava (1) ovoga člana ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu pod istim uslovima kao i državljani BiH. Pravo na zdravstvenu zaštitu ostvaruju i članovi porodice osoba iz stava (1) ovoga člana, pod uslovom da to pravo ne ostvaruju po nekom drugom osnovu u BiH.

Član 3.
(Identifikacioni dokumenti)

(1) Osobe sa priznatim izbjegličkim statusom iz člana 2. stav (1) tačka a) i c) ovog Pravilnika dokazuju svoj identitet i status važećim izbjegličkim kartonom izdatim od strane Ministarstva sigurnosti BiH.
(2) Osobe iz člana 2. stava (1) tačka b) ovog Pravilnika dokazuju svoj identitet i status validnim putnim dokumentom ili identifikacionim dokumentom izdatim u skladu sa članom 38. Pravilnika o azilu u BiH, pod uslovom da se u navedenim dokumentima nalazi validna naljepnica odobrenja boravka izdata od strane Ministarstva sigurnosti BiH sa oznakom: "PB-HR-79Z".

Član 4.
(Uslov ostvarivanja obaveznog zdravstvenog osiguranja)

(1) Osobe iz člana 2. ovog Pravilnika, koje u skladu sa članom 81. stav (3) i članom 35. stav (3) Zakona, ostvaruju pravo na rad, socijalnu zaštitu ili drugo pravo na osnovu kojeg se ostvaruje obavezno zdravstveno osiguranje, ostvaruju svoja prava na način i pod uslovima propisanim zakonima i drugim propisima iz oblasti zdravstvenog osiguranja koji su na snazi u BiH.
(2) Osobe iz člana 2. ovog Pravilnika koje ne ostvaruju pravo na obavezno zdravstveno osiguranje na način naveden u stavu (1) ovoga člana (u daljnjem tekstu: osiguranici), ostvaruju pravo na obavezno zdravstveno osiguranje pod uslovima propisanim ovim Pravilnikom i propisima iz oblasti zdravstvenog osiguranja u onoj mjeri u kojoj ti propisi nisu u suprotnosti sa Zakonom i ovim Pravilnikom.

Član 5.
(Osiguranje sredstava za obavezno zdravstveno osiguranje)

(1) Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) je obaveznik uplate doprinosa (u daljnjem tekstu: obaveznik osiguranja). Ministarstvo uplaćuje doprinos za obavezno zdravstveno osiguranje za osiguranike koji ispunjavaju uslove iz članova 3. i 4. stava (2) ovog Pravilnika. Uplata doprinosa se vrši sljedećim nosiocima osiguranja: Fondu za

zdravstveno osiguranje Republike Srpske, nadležnim kantonalnim zavodima zdravstvenog osiguranja u Federaciji BiH i nadležnom odjelu za zdravstvo Vlade Brčko Distrikta BiH (u daljnjem tekstu: nosioci osiguranja). Obavezno zdravstveno osiguranje po ovom osnovu imaju i članovi porodice osiguranika, pod uslovom da to pravo ne ostvaruju po nekom drugom osnovu u BiH.

(2) Stopa doprinosa za obavezno zdravstveno osiguranje osiguranika utvrđuje se u visini od 5% od prosječne mjesečne bruto plate zaposlenih u BiH, a prema posljednjim objavljenim podacima Agencije za statistiku BiH.

Član 6.
(Postupanje sa prijavama za zdravstveno osiguranje)

(1) Prijavu na obavezno zdravstveno osiguranje osiguranika, podnosi Ministarstvo na propisanom obrascu nositelja osiguranja.

(2) Prijava na obavezno zdravstveno osiguranje se podnosi nosiocu osiguranja u mjestu prebivališta osobe iz člana 2. stav (1) tačke a) i c) ili boravišta osoba iz člana 2. stav (1) tačka b) ovog Pravilnika. Mjesto prebivališta ili boravišta utvrđuje se na osnovu identifikacionih dokumenata navedenih u članu 3. ovog Pravilnika.

(3) Ministarstvo dogovara sa nosiocima osiguranja šifru osiguranika i ostala tehnička pitanja vezana za prijavu i odjavu osiguranja.

(4) Nosioci osiguranja, po zaprimljenoj prijavi osiguranja od strane Ministarstva, vrše provjeru da li osoba, na koju se prijava odnosi, već uživa pravo na obavezno zdravstveno osiguranje po nekom drugom osnovu i o tome, bez odlaganja, obavještava Ministarstvo i vraća zaprimljenu prijavu.

(5) Osobe iz člana 2. ovog Pravilnika, koje se obraćaju Ministarstvu sa zahtjevom da ostvare pravo na obavezno zdravstveno osiguranje, dužne su dati izjavu pod punom krivičnom i materijalnom odgovornošću da ne koriste obavezno zdravstveno osiguranje niti po jednom drugom osnovu. Ove osobe su također dužne obavjestiti Ministarstvo o svim promjenama koje utiču na ostvarivanje prava po ovom Pravilniku.

Član 7.
(Ostvarivanje prava na obavezno osiguranje)

(1) Nosilac osiguranja kod kojeg je izvršena prijava na osiguranje izdaje osiguraniku i članovima njegove porodice zdravstvenu legitimaciju. Status osigurane osobe se dokazuje ovjerenom zdravstvenom legitimacijom i identifikacionim dokumentom iz člana 3. ovog Pravilnika.

(2) Nosilac osiguranja osiguranim osobama vrši ovjeru zdravstvene legitimacije u mjestu prebivališta ili boravišta.

Član 8.
(Odjava obaveznog zdravstvenog osiguranja)

(1) Ministarstvo podnosi odjavu sa osiguranja osiguranika na propisanom obrascu nositelja osiguranja.
(2) Ministarstvo odjavljuje sa obaveznog zdravstvenog osiguranja sve osobe kojima je Ministarstvo sigurnosti BiH donijelo odluku o prestanku statusa kao i osobe koje su stekle uslove za obavezno zdravstveno osiguranje po drugom osnovu.
(3) Ministarstvo sigurnosti BiH bez odlaganja obavještava Ministarstvo o svim statusnim pitanjima na način propisan Pravilnikom o azilu u BiH.
(4) Nosilac osiguranja, po saznanju, obavještava Ministarstvo da je osiguranik stekao uslove za status osigurane osobe po drugom osnovu.

Član 9.
(Zaštita podataka)

(1) Na podatke koji se odnose na osobe iz člana 2. i člana 11. ovog Pravilnika primjenjuju se propisi o zaštiti osobnih podataka koji se odnose i na državljane BiH.
(2) U odnosu na zemlju porijekla osoba iz člana 2. i člana 11. ovog Pravilnika sve informacije i podaci se smatraju povjerljivim i mogu biti dostavljeni zemlji porijekla samo nakon što se prethodno pribavi mišljenje Ministarstva i pismena saglasnost osobe na koju se taj podatak odnosi.

Član 10.
(Vođenje službene evidencije)

(1) Ministarstvo vodi službenu evidenciju o osobama koje ostvaruju pravo na obavezno zdravstveno osiguranje po ovom Pravilniku.
(2) Ministarstvo izdaje na osnovu člana 162. Zakona o upravnom postupku BiH potvrde o činjenicama o kojima ovo Ministarstvo vodi službenu evidenciju.

II - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 11.
(Osobe zaštićene članom 85. Zakona)

(1) Osobe koje imaju pravo na međunarodnu pravnu zaštitu na osnovu propisa donesenih od strane Vijeća ministara BiH, u saradnji sa UNHCR-om, u slučaju masovnog priliva, a koje ne mogu ostvariti pravo na obavezno zdravstveno

osiguranje po drugom osnovu, ostvaruju to pravo na način i pod uslovima propisanim ovim Pravilnikom.

(2) Karton izdat u skladu sa propisima iz stava (1) ovog člana služi kao identifikacioni dokument u svrhu ostvarivanja prava po ovom Pravilniku.

Član 12.
(Povoljniji tretman)

Entiteti, Brčko Distrikt BiH ili kantoni mogu pružiti povoljniji tretman osobama iz člana 2. i člana 11. ovog Pravilnika prilikom ostvarivanja prava na zdravstvenu zaštitu i zdravstveno osiguranje, a koje imaju prebivalište ili boravište na njihovoj teritoriji nezavisno od ovog Pravilnika.

Član 13.
(Tumačenje Pravilnika)

Za tumačenje i provođenje odredbi ovog Pravilnika nadležno je Ministarstvo.

Član 14.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

Broj 01-31-833/07
13. marta 2007. godine
Sarajevo

Ministar
dr. Safet Halilović s.r.

Na osnovu člana 4. i 12. stav (1) tačka 10. Zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH“, broj 5/03, 42/03, 26/04, 42/04 i 45/06), člana 16. Zakona o upravi ("Službeni glasnik BiH“, broj 32/02), člana 81. i 87. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH“, broj 29/03 i 4/04), člana 34. Pravilnika o azilu u BiH ("Službeni glasnik BiH“, broj 26/04) i člana 1. Odluke o privremenom određivanju nadležnosti ("Službeni glasnik BiH“, broj 100/06), Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice, u saradnji sa Ministarstvom civilnih poslova i Ministarstvom sigurnosti, donosi

PRAVILNIK
O LIČNOM STANJU I UPISU ČINJENICA ROĐENJA, VJENČANJA I SMRTI IZBJEGLICA I OSOBA POD MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM U BOSNI I HERCEGOVINI U MATIČNE KNJIGE

I - OPĆA PRAVILA

Član 1.
(Predmet Pravilnika)

Ovim Pravilnikom se propisuju osnovni principi, način i posebni uslovi kojima se nadležni organi rukovode u postupku prilikom upisa činjenjica koje proizilaze iz ličnog stanja (rođenje, vjenčanje, smrt) osoba pod međunarodnom zaštitom u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH), uslovi i način na koji se pruža admnistrativna pomoć ovim osobama u BiH te priznavanje ličnog stanja stečenog u zemlji porijekla ili uobičajenog boravaka.

Član 2.
(Osobe koje ostvaruju pravo)

(1) Osobe koje ostvaruju prava propisana ovim Pravilnikom, pod uslovima predviđenim domaćim zakonodavstvom i međunarodnim instrumentima koji se primjenjuju u BiH u ovoj oblasti, su:
   (a) osobe kojima je priznat izbjeglički status pravosnažnom odlukom Ministarstva sigurnosti, a na osnovu člana 72. i 76. Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu (u daljem tekstu: Zakon),
   (b) osobe kojima je u postupku azila priznato pravo na privremeni boravak iz humanitarnih razloga pravosnažnom odlukom Ministarstva sigurnosti, a na osnovu člana 35. stav (1) tačka d) i člana 79. Zakona,
   (c) osobe kojima je izbjeglički status priznat u skladu sa članom 100. Zakona i članom 45. Pravilnika o azilu u BiH.

(2) U slučaju spajanja porodice, na osnovu člana 81. stav (3) Zakona i člana 6. stav (3) i (4) Pravilnika o azilu u BiH, članovi porodice osoba iz člana 2. stav (1) (a) i (c) ovoga Pravilnika uživaju ista prava kao izbjeglice u pogledu upisa činjenica koje proizilaze iz ličnog stanja ovih osoba.

II - POSTUPAK I NADLEŽNI ORGANI

Član 3.
(Primjena propisa i obavještavanje o izvršenom upisu)

(1) U skladu sa članom 81. stav (1) Zakona, članom 12. Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine i njenim Protokolom iz 1967. godine činjenice rođenja, vjenčanja ili smrt za osobe iz člana 2. ovog Pravilnika se upisuju u matične knjige pod istim uslovima kao i za BiH državljane u skladu sa pozitivnim propisima o matičnim knjigama u entitetima, Brčko distriktu BiH, međunarodnim instrumentima koji se primjenjuju u BiH u ovoj oblasti i ovim Pravilnikom.
(2) Sve novo-upisane činjenice o ličnom stanju osoba iz člana 2. ovog Pravilnika se dostavljaju Ministarstvu sigurnosti i Ministarstvu za ljudska prava i izbjeglice (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Član 4.
(Identifikacioni dokumenti)

(1) Osobe sa priznatim izbjegličkim statusom iz člana 2. stav (1) tačka a) i c) ovog Pravilnika dokazuju svoj identitet i status važećim izbjegličkim kartonom izdatim od strane Ministarstva sigurnosti.
(2) Osobe iz člana 2. stav (1) tačka b) ovog Pravilnika dokazuju svoj identitet i status identifikacionim dokumentom izdatim u skladu sa članom 38. Pravilnika o azilu u BiH ili putnim dokumentom, pod uslovom da se u navedenim dokumentima nalazi validna naljepnica odobrenja boravka izdata od strane Ministarstva sigurnosti sa oznakom: “PB-HR-79Z”.

Član 5.
(Pribavljanje dokumentacije i administrativna pomoć)

(1) Osobe iz člana 2. ovog Pravilnika dužne su priložiti dokumentaciju potrebnu za upis u matične knjige pod istim uslovima kao i državljani BiH, ako tu dokumentaciju posjeduju ili je mogu nesmetano pribaviti iz zemlje porijekla ili zemlje uobičajenog boravka.
(2) U slučaju da osoba iz člana 2. ovog Pravilnika, prilikom ostvarivanja prava, treba dostaviti dokumentaciju od vlasti zemlje porijekla ili zemlje uobičajenog

boravka, a zbog ranijeg progona ne može ili ne želi da se obrati za pomoć ili joj ta pomoć ne bi bila ukazana, Ministarstvo sigurnosti izdaje izbjeglici uvjerenje o činjenicama iz službene evidencije koje služi kao zamjena za tražena dokumenta.

Član 6.
(Dokazivanje činjenica i pravna pomoć)

U slučaju da se sporna činjenica ne može utvrditi niti na način propisan članom 5. ovog Pravilnika, organ nadležan za vođenje matičnih knjiga je dužan poučiti stranku o tome u kojem postupku i pred kojim organom može takvu činjenicu utvrditi, u skladu sa pozitivnim propisima u BiH.

Član 7.
(Stečena prava)

(1) Prava koja je osoba iz člana 2. ovog Pravilnika stekla prije dolaska na područje BiH i koja proističu iz njenog ličnog stanja priznaju se u skladu sa pozitivnim propisima u BiH.
(2) Lično stanje osobe iz člana 2. ovog Pravilnika, koje je nastalo prije dolaska na teritoriju BiH, a za koje ta osoba nema važećih dokaza, utvrđivaće se u postupku, na način i pod uslovima koji su propisani pozitivnim zakonodavstvom u BiH.

Član 8.
(Zaštita podataka)

(1) U skladu sa članom 77. i 92. stav (3) Zakona, članom 9. Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik BiH“, broj 49/06) i članom 11. i 41. Pravilnika o azilu u BiH, informacije o osobi iz člana 2. ovog Pravilnika se ne trebaju proslijediti njegovoj zemlji porijekla, bez prethodnog ovlaštenja koje daje ta osoba ili njen zakonski zastupnik.
(2) Na svaku obradu podataka iz evidencija o ovim osobama primjenjuju se odredbe o principima zaštite podataka koje se primjenjuju u BiH.
(3) U slučaju sumnje o primjeni stava (1) i (2) ovoga člana, organ u postupanju je dužan obratiti se Ministarstvu i Ministarstvu sigurnosti za uputu.

Član 9.
(Načelo najboljeg interesa djeteta i jedinstvo porodice)

(1) Ministarstvo i ostala nadležna tijela u BiH osiguravaju da se u svim radnjama koje se tiču djeteta, prvenstveno vodi računa o najboljem interesu djeteta, te

da su sva prava djeteta zaštićena u skladu sa pozitivnim propisima BiH i međunarodnim instrumentima.

(2) Dijete se prijavljuje u skladu sa pozitivnim propisima u BiH i od rođenja ima pravo na ime i ostale podatke koji se mogu utvrditi po njegovom rođenju a koji su bitni za identifikaciju djeteta i ostvarivanje njegovih drugih prava.

(3) Ministarstvo i ostala nadležna tijela u BiH dužni su osigurati poštovanje načela jedinstva porodice, u svim situacijama koje uključuju osobe iz člana 2. i 10. ovog Pravilnika.

III - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 10.
(Osobe zaštićene članom 85. Zakona)

(1) Osobe koje imaju pravo na međunarodnu zaštitu, na osnovu propisa donesenih od strane Vijeća ministara BiH, u suradnji sa UNHCR-om, u slučaju masovnog priliva, ostvaruju pravo na upis činjenica o ličnom stanju na način i pod uslovima propisanim ovim Pravilnikom.

(2) Karton izdat u skladu sa propisima, donesenim na osnovu člana 85. Zakona, služi kao identifikacioni dokument u svrhu ostvarivanja prava po ovom Pravilniku.

Član 11.
(Tumačenje Pravilnika)

Za tumačenje i provođenje odredbi ovog Pravilnika nadležno je Ministarstvo.

Član 12.
(Stupanje na snagu)

Ovaj Pravilnik stupa na snagu osmog (8) dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku BiH“.

Broj 01-41-2346-591/07
2007. godine
Sarajevo

Ministar
dr. Safet Halilović, s.r.

Na osnovu člana 12. stav (1) alineja 10) Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 5/03, 42/03, 26/04, 42/04) i članova 3. i 11. Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, ministar za ljudska prava i izbjeglice donosi

PRAVILNIK O NAČINU RADA I FUNKCIONISANJU PRIHVATNIH CENTARA U BOSNI I HERCEGOVINI

I - OPŠTE ODREDBE

Član 1.
(Predmet Pravilnika)

Prihvatni centri u Bosni i Hercegovini osnovani su s ciljem zbrinjavanja i smještaja izbjeglica sa priznatim statusom, lica sa statusom privremenog prihvata u Bosni i Hercegovini i lica sa privremenim boravkom iz humanitarnih razloga (u daljem tekstu: korisnici Prihvatnog centra).

Član 2.
(Zabrana diskriminacije)

Prihvatni centri u Bosni i Hercegovini su multietničkog, multikulturnog i multireligijskog karaktera, i bilo koji oblik diskriminacije u pogledu zemlje porijekla, rase, boje kože, pola, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog ili socijalnog porijekla, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovinskog statusa, dobi, psihičke ili fizičke invalidnosti ili nekog drugog razloga, neće se tolerisati unutar prihvatnih centara.

Član 3.
(Jedinstvo porodice)

Ministarstvo za ljudska prava i izbjegliceBiH (u daljem tekstu: Ministarstvo) dužno je osigurati poštovanje principa jedinstva porodice u svim situacijama koje se tiču korisnika prihvatnih centara.

Član 4.
(Princip najboljeg interesa djeteta)

Ministarstvo će osigurati da se, u svim radnjama koje se tiču djeteta, prvenstveno vodi računa o najboljem interesu djeteta, te da su sva prava djeteta zaštićena u skladu sa zakonskim propisima u BiH i međunarodnim standardima.

Član 5.
(Osobe sa posebnim potrebama)

Ministarstvo će učiniti dodatne napore da osobama sa posebnim potrebama (maloljetnici, maloljetnici bez pratnje, invalidi, starije osobe, osobe koje su pretrpjele mučenje, silovanje ili sličnu traumu, samohrani roditelji i trudnice) omogući smještaj i zbrinjavanje u skladu sa njihovim potrebama.

II - FUNKCIONISANJE PRIHVATNIH CENTARA

Član 6.
(Objekti za smještaj)

(1) Prihvatni centri se sastoje od objekata za smještaj korisnika Prihvatnog centra i upravne zgrade.
(2) Objekti su priključeni na javnu elektro–mrežu, javni vodovod, kanalizaciju i lokalni put.

Član 7.
(Upravnik Prihvatnog centra)

(1) Upravnik Prihvatnog centra rukovodi Prihvatnim centrom.
(2) Upravnik Prihvatnog centra obavlja poslove na osnovu ugovora o djelu.
(3) U odsustvu upravnik Prihvatnog centra imenuje osobu koja će ga mijenjati za vrijeme trajanja odsustva.

Član 8.
(Osoblje Prihvatnog centra)

Pored upravnika Prihvatnog centra, o radu i funkcionisanju Prihvatnog centra brine se i drugo osoblje Prihvatnog centra, zaposleno na osnovu ugovora o djelu.

Član 9.
(Saradnja Ministarstva i prihvatnih centara)

(1) Saradnja između Ministarstva i upravnika Prihvatnog centra obavlja se preko Sektora za izbjeglice, raseljene osobe i stambenu politiku, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH.
(2) Lica iz člana 7. i 8. ovog pravilnika svoje aktivnosti koordiniraju sa rukovodiocem Sektora za izbjeglice, raseljene osobe i stambenu politiku, Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice BiH, odnosno osobom koju on ovlasti.

Član 10.
(Obaveze upravnika i osoblja Prihvatnog centra)

Upravnik i osoblje zaposleno u Prihvatnom centru obavezni su poštovati prava korisnika Prihvatnog centra.

Član 11.
(Vijeće Prihvatnog centra)

(1) S ciljem uključivanja korisnika Prihvatnog centra u donošenje odluka bitnih za rad Prihvatnog centra, osnovano je Vijeće Prihvatnog centra.
(2) Vijeće Prihvatnog centra sastoji se od predstavnika korisnika Prihvatnog centra, s tim da se vodi računa da u sastavu Vijeća korisnici Prihvatnog centra budu proporcionalno zastupljeni po polu i grupama.
(3) Na prijedlog upravnika Prihvatnog centra Vijeće Prihvatnog centra sastaje se najmanje jednom mjesečno, gdje zajedno sa upravnikom Prihvatnog centra, predstavnicima nevladinih organizacija i UNHCR-om razmatra prijedloge i odluke bitne za rad Prihvatnog centra.
(4) Zapisnici o održanim sastancima Vijeća Prihvatnog centra dostavljaju se Ministarstvu.

III - PRAVA I OBAVEZE KORISNIKA PRIHVATNIH CENTARA

Član 12.
(Smještaj)

(1) Korisnici Prihvatnog centra, nakon priznavanja statusa od strane Ministarstva sigurnosti BiH i dobivanja identifikacionog kartona (izbjeglički karton, karton privremenog prihvata, validna putna isprava sa naljepnicom dozvole boravka

(identifikacioni dokument za osobe sa boravkom iz humanitarnih razloga), smještaju se u Prihvatni centar.

(2) Nalog za smještaj može izdati samo resorni pomoćnik ministra.

(3) Korisnici Prihvatnog centra se smještaju u Prihvatni centar koji u tom trenutku raspolaže slobodnim kapacitetima za prihvat ovih osoba, a prema razmještaju koji utvrđuje Ministarstvo.

Član 13.
(Prava korisnika prihvatnih centara)

(1) Za vrijeme boravka u Prihvatnom centru korisnici Prihvatnog centra ostvaruju pravo na smještaj, hranu, sredstva za higijenu, ljekarsku pomoći i obrazovanje.

(2) Ostale usluge koje će se omogućiti korisnicima Prihvatnog centra su: prevoz do zdravstvenih i obrazovnih ustanova, besplatna pravna pomoć, školski pribor, usluge socijalnog radnika i novčana naknada za svježu hranu.

Član 14.
(Dezinfekcija i deratizacija objekata)

(1) Ministarstvo potpisuje ugovore sa ovlaštenim pravnim subjektima o obavljanju periodičnih dezinfekcija i redovnih deratizacija.

(2) Upravnik Prihvatnog centra se obavezuje da kontroliše obavljanje periodičnih dezinfekcija i redovne deratizacije objekata u sastavu Prihvatnog centra, prema zakonski utvrđenim standardima, i o tome izvještava Ministarstvo.

Član 15.
(Ljekarska pomoć)

(1) U ambulanti prihvatnih centara, tri dana u sedmici po dva sata, odnosno pet dana u sedmici po četiri sata, ordinira ljekar opšte prakse.

(2) Akutni slučajevi, u poslijepodnevnim satima i u dane kad ljekar ne ordinira u Prihvatnom centru, se voze službenim automobilom Prihvatnog centra u dežurne zdravstvene ustanove.

Član 16.
(Pravo na lijekove)

(1) Korisnici Prihvatnog centra ostvaruju pravo na redovne lijekove ukoliko se radi o hroničnom oboljenju, a na osnovu ljekarskog nalaza i recepta, kao i lijekove neophodne u akutnim stanjima.

(2) Upravnik Prihvatnog centra je dužan obezbjediti blagovremenu nabavku lijekova za hronične bolesnike iz apoteke sa kojom Ministarstvo ima potpisan ugovor.

Član 17.
(Sistematski pregledi)

(1) Ministarstvo potpisuje ugovor sa zdravstvenim ustanovama o obavljanju šestomjesečnih sistematskih pregleda korisnika Prihvatnog centra, ş ciljem prevencije i suzbijanja zaraznih bolesti, koje podliježu obaveznom prijavljivanju, prevenciji malignih oboljenja, AIDS-a i tuberkoloze.
(2) Na osnovu potpisanog ugovora, zdravstvene ustanove organizuju i obavezne imunizacije protiv dječijih zaraznih bolesti.
(3) O obavljenim sistematskim pregledima i imunizacijama zdravstvena ustanova dužna je podnijeti izvještaj Ministarstvu.

Član 18.
(Osnovno obrazovanje)

(1) Osnovno obrazovanje za djecu korisnike Prihvatnog centra je obavezno u skladu sa važećim zakonskim propisima BiH, a imaju mogućnost i nastavka školovanja.
(2) Djeca korisnici Prihvatnog centra imaju besplatne kupone za đački prevoz do škole i nazad i osiguranje školskog pribora.

Član 19.
(Saradnja sa nevladinim organizacijama)

Ministarstvo će od nevladinih organizacija, putem potpisanih sporazuma i protokola o saradnji, zatražiti pomoć za korisnike Prihvatnog centra, a posebno kroz projekte o savjetovanju i zaštiti žena, s posebnim osvrtom na planiranje porodice, trudnoću, porođaj i materinstvo, obrazovanje djece, stručno obučavanje, sanitarno-higijensku zaštitu itd.

Član 20.
(Usluge socijalnog radnika)

(1) Na osnovu potpisanih sporazuma sa nevladinim organizacijama o pružanju pomoći za korisnike Prihvatnog centra, u Prihvatnom centru svakodnevno je prisutan socijalni radnik.

(2) Obaveza socijalnog radnika je da obavlja razgovore sa korisnicima Prihvatnog centra kada oni imaju potrebe za tim.
(3) U slučaju kršenja odredbi Pravilnika o kućnom redu, prije izricanja mjere udaljenja iz Prihvatnog centra, upravnik Prihvatnog centra će od socijalnog radnika zatražiti stav i stručno mišljenje u vezi s tim.

Član 21.
(Obaveze korisnika prihvatnih centara)

Korisnici Prihvatnog centra obavezni su poštovati pravni sistem u BiH i ponašati se u skladu sa njim.

Član 22.
(Obaveza poštovanja Pravilnika o kućnom redu)

(1) U toku boravka u Prihvatnim centrima korisnici Prihvatnog centra su dužni poštovati odredbe Pravilnika o kućnom redu u prihvatnim centrima u Bosni i Hercegovini.
(2) Sa odredbama Pravilnika o kućnom redu korisnici Prihvatnog centra biće upoznati prilikom smještaja u Prihvatni centar, a dužni su potpisati i izjavu da su upoznati sa svim odredbama Pravilnika i da će isti poštovati.

Član 23.
(Obavještavanje MUP-a)

(1) U slučaju ponašanja koje indicira vršenje krivičnih dijela, i u slučaju remećenja javnog reda i mira u Prihvatnom centru od strane korisnika Prihvatnog centra, obaveza upravnika Prihvatnog centra je da obavijesti najbližu Stanicu javne bezbjednosti i o tome sačini službenu zabilješku, koju odmah prosljeđuje pismeno Ministarstvu.
(2) Kod posebno hitnih, važnih i osjetljivih slučajeva iz prethodnog stava, upravnik Prihvatnog centra će odmah telefonom obavijestiti odgovornu osobu u Ministarstvu.

Član 24.
(Odluka o udaljenju iz Prihvatnog centra)

Ministarstvo će, nakon upućenog prijedloga za udaljenje iz Prihvatnog centra od strane upravnika Prihvatnog centra, cijeneći sve okolnosti pojedinačnog slučaja, u što kraćem roku donijeti odluku o udaljenju iz Prihvatnog centra za korisnika Prihvatnog centra, a u slučaju ponašanja koje indicira vršenje krivičnih djela,

remećenja javnog reda i mira u Prihvatnom centru ili nepoštovanja Pravilnika o kućnom redu.

Član 25.
(Izvještavanje Ministarstva)

Upravnik Prihvatnog centra je obavezan da Ministarstvu dostavlja mjesečne izvještaje o radu i funkcionisanju Prihvatnog centra.

Član 26.
(Obilazak Prihvatnih centara od strane Ministarstva)

Predstavnici Ministarstva dužni su, u skladu sa godišnjim Planom rada, vršiti obilazak prihvatnih centara i o zatečenom stanju sačiniti službenu zabilješku, sa prijedlogom mjera za otklanjanje nedostataka i unaprjeđenja stanja u prihvatnim centrima.

Član 27.
(Evidencije)

Osoblje zaposleno u prihvatnim centrima obavezno je, iz djelokruga svoga rada, voditi evidencije o:

(a) korisnicima Prihvatnog centra i njihovom statusu,
(b) svim važnijim događajima koji su se desili u posljednja 24 časa,
(c) evidentiranim službenim obilascima Prihvatnog centra od strane pripadnika policije, razlozima dolaska, kao i mjerama koje su preduzeli prema korisnicima Prihvatnog centra,
(d) ulascima drugih lica u krug Prihvatnog centra,
(e) dužim odsustvovanjima korisnika Prihvatnog centra iz Prihvatnog centra,
(f) isporuci hrane i isplati novčane naknade za svježu hranu,
(g) obavljenim razgovorima sa korisnicima Prihvatnog centra koji su narušavali kućni red, kao i evidencije o preduzetim mjerama (usmenim i pismenim opomenama),
(h) održavanju higijene zajedničkih prostorija,
(i) odvozu smeća iz Prihvatnog centra
(j) izdatim lijekovima iz apoteke Prihvatnog centra,
(k) obavljenoj dezinfekciji i deratizaciji,
(l) kvarovima na elektro i vodo instalacijama, kao i drugim nedostacima na objektima u krugu Prihvatnog centra,
(m) korištenju službenih automobila i drugim važnim okolnostima.

IV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 28.
(Provođenje Pravilnika)

Za provođenje ovog pravilnika odgovorno je Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH.

Član 29.
(Stupanje na snagu)

Ovaj pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Datum: 26. juli 2006. godine
Ministar za ljudska prava i izbjeglice
Mirsad Kebo, s.r.

PROTOKOL
O
PRIJENOSU ODREĐIVANJA STATUSA IZBJEGLICE I DRUGIH ODGOVORNOSTI VEZANIH ZA AZIL SA UNHCR-a NA MINISTARSTVO SIGURNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

Član 1.
Definicije

Sljedeći definirani pojmovi se koriste u ovom Protokolu:

"Pravilnik" se odnosi na Pravilnik o azilu u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 26/04).

"Ministarstvo" se odnosi na Ministarstvo sigurnosti u Bosni i Hercegovini.

"Sektor" se odnosi na Sektor za azil u okviru Ministarstva.

"Prijenos" se odnosi na transfer odgovornosti za postupak određivanja statusa izbjeglice i na dostavljanje informacija i kopija dokumentacije iz pojedinačnih predmetnih spisa.

"Zakon" se odnosi na Zakon o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj 29/03 i 04/04).

Član 2.
Svrha Protokola

Protokol detaljno regulira način prijenosa u skladu sa Zakonom, Pravilnikom i Proceduralnim standardima za određivanje izbjegličkog statusa prema mandatu UNHCR-a (u daljem tekstu: UNHCR-ovi proceduralni standardi).

Član 3.
Opće odredbe

BiH je po sukcesiji država potpisnica Konvencije o statusu izbjeglica iz 1951. godine i njenog Protokola iz 1967. godine (u daljem tekstu: Konvencija iz 1951. godine). Ustav države precizira da će se prava iz Konvencije iz 1951. godine kao i spektar drugih međunarodnih i europskih instrumenata ljudskih prava "osigurati svim osobama u Bosni i Hercegovini bez diskriminacije po bilo kom osnovu".

Prema članu III 1(f) državnog ustava, politika i reguliranje pitanja imigracije, izbjeglica i azila je u nadležnosti institucija BiH.

U nedostatku državnog kapaciteta koji bi osiguravao postojanje jednog funkcionalnog azilskog sistema, UNHCR provodi postupak određivanja izbjegličkog statusa u ime nadležnih vlasti BiH. Radi obavljanja svoje nadzorne funkcije, UNHCR će i dalje uživati neodložan i neometan pristup tražiteljima azila u svim fazama postupka sukladno Konvenciji iz 1951. godine, Protokolu iz 1967. godine i odredbama Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu.

Akcionim planom u oblasti imigracije i azila (usvojen od strane Vijeća Ministara BiH 06.04.2004. godine), projektom CARDS Europske unije iz 2003. godine ("Podrška izgradnji kapaciteta za postupanje po zahtjevima za odobrenje azila i tretman osoba koje traže azil u Bosni i Hercegovini") i Pod-sporazumom između Ministarstva i UNHCR-a (04/AB/BSN/CM/270(e)), definirano je da će se odgovornost određivanja statusa izbjeglice prenijeti sa UNHCR-a na Ministarstvo do 30. juna 2004. godine.

Član 4.
Period prijenosa

Dogovoreno je da će od 1. jula 2004. godine Ministarstvo primati i obrađivati sve zahtjeve za azil onih osoba koje zatraže zaštitu u BiH. Odluke o ovim zahtjevima će donositi Sektor u suradnji sa UNHCR-om, kao što je propisano Zakonom i Pravilnikom.

Dogovoreno je da će UNHCR obraditi sve zahtjeve za azil koji su podneseni i registrirani u UNHCR-u do 30. juna 2004. godine u skladu sa UNHCR-ovim proceduralnim standardima. Na taj način UNHCR ostaje odgovoran za sve žalbe uložene na prvostepene odluke donesene po zahtjevima za azil koji su podneseni i registrirani u UNHCR-u do 30. juna 2004. godine. Sektor će moći učestvovati u postupku koji provodi UNHCR u vezi sa zahtjevima za azil zaprimljenim i registriranim do 30. juna 2004. godine u slučaju kada prvostepeni intervju nije obavljen do potpisivanja ovog Protokola.

Dakle, jedan određeni vremenski period će postojati dva paralelna postupka odlučivanja dok sve odluke po zahtjevima za azil koje je UNHCR primio do 30. juna 2004. godine ne postanu konačne i pravosnažne, a najkasnije do 31. decembra 2005. godine. Iznimno, UNHCR-u će se omogućiti da vodi postupak po žalbi do donošenja konačne i pravosnažne odluke čak i nakon 31. decembra 2005. godine.

UNHCR će tražiteljima azila koji su registrirani u UNHCR-u izdati potvrdu za tražitelja azila (pismo zaštite). U pismu zaštite se potvrđuje da je nositelj pisma tražitelj azila o čijem zahtjevu za azil odlučuje UNHCR, te da se stoga to lice smatra osobom o kojoj skrbi UNHCR, pa on posebice treba biti zaštićen od prisilnog povratka u zemlju za koju tvrdi da će tamo biti suočen sa prijetnjom po njegov život ili slobodu, do donošenja konačne odluke o njegovom izbjegličkom statusu.

Član 5.
Ustupanje informacija o priznatim izbjeglicama

Dogovoreno je da će Ministarstvo prihvatiti odluke koje je donio UNHCR u skladu sa odgovarajućim međunarodnim instrumentima, Zakonom, Pravilnikom i ovim Protokolom.

U tu svrhu, dogovoreno je da UNHCR dostavi Ministarstvu kopije sljedećih informacija (dokumenata) iz predmetnog spisa o određivanju izbjegličkog statusa, ako su iste dostupne, vezano za svaku pojedinačnu odluku o priznatom statusu izbjeglici koji trenutno boravi u BiH:

- obrazac o registraciji,
- lična dokumenta,
- redigirana rješenja/procjene slučaja u prvostepenoj instanci,
- redigirana rješenja/procjene slučaja u drugostepenoj instanci ako je vođen drugostepeni postupak,
- informaciju o zemlji porijekla koja je dostupna u javnom domenu,
- obavijest o donesenoj odluci.

UNHCR će osigurati prijevod na jedan od službenih jezika BiH, redigiranih rješenja/procjena slučajeva odlučenih u prvostepenoj instanci i odlučenih u drugostepenoj instanci, ako je vođen drugostepeni postupak, kao i prijevod obavijesti o donesenoj odluci. Dostava prijevoda neće utjecati na pristup pravima priznatih izbjeglica.

Također je dogovoreno da se Ministarstvo može obratiti UNHCR-u pismenim zahtjevom za dodatnim informacijama iz predmetnog spisa. U skladu sa UNHCR-ovim proceduralnim standardima, u ovakvom zahtjevu treba navesti svrhu traženja date informacije.

Član 6.
Ustupanje informacija o konačno odbijenim tražiteljima azila

UNHCR će Ministarstvu ustupiti spisak tražitelja azila, uključujući i članove porodica podnositelja zahtjeva čiji su zahtjevi konačno odbijeni, zajedno sa raspoloživim generalijama, što uključuje: puno ime (ime i prezime), spol, nacionalnost, datum rođenja, mjesto rođenja, zadnje mjesto prebivališta, zadnju poznatu adresu u BiH i datum kada je konačno i pravosnažno odbijen zahtjev.

UNHCR će dostaviti činjenice koje su se pojavile tokom UNHCR-ove procjene koje sugeriraju da postoji osnovana sumnja da data osoba može biti izložena mučenju ili nekom drugom nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju ako bude vraćena ili protjerana na granicu teritorije u skladu sa članovima 60. i 79. Zakona. UNHCR će takve činjenice dostaviti Sektoru kako bi Sektor mogao razmotriti da li je prikladno naložiti izdavanje dozvole za privremeni boravak iz humanitarnih razloga u skladu sa članom 79. Zakona.

Uz dostavljene informacije navedene u stavu 2. ovog člana, dogovoreno je da će UNHCR dostaviti Ministarstvu kopije informacija (dokumenata) koje se nalaze u predmetnom spisu o određivanju izbjegličkog statusa, gdje je to primjenjivo, kao što je nabrojano u članu 5. ovog Protokola. Ministarstvo se može obratiti UNHCR-u pismenim zahtjevom za dodatnim informacijama iz predmetnog spisa. U skladu sa UNHCR-ovim proceduralnim standardima, u ovakvom zahtjevu treba navesti svrhu traženja date informacije.

Član 7.
Ustupanje informacija o zaključenim predmetima

Osim informacija koje će biti dostavljene u skladu sa članovima 5. i 6. Protokola, UNHCR će Sektoru dati spisak imena i generalija, ako su dostupne, za osobe čiji se zahtjev za azil smatra zaključenim. Spomenuto će uključiti slučajeve:

- izbjeglice koje su preseljene u treće zemlje,
- izbjeglice koje su se dobrovoljno vratile u zemlju porijekla,
- tražitelje azila za koje se smatra da su odustali od zahtjeva.

Generalije o izbjeglicama i tražiteljima azila, uključujući i o članovima porodica podnositelja zahtjeva, sadržavat će slijedeće raspoložive podatke: puno ime (ime i prezime), spol, nacionalnost, datum rođenja, mjesto rođenja, zadnje mjesto prebivališta, zadnju poznatu adresu u BiH, datum kada je odlučeno o statusu i datum odlaska iz BiH, kada je to primjereno.

Član 8.
Ustupanje informacija o predmetima koji su u toku

UNHCR će Ministarstvu dostaviti spisak osoba čiji su zahtjevi za azil registrirani prije 30. juna 2004. godine i trenutno su u procesu procjene od strane UNHCR-a. Spisak tražitelja azila, uključujući i članove porodica podnositelja zahtjeva, sadržavat će sljedeće raspoložive podatke: puno ime (ime i prezime), spol, nacionalnost, datum rođenja, mjesto rođenja, zadnje mjesto prebivališta, datum kada je odlučeno o statusu, sadašnju adresu i broj pisma zaštite.

Član 9.
Zahtjevi za azil koji će se ubuduće podnositi Sektoru

U skladu sa članom 27. stav 2. Pravilnika, Sektor će mjesečno UNHCR-u dostavljati kopije obrazaca za registraciju onih osoba čije je zahtjeve Sektor registrirao nakon 1. jula 2004. godine.

Po zaprimanju kopija obrazaca za registraciju, UNHCR će provjeriti postoji li ikakva UNHCR-ova evidencija o datom tražitelju azila i o tome obavijestiti Sektor.

Član 10.
Pomoć UNHCR-a pri osnivanju biblioteke izbjegličkog prava i sakupljanju informacija o zemlji porijekla

U cilju uspostave biblioteke izbjegličkog prava u okviru Sektora, UNHCR će i nakon primopredaje, sve dotle dok za to bude imao mogućnosti, nastaviti prevoditi i opskrbljivati Sektor relevantnim dokumentima u vezi sa izbjegličkim pravom. Osim toga, UNHCR će i dalje pomagati Sektoru da sistematski sakupi sve relevantne informacije o zemlji porijekla koje su neophodne za određivanje izbjegličkog statusa.

Član 11.
Pomoć UNHCR-a tokom postupka određivanja statusa izbjeglice

Nakon prijenosa, dok Sektor ne uspostavi neophodne kapacitete, UNHCR može, po zamolbi Sektora, omogućiti korištenje svojih prostorija u svrhu intervjuiranja tražitelja azila. Ovakvo ustupanje prostorija na određeno vrijeme će biti predmetom pažljivog usaglašavanja između UNHCR-a i Sektora.

Pored učesničke uloge UNHCR-a u azilskom postupku u skladu sa članom 27. Pravilnika i relevantnim odredbama Zakona, UNHCR je spreman pomoći

službenicima Sektora pri izvršavanju njihovih dužnosti tijekom azilskog postupka. UNHCR će ovu pomoć osigurati kao nastavak svog programa za izgradnju kapaciteta.

Nadalje, kao nastavak programa obuke na radnom mjestu, dogovoreno je da će UNHCR osigurati za Sektor prevedena, izdata rješenja/procjene za deset (10) konačno odbijenih zahtjeva za azil, prema odabiru UNHCR-a.

Član 12.
Povjerljivost podataka

U skladu sa članom 77. Zakona i članovima 11. i 41. Pravilnika, svi podaci o tražiteljima azila, izbjeglicama i osobama zaštićenim članom 79. Zakona do kojih dođu nadležni organi vlasti u postupku azila, smatrat će se povjerljivim.

Član 13.
Međusobna suradnja

Sva pitanja koja proisteknu tijekom implementacije ovog Protokola, a koja nisu drugačije uređena ovim Protokolom, riješit će se prijateljski i u duhu dobre suradnje između UNHCR-a i Ministarstva.

Član 14.
Stupanje na snagu

Ovaj Protokol stupa na snagu na dan potpisivanja od strane Ministarstva i UNHCR-a.

Datum: 29.12.2004.	Datum: 29.12.2004.
Ministar sigurnosti	Predstavnik UNHCR-a u BiH
Bariša Čolak, s.r.	Udo Janz, s.r.
Broj: 01-02-754/04	

S ciljem provođenja politike međunarodne zaštite na način propisan Zakonom o boravku i kretanju stranaca i azilu, Zakonom o ministarstvima i drugim organima uprave u BiH, Pravilnikom o azilu u BiH, Odlukom o privremnom određivanju nadležnosti, Odlukom Vijeća ministara o produženju privremnog prihavata za osobe sa Kosovu i Uputstvom o produženju statusa privremnog prihvata u Bosni i Hercegovini osoba iz Srbije i Crne Gore sa posljednjim prebivalištem na Kosovu;

Uzimajući u obzir potrebu da se omogući nesmetan pristup pripadajućim pravima, ali istovremeno izvrši racionaliziranje upotrebe smještajnih kapaciteta za osobe pod privremnim prihvatom i osoba koje su podnijele i zahtjev za azil u Bosni i Hercegovin za vrijeme dok su uživali status privremenog prihvata u BiH:

Dole navedene potpisnice dogovorile su se da sačine:

PROTOKOL
O MEĐUSOBNIM OBAVEZAMA U OSIGURANJU PRISTUPA PRAVIMA OSOBA POD PRIVREMENIM PRIHVATOM I OSOBA KOJE SU PODNIJELE ZAHTJEV ZA AZIL ZA VRIJEME TRAJANJA STATUSA PRIVREMENOG PRIHVATA U BOSNI I HERCEGOVINI

I - STRANE U PROTOKOLU I PREDMET PROTOKOLA

1. Ovaj Protokol je sačinjen između Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice (u daljem tekstu: MLJPI), Ministarstva sigurnosti (u daljem tekstu: MS) i Predstavništva UNHCR-a u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: UNHCR).

2. Protokolom se uređuju međusobne obaveze u osiguranju pristupa pravima osoba sa Kosova koje imaju pravo na privremeni prihvat u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH), a koje su podnijele, ili će u toku trajanja privremenog prihvata u BiH, podnijeti zahtjev za azil. Ovaj Protokol također uređuje međusobnu saradnju između MLJPI i MS pri osiguranju pristupa pravima ovih osoba do momenta pravosnažnosti odluke po zahtjevu za azil, te ulogu UNHCR-a.

II - USLOVI KORIŠTENJA PC "SALAKOVAC" PC "GORINČANI" I PC "RAKOVICA"

1. MLJPI se obavezuje da će upravljati PC "Gorinčani" sve dok se korisnici smještaja u ovom prihvatnom centru na organiziran način i po dogovoru između potpisnica Protokola ne premjeste u preostala dva prihvatna centra, a najkasnije

do prestanka važenja statusa privremenog prihvata u BiH. MLJPI i MS, u suradnji sa UNHCR-om, u cilju racionaliziranja smještajnih kapaciteta, a time i smanjenja troškova u osiguranju pristupa pravima za predmetne kategorije stranaca u BiH, poduzet će sve neophodne mjere u cilju što skorijeg zatvaranja PC "Gorinčani" i razmještanja osoba koja borave u ovom centru prioritetno u PC "Rakovica" te potom u PC "Salakovac".

2. Uvažavajući način i svrhu za koju je organiziran Centar "Gorinčani" u Bosanskom Petrovcu, prije eventualnog donošenja odluke o zatvaranju PC "Gorinčani" ili davanja istoga u druge svrhe nekoj drugoj instituciji ili organizaciji, MLJPI se obavezuje da prioritetno i u pismenoj formi ponudi MS stavljanje na korištenje sadašnjih kapaciteta ovog centra ukoliko MS iskaže potrebu za smještaj tražioca azila u PC "Gorinčani".

3. MLJPI je saglasan da se kapaciteti PC "Salakovac", po pribavljenom odobrenju ovog Ministarstva, koriste i za smještaj osoba koje su tražitelji azila u BiH dok je na snazi režim privremenog prihvata osoba sa Kosova u BiH.

4. MLJPI se obavezuje da i nakon isteka režima privremenog prihvata omogući dalje korištenje smještajnih kapaciteta u PC " Salakovac" za osobe koje su podnijele zahtjev za azil u toku trajanja statusu privremenog prihvata u BiH, sve dok se ne donese pravosnažno rješenje o njihovom zahtjevu. Uz finansijsku podršku MS ili putem pod-ugovora sa UNHCR-om, osiguraće se jednaki uslovi smještaja za ove osobe pod uslovom da iz razloga popunjenosti kapaciteta oni ne mogu biti smješteni u PC "Rakovica".

5. MS je saglasan da se kapaciteti PC "Rakovica" kod Sarajeva, po pribavljenom odobrenju ovog Ministarstva, koriste i za smještaj osoba sa priznatim statusom izbjeglice ili sa statusom privremenog prihvata, a u cilju zbrinjavanja osoba pod međunarodnom zaštitom i racionalnog korištenja raspoloživih smještajnih kapaciteta, rukovodeći se najboljim interesima ovih osoba, a naročito specijalnim potrebama ovih osoba koje nisu dostupne na drugoj lokaciji.

6. MS se obavezuje da nakon što se ukažu slobodni smještajni kapaciteti u PC "Rakovica" bez odlaganja izvrši premještanje tražioca azila koji su smješteni u PC "Salakovac" u skladu sa odredbama Protokola.

7. MLJPI i MS, u suradnji sa UNHCR-om, će se međusobno dogovarati o daljem razmještanju osoba koje su u toku trajanja privremenog prihvata tražile azil u BiH, a koje su smještene u PC "Salakovac" i PC "Rakovica", vodeći se prvenstveno

interesima tih lica, principom jedinstva porodice i najboljim interesom djeteta, ali uvažavajući i objektivne mogućnosti potpisnica.

8. Pravila o kućnom redu u prihvatnom centru se odnose na sve korisnike centra bez obzira na njihov status i osobe smještene u prihvatnom centru su dužne da ih se pridržavaju.

III - USLOVI FINASIRANJA PC "GORINČANI", PC "RAKOVICA" I PC "SALAKOVAC"

1. MLJPI je saglasan da u toku trajanja privremenog prihvata snosi sve troškove vezano za smještaj, ishranu i snabdijevanje higijenskim potrepštinama osoba koje su smještene u PC "Gorinčani" i PC "Salakovac" bez traženja naknade za te troškove od strane MS.

2. Do kraja 2007. godine, MS i MLJPI su saglasni da se plaćanje troškova vezanih za smještaj, ishranu i snabdijevanje higijenskim potrepštinama za sve osobe smještene u postojećim prihvatnim centrima osiguraju u okviru budžetskih fondova za 2007. godinu ministarstva koje upravlja odgovarajućim prihvatnim centrom ili pod-ugovora sa UNHCR-om.

3. MLJPI i MS su također saglasni da će izvršiti potraživanje odgovarajućih budžetskih sredstava za 2008. godinu, a po potrebi i duže, u cilju učešća u podmirenju troškova redovnog održavanja prihvatnog centra, ishrane i troškova higijenskih potrepština u srazmjeri koja odgovara broju osoba pod međunarodnom zaštitom o kojima u okviru zakonskih nadležnosti je dužno da zaštiti svaki od ministarstava pojedinačno. U troškove redovnog održavanja se ne uračunavaju troškovi plata zaposlenih. U skladu sa zakonskim obavezama, MS je dužno da planira i snosi troškove za tražioce azila, a MLJPI je dužno da planira i snosi troškove za osobe pod privremenim prihvatom, osobe sa priznatim statusom izbjeglice i privremenim boravkom iz humanitarnih razloga priznatog u postupku azila.

IV - PRISTUP PRAVIMA

1. Osobe koje su pod privremenim prihvatom i koje su podnijele zahtjev za azil u BiH, tretiraju se kao tražioci azila dok se o njihovom zahtjevu ne donese pravosnažno rješenje. Ako MS pravosnažnom odlukom odbije zahtjev za azil prije isteka privremenog prihvata u BiH, ta lica imaju mogućnost uživati prava po osnovu privremenog prihvata dok god ta zaštita traje prema odluci Savjeta Ministara.

2. MS je dužno da osigura licima koja su organizirano smještena u neki od prihvatnih centara u BiH, a u toku trajanja privremenog prihvata traže azil u BiH, pristup pravima na način i pod uslovima propisanim Pravilnikom o azilu u BiH.

3. MS se obavezuje uredno izmiriti sve troškove proistekle iz usluga osnovne zdravstvene zaštite koje su pružene od 1. jula 2007. godine tražiocima azila smještenim u PC "Gorinčani" i PC "Salakovac".

4. MS se obavezuje hitno sklopiti ugovore sa odgovarajućim zdravstvenim ustanovama ili liječnicima na način na koji je to već učinilo MLJPI, a u cilju osiguranja pristupa osnovnoj zdravstvenoj zaštiti tražitelja azila koji su smješteni u prihvatnim centrima kojima upravlja MLJPI.

5. MS je dužno osigurati pristup pravima tražitelja azila na način i pod uslovima propisan pozitivnim propisima u BiH koji se odnose na ove osobe.

6. MLJPI je dužno osigurati pristup pravima osoba pod privremenim prihvatom koja nisu tražila azil u BiH, osoba sa priznatim statusom izbjeglice i privremenim boravkom iz humanitarnih razloga priznatog u postupku azila, na način i pod uslovima propisanim pozitivnim propisima u BiH koji se odnose na ove osobe.

7. MS se obavezuje da odmah po saznanju obavijestiti MLJPI o promjeni statusa osoba pod međunarodnom zaštitom. UNHCR se obavezuje da na dan potpisivanja ovog Protokola dostavi MS i MLJPI spiskove osoba kojima je odobreno premještenje, ili su u procesu odobrenja premještenja u treće zemlje.

V - ZAVRŠNE ODREDBE

1. Ovaj Protokol stupa na snagu od dana potpisivanja.

2. Strane potpisnice Protokola su saglasne da uredno izvrše sve svoje obaveze nastale do potpisivanja ovog Protokola, a u skladu sa svojim zakonskim obavezama ili pod-ugovorima koji su na snazi.

3. S ciljem dosljedne provedbe Protokola strane potpisnice su saglasne da po potrebi, ali ne manje od dva puta mjesečno, održavaju koordinacijske sastanke na kojima će se međusobno obavještavati o provedbi Protokola i dogovarati se o rješenju problema i daljoj provedbi Protokola.

4. Strane potpisnice Protokola se obavezuju da sačine izvještaj o primjeni ovog protokola koji će biti podnesen Vijeću ministara petnaest (15) dana prije prestanka privremenog prihvat u BiH. Ova odredba ni na koji način neće uticati na pravo i obavezu potpisnica Protokola da nastavi sa izvještavanjem nadležnih institucija u BiH i međunarodnih organizacija, uključujući UNHCR, o daljoj provedbi ovog Protokola.

Datum: 22.08.2007. godine
Ministar za ljudska prava i izbjeglice
Dr. Safet Halilović, s.r.

Datum: 22.08.2007. godine
Ministar sigurnosti
Tarik Sadović, s.r.

Datum: 22.08.2007. godine
Predstavnik UNHCR-a u BiH
Naveed Hussain, s.r.

PROTOKOL
O PRUŽANJU BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

I - STRANE U PROTOKOLU

Protokol o pružanju besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu: Protokol) zaključen je između:

MINISTARSTVA SIGURNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE (u daljem tekstu: Ministarstvo)

i

UDRUŽENJA "VAŠA PRAVA"

(u daljem tekstu: strane u Protokolu).

II - PREDMET PROTOKOLA

Ovim Protokolom uređuju se međusobna prava i obaveze strana u Protokolu o pružanju besplatne pravne pomoći pri ostvarivanju prava korisnika usluga koja su u nadležnosti Ministarstva, a koja proizilaze iz Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik" br. 29-03), (u daljem tekstu Zakon), sljedećim kategorijama osoba: tražiteljima azila, priznatim izbjeglicama, osobama koje koje imaju pravo na privremeni boravak iz humanitarnih razloga na osnovu člana 79. Zakona, osobama koje imaju pravo na privremeni prihvat u Bosni i Hercegovini, osobama koje imaju pravo na zaštitu kao žrtve trgovine ljudima u BiH (u daljem tekstu: korisnici usluga).

III - MEĐUSOBNA PRAVA I OBAVEZE

Član 1.

Strane u Protokolu su saglasne da pravnici Udruženja "Vaša prava" - domaće nevladine organizacije - pružaju neovisnu besplatnu pravnu pomoć korisnicima usluga.

Član 2.

(1) Strane u Protokolu su saglasne da se sredstva za realizaciju aktivnosti koje su predmet ovog Protokola osiguraju putem donatorskih sredstava. U slučaju da Ministrrstvo sigurnosti osigura budžetska sredstva za pružanje ovakve pomoći, istim će pomoći realizaciju ovog Protokola i njegovu implementaciju od strane Udruženja "Vaša prava".
(2) Strane u Protokolu su saglasne da aktivno učestvuju u obezbjeđivanju sredstava iz stava 1. ovog člana Protokola.

Dio A - Prava i obaveze Ministarstva

Član 3.

(1) Ministarstvo će pružiti svu moguću podršku osoblju Udruženja "Vaša prava" u njihovom daljem profesionalnom usavršavanju u formi obuke i edukacije iz oblasti koja je predmet ovog Protokola.
(2) Ministarstvo će upoznati potencijalne korisnike usluga da imaju pravo na nezavisnu besplatnu pravnu pomoć koju će im pružiti pravnici Udruženja "Vaša prava".
(3) Ukoliko korisnik usluga bude tražio pravnu pomoć tokom postupka, službenici Ministarstva će kontaktirati pravnika Udruženja "Vaša prava" radi pružanja nezavisne pravne pomoći.
(4) Ministarstvo će obezbijediti usluge prevodioca korisnicima usluga prilikom pružanja pravne pomoći od strane pravnika Udruženja "Vaša prava".
(5) Ministarstvo će omogućiti pravnicima Udruženja "Vaša prava" pristup imigracionom centru, azilantskim centrima, centrima za zbrinjavanje žrtava trgovine ljudima ('sigurna kuća'), kao i drugim ustanovama specijalizovanim za prihvatanje stranaca.
(6) Ministarstvo će pruziti podršku radu Udruženja "Vaša prava" posebno kod podnošenja molbi, aplikacija, prijedloga projekata potencijalnim donatorima u cilju osiguranja finansijskih sredstava za realizaciju aktivnosti u vezi s ovim Protokolom.

Dio B - Prava i obaveze Udruženja "Vaša prava"

Član 4.

(1) Udruženje "Vaša prava" će svim korisnicima usluga pružiti besplatnu pravnu pomoć nezavisnu od uticaja ma kojeg državnog organa vlasti dok ima finansijskih sredstava za implementaciju Protokola.

(2) Udruženje "Vaša prava" će obavijestiti Ministarstvo za koji period raspolaže sa sredstvima za implementaciju ovog Protokola.
(3) Pod pružanjem pravne pomoći podrazumijeva se, između ostalog, sljedeće: davanje informacija u vezi s pravima i obavezama korisnika usluga; davanje pravnih savjeta, sastavljanje raznih podnesaka i dokumenata (zahtjeva, molbi, žalbi, predstavki, tužbi itd); pravno zastupanje korisnika usluga u svim upravnim, parničnim i drugim postupcima pred svim državnim organima, redovnim i drugim sudovima, kao i pružanje drugih oblika pravne pomoći korisnicima usluga u cilju zaštite njihovih prava i interesa.
(4) Pravnici Udruženja "Vaša prava" imaju pravo i dužnost da u skladu sa Zakonom i u okviru ovlaštenja dobijenih od korisnika usluga, preduzimaju sve radnje koje su po njihovoj ocjeni u interesu stranke kojoj se pruža pravna pomoć.
(5) S obzirom na UNHCR-ov mandat da nadzire primjenu odredaba iz Konvencije iz 1951. godine i Protokola iz 1967. godine o statusu izbjeglica, njegovu ulogu propisanu BiH zakonodavstvom i međunarodnim iskustvom u oblasti zaštite korisnika usluga, Udruženje "Vaša prava" će tražiti ekspertizu i postupati u skladu sa konsultacijama postignutim sa ovom organizacijom u sprovođenju aktivnosti zaštite gore navedenih korisnika. U slučajevima žrtava trgovine ljudima, Udruženje "Vaša prava" ce tražiti ekspertizu i drugih međunarodnih organizacija.
(6) Udruženje "Vaša prava" će voditi evidenciju korisnika usluga kojima je pružena besplatna pravna pomoć koja sadrži lične podatke, relevantne činjenice svakog slučaja kao i preduzete aktivnosti.
(7) Udruženje "Vaša prava" na zahtjev ministarstva dostaviće istom statističke podatke o korisnicima usluga besplatne pravne pomoći (kategorija korisnika i vrste usluga).
(8) U cilju osiguranja zaštite privatnosti i identiteta korisnika usluga u svim postupcima, pravnici Udruženja "Vaša prava" će primjeniti pravilo povjerljivosti.
(9) Udruženje "Vaša prava" će koordinirati rad osoblja koje će pružati besplatnu pravnu pomoć.
(10) Udruženje "Vaša prava" će dostaviti Ministarstvu listu pravnika kojima će se službenici Ministarstva obraćati radi pružanja besplatne pravne pomoći korisnicima usluga.
(11) Udruženje "Vaša prava" će odrediti osobu koja će kordinirati aktivnosti i sarađivati sa Ministarstvom u cilju implementacije ovog Protokola.

IV - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 5.

(1) Ovaj Protokol će se primjenjivati od dana potpisivanja.
(2) Svaka strana u Protokolu može otkazati ovaj Protokol pismeno. Protokol će prestati da važi po isteku 30 dana od dana prijema obavjštenja o njegovom otkazivanju.

Član 6.

(1) Ovaj Protokol je sačinjen u četiri (4) originalna primjerka, po dva (2) primjerka originala za svaku stranu potpisnicu Protokola.

Protokol je zaključen u Sarajevu dana 20. jula 2004. godine, što strane u Protokolu potvrđuju svojim potpisima na kraju Protokola.

Datum: 20.07.2004. godine	Datum: 20.07.2004. godine
Broj: 01-02-521/04	Broj: OUT #1092/04
Ministar sigurnosti	Udruženje "Vaša prava BiH"
Bariša Čolak, s.r.	Naida Zečević, s.r.

PROTOKOL
IZMEĐU MINISTARSTVA ZA LJUDSKA PRAVA I IZBJEGLICE BOSNE I HERCEGOVINE I UDRUŽENJA "VAŠA PRAVA" BOSNE I HERCEGOVINE O PRUŽANJU BESPLATNE PRAVNE POMOĆI

Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice sa sjedištem u Sarajevu, Trg BiH broj 1 i Udruženje "Vaša prava" Bosne i Hercegovine sa sjedištem u Sarajevu, Ulica Dolina broj 9 (u daljem tekstu: ugovorne strane), na bazi slobodno izražene volje i potrebe za unapređenjem međusobne suradnje, zaključuju Protokol o pružanju besplatne pravne pomoći (u daljem tekstu: Protokol), kako slijedi:

I - OPĆE ODREDBE

Član 1.

Ovim Protokolom uređuju se međusobna prava i obaveze ugovornih strana u pružanju pravne pomoći pri ostvarivanju prava i usluga izbjeglica iz BiH, raseljenih osoba u BiH i povratnika, te izbjeglica u BiH (u daljem tekstu: korisnici usluga).

Prava i usluge iz prethodnog stava odnose se samo na ona prava i usluge koje su u nadležnosti Ministarstva za ljudska prava i izbjeglice (u daljem tekstu: Ministarstvo), a koje proističu iz Zakona o izbjeglicama iz BiH i raseljenim osobama u BiH ("Službeni glasnik BiH", broj: 23/99, 21/03 i 33/03) i Zakona o kretanju i boravku stranaca i azilu ("Službeni glasnik BiH", broj: 29/03 i 4/04).

II - MEĐUSOBNA PRAVA I OBAVEZE

Član 2.

Ugovorne strane su suglasne da ovlaštene osobe Udruženja "Vaša prava" Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: "Vaša prava" BiH) - domaće nevladine organizacije - pružaju besplatnu pravnu pomoć korisnicima usluga.

III - PRAVA I OBAVEZE MINISTARSTVA

Član 3.

Ministarstvo upoznaje potencijalne korisnike usluga o pravu na neovisnu besplatnu pravnu pomoć koju pružaju ovlaštene osobe Udruženja "Vaša prava" BiH.

Ovlaštenim osobama Udruženja "Vaša prava" BiH bit će omogućen nesmetan pristup kolektivnim oblicima zbrinjavanja korisnika usluga, ali isključivo onim kolektivnim oblicima zbrinjavanja koji su u nadležnosti Ministarstva.

Ovlaštenje, koje glasi na ime, za obavljanje poslova iz člana 2. i člana 3. stav 2. ovog Protokola, izdat će Ministarstvo, a na prijedlog Udruženja "Vaša prava" BiH.

Ministartvo će pružiti podršku radu Udruženja "Vaša prava" BiH, naročito kod podnošenja molbi, aplikacija, prijedloga projekata potencijalnim donatorima u cilju osiguranja finansijskih sredstava za realiziranje aktivnosti u vezi s ovim Protokolom.

IV - PRAVA I OBAVEZE UDRUŽENJA "VAŠA PRAVA" BiH

Član 4.

Udruženje "Vaša prava" BiH će svim korisnicima usluga pružiti besplatnu pravnu pomoć, neovisnu od utjecaja ma kojeg državnog organa.

Pod pružanjem besplatne pravne pomoći, između ostalog, podrazumijeva se:

- davanje informacija u vezi s pravima i obavezama korisnika usluga, te načinu ostvarivanja istih,
- davanje pravnih savjeta,
- pomoć u pripremi raznih podnesaka i dokumenata (zahtjeva, molbi, predstavki, žalbi, tužbi itd.),
- pravno zastupanje korisnika usluga u upravnim, parničnim i drugim postupcima pred državnim organima, redovnim i drugim sudovima, kao i
- pružanje drugih oblika pravne pomoći korisnicima usluga u cilju zaštite njihovih prava i interesa.

Ovlaštene osobe Udruženja "Vaša prava" BiH imaju pravo, dužnost i obavezu da u skladu sa zakonom i u okviru ovlaštenja iz ovog Protokola i ovlaštenja dobijenih od

korisnika usluga, poduzimaju sve zakonom dozvoljene radnje koje su, po njihovoj ocjeni, u interesu korisnika usluge.

Udruženje "Vaša prava" BiH će voditi evidenciju korisnika usluga kojima je pružena besplatna pravna pomoć i ta evidencija će sadržavati lične podatke, relevantne činjenice za svaki slučaj kao i podatke o poduzetim aktivnostima.

Na zahtjev Ministarstva, Udruženje "Vaša prava" BiH će dostaviti Ministarstvu statističke pokazatelje o korisnicima usluga kojima je pružena besplatna pravna pomoć (prema kategoriji korisnika usluge i vrsti usluge).

U cilju osiguranja zaštite privatnosti i identiteta korisnika usluga, u svim postupcima ovlaštene osobe Udruženja "Vaša prava" BiH će se rukovoditi pravilom povjerljivosti, a poštujući odredbe Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glsnik BiH", broj: 32/01) i Zakona o slobodi pristupa informacijama u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj: 28/2000).

U odnosu na UNHCR-ov mandat da nadzire primjenu odredaba Konvencije iz 1951.godine i Protokola iz 1967. godine, koji se odnose na status, prava i zaštitu izbjeglica, Udruženje "Vaša prava" BiH će se oslanjati na ekspertizu i postupati u skladu sa konsultacijama postignutim sa UNHCR-om u sprovođenju aktivnosti na zaštiti korisnika usluga.

V - FINANSIRANJE AKTIVNOSTI

Član 5.

Ugovorne strane su suglasne da se sredstva za realiziranje aktivnosti na pružanju besplatne pravne pomoći osiguraju putem donatorskih sredstava. S tim ciljem ugovorne strane se obavezuju da aktivno sudjeluju u prikupljanju donatorskih sredstava.

Ministarstvo će u slučaju osiguranja budžetskih sredstava na ime realiziranja ovog Protokola, razraditi modalitete pomoći, kao svoj doprinos u realiziranju Protokola od strane Udruženja "Vaša prava" BiH.

Ministarstvo će pružiti podršku aktivnostima Udruženja "Vaša prava" BiH kod podnošenja molbi, aplikacija, prijedloga projekata potencijalnim donatorima u cilju osiguranja finansijskih sredstava za realiziranje aktivnosti na pružanju besplatne pravne pomoći korisnicima usluga.

VI - PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 6.

Ugovorne strane su suglasne da će periodično razmjenjivati sve informacije relevantne za realiziranje ovog Protokola.

Ovaj Protokol se primjenjuje od dana potpisivanja.

Svaka ugovorna strana može otkazati ovaj Protokol pismenim putem. Protkol će u tom slučaju prestati da važi po isteku 30 dana od dana prijema obavještenja o njegovom otkazivanju.

Član 7.

Protokol je zaključen u Sarajevu dana 05.12.2005. godine i sačinjen je u četiri originala, po dva originala za svaku ugovornu stranu, pri čemu su svi tekstovi jednako vjerodostojni, što ugovorne strane potvrđuju svojim potpisima.

Datum: 05.12.2005. godine Izvršni direktor Udruženja "vaša prava BiH" Asja Rokša-Zubčević, s.r.	Datum: 05.12.2005. godine Ministar za ljudska prava i izbjeglice Mirsad Kebo, s.r.

DIREKTIVA VIJEĆA 2001/55/EZ od 20. jula 2001. godine
o minimalnim standardima za pružanje privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba i o mjerama za promicanje ravnoteže među državama članicama u vezi sa naporima koje one ulažu prilikom prihvata takvih osoba i snošenju posljedica tog čina

VIJEĆE EVROPSKE UNIJE,

Imajući u vidu *Ugovor o osnivanju Evropske zajednice*, a naročito tačku (2)(a) i (b) člana 63. spomenutog Ugovora,

imajući u vidu prijedlog Komisije, ([1])

imajući u vidu mišljenje Evropskog parlamenta, ([2])

imajući u vidu mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta, ([3])

imajući u vidu mišljenje Regionalnog komiteta, ([4])

i uzimajući u obzir sljedeće:

(1) Izrada zajedničke politike o azilu, uključujući zajedničke evropske mjere za azil, čini sastavni dio zadatka Evropske unije da postupno uspostavlja oblast slobode, sigurnosti i pravde za sve oni koji, silom prilika, legitimno traže zaštitu u Evropskoj uniji.
(2) Posljednjih godina u Evropi su sve učestaliji slučajevi masovnog priliva raseljenih osoba koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju porijekla. U ovakvim slučajevima je možda neophodno uspostavljanje izvanrednog programa kojim se osigurava neodložna privremena zaštita.
(3) U zaključcima o osobama raseljenim uslijed konflikta u bivšoj Jugoslaviji, koje su usvojili ministri nadležni za pitanje imigracije na zasjedanjima održanim u Londonu 30. novembra i 1. decembra 1992. godine, te u Kopenhagenu 1. i 2. juna 1993. godine, države članice i institucije Zajednice su iskazale svoju zabrinutost zbog položaja raseljenih osoba.
(4) Dana 25. septembra 1995. godine, Vijeće je usvojilo Rezoluciju o uzajamnoj podjeli tereta u pogledu prihvata i boravka raseljenih osoba na privremenoj osnovi ([1]).

([1]) Službeni glasnik C 311 E, 31. oktobar 2000. godine, str. 251.
([2]) Mišljenje saopćeno dana 13. marta 2001. godine (još uvijek nije objavljeno u Službenom glasniku).
([3]) Službeni glasnik C 155, 29. maj 2001. godine, str. 21.
([4]) Mišljenje saopćeno dana 13. juna 2001. god. (još uvijek nije objavljeno u Službenom glasniku).

(5) Akcioni plan Vijeća i Komisije od 3. decembra 1998. godine ([2]) predviđa neodložno usvajanje, u skladu sa *Ugovorom iz Amsterdama*, minimalnih standarda za pružanje privremene zaštite raseljenim osobama iz trećih zemalja koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju porijekla, te mjera za promicanje ravnoteže među državama članicama u vezi sa naporima koje one ulažu prilikom prihvata raseljenih osoba i snošenju posljedica tog čina.

(6) Dana 27. maja 1999. godine, Vijeće je usvojilo zaključke o raseljenim osobama sa Kosova. U ovim zaključcima se Komisija i države članice pozivaju da im odgovor na kosovsku krizu bude pouka za uvođenje mjera u skladu sa ovim Ugovorm.

(7) Evropsko vijeće je na svom specijalnom zasjedanju u Tampereu, dana 15. i 16. oktobra 1999. godine potvrdilo potrebu za postizanjem sporazuma po pitanju privremene zaštite za raseljene osobe na temelju solidarnosti među državama.

(8) Stoga je neophodno uspostaviti minimalne standarde za pružanje privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba, te poduzeti mjere za promicanje ravnoteže među državama članicama u vezi sa naporima koje one ulažu prilikom prihvata raseljenih osoba i snošenju posljedica tog čina.

(9) Ovi standardi i mjere su povezani i međusobno ovisni radi njihove djelotvornosti, koherentnosti i solidarnosti te, posebice, kako bi se izbjegao rizik sekundarnog kretanja. Stoga bi svi oni trebali biti iskazani u jednom jedinom pravnom instrumentu.

(10) Ovakva privremena zaštita treba biti kompatibilna sa međunarodnim obavezama koje države članice imaju u vezi sa izbjeglicama. Ona, naročito, ne smije unaprijed utjecati na priznanje izbjegličkog statusa u skladu sa *Ženevskom konvencijom od 28. jula 1951. godine o statusu izbjeglica*, izmijenjenu i dopunjenu Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine, a koju su ratificirale sve države članice.

(11) Treba poštivati mandat Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice koji se tiče izbjeglica i ostalih osoba koje imaju potrebu za međunarodnom zaštitom, te omogućiti primjenu Deklaracije broj 17. koja se nalazi u prilogu *Završnog akta Ugovora iz Amsterdama* o članu 63. *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice,* gdje se predviđa uspostava konsultacija sa Visokim komesarijatom Ujedinjenih naroda za izbjeglice i sa drugim relevantnim međunarodnim organizacijama po pitanjima koja se tiču azilske politike.

(12) U samoj prirodi minimalnih standarda jeste da države članice imaju ovlasti da, u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba, uvedu ili zadrže povoljnije odredbe za osobe koje uživaju privremenu zaštitu.

([1]) Službeni glasnik C 262, 7. oktobar 1995. godine, str. 1.

([2]) Službeni glasnik L 63, 13. mart 1996. godine, str. 10.

(13) S obzirom na izuzetnu prirodu odredbi koje su uspostavljene ovom Direktivom, a radi rješavanja masovnog priliva ili neminovnog masovnog priliva raseljenih osoba iz trećih zemalja, koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju porijekla, zaštita koja se pruža treba biti ograničenog trajanja.

(14) Postojanje masovnog priliva raseljenih osoba treba biti ustanovljeno odlukom Vijeća, koja bi trebala obvezivati sve države članice u odnosu na raseljene osobe na koje se odluka primjenjuje. Također bi trebalo uspostaviti uvjete za prestanak važenja odluke.

(15) Potrebno je utvrditi obaveze država članica u vezi sa uvjetima prihvata i boravka osoba koje uživaju privremenu zaštitu u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba. Ove obaveze trebaju biti pravične i ponuditi adekvatan nivo zaštite relevantnim osobama.

(16) Što se tiče postupanja prema osobama koje uživaju privremenu zaštitu prema ovoj Direktivi, države članice imaju obaveze na osnovi instrumenata međunarodnog prava čije su one članice, a koji zabranjuju diskriminaciju.

(17) Države članice trebaju, u suglasnosti sa Komisijom, staviti na snagu adekvatne mjere tako da se u obradi osobnih podataka poštuje standard zaštite predviđen u Direktivi 95/46/EZ Evropskog parlamenta od 24. oktobra 1995. godine o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom osobnih podataka i slobodi kretanja takvih podataka ([1]).

(18) Potrebno je uspostaviti pravila kojima se uređuje pristup postupku po zahtjevu za azil u kontekstu privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba, a u skladu sa međunarodnim obavezama država članica i Ugovorom.

(19) Potrebno je predvidjeti načela i mjere kojima se uređuje povratak u zemlju porijekla i mjere koje trebaju poduzeti države članice u vezi sa osobama čija je privremena zaštita okončana.

(20) Potrebno je predvidjeti mehanizam solidarnosti čija je svrha da doprinese postizanju ravnoteže među državama članicama u vezi sa naporima koje one ulažu prilikom prihvata raseljenih osoba u slučaju masovnog priliva i snošenju posljedica tog čina. Taj mehanizam se treba sastojati od dvije komponente. Prva je finansijska komponenta, a druga se tiče aktualnog prihvata relevantnih osoba u države članice.

(21) Provedba privremene zaštite treba biti propraćena administrativnom suradnjom među državama članicama, koja će se odvijati u tijesnoj vezi sa Komisijom.

(22) Potrebno je utvrditi kriterije za isključenje određenih osoba iz privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba.

(23) Pošto se ciljevi predložene aktivnosti, konkretno utvrđivanje minimalnih standarda za pružanje privremene zaštite u slučaju masovnog priliva

([1]) Službeni glasnik L 281, 23. novembar 1995. godine, str. 31.

raseljenih osoba i mjera za promicanje ravnoteže među državama članicama u vezi sa naporima koje one ulažu prilikom prihvata takvih osoba i snošenju posljedica tog čina, ne mogu dostatno postići zalaganjem samih država članica nego se, zbog obima i efekata predložene aktivnosti, mogu bolje postići na nivou Evropske zajednice, Evropska zajednica može usvojiti mjere u skladu sa načelom supsidijarnosti, kako je to definirano u članu 5. Ugovora. U skladu sa načelom proporcionalnosti, kako je to definirano u spomenutom članu, ova Uredba ne seže dalje od onoga što je neophodno za realizaciju tih ciljeva.

(24) U skladu sa članom 3. *Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Ujedinjena Kraljevina je 27. septembra 2000. godine pismenim putem izrazila želju da učestvuje u usvajanju i primjeni ove Direktive.

(25) U skladu sa članom 1. navedenog Protokola, Irska ne učestvuje u usvajanju ove Direktive. Stoga odredbe ove Direktive, ne zadirući u odredbe člana 4. navedenog Protokola, ne važe za Irsku.

(26) U skladu sa članovima 1. i 2. *Protokola o stajalištu Danske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Danska ne učestvuje u usvajanju ove Direktive, te stoga nema obaveze koje proistječu iz ove Direktive, niti se na nju primjenjuju odredbe ove Direktive.

USVAJA OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Član 1.

Svrha ove Direktive jeste da uspostavi minimalne standarde za pružanje privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba iz trećih zemalja, koje se ne mogu vratiti u svoju zemlju porijekla, te mjere za promicanje ravnoteže među državama članicama u vezi sa naporima koje one ulažu prilikom prihvata takvih osoba i snošenju posljedica tog čina.

Član 2.

U svrhu ove Direktive:

(a) ‘privremena zaštita’ označava izvanredni postupak kojim se u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba iz trećih zemalja, koje se ne mogu vratiti u

svoju zemlju porijekla, osigurava neposredna i privremena zaštita tih osoba, posebice ukoliko postoji rizik da azilski sistem ne može savladati ovaj priliv bez nepovoljnih posljedica po svoje učinkovito djelovanje, a u interesu osoba u pitanju i drugih osoba koje traže zaštitu;

(b) 'Ženevska konvencija' označava *Konvenciju od 28. jula 1951. godine o statusu izbjeglica*, izmijenjenu i dopunjenu Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine;

(c) 'raseljena osoba' označava državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva, koja je morala napustiti svoju zemlju porijekla ili regiju, ili je bila evakuirana, posebice u odazivu na apel međunarodnih organizacija, i ne može se tamo vratiti u sigurne i dostojanstvene uvjete zbog situacije koja prevladava u dotičnoj zemlji, a koja može potpadati pod domenu člana 1A Ženevske konvencije ili pod domenu drugih međunarodnih ili nacionalnih instrumenata za pružanje privremene zaštite, konkretno:
   (i) osobe koje su pobjegle sa područja oružanog sukoba ili endemičnog nasilja;
   (ii) osobe koje su izložene ozbiljnom riziku ili su žrtve sistematskih i sveopćih kršenja njihovih ljudskih prava;

(d) 'masovni priliv' označava dolazak u Evropsku zajednicu velikog broja raseljenih osoba, koje pristižu iz određene zemlje ili geografskog područja, bilo da je njihov dolazak u Zajednicu bio spontan ili potpomognut, na primjer, posredstvom programa za evakuaciju;

(e) 'izbjeglica' označava državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva u smislu člana 1A Ženevske konvencije;

(f) 'maloljetna osoba bez pratnje' označava državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva mlađu od osamnaest godina koja stigne na teritorij države članice bez pratnje odrasle osobe odgovorne za nju bilo po zakonu ili po običajima, i to sve dok ne bude i efektivno stavljena pod starateljstvo neke takve osobe; ili maloljetnu osobu koja je ostale bez pratnje nakon što je ušla na teritorij države članice;

(g) 'dozvola boravka' označava dozvolu ili odobrenje koje izdaju organi vlasti države članice u formi koja se predviđa zakonodavstvom predmetne države, a kojom dozvoljavaju državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva da zakonito boravi na njenom teritoriju;

(h) 'sponzor' označava državljanina treće zemlje koji uživa privremenu zaštitu u državi članici u skladu sa odlukom donesenom prema članu 5. i koji želi da mu se pridruže ostali članovi njegove porodice.

Član 3.

1. Privremena zaštita ne utječe na priznanje izbjegličkog statusa prema Ženevskoj konvenciji.

2. Države članice su dužne primjenjivati privremenu zaštitu uz dužno poštovanje ljudskih prava i fundamentalnih sloboda, te njihovih obaveza u pogledu *non-refoulementa*.

3. Uspostava, provedba i okončanje privremene zaštite podliježe redovnim konsultacijama sa Visokim komesarijatom Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) i sa drugim relevantnim međunarodnim organizacijama.

4. Ova Direktiva se ne primjenjuje na osobe koje su prihvaćene na osnovi sheme privremene zaštite prije njenog stupanja na snagu.

5. Ova Direktiva ne utječe na prerogative država članica da usvoje ili zadrže povoljnije uvjete za osobe obuhvaćene privremenom zaštitom.

POGLAVLJE II.
TRAJANJE I PROVEDBA PRIVREMENE ZAŠTITE

Član 4.

1. Ne zadirući u odredbe člana 6, privremena zaštita traje jednu godinu. Osim ukoliko ne bude okončana pod uvjetima člana 6(1)(b), privremena zaštita se može automatski produžavati svakih šest mjeseci za maksimalno jednu godinu.

2. U slučaju da razlozi za privremenu zaštitu i dalje postoje, Vijeće može odlučiti kvalificiranom većinom glasova, a na prijedlog Komisije, koja je dužna razmotriti svaki zahtjev države članice da se prijedlog iznese na Vijeće, da produži privremenu zaštitu za najviše jednu godinu.

Član 5.

1. Postojanje masovnog priliva raseljenih osoba ustanovljava se odlukom Vijeća, koju usvaja kvalificirana većina na prijedlog Komisije. Komisija je dužna razmotriti svaki zahtjev države članice da se prijedlog iznese na Vijeće.

2. Prijedlog Komisije uključuje najmanje:

(n) pojašnjenje specifičnih grupa osoba na koje se primjenjuje privremena zaštita;
(o) datum kada će privremena zaštita stupiti na snagu;
(p) procjenu opsega kretanja raseljenih osoba.

3. Odluka Vijeća utječe na uvođenje privremene zaštite za raseljene osobe na koje se odnosi, u svim državama članicama, a u skladu sa odredbama ove Direktive. Ova odluka sadrži najmanje:

(a) pojašnjenje specifične grupe osoba na koje se primjenjuje privremena zaštita;
(b) datum kada će privremena zaštita stupiti na snagu;
(c) informaciju koju su dobili od država članica o njihovim prihvatnim kapacitetima;
(d) informaciju koju su dobili od Komisije, UNHCR-a i ostalih relevantnih međunarodnih organizacija.

4. Odluka vijeća se zasniva na sljedećim elementima:

(a) pregledu situacije i opsega kretanja raseljenih osoba;
(b) procjeni uputnosti uspostave privremene zaštite, uz vođenje računa o potencijalnoj urgentnoj pomoći i aktivnostima na terenu ili o neadekvatnosti takvih mjera;
(c) informaciju koju su dobili od država članica, Komisije, UNHCR-a i ostalih relevantnih međunarodnih organizacija.

5. O odluci Vijeća se obavještava i Evropski parlament.

Član 6.

1. Privremena zaštita se okončava u sljedećim situacijama:

(a) kada je dostignuto maksimalno trajanje takve zaštite; ili
(b) u bilo koje vrijeme, odlukom Vijeća usvojenom kvalificiranom većinom glasova na prijedlog Komisije, koja je dužna razmotriti svaki zahtjev države članice da se prijedlog iznese na Vijeće.

2. Odluka Vijeća se zasniva na uspostavi činjenice da je situacija u zemlji porijekla takva da omogućava siguran i trajan povratak onih kojima je dodijeljena privremena zaštita, uz dužno poštivanje ljudskih prava i fundamentalnih sloboda, te obaveza koje države članice imaju u pogledu *non-refoulementa*. O odluci Vijeća se obavještava i Evropski parlament.

Član 7.

1. Države članice mogu produžiti privremenu zaštitu koju im osigurava ova Direktiva i na druge kategorije raseljenih osoba mimo onih na koje se odnosi odluka Vijeća iz člana 5. ukoliko su raseljeni iz istih razloga i iz iste zemlje porijekla ili regije, o čemu se odmah obavještavaju Vijeće i Komisija.

2. Odredbe članova 24, 25. i 26. ne primjenjuju se na korištenje mogućnosti iz stava 1, uz izuzetak organizacione podrške sadržane u *Evropskom izbjegličkom fondu*, koji je uspostavljen odlukom 2000/596/EZ ([1]), i to pod uvjetima kakvi su predviđeni u toj odluci.

POGLAVLJE III.
OBAVEZE DRŽAVA ČLANICA PREMA OSOBAMA KOJE UŽIVAJU PRIVREMENU ZAŠTITU

Član 8.

1. Države članice su dužne usvojiti neophodne mjere kako bi osobe koje uživaju privremenu zaštitu dobile dozvolu boravka koja će trajati koliko i sama zaštita. U tu svrhu se njima izdaju isprave ili drugi ekvivalentni dokumenti.

2. Bez obzira na to koliki je period važenja dozvole boravka iz stava 1, države članice ne mogu prema osobama koje uživaju privremenu zaštitu postupati ništa manje povoljno nego kako je to predviđeno u članovima 9. do 16.

3. Ukoliko je to neophodno, države članice su dužne osobama koje su prihvaćene na njihov teritorij radi privremene zaštite dati sve olakšice, kako bi oni dobili neophodne vize, uključujući i tranzitne vize. Sve formalnosti moraju biti svedene na minimum uslijed urgentnosti same situacije. Vize treba da budu besplatne ili njihovu cijenu treba svesti na minimum.

([1]) Službeni glasnik L 252, 6. oktobar 2000. godine, str. 12.

Član 9.

Države članice su dužne izdati osobama koje uživaju privremenu zaštitu dokument na jeziku koji te osobe vjerojatno razumiju, a u kojem su jasno navedene odredbe o privremenoj zaštiti, koje se odnose na njih.

Član 10.

Da bi se omogućila djelotvorna primjena odluke Vijeća iz člana 5. države članice su dužne izvršiti registraciju podataka iz Aneksa II, tačka (a), u vezi sa osobama koje uživaju privremenu zaštitu na njihovom teritoriju.

Član 11.

Države članice su dužne prihvatiti natrag na svoj teritorij osobu koja uživa privremenu zaštitu u slučaju da ta osoba boravi ili pokušava neovlašteno ući na teritorij druge države članice tijekom perioda koji pokriva odluka Vijeća iz člana 5. Države članice mogu, na osnovi bilateralnog sporazuma, odlučiti kako se ovaj član ne treba primjenjivati.

Član 12.

Države članice su dužne dozvoliti osobama koje uživaju privremenu zaštitu da rade ili da se angažiraju u samostalnom poduzetništvu, dok su pod režimom privremene zaštite, a pod uvjetima koji se primjenjuju na tu profesiju, kao i da se angažiraju u aktivnostima kao što su obrazovni tečajevi za odrasle osobe, stručna obuka i praksa na radnom mjestu. Iz razloga radne tržišne politike, države članice mogu dati prioritet državljanima Evropske unije i državljanima zemalja koje obavezuje *Sporazum o oblasti evropske ekonomije*, kao i zakonito nastanjenim državljanima trećih zemalja, koji primaju pomoć za nezaposlene. U tom slučaju se primjenjuje opći pozitivni zakon o naknadama, pristupu sistemu socijalne zaštite u vezi sa aktivnostima zapošljavanja ili samostalnog poduzetništva, kao i ostali kriteriji zapošljavanja.

Član 13.

1. Države članice su dužne osigurati osobama koje uživaju privremenu zaštitu pristup odgovarajućem smještaju ili, po potrebi, sredstva kojima će se oni pobrinuti za svoj smještaj.

2. Države članice su dužne pobrinuti se da osobe koje uživaju privremenu zaštitu dobiju neophodnu pomoć u smislu socijalne zaštite i sredstava za njihovo izdržavanje, ukoliko sami nemaju dovoljno sredstava, kao i medicinsku njegu. Ne zadirući u odredbe stava 4, pomoć koja je neophodna za medicinsku njegu uključuje barem hitnu pomoć i osnovnu zdravstvenu zaštitu.

3. Ukoliko su osobe koje uživaju privremenu zaštitu zaposlene ili angažirane u samostalnom poduzetništvu, prilikom odlučivanja o predloženoj visini pomoći, vodi se računa o tome koliko su oni sposobni da se sami pobrinu za svoje potrebe.

4. Države članice su dužne osigurati neophodnu medicinsku ili drugu pomoć osobama sa posebnim potrebama koje uživaju privremenu zaštitu, kao što su maloljetne osobe bez pratnje ili osobe koje su preživjele torturu, silovanje ili druge teške oblike psihološkog, fizičkog ili seksualnog zlostavljanja.

Član 14.

1. Države članice su dužne osigurati osobama mlađim od 18 godina, koje uživaju privremenu zaštitu, pristup obrazovnom sistemu pod jednakim uvjetima kao i državljanima prihvatne države članice. Države članice mogu predvidjeti da se takav pristup mora ograničiti na obrazovni sistem date države.

2. Države članice također mogu omogućiti odraslim osobama koje uživaju privremenu zaštitu pristup općem obrazovnom sistemu.

Član 15.

1. U svrhu ovog člana, sljedeće osobe se smatraju članovima porodice, u slučaju da je porodica već postojala kao takva u zemlji porijekla, a članovi porodice su razdvojeni uslijed okolnosti prisutnih u masovnim prilivima:

(a) bračni drug sponzora ili njegov vanbračni partner sa kojim se nalazi u stabilnoj vezi, kada zakonodavstvo ili praksa predmetne države članice tretiraju vanbračne parove na način sličan kao i bračne parove prema svojim zakonima o strancima; maloljetna djeca sponzora ili njegovog bračnog druga koja nisu u braku, bez obzira na to da li su rođena u bračnoj ili vanbračnoj vezi ili su usvojena;
(b) ostali bliski srodnici koji su živjeli zajedno kao dio porodice u vrijeme kada su se desili događaji koji su doveli do masovnog priliva, a koji su u to vrijeme u potpunosti ili uglavnom ovisili o sponzoru.

2. Ukoliko razdvojeni članovi porodice uživaju privremenu zaštitu u različitim državama članicama, države članice su dužne spojiti članove porodice kada su uvjerene da članovi porodice potpadaju pod odredbe stava 1(a), istovremeno vodeći računa o njihovim željama. Države članice mogu spojiti članove porodice kada su uvjerene da članovi porodice potpadaju pod odredbe stava 1(b), vodeći računa o ekstremnim teškoćama, i to za svaki slučaj ponaosob, sa kojima bi se oni suočili ukoliko ne budu spojeni sa svojom porodicom.

3. Ukoliko sponzor uživa privremenu zaštitu u jednoj državi članici, a jedan ili nekoliko članova porodice se još uvijek ne nalaze u državi članici, država članica u kojoj sponzor uživa privremenu zaštitu je dužna spojiti članove porodice kojima je potrebna međunarodna zaštita sa sponzorom, kada je uvjerena da članovi porodice potpadaju pod odredbe stava 1(a). Država članica može spojiti članove porodice kojima je potrebna međunarodna zaštita sa sponzorom kada je uvjerena da članovi porodice potpadaju pod odredbe stava 1(b), vodeći računa o ekstremnim poteškoćama, za svaki slučaj ponaosob, sa kojima bi se oni suočili ukoliko ne budu spojeni sa svojom porodicom.

4. Prilikom primjene ovog člana, države članice su dužne voditi računa o najboljim interesima djeteta.

5. Predmetne države članice odlučuju o tome u kojoj državi članici će članovi porodice biti spojeni, vodeći računa o članovima 25. i 26.

6. Spojenim članovima porodice se odobrava boravak po osnovi privremene zaštite. U tu svrhu im se izdaju dokumenti ili druge ekvivalentne isprave. Transfer članova porodice na teritorij druge države članice u svrhu spajanja na osnovi stava 2, ima za posljedicu povlačenje izdanih dozvola boravka i ukidanje obaveza prema dotičnim osobama, a u vezi sa privremenom zaštitom, u državi članici koju napuštaju.

7. Praktična primjena ovog člana može podrazumijevati suradnju sa relevantnim međunarodnim organizacijama.

8. Država članica je dužna, na zahtjev druge države članice, osigurati informaciju iz Aneksa II o osobi koja uživa privremenu zaštitu, što je neophodno za obradu pitanja po ovom članu.

Član 16.

1. Države članice su dužne, što je prije moguće, poduzeti mjere kako bi osigurale da maloljetne osobe bez pratnje budu zastupljene posredstvom zakonskog starateljstva ili, u slučaju potrebe, posredstvom neke organizacije koja je odgovorna za zbrinjavanje i dobrobit maloljetnih osoba ili posredstvom nekog drugog odgovarajućeg zastupanja.

2. Za vrijeme trajanja privremene zaštite, države članice su dužne osigurati da maloljetne osobe bez pratnje budu smještene:

(a) sa njihovim odraslim srodnicima;
(b) kod udomiteljske porodice;
(c) u centrima za smještaj koji su posebno prilagođeni za maloljetne osobe;
(d) sa osobom koja je vodila brigu o tom djetetu tijekom bijega.

Države članice su dužne poduzeti neophodne korake kako bi omogućili njihovo smještanje, za što je neophodno da dobiju pristanak dotične odrasle osobe. Pritom se u obzir uzima i stav samog djeteta, a u skladu sa njegovim godinama i stupnjem zrelosti.

POGLAVLJE IV.
PRISTUP POSTUPKU PO ZAHTJEVU ZA AZIL U KONTEKSTU PRIVREMENE ZAŠTITE

Član 17.

1. Osobe koje uživaju privremenu zaštitu moraju imati mogućnost da u svako doba podnesu zahtjev za azil.

2. Svi zahtjevi za azil koji ne budu obrađeni prije isteka perioda privremene zaštite, razmatraju se nakon tog perioda.

Član 18.

Primjenjivati će se kriteriji i mehanizmi za odlučivanje o tome koja je država članica odgovorna za razmatranje zahtjeva za azil. Konkretno, država članica koja je predmetnu osobu prihvatila na svoj teritorij odgovorna je za razmatranje zahtjeva za azil podnesenog od strane osobe koja uživa privremenu zaštitu u skladu sa ovom Direktivom.

Član 19.

1. Države članice mogu osigurati da se status privremene zaštite i status tražitelja azila ne uživaju istovremeno, dok je zahtjev još uvijek u postupku.

2. Kada, nakon što zahtjev za azil bude razmotren, izbjeglički status ili, gdje je to primjereno, neki drugi vid zaštite, ne bude odobren osobi koja ispunjava uvjete za uživanje privremene zaštite, država članica je dužna, ne zadirući u odredbe člana 28, pobrinuti se da predmetna osoba uživa ili nastavi uživati privremenu zaštitu dokle god ta zaštita traje.

POGLAVLJE V.
POVRATAK I MJERE NAKON OKONČANJA PRIVREMENE ZAŠTITE

Član 20.

Kada privremena zaštita bude okončana, primjenjuju se opći zakoni o zaštiti i o strancima u državama članicama, ne zadirući u odredbe članova 21, 22. i 23.

Član 21.

1. Države članice su dužne poduzeti neophodne mjere kako bi omogućile dobrovoljni povratak osoba koje uživaju privremenu zaštitu ili osoba čija je privremena zaštita okončana. Države članice su dužne osigurati da odredbe kojima se uređuje dobrovoljni povratak osoba koje uživaju privremenu zaštitu omogućavaju njihov povratak uz poštivanje ljudskog dostojanstva.

Države članice su dužne pobrinuti se da se odluka o povratku, koju donose te osobe, zasniva na punom poznavanju činjenica. Države članice mogu osigurati posjete čiji je cilj izviđanje situacije.

2. Sve dok privremena zaštita ne bude okončana, države članice su dužne, na osnovi okolnosti koje prevladavaju u zemlji porijekla, blagonaklono razmotriti zahtjeve za povratak u prihvatnu državu članicu, koje podnesu osobe koje uživaju privremenu zaštitu, a koje su ostvarile svoje pravo na dobrovoljni povratak.

3. Kada privremena zaštita bude okončana, države članice mogu osigurati da obaveze predviđene u POGLAVLJU III. budu produljene i da obuhvate, na pojedinačnoj osnovi, osobe koje su pokrivene privremenom zaštitom, a koje

uživaju povlastice od programa za dobrovoljni povratak. Ovo produženje traje do datuma njihovog povratka.

Član 22.

1. Države članice su dužne poduzeti sve neophodne mjere kako bi osigurale da se prisilni povratak osoba čija je privremena zaštita okončana i koje ne ispunjavaju uvjete za prihvat, odvija uz dužno poštovanje ljudskog dostojanstva.

2. U slučaju prisilnog povratka, države članice su dužne razmotriti sve kategorične humanitarne razloge koji mogu povratak učiniti nemogućim ili nerazložnim u dotičnom slučaju.

Član 23.

1. Države članice su dužne poduzeti neophodne mjere u vezi sa uvjetima boravka osoba koje uživaju privremenu zaštitu i od kojih je, zbog njihovog zdravstvenog stanja, nerazložno očekivati da putuju; na primjer, kada bi pretrpjeli teške negativne posljedice ukoliko bi njihovo liječenje bilo prekinuto. Oni se ne smiju protjerati sve dotle dok traje takva situacija.

2. Države članice mogu dozvoliti porodicama čija su djeca maloljetna i koja pohađaju školu u državi članici da uživaju povlastice od uvjeta boravka, kojima se toj djeci dopušta da završe tekući školski period.

POGLAVLJE VI.
SOLIDARNOST

Član 24.

Sredstva za mjere koje predviđa ova Direktiva se osiguravaju iz *Evropskog izbjegličkog fonda* koji je uspostavljen Odlukom 2000/596/EZ, i to pod uvjetima koji su predviđeni tom Odlukom.

Član 25.

1. Države članice su dužne prihvatiti osobe koje ispunjavaju uvjete za privremeni prihvat u duhu solidarnosti Zajednice. One su dužne navesti – u ciframa ili uz korištenje općenitih termina – njihove kapacitete za prihvat tih osoba. Ova informacija se navodi u Odluci Vijeća iz člana 5. Nakon što usvoje Odluku, države

članice mogu navesti svoje dodatne prihvatne kapacitete u informaciji upućenoj Vijeću ili Komisiji, koja se neodložno prosljeđuje UNHCR-u.

2. Predmetne države članice, djelujući u suradnji sa nadležnim međunarodnim organizacijama, dužne su osigurati da su osobe definirane u Odluci Vijeća iz člana 5, koje ispunjavaju tražene uvjete i koje još uvijek nisu stigle u Zajednicu, izrazile svoju želju da budu prihvaćene na taj teritorij.

3. Kada broj osoba koje ispunjavaju uvjete za privremeni prihvat, nakon iznenadnog i masovnog priliva, premaši prihvatni kapacitet iz stava 1, Vijeće je dužno da, što hitnije, ispita situaciju i poduzme odgovarajuće aktivnosti, uključujući i davanje preporuke za dodatnu potporu relevantnim državama članicama.

Član 26.

1. Za vrijeme trajanja privremene zaštite, države članice su dužne surađivati jedna sa drugom na transferu boravka osoba koje uživaju privremenu zaštitu, iz jedne države članice u drugu državu članicu, pod uvjetom da su te osobe dale pristanak za svoj transfer.

2. Države članice su dužne prenijeti zahtjeve za transfer drugim državama članicama, te obavijestiti Komisiju i UNHCR. Ostale države članice su dužne obavijestiti državu članicu koja zahtijeva transfer o svojim kapacitetima za prihvat osoba koje su predmet transfera.

3. Država članica je dužna, na zahtjev druge države članice, osigurati informaciju iz Aneksa II, o osobama koje uživaju privremenu zaštitu, što je neophodno za obradu predmeta na osnovi ovog člana.

4. Kada se vrši transfer iz jedne države članice u drugu državu članicu, dozvola boravka u državi članici koja se napušta ističe, a obaveze prema predmetnim osobama u vezi sa privremenom zaštitom u državi članici završavaju. Nova prihvatna država članica je dužna odobriti privremenu zaštitu tim osobama.

5. Države članice su dužne koristiti uzorak propusnice iz Aneksa i za transfer osoba koje uživaju privremenu zaštitu.

POGLAVLJE VII.
ADMINISTRATIVNA SURADNJA

Član 27.

1. U svrhu administrativne suradnje koja je potrebna za provedbu privremene zaštite, države članice su dužne imenovati nacionalnu kontakt osobu, o čijoj adresi obavještavaju Komisiju. Države članice su dužne, u dogovoru sa Komisijom, poduzeti sve neophodne mjere za uspostavu direktne suradnje i razmjene informacija između nadležnih organa.

2. Države članice su dužne redovito i što je prije moguće prenijeti podatke o broju osoba koje uživaju privremenu zaštitu i sveukupnu informaciju o nacionalnim zakonima, propisima i administrativnim odredbama, koji se tiču provedbe privremene zaštite.

POGLAVLJE VIII.
POSEBNE ODREDBE

Član 28.

1. Države članice isključuju iz privremene zaštite osobu ukoliko:

(a) postoje ozbiljni razlozi da se ispita:
   (i) a li je ta osoba počinila zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti, u smislu definicija iz međunarodnih instrumenata koji su doneseni da bi se bavili tim zločinima;
   (ii) da li je ta osoba počinila teško nepolitičko krivično djelo izvan prihvatne države članice prije nego što je u nju prihvaćena kao osoba koja uživa privremenu zaštitu; težinu očekivanog proganjanja treba odmjeriti u odnosu na prirodu krivičnog djela za koje je ta osoba osumnjičena; naročito okrutna djela, čak i kada su počinjena sa navodnim političkim ciljevima, mogu da budu klasificirana kao teška nepolitička djela; ovo se primjenjuje kako na učesnike u samom zločinu, tako i na njegove izazivače;
   (iii) da li je ta osoba kriva za djela koja su u suprotnosti sa ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda;

(b) postoje prihvatljivi razlozi zbog kojih se ta osoba može smatrati opasnom po sigurnost prihvatne države članice ili zbog kojih, s obzirom da je osuđena pravosnažnom presudom za naročito teško krivično djelo, ona predstavlja opasnost po zajednicu prihvatne države članice.

2. Razlozi za isključenje navedeni u stavu 1. zasnivaju se isključivo na ličnom ponašanju date osobe. Odluke ili mjere za isključenje zasnivaju se na načelu proporcionalnosti.

POGLAVLJE IX.
ZAVRŠNE ODREDBE

Član 29.

Osobe koje su isključene iz uživanja prava na privremenu zaštitu ili prava na spajanje sa porodicom u državi članici imaju zakonsko pravo da podnesu prigovor u dotičnoj državi članici.

Član 30.

Države članice su dužne predvidjeti kaznene norme zbog kršenja nacionalnih propisa koji su usvojeni u skladu sa ovom Direktivom, te poduzeti sve neophodne mjere kako bi osigurale njihovu primjenu. Predviđene kazne moraju biti djelotvorne, proporcionalne i imati učinak odvraćanja.

Član 31.

1. Komisija je dužna podnijeti izvještaj Evropskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Direktive u državama članicama najkasnije dvije godine nakon datuma iz člana 32, te predlagati izmjene i dopune koje smatra neophodnim. Države članice su dužne poslati Komisiji sve informacije koje su relevantne za sastavljanje ovog izvještaja.

2. Nakon što predoči izvještaj iz stava 1, Komisija je dužna izvještavati Evropski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive barem jednom u pet godina.

Član 32.

1. Države članice su dužne donijeti zakone, propise i administrativne odredbe neophodne za usuglašavanje sa ovom Direktivom najkasnije do 31. decembra 2002. godine, o čemu su dužne odmah obavijestiti Komisiju.

2. Države članice su dužne pozvati se na ovu Direktivu prilikom usvajanja navedenih mjera ili prilikom njihovog službenog objavljivanja, kao i predvidjeti načine toga pozivanja.

Član 33.

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objavljivanja u *Službenom glasniku Evropske unije*.

Član 34.

Ova Direktiva upućena je državama članicama u skladu sa *Ugovorom o osnivanju Evropske unije*.

Zaključeno u Briselu, 20. jula 2001. godine

Za Vijeće
Predsjednik
J. VANDE LANOTTE

ANEKS I

Uzorak propusnice za transfer osoba koje uživaju privremenu zaštitu

PROPUSNICA

Naziv države članice koja izdaje propusnicu:

Djelovodni broj (*):

Izdata u skladu sa članom 26. Direktive 2001/55/EZ od 20. jula 2001. godine o minimalnim standardima za pružanje privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba i mjerama za promicanje ravnoteže među državama članicama u vezi sa naporima koje one ulažu prilikom prihvata takvih osoba i snošenju posljedica tog čina.

Važi samo za transfer iz……..…….....… ([1]) u……...…… ([2]).
Imenovana osoba je dužna lično doći u..……..…….....…….. ([3]) do……..…….…… ([4]).
Izdato u: ……..……..……..
PREZIME: ……...……
IMENA: ……..…….
MJESTO I DATUM ROĐENJA: …….....
Ukoliko se radi o maloljetnoj osobi, ime(na) odgovorne odrasle osobe: …….....
SPOL: …….....
DRŽAVLJANSTVO: …….....
Datum izdavanja: …….....

fotografija

PEČAT

Potpis nositelja propusnice: ……..…….. U ime nadležnog organa: ……

Organ vlasti je ustanovio identitet nositelja propusnice ……..…… ([5]) ([6])
Identitet nositelja propusnice nije ustanovljen ……...

Ovaj dokument je izdat isključivo u skladu sa članom 26. Direktive 2001/55/EZ, te ni na koji način ne predstavlja dokument koji se može izjednačiti sa putnom ispravom kojom

(*) Broj koji dodjeljuje država iz koje se vrši transfer u drugu državu članicu.
([1]) Država članica iz koje se obavlja transfer.
([2]) Država članica u koju se obavlja transfer.
([3]) Mjesto gdje imenovana osoba mora lično doći po dolasku u drugu državu članicu.
([4]) Rok do kojeg imenovana osoba mora lično doći na određeno mjesto nakon dolaska u drugu državu članicu.
([5]) Na osnovi sljedećih putnih isprava, koje je predočio vlastima.
([6]) Na osnovi drugih isprava, mimo putne isprave ili osobne iskaznice.

se omogućava prelazak vanjskih granica ili sa dokumentom kojim se dokazuje identitet pojedinca.

ANEKS II

Informacija iz članova 10, 15. i 26. ove Direktive uključuje, u mjeri u kojoj je to neophodno, jedan ili više dolje navedenih dokumena ili podataka:

(a) lične podatke o dotičnoj osobi (njeno ime, državljanstvo, datum i mjesto rođenja, bračni status, porodični odnos);

(b) identifikacijske dokumente ili putne isprave dotične osobe;

(c) dokumente kojima se dokazuje porodični odnos (vjenčani list, rodni list, uvjerenje o usvajanju);

(d) ostale informacije koje su esencijalne za uspostavljanje identiteta ili porodičnog odnosa dotične osobe;

(e) dozvole boravka, odluke o odbijanju vize ili dozvole boravka koje je država članica izdala dotičnoj osobi, te dokumenti koji čine osnovu za donošenje takve odluke;

(f) zahtjeve za dozvolu boravka i vizu koje je podnijela dotična osoba i koji su još uvijek u postupku u državi članici, te faza u postupku do koje se stiglo u obradi ovih zahtjeva.

Država članica koja osigurava ove informacije dužna je obavijestiti državu članicu koja te informacije traži o svim njihovim izmjenama.

DIREKTIVA VIJEĆA 2003/9/EZ
od 27. januara 2003. godine
kojom se propisuju minimalni standardi za prihvat tražitelje azila

VIJEĆE EVROPSKE UNIJE,

Imajući u vidu *Ugovor o osnivanju Evropske zajednice*, a naročito tačku (1)(b) prvog podstava člana 63. spomenutog Ugovora,

imajući u vidu prijedlog Komisije, ([1])

imajući u vidu mišljenje Evropskog parlamenta, ([2])

imajući u vidu mišljenje Ekonomskog i socijalnog komiteta, ([3])

imajući u vidu mišljenje Regionalnog komiteta, ([4])

i uzimajući u obzir sljedeće:

(1) Zajednička azilska politika, uključujući tu i zajednički evropski azilski sistem, predstavlja sastavni dio cilja Evropske unije da postepeno uspostavlja oblast slobode, sigurnosti i pravde otvorenu za one koji su silom prilika primorani da legitimno zatraže zaštitu unutar Evropske zajednice.
(2) Na specijalnom zasjedanju u Tampereu 15. i 16. oktobra 1999. godine Evropsko vijeće se složilo da djeluje u pravcu uspostavljanja zajedničkog evropskog azilskog sistema zasnovanog na punoj i sveobuhvatnoj primjeni *Ženevske konvencije o statusu izbjeglica* od 28. jula 1951. godine, dopunjene Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine, čime se održava na snazi načelo *non-refoulementa*.
(3) Zaključci iz Tamperea predviđaju da zajednički minimalni uvjeti prihvata za tražitelje azila uskoro treba da budu uključeni u zajednički evropski azilski sistem.
(4) Uspostavljanje minimalnih standarda za prihvat tražitelja azila predstavlja korak dalje ka stvaranju evropske azilske politike.
(5) Ova Direktiva poštuje osnovna prava i uvažava načela koja posebice priznaje *Povelja o fundamentalnim pravima Evropske unije*; ova Direktiva posebice

([1]) Službeni glasnik C 213 E, 31. juli 2001. godine, str. 286.
([2]) Mišljenje saopćeno na dan 25. aprila 2002. godine (još uvijek nije objavljeno u *Službenom glasniku*).
([3]) Službeni glasnik C 48, 21. februar 2002. godine, str. 63.
([4]) Službeni glasnik C 107, 3. maj 2002. godine, str. 83.

nastoji osigurati puno poštivanje ljudskog dostojanstva i promicati primjenu članova 1. i 18. spomenute Povelje.

(6) U pogledu postupanja prema osobama koje su obuhvaćene ovom Direktivom, države članice su dužne postupati u skladu sa međunarodnim pravnim instrumentima čije su one potpisnice i koji zabranjuju diskriminaciju.

(7) Potrebno je uspostaviti minimalne standarde za prihvat tražitelja azila, koji su u normalnim prilikama dostatni za osiguranje dostojanstvenog životnog standarda i sličnih životnih uvjeta u svim državama članicama.

(8) Harmonizacija uvjeta prihvata za tražitelje azila treba da doprinese ograničavanju sekundarnog kretanja tražitelja azila, na koje utiče raznolikost uvjeta prihvata.

(9) Prihvat grupa sa posebnim potrebama treba da bude isplaniran tako da zadovolji takve potrebe.

(10) Prihvat podnositelja zahtjeva za azil koji se nalaze u pritvoru treba da bude isplaniran tako da udovoljava njihovim potrebama u toj situaciji.

(11) Potrebno je osigurati informacije o organizacijama i skupinama osoba koje pružaju pravnu pomoć radi osiguranja poštovanja minimalnih garancija u postupku koje se sastoje u omogućavanju uspostave kontakta sa takvim organizacijama i skupinama osoba.

(12) Potrebno je ograničiti mogućnost zloupotrebe prihvatnog sistema navodeći slučajeve kada se prihvat tražitelja azila uskraćuje ili ukida.

(13) Potrebno je osigurati efikasan nacionalni sistem za prihvat i suradnju među državama članicama na polju prihvata tražitelja azila.

(14) Potrebno je podržati odgovarajuću koordinaciju između nadležnih organa u vezi sa prihvatom tražitelja azila, te poticati skladne odnose između lokalnih zajednica i centara za smještaj tražitelja azila.

(15) U samoj prirodi minimalnih standarda jeste da države članice imaju ovlaštenje da uvedu ili zadrže odredbe koje su povoljnije za državljane trećih zemalja i osobe bez državljanstva koji traže međunarodnu zaštitu od države članice.

(16) U tom duhu, države članice se također pozivaju da primjene odredbe ove Direktive u vezi sa postupkom odlučivanja o zahtjevima za vidovima zaštite drugačijim od onih koji proističu iz Ženevske konvencije, a koji se odnose na državljane trećih zemalja i osobe bez državljanstva.

(17) Provedbu ove Direktive bi trebalo procjenjivati u pravilnim vremenskim intervalima.

(18) Pošto se cilj predložene aktivnosti, konkretno, utvrđivanje minimalnih standarda za prihvat tražitelja azila u državama članicama, ne može dostići samo zalaganjem država članica nego se, zbog obima i efekata predložene aktivnosti, može bolje dostići zalaganjem Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere u skladu sa načelom supsidijarnosti, kako je to predviđeno u članu 5. Ugovora. U skladu sa načelom proporcionalnosti koji je uređen istim članom,

ova Direktiva ne seže dalje od onoga što je neophodno da bi se ostvarili ti ciljevi.

(19) U skladu sa članom 3. *Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Ujedinjena Kraljevina je 18. augusta 2001. godine pismenim putem izrazila želju da učestvuje u usvajanju i primjeni ove Direktive.

(20) U skladu sa članom 1. navedenog Protokola, Irska ne učestvuje u usvajanju ove Direktive. Stoga odredbe ove Direktive, ne zadirući u odredbe člana 4. navedenog Protokola, ne važe za Irsku.

(21) U skladu sa članovima 1. i 2. *Protokola o stajalištu Danske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Danska ne učestvuje u usvajanju ove Direktive, te stoga nema obaveze koje proističu iz ove Direktive niti se na nju primjenjuju odredbe ove Direktive.

USVAJA OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.
SVRHA, DEFINICIJA I OPSEG VAŽENJA DIREKTIVE

Član 1.
Svrha

Svrha ove Direktive jeste da odredi minimalne standarde za prihvat tražitelja azila u državama članicama.

Član 2.
Definicije

U smislu ove Direktive:

(a) "Ženevska konvencija" označava Konvenciju o statusu izbjeglica od 28. jula 1951. godine, izmijenjenu i dopunjenu Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine;

(b) "zahtjev za azil" označava zahtjev koji podnese državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva, koji se može shvatiti kao zahtjev za međunarodnom zaštitom od strane neke države članice, prema odredbama Ženevske konvencije; pretpostavlja se da svaki zahtjev za međunarodnom zaštitom predstavlja i zahtjev za azil, osim ukoliko državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva izričito ne zatraži neku drugu vrstu zaštite za koju može podnijeti poseban zahtjev;

(c) "podnositelj zahtjeva" ili "tražitelj azila" označava državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva koja je podnijela zahtjev za azil o kojem još nije donesena pravosnažna odluka;
(d) "članovi porodice" označavaju, ukoliko je porodica već postojala kao takva u zemlji porijekla, sljedeće članove porodice podnositelja zahtjeva koji su prisutni u državi članici u kojoj je podnesen zahtjev za azil:
   (i) bračnog druga podnositelja zahtjeva ili njegovog vanbračnog partnera u stabilnoj zajednici ukoliko zakonodavstvo ili praksa predmetne države članice tretiraju vanbračne parove na sličan način kao i bračne parove u skladu sa zakonima o strancima;
   (ii) maloljetnu djecu para iz tačke (i) ili podnositelja zahtjeva, pod uvjetom da nisu u braku i da ih podnositelj zahtjeva izdržava, bez obzira na to da li su rođena u bračnoj ili vanbračnoj zajednici ili usvojena prema zakonu te zemlje;
(e) "izbjeglica" označava osobu koja ispunjava uvjete iz člana 1(A) Ženevske konvencije;
(f) "izbjeglički status" označava status koji država članica dodjeljuje osobi koja je izbjeglica i koja je kao takva primljena na teritorij te države članice;
(g) "postupak" i "žalba" označavaju postupak i žalbe uspostavljene nacionalnim zakonima država članica;
(h) "maloljetna osoba bez pratnje" označava osobu mlađu od osamnaest godina koja stigne na teritorij države članice bez pratnje odrasle osobe odgovorne za nju bilo po zakonu ili po običajima, i to sve dok ne bude i efektivno stavljena pod starateljstvo neke takve osobe, što uključuje i maloljetne osobe koje su ostale bez pratnje nakon što su ušle na teritorij države članice;
(i) "uvjeti prihvata" označavaju puni paket mjera koje države članice dodjeljuju tražiteljima azila u skladu sa ovom Direktivom;
(j) "materijalni uvjeti prihvata" označavaju uvjete prihvata koji uključuju smještaj, ishranu i odjeću, bilo u naturi ili u vidu novčane pomoći ili bonova, kao i dnevni džeparac;
(k) "pritvor" označava zadržavanje tražitelja azila unutar određene lokacije, tako da je podnositelju zahtjeva uskraćena sloboda kretanja;
(l) "centar za smještaj" označava bilo koje mjesto koje se koristi za kolektivni smještaj tražitelja azila.

Član 3.

Opseg važenja

1. Ova Direktiva primjenjuje se na sve državljane trećih zemalja i osobe bez državljanstva, koje podnesu zahtjev za azil na granici ili na teritoriju države članice sve dok im je dopušteno da ostanu na tom teritoriju kao tražitelji azila, kao i na

članove porodica ukoliko su oni obuhvaćeni zahtjevom za azil prema zakonima te zemlje.

2. Ova Direktiva se ne primjenjuje na zahtjeve za diplomatskim ili teritorijalnim azilom koji su podneseni predstavništvima država članica.

3. Ova Direktiva se ne primjenjuje u slučaju primjene odredaba *Direktive Vijeća 2001/55/EZ od 20. jula 2001. godine o minimalnim standardima za pružanje privremene zaštite u slučaju masovnog priliva raseljenih osoba i o mjerama za promicanje ravnoteže među državama članicama u vezi sa naporima koje one ulažu prilikom prihvata takvih osoba i snošenju posljedica tog čina.*([1])

4. Države članice mogu odlučiti da primjene ovu Direktivu u vezi sa postupkom za odlučivanje o zahtjevima za ostalim vidovima zaštite, mimo onih koji proističu iz Ženevske konvencije, za državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva za koje se ustanovi da nisu izbjeglice.

Član 4.
Povoljnije odredbe

Države članice mogu uvesti ili zadržati povoljnije odredbe u domenu uvjeta prihvata za tražitelje azila i druge bliske srodnike podnositelja zahtjeva koji su prisutni u istoj državi, ukoliko ih podnositelj zahtjeva izdržava ili iz humanitarnih razloga, onda kada su takve odredbe kompatibilne sa ovom Direktivom.

POGLAVLJE II.
GENERALNE ODREDBE O UVJETIMA PRIHVATA

Član 5.
Informacije

1. Države članice su dužne obavijestiti tražitelje azila u razložnom roku koji nije duži od petnaest dana od momenta podnošenja zahtjeva za azil nadležnom organu, barem o uspostavljenim povlasticama i obavezama koje moraju ispoštovati vezano za uvjete prihvata.

Države članice su dužne postarati se da tražitelji azila dobiju informacije o organizacijama ili grupama osoba koje pružaju konkretnu pravnu pomoć, kao i o

([1]) Službeni glasnik L 212, 7. juli 2001. godine, str. 12.

organizacijama koje bi im mogle pomoći ili ih obavijestiti o raspoloživim uvjetima prihvata, uključujući tu i zdravstvenu zaštitu.

2. Države članice su dužne osigurati da informacije iz stava 1. ovog člana budu u pismenoj formi i, koliko god je to moguće, na jeziku za koji se realno može očekivati da ga podnositelj zahtjeva razumije. U odgovarajućim slučajevima se ove informacije mogu saopćiti i usmenim putem.

Član 6.
Dokumenta

1. Države članice su dužne postarati se da u roku od tri dana od podnošenja zahtjeva nadležnom organu, podnositelju zahtjeva bude izdat dokument na njegovo ime kojim se potvrđuje njegov status tražitelja azila ili odobrava boravak na teritoriju države članice dok se razmatra njegov zahtjev za azil.

Ako nositelj dokumenta nema slobodu kretanja na cijelom teritoriju ili na jednom dijelu teritorija države članice, ta činjenica se također navodi u tom dokumentu.

2. Države članice mogu isključiti primjenu ovoga člana kada je tražitelj azila u pritvoru i tijekom razmatranja zahtjeva za azil podnesenog na granici ili u kontekstu postupka odlučivanja o pravu podnositelja zahtjeva da legalno uđe na teritorij države članice. U posebnim slučajevima, tijekom razmatranja zahtjeva za azil, države članice mogu podnositeljima zahtjeva izdati druge isprave kao zamjenu za dokument iz stava 1. ovog člana.

3. Dokument iz stava 1. ovog člana ne mora sadržati potvrdu identiteta tražitelja azila.

4. Države članice su dužne usvojiti mjere neophodne da bi se tražiteljima azila izdao dokument iz stava 1. ovog člana, koji mora važiti sve dok oni imaju ovlaštenje da ostanu na teritoriju predmetne države članice ili na njenoj granici.

5. Države članice mogu osigurati putne isprave za tražitelje azila kada iskrsnu ozbiljni humanitarni razlozi koji iziskuju njihovu prisutnost u nekoj drugoj državi.

Član 7.
Boravak i sloboda kretanja

1. Tražitelji azila se mogu slobodno kretati unutar teritorija prihvatne države članice ili unutar oblasti koja im je određena od strane države članice. Predviđena

oblast ne utiče na neotuđivu sferu privatnosti i dovoljnog je obima da omogući zagarantiran pristup svim povlasticama u skladu sa ovom Direktivom.

2. Države članice mogu donijeti odluku o boravku tražitelja azila iz razloga javnih interesa, javnog reda ili, kada je to neophodno, radi brzog obrađivanja i djelotvornog razmatranja njegovog zahtjeva za azil.

3. Kada se to pokaže neophodnim, na primjer iz zakonskih razloga ili zbog javnog reda, države članice mogu ograničiti boravak podnositelja zahtjeva na određeno područje u skladu sa svojim zakonima.

4. Države članice se mogu postarati za materijalne uvjete prihvata ovisno o konkretnom boravku podnositelja zahtjeva na specifičnom mjestu koje određuje država članica. Takva odluka, koja može biti generalnog karaktera, donosi se individualno i uspostavlja se nacionalnim zakonima.

5. Države članice su dužne pobrinuti se za mogućnost da se podnositeljima zahtjeva odobri privremeno napuštanje mjesta boravka iz stavova 2. i 4. ovog člana i/ili oblasti iz stava 1. ovog člana. Odluke o ovome se donose individualno, objektivno i nepristrano, a negativna odluka sadrži i razloge zbog kojih je donesena.

Podnositelj zahtjeva ne treba da ima odobrenje da se pojavi pred organima i sudovima ako je njegovo pojavljivanje neophodno.

6. Države članice su dužne zahtijevati od podnositelja zahtjeva da obavijesti nadležne organe o svojoj trenutnoj adresi, kao i da te organe obavijesti o svakoj promjeni svoje adrese što je prije moguće.

Član 8.

Porodice

Države članice su dužne poduzeti odgovarajuće mjere da se, koliko god je to moguće, očuva jedinstvo porodice unutar njihovog teritorija ukoliko je predmetna država članica osigurala smještaj za podnositelje zahtjeva. Takve mjere se primjenjuju uz suglasnost tražitelja azila.

Član 9.

Ljekarski pregled

Države članice mogu zahtijevati ljekarski pregled iz razloga sigurnosti javnog zdravlja.

Član 10.

Školovanje i obrazovanje maloljetnih osoba

1. Države članice su dužne odobriti maloljetnoj djeci tražitelja azila i maloljetnim tražiteljima azila pristup obrazovnom sistemu pod uvjetima sličnim onima koja imaju državljani prihvatne zemlje sve dok protiv njih ili njihovih roditelja ne bude primijenjena mjera protjerivanja. Takvo obrazovanje može se osigurati u centrima za smještaj.

Predmetna država članica može predvidjeti obavezu da se pristup obrazovnom sistemu ograniči na državni obrazovni sistem.

Maloljetne osobe moraju biti mlađe od zakonite punoljetnosti u državi članici u kojoj je zahtjev za azil podnesen ili se razmatra. Države članice ne mogu uskratiti srednjoškolsko obrazovanje ako je jedini razlog za to činjenica da je predmetna maloljetna osoba stekla punoljetnost.

2. Pristup obrazovnom sistemu se ne može odlagati duže od tri mjeseca od datuma podnošenja zahtjeva za azil od strane maloljetne osobe ili njenih roditelja. Ovaj period može se produžiti do godinu dana ako bude omogućen neki konkretan vid obrazovanja, a u cilju olakšanja pristupa obrazovnom sistemu.

3. U slučaju da pristup obrazovnom sistemu iz stava 1. ovog člana nije moguć zbog specifične situacije u kojoj se nalazi maloljetna osoba, onda država članica može ponuditi drugačije vidove obrazovanja.

Član 11.

Zapošljavanje

1. Države članice su dužne odrediti vremenski period, računajući od datuma podnošenja zahtjeva za azil, tijekom kojeg podnositelj zahtjeva nema pristup tržištu rada.

2. Ako takva odluka nije donesena u roku od godinu dana nakon podnošenja zahtjeva za azil, a do tog kašnjenja je došlo zbog okolnosti koje se ne mogu pripisati podnositelju zahtjeva, države članice su dužne donijeti odluku o uvjetima pod kojima se podnositelju zahtjeva dozvoljava pristup tržištu rada.

3. Pristup tržištu rada se ne smije uskratiti tijekom žalbenog postupka kada žalba uložena na negativnu odluku donesenu u redovnom postupku odlaže izvršenje te odluke sve do objavljivanja negativne odluke o uloženoj žalbi.

4. Iz razloga vezanih za politiku tržišta rada, države članice mogu davati prioritet građanima Evropske unije i državljanima zemalja koje su potpisnice dokumenta *Sporazum o oblasti evropske ekonomije*, kao i državljanima trećih zemalja koji zakonito borave u državama članicama.

Član 12.

Stručna obuka

Države članice mogu tražiteljima azila omogućiti pristup stručnoj obuci bez obzira na to imaju li oni pristup tržištu rada ili nemaju.

Pristup stručnoj obuci, koji je vezan za ugovor o zaposlenju, ovisi o mjeri u kojoj podnositelj zahtjeva ima pristup tržištu rada u skladu sa članom 11.

Član 13.

Generalna pravila o materijalnim uvjetima prihvata i zdravstvenoj zaštiti

1. Države članice su dužne postarati se da materijalni uvjeti prihvata budu na raspolaganju podnositeljima zahtjeva u trenutku kada oni podnose zahtjev za azil.

2. Države članice su dužne postarati se za materijalne uvjete prihvata kako bi osigurali životni standard primjeren za očuvanje zdravlja podnositelja zahtjeva i dostatan za osiguranje njihovog opstanka.

Države članice su dužne postarati se da taj životni standard bude zadovoljen i u specifičnim situacijama koje uključuju osobe sa posebnim potrebama, u skladu sa članom 17, kao i osobe u pritvoru.

3. Države članice se mogu postarati za sve ili za neke materijalne uvjete prihvata i za zdravstvenu zaštitu pod uvjetom da podnositelji zahtjeva nemaju dovoljno sredstava za životni standard koji bi bio primjeren za očuvanje njihovog zdravlja i dostatan za osiguranje njihovog opstanka.

4. Države članice mogu zahtijevati od podnositelja zahtjeva da pokriju troškove ili da učestvuju u troškovima materijalnih uvjeta prihvata i zdravstvene zaštite predviđene ovom Direktivom, u skladu sa odredbom iz stava 3. ovog člana, ukoliko podnositelji zahtjeva imaju dovoljno sredstava za to, na primjer, ukoliko su bili zaposleni jedan prikladan vremenski period.

Ako se pokaže da je podnositelj zahtjeva za azil imao dovoljno sredstava za pokriće troškova materijalnih uvjeta prihvata i zdravstvene zaštite u momentu

zadovoljenja svojih osnovnih potreba, države članice mogu od njega zatražiti nadoknadu troškova.

5. Materijalni uvjeti prihvata mogu se osigurati u naturi ili u vidu finansijske pomoći ili bonova, ili kombinacijom ovih elemenata.

U slučaju kada države članice osiguravaju materijalne uvjete prihvata u vidu finansijske pomoći ili bonova, iznos takve pomoći određuje se u skladu sa načelima definiranim u ovom članu.

Član 14.

Modaliteti za materijalne uvjete prihvata

1. Kada se osigurava u naturi, smještaj treba da bude organiziran na jedan ili više sljedećih načina:

(a) u prostorijama koje se koriste za smještaj podnositelja zahtjeva tijekom razmatranja zahtjeva za azil podnesenih na granici;
(b) u centrima za smještaj koji garantiraju primjeren životni standard;
(c) u privatnim kućama, stanovima, hotelima ili drugim prostorijama preuzetim za potrebe smještaja podnositelja zahtjeva.

2. Države članice su dužne postarati se da podnositelji zahtjeva kojima je pružen smještaj na način spomenut u stavu 1(a), (b) i (c) uživaju:

(a) zaštitu njihovog porodičnog života;
(b) mogućnost komuniciranja sa rodbinom, pravnim savjetnicima i predstavnicima Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) i nevladinim organizacijama koje su priznate od strane država članica. ([1])

Države članice su dužne obratiti posebnu pažnju na sprečavanje fizičkog napada u prostorijama centara za smještaj iz stavova 1(a) i (b) ovog člana.

3. Države članice su dužne postarati se, ako je to primjereno, da maloljetna djeca podnositelja zahtjeva ili maloljetni podnositelji zahtjeva budu smješteni sa svojim roditeljima ili sa odraslim članom porodice koji je za njih odgovoran po zakonu ili po običajima.

([1]) Cf. *Zaključak Izvršnog komiteta broj 93 (LIII)*.

4. Države članice su dužne postarati se da se premještanje podnositelja zahtjeva iz jednog smještajnog objekta u drugi vrši samo onda kada je to neophodno. Države članice su dužne omogućiti podnositeljima zahtjeva da obavijeste svoje pravne savjetnike o premještanju i o njihovoj novoj adresi.

5. Osobe koje rade u centrima za smještaj moraju biti valjano obučene za taj posao i dužne su poštovati načelo tajnosti svih informacija do kojih dođu tijekom svog rada, u skladu sa nacionalnim propisima.

6. Države članice mogu uključiti podnositelje zahtjeva u upravljanje materijalnim resursima i nematerijalnim aspektima života u centru posredstvom savjetodavnog odbora ili vijeća koje predstavlja stanare centra.

7. Pravnim savjetnicima tražitelja azila i predstavnicima Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice ili opunomoćenim predstavnicima nevladinih organizacija koje su priznate od strane predmetne države članice dozvoljen je pristup u centre za smještaj i druge smještajne objekte radi pomoći spomenutim tražiteljima azila. Pristup ovim osobama može se ograničiti samo iz razloga vezanih za sigurnost centra i smještajnih objekata, te tražitelja azila.

8. Države članice mogu u izuzetnim okolnostima odrediti modalitete materijalnih uvjeta prihvata drugačije od onih koje predviđa ovaj član, koji ostaju na snazi jedno određeno vrijeme, što je kraće moguće, i to:

- kada je neophodna početna procjena specifičnih potreba podnositelja zahtjeva;
- kada materijalni uvjeti prihvata koje predviđa ovaj član nisu dostupni u nekoj geografskoj oblasti;
- kada su privremeno zauzeti svi smještajni kapaciteti koji su u normalnim prilikama dostupni;
- kada je tražitelj azila u pritvoru ili mu je kretanje ograničeno na pograničnu postaju.

Ovi drugačiji uvjeti će svakako pokrivati sve osnovne potrebe.

Član 15.

Zdravstvena zaštita

1. Države članice su dužne postarati se da podnositelji zahtjeva uživaju neophodnu zdravstvenu zaštitu koja uključuje barem zbrinjavanje hitnih slučajeva i osnovne mjere za liječenje bolesti.

2. Države članice su dužne osigurati neophodnu medicinsku ili drugu pomoć podnositeljima zahtjeva sa posebnim potrebama.

POGLAVLJE III.
REDUCIRANJE ILI USKRAĆIVANJE UVJETA PRIHVATA

Član 16.
Reduciranje ili uskraćivanje uvjeta prihvata

1. Države članice mogu reducirati ili uskratiti uvjete prihvata u sljedećim slučajevima:

(a) Ako tražitelj azila:
- napusti mjesto boravka koje mu je odredio nadležni organ a da o tome ne obavijesti dati organ, ili mjesto boravka napusti bez dozvole u slučaju da je dozvola neophodna, ili
- ne pridržava se obaveze prijavljivanja nadležnom organu ili davanja informacija ili odazivanja na razgovor u vezi sa postupkom po njegovom zahtjevu za azil tijekom razložnog vremenskog perioda propisanog nacionalnim zakonom, ili
- već je podnio zahtjev za azil u istoj državi članici.

Kada podnositelj zahtjeva bude lociran ili se dobrovoljno prijavi nadležnom organu, donosi se propisno obrazložena odluka, zasnovana na razlozima koji su doveli do njegovog nestanka, o ponovnom uvođenju nekih ili svih uvjeta prihvata.

(b) Ako je tražitelj azila prikrio svoja finansijska sredstva, te je stoga imao nedozvoljene koristi od materijalnih uvjeta prihvata.
Ako se pokaže da je podnositelj zahtjeva imao dovoljno sredstava da pokrije troškove materijalnih uvjeta prihvata i zdravstvene zaštite u vrijeme kada su ove osnovne potrebe bile pokrivane, države članice mogu od tražitelja azila zahtijevati nadoknadu.

2. Države članice mogu uskratiti uvjete prihvata u slučaju kada tražitelj azila ne dokaže da je zahtjev za azil podnesen u najkraćem razložnom roku nakon dolaska u državu članicu.

3. Države članice mogu odrediti sankcije koje se primjenjuju u slučaju ozbiljnog kršenja pravila centra za smještaj i izuzetno nasilnog ponašanja.

4. Odluke o reduciranju, uskraćivanju ili odbijanju uvjeta prihvata ili o sankcijama iz stava 1, 2. i 3. ovog člana donosi se pojedinačno, objektivno i nepristrano, te sadrže razloge za donošenje takve odluke. Odluke se zasnivaju na konkretnoj situaciji u kojoj se nalazi ta osoba, naročito kad je riječ o osobama na koje se odnosi član 17, uz vođenje računa o načelu proporcionalnosti. Države članice su dužne u svim situacijama osigurati pristup urgentnim zdravstvenim uslugama.

5. Države članice su dužne postarati se da materijalni uvjeti prihvata ne budu uskraćeni ili reducirani prije nego što se donese negativna odluka.

POGLAVLJE IV.
ODREDBE O OSOBAMA SA POSEBNIM POTREBAMA

Član 17.
Generalno načelo

1. U pogledu nacionalnih propisa kojima se sprovode odredbe Poglavlja II o materijalnim uvjetima prihvata i zdravstvenoj zaštiti, države članice su dužne voditi računa o specifičnoj situaciji ugroženih osoba kao što su maloljetne osobe, maloljetne osobe bez pratnje, hendikepirane osobe, stariji ljudi, trudnice, samohrani roditelji sa maloljetnom djecom i osobe koje su bile podvrgnute torturi, silovanju ili drugim teškim oblicima psihičkog, fizičkog ili seksualnog nasilja.

2. Stav 1. ovog člana se odnosi samo na osobe za koje se utvrdi da imaju posebne potrebe nakon pojedinačne procjene njihove situacije.

Član 18.
Maloljetne osobe

1. Prilikom primjene odredaba o maloljetnim osobama iz ove Direktive, prvenstveno se vodi računa o najboljim interesima djeteta.

2. Države članice su dužne omogućiti rehabilitacijske usluge svim maloljetnim osobama koje su bile žrtve bilo kojeg vida zlostavljanja, nebrige, izrabljivanja, torture ili surovog, nehumanog i ponižavajućeg postupanja, ili onima koji su pretrpjeli posljedice oružanog sukoba te, u slučaju potrebe, osigurati adekvatnu zdravstvenu zaštitu u domenu duševnog zdravlja i stručnog savjetovanja.

Član 19.

Maloljetne osobe bez pratnje

1. Države članice su dužne, što je prije moguće, poduzeti mjere kako bi osigurale da maloljetne osobe bez pratnje budu zastupljene posredstvom zakonskog starateljstva ili, gdje je to neophodno, posredstvom neke organizacije koja je odgovorna za zbrinjavanje i dobrobit maloljetnih osoba ili posredstvom nekog drugog primjerenog vida zastupanja. Nadležni organi su dužni vršiti redovnu procjenu njihove situacije.

2. Od momenta kada budu pušteni na teritorij prihvatne zemlje u kojoj je podnesen ili se razmatra zahtjev za azil, maloljetne osobe bez pratnje, koje su zatražila azil, smještaju se:

(a) sa odraslim srodnicima;
(b) kod udomiteljske porodice;
(c) u centrima za smještaj koji su posebno prilagođeni za maloljetne osobe;
(d) na nekom drugom mjestu prikladnom za maloljetne osobe.

Države članice mogu maloljetne osobe bez pratnje stare 16 i više godina smjestiti u centar za smještaj odraslih tražitelja azila.

Koliko god je to moguće, braća i sestre treba da ostanu zajedno, uz vođenje računa o najboljim interesima predmetne maloljetne osobe, a naročito o njegovim godinama i stupnju zrelosti. Promjene mjesta stanovanja maloljetne osobe bez pratnje treba da budu svedene na minimum.

3. Države članice su dužne potruditi se da pronađu članove porodice maloljetne osobe bez pratnje, što je prije moguće, pri tome štiteći njene najbolje interese. U slučaju kada život ili integritet maloljetne osobe ili njenih bliskih srodnika, naročito ako su oni ostali u zemlji porijekla, mogu biti ugroženi, neophodno je pobrinuti se za to da prikupljanje, obrada i cirkuliranje informacija o tim osobama budu izvedeni u tajnosti kako njihova sigurnost ne bi bila ugrožena.

4. Osobe koje rade sa maloljetnicima bez pratnje moraju biti educirane ili bi ih trebalo primjereno educirati o potrebama maloljetnih osoba. One su dužne pridržavati se načela tajnosti kako je to uređeno nacionalnim propisima, u vezi sa svim informacijama do kojih dođu u svom radu.

Član 20.
Žrtve torture i nasilja

Ukoliko je to neophodno, države članice su dužne postarati se da osobe koje su bile podvrgnuta torturi, silovanju ili drugim teškim oblicima nasilja dobiju njegu potrebnu za saniranje posljedica tih dijela.

POGLAVLJE V.
ŽALBE

Član 21.
Žalbe

1. Države članice su dužne omogućiti ulaganje žalbe, u okviru postupka propisanog nacionalnim zakonom, na negativne odluke o dodjeli beneficija prema odredbama ove Direktive ili na odluke donesene prema odredbama člana 7. koje pojedinačno pogađaju tražitelje azila. Ulaganje žalbe ili preispitivanje odluke pred sudskim organom omogućava se barem u posljednjoj instanci.

2. Postupak pristupa pravnoj pomoći u takvim slučajevima propisuje se nacionalnim zakonom.

POGLAVLJE VI.
AKTIVNOSTI NA POBOLJŠANJU EFIKASNOSTI PRIHVATNOG SISTEMA

Član 22.
Suradnja

Države članice su dužne redovno obavještavati Komisiju o informacijama u vezi sa brojem osoba koje su obuhvaćene uvjetima prihvata, razvrstanih prema spolu i starosti, te pružati potpune informacije o vrsti, nazivu i formatu dokumenata predviđenih odredbama člana 6.

Član 23.
Smjernice, nadzor i sistem kontrole

Države članice su dužne, uz dužno poštivanje svoje ustavne strukture, osigurati odgovarajuće smjernice, nadzor i kontrolu uvjeta prihvata.

Član 24.

Osoblje i sredstva

1. Države članice su dužne poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da organi vlasti i druge organizacije koje sprovode ovu Direktivu dobiju neophodnu osnovnu obuku u vezi sa potrebama podnositelja zahtjeva kako muškog tako i ženskog spola.

2. Države članice su dužne izdvojiti neophodna sredstva u vezi sa nacionalnim propisima donesenim radi provedbe ove Direktive.

POGLAVLJE VII.
ZAVRŠNE ODREDBE

Član 25.

Izvještavanje

Komisija je dužna podnijeti izvještaj Evropskom parlamentu i Vijeću Evrope o primjeni ove Direktive te predložiti sve neophodne izmjene do 6. augusta 2006. godine.

Države članice su dužne poslati Komisiji sve informacije koje su potrebne za sastavljanje izvještaja, uključujući tu i statističke podatke predviđene članom 22. do 6. februara 2006. godine.

Nakon podnošenja izvještaja, Komisija je dužna izvještavati Evropski parlament i Vijeće Evrope o primjeni ove Direktive barem jednom u pet godina.

Član 26.

Prijenos

1. Države članice su dužne donijeti zakone, propise i administrativne odredbe neophodne za usuglašavanje sa ovom Direktivom do 6. februara 2006. godine o čemu su dužne odmah obavijestiti Komisiju.

Države članice su dužne pozvati se na ovu Direktivu prilikom usvajanja navedenih mjera ili prilikom njihovog službenog objavljivanja, kao i predvidjeti načine tog pozivanja.

2. Države članice su dužne dostaviti Komisiji svoje zakone koje usvoje, a koji se odnose na primjenu ove Direktive.

Član 27.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objavljivanja u *Službenom glasniku Evropske unije*.

Član 28.

Adresati

Ova Direktiva upućena je državama članicama u skladu sa *Ugovorom o osnivanju Evropske unije*.

Zaključeno u Briselu, 27. januara 2003. godine.

Za Vijeće
Predsjednik
G. PAPANDREOU

DIREKTIVA VIJEĆA 2003/86/EZ od 22. septembra 2003. godine
o pravu na spajanje sa porodicom

VIJEĆE EVROPSKE UNIJE,

Imajući u vidu *Ugovor o osnivanju Evropske zajednice*, a naročito tačku (1)(b) prvog podstava člana 63. spomenutog Ugovora,

imajući u vidu prijedlog Komisije, ([1])

imajući u vidu mišljenje Evropskog parlamenta, ([2])

imajući u vidu mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta, ([3])

imajući u vidu mišljenje Regionalnog komiteta, ([4])

i uzimajući u obzir sljedeće:

(1) U cilju postupne uspostave oblasti slobode, sigurnosti i pravde, *Ugovor o osnivanju Evropske zajednice* predviđa, kako usvajanje mjera čiji je cilj da se osigura sloboda kretanja ljudi, zajedno sa pomoćnim mjerama vezanim za kontrolu vanjskih granica, azil i imigraciju, tako i usvajanje mjera vezanih za azil, imigraciju i zaštitu prava državljana trećih zemalja.
(2) Mjere koje se tiču spajanja sa porodicom treba da budu usvojene u suglasnosti sa obavezom koja je utjelovljena u mnogim instrumentima međunarodnog prava, a to je da se štiti i poštuje porodični život. Ova Direktiva poštuje fundamentalna prava i uvažava načela koja su posebice priznata u članu 8. *Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i fundamentalnih sloboda* i u *Povelji o fundamentalnim pravima Evropske unije*.
(3) Evropsko vijeće je na svom specijalnom zasjedanju u Tampereu 15. i 16. oktobra 1999. godine, potvrdilo neophodnost harmonizacije nacionalnog zakonodavstva o uvjetima prihvata i boravka državljana trećih zemalja. U tom kontekstu, posebice je naglašeno da Evropska unija treba da osigura pravedno postupanje prema državljanima trećih zemalja, te da kroz energičniju integracijsku politiku treba da nastoji da tim ljudima osigura prava i

([1]) Službeni glasnik C 116 E, 26. april 2000. godine, str. 66. i Službeni glasnik C 62 E, 27. februar 2001. godine, str. 99.
([2]) Službeni glasnik C 135, 7. maj 2001. godine, str. 174.
([3]) Službeni glasnik C 204, 18. juli 2000. godine, str. 40.
([4]) Službeni glasnik C 73, 26. mart 2003. godine, str. 16.

obaveze slične onima koje uživaju državljani Evropske unije. Evropsko vijeće je stoga odmah zatražilo da Vijeća usvoji pravne instrumente na temelju prijedloga Komisije. Evropsko vijeće je 14. i 15. decembra 2001. godine u Laekenu iznova potvrdilo potrebu za ispunjenjem zadataka koji su postavljeni u Tampereu.

(4) Spajanje sa porodicom je neophodno potrebno kako bi se omogućio porodični život. Ono pomaže kreiranju društveno-kulturološke stabilnosti, čime se olakšava integracija državljana trećih zemalja u državama članicama, a služi i za promicanje ekonomske i socijalne kohezije, što je postavljeno u Ugovoru kao fundamentalni zadatak Evropske zajednice.

(5) Države članice treba da primjenjuju odredbe ove Direktive bez diskriminacije po osnovi spola, rase, boje, etničkog ili socijalnog porijekla, genetskih karakteristika, jezika, religije ili vjerovanja, političkog ili drugog mišljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovnog stanja, rođenja, invalidnosti, starosne dobi ili seksualne orijentacije.

(6) Radi zaštite porodice i uspostave ili očuvanja porodičnog života, potrebno je odrediti materijalne uvjete za ostvarivanje prava na spajanje sa porodicom, na osnovi zajedničkih kriterija.

(7) Državama članicama treba da bude omogućeno da ovu Direktivu primjenjuju i u situaciji kada članovi porodice ulaze zajedno u državu članicu.

(8) Posebnu pažnju bi trebalo obratiti na situaciju u kojoj su se našle izbjeglice zbog razloga koji su ih primorali na bjekstvo iz njihove zemlje i koji ih sprečavaju da tamo vode normalan porodični život. Stoga je potrebno uspostaviti povoljnije uvjete za ostvarivanje njihovog prava na spajanje sa porodicom.

(9) Spajanje sa porodicom bi svakako trebalo primjenjivati na članove uže porodice, odnosno na bračnog druga i na maloljetnu djecu.

(10) Na državama članicama je da odluče da li žele odobriti spajanje sa porodicom srodnicima po direktnoj uzlaznoj lozi, odrasloj djeci koja nisu u braku, nevjenčanim ili neregistriranim partnerima, kao i maloljetnoj djeci sponzora i drugog supružnika u slučaju poligamnog braka. Ukoliko država članica odobri spajanje sa porodicom ovim osobama, ona time ne dira u mogućnost druge države članice, koja ne priznaje postojanje porodičnih veza u slučajevima koji su pokriveni ovom odredbom, da spomenutim osobama uskrati postupanje kao prema članovima porodice u vezi sa pravom na boravak u drugoj državi članici, kako je to definirano u relevantnom zakonodavstvu Evropske zajednice.

(11) Pravo na spajanje sa porodicom treba da se ostvaruje uz uvažavanje vrijednosti i načela koja priznaju države članice, posebice u vezi sa pravima žena i djece; takvo uvažavanje opravdava eventualnu upotrebu restriktivnih

mjera na zahtjeve za spajanje sa porodicom, koje podnesu poligamna domaćinstva.

(12) Svrha eventualnog ograničenja prava na spajanje sa porodicom, u slučaju djece koja su starija od 12 godina i čije prebivalište nije sa sponzorom, jeste da očituje mogućnost te djece da budu integrirana još u ranoj dobi. Ovakvo ograničenje podrazumijeva da se takvoj djeci osigura da u školi steknu neophodno obrazovanje i savladaju jezičke vještine.

(13) Potrebno je izraditi čitav niz propisa koji će urediti postupak razmatranja zahtjeva za spajanje sa porodicom, te za ulazak i boravak članova porodice. Ovi postupci treba da budu djelotvorni i praktični, da vode računa o svakodnevnom radnom opterećenju administracija država članica, kao i da budu transparentni i pravedni, kako bi se dotičnim osobama ponudila odgovarajuća pravna sigurnost.

(14) Spajanje sa porodicom može biti odbijeno iz opravdanih razloga. Konkretno, osoba koja traži odobrenje za spajanje sa porodicom ne treba da predstavlja prijetnju javnoj politici ili javnoj sigurnosti. Pojam javne sigurnosti može obuhvaćati i presude za teška krivična djela. U ovom kontekstu, mora se konstatirati da pojam javne politike i javne sigurnosti obuhvata i slučajeve kada državljani trećih zemalja pripadaju udruženju koje podržava terorizam, kada podržavaju takvo udruženje ili imaju ekstremističke aspiracije.

(15) Potrebno je promicati integraciju članova porodice. U tu svrhu bi im trebalo odobriti status neovisno o statusu koji uživa njihov sponzor, posebice u slučaju raskida braka i partnerstva, te pristup obrazovanju, zaposlenju i stručnoj kvalifikaciji, jednako kao i osobi sa kojom se spajaju, a pod određenim uvjetima.

(16) Pošto se ciljevi predložene aktivnosti, konkretno, uspostava prava na spajanje sa porodicom za državljane trećih zemalja, što je pravo koje bi trebalo ostvariti u skladu sa zajedničkim propisima, ne mogu dostatno postići zalaganjem samih država članica, nego se zbog obima i efekata predložene aktivnosti mogu bolje postići na nivou Evropske zajednice, Evropska zajednica može usvojiti mjere u skladu sa načelom supsidijarnosti, kako je to definirano u članu 5. Ugovora. U skladu sa načelom proporcionalnosti, kako je to definirano u spomenutom članu, ova Direktiva ne seže dalje od onoga što je neophodno za realizaciju tih ciljeva.

(17) U skladu sa članovima 1. i 2. *Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, te ne zadirući u odredbe člana 4. tog Protokola, spomenute države članice ne učestvuju u usvajanju ove Direktive, te stoga nemaju obaveze koje iz nje proistječu, niti se na njih primjenjuju odredbe ove Direktive.

(18) U skladu sa članovima 1. i 2. *Protokola o stajalištu Danske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Danska ne učestvuje u usvajanju ove Direktive, te stoga nema obaveze koje proistječu iz ove Direktive niti se na nju primjenjuju odredbe ove Direktive.

USVAJA OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Član 1.

Svrha ove Direktive jeste da odredi uvjete za ostvarivanje prava na spajanje sa porodicom za državljane trećih zemalja koji zakonito borave na teritoriju države članice.

Član 2.

U svrhu ove Direktive:

(a) "državljanin treće zemlje" označava pojedinca koji nije državljanin Evropske unije u smislu člana 17(1) Ugovora;
(b) “izbjeglica” označava bilo kojeg državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva, koji uživaju izbjeglički status u smislu *Ženevske konvencije o statusu izbjeglica* od 28. jula 1951. godine, izmijenjenu i dopunjenu Protokolom koji je potpisan u Njujorku 31. januara 1967. godine;
(c) “sponzor” označava državljanina treće zemlje koji zakonito boravi u državi članici i koji podnosi zahtjev ili čiji članovi porodice podnose zahtjev za spajanje sa porodicom, kako bi se pridružili sponzoru;
(d) “spajanje sa porodicom” označava ulazak u državu članicu i boravak u njoj od strane članova porodice državljanina treće zemlje koji zakonito boravi u toj državi članici, radi očuvanja jedinstva porodice, bilo da je porodični odnos nastao prije ili nakon ulaska u zemlju;
(e) “dozvola boravka” označava bilo koje odobrenje koje izdaju organi vlasti države članice, a kojim dozvoljavaju državljaninu treće zemlje da zakonito boravi na njenom teritoriju, u skladu sa odredbama člana 1(2)(a) Uredbe Vijeća (EZ) br. 1030/2002 od 13. juna 2002. godine kojom se uspostavlja jednoobrazni format dozvole boravka za državljane trećih zemalja ([1]).

([1]) Službeni glasnik L 157, 15. juni 2002. godine, str. 1.

(f) “maloljetna osoba bez pratnje” označava državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva mlađu od osamnaest godina koja stigne na teritorij države članice bez pratnje odrasle osobe odgovorne za nju bilo po zakonu ili po običajima, i to sve dok ne bude i efektivno stavljena pod starateljstvo neke takve osobe; ili maloljetnu osobu koja je ostala bez pratnje nakon što je ušla na teritorij države članice.

Član 3.

1. Ova Direktiva se primjenjuje u slučaju kada sponzor posjeduje dozvolu boravka izdanu od strane države članica na period od jedne ili više godina, a koji ima realne izglede da dobije stalnu dozvolu boravka, pod uvjetom da su članovi njegove porodice državljani treće zemlje bilo kojeg statusa.

2. Ova Direktiva se ne primjenjuje u sljedećim slučajevima:

(a) kada je sponzor podnio zahtjev za priznanje izbjegličkog statusa o kojem još nije donesena pravosnažna odluka;
(b) kada je sponzoru dozvoljeno da boravi u državi članici na temelju privremene zaštite ili kada je sponzor podnio zahtjev za odobrenje boravka na toj osnovi i čeka da se donese odluka o njegovom zahtjevu;
(c) kada je sponzoru dozvoljeno da boravi u državi članici na temelju supsidijarne zaštite u skladu sa međunarodnim obavezama, nacionalnim zakonodavstvom ili praksom država članica ili kada je sponzor podnio zahtjev za odobrenje boravka na toj osnovi i čeka da se donese odluka o njegovom zahtjevu.

3. Ova Direktiva se ne primjenjuje na članove porodice državljanina Evropske unije.

4. Ova Direktiva ničim ne dira u odredbe:

(a) bilateralnih i multilateralnih sporazuma sklopljenih između Evropske zajednice ili Evropske zajednice i njenih država članica s jedne strane, i trećih zemalja s druge strane;
(b) *Evropske socijalne povelje* od 18. oktobra 1961. godine, izmijenjene i dopunjene *Evropske socijalne povelje* od 3. maja 1987. godine i *Evropske konvencije o pravnom statusu radnika migranata* od 24. novembra 1977. godine.

5. Ova Direktiva ne utječe na mogućnost država članica da usvoje ili zadrže povoljnije odredbe.

POGLAVLJE II.
ČLANOVI PORODICE

Član 4.

1. Države članice su dužne odobriti ulazak i boravak, u skladu sa ovom Direktivom, sljedećim članovima porodice, pod rezervom ispunjenja uvjeta iz Poglavlja IV i člana 16:

(a) bračnom drugu sponzora;
(b) maloljetnoj djeci sponzora i njegovog bračnog druga, uključujući i djecu usvojenu u skladu sa odlukom koju je donio nadležni organ u predmetnoj državi članici ili u skladu sa odlukom koja je po automatizmu izvršna, uslijed međunarodnih obaveza te države članice, ili koja se mora priznati u skladu sa međunarodnim obavezama;
(c) maloljetnoj djeci, uključujući i usvojenu djecu sponzora u slučaju kada sponzor ima starateljstvo nad tom djecom i izdržava ih. Države članice mogu odobriti spajanje sa djecom koja su predmet zajedničkog starateljstva, pod uvjetom da je druga strateljska strana s tim suglasna.
(d) maloljetnoj djeci, uključujući i usvojenu djecu bračnog druga u slučaju kada bračni drug ima starateljstvo nad tom djecom i izdržava ih. Države članice mogu odobriti spajanje sa djecom koja su predmet zajedničkog starateljstva, pod uvjetom da je druga strateljska strana s tim suglasna.

Maloljetna djeca iz ovog člana moraju biti mlađa od dobi koje je zakonom predmetne države članice određeno kao doba punoljetnosti i ne smiju biti u braku.

Iznimno, ukoliko je dijete starije od 12 godina i dolazi nezavisno od ostalih članova svoje porodice, država članica može, prije nego što tom djetetu odobri ulazak i boravak prema odredbama ove Direktive, provjeriti da li ono ispunjava uvjete za integraciju, koji su predviđeni u njenom pozitivnom zakonodavstvu na dan provedbe ove Direktive.

2. Države članice mogu, putem svojih zakona ili podzakonskih akata, odobriti ulazak i boravak sljedećim članovima porodice, u skladu sa odredbama ove Direktive i pod rezervom ispunjenja uvjeta iz Poglavlja IV:

(a) srodnicima sponzora ili njegovog bračnog druga, i to u prvom koljenu po direktnoj uzlaznoj lozi, ukoliko ih sponzor izdržava i ukoliko oni ne uživaju odgovarajuću porodičnu potporu u zemlji porijekla;

(b) odrasloj djeci sponzora i njegovog bračnog druga koja nisu u braku, kada ona objektivno nisu u stanju pobrinuti se za svoje vlastite potrebe zbog svog zdravstvenog stanja.

3. Države članice mogu, putem svojih zakona ili podzakonskih akata, odobriti ulazak i boravak vanbračnom partneru koji je državljanin treće zemlje i sa kojim se sponzor nalazi u propisno potvrđenoj, stabilnoj i dugotrajnoj vezi ili državljaninu treće zemlje kojeg za sponzora vezuje registrirano partnerstvo, u skladu sa članom 5(2), te maloljetnoj djeci koja nisu u braku, uključujući i usvojenu djecu, kao i odrasloj djeci koja nisu u braku i koja objektivno nisu u stanju pobrinuti se za svoje vlastite potrebe zbog svog zdravstvenog stanja, u skladu sa odredbama ove Direktive i pod rezervom ispunjenja uvjeta iz Poglavlja IV.

Države članice mogu odlučiti da, u pogledu spajanja sa porodicom, registrirani partneri uživaju tretman jednak onom koji se dodjeljuje bračnom drugu.

4. U slučaju poligamnog braka, kada sponzor već živi sa svojim bračnim drugom na teritoriju države članice, onda predmetna država članica nije dužna odobriti spajanje sa porodicom ostalim bračnim drugovima sponzora.

Iznimno od stava 1(c) države članice mogu ograničiti spajanje sa porodicom maloljetnoj djeci ostalih bračnih drugova sponzora.

5. Radi bolje integracije i sprečavanja prisilnih brakova, države članice mogu zahtijevati da sponzor i njegov bračni drug budu određene starosne dobi, a koja ne prelazi 21 godinu, prije nego što bračnom drugu bude omogućeno da se pridruži sponzoru.

Iznimno, države članice mogu tražiti da zahtjevi maloljetne djece za spajanje sa porodicom budu podneseni prije nego što djeca napune 15 godina, onako kako je to predviđeno u pozitivnom zakonodavstvu predmetne države na dan provedbe ove Direktive. Ukoliko zahtjev bude podnesen nakon što dijete napuni 15 godina, države članice koje odlučuju o primjeni ovog izuzeća, dužne su odobriti ulazak i boravak tom djetetu na drugim osnovama a ne na osnovi spajanja sa porodicom.

POGLAVLJE III.

PODNOŠENJE I RAZMATRANJE ZAHTJEVA

Član 5.

1. Države članice su dužne odrediti da li zahtjev za ulazak i boravak radi ostvarivanja prava na spajanje sa porodicom, nadležnom organu države članice podnosi sponzor ili član odnosno članovi njegove porodice.

2. Uz zahtjev se prilaže materijalni dokaz o vezi sa porodicom i o ispunjenja uvjeta koji su predviđeni u članovima 4. i 6, te u odgovarajućim slučajevima, u članovima 7. i 8, kao i ovjerene fotokopije putnih isprava člana ili članova porodice.

U odgovarajućim slučajevima, države članice mogu obaviti razgovore sa sponzorom i članovima njegove porodice, kao i druge istražne radnje koje smatraju neophodnim, a u svrhu pribavljanja dokaza o postojanju porodičnog odnosa.

Prilikom razmatranja zahtjeva koji se tiče vanbračnog partnera sponzora, kao dokaz postojanja porodičnog odnosa, države članice uzimaju u obzir faktore kao što su zajedničko dijete, raniji zajednički život, registracija partnerstva i druge pouzdane dokaze.

3. Zahtjev se podnosi i razmatra dok se članovi porodice nalaze izvan teritorija države članice u kojoj živi njihov sponzor.

Iznimno, država članica može, u odgovarajućim okolnostima, zaprimiti zahtjev koji je podnesen u trenutku kada su se članovi porodice već nalazili na njenom teritoriju.

4. Nadležni organi države članice su dužni pismenim putem obavijestiti podnositelja zahtjeva o donesenoj odluci u najkraćem roku, a u svakom slučaju najkasnije devet mjeseci nakon podnošenja zahtjeva.

U izuzetnim okolnostima vezanim za kompleksnost razmatranja zahtjeva, vremensko ograničenje iz prvog podstava ovog stava se može produžiti.

Svaka odluka o odbijanju zahtjeva mora biti obrazložena. Bilo kakve posljedice nedonošenja odluke prije isteka perioda iz prvog podstava ovog stava utvrđuju se nacionalnim zakonodavstvom relevantne države članice.

5. Prilikom razmatranja zahtjeva, države članice su dužne voditi računa o najboljim interesima djeteta.

POGLAVLJE IV.
PREDUVJETI ZA OSTVARIVANJE PRAVA NA SPAJANJE SA PORODICOM

Član 6.

1. Države članice mogu odbiti zahtjev za ulazak i boravak članovima porodice iz razloga javne politike, javne sigurnosti i javnog zdravlja.

2. Države članice mogu otkazati ili ne produžiti dozvolu boravka članu porodice iz razloga javne politike, javne sigurnosti ili javnog zdravlja.

Prilikom donošenja relevantne odluke, države članice uzimaju u obzir, osim člana 17, težinu ili vrstu krivičnog djela protiv javne politike ili javne sigurnosti, koje je počinio član porodice, ili prijetnju koja proizlazi iz takve osobe.

3. Nadležni organ predmetne države članice ne može spriječiti produženje dozvole boravka, niti naložiti udaljenje sa svojeg teritorija samo iz razloga bolesti ili invalidnosti do koje je došlo nakon izdavanja dozvole boravka.

Član 7.

1. Kada zahtjev za spajanje sa porodicom bude podnesen, predmetna država članica može tražiti od podnositelja zahtjeva da osigura dokaz da njegov sponzor posjeduje:

(a) smještaj koji se smatra normalnim za sličnu porodicu u istoj regiji i koji zadovoljava generalne zdravstvene i sigurnosne standarde koji se primjenjuju u toj državi članici;
(b) osiguranje u slučaju bolesti za sebe i članove svoje porodice u vezi sa rizicima od kojih su njihovi vlastiti državljani inače osigurani u predmetnoj državi članici;
(c) postojane i redovne izvore sredstava, koji su dostatni za njegovo izdržavanje i za izdržavanje članova njegove porodice, bez korištenja sistema socijalne pomoći predmetne države članice. Država članica procjenjuje ova sredstva prema njihovoj prirodi i redovnosti, te u obzir može uzeti i visinu najmanje nacionalne plate i penzije kao i broj članova porodice.

2. Države članice mogu zahtijevati da državljani trećih zemalja uvažavaju integracijske mjere u skladu sa svojim nacionalnim zakonima.

U pogledu izbjeglica, odnosno članova porodice izbjeglica iz člana 12, integracijske mjere iz prvog podstava ovog stava se mogu primijeniti tek onda kada dotičnim osobama bude odobreno spajanje sa njihovim porodicama.

Član 8.

Države članice mogu zahtijevati da sponzor zakonito boravi na njihovom teritoriju jedno određeno vrijeme, prije nego što mu se pridruže članovi njegove porodice, s tim da traženi period ne prelazi dvije godine.

Iznimno, ukoliko zakonodavstvo države članice o spajanju sa porodicom, koje bude na snazi na dan usvajanja ove Direktive, uzima u obzir prihvatne kapacitete te države, onda država članica može predvidjeti period čekanja koji nije duži od tri godine od dana podnošenja zahtjeva za spajanje sa porodicom do izdavanja dozvole boravka članovima porodice.

POGLAVLJE V.
SPAJANJE IZBJEGLICA SA PORODICOM

Član 9.

1. Odredbe ovog Poglavlja primjenjuju se na spajanje sa porodicom onih izbjeglica čiji status su priznale države članice.

2. Države članice mogu suziti primjenu ovog Poglavlja na izbjeglice čiji je porodični odnos nastao prije ulaska.

3. Odredbe ovog Poglavlja ničim ne diraju u bilo koje propise kojima se odobrava izbjeglički status članovima porodice.

Član 10.

1. Član 4. se primjenjuje na definiciju članova porodice izuzev trećeg podstava stava 1. tog člana koji se ne primjenjuje na djecu izbjeglica.

2. Države članice mogu odobriti spajanje sa porodicom drugim članovima porodice, koji nisu navedeni u članu 4, ukoliko ih predmetni izbjeglica izdržava.

3. Ukoliko je izbjeglica maloljetna osoba bez pratnje, države članice:

(a) dužne su odobriti ulazak i boravak u svrhu spajanja sa porodicom njegovim srodnicima u prvom koljenu po direktnoj uzlaznoj lozi, bez primjene uvjeta iz člana 4(2)(a);
(b) mogu odobriti ulazak i boravak u svrhu spajanja sa porodicom njegovom zakonitom staratelju ili bilo kojem drugom članu njegove porodice, kada izbjeglica nema srodnika po direktnoj uzlaznoj lozi ili je srodnike nemoguće pronaći.

Član 11.

1. Član 5. se primjenjuje na podnošenje i razmatranje zahtjeva, pod rezervom stava 2. ovog člana.

2. Kada izbjeglica ne može pribaviti formalni, materijalni dokaz o porodičnom odnosu, države članice uzimaju u obzir ostale dokaze o postojanju takvog odnosa, koje potom procjenjuju u skladu sa njihovim nacionalnim zakonima. Odluka o odbijanju zahtjeva ne može se zasnivati samo na činjenici da nedostaju materijalni dokazi.

Član 12.

1. Iznimno od člana 7, države članice neće zahtijevati od izbjeglice, odnosno člana ili članova njegove porodice, da, u pogledu zahtjeva koji se odnose na članove porodice iz člana 4(1), osiguraju dokaz da predmetni izbjeglica ispunjava preduvjete iz člana 7.

Ne zadirući u međunarodne obaveze, u slučaju kada je spajanje sa porodicom moguće u nekoj trećoj zemlji sa kojom sponzor, odnosno članovi njegove porodice imaju posebne veze, države članice mogu zahtijevati da se pribavi dokaz iz prvog podstava ovog stava.

Države članice mogu zahtijevati da izbjeglica ispuni uvjete iz člana 7(1) u slučaju da zahtjev za spajanje sa porodicom ne bude podnesen u periodu od tri mjeseca od dana kada mu je odobren izbjeglički status.

2. Iznimno od člana 8, države članice neće zahtijevati da izbjeglica boravi na njihovom teritoriju jedno određeno vrijeme, prije nego što mu se pridruže članovi njegove porodice.

POGLAVLJE VI.

ULAZAK I BORAVAK ČLANOVA PORODICE

Član 13.

1. Čim zahtjev za spajanje sa porodicom bude zaprimljen, država članica je dužna odobriti ulazak članu ili članovima porodice. S tim u vezi, predmetna država članica je dužna tim osobama osigurati sve olakšice za pribavljanje traženih viza.

2. Predmetna država članica je dužna odobriti članovima porodice prvu dozvolu boravka u trajanju od najmanje jedne godine. Ova dozvola boravka se može produžavati.

3. Dozvola boravka koja se odobrava članu ili članovima porodice u principu ne traje duže od datuma isteka važenja dozvole boravka koju posjeduje sponzor.

Član 14.

1. Članovi porodice sponzora imaju pravo, isto kao i sponzor, na:

(a) pristup obrazovanju;
(b) pristup zaposlenju i samostalnom poduzetništvu;
(c) pristup stručnom usmjeravanju, kvalifikaciji i dokvalifikaciji, kao i prekvalifikaciji.

2. Države članice mogu, prema svom nacionalnom zakonu, odrediti uvjete pod kojima se članovi porodice mogu zaposliti ili angažirati u samostalnom poduzetništvu. Ovim uvjetima se određuje vremensko ograničenje koje ni u kojem slučaju nije duže od 12 mjeseci, a tijekom kojeg države članice mogu razmotriti situaciju u kojoj se nalazi njihovo tržište rada, prije nego što članovima porodice dopuste da se zaposle ili angažiraju u samostalnom poduzetništvu.

3. Države članice mogu ograničiti pristup zaposlenju ili samostalnom poduzetništvu srodnicima u prvom koljenu po direktnoj uzlaznoj lozi ili odrasloj djeci koja nisu u braku na koje se primjenjuje član 4(2).

Član 15.

1. Najkasnije nakon pet godina boravka i pod uvjetom da članu porodice nije odobrena dozvola boravka iz drugih razloga, a ne iz razloga spajanja sa porodicom, bračni drug ili vanbračni partner i dijete koje je postalo punoljetno imaju

pravo, ukoliko to zahtijevaju, na posebnu dozvolu boravka, nezavisno od njihovog sponzora.

Države članice mogu ograničiti izdavanje dozvole boravka iz prvog podstava ovog stava bračnom drugu ili vanbračnom partneru, u slučaju raskida porodičnog odnosa.

2. Države članice mogu izdati posebnu dozvolu boravka odrasloj djeci i srodnicima po direktnoj uzlaznoj lozi, na koje se primjenjuje član 4(2).

3. U slučaju smrti bračnog druga, razvoda, separacije ili smrti srodnika u prvom koljenu po direktnoj uzlaznoj lozi, može se izdati posebna dozvola boravka osobama koje su u zemlju ušle po osnovi spajanja sa porodicom ukoliko to one zahtijevaju. Države članice su dužne osmisliti odredbe kojima osiguravaju izdavanje posebne dozvole boravka u naročito teškim okolnostima.

4. Uvjeti za dodjelu i trajanje posebne dozvole boravka uređuju se nacionalnim zakonodavstvom.

POGLAVLJE VII.
KAZNE I PRAVNI LIJEKOVI

Član 16.

1. Države članice mogu odbiti zahtjev za ulazak i boravak radi spajanja sa porodicom ili, u odgovarajućim slučajevima, otkazati ili ne produžiti dozvolu boravka članu porodice pod sljedećim okolnostima:

(a) kada uvjeti koji su predviđeni ovom Direktivom nisu ili više nisu zadovoljavajući;
prilikom produženja dozvole boravka, u slučaju kada sponzor, bez pribjegavanja sistemu državne socijalne pomoći, nema dovoljno sredstava, država članica uzima u obzir doprinos koji članovi te porodice daju kućnom budžetu, kako je to definirano u članu 7(1)(c).
(b) kada sponzor i član ili članovi njegove porodice ne žive ili više ne žive u stvarnom bračnom ili porodičnom odnosu;
(c) kada se ustanovi da je sponzor ili vanbračni partner u braku ili u stabilnoj i dugoročnoj vezi sa nekom drugom osobom.

2. Države članice mogu odbiti zahtjev za ulazak i boravak u svrhu spajanja sa porodicom ili otkazati ili ne produžiti dozvolu boravka članu porodice, kada se pokaže sljedeće:

(a) da su upotrijebljene lažne ili obmanjujuće informacije, lažne ili krivotvorene isprave, da je počinjena prijevara na neki drugi način ili su upotrijebljena druga nezakonita sredstva;
(b) da je brak, partnerstvo ili usvajanje ugovoreno samo da bi se predmetnoj osobi omogućio ulazak i boravak u državi članici;
prilikom procjene koja se vrši u vezi sa ovim pitanjem, države članice mogu posebice uzeti u obzir činjenicu da je brak, partnerstvo ili usvajanje ugovoreno nakon što je sponzoru izdana dozvola boravka.

3. Države članice mogu otkazati ili ne produžiti dozvolu boravka članu porodice ukoliko se boravak sponzora približava svom kraju, a član porodice još uvijek ne ostvaruje autonomno pravo na boravak u skladu sa članom 15.

4. Države članice mogu poduzeti namjenske provjere i inspekcije kada postoji razlog za sumnju da je počinjena prijevara ili da je brak, partnerstvo ili usvajanje sklopljeno radi vlastite koristi, kako je to definirano u stavu 2. Namjenske provjere se mogu poduzeti i u slučaju produženja dozvole boravka članu porodice.

Član 17.

Države članice su dužne uzeti u obzir karakter i čvrstinu porodičnog odnosa dotičnog pojedinca i trajanje njegovog boravka u državi članici, te postojanje porodičnih, kulturoloških i društvenih veza sa njegovom zemljom porijekla u slučaju da odbijaju zahtjev, otkazuju ili ne produžavaju dozvolu boravka, ili odlučuju o tome da nalože udaljenje sponzora ili članova njegove porodice.

Član 18.

Države članice su dužne osigurati da sponzor, odnosno članovi njegove porodice, imaju pravo da zakonski ospore odluku kojom se odbija zahtjev za spajanje sa porodicom ili kojom se otkazuje ili ne produžava dozvola boravka ili nalaže udaljenje sa teritorije.

Predmetna država članica je dužna uspostaviti postupak i utvrditi nadležnosti prema kojima se ostvaruje pravo iz prvog podstava.

POGLAVLJE VIII.

ZAVRŠNE ODREDBE

Član 19.

Komisija je dužna periodično, a prvi put najkasnije do 3. oktobra 2007. godine, podnijeti izvještaj Evropskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Direktive u državama članicama, te može predlagati izmjene i dopune koje smatra neophodnim. Prioritetno se predlažu izmjene i dopune u vezi sa članovima 3, 4, 7, 8. i 13.

Član 20.

Države članice su dužne donijeti zakone, propise i administrativne odredbe neophodne za usuglašavanje sa ovom Direktivom najkasnije do 3. oktobra 2005. godine, o čemu su dužne odmah obavijestiti Komisiju.

Države članice su dužne pozvati se na ovu Direktivu prilikom usvajanja navedenih mjera ili prilikom njihovog službenog objavljivanja, kao i predvidjeti načine tog pozivanja.

Član 21.

Ova Direktiva stupa na snagu na dan objavljivanja u *Službenom glasniku Evropske unije*.

Član 22.

Ova Direktiva upućena je državama članicama u skladu sa *Ugovorom o osnivanju Evropske unije*.

Zaključeno u Briselu, 22. septembra 2003. godine

Za Vijeće
Predsjednik
F. FRATTINI

UREDBA VIJEĆA (EZ) br. 343/2003 od 18. februara 2003. godine kojom se uspostavljaju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za azil koji je državljanin neke treće zemlje podnio u jednoj od država članica

VIJEĆE EVROPSKE UNIJE

Imajući u vidu *Ugovor o osnivanju Evropske zajednice*, a naročito tačku (1)(a) prvog stava člana 63. spomenutog Ugovora,

imajući u vidu prijedlog Komisije, ([1])

imajući u vidu mišljenje Evropskog parlamenta, ([2])

imajući u vidu mišljenje Ekonomskog i socijalnog komiteta, ([3])

i uzimajući u obzir sljedeće:

(1) Zajednička azilska politika, uključujući tu i zajednički evropski azilski sistem, predstavlja sastavni dio cilja Evropske unije da postepeno uspostavlja oblast slobode, sigurnosti i pravde otvorenu za one koji su silom prilika primorani da legitimno zatraže zaštitu unutar zajednice.
(2) Na specijalnom zasjedanju u Tampereu održanom 15. i 16. oktobra 1999. godine, Evropsko vijeće se složilo da djeluje u pravcu uspostavljanja zajedničkog evropskog azilskog sistema zasnovanog na punoj i sveobuhvatnoj primjeni *Ženevske konvencije o statusu izbjeglica* od 28. jula 1951. godine, dopunjene Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine, čime se osigurava da nitko ne bude poslan natrag u zemlju gdje mu prijeti proganjanje, tj. održava na snazi načelo *non-refoulementa*. S tim u vezi, a ne dirajući u kriterije nadležnosti koji su definirani ovom Uredbom, države članice, koje sve poštuju načelo *non-refoulementa*, smatraju se sigurnim zemljama za državljane trećih zemalja.
(3) U Zaključcima iz Tamperea se također navodi da ovaj sistem treba da, za kratko vrijeme, uključi jasnu i izvodljivu metodologiju određivanja države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za azil.
(4) Spomenuta metodologija treba da se zasniva na objektivnim i pravičnim kriterijima, kako za države članice, tako i za predmetne osobe. Ona naročito

([1]) Službeni glasnik Evropske unije, C 304 E, 30. oktobar 2001. godine, str. 192.
([2]) Mišljenje saopćeno na dan 9. aprila 2002. godine (još uvijek nije objavljeno u Službenom glasniku Evropske unije).
([3]) Službeni glasnik Evropske unije, C 125, 27. maj 2002. godine, str. 28.

treba da omogući brzo određivanje nadležne države članice, kako bi se garantirao djelotvoran pristup postupku za određivanje izbjegličkog statusa, te kako se ne bi dovodio u pitanje zadati cilj brze obrade zahtjeva za azil.

(5) U pogledu postepenog uvođenja zajedničkog evropskog azilskog sistema koji, dugoročno gledano, treba da dovede do zajedničkog postupka i jednoobraznog statusa koji bi važili za čitavu Uniju za osobe koje su dobile azil, primjereno je da se u ovoj fazi, dok se uvode neophodna poboljšanja u svjetlu dosadašnjeg iskustva, potvrde načela koja predstavljaju fundament *Konvencije o određivanju države nadležne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenih u jednoj od država članica Evropske zajednice* ([4]), koja je potpisana u Dablinu 15. juna 1990. godine (a koja se u daljnjem tekstu naziva Dablinska konvencija), a čija je provedba potakla proces harmonizacije azilske politike.

(6) Jedinstvo porodice treba da bude sačuvano, onoliko koliko je kompatibilno sa drugim zadatim ciljevima, koji se pokušavaju postići putem uspostave kriterija i mehanizama za određivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za azil.

(7) Skupna obrada zahtjeva za azil članova jedne porodice od strane samo jedne države članice, omogućava da ti zahtjevi budu temeljito razmotreni i da u vezi s njima budu donesene konzistentne odluke. Državama članicama bi trebalo dozvoliti odstupanje od kriterija nadležnosti, kako bi se omogućilo spajanje članova porodice u slučajevima kada je to neophodno iz humanitarnih razloga.

(8) Zbog postepenog formiranja područja bez unutrašnjih granica, unutar kojeg je zagarantirano slobodno kretanje ljudi u skladu sa *Ugovorom o osnivanju Evropske zajednice*, te zbog uspostavljanja zajedničke politike u vezi sa uvjetima ulaska i boravka državljana trećih zemalja, uključujući zajedničke aktivnosti na kontroli vanjskih granica, neophodno je izbalansirati kriterije nadležnosti u duhu solidarnosti.

(9) Primjena ove Uredbe se može olakšati, a njena djelotvornost povećati, bilateralnim dogovorima između država članica kojima se poboljšava komunikacija između nadležnih službi, skraćuju vremenska ograničenja za postupke ili pojednostavljuje obrada zahtjeva za preuzimanje odgovornosti ili preuzimanje natrag ili uspostavlja postupak za izvršenje transfera.

(10) Trebalo bi osigurati kontinuitet između sistema za određivanje nadležne države članice, koji je uspostavljen Dablinskom konvencijom i sistema koji je uspostavljen ovom Uredbom. Slično tome, trebalo bi osigurati konzistentnost između ove Uredbe i *Uredbe Vijeća (EZ) br. 2725/2000 od 11. decembra*

([4]) Službeni glasnik Evropske unije C 254, 19. august 1997. godine, str. 1.

2000. godine o uspostavi 'Eurodaca' za usporedbu otisaka prstiju radi efikasne primjene Dablinske konvencije ([5]).

(11) Sistem Eurodac, koji je uspostavljen Uredbom (EZ) br. 2725/2000, a naročito primjena članova 4. i 8. te Uredbe, treba da olakša provedbu ove Uredbe.

(12) Kada se radi o postupanju prema osobama koje su obuhvaćene ovom Uredbom, države članice su dužne postupati u skladu sa međunarodnim pravnim instrumentima čije su one članice.

(13) Trebalo bi usvojiti mjere koje su neophodne za provođenje ove Uredbe, u skladu sa *Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. juna 1999. godine kojom se propisuje postupak za provedbu izvršnih ovlaštenja koja su dodijeljena Komisiji* ([6]).

(14) Provedbu ove Uredbe bi trebalo procjenjivati u pravilnim vremenskim razmacima.

(15) Ova Uredba poštuje osnovna prava i uvažava načela koja su posebno priznata *Poveljom o fundamentalnim pravima Evropske unije* ([7]). Posebice je njen cilj da osigura puno uvažavanje prava na azil, koje se garantira članom 18.

(16) Budući da se cilj predložene mjere, konkretno, uspostava kriterija i mehanizama za određivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za azil, koji državljanin neke treće zemlje podnese u jednoj od država članica, ne može dostatno postići zalaganjem samih država članica nego se, zbog obima i efekata predložene mjere, može bolje postići na nivou Evropske zajednice, Evropska zajednica može usvojiti mjere u skladu sa načelom supsidijarnosti, kako je to definirano u članu 5. Ugovora. U skladu sa načelom proporcionalnosti, kako je to definirano u spomenutom članu, ova Uredba ne seže dalje od onoga što je neophodno za realizaciju tog cilja.

(17) U skladu sa članom 3. *Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Ujedinjena Kraljevina i Irska su 30. oktobra 2001. godine pismenim putem izrazile želju da učestvuju u usvajanju i primjeni ove Uredbe.

(18) U skladu sa članovima 1. i 2. *Protokola o stajalištu Danske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Danska ne učestvuje u usvajanju ove Uredbe, te stoga nema obaveze koje proistječu iz ove Uredbe niti se na nju primjenjuju odredbe ove Uredbe.

(19) Dablinska konvencija ostaje na snazi i dalje se primjenjuje između Danske i država članica koje imaju obaveze koje proistječu iz ove Uredbe, sve dok ne bude zaključen sporazum koji će Danskoj omogućiti da sudjeluje u ovoj Uredbi.

([5]) Službeni glasnik Evropske unije L 316, 15. decembar 2000. godine, str. 1.

([6]) Službeni glasnik Evropske unije L184, 17. juli 1999. godine, str. 23.

([7]) Službeni glasnik Evropske unije C 364, 18. decembar 2000. godine, str. 1.

USVAJA OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.
PREDMET UREDBE I DEFINICIJE

Član 1.

Ovom Uredbom se propisuju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za azil, koji je državljanin neke treće zemlje podnio u jednoj od država članica.

Član 2.

U svrhe ove Uredbe:

(a) “državljanin treće zemlje” označava bilo koju osobu koja nije državljanin Unije u smislu člana 17(1) *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*;
(b) “Ženevska konvencija” označava *Konvenciju o statusu izbjeglica* od 28. jula 1951. godine, izmijenjenu i dopunjenu Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine;
(c) “zahtjev za azil” označava zahtjev koji podnese državljanin treće zemlje i koji se može shvatiti i kao zahtjev za međunarodnom zaštitom od strane neke države članice, prema odredbama Ženevske konvencije. Pretpostavlja se da svaki zahtjev za međunarodnom zaštitom predstavlja i zahtjev za azil, osim ukoliko državljanin treće zemlje izričito ne zatraži neku drugu vrstu zaštite za koju se može podnijeti poseban zahtjev;
(d) “podnositelj zahtjeva” ili “tražitelj azila” označava državljanina treće zemlje koji je podnio zahtjev za azil o kojem još nije donesena konačna odluka;
(e) “razmatranje zahtjeva za azil” označava bilo koje razmatranje ili odluku ili presudu, koja se odnosi na zahtjev za azil i koju nadležni organi vlasti donesu u skladu sa nacionalnim zakonima, izuzev postupaka za određivanje nadležne države članice u skladu sa ovom Uredbom;
(f) “povlačenje zahtjeva za azil” označava radnje kojima podnositelj zahtjeva za azil okončava postupke koje je pokrenuo podnošenjem svog zahtjeva za azil, u skladu sa domaćim zakonodavstvom, bilo izričito ili prešutno;
(g) “izbjeglica” označava bilo kojeg državljanina treće zemlje koji ispunjava uvjete za status koji je definiran Ženevskom konvencijom i kojem je dozvoljeno da kao takav boravi na teritoriju države članice;
(h) “maloljetna osoba bez pratnje” označava osobu mlađu od osamnaest godina koja nije u braku i koja stigne na teritorij države članice bez pratnje odrasle osobe odgovorne za nju bilo po zakonu ili po običajima, i to sve dok ne bude i

efektivno stavljena pod starateljstvo neke takve osobe, što uključuje i maloljetne osobe koje su ostale bez pratnje nakon što su ušle na teritorij države članice;

(i) "članovi porodice" označavaju, ukoliko je porodica već postojala kao takva u zemlji porijekla, sljedeće članove porodice podnositelja zahtjeva koji su prisutni na teritoriju država članica:
   (i) bračnog druga podnositelja zahtjeva ili njegovog vanbračnog partnera u stabilnoj zajednici ukoliko zakonodavstvo ili praksa predmetne države članice tretiraju vanbračne parove na sličan način kao i bračne parove, u skladu sa zakonima o strancima;
   (ii) maloljetnu djecu parova iz tačke (i) ili podnositelja zahtjeva, pod uvjetom da nisu u braku i da ih podnositelj zahtjeva izdržava, bez obzira na to da li su rođena u bračnoj ili vanbračnoj zajednici ili usvojena prema zakonu te zemlje;
   (iii) oca, majku ili staratelja ukoliko je podnositelj zahtjeva ili izbjeglica maloljetna osoba koja nije u braku;

(j) "boravišni dokument" označava bilo koju dozvolu koju su izdale vlasti države članice i kojom se dopušta državljaninu treće zemlje da boravi na njenom teritoriju, uključujući dokumente koji potkrepljuju dozvolu o ostanku na njenom teritoriju, na osnovi privremene zaštite ili do prestanka okolnosti koje sprečavaju izvršavanje naloga za udaljenje, sa izuzetkom viza i dozvola boravka izdanih tijekom perioda potrebnog za određivanje nadležne države članice, kako je to uređeno ovom Uredbom, ili tijekom razmatranja zahtjeva za azil ili zahtjeva za izdavanje dozvole boravka;

(k) "viza" označava dozvolu ili odluku države članice potrebnu za tranzit ili ulazak sa namjerom boravka u toj državi članici ili u nekoliko država članica. Vrsta vize se određuje u skladu sa sljedećim definicijama:
   (i) "viza za duži boravak" označava dozvolu ili odluku države članice, koja je potrebna za ulazak sa namjerom boravka u toj državi članici duže od tri mjeseca;
   (ii) "viza za kraći boravak" označava dozvolu ili odluku države članice, koja je potrebna za ulazak sa namjerom boravka u toj državi ili u nekoliko država članica tijekom perioda čije ukupno trajanje ne prelazi tri mjeseca;
   (iii) "tranzitna viza" označava dozvolu ili odluku države članice za ulazak radi tranzita kroz teritorij te države članice ili nekoliko država članica, sa izuzetkom aerodromskog tranzita;
   (iv) "aerodromska tranzitna viza" označava dozvolu ili odluku kojom se omogućava državljaninu treće zemlje, od kojeg se to izričito traži, da prođe kroz tranzitnu aerodromsku zonu, a da pritom ne stupi na nacionalni teritorij predmetne države članice, za vrijeme stanke ili presjedanja između dva dijela međunarodnog leta.

POGLAVLJE II.
GENERALNA NAČELA

Član 3.

1. Države članice su dužne razmotriti zahtjev za azil bilo kojeg državljanina treće zemlje, koji podnese zahtjev na granici ili na njihovom teritoriju bilo kojoj državi članici. Zahtjev razmatra samo jedna od država članica, koja se smatra nadležnom prema kriterijima iz Poglavlja III.

2. Iznimno od stava 1, svaka država članica može razmotriti zahtjev za azil, koji joj podnese državljanin treće zemlje, čak i ukoliko takvo razmatranje nije njena nadležnost prema kriterijima iz ove Uredbe. U tom slučaju, ta država članica postaje država članica koja je nadležna za taj zahtjev, u smislu ove Uredbe, i ona preuzima obaveze koje proizlaze iz te nadležnosti. U odgovarajućem slučaju, država članica o tome obavještava državu članicu koja je prethodno bila nadležna, državu članicu koja provodi postupak za određivanje nadležne države članice ili državu članicu od koje se traži da preuzme odgovornost za podnositelja zahtjeva ili da preuzme natrag podnositelja zahtjeva.

3. Svaka država članica zadržava pravo da, u skladu sa svojim nacionalnim zakonima, pošalje tražitelja azila u treću zemlju, u skladu sa odredbama Ženevske konvencije.

4. Tražitelj azila se obavještava u pismenom obliku i na jeziku za koji se razložno može očekivati da ga razumije, o primjeni ove Uredbe, njenim rokovima i efektima.

Član 4.

1. Proces određivanja nadležne države članice u smislu ove Uredbe, počinje čim zahtjev za azil bude po prvi put podnesen državi članici.

2. Zahtjev za azil se smatra podnesenim kada nadležni organi predmetne države članice prime obrazac zahtjeva za azil koji preda podnositelj zahtjeva ili izvještaj koji pripreme organi vlasti. U slučajevima kada zahtjev nije u pisanom obliku, vrijeme koje protekne između izjave o namjeri i pripreme izvještaja treba da bude što je moguće kraće.

3. U svrhu ove Uredbe, položaj maloljetne osobe koja je u društvu tražitelja azila i koja zadovoljava definiciju člana porodice iz tačke (i) člana 2, nerazdvojiv je od položaja njenih roditelja ili staratelja, te predstavlja predmet postupanja one države

članice koja je nadležna za razmatranje zahtjeva za azil roditelja ili staratelja te maloljetne osobe, čak i ukoliko ona sama po sebi nije tražitelj azila. Na isti način se postupa sa djecom koja se rođena nakon dolaska tražitelja azila na teritorij država članica, bez potrebe pokretanja zasebnog postupka za preuzimanje nadležnosti za njih.

4. Kada zahtjev za azil nadležnim organima države članice uloži podnositelj zahtjeva koji se nalazi na teritoriju neke druge države članice, država članica na čijem se teritoriju nalazi podnositelj zahtjeva dužna je odrediti koja se država članica ima smatrati nadležnom za taj zahtjev. Država članica koja primi zahtjev dužna je bez odlaganja o tome obavijestiti državu članicu na čijem teritoriju se nalazi tražitelj azila, koja se potom, u svrhe ove Uredbe, ima smatrati državom članicom kojoj je podnesen zahtjev za azil.

Podnositelj zahtjeva se u pismenom obliku obavještava o ovom transferu i o datumu izvršenja transfera.

5. Država članica kojoj je podnesen zahtjev za azil dužna je preuzeti natrag tražitelja azila koji se nalazi u drugoj državi članici i koji, nakon povlačenja tog zahtjeva, podnese novi zahtjev za azil drugoj državi članici, dok još traje postupak određivanja nadležne države članice. Preuzimanje se vrši pod uvjetima iz člana 20. te radi okončanja postupka za određivanje države članice koja je nadležna za razmatranje tog zahtjeva za azil.

Ova obaveza prestaje ukoliko tražitelj azila u međuvremenu napusti teritorije država članica na period od najmanje tri mjeseca ili ukoliko dobije boravišni dokument od neke države članice.

POGLAVLJE III.
HIJERARHIJA KRITERIJA

Član 5.

1. Kriteriji za određivanje nadležne države članice se primjenjuju po redoslijedu koji je definiran u ovom Poglavlju.

2. Koja se država članica ima smatrati nadležnom u skladu sa kriterijima, određuje se na osnovi situacije koja je vladala kada je tražitelj azila po prvi put podnio svoj zahtjev nekoj državi članici.

Član 6.

U slučaju kada je podnositelj zahtjeva za azil maloljetna osoba bez pratnje, onda je za razmatranje njegovog zahtjeva nadležna ona država članica u kojoj je zakonito prisutan član njegove porodice, pod uvjetom da je to u najboljem interesu djeteta.

U odsustvu člana porodice, za razmatranje tog zahtjeva je nadležna ona država članica u kojoj je maloljetna osoba podnijela svoj zahtjev za azil.

Član 7.

U slučaju da tražitelj azila ima člana porodice, bez obzira na to da li je porodica bila prethodno formirana u zemlji porijekla, kojem je dozvoljeno da boravi kao izbjeglica u nekoj državi članici, za razmatranje njegovog zahtjeva za azil je nadležna ta država članica, pod uvjetom da je to želja predmetnih osoba.

Član 8.

Ukoliko tražitelj azila ima člana porodice u nekoj državi članici, o čijem zahtjevu još uvijek nije donesena prva odluka u pogledu merituma zahtjeva, za razmatranje njegovog zahtjeva za azil je nadležna ta država članica, pod uvjetom da je to želja dotičnih osoba.

Član 9.

1. U slučaju da tražitelj azila posjeduje važeći boravišni dokument, za razmatranje njegovog zahtjeva za azil je nadležna država članica koja je izdala taj dokument.

2. U slučaju da tražitelj azila posjeduje važeću vizu, za razmatranje njegovog zahtjeva za azil je nadležna država članica koja je izdala vizu, osim ukoliko viza nije bila izdana u ime ili u skladu sa pismenim ovlaštenjem neke druge države članice. U tom slučaju, ta druga država članica je nadležna za razmatranje njegovog zahtjeva za azil. Kada se jedna država članica po prvi put obraća centralnom organu vlasti neke druge države članice, odgovor ove druge države članice ne predstavlja, posebice iz sigurnosnih razloga, pismenu dozvolu u smislu ove odredbe.

3. U slučaju da tražitelj azila posjeduje više od jednog važećeg boravišnog dokumenta ili vize koje su izdale različite države članice, nadležnost za razmatranje zahtjeva za azil preuzimaju države članice po sljedećem redoslijedu:

(a) država članica koja je izdala boravišni dokument koji daje pravo na najduži boravak ili, u slučaju da su periodi važenja identični, država članica koja je izdala boravišni dokument sa najkasnijim datumom prestanka važenja;
(b) država članica koja je izdala vizu sa najkasnijim datumom prestanka važenja u slučaju da su razne vize iste vrste;
(c) u slučaju kada su vize različite vrste, država članica koja je izdala vizu sa najdužim periodom važenja, ili, kada su periodi važenja identični, država članica koja je izdala vizu sa najkasnijim datumom prestanka važenja.

4. U slučaju da tražitelj azila posjeduje samo jedan ili više boravišnih dokumenata koji su istekli prije manje od dvije godine ili jednu ili više viza koje su istekle prije manje od šest mjeseci, a na osnovi kojih je ušao na teritorij država članice, primjenjuju se stavovi 1, 2. i 3, sve dotle dok podnositelj zahtjeva ne napusti teritorij država članica.

U slučaju da tražitelj azila posjeduje jedan ili više boravišnih dokumenata koji su istekli prije više od dvije godine ili jednu ili više viza koje su istekle prije više od šest mjeseci, a na osnovi kojih je on ušao na teritorij države članice, te u slučaju da nije napustio teritorije država članica, nadležna je ona država članica u kojoj je podnesen zahtjev.

5. Činjenica da su boravišni dokument ili viza izdani na osnovi lažnog ili pretpostavljenog identiteta ili na osnovi podnesenih krivotvorenih, falsificiranih ili nevažećih dokumenata ne sprečava dodjelu nadležnosti državi članici koja ih je izdala. Međutim, država članica koja je izdala boravišni dokument ili vizu, nije nadležna ako može utvrditi da je prevara počinjena nakon izdavanja dokumenta ili vize.

Član 10.

1. Ukoliko se na osnovi posrednih i neposrednih dokaza, kako je to regulirano na dvjema listama iz člana 18(3), uključujući i podatke iz Poglavlja III Uredbe (EZ) br. 2725/2000, utvrdi da je tražitelj azila došao iz treće zemlje, te prešao granicu i ušao u državu članicu na neregularan način, kopnenim, morskim ili zračnim putem, za razmatranje njegovog zahtjeva za azil je nadležna ona država članica u koju je tražitelj azila tako ušao. Ova nadležnost prestaje 12 mjeseci nakon datuma neregularnog prelaska granice.

2. Ukoliko se država članica ne može ili više ne može smatrati nadležnom u skladu sa stavom 1, te ukoliko se utvrdi, na osnovi jednog ili više posrednih ili neposrednih dokaza, kako je to regulirano na dvjema listama iz člana 18(3), da je

tražitelj azila - koji je na neregularan način ušao na teritorije država članica ili čije okolnosti ulaska je nemoguće ustanoviti - u vrijeme podnošenja zahtjeva već živio neprekidno najmanje pet mjeseci u nekoj državi članici, za razmatranje njegovog zahtjeva za azil je nadležna ta država članica.

U slučaju da je podnositelj zahtjeva živio po najmanje pet mjeseci u nekoliko država članica, za razmatranje njegovog zahtjeva za azil je nadležna država članica njegovog posljednjeg boravka.

Član 11.

1. Ukoliko državljanin treće zemlje uđe na teritorij države članice koja je odustala od svog zahtjeva da on mora imati vizu, za razmatranje njegovog zahtjeva za azil je nadležna ta država članica.

2. Načelo iz stava 1. se ne primjenjuje ukoliko državljanin treće zemlje podnese zahtjev za azil u nekoj drugoj državi članici, koja također odstupi od svog zahtjeva da on mora imati vizu da bi ušao na njen teritoriju. U ovom slučaju, ta druga država članica je nadležna za razmatranje njegovog zahtjeva za azil.

Član 12.

U slučaju da državljanin treće zemlje podnese zahtjev za azil u međunarodnoj tranzitnoj aerodromskoj zoni države članice, za razmatranje njegovog zahtjeva za azil je nadležna ta država članica.

Član 13.

Ukoliko na osnovi kriterija iz ove Uredbe nije moguće odrediti nijednu državu članicu koja bi bila nadležna za razmatranje zahtjeva za azil, za razmatranje zahtjeva je nadležna prva država članica kojoj je podnesen zahtjev za azil.

Član 14.

Ukoliko nekoliko članova jedne porodice podnese zahtjeve za azil u istoj državi članici istovremeno ili u približne dane tako da se za sve njih može provesti skupni postupak određivanja nadležne države članice, te u slučaju da bi primjena kriterija iz ove Uredbe uzrokovala razdvajanje članova porodice, nadležna država članica se određuje na osnovi sljedećih odredbi:

(a) razmatranje zahtjeva za azil svih članova porodice u nadležnosti je one države članice na koju kriteriji ukazuju da ona treba da preuzme nadležnost za najveći broj članova te porodice;
(b) u slučaju neuspjeha, nadležna je ona država članica na koju kriteriji ukazuju da je nadležna za razmatranje zahtjeva najstarijeg člana porodice.

POGLAVLJE IV.
HUMANITARNA KLAUZULA

Član 15.

1. Bilo koja država članica, čak i u slučaju da nije nadležna po kriterijima iz ove Uredbe, može sjediniti članove porodice, kao i ostale izdržavane srodnike, iz humanitarnih razloga, zasnovanih posebice na porodičnim ili kulturološkim rezonima. U ovom slučaju ta država članica je dužna, na zahtjev druge države članice, razmotriti zahtjev za azil zainteresirane osobe, a zainteresirane osobe moraju dati svoj pristanak.

2. U slučaju kada je predmetnoj osobi neophodna pomoć druge osobe zbog trudnoće ili novorođenog djeteta, ozbiljne bolesti, teške invalidnosti ili starosti, država članica obično zadržava ili spaja tražitelja azila sa nekim drugim srodnikom koji je prisutan na teritoriju jedne od država članica, pod uvjetom da su porodične veze već postojale kao takve u njihovoj zemlji porijekla.

3. Ukoliko je tražitelj azila maloljetna osoba bez pratnje koja ima jednog ili više srodnika koji se mogu brinuti o njemu u nekoj drugoj državi članici, države članice po mogućnosti spajaju tu maloljetnu osobu sa njegovim srodnikom ili srodnicima, izuzev u slučaju kada to nije u najboljem interesu djeteta.

4. Kada za to upitana država članica pristane na zahtjev upita, nadležnost za razmatranje zahtjeva za azil se prenosi na nju.

5. Uvjeti i postupci za provedbu ovog člana uključujući, u odgovarajućim slučajevima, mehanizme za mirno rješavanje sporova između država članica u pogledu potrebe za spajanjem predmetnih osoba ili mjesta gdje bi to trebalo učiniti, usvajaju se u skladu sa postupkom iz člana 27(2).

POGLAVLJE V.

PREUZIMANJE ODGOVORNOSTI I PREUZIMANJE NATRAG

Član 16.

1. Država članica koja je nadležna za razmatranje zahtjeva za azil po ovoj Uredbi, dužna je:

(a) preuzeti odgovornost, pod uvjetima iz članova 17-19, za tražitelja azila koji je zahtjev podnio u nekoj drugoj državi članici;
(b) okončati razmatranje zahtjeva za azil;
(c) preuzeti natrag, pod uvjetima iz člana 20, podnositelja zahtjeva čiji se zahtjev razmatra i koji se nalazi na teritoriju druge država članice bez dozvole;
(d) preuzeti natrag, pod uvjetima iz člana 20, podnositelja zahtjeva koji je povukao svoj zahtjev koji je predmet razmatranja i podnio zahtjev u drugoj državi članici;
(e) preuzeti natrag, pod uvjetima iz člana 20, državljanina treće zemlje čiji je zahtjev odbila i koji se nalazi na teritoriju druge države članice bez dozvole.

2. U slučaju da neka država članica izda boravišni dokument podnositelju zahtjeva, obaveze iz stava 1. se prenose na tu državu članicu.

3. Obaveze iz stava 1. prestaju u slučaju kada državljanin treće zemlje napusti teritorij države članice na najmanje tri mjeseca, osim ukoliko državljanin treće zemlje ne posjeduje važeći boravišni dokument koji je izdala nadležna država članica.

4. Obaveze iz stava 1(d) i (e) prestaju i kada država članica koja je nadležna za razmatranje zahtjeva, nakon povlačenja ili odbijanja zahtjeva, usvoji i realizira neophodne odredbe, prije nego što državljaninu treće zemlje bude omogućeno da ode u zemlju porijekla ili u drugu zemlju u koju može zakonito putovati.

Član 17.

1. Ukoliko država članica kojoj je podnesen zahtjev za azil smatra da je druga država članica nadležna za razmatranje tog zahtjeva, ona može, što prije, a najkasnije u roku od tri mjeseca od datuma kada je zahtjev podnesen u smislu člana 4(2), pozvati drugu državu članicu da preuzme odgovornost za predmetnog podnositelja zahtjeva.

U slučaju da zahtjev za preuzimanje odgovornosti za podnositelja zahtjeva ne bude podnesen u roku od tri mjeseca, za razmatranje tog zahtjeva za azil je nadležna država članica u kojoj je zahtjev podnesen.

2. Država članica koja to zahtjeva može tražiti hitan odgovor ukoliko je zahtjev za azil podnesen pošto je molba podnositelja zahtjeva da uđe ili ostane u toj zemlji odbijena, nakon njegovog hapšenja zbog nezakonitog boravka ili nakon uručenja ili izvršenja naloga za udaljenje, odnosno ukoliko je tražitelj azila u pritvoru.

Zahtjev mora sadržavati razloge koji opravdavaju hitan odgovor, te rok do kojeg se odgovor očekuje, a koji ne može biti kraći od jedne sedmice.

3. U oba slučaja, zahtjev da odgovornost preuzme druga država članica podnosi se na standardnom obrascu i sadrži posredne i neposredne dokaze, kako je to uređeno na dvjema listama iz člana 18(3), odnosno relevantne elemente iz izjave tražitelja azila, što omogućuje vlastima države članice kojoj je zahtjev upućen da provjere da li je ona nadležna država članica na osnovi kriterija koji su propisani ovom Uredbom.

Propisi za izradu zahtjeva i uređenje postupka za njihovo prenošenje, usvajaju se u skladu sa postupkom iz člana 27(2).

Član 18.

1. Država članica kojoj je zahtjev upućen vrši neophodne provjere, te donosi odluku o zahtjevu za preuzimanje odgovornosti za podnositelja zahtjeva u roku od dva mjeseca od datuma prijema zahtjeva.

2. U postupku za određivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za azil koji je uspostavljen ovom Uredbom, koriste se elementi posrednih i neposrednih dokaza.

3. U skladu sa postupkom iz člana 27(2), formiraju se i periodično revidiraju dvije liste sa navedenim elementima posrednih i neposrednih dokaza u skladu sa sljedećim kriterijima:

(a) Neposredni dokazi (dokazno sredstvo):
    (i) Ovo se odnosi na formalni dokaz kojim se određuje nadležnost prema ovoj Uredbi, sve dok ista ne bude osporena dokazima o suprotnom.

(ii) Države članice dostavljaju Komitetu iz člana 27. modele različitih tipova upravnih dokumenata, u skladu sa tipologijom koja je ustanovljena na listi formalnih dokaznih sredstava.

(b) Posredni dokaz (dokaz na osnovi indicija):

(i) Ovo se odnosi na indikativne elemente koji, iako se mogu osporiti, u izvjesnim slučajevima mogu biti dovoljni u pogledu njihove dokazne vrijednosti.

(ii) Njihova dokazna vrijednost, u pogledu nadležnosti za razmatranje zahtjeva za azil, se procjenjuje za svaki slučaj ponaosob.

4. Zahtjev za osiguranje dokaza ne smije ići mimo onoga što je neophodno za pravilnu primjenu ove Uredbe.

5. Ukoliko nema formalnog dokaza, država članica kojoj je zahtjev upućen priznaje svoju nadležnost ako su indicije koherentne, ako se mogu provjeriti i ako su dovoljno podrobne za utvrđivanje nadležnosti.

6. U slučaju da država članica koja upućuje zahtjev traži hitan odgovor, u skladu sa odredbama člana 17(2), država članica kojoj je zahtjev upućen dužna je učiniti sve kako bi ispoštovala rok iz zahtjeva. U izuzetnim slučajevima, kada se može dokazati da je razmatranje zahtjeva za preuzimanje odgovornosti za podnositelja zahtjeva naročito kompleksno, država članica kojoj je zahtjev upućen može dati svoj odgovor i nakon postavljenog roka, ali najkasnije u roku od mjesec dana. U takvim situacijama, država članica kojoj je zahtjev upućen mora obavijestiti državu članicu koja upućuje zahtjev o svojoj odluci da odgađa davanje odgovora mimo prvobitno zahtijevanog roka.

7. Nepoduzimanje nikakvih radnji u roku od dva mjeseca iz stava 1. i u roku od jednog mjeseca iz stava 6. jednako je prihvaćanju zahtjeva i za sobom povlači obavezu preuzimanja odgovornosti za konkretnu osobu, što uključuje i odgovarajuće pripremne radnje za njen dolazak.

Član 19.

1. U slučaju da država članica kojoj je zahtjev upućen prihvati da je ona ta koja treba da preuzme odgovornost za podnositelja zahtjeva, država članica u kojoj je zahtjev za azil podnesen obavještava podnositelja zahtjeva o svojoj odluci da neće razmatrati zahtjev i o obavezi da izvrši transfer podnositelja zahtjeva do nadležne države članice.

2. Odluka iz stava 1. mora sadržavati razloge na kojima se zasniva, detalje o vremenskom roku za izvršenje transfera i, po potrebi, informacije o mjestu i datumu kada podnositelj zahtjeva treba da se pojavi, ukoliko on u nadležnu državu članicu putuje pomoću vlastitih sredstava. Ova odluka može biti predmet žalbe ili revizije. Žalba ili revizija odluke ne odlažu izvršenje transfera osim kada sudovi ili nadležni organi tako ne odluče za svaki slučaj ponaosob, ukoliko nacionalno zakonodavstvo to dozvoljava.

3. Transfer podnositelja zahtjeva od države članice u kojoj je zahtjev za azil podnesen do nadležne države članice vrši se u skladu sa nacionalnim propisima prve države članice, nakon konsultacija između predmetnih država članica, u što je moguće kraćem roku, a najkasnije u roku od šest mjeseci od prihvaćanja zahtjeva za preuzimanje odgovornosti ili od odluke po žalbi ili reviziji u slučajevima kada postoji učinak odlaganja.

Po potrebi, država članica koja upućuje zahtjev dužna je za tražitelja azila osigurati *laisser passer* u formatu kakav je usvojen u skladu sa postupkom iz člana 27(2).

Nadležna država članica je dužna obavijestiti državu članicu koja upućuje zahtjev o sigurnom dolasku tražitelja azila ili o činjenici da se on nije pojavio u predviđenom vremenskom roku, shodno okolnostima.

4. U slučaju da ne dođe do transfera u roku od šest mjeseci, nadležna je država članica u kojoj je podnesen zahtjev za azil. Ovaj vremenski rok se može produžiti najviše do jedne godine ukoliko se transfer nije mogao izvršiti jer je tražitelj azila u zatvoru ili najviše do osamnaest mjeseci ako je tražitelj azila u bjekstvu.

5. Dodatni propisi o izvršenju transfera se mogu usvojiti u skladu sa postupkom iz člana 27(2).

Član 20.

1. Preuzimanje natrag tražitelja azila se vrši u skladu sa članom 4(5) i članom 16(1)(c), (d) i (e) na sljedeći način:

(a) Zahtjev za preuzimanje podnositelja zahtjeva mora sadržavati informacije koje omogućuju državi članici kojoj je zahtjev upućen da provjeri da li je ona nadležna.
(b) Država članica od koje se traži da preuzme natrag podnositelja zahtjeva, dužna je izvršiti neophodne provjere i odgovoriti na zahtjev koji joj je upućen što je moguće brže, a ni u kom slučaju ne kasnije od jednog mjeseca od dana

upućivanja. U slučaju da je zahtjev zasnovan na podacima koji su pribavljeni iz sistema Eurodac, ovaj vremenski rok se skraćuje na dvije sedmice.

(c) U slučaju da država članica kojoj je zahtjev upućen ne obznani svoju odluku u roku od jednog mjeseca ili u roku od dvije sedmice, kako je uređeno u tački (b), smatra se da je pristala preuzeti natrag tražitelja azila.

(d) Država članica koja se složi da preuzme natrag tražitelja azila je dužna ponovno prihvatiti tu osobu na svoj teritorij. Transfer se vrši u skladu sa nacionalnim propisima države članice koja upućuje zahtjev, nakon konsultacija između predmetnih država članica, u što je moguće kraćem roku, a najkasnije u roku od šest mjeseci od prihvaćanja zahtjeva za preuzimanje odgovornosti od strane druge države članice ili od odluke po žalbi ili reviziji u slučajevima kada postoji učinak odlaganja.

(e) Država članica koja upućuje zahtjev dužna je obavijestiti tražitelja azila o odluci o njegovom preuzimanju od strane nadležne države članice. Odluka mora sadržavati razloge na kojima je zasnovana, pojedinosti o vremenskom roku za izvršenje transfera i, ukoliko je to neophodno, informacije o mjestu i datumu kada podnositelj zahtjeva treba da se pojavi, u slučaju da u nadležnu državu članicu putuje pomoću vlastitih sredstava. Ova odluka može biti predmet žalbe ili revizije. Žalba ili revizija ne odlažu izvršenje transfera osim kada sudovi ili nadležni organi tako ne odluče za svaki slučaj ponaosob, ukoliko nacionalno zakonodavstvo to dozvoljava.

Po potrebi, država članica koja upućuje zahtjev dužna je za tražitelja azila osigurati *laisser passer* u formatu kakav je usvojen u skladu sa postupkom iz člana 27(2).

Nadležna država članica je dužna obavijestiti državu članicu koja upućuje zahtjev o sigurnom dolasku tražitelja azila ili o činjenici da se on nije pojavio u predviđenom vremenskom roku, shodno okolnostima.

2. U slučaju da ne dođe do transfera u roku od šest mjeseci, nadležna je država članica u kojoj je podnesen zahtjev za azil. Ovaj vremenski rok se može produžiti najviše do jedne godine ukoliko se transfer nije mogao izvršiti ili se zahtjev nije mogao razmotriti jer je tražitelj azila u zatvoru ili najviše do osamnaest mjeseci ako je tražitelj azila u bjekstvu.

3. Propisi o posrednim i neposrednim dokazima i o njihovom tumačenju, te o pripremi za transfer zahtjeva i postupku transfera, usvajaju se u skladu sa postupkom iz člana 27(2).

4. Dodatni propisi o izvršenju transfera se mogu usvojiti u skladu sa postupkom iz člana 27(2).

POGLAVLJE VI.
ADMINISTRATIVNA SURADNJA

Član 21.

1. Svaka država članica je dužna prenijeti bilo kojoj državi članici koja to zahtijeva one lične podatke o tražitelju azila koji su prikladni, relevantni i primjereni za:

(a) određivanje države članice koja je nadležna za razmatranje zahtjeva za azil;
(b) razmatranje zahtjeva za azil;
(c) izvršavanje bilo koje obaveze koja proizlazi iz ove Uredbe;

2. Informacije iz stava 1. mogu obuhvaćati samo:

(a) osobne podatke o podnositelju zahtjeva i, u odgovarajućim slučajevima, o članovima njegove porodice (puno ime i prezime i, ukoliko je to potrebno, prijašnje ime; nadimke i pseudonime; sadašnje i prijašnje državljanstvo; datum i mjesto rođenja);
(b) osobne i putne isprave (reference, datum dokada važe, datum izdavanja, naziv organa koji je izdao dokument, mjesto izdavanja, itd.);
(c) ostale informacije koje su neophodne da bi se ustanovio identitet podnositelja zahtjeva, uključujući otiske prstiju koji su obrađeni u skladu sa Uredbom (EZ) br. 2725/2000;
(d) mjesto boravka i putne pravce;
(e) boravišne dokumente i vize koje je izdala država članica;
(f) mjesto gdje je zahtjev podnesen;
(g) datum podnošenja bilo kakvih prijašnjih zahtjeva za azil, datum podnošenja sadašnjeg zahtjeva, u kojoj fazi se nalazi postupak i bilo kakve odluke ukoliko su donesene.

3. Osim toga, pod uvjetom da je to neophodno za razmatranje zahtjeva za azil, nadležna država članica može zatražiti od druge države članice da je obavijesti o razlozima na kojima tražitelj azila zasniva svoj zahtjev i, u odgovarajućim slučajevima, o razlozima za donošenje svih odluka koje se tiču podnositelja zahtjeva. Država članica može odbiti da odgovori na zahtjev koji joj je podnesen ukoliko bi priopćavanje informacija vjerojatno škodilo bitnim interesima države članice ili zaštiti sloboda i osnovnih prava predmetne osobe ili drugih osoba. U svakom slučaju, za svako priopćenje traženih informacija neophodno je dobiti pismeni pristanak podnositelja zahtjeva za azil.

4. Svaki zahtjev za informacijama mora sadržavati razloge na kojima se zasniva i, u slučaju da je svrha zahtjeva da se provjeri da li postoji kriterij koji bi vjerojatno povlačio nadležnost države članice kojoj je zahtjev upućen, u njemu se moraju navesti dokazi, uključujući relevantne informacije iz pouzdanih izvora o načinima i sredstvima pomoću kojih tražitelji azila ulaze na teritorije država članica, ili određeni provjerljivi dijelovi izjava podnositelja zahtjeva na kojima se zahtjev zasniva. Podrazumijeva se da takve relevantne informacije iz pouzdanih izvora nisu same po sebi dovoljne za određivanje odgovornosti i nadležnosti države članice prema ovoj Uredbi, ali mogu doprinijeti procjeni ostalih navoda u vezi sa svakim tražiteljom azila ponaosob.

5. Država članica kojoj se zahtjev upućuje je dužna odgovoriti u roku od šest sedmica.

6. Razmjena informacija se vrši na zahtjev države članice i može se obaviti samo između organa vlasti o čijem je određenju od strane svake države članice Komisija obaviještena, koja je potom dužna o tome obavijestiti ostale države članice.

7. Razmjena informacija se može upotrijebiti samo u svrhe iz stava 1. U svakoj državi članici takve informacije, u zavisnosti od vrste i ovlaštenja prijemnog organa, mogu se prenijeti organima vlasti i sudovima i tribunalima kojima je povjereno:

(a) određivanje koja je država članica nadležna za razmatranje zahtjeva za azil;
(b) razmatranje zahtjeva za azil;
(c) izvršavanje bilo koje obaveze koja proizlazi iz ove Uredbe.

8. Država članica koja prosljeđuje informacije dužna je osigurati tačnost i ažurnost informacija. Ako se desi da država članica proslijedi informacije koje su netačne ili koje nije trebalo proslijediti, o tome se odmah obavještavaju prijemne države, koje su dužne takve informacije ispraviti ili izbrisati.

9. Tražitelj azila ima pravo da, na svoj zahtjev, bude obaviješten o bilo kojim podacima koji se obrađuju, a odnose se na njega.

Ukoliko tražitelj azila ustanovi da su ove informacije obrađene protivno ovoj *Uredbi* ili *Direktivi 95/46/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 24. oktobra 1995. godine o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju tih*

podataka ([8]), naročito ako su podaci nepotpuni ili netačni, on ima pravo da, na njegov zahtjev, ti podaci budu ispravljeni, izbrisani ili blokirani.

Organ vlasti koji ispravlja, briše ili blokira podatke dužan je obavijestiti, shodno okolnostima, državu članicu koja prenosi ili prima informaciju.

10. U svakoj od predmetnih država članica se vodi evidencija, u zasebnom dosjeu predmetnog pojedinca odnosno u registru, o prijenosu i prijemu razmijenjene informacije.

11. Razmijenjena informacija se ne čuva duže nego što je to neophodno za svrhe u koje je razmijenjena.

12. U slučaju kada se podaci ne obrađuju automatski ili kada nisu sadržani u dosjeu ili ne postoji namjera da budu uneseni u dosje, svaka država članica treba da poduzme odgovarajuće mjere kako bi osigurala usklađenost sa ovim članom pomoću efektivnih provjera.

Član 22.

1. Države članice su dužne obavijestiti Komisiju o organima vlasti koji su nadležni za ispunjenje obaveza koje proizlaze iz ove Uredbe, te osigurati da ti organi imaju sredstva potrebna za obavljanje njihovih zadataka, a naročito za davanje odgovora, u predviđenom roku, na zahtjeve za informacijama i zahtjeve za preuzimanje odgovornosti i preuzimanje natrag tražitelja azila.

2. U skladu sa postupkom iz člana 27(2), donijet će se propisi o uspostavi sigurnih kanala elektronskog prijenosa između organa iz stava 1, koji služe za prijenos zahtjeva i kojima se osigurava da pošiljatelji automatski dobiju elektronski dokaz o isporuci.

Član 23.

1. Države članice mogu, na bilateralnoj osnovi, međusobno dogovoriti administrativne mjere vezane za praktične pojedinosti za provedbu ove Uredbe, kako bi olakšale njenu primjenu i povećale njenu efikasnost. Takve mjere se mogu odnositi na:

(a) razmjenu kadrova za vezu;

([8]) Službeni glasnik Evropske unije L 281, 23. novembar 1995. godine, str. 31.

(b) pojednostavljivanje postupaka i skraćivanje vremenskih rokova predviđenih za prijenos i razmatranje zahtjeva za preuzimanje odgovornosti ili preuzimanje natrag tražitelja azila.

2. Države članice su dužne obavijestiti Komisiju o mjerama iz stava 1. Komisija je dužna verificirati da mjere iz stava 1(b) nisu u suprotnosti sa ovom Uredbom.

POGLAVLJE VII.
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 24.

1. Ova Uredba zamjenjuje *Konvenciju kojom se određuje koja je država članica nadležna za razmatranje zahtjeva za azil podnesenih u jednoj od država članica Evropske zajednice*, potpisanu u Dablinu 15. juna 1990. godine (Dablinsku konvenciju).

2. Međutim, radi osiguranja kontinuiteta dogovorenih mjera za određivanje koja je država članica nadležna za zahtjev za azil ukoliko je taj zahtjev podnesen nakon datuma iz drugog stava člana 29, uzimaju se u obzir događaji koji bi vjerojatno povlačili nadležnost države članice prema ovoj Uredbi, čak i kada oni prethode tom datumu, sa izuzetkom događaja iz člana 10(2).

3. Tamo gdje se u Uredbi (EZ) br. 2725/2000 poziva na Dablinsku konvenciju, to pozivanje se smatra pozivanjem na ovu Uredbu.

Član 25.

1. Svaki vremenski period propisan ovom Uredbom se računa na sljedeći način:

(a) kada treba da se izračuna koliko je vremena, izraženo u danima, sedmicama i mjesecima, proteklo od momenta kada se desi neki događaj ili kada se poduzme neka radnja, dan kada se taj događaj desio ili kada se radnja poduzela se ne računa kao dio tog vremenskog perioda;
(b) period izražen u sedmicama ili mjesecima završava se istekom dana u posljednjoj sedmici ili posljednjem mjesecu, koji odgovara danu u sedmici ili koji pada na isti datum kao i dan kada se desio događaj ili poduzela radnja od koje se počinje računati taj vremenski period. Ukoliko u periodu izraženom u mjesecima, dan na koji taj period treba da istekne nije u posljednjem mjesecu, računa se da se taj vremenski period završava istekom posljednjeg dana tog mjeseca;

(c) vremenski rokovi uključuju subote, nedjelje i službene praznike u bilo kojoj od predmetnih država članica.

2. Zahtjevi i odgovori se šalju na bilo koji način kojim se osigurava dokaz o njihovom primitku.

Član 26.

Što se tiče Republike Francuske, ova Uredba se primjenjuje samo na njen evropski teritorij.

Član 27.

1. Komitet je dužan pružiti pomoć Komisiji.

2. U slučaju pozivanja na ovaj stav, primjenjuju se članovi 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ.

Razdoblje iz člana 5(6) Odluke 1999/468/EZ utvrđuje se u trajanju od tri mjeseca.

3. Komitet je dužan izraditi svoj poslovnik.

Član 28.

Najkasnije tri godine nakon datuma iz prvog stava člana 29, Komisija je dužna podnijeti izvještaj Evropskom parlamentu i Vijeću Evrope o primjeni ove Uredbe te, u odgovarajućim slučajevima, predložiti sve neophodne izmjene i dopune. Države članice su dužne poslati Komisiji sve informacije koje su potrebne za sastavljanje izvještaja najkasnije šest mjeseci prije isteka tog vremenskog roka.

Nakon podnošenja izvještaja, Komisija je dužna izvijestiti Evropski parlament i Vijeće Evrope o primjeni ove Uredbe istovremeno kada bude podnosila izvještaj o provedbi sistema Eurodac iz člana 24(5) Uredbe (EZ) br. 2725/2000.

Član 29.

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana nakon objavljivanja u *Službenom glasniku Evropske unije.*

Ova Uredba se primjenjuje na zahtjeve za azil koji budu podneseni od prvog dana šestog mjeseca nakon njenog stupanja na snagu i od tog datuma se primjenjuje na

svaki zahtjev za preuzimanje odgovornosti ili preuzimanje natrag tražitelja azila, bez obzira na datum kada je zahtjev podnesen. Država članica nadležna za razmatranje zahtjeva za azil koji je podnesen prije tog datuma, određuje se u skladu sa kriterijima iz Dablinske konvencije.

Ova Uredba u cijelosti obavezuje i neposredno se primjenjuje
u državama članicama u skladu sa *Ugovorom o osnivanju Evropske zajednice.*

Zaključeno u Briselu, 18. februara 2003. godine

Za Vijeće
Predsjednik
N. CHRISTODOULAKIS

UREDBA KOMISIJE (EZ) broj 1560/2003 od 2. septembra 2003. godine kojom se uređuju iscrpna pravila za primjenu Uredbe Vijeća (EZ) broj 343/2003 kojom se uspostavljaju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za azil koji je državljanin neke treće zemlje podnio u jednoj od država članica

KOMISIJA EVROPSKE ZAJEDNICE,

Imajući u vidu *Ugovor o osnivanju Evropske zajednice*,

imajući u vidu *Uredbu Vijeća (EZ) broj 343/2003 od 18. februara 2003. godine kojom se uspostavljaju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za azil koji je državljanin neke treće zemlje podnio u jednoj od država članica* ([1]), a posebice član 15(5), član 17(3), član 18(3), član 19(3) i (5), član 20(1), (3) i (4) i član 22(2) te Uredbe,

i uzimajući u obzir sljedeće:

(1) Za uspješnu primjenu Uredbe (EZ) broj 343/2003 neophodno je donijeti niz mjera. Ove mjere moraju biti jasno definirane tako da olakšaju suradnju između organa vlasti država članica koje su nadležne za provedbu te Uredbe, a u vezi sa prijenosom i obradom zahtjeva za preuzimanje odgovornosti, zahtjeva za preuzimanje natrag, te zahtjeva za informacijama i izvršenja transfera.
(2) Radi osiguranja najvećeg mogućeg kontinuiteta između *Konvencije o određivanju države nadležne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenih u jednoj od država članica Evropske zajednice* ([2]), koja je potpisana u Dablinu 15. juna 1990. godine, i Uredbe (EZ) broj 343/2003 koja zamjenjuje tu Konvenciju, ova Uredba se zasniva na zajedničkim načelima, listama i obrascima koje je usvojio Komitet iz člana 18. Konvencije, uz izmjene i dopune za kojima se javila potreba zbog uvođenja novih kriterija, tekstualnih izmjena određenih odredbi, te primjene stečenog znanja.
(3) U obzir se mora uzeti uzajamno djelovanje postupka iz Uredbe (EZ) broj 343/2003 i primjene *Uredbe Vijeća (EZ) broj 2725/2000 od 11. decembra 2000. godine o uspostavi 'Eurodaca' za usporedbu otisaka prstiju radi efikasne primjene Dablinske konvencije* ([3]).

([1]) Službeni glasnik L 50, 25. februar 2003. godine, str. 1.
([2]) Službeni glasnik C 254, 19. august 1997. godine, str. 1.
([3]) Službeni glasnik L 316, 15. decembar 2000. godine, str. 1.

(4) Poželjno je, kako za države članice tako i za predmetne tražitelje azila, da postoji mehanizam za iznalaženje rješenja u slučajevima kada se države članice razlikuju u pogledu primjene humanitarne klauzule iz člana 15. Uredbe (EZ) broj 343/2003.

(5) Uspostava elektronske prijenosne mreže radi olakšane provedbe Uredbe (EZ) broj 343/2003, podrazumijeva uspostavu relevantnih normi, i to sa jedne strane u vezi sa pozitivnim tehničkim standardima, a sa druge strane, u vezi sa modalitetima korištenja same mreže.

(6) *Direktiva 95/46/EZ Parlamenta i Vijeća Evrope od 24. oktobra 1995. godine o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju tih podataka* ([4]) primjenjuje se na obradu koja se provodi u skladu sa ovom Uredbom, a na osnovi člana 21. Uredbe (EZ) broj 343/2003.

(7) U skladu sa članovima 1. i 2. *Protokola o stajalištu Danske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Danska, koja nema obaveze koje proistječu iz Uredba (EZ) broj 343/2003, nije obavezana ni ovom Uredbom, niti se na nju primjenjuju odredbe ove Uredbe, sve dok ne bude postignut sporazum kojim se omogućava njeno sudjelovanje u Uredbi (EZ) broj 343/2003.

(8) U skladu sa članom 4. *Sporazuma od 19. januara 2001. godine između Evropske zajednice i Republike Islanda i Kraljevine Norveške u vezi sa kriterijima i mehanizmima za utvrđivanje države nadležne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenih u nekoj državi članici ili na Islandu ili u Norveškoj* ([5]), Island i Norveška su dužni primjenjivati ovu Uredbu onako kako je primjenjuju države članice Evropske zajednice. Stoga se, u svrhu ove Uredbe, podrazumijeva da Island i Norveška pripadaju državama članicama.

(9) Neophodno je da ova Uredba stupi na snagu što je prije moguće kako bi omogućila primjenu Uredbe (EZ) broj 343/2003.

(10) Mjere uspostavljene ovom Uredbom su usklađene sa mišljenjem Komiteta koje je izraženo u članu 27. Uredbe (EZ) broj 343/2003.

USVAJA OVU UREDBU:

([4]) Službeni glasnik L 281, 23. novembar 1995. godine, str. 31.

([5]) Službeni glasnik L 93, 3. april 2001. godine, str. 40.

GLAVA I.
POSTUPAK

POGLAVLJE I.
PRIPREMA ZAHTJEVA

Član 1.
Priprema zahtjeva za preuzimanje odgovornosti

1. Zahtjev za preuzimanje odgovornosti se podnosi na standardnom obrascu u skladu sa uzorkom iz Aneksa I. Obrazac sadrži obavezne rubrike koje se moraju uredno popuniti, te druge rubrike koje se popunjavaju ukoliko je tražena informacija dostupna. Dodatna informacija se može unijeti u posebnu rubriku koja je namijenjena za tu svrhu.

Zahtjev, također, uključuje:

(a) kopiju svih posrednih i neposrednih dokaza kojima se dokazuje da je država članica kojoj je zahtjev upućen nadležna za razmatranje zahtjeva za azil; u odgovarajućim slučajevima, država članica koja upućuje zahtjev uz kopiju prilaže i izjavu o okolnostima pod kojima je kopija dobijena, te o njezinoj dokaznoj vrijednosti, uz pozivanje na liste posrednih i neposrednih dokaza iz člana 18(3) Uredbe (EZ) broj 343/2003, a koji se navode u Aneksu II ove Uredbe;
(b) u slučaju potrebe, kopiju pismenih izjava i izjašnjenja uzetih od podnositelja zahtjeva.

2. Ukoliko se zahtjev zaniva na pozitivnom rezultatu (pogotku), koji je prenijela centralna jedinica Eurodaca u skladu sa članom 4(5) Uredbe (EZ) broj 2725/2000, nakon usporedbe daktiloskopskih podataka tražitelja azila sa daktiloskopskim podacima koji su prethodno uzeti i poslati centralnoj jedinici u skladu sa članom 8. te Uredbe, te provjereni u skladu sa članom 4(6) te Uredbe, onda taj zahtjev mora sadržavati i podatke do kojih je došla centralna jedinica.

3. Ukoliko država članica koja upućuje zahtjev traži hitan odgovor u skladu sa članom 17(2) Uredbe (EZ) broj 343/2003, onda taj zahtjev mora sadržavati opis okolnosti tog zahtjeva za azil, te razloge i činjenice zasnovane u zakonu, koji opravdavaju davanje hitnog odgovora.

Član 2.

Priprema zahtjeva za preuzimanje natrag

Zahtjev za preuzimanje natrag se podnosi na standardnom obrascu u skladu sa uzorkom iz Aneksa III, u kojem se uređuje priroda zahtjeva, definiraju razlozi za podnošenje zahtjeva, te navode odredbe iz Uredbe (EZ) broj 343/2003 na kojima se zahtjev zasniva.

Zahtjev, također, sadrži i pozitivni rezultat (pogodak) koji je prenijela centralna jedinica Eurodaca u skladu sa članom 4(5) Uredbe (EZ) broj 2725/2000, nakon usporedbe daktiloskopskih podataka podnositelja zahtjeva sa daktiloskopskim podacima koji su prethodno uzeti i poslati centralnoj jedinici u skladu sa članom 4(1) i (2) te Uredbe, te provjereni u skladu sa članom 4(6) te Uredbe.

Uz obrazac zahtjeva koji datira prije nego što je Eurodac postao operativan, prilaže se i kopija otisaka prstiju.

POGLAVLJE II.

REAKCIJA NA ZAHTJEVE

Član 3.

Obrada zahtjeva za preuzimanje odgovornosti

1. Argumenti zasnovani na zakonu i činjenicama, te navedeni u zahtjevu, razmatraju se u svjetlu odredbi iz Uredbe (EZ) broj 343/2003, te u svjetlu posrednih i neposrednih dokaza iz Aneksa II ove Uredbe.

2. Bez obzira na sadržaj kriterija i odredbi iz Uredbe (EZ) broj 343/2003 na koje se oslanja, država članica kojoj je upućen zahtjev je dužna, u roku navedenom u članu 18(1) i (6) te Uredbe, te na osnovi svih informacija koje su joj direktno ili indirektno stavljene na raspolaganje, na iscrpan i objektivan način provjeriti da li je utvrđena njena nadležnost za razmatranje tog zahtjeva za azil. Ukoliko provjere koje izvrši država članica kojoj je zahtjev upućen ukažu da je ona nadležna barem na osnovi jednog kriterija iz te Uredbe, ona je dužna priznati tu svoju nadležnost.

Član 4.

Obrada zahtjeva za preuzimanje natrag

Ukoliko se zahtjev za preuzimanje natrag zasniva na podacima do kojih dođe centralna jedinica Eurodaca i koje provjeri država članica koja upućuje zahtjev, u skladu sa članom 4(6) Uredbe (EZ) broj 2725/2000, država članica kojoj je zahtjev

upućen dužna je priznati svoju nadležnost osim ukoliko izvedene provjere ne ukažu na prestanak njenih obaveza u skladu sa drugim potstavom člana 4(5) ili u skladu sa članom 16(2), (3) ili (4) Uredbe (EZ) broj 343/2003. Činjenica o prestanku obaveza na osnovi tih odredbi može počivati samo na materijalnim dokazima ili na dokumentiranim i provjerenim izjavama tražitelja azila.

Član 5.
Negativan odgovor

1. Ukoliko nakon izvedenih provjera, država članica kojoj je zahtjev upućen smatra da njena nadležnost nije utvrđena na osnovi priloženih dokaza, negativan odgovor koji ona pošalje državi članici koja upućuje zahtjev, mora sadržavati potpune i detaljno navedene razloge na kojima zasniva svoje odbijanje.

2. Ukoliko država članica koja upućuje zahtjev smatra da je takvo odbijanje zasnovano na pogrešnoj procjeni ili ukoliko ona raspolaže dodatnim dokazima, može tražiti da njen zahtjev bude ponovno razmotren. Ova mogućnost mora biti izvršena u roku od tri sedmice od dana prijema negativnog odgovora. Država članica kojoj je zahtjev upućen dužna je nastojati svoj odgovor poslati u roku od dvije sedmice. U svakom slučaju, ovim dodatnim postupkom se ne produžava rok uspostavljen u članu 18(1) i (6) i članu 20(1)(b) Uredbe (EZ) 343/2003.

Član 6.
Pozitivan odgovor

Ukoliko država članica prihvati svoju nadležnost, ona je dužna to navesti u svom odgovoru, u kojem se poziva na odredbu Uredbe (EZ) broj 343/2003 na kojoj zasniva svoj odgovor. Isto tako, njen odgovor mora sadržavati praktične detalje o transferu koji će uslijediti, kao i informacije o pravnim ili fizičkim licima sa kojima bi trebalo stupiti u kontakt.

POGLAVLJE III.
TRANSFERI

Član 7.
Praktični modaliteti vezani za transfer

1. Transfer u nadležnu državu članicu može se obaviti na jedan od sljedećih načina:
(a) na zahtjev tražitelja azila, do navedenog datuma;

(b) putem nadgledanog odlaska, na način da u pratnji tražitelja azila do mjesta ukrcavanja bude službeno lice države članice koja upućuje zahtjev i da odgovorna država članica bude pravovremeno obaviještena o mjestu, datumu i vremenu dolaska tražitelja azila;
(c) putem službene pratnje, na način da u pratnji tražitelja azila bude službeno lice države članice koja upućuje zahtjev ili predstavnik agencije koju je država članica koja upućuje zahtjev ovlastila za takve zadatke, te da tražitelj azila bude predat organima vlasti odgovorne države članice.

2. U slučaju iz stava 1(a) i (b), podnositelju zahtjeva se izdaje *laissez-passer* iz člana 19(3) i člana 20(1)(e) Uredbe (EZ) 343/2003, čiji je uzorak dat u Aneksu IV ove Uredbe, kako bi mu se omogućilo da uđe u nadležnu državu članicu, te da bude identificiran po dolasku na mjesto i u vrijeme o kojima je obaviješten prilikom uručenja odluke o preuzimanju odgovornosti za njega ili o njegovom preuzimanju od strane nadležne države članice.

U slučaju iz stava 1(c), *laissez-passer* se izdaje ukoliko tražitelj azila ne posjeduje nikakve identifikacijske isprave. Dotične države članice su dužne unaprijed se dogovoriti o mjestu i vremenu transfera u skladu sa postupkom iz člana 8.

3. Država članica koja vrši transfer je dužna, prije odlaska tražitelja azila, pobrinuti se da sve isprave budu vraćene njemu osobno, da budu date na čuvanje službenim licima u njegovoj pratnji koji su ih dužni uručiti odgovornim organima nadležne države članice ili da budu poslate na neki drugi odgovarajući način.

Član 8.
Suradnja na transferu

1. Obaveza je nadležne države članice da omogući što brži transfer tražitelja azila, te da osigura da na putu ne bude nikakvih prepreka. U odgovarajućim slučajevima je ta država članica dužna odrediti mjesto do kojeg će tražitelj azila biti prebačen ili gdje će biti uručen odgovornim organima, uz vođenje računa o geografskim poteškoćama i prijevoznim sredstvima kojima raspolaže država članica koja vrši transfer. Od službenih lica koja se nalaze u pratnji tražitelja azila se ni u kom slučaju ne može zahtijevati da otprate tražitelja azila i mimo mjesta do kojeg ih doveze međunarodno prijevozno sredstvo, niti se od države članice koja vrši transfer može zahtijevati da podmiri troškove prijevoza mimo tog mjesta.

2. Država članica koja organizira transfer je dužna urediti transport tražitelja azila i njegove pratnje, te u konsultacijama sa nadležnom državom članicom odrediti vrijeme dolaska, a u slučaju potrebe, i detalje njegove primopredaje nadležnim

organima vlasti. Nadležna država članica može zatražiti da o tome bude obaviještena tri radna dana unaprijed.

Član 9.

Zakašnjeli i odgođeni transferi

1. Nadležna država članica mora biti odmah obaviještena o svakom kašnjenju prouzrokovanom bilo žalbom ili revizijom postupka koji imaju učinak odlaganja ili fizičkim razlozima, kao što su bolest tražitelja azila, nedostupnost transporta ili činjenica da je tražitelj azila povučen iz postupka transfera.

2. Država članica koja zbog jednog od razloga iz člana 19(4) i člana 20(2) Uredbe (EZ) broj 343/2003 ne može izvršiti transfer u uobičajenom vremenskom roku od šest mjeseci, koji je uspostavljen u članu 19(3) i u članu 20(1)(d) te Uredbe, dužna je o tome obavijestiti nadležnu državu članicu prije isteka tog vremenskog roka. U suprotnom, prethodna država članica postaje nadležna za obradu zahtjeva za azil i druge obaveze na osnovi Uredbe (EZ) broj 343/2003, u skladu sa članom 19(4) i članom 20(2) te Uredbe.

3. Kada zbog jednog od razloga iz člana 19(4) i člana 20(2) Uredbe (EZ) broj 343/2003 određena država članica preuzme na sebe da izvrši transfer nakon uobičajenog vremenskog roka od šest mjeseci, ona je dužna tu stvar unaprijed urediti sa nadležnom državom članicom.

Član 10.

Transfer nakon prihvata iz ogluhe

1. Kada se u odgovarajućim slučajevima, u skladu sa članom 18(7) ili članom 20(1)(c) Uredbe (EZ) broj 343/2003, smatra da je država članica kojoj je zahtjev upućen prihvatila zahtjev za preuzimanje odgovornosti ili zahtjev za preuzimanje natrag, onda je država članica koja upućuje zahtjev dužna započeti konsultacije koje su neophodne za organizaciju transfera.

2. Ukoliko država članica koja upućuje zahtjev to zatraži od nadležne države članice, ova mora neodložno, pismenim putem, potvrditi da priznaje svoju nadležnost kao posljedicu propusta da odgovor dā u određenom vremenskom roku. Nadležna država članica je dužna poduzeti sve neophodne korake kako bi što je prije moguće odredila mjesto dolaska tražitelja azila, te kako bi se, u odgovarajućim slučajevima, dogovorila sa državom članicom koja upućuje zahtjev o vremenu dolaska i praktičnim detaljima primopredaje tražitelja azila odgovornim organima.

POGLAVLJE IV.
HUMANITARNA KLAUZULA

Član 11.
Činjenica ovisnosti

1. Član 15(2) Uredbe (EZ) broj 343/2003 primjenjuje se bez obzira na to da li tražitelj azila ovisi o pomoći srodnika koji je prisutan u drugoj državi članici ili srodnik koji je prisutan u drugoj državi članici ovisi o pomoći tražitelja azila.

2. Činjenica ovisnosti iz člana 15(2) Uredbe (EZ) broj 343/2003, procjenjuje se, koliko je to moguće, na osnovi objektivnih kriterija, kao što su ljekarska uvjerenja. U slučaju neposjedovanja tog dokaza ili nemogućnosti da se do njega dođe, smatra se da su humanitarni razlozi dokazani samo ukoliko dotične osobe iznesu uvjerljive relevantne informacije.

3. Kod procjene neophodnosti i primjerenosti spajanja dotičnih osoba, uzimaju se u obzir sljedeće okolnosti:

(a) porodična situacija koja je postojala u njihovoj zemlji porijekla;
(b) okolnosti pod kojima su se dotične osobe razdvojile;
(c) status raznih azilskih postupaka ili postupaka na osnovi zakonodavstva o strancima u državama članicama.

4. Primjena člana 15(2) Uredbe (EZ) broj 343/2003, ni u kom slučaju ne podliježe zahtjevu da tražitelj azila ili njegov srodnik daju garancije da će osigurati neophodnu pomoć.

5. Dotične države članice su dužne dogovoriti se o državi članici u kojoj će biti izvršeno spajanje srodnika, te o datumu transfera, uz vođenje računa o:

(a) mogućnostima izdržavane osobe da putuje;
(b) statusu dotičnih osoba u pogledu boravka, s tim da se prioritet dā spajanju tražitelja azila sa njegovim srodnikom kada srodnik već ima važeću dozvolu boraka i sredstva u državi članici u kojoj boravi.

Član 12.
Maloljetne osobe bez pratnje

1. Ukoliko će odluka o tome da se briga o maloljetnoj osobi bez pratnje povjeri nekom drugom srodniku, a ne majci, ocu ili zakonitom staratelju, vjerojatno

uzrokovati posebne teškoće, naročito kada dotična odrasla osoba boravi na području izvan jurisdikcije države članice u kojoj je maloljetna osoba podnijela svoj zahtjev za azil, suradnja između odgovornih organa u tim državama članicama, naročito organa ili sudova koji su odgovorni za zaštitu maloljetnih osoba, mora biti olakšana, a neophodne mjere poduzete, kako bi se osiguralo da ti organi mogu, uz puno poznavanje činjenica, donijeti odluku da je dotična odrasla osoba ili osobe sposobna preuzeti brigu o maloljetnoj osobi na način koji služi najboljim interesima te maloljetne osobe.

S tim u vezi, u obzir se moraju uzeti opcije koje su trenutno na raspolaganju na polju suradnje u stvarima sudske i građanske naravi.

2. Činjenica da dužina postupka za smještanje maloljetne osobe može uzrokovati probijanje vremenskih rokova iz člana 18(1) i (6) i člana 19(4) Uredbe (EZ) broj 343/2003, ne mora predstavljati prepreku nastavku postupka za određivanje države članice odgovorne za izvršenje transfera.

Član 13.
Postupak

1. Inicijativu da se od druge države članice zatraži da preuzme brigu o tražitelju azila na osnovi člana 15. Uredbe (EZ) broj 343/2003, poduzima bilo država članica u kojoj je podnesen zahtjev za azil i koja provodi postupak za određivanje nadležne države članice ili nadležna država članica.

2. Zahtjev za preuzimanje odgovornosti mora sadržavati sav materijal u posjedu države članice koja upućuje zahtjev, kako bi državi članici kojoj je zahtjev upućen bilo omogućeno da izvrši procjenu date situacije.

3. Država članica kojoj je zahtjev upućen dužna je izvršiti neophodne provjere kako bi u odgovarajućim slučajevima utvrdila postojanje humanitarnih razloga, posebice porodične ili kulturološke naravi, te stepen ovisnosti dotične osobe ili sposobnost i opredijeljenost druge osobe za osiguranjem željene pomoći.

4. Od predmetnih osoba se u svakom slučaju mora tražiti prethodni pristanak.

Član 14.
Poravnanje sporova

1. Ukoliko države članice ne mogu riješiti spor oko toga da li je neophodno izvršiti transfer ili spajanje srodnika na osnovi člana 15. Uredbe (EZ) 343/2003 ili oko toga

u kojoj državi članici dotične osobe treba da budu spojene, one mogu pribjeći poravnanju koje je osigurano u stavu 2. ovog člana.

2. Postupak poravnanja se pokreće na zahtjev jedne od država članica u sporu, koji se upućuje predsjedavajućem Komiteta iz člana 27. Uredbe (EZ) 343/2003. Pristajanjem na postupak poravnanja, predmetne države članice obavezuju se da će u najvećoj mogućoj mjeri uzeti u obzir predloženo rješenje.

Predsjedavajući Komiteta je dužan imenovati tri člana Komiteta koji predstavljaju tri države članice, koje nisu povezane sa relevantnim predmetom. Njima sve strane podnose svoje argumente, pismenim putem ili usmeno, za koje su oni dužni predložiti rješenje u roku od jednog mjeseca od dana razmatranja, ako je to potrebno i glasanjem.

Predsjedavajući Komiteta ili njegov zamjenik predsjedavaju diskusijom. On može iznijeti svoje mišljenje, ali ne može glasati.

Rješenje se smatra konačnim i neopozivim, bez obzira na to da li su ga strane u postupku prihvatile ili odbile.

POGLAVLJE V.
ZAJEDNIČKE ODREDBE

Član 15.
Prijenos zahtjeva

1. Zahtjevi, odgovori i sva pismena prepiska između država članica o primjeni Uredbe (EZ) broj 343/2003 se, gdje je to moguće, šalju posredstvom 'DubliNet' elektronske komunikacijske mreže, koja je uspostavljena u skladu sa Glavom II ove Uredbe.

Iznimno od prvog potstava ovog stava, prepiska između odjela koji su odgovorni za izvršenje transfera i nadležnih odjela u državi članici kojoj je zahtjev upućen, a u vezi sa praktičnim modalitetima transfera, mjestom i vremenom dolaska, posebice ukoliko je tražitelj azila pod službenom pratnjom, može biti prenesena i drugim sredstvima.

2. Svaki zahtjev, odgovor ili prepiska koji dođu od nacionalnog pristupnog centra iz člana 19, smatraju se autentičnim.

3. Priznanica koja bude izdana od strane sistema, mora se smatrati dokazom o izvršenju prijenosa, te datumu i vremenu primitka zahtjeva ili odgovora.

Član 16.

Jezik koji se koristi za komunikaciju

Jezik ili jezici koji se koriste za komunikaciju biraju se međusobnim dogovorom između dotičnih država članica.

Član 17.

Pristanak zainteresiranih strana

1. Za primjenu članova 7. i 8, člana 15(1) i člana 21(3) Uredbe (EZ) broj 343/2003, u kojima se traži da dotične osobe izraze svoju želju ili daju pristanak, njihovo odobrenje se mora dati pismenim putem.

2. U slučaju iz člana 21(3) Uredbe (EZ) broj 343/2003, podnositelj zahtjeva mora znati za koju informaciju daje svoje odobrenje.

GLAVA II.

USPOSTAVA MREŽE 'DUBLINET'

POGLAVLJE I.

TEHNIČKI STANDARDI

Član 18.

Uspostava 'Dublineta'

1. Sigurno elektronsko prijenosno sredstvo iz člana 22(2) Uredbe (EZ) 343/2003 poznato je pod imenom 'DubliNet'.

2. Dublinet se zasniva na korištenju generičkih IDA usluga iz člana 4. Odluke broj 1720/1999/EZ ([6]).

([6]) Službeni glasnik L 203, 3. august 1999. godine, str. 9.

Član 19.

Nacionalni pristupni centar

1. Svaka država članica je dužna imenovati po jedan nacionalni pristupni centar.

2. Nacionalni pristupni centri su odgovorni za obradu ulaznih i za prijenos izlaznih podataka.

3. Nacionalni pristupni centri su odgovorni za izdavanje potvrde o prijemu svakog ulaznog prijenosa.

4. Obrasci čiji su uzorci dati u Aneksu I i Aneksu III, te obrazac zahtjeva dat u Aneksu V, prosljeđuju se između nacionalnih pristupnih centara na formatu koji dā Komisija. Komisija je dužna obavijestiti države članice o svim neophodnim tehničkim standardima.

POGLAVLJE II.

PRAVILA ZA UPOTREBU

Član 20.

Djelovodni broj

1. Svaki prijenos ima svoj djelovodni broj čime se nedvosmisleno omogućava identifikacija slučaja na koji se taj prijenos odnosi i države članice koja upućuje zahtjev. Pomoću tog broja se, također, mora odrediti da li se prijenos odnosi na zahtjev za preuzimanje odgovornosti (tip 1), zahtjev za preuzimanje natrag (tip 2) ili zahtjev za informacijama (tip 3).

2. Djelovodni broj počinje slovima koja se koriste za identifikaciju države članice u Eurodacu. Nakon ove šifre dolazi broj koji ukazuje na tip zahtjeva, u skladu sa klasifikacijom iz stava 1.

Ukoliko se zahtjev zasniva na podacima dobivenim iz Eurodaca, navodi se i djelovodni broj iz Eurodaca.

Član 21.

Kontinuirana suradnja

1. Države članice su dužne poduzeti sve neophodne mjere kako bi osigurale da njihovi nacionalni pristupni centri rade bez prekida.

2. Ukoliko je djelovanje nacionalnih pristupnih centara prekinuto za više od sedam radnih sati, država članica je dužna o tome obavijestiti odgovorni organ, određen u skladu sa članom 22(1) Uredbe (EZ) broj 343/2003, i Komisiju, te poduzeti sve neophodne mjere kako bi osigurala što skoriji nastavak uobičajenog djelovanja.

3. Ukoliko je jedan nacionalni pristupni centar proslijedio podatke do drugog nacionalnog pristupnog centra, čije je djelovanje prekinuto, potvrda o prijenosu proizvedena putem generičkih IDA usluga služi kao dokaz o datumu i vremenu prijenosa. Rokovi iz Uredbe (EZ) broj 343/2003 određeni za slanje zahtjeva ili odgovora neće biti obustavljeni za vrijeme prekida djelovanja relevantnih nacionalnih pristupnih centara.

GLAVA III.
PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 22.
***Laissez-passer* izrađen u svrhe Dablinske konvencije**

Laissez-passer odštampan u svrhe Dablinske konvencije prihvata se za transfer zahtjeva za azil na osnovi Uredbe (EZ) broj 343/2003, najduže 18 mjeseci od stupanja na snagu ove Uredbe.

Član 23.
Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dan nakon njenog objavljivanja u *Službenom glasniku Evropske unije.*

Ova Uredba u cijelosti obavezuje i neposredno se primjenjuje
u svim državama članicama.

Zaključeno u Briselu, 2. septembra 2003. godine

Za Komisiju
António VITORINO
Član Komisije

ANEKS I

STANDARDNI OBRAZAC ZA ODREĐIVANJE DRŽAVE ČLANICE ([1]) NADLEŽNE ZA RAZMATRANJE ZAHTJEVA ZA AZIL

Zahtjev za preuzimanje odgovornosti podnesen na osnovi sljedećeg člana Uredbe Vijeća (EZ) broj 343/2003:

Član 6. (maloljetna osoba bez pratnje): ☐
Član 7. (član porodice boravi u državi članici kao izbjeglica): ☐
Član 8. (član porodice podnio zahtjev za azil u državi članici): ☐
Član 9(1) i (3) (važeća boravišna isprava): ☐
Član 9(2) ili (3) (važeća viza): ☐
Član 9(4) (boravišna isprava istekla prije manje od dvije godine ili viza istekla prije manje od šest mjeseci): ☐
Član 10(1) (nelegalni ulazak preko vanjske granice prije manje od 12 mjeseci): ☐
Član 10(2) (boravak u državi članici od najmanje 5 mjeseci): ☐
Član 11(1) (odstupanje od viznog režima za ulazak): ☐
Član 14. (očuvanje porodičnih skupina zajedno): ☐
Član 15. (humanitarni razlozi): ☐

Podaci iz Eurodaca: ☐ Broj Eurodaca: ……..……..
Traži se hitan odgovor: ☐ Najkasnije do: ……..……..
Razlog hitnosti: ……..……..
……...

Fotografija

Broj dosjea:

Osobni podaci o podnositelju zahtjeva

1.	Prezime (*) Djevojačko ime	…….. ……..……..……..
2.	Ime(na)	…….....
3.	Da li podnositelj zahtjeva koristi ili je koristio druga imena? Koja imena?	☐ da ☐ ne …….....
4.	Datum rođenja	…….....
5.	Mjesto rođenja Distrikt/regija Država	……..….. ……..…….. …….....
6.	Državljanstvo (navedite sva državljanstva koja posjeduje)	……..… ……..…….. …….....

	(a) sadašnje	…….....
	(b) prethodno	…….....
	(c) nijedno/bez državljanstva	…….....
7.	Spol	☐ muško ☐ žensko
8.	Ime oca	…….....
9.	Ime majke	…….....
10.	Bračni status	☐ samac ☐ oženjen ☐ udovac /samica /udata /udovica ☐ razvedeno ☐ vanbračna zajednica /razvedena
11.	Maternji jezik/jezici	……. ……..… …….....

Osobni podaci o članovima porodice

12. Bračni drug Prezime (*), djevojačko ime, ime(na), spol, datum rođenja, mjesto rođenja, mjesto boravka
(ukoliko i bračni drug podnosi zahtjev za azil, treba popuniti zasebni obrazac; u tom slučaju, navedite i djelovodni broj drugog supružnika na svim obrascima).
……..
……..
Djelovodni broj bračnog druga (u slučaju potrebe): ..…….....

13. Djeca Prezime (*), ime(na), spol, datum rođenja, mjesto rođenja, mjesto boravka
(navedite svu djecu; za djecu stariju od 18 godina koja traže azil treba popuniti zasebni obrazac)
(a) ……..
(b) ……..
(c) .....
(d) ……..
(e) ……..

14. Mjesto i datum podnošenja zahtjeva u zemlji boravka: …….....

Prethodni postupak po zahtjevu za azil

15.	Da li je podnositelj zahtjeva ikada ranije podnio zahtjev za azil ili priznanje izbjegličkog statusa u zemlji boravka ili nekoj drugoj zemlji?	☐ da ☐ ne
	Kada i gdje?	…….....
	Da li je o njegovom zahtjevu donesena ikakva odluka?	☐ ne ☐ ne znam ☐ da, zahtjev odbijen
	Kada je odluka donesena?	……..……

Identifikacijske isprave

16.	Nacionalni pasoš	☐ da ☐ ne
	Broj pasoša	……..…..
	Datum izdavanja	……..……..……

	Organ koji je izdao pasoš	……..……..……..
	Važi do	…….....
17.	Dokument koji služi kao zamjena za pasoš	☐ da ☐ ne
	Broj dokumenta	..……
	Datum izdavanja	……..……
	Organ koji je izdao dokument	……..……..…
	Važi do	….……..
18.	Ostala dokumenta	☐ da ☐ ne
	Broj dokumenta	……..…….….....
	Datum izdavanja	…….....
	Organ koji je izdao dokument	.....
	Važi do	.....
19.	Ukoliko isprave nedostaju: (navedite da li su sadržavale važeću vizu ili dozvolu boravka i ukoliko jesu organ vlasti koji ih je izdao, datum izdavanja i i period važenja)	☐ nije imao dokumente ☐ dokumenti izgubljeni ☐ dokumenti ukradeni (Kada? Gdje?) ……..……..... ……..……..... ☐ Ostali razlozi ……..……..... (Navedite koji) ……..……..... Boravišni dokumenti/vize
20.	Da li podnositelj zahtjeva za azil posjeduje boravišni dokument/vizu za zemlju boravka?	☐ da ☐ ne
	Vrsta dokumenta	☐ dozvola boravka ☐ ulazna viza ☐ tranzitna viza
	Datum izdavanja	.....
	Organ koji je izdao dokument	.....
	Važi do	.....
21.	Da li podnositelj zahtjeva za azil posjeduje boravišni dokument/vizu za neku drugu državu članicu EU-a? ([2])	☐ da ☐ ne .....
	Vrsta dokumenta	☐ dozvola boravka ☐ ne ☐ tranzitna viza ☐ ulazna viza
	Datum izdavanja	.....
	Organ koji je izdao dokument	.....
	Važi do	.....
		Pravac putovanja
22.	Zemlja u kojoj je započelo putovanje (zemlja porijekla ili provincija)	.....
	– pravac putovanja iz zemlje u kojoj je započeto putovanje do mjesta ulaska u zemlju u kojoj se traži azil	.....

– datumi i vremena putovanja	.....
– datum prelaska granice	.....
– na ovlaštenom graničnom prijelazu ili	.....
– granična kontrola izbjegnuta (nelegalni ulazak)	.....
– prijevozna sredstva koja su korištena	☐ javno prijevozno sredstvo (koje? ……....) ☐ sopstveno vozilo.....……....…..... ☐ druga sredstva (koja? ……....….....…) .....
23. Da li je podnositelj zahtjeva ušao preko druge države članice Evropske unije? ([3])	☐ da ☐ ne
– koja je prva država članica u koju je ušao	.....
– prešao granicu na ovlaštenom graničnom prijelazu	.....
ili	
– izbjegao graničnu kontrolu (nelegalni ulazak)	.....
– kada?	.....
<u>Boravak u drugoj državi Evropske unije</u> ([4])	
24. Boravak u drugoj državi ili državama članicama EU-a nakon napuštanja zemlje u kojoj je putovanje započeto (zemlja porijekla/provincija)	☐ da ☐ ne
– u kojoj državi ili državama	.....
– od – do	.....
– mjesto/tačna adresa	.....
– boravak je bio	☐ ovlašten ☐ neovlašten
– boravišna isprava važi do	.....
– svrha boravka	.....

Podaci o članovima porodice koji žive u državama članicama EU-a ([5])

25. (a) Da li netko od članova porodice živi u nekoj državi članici?	☐ da ☐ ne
– ime tog člana porodice	.....
– datum rođenja	.....
– bračno stanje	☐ samac/ica ☐ oženjen/udata ☐ razveden/a ☐ udovac/ica
– srodstvo	☐ bračni drug ☐ otac ☐ majka ☐ dijete ☐ brat ☐ sestra ☐ staratelj ☐ ostalo (navedite koje)

– država članica – adresa u toj državi	....
– boravišni status	☐ priznati izbjeglica ☐ stanovnik ☐ tražitelj azila ☐ nezakoniti
(b) Da li se išta od navedenog odnosi na predmet razmatranja zahtjeva za azil u toj državi članici?	☐ da ☐ ne
Ostale korisne informacije	…… …… …… …… …… ……

---

(1) *Primjedba:* U skladu sa Sporazumom od 19. januara 2001. godine između Evropske zajednice te Republike Islanda i Kraljevine Norveške, riječi 'države članice' podrazumijevaju i Island i Norvešku.
(2) Uključujući Island i Norvešku.
(3) Uključujući Island i Norvešku.
(4) Uključujući Island i Norvešku.
(5) Uključujući Island i Norvešku.
(*) Popunite štampanim slovima.

ANEKS II.

(Reference se odnose na članove Uredbe Vijeća (EZ) broj 343/2003)

LISTA A

NEPOSREDNI DOKAZ

I. Postupak određivanja države koja je nadležna za razmatranje zahtjeva za azil

1. Prisutnost člana porodice (oca, majke, staratelja) podnositelja zahtjeva kada je podnositelj zahtjeva maloljetna osoba bez pratnje (član 6)
   Dokazno sredstvo
   - pismena potvrda informacije od strane druge države članice,
   - izvodi iz matičnih knjiga,
   - dozvola boravka izdana članu porodice,
   - dokaz o srodstvu ukoliko je dostupan,
   - u nedostatku ovoga, te u slučaju potrebe, DNK analiza.

2. Legalan boravak u državi članici člana porodice kojem je priznat izbjeglički status (član 7)
   Dokazno sredstvo
   - pismena potvrda informacije od stane druge države članice,
   - izvodi iz matičnih knjiga,
   - dozvola boravka izdana pojedincu sa izbjegličkim statusom,
   - dokaz o srodstvu ukoliko je dostupan,
   - pristanak zainteresiranih strana.

3. Prisutnost člana porodice koji podnosi zahtjev za azil, o čijem zahtjevu još uvijek nije donesena odluka u državi članici u pogledu merituma zahtjeva (član 8)
   Dokazno sredstvo
   - pismena potvrda informacije od stane druge države članice,
   - izvodi iz matičnih knjiga,
   - ovlaštenje za privremeni boravak izdano pojedincu čiji se zahtjev za azil razmatra,
   - dokaz o srodstvu ukoliko je dostupan,
   - u nedostatku ovoga, te u slučaju potrebe, DNK analiza,
   - pristanak zainteresiranih strana.

4. Važeći boravišni dokumenti (član 9(1) i (3)) ili boravišni dokumenti koji su istekli prije manje od dvije godine (i datum stupanja na snagu) (član 9)4))
   Dokazno sredstvo
   - boravišni dokument,
   - izvodi iz matične knjige stranaca ili sličnih matičnih knjiga,
   - izvještaji/potvrda informacija od strane države članice koja je izdala boravišni dokument.

5. Važeće vize (član 9(2) i (3)) i vize koje su istekle prije manje od šest mjeseci (i datum stupanja na snagu) (član 9(4))
   Dokazno sredstvo
   - izdana viza (koja važi ili je istekla, u ovisnosti o slučaju),

- izvodi iz matične knjige stranaca ili sličnih matičnih knjiga,
- izvještaji/potvrda informacija od strane države članice koja je izdala vizu.

6. Legalni ulazak na teritorij preko vanjske granice (član 11)
   Dokazno sredstvo
   - ulazni pečat u pasošu,
   - izlazni pečat iz zemlje koja se graniči sa državom članicom, imajući u vidu pravac putovanja kuda je išao tražitelj azila i datum prelaska granice,
   - karte za prijevozna sredstva koje ukazuju na ulazak preko vanjske granice,
   - ulazni pečat i slična potvrda u pasošu.

7. Nelegalni ulazak preko vanjske granice (član 10(1))
   Dokazno sredstvo
   - podudaranje u Eurodacu na osnovi usporedbe daktiloskopskih podataka podnositelja zahtjeva sa daktiloskopskim podacima uzetim u skladu sa članom 8. Uredbe o Eurodacu,
   - ulazni pečat u krivotvorenom ili falsificiranom pasošu,
   - izlazni pečat iz zemlje koja se graniči sa državom članicom, imajući u vidu pravac putovanja kuda je išao tražitelj azila i datum prelaska granice,
   - karte za prijevozna sredstva koje ukazuju na ulazak preko vanjske granice,
   - ulazni pečat i slična potvrda u pasošu.

8. Boravak u državi članici od najmanje pet mjeseci (član 10(2))
   Dokazno sredstvo
   - ovlaštenje boravka izdato u postupku razmatranja zahtjeva za dozvolu boravka,
   - zahtjev za napuštanje teritorija ili nalog za protjerivanje koji su izdati sa najmanje pet mjeseci razmaka ili koji nisu stupili na snagu,
   - izvodi iz evidencija koje vode bolnice, zatvori ili centri za pritvor.

9. Odlazak sa teritorija država članica (član 16(3))
   Dokazno sredstvo
   - izlazni pečat,
   - izvodi iz matičnih knjiga treće zemlje (koji dokumentiraju boravak),
   - karte za prijevozna sredstva koje ukazuju na odlazak iz zemlje ili ulazak preko vanjske granice,
   - izvještaji/potvrda države članice sa čijeg teritorija je tražitelj azila napustio teritorij država članica,
   - pečat treće zemlje koja se graniči sa državom članicom, imajući u vidu pravac putovanja kuda je išao tražitelj azila i datum prelaska granice.

II. Obaveza države članice koja je nadležna za razmatranje zahtjeva za azil da ponovno prihvati ili preuzme natrag tražitelja azila

1. Postupak određivanja odgovorne države članice je u tijeku u državi članici u kojoj je podnesen zahtjev za azil (član 4(5))
Dokazno sredstvo

- podudaranje u Eurodacu na osnovi usporedbe daktiloskopskih podataka podnositelja zahtjeva sa daktiloskopskim podacima uzetim u skladu sa članom 4. Uredbe o Eurodacu,
- obrazac koji je podnio tražitelj azila,
- službeni izvještaj koji su napravili organi vlasti,
- otisci prstiju uzeti u vezi sa zahtjevom za azil,
- izvodi iz relevantnih matičnih knjiga i dosjea,
- pismeni izvještaj organa vlasti kojim se potvrđuje da je zahtjev podnesen.

2. Zahtjev za azil je u postupku razmatranja ili je podnesen ranije (član 16(1)(c)(d) i (e))
Dokazno sredstvo
- podudaranje u Eurodacu na osnovi usporedbe daktiloskopskih podataka podnositelja zahtjeva sa daktiloskopskim podacima uzetim u skladu sa članom 4. Uredbe o Eurodacu,
- obrazac koji je podnio tražitelj azila,
- službeni izvještaj koji su napravili organi vlasti,
- otisci prstiju uzeti u vezi sa zahtjevom za azil,
- izvodi iz relevantnih matičnih knjiga i dosjea,
- pismeni izvještaj organa vlasti kojim se potvrđuje da je zahtjev podnesen.

3. Odlazak sa teritorija država članica (član 4(5), član 16(3))
Dokazno sredstvo
- izlazni pečat,
- izvodi iz matičnih knjiga treće zemlje (koji dokumentiraju boravak),
- izlazni pečat treće zemlje koja se graniči sa državom članicom, imajući u vidu pravac putovanja kuda je išao tražitelj azila i datum prelaska granice,
- pismeni dokaz dobiven od organa vlasti o protjerivanju stranca.

4. Protjerivanje sa teritorija država članica (član 16(4))
Dokazno sredstvo
- pismeni dokaz dobiven od organa vlasti o protjerivanju stranca,
- izlazni pečat,
- potvrda informacije u vezi sa protjerivanjem od strane treće zemlje.

LISTA B

POSREDNI DOKAZ

I. Postupak određivanja države koja je nadležna za razmatranje zahtjeva za azil

1. Prisutnost člana porodice (oca, majke, staratelja) podnositelja zahtjeva koji je maloljetna osoba bez pratnje (član 6)
   Dokaz na osnovi indicija ([7])
   - informacija koju iznese podnositelj zahtjeva, koja se može potvrditi,
   - izjave dotičnih članova porodice,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR.
2. Legalni boravak člana porodice sa priznatim izbjegličkim statusom u državi članici (član 7)
   Dokaz na osnovi indicija
   - informacija koju iznese podnositelj zahtjeva,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR.

3. Prisutnost člana porodice koji je podnio zahtjev za azil o kojem još uvijek nije donesena prva odluka u državi članici u pogledu merituma zahtjeva (član 8)
   Dokaz na osnovi indicija
   - informacija koju iznese podnositelj zahtjeva,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR.

4. Važeći boravišni dokumenti (član 9(1) i (3)) ili boravišni dokumenti koji su istekli prije manje od dvije godine (i datum stupanja na snagu) (član 9(4))
   Dokaz na osnovi indicija
   - detaljne izjave podnositelja zahtjeva za azil, koje se mogu potvrditi,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane države članice koja nije izdala dozvolu boravka,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane članova porodice, suputnika, itd.

5. Važeće vize (član 9(2) i (3)) i vize koje su istekle prije manje od šest mjeseci (i datum stupanja na snagu) (član 9(4))
   Dokaz na osnovi indicija
   - detaljne izjave podnositelja zahtjeva za azil, koje se mogu potvrditi,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane države članice koja nije izdala dozvolu boravka,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane članova porodice, suputnika, itd.

([7]) Uz ovaj dokaz na osnovi indicija se mora priložiti i dokazno sredstvo sa liste A.

6. Legalni ulazak na teritorij preko vanjske granice (član 11)
   Dokaz na osnovi indicija
   - detaljne izjave podnositelja zahtjeva za azil, koje se mogu potvrditi,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane države članice koja nije izdala dozvolu boravka,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane članova porodice, suputnika, itd.,
   - otisci prstiju, osim kada su organi vlasti odlučili uzeti otiske prstiju od stranca prilikom prelaska vanjske granice; u tom slučaju, oni predstavljaju dokazno sredstvo sa liste A,
   - karte za prijevozna sredstva,
   - hotelski računi,
   - propusnice (članske karte) za javne ili privatne institucije u državama članicama,
   - karton zakazanih pregleda kod doktora, zubara, itd.,
   - informacija koja pokazuje da je tražitelj azila koristio usluge turističke agencije,
   - ostali posredni dokazi ove vrste.

7. Nelegalni ulazak na teritorij preko vanjske granice (član 10(1))
   Dokaz na osnovi indicija
   - detaljne izjave podnositelja zahtjeva za azil, koje se mogu potvrditi,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane države članice koja nije izdala dozvolu boravka,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane članova porodice, suputnika, itd.,
   - otisci prstiju, osim kada su organi vlasti odlučili uzeti otiske prstiju od stranca prilikom prelaska vanjske granice; u tom slučaju, oni predstavljaju dokazno sredstvo sa liste A,
   - karte za prijevozna sredstva,
   - hotelski računi,
   - propusnice (članske karte) za javne ili privatne institucije u državama članicama,
   - karton zakazanih pregleda kod doktora, zubara, itd.,
   - informacija koja pokazuje da je tražitelj azila koristio usluge transportne ili turističke agencije,
   - ostali posredni dokazi ove vrste.

8. Boravak u državi članici od najmanje pet mjeseci (član 10(2))
   Dokaz na osnovi indicija
   - detaljne izjave podnositelja zahtjeva za azil, koje se mogu potvrditi,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane države članice koja nije izdala dozvolu boravka,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane nevladine organizacije, na primjer, od organizacije koja osigurava smještaj osobama u stanju potrebe,

- izvještaji/potvrda informacije od strane članova porodice, suputnika, itd.,
- otisci prstiju,
- karte za prijevozna sredstva,
- hotelski računi,
- propusnice (članske karte) za javne ili privatne institucije u državama članicama,
- karton zakazanih pregleda kod doktora, zubara, itd.,
- informacija koja pokazuje da je tražitelj azila koristio usluge transportne ili turističke agencije,
- ostali posredni dokazi ove vrste.

9. Odlazak sa teritorija država članica (član 16(3))
   Dokaz na osnovi indicija
   - detaljne izjave podnositelja zahtjeva za azil, koje se mogu potvrditi,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane druge države članice,
   - u vezi sa članom 3(7) i članom 10(3): izlazni pečat u slučaju da je predmetni podnositelj zahtjeva za azil napustio teritorij država članica na period od najmanje tri mjeseca,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane članova porodice, suputnika, itd.,
   - otisci prstiju, osim kada su organi vlasti odlučili uzeti otiske prstiju od stranca prilikom prelaska vanjske granice; u tom slučaju, oni predstavljaju dokazno sredstvo sa liste A,
   - karte za prijevozna sredstva,
   - hotelski računi,
   - karton zakazanih pregleda kod doktora, zubara, itd.,
   - informacija koja pokazuje da je tražitelj azila koristio usluge transportne ili turističke agencije,
   - ostali posredni dokazi ove vrste.

II. Obaveza države članice koja je nadležna za razmatranje zahtjeva za azil da ponovno prihvati ili da preuzme natrag tražitelja azila

1. Postupak određivanja nadležne države članice je u tijeku u državi članici u kojoj je podnesen zahtjev za azil (član 4(5))
   Dokaz na osnovi indicija
   - izjave podnositelja zahtjeva za azil, koje se mogu potvrditi,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane članova porodice, suputnika, itd.,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane druge države članice.

2. Zahtjev za azil se razmatra ili je podnesen ranije (član 16(1)(c)(d)(e))
   Dokaz na osnovi indicija
   - izjave podnositelja zahtjeva za azil, koje se mogu potvrditi,

- izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR,
- izvještaji/potvrda informacije od strane druge države članice.

3. Odlazak sa teritorija država članica (član 4(5), član 16(3))
   Dokaz na osnovi indicija
   - detaljne izjave podnositelja zahtjeva za azil, koje se mogu potvrditi,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane druge države članice,
   - izlazni pečat kada je podnositelj zahtjeva za azil napustio teritorij država članica na period od najmanje tri mjeseca,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane članova porodice, suputnika, itd.,
   - otisci prstiju, osim kada su organi vlasti odlučili uzeti otiske prstiju od stranca prilikom prelaska vanjske granice; u tom slučaju, oni predstavljaju dokazno sredstvo sa liste A,
   - karte za prijevozna sredstva,
   - hotelski računi,
   - propusnice (članske karte) za javne ili privatne institucije u državama članicama,
   - karton zakazanih pregleda kod doktora, zubara, itd.,
   - informacija koja pokazuje da je tražitelj azila koristio usluge transportne ili turističke agencije,
   - ostali posredni dokazi ove vrste.

4. Protjerivanje stranca sa teritorija država članica (član 16(4))
   Dokaz na osnovi indicija
   - izjave podnositelja zahtjeva za azil, koje se mogu potvrditi,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane međunarodne organizacije, kao što je UNHCR,
   - izlazni pečat kada je podnositelj zahtjeva za azil napustio teritorij država članica na period od najmanje tri mjeseca,
   - izvještaji/potvrda informacije od strane članova porodice, suputnika, itd.,
   - otisci prstiju, osim kada su organi vlasti odlučili uzeti otiske prstiju od stranca prilikom prelaska vanjske granice; u tom slučaju, oni predstavljaju dokazno sredstvo sa liste A,
   - karte za prijevozna sredstva,
   - hotelski računi,
   - karton zakazanih pregleda kod doktora, zubara, itd.,
   - informacija koja pokazuje da je tražitelj azila koristio usluge turističke agencije,
   - ostali posredni dokazi ove vrste.

ANEKS III

STANDARDNI OBRAZAC ZAHTJEVA ZA PREUZIMANJE NATRAG

Zahtjev za preuzimanje natrag podnesen na osnovu sljedećeg člana Uredbe Vijeća (EZ) broj 343/2003:

Član 4(5) (proces određivanja nadležne države članice je u tijeku u državi članici u kojoj je zahtjev podnesen): ☐

Član 16(1)(c) (podnositelj zahtjeva se nalazi u državi članici bez dozvole, a njegov zahtjev razmatra nadležna država članica): ☐

Član 16(1)(d) (podnositelj zahtjeva je podnio zahtjev nakon povlačenja zahtjeva u odgovornoj državi članici): ☐

Član 16(1)(e) (podnositelj zahtjeva se nalazi u državi članici bez dozvole, a njegov zahtjev je nadležna država članica odbila): ☐

Podaci iz Eurodaca: ☐ Broj Eurodaca: ……..……..

Traži se hitan odgovor: ☐ Najkasnije do: ……..…….……...

Razlog hitnosti: ……..…….……..…….……..

……..……..

Fotografija

Broj dosjea:

Osobni podaci o podnositelju zahtjeva

1.	Prezime (*)	……..
	Djevojačko ime	……..…….……..……..
2.	Ime(na)	……..…….……..……....
3.	Da li podnositelj zahtjeva koristi ili je koristio druga imena?	☐ da ☐ ne
	Koja imena?	……..…….……..……....
4.	Datum rođenja	……..…….……..……....
5.	Mjesto rođenja	……..…….……..……
	Distrikt/regija	...…….…….……..…….……..….
	Država	……..…….……..……....
6.	Državljanstvo	……..…….……..……
	(navedite sva državljanstva koja posjeduje)	……..…….……..…….……..…..
		……..…….……..…….……..….
	(a) sadašnje	.....…….…….……..……
	(b) prethodno	….……..…….……..……....
	(c) nijedno/bez državljanstva	.....

7. Spol	☐ muško ☐ žensko
8. Ime oca	……..…….
9. Ime majke	……..……
10. Bračni status	☐ samac ☐ oženjen ☐ udovac /samica /udata /udovica ☐ razveden/a ☐ vanbračna zajednica
<u>Prethodni postupak po zahtjevu za azil</u>	
11. Da li je podnositelj zahtjeva ikada ranije podnio zahtjev za azil ili priznanje izbjegličkog statusa u zemlji boravka ili nekoj drugoj zemlji?	☐ da ☐ ne
Kada i gdje?	…….. ……
Da li je o njegovom zahtjevu donesena ikakva odluka?	☐ ne ☐ ne znam ☐ da, zahtjev odbijen ……..
Kada je odluka donesena?	……
12. Da li je podnositelj zahtjeva naveo da je napuštao teritoriju država članica?	☐ da ☐ ne
Ukoliko jeste:	Datum odlaska: …….. Datum povratka: ……..
U koju zemlju (zemlje) je otišao?	……
Pravac putovanja:	……..……..…….. …….. ……
13. Dokumenti koje je podnio podnositelj zahtjeva	…….. …….. ……..……..…….. ……
Priložite spisak:	

Primjedbe:

ANEKS IV

Uzorak *laissez-passera* za transfer podnsitelja zahtjeva

LAISSEZ-PASSER

Djelovodni broj (*)

Izdat u skladu sa članom 19. i 20. *Uredbe Vijeća (EZ) broj 343/2003 od 18. februara 2003. godine kojom se uspostavljaju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice nadležne za razmatranje zahtjeva za azil koji je državljanin neke treće zemlje podnio u jednoj od država članica* ([8]).

Važi za transfer od ……..... ([9]) do ……..……. ([10]) uz zahtjev da podnositelj zahtjeva dođe u ……..... ([11]) do .....…….. ([12]).

Izdato u:
PREZIME:.....
IME(NA).....
MJESTO I DATUM ROĐENJA:.....
DRŽAVLJANSTVO: ……..……...
Datum izdavanja: ……

Fotografija

Za Ministarstvo unutrašnjih poslova: ……..

Pečat

Nositelja ovog *laissez-passera* su identificirali organi vlasti ……..... ([13]) ([14]).

Ovaj dokument je izdat u skladu sa članovima 19. i 20. Uredbe (EZ) broj 343/2003 i ni na koji način se ne može smatrati ekvivalentom putnog dokumenta kojim se omogućava prijelaz preko vanjskih granica ili dokumenta kojim se dokazuje identitet tog pojedinca.

(*) Djelovodni broj određuje zemlja iz koje se vrši transfer.

([8]) *Primjedba:* U skladu sa Sporazumom od 19. januara 2001. godine između Evropske zajednice, te Republike Islanda i Kraljevine Norveške, riječi 'države članice' podrazumijevaju i Island i Norvešku.
([9]) Država članica iz koje se vrši transfer.
([10]) Država članica u koju se vrši transfer.
([11]) Mjesto na kojem se podnositelj zahtjeva mora pojaviti po dolasku u odgovornu državu članicu.
([12]) Rok do kojeg se podnositelj zahtjeva mora pojaviti po dolasku u odgovornu državu članicu.
([13]) Na osnovu sljedećih putnih ili identifikacijskih dokumenata predočenih organima vlasti.
([14]) Na osnovu izjave podnositelja zahtjeva ili nekih drugih dokumenata, mimo putnih ili identifikacijskih dokumenata.

ANEKS V

ZAHTJEV ZA INFORMACIJAMA U SKLADU SA ČLANOM 21. UREDBE VIJEĆA (EZ) broj 343/2003

Datum: ___/___/_____

Djelovodni broj: ……..……

Imenovana osoba:
- Prezime: ……..
- Ime: ……..
- Datum rođenja: ……..
- Mjesto rođenja: ……..
- Državljanstvo: …….

Dokaz na osnovi indicija se nalazi u prilogu: ☐ da: ☐ ne
(navedite koji) …….....……..... ……..

Ovaj zahtjev za informacijama se odnosi na:

boravišni dokument:	☐	žalbu:	☐
putni dokument:	☐	rješenje:	☐
vizu:	☐	protjerivanje:	☐
zahtjev za azil:	☐	ostalo:	☐

Detalji:
……..
……..
……..
……..
……..
……..
……..

UREDBA VIJEĆA (EZ) br. 2725/2000 od 11. decembra 2000. godine o uspostavi 'Eurodaca' za usporedbu otisaka prstiju radi efikasne primjene Dablinske konvencije

VIJEĆE EVROPSKE UNIJE,

Imajući u vidu *Ugovor o osnivanju Evropske zajednice*, a naročito tačku (1)(a) člana 63. spomenutog Ugovora,

imajući u vidu prijedlog Komisije,

imajući u vidu mišljenje Evropskog parlamenta, ([1])

i uzimajući u obzir sljedeće:

(1) Države članice su ratificirale *Ženevsku konvenciju o statusu izbjeglica* od 28. jula 1951. godine, izmijenjenu i dopunjenu Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine.
(2) Države članice su dana 15. juna 1990. godine svojim potpisom u Dablinu zaključile *Konvenciju o određivanju države nadležne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenih u jednoj od država članica Evropskih zajednica* (u daljnjem tekstu: 'Dablinska konvencija') ([2]).
(3) U svrhu primjene Dablinske konvencije, neophodno je ustanoviti identitet podnositelja zahtjeva za azil i osoba koje su uhapšene u vezi sa nezakonitim prelaskom vanjskih granica Evropske zajednice. Također je poželjno, u cilju efikasne primjene Dablinske konvencije, a posebice tačaka (c) i (e) člana 10(1) spomenute Konvencije, da se svakoj državi članici omogući da provjeri da li je stranac, za kojeg je ustanovljeno da je nelegalno prisutan na njenom teritoriju, podnio zahtjev za azil u nekoj drugoj državi članici.
(4) Otisci prstiju čine značajan element za tačnu identifikaciju tih osoba. Neophodno je uspostaviti sistem za usporedbu daktiloskopskih podataka.
(5) U tom smislu, neophodno je uspostaviti sistem poznat pod nazivom 'Eurodac', koji se sastoji od centralne jedinice koja se uspostavlja unutar Komisije i koja vodi kompjutersku centralnu bazu podataka o otiscima prstiju, te od ostalih elektronskih sredstava za prijenos podataka između država članica i centralne baze podataka.
(6) Također je neophodno zatražiti od država članica da neodložno uzimaju otiske prstiju od svakog podnositelja zahtjeva za azil i od svakog stranca kojeg

([1]) *Službeni glasnik* C 189, 7. jul 2000. godine, str. 105. i 227, te mišljenje priopćeno 21. septembra 2000. godine (još uvijek nije objavljeno u Službenom glasniku).
([2]) *Službeni glasnik* C 254, 19. august 1987. godine, str. 1.

uhapse u vezi sa neregularnim prelaskom vanjskih granica države članice, pod uvjetom da su stariji od 14 godina.

(7) Neophodno je definirati precizne propise za prijenos daktiloskopskih podataka do centralne jedinice, zapisivanje daktiloskopskih podataka i ostalih relevantnih podataka u centralnu bazu podataka, njihovo pohranjivanje, njihovu usporedbu sa ostalim daktiloskopskim podacima, prijenos rezultata tih usporedbi, te blokiranje i brisanje zapisanih podataka. Ti propisi se mogu razlikovati i posebice prilagođavati različitim situacijama u kojima se nalaze razne kategorije stranaca.

(8) Stranci koji su zatražili azil u jednoj državi članici mogu imati mogućnost da zatraže azil u drugoj državi članici tijekom mnogo narednih godina. Stoga bi daktiloskopske podatke trebalo čuvati u centralnoj jedinici znatan vremenski period. S obzirom da većina stranaca koji u Evropskoj zajednici borave nekoliko godina dobijaju status nastanjenja ili čak i državljanstvo države članice nakon isteka tog perioda, period od deset godina se može smatrati razložnim periodom za čuvanje daktiloskopskih podataka.

(9) Period čuvanja podataka treba da bude kraći u nekim posebnim situacijama kada ne postoji potreba za čuvanjem daktiloskopskih podataka duže vrijeme. Daktiloskopske podatke bi trebalo izbrisati čim stranac stekne državljanstvo države članice.

(10) Trebalo bi jasno predvidjeti odgovornosti Komisije u pogledu centralne jedinice, te odgovornosti država članica u pogledu korištenja podataka, sigurnosti podataka, pristupa unesenim podacima i njihove ispravke.

(11) Mada se neugovorene obaveze Evropske zajednice u vezi sa funkcioniranjem sistema Eurodac uređuju relevantnim odredbama Ugovora, trebalo bi predvidjeti posebne propise za neugovorene obaveze država članica u vezi sa funkcioniranjem tog sistema.

(12) U skladu sa načelom supsidijarnosti iz člana 5. Ugovora, cilj predloženih mjera, konkretno, stvaranje sistema unutar Komisije za usporedbu daktiloskopskih podataka, kako bi se pomogla realizacija azilske politike u Evropskoj zajednici, ne može se, po svojoj prirodi, dostatno postići zalaganjem same države članice, nego se može bolje postići na nivou Evropske zajednice. U skladu sa načelom proporcionalnosti, kako je to navedeno u spomenutom članu, ova Uredba ne seže dalje od onoga što je neophodno za postizanje tog cilja.

(13) S obzirom da su same države članice odgovorne za identificiranje i klasificiranje rezultata usporedbe koje prenese centralna jedinica, kao i za blokiranje podataka o osobama koje su prihvaćene i priznate kao izbjeglice, te s obzirom da se ova odgovornost tiče naročito osjetljive oblasti obrade osobnih podataka i da bi mogla utjecati na uživanje individualnih sloboda, postoje specijalni razlozi zbog kojih Vijeće zadržava za sebe realizaciju

određenih izvršnih ovlaštenja, koja se posebice odnose na usvajanje mjera kojima se osigurava sigurnost i pouzdanost tih podataka.

(14) Mjere neophodne za izvršenje drugih mjera iz ove Uredbe treba da budu usvojene u skladu sa Odlukom Vijeća 1999/468/EZ od 28. juna 1999. godine kojom se uspostavlja postupak za realizaciju izvršnih ovlaštenja koja su dodijeljena Komisiji ([1]).

(15) *Direktiva 95/46/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća od 24. oktobra 1995. godine o zaštiti pojedinaca u vezi sa obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju tih podataka* ([2]) primjenjuje se na obradu osobnih podataka koju vrši država članica unutar sistema Eurodac.

(16) Na osnovi člana 286. Ugovora, Direktiva 95/46/EZ se primjenjuje i na institucije i organe Evropske zajednice. S obzirom da se unutar Komisije uspostavlja centralna jedinica, ova se Direktiva primjenjuje i na obradu osobnih podataka koju vrši spomenuta jedinica.

(17) Načela navedena u Direktivi 95/46/EZ u vezi sa zaštitom prava i sloboda pojedinaca, naime, njihovog prava na privatnost u pogledu obrade osobnih podataka, treba da budu nadopunjena ili pojašnjena, posebice kad je riječ o određenim sektorima.

(18) Primjereno je da djelovanje Eurodaca podliježe nadzoru i kontroli.

(19) Države članice treba da osiguraju sistem kažnjavanja kojim će sankcionirati korištenje podataka iz centralne baze podataka suprotno svrsi Eurodaca.

(20) U skladu sa članom 3. *Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske* koji se nalazi u *Prilogu Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Ujedinjena Kraljevina i Irska su pismenim putem izrazile želju da učestvuju u usvajanju i primjeni ove Uredbe.

(21) U skladu sa članovima 1. i 2. *Protokola o stajalištu Danske* koji se nalazi u prilogu spomenutih Ugovora, Danska ne učestvuje u usvajanju ove Uredbe, te stoga nema obaveze koje proistječu iz ove Uredbe, niti se na nju primjenjuju odredbe ove Uredbe.

(22) Primjereno je ograničiti teritorijalni djelokrug ove Uredbe tako da bude usklađen sa teritorijalnim djelokrugom Dablinske konvencije.

(23) Ova Uredba treba da posluži kao pravna osnova za izvršne propise kojima će se urediti brza primjena Uredbe, a koji su neophodni kako bi države članice i Komisija mogli uspostaviti nužne tehničke pogodnosti. Zadatak Komisije jeste da provjeri da li su ti preduvjeti ispunjeni.

USVAJA OVU UREDBU:

([1]) *Službeni glasnik* L 184, 17. jul 1999. godine, str. 23.

([2]) *Službeni glasnik* L 281, 23. novembar 1995. godine, str. 31.

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Član 1.
Svrha 'Eurodaca'

1. Ovom se Uredbom uspostavlja sistem pod imenom 'Eurodac', čija je svrha da pomogne u određivanju koja je država članica nadležna za razmatranje zahtjeva za azil podnesenih u nekoj državi članici, te da na drugi način olakša primjenu Dablinske konvencije pod uvjetima predviđenim ovom Uredbom.

2. Eurodac se sastoji od:

(a) centralne jedinice iz člana 3;
(b) kompjuterske centralne baze podataka u kojoj se obrađuju podaci iz člana 5(1), člana 8(2) i člana 11(2), u svrhu usporedbe daktiloskopskih podataka o podnositeljima zahtjeva za azil i kategorijama stranaca iz članova 8(1) i 11(1);
(c) sredstva za prijenos podataka između država članica i centralne baze podataka.

Propisi koji važe za Eurodac primjenjuju se i na funkcioniranje država članica u vezi sa prijenosom podataka od centralne jedinice, sve dok ne budu iskorišteni rezultati dobiveni iz usporedbe.

3. Ne dirajući u odredbe o korištenju - od strane države članice porijekla (podataka), a u svrhe Eurodaca - podataka dobivenih iz bazi podataka koje su uspostavljene u skladu sa nacionalnim zakonom dotične zemlje, obrada daktiloskopskih podataka i ostalih osobnih podataka u Eurodacu je moguća samo u svrhe koje su predviđene članom 15(1) Dablinske konvencije.

Član 2.
Definicije

1. U svrhe ove Uredbe:

(a) 'Dablinska konvencija' označava *Konvenciju o određivanju e nadležne za razmatranje zahtjeva za azil podnesenih u jednoj od država članica Evropskih zajednica*, potpisanu u Dablinu 15. juna 1990. godine;
(b) 'podnositelj zahtjeva za azil' označava stranca koji je predao zahtjev za azil ili u čije je ime predat zahtjev za azil;
(c) 'država članica porijekla (podataka)' označava:

(i) u odnosu na podnositelja zahtjeva za azil, državu članicu koja vrši prijenos osobnih podataka do centralne jedinice i prima rezultate usporedbe;
(ii) u odnosu na osobu iz člana 8, državu članicu koja vrši prijenos osobnih podataka do centralne jedinice;
(iii) u odnosu na osobu iz člana 11, državu članicu koja vrši prijenos tih podataka do centralne jedinice i prima rezultate usporedbe;

(d) 'izbjeglica' označava osobu kojoj je priznat izbjeglički status u skladu sa Ženevskom konvencijom o izbjeglicama od 28. jula 1951. godine, izmijenjenu i dopunjenu Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine;

(e) 'pogodak' označava jedno ili više podudaranja koje je ustanovila centralna jedinica usporedbom daktiloskopskih podataka zapisanih u banci podataka sa podacima čiji je prijenos izvršila država članica u vezi sa određenom osobom, pri tom ne dirajući u preduvjet da države članice treba da odmah provjere rezultate usporedbe u skladu sa članom 4(6).

2. Izrazi definirani u članu 2. Direktive 95/46/EZ imaju isto značenje i u ovoj Uredbi.

3. Osim ukoliko to nije drugačije uređeno, izrazi definirani u članu 1. Dablinske konvencije imaju isto značenje i u ovoj Uredbi.

Član 3.
Centralna jedinica

1. Uspostavlja se centralna jedinica unutar Komisije koja je nadležna za upravljanje centralnom bazom podataka iz člana 1(2)(b) u ime država članica. Centrala jedinica je opskrbljena kompjuterskim sistemom za prepoznavanje otisaka prstiju.

2. Podaci o podnositeljima zahtjeva za azil, o osobama obuhvaćenim članom 8. i osobama obuhvaćenim članom 11, koji se obrađuju u centralnoj jedinici, obrađuju se u ime države članice porijekla (podataka) pod uvjetima predviđenim ovom Uredbom.

3. Centralna jedinica je dužna svaka četiri mjeseca uraditi statistički izvještaj o svom radu u kojem će navesti sljedeće:

(a) broj nizova podataka koji su preneseni o podnositeljima zahtjeva za azil i osobama iz člana 8(1) i člana 11(1);
(b) broj pogodaka u vezi sa podnositeljima zahtjeva za azil, koji su svoj zahtjev za azil podnijeli u nekoj drugoj državi članici;

(c) broj pogodaka u vezi sa osobama iz člana 8(1), koje su naknadno podnijele zahtjev za azil;
(d) broj pogodaka u vezi sa osobama iz člana 11(1), koje su prethodno podnijele zahtjev za azil u nekoj drugoj državi članici;
(e) broj daktiloskopskih podataka, koje je centralna jedinica morala zatražiti po drugi put od države članice porijekla (podataka) zbog toga što daktiloskopski podaci koji su prvobitno preneseni nisu bili podesni za usporedbu putem korištenja kompjuterskog sistema za prepoznavanje otisaka prstiju.

Na kraju svake godine, statistički podaci se prikupljaju u kompilaciju sastavljenu od kvartalnih statističkih izvještaja pribavljenih od početka djelovanja Eurodaca, uz navođenje broja osoba u vezi sa kojima su zabilježeni pogoci u skladu sa tačkama (b), (c) i (d).

Statistički izvještaj sadrži i presjek podataka za svaku državu članicu.

4. U skladu sa postupkom predviđenim u članu 23(2), centralna jedinica se može zadužiti da obavi i druge statističke zadatke na osnovi podataka obrađenih u centralnoj jedinici.

POGLAVLJE II.
PODNOSITELJI ZAHTJEVA ZA AZIL

Član 4.
Prikupljanje, prenošenje i usporedba otisaka prstiju

1. Svaka država članica je dužna neodložno uzeti otiske svih prstiju svakog podnositelja zahtjeva za azil starijeg od 14 godina, te neodložno prenijeti podatke iz tačaka (a) do (f) člana 5(1) u centralnu jedinicu. Daktiloskopski postupak se uređuje u skladu sa nacionalnom praksom države članice, te uz uvažavanje garancija predviđenih u *Evropskoj konvenciji o ljudskim pravima* i *Konvenciji Ujedinjenih naroda o pravima djeteta*.

2. Centralna jedinica je dužna odmah zapisati podatke iz člana 5(1) u centralnu bazu podataka ili to čini sama država članica ukoliko su ispunjeni tehnički preduvjeti neophodni za tu svrhu.

3. Centralna jedinica je dužna usporediti daktiloskopske podatke u okviru značenja iz tačke (b) člana 5(1), koje prenese bilo koja država članica, sa daktiloskopskim podacima koje prenese neka druga država članica i koji su već pohranjeni u centralnoj bazi podataka.

4. Centralna jedinica je dužna osigurati, a na zahtjev države članice, da usporedba iz stava 3, osim daktiloskopskih podataka dobivenih od drugih država članica, sadrži i podatke koje je ta država članica već prethodno prenijela.

5. Centralna jedinica je dužna bez odlaganja prenijeti državi članici porijekla (podataka) pogodak ili negativni rezultat dobiven iz usporedbe. Ukoliko postoji pogodak, dužna je za sve nizove podataka koji se podudaraju sa pogotkom, prenijeti podatke iz člana 5(1), s tim da se podaci iz člana 5(1)(b) prenose samo ukoliko čine temelj na osnovi kojeg je ostvaren pogodak.

Neposredni prijenos rezultata usporedbe do države članice porijekla (podataka) moguć je ukoliko su ispunjeni tehnički preduvjeti neophodni u tu svrhu.

6. Država članica porijekla (podataka) dužna je odmah provjeriti rezultate usporedbe. Konačnu identifikaciju vrši država članica porijekla (podataka) u suradnji sa relevantnim državama članicama, a u skladu sa članom 15. Dablinske konvencije.

Informacija koja se dobije od centralne jedinice o ostalim podacima, za koje se ustanovi da nisu pouzdani, briše se ili uništava čim bude ustanovljena činjenica o nepouzdanosti tih podataka.

7. U skladu sa postupkom iz člana 22(1), bit će usvojeni izvršni propisi kojima će se urediti postupak neophodan za primjenu stavova 1. do 6.

Član 5.
Zapisivanje podataka

1. U centralnu bazu podataka se mogu zapisati samo sljedeći podaci:

(a) država članica porijekla (podataka), mjesto i datum zahtjeva za azil;
(b) daktiloskopski podaci;
(c) spol;
(d) djelovodni broj koji je upotrijebila država članica porijekla (podataka);
(e) datum kada su uzeti otisci prstiju;
(f) datum kada su podaci preneseni u centralnu jedinicu;
(g) datum kada su podaci uneseni u centralnu bazu podataka;
(h) podaci u vezi sa primateljem/primateljima prenesenih podataka i datum(i) prijenosa.

2. Nakon što podaci budu zapisani u centralnu bazu podataka, centralna jedinica je dužna uništiti sredstvo upotrijebljeno za prijenos podataka, osim ukoliko država članica porijekla (podataka) ne zahtjeva njihov povrat.

Član 6.
Pohranjivanje podataka

Svaki niz podataka, kako je to navedeno u članu 5(1), pohranjuje se u centralnu bazu podataka gdje se čuva deset godina od dana kada je proveden daktiloskopski postupak.

Po isteku ovog perioda, centralna jedinica je dužna automatski izbrisati te podatke iz centralne baze podataka.

Član 7.
Prethodno brisanje podataka

Podaci o osobi koja je stekla državljanstvo neke države članice, prije isteka perioda iz člana 6, brišu se iz centralne baze podataka, u skladu sa članom 15(3), čim država članica porijekla (podataka) dođe do saznanja da je ta osoba stekla to državljanstvo.

POGLAVLJE III.
STRANCI UHAPŠENI U VEZI SA NEREGULARNIM PRELASKOM VANJSKIH GRANICA

Član 8.
Prikupljanje i prenošenje daktiloskopskih podataka

1. Svaka država članica je dužna, u skladu sa garancijama koje predviđa *Evropska konvencija o ljudskim pravima* i *Konvencija Ujedinjenih naroda o pravima djeteta*, neodložno uzeti otiske svih prstiju svakog stranca starijeg od 14 godina, kojeg su nadležni kontrolni organi vlasti uhapsili u vezi sa neregularnim prelaskom granica te države članice, kopnenim, vodenim ili zračnim putem, a koji je stigao iz neke treće zemlje i nije vraćen nazad.

2. Država članica u pitanju je dužna neodložno prenijeti u centralnu jedinicu sljedeće podatke o svakom strancu iz stava 1, koji nije vraćen natrag:

(a) državu članicu porijekla (podataka), mjesto i datum hapšenja;
(b) daktiloskopske podatke;

(c) spol;
(d) djelovodni broj koji je upotrijebila država članica porijekla (podataka);
(e) datum kada je izvršen daktiloskopski postupak;
(f) datum kada su podaci preneseni u centralnu jedinicu.

Član 9.
Zapisivanje podataka

1. Podaci iz člana 5(1)(g) i člana 8(2) zapisuju se u centralnu bazu podataka.

Ne dirajući u odredbe člana 3(3), zapisivanje podataka koji se prenesu u centralnu jedinicu, u skladu sa članom 8(2), vrši se isključivo radi usporedbe tih podataka sa podacima o tražiteljima azila, koji budu naknadno preneseni u centralnu jedinicu.

Centralna jedinica ne vrši usporedbu podataka, koji joj budu preneseni u skladu sa članom 8(2), sa podacima koji su prethodno zapisani u centralnu bazu podataka, niti sa podacima koji naknadno budu preneseni u centralnu jedinicu u skladu sa članom 8(2).

2. Postupak koji se primjenjuje je onaj koji se predviđa u drugoj rečenici člana 4(1), u članu 4(2) i članu 5(2), kao i u odredbama definiranim u skladu sa članom 4(7). Prilikom usporedbe podataka o podnositeljima zahtjeva za azil, koji budu naknadno preneseni u centralnu jedinicu, sa podacima iz stava 1, primjenjuje se postupak predviđen u članu 4(3), (5) i (6).

Član 10.
Pohranjivanje podataka

1. Svaki niz podataka o strancu iz člana 8(1) pohranjuje se u centralnu bazu podataka na period od dvije godine, od dana kada su tom strancu uzeti otisci prstiju. Po isteku tog perioda, centralna jedinica je dužna izvršiti automatsko brisanje podataka iz centralne baze podataka.

2. Podaci o strancu iz člana 8(1), odmah se brišu iz centralne baze podataka, u skladu sa članom 15(3), ukoliko država članica porijekla (podataka) dođe do saznanja o jednoj od sljedećih okolnosti i prije isteka perioda od dvije godine iz stava 1:

(a) da je taj stranac dobio dozvolu boravka;
(b) da je taj stranac napustio teritorij predmetne države članice;
(c) da je taj stranac stekao državljanstvo neke druge države članice.

POGLAVLJE IV.

STRANCI ZA KOJE JE USTANOVLJENO DA SU BESPRAVNO PRISUTNI U DRŽAVI ČLANICI

Član 11.
Usporedba daktiloskopskih podataka

1. U cilju provjere da li je stranac za kojeg je država članica ustanovila da je bespravno prisutan na njezinom teritoriju, prethodno podnio zahtjev za azil u nekoj drugoj državi članici, svaka država članica može prenijeti, u centralnu jedinicu, sve podatke o otiscima prstiju koje je uzela od svakog stranca starijeg od 14 godina, zajedno sa djelovodnim brojem, koji je ta država članica upotrijebila.

U pravilu, razlozi zbog kojih bi trebalo provjeriti da li je dotični stranac prethodno podnio zahtjev za azil u nekoj drugoj državi članici su:

(a) kada taj stranac izjavi da je podnio zahtjev za azil, ali ne navodi državu članicu kojoj je zahtjev predat;
(b) kada taj stranac ne zahtjeva azil ili se protivi slanju u zemlju porijekla, tvrdeći da bi tamo bio izložen opasnosti, ili
(c) kada taj stranac na drugi način pokušava spriječiti svoje udaljenje iz zemlje, odbijajući da surađuje u utvrđivanju svog identiteta, posebice ne predočivši nikakve ili lažne identifikacijske isprave.

2. Kada države članice učestvuju u postupku iz stava 1, one su dužne prenijeti u centralnu jedinicu daktiloskopske podatke o svim prstima, ili barem o kažiprstu, a ukoliko dotična osoba nema kažiprst, onda otiske svih drugih prstiju koji pripadaju strancu iz stava 1.

3. Podaci o otiscima prstiju stranca iz stava 1, prenose se u centralnu jedinicu, isključivo u svrhu usporedbe sa podacima o otiscima prstiju podnositelja zahtjeva za azil, koje su prenijele druge države članice i koji su već zapisani u centralnoj bazi podataka.

Podaci o otiscima prstiju tog stranca ne zapisuju se u centralnu bazu podataka, niti se uspoređuju sa podacima prenesenim u centralnu jedinicu, u skladu sa članom 8(2).

4. Prilikom usporedbe daktiloskopskih podataka, koji su preneseni u skladu sa ovim članom, sa daktiloskopskim podacima o podnositeljima zahtjeva za azil koje su prenijele druge države članice i koji su već pohranjeni u centralnoj jedinici,

primjenjuje se postupak predviđen u članu 4(3), (5) i (6) kao i odredbe predviđene u skladu sa članom 4(7).

5. Nakon što rezultati usporedbe budu preneseni državi članici porijekla (podataka), centralna jedinica je dužna bez odlaganja:

(a) izbrisati daktiloskopske podatke i ostale podatke koji su joj preneseni u skladu sa stavom1; i
(b) uništiti sredstvo koje je država članica porijekla (podataka) upotrijebila za prijenos podataka u centralnu jedinicu, osim ukoliko država članica porijekla (podataka) ne zahtjeva njihov povrat.

POGLAVLJE V.
IZBJEGLICE SA PRIZNATIM STATUSOM

Član 12.
Blokiranje podataka

1. Podaci o podnositelju zahtjeva za azil, koji su zapisani u skladu sa članom 4(2), blokiraju se u centralnoj bazi podataka ukoliko je toj osoba priznata i prihvaćena kao izbjeglica u državi članici. To blokiranje dužna je izvršiti centralna jedinica, a prema instrukcijama države članice porijekla (podataka).

Prijenos pogodaka, u vezi sa osobama koje su priznate i prihvaćene kao izbjeglice u državi članici, ne vrši se sve dok odluka donesena u skladu sa stavom 2. ne bude usvojena. Svaka država članica je dužna vratiti negativne rezultate onoj državi članici koja taj povrat zahtijeva.

2. Pet godina od početka djelovanja Eurodaca, a na osnovi pouzdanih statističkih podataka koje prikupi centralna jedinica o osobama koje su podnijele zahtjev za azil u nekoj državi članici, nakon što su priznate i prihvaćene kao izbjeglice u drugoj državi članici, donosi se odluka u skladu sa relevantnim odredbama Ugovora o tome da li podaci o osobama koje su priznate i prihvaćene kao izbjeglice u jednoj državi članici treba da budu:

(a) pohranjeni u skladu sa članom 6. u svrhu usporedbe predviđene u članu 4(3); ili
(b) prethodno izbrisani nakon što osoba bude priznata i prihvaćena kao izbjeglica.

3. U slučaju iz stava 2(a), vrši se deblokada podataka koji su blokirani u skladu sa stavom 1, a postupak iz stava 1. se više ne primjenjuje.

4. U slučaju iz stava 2(b):

(a) centralna jedinica je dužna odmah izbrisati podatke koji su blokirani u skladu sa stavom 1; i
(b) podaci o osobama koje su naknadno priznate i prihvaćene kao izbjeglice brišu se u skladu sa članom 15(3), čim država članica porijekla (podataka) dođe do saznanja da je ta osoba priznata i prihvaćena kao izbjeglica u nekoj državi članici.

5. Izvršni propisi o postupku blokiranja podataka iz stava 1. i prikupljanju statističkih podataka iz stava 2, usvajaju se u skladu sa postupkom iz člana 22(1).

POGLAVLJE VI.
KORIŠTENJE PODATAKA, ZAŠTITA PODATAKA I ODGOVORNOST

Član 13.
Odgovornost za korištenje podataka

1. Država članica porijekla (podataka) dužna je osigurati sljedeće:

(a) da je daktiloskopski postupak izveden u skladu sa zakonom;
(b) da su daktiloskopski podaci i podaci iz člana 5(1), člana 8(2) i člana 11(2) na zakonit način preneseni u centralnu jedinicu;
(c) da su podaci koji se prenose u centralnu jedinicu tačni i ažurirani;
(d) ne dirajući u dužnosti Komisije, da su podaci zapisani, pohranjeni, ispravljeni i izbrisani iz centralne jedinice na zakonit način;
(e) da se rezultati dobiveni iz usporedbe daktiloskopskih podataka, koje je prenijela centralna jedinica, koriste na zakonit način.

2. U skladu sa članom 14, država članica porijekla (podataka) je dužna pobrinuti se za sigurnost podataka iz stava 1. prije i tijekom njihovog prijenosa u centralnu jedinicu, kao i za sigurnost podataka koje ona dobije od centralne jedinice.

3. Država članica porijekla (podataka) dužna je izvršiti finalnu identifikaciju podataka u skladu sa članom 4(6).

4. Komisija je dužna pobrinuti se da centralna jedinica djeluje u skladu sa odredbama ove Uredbe i njenim izvršnim propisima. Komisija je naročito dužna:

(a) usvojiti mjere kojima osigurava da osobe koje rade u centralnoj jedinici koriste podatke zapisane u centralnoj bazi podataka isključivo u skladu sa svrhom Eurodaca, kako je to definirano u članu 1(1);
(b) osigurati da osobe, koje rade u centralnoj jedinici, poštuju sve zahtjeve država članica postavljene u skladu sa ovom Uredbom, a u vezi sa zapisivanjem, usporedbom, ispravkom i brisanjem podataka za koje su one odgovorne;
(c) poduzeti neophodne mjere za sigurnost centralne jedinice, u skladu sa članom 14;
(d) pobrinuti se da samo osobe koje rade u centralnoj jedinici imaju pristup podacima zapisanim u centralnoj bazi podataka, ne dirajući u odredbe člana 20. i u ovlasti neovisnog nadzornog organa koji se uspostavlja u skladu sa članom 286(2) Ugovora.

Komisija je dužna obavijestiti Evropski parlament i Vijeće o mjerama koje poduzima u skladu sa prvim potstavom.

Član 14.
Sigurnost podataka

1. Država članica porijekla (podataka) je dužna poduzeti sve neophodne mjere kako bi:

(a) svim neovlaštenim osobama spriječila pristup svojim postrojenjima, u kojima država članica obavlja funkcije u skladu sa namjenom Eurodaca (kontrole na ulazu u postrojenja);
(b) spriječila neovlaštene osobe da čitaju, kopiraju, mijenjaju ili brišu podatke ili posrednike podataka iz Eurodaca (kontrola posrednika podataka);
(c) garantirala mogućnost da se naknadno provjeri i ustanovi koji su podaci zapisani u Eurodac, kada su zapisani i tko ih je zapisao (kontrola zapisivanja podataka);
(d) spriječila neovlašteno zapisivanje podataka u Eurodac, te svako neovlašteno mijenjanje ili brisanje podataka zapisanih u Eurodacu (kontrola unosa podataka);
(e) garantirala da, prilikom korištenja Eurodaca, ovlaštene osobe imaju pristup samo onim podacima koja su u njihovoj nadležnosti (kontrola pristupa podacima);
(f) garantirala mogućnost da se provjeri i ustanovi kojim organima vlasti se mogu prenijeti podaci zapisani u Eurodacu posredstvom opreme za prijenos podataka (kontrola prijenosa);
(g) spriječila neovlašteno čitanje, kopiranje, mijenjanje ili brisanje podataka, kako tijekom neposrednog prijenosa podataka u centralnu bazu podataka ili iz nje,

tako i tijekom transporta posrednika podataka do ili iz centralne jedinice (kontrola transporta).

2. U pogledu djelovanja centralne jedinice, Komisija je odgovorna za primjenu mjera iz stava 1.

Član 15.

Pristup podacima koji su zapisani u Eurodacu, ispravljanje i brisanje tih podataka

1. Država članica porijekla (podataka) ima pristup podacima koje je sama prenijela i koji su zapisani u centralnoj bazi podataka u skladu sa odredbama ove Uredbe.

Nijedna država članica ne može vršiti pretraživanje po podacima koje prenese druga država članica, niti te podatke može primati odvojeno od podataka koji su rezultat usporedbe iz člana 4(5).

2. Pristup podacima zapisanim u centralnoj bazi podataka, u skladu sa stavom 1, imaju oni organi vlasti države članice koje imenuje sama država članica. Svaka država članica je dužna proslijediti Komisiji spisak tih organa.

3. Samo država članica porijekla (podataka) ima pravo da, putem ispravke ili dopune podataka, mijenja podatke koje prenese u centralnu jedinicu, ili da te podatke izbriše, ne dirajući u odredbe o brisanju podataka, koje se provodi u skladu sa članom 6, članom 10(1) i članom 12(4)(a).

Ukoliko država članica porijekla (podataka) zapisuje podatke izravno u centralnu bazu podataka, ona može direktno izmijeniti ili izbrisati te podatke.

Ukoliko država članica porijekla (podataka) ne zapisuje podatke izravno u centralnu bazu podataka, onda izmjene ili brisanje tih podataka vrši centralna jedinica na zahtjev predmetne države članice.

4. Ukoliko država članica ili centralna jedinica posjeduje dokaz koji sugerira da su podaci koji su zapisani u centralnoj bazi podataka činjenično netačni, dužni su, u najkraćem mogućem roku, o tome obavijestiti državu članicu porijekla (podataka).

Ukoliko država članica posjeduje dokaz koji sugerira da su podaci koji su zapisani u centralnoj bazi podataka u suprotnosti sa ovom Uredbom, isto tako je dužna o

tome obavijestiti državu članicu porijekla (podataka), u najkraćem mogućem roku, koja je potom dužna provjeriti konkretne podatke i po potrebi ih izmijeniti ili izbrisati, bez ikakvog odlaganja.

5. Centralna jedinica ne prosljeđuje niti stavlja na raspolaganje organima vlasti neke treće države podatke, koji su zapisani u centralnu bazu podataka, osim ukoliko nije posebno ovlaštena da to učini, u okviru sporazuma Evropske zajednice o kriterijima i mehanizmima za određivanje države nadležne za razmatranje zahtjeva za azil.

Član 16.

Vođenje evidencije od strane centralne jedinice

1. Centralna jedinica je dužna voditi evidenciju o svim radnjama na obradi podataka unutar centralne jedinice. Ove evidencije pokazuju svrhu pristupa podacima, datum i vrijeme, podatke koji se prenose, podatke koji se koriste za ispitivanje, te naziv kako jedinice koja unosi ili upotrebljava podatke, tako i odgovornih osoba.

2. Te evidencije se mogu upotrijebiti samo za kontrolu, uz zaštitu podataka, dopustivosti obrade podataka, kao i za jamčenje sigurnosti podataka, u skladu sa članom 14. Evidencije moraju biti zaštićene odgovarajućim mjerama protiv neovlaštenog pristupa, te izbrisane po isteku perioda od jedne godine ukoliko nisu neophodne za postupak kontrole koji je već otpočeo.

Član 17.

Odgovornost

1. Svaka osoba ili država članica, koja je pretrpjela štetu kao posljedicu nezakonite obrade podataka ili bila izložena bilo kakvom djelu koje nije u skladu sa odredbama ove Uredbe, ima pravo da dobije nadoknadu od države članice, koja je odgovorna za pretrpljenu štetu. Ta država se oslobađa odgovornosti, u potpunosti ili djelomično, ukoliko dokaže da nije odgovorna za događaj koji je prouzrokovao štetu.

2. Ukoliko, zbog toga što neka država članica ne ispunjava svoje obaveze u skladu sa ovom Uredbom, nastane šteta u centralnoj bazi podataka, ta država članica se smatra odgovornom za nastalu štetu, izuzev kada i utoliko ukoliko Komisija propusti da poduzme korake, kako bi spriječila štetu ili umanjila njen utjecaj.

3. Zahtjevi za nadoknadu, podneseni državi članici za štetu iz stavova 1. i 2, uređuju se odredbama nacionalnog zakona tužene države članice.

Član 18.

Prava subjekta podataka

1. Država članica porijekla (podataka) dužna je obavijestiti svakog pojedinca koji je obuhvaćen ovom Uredbom o sljedećem:

(a) identitetu kontrolora i njegovog predstavnika, ukoliko ga ima;
(b) svrsi obrade podataka unutar Eurodaca;
(c) primatelju podataka;
(d) obavezi uzimanja otisaka prstiju od osobe koja je obuhvaćena članovima 4. do 8;
(e) pravu pristupa podacima koji se tiču te osobe i pravu izmjene tih podataka.

U vezi sa osobama koje su obuhvaćene članovima 4. do 8, informacija iz prvog potstava se osigurava po okončanju daktiloskopskog postupka.

U vezi sa osobama koje su obuhvaćene članom 11, informacija iz prvog potstava se osigurava najkasnije kada podaci o tim osobama budu preneseni u centralnu jedinicu. Ova obaveza se ne primjenjuje kada se pokaže da dotičnu informaciju nije moguće osigurati ili kada osiguranje relevantne informacije iziskuje nerazmjerne napore.

2. U svakoj državi članici, svi subjekti podataka mogu ostvarivati svoja prava definirana u članu 12. Direktive 95/46/EZ, u skladu sa zakonima i drugim propisima i postupcima te države.

Ne dirajući u obavezu osiguranja ostalih informacija, u skladu sa tačkom (a) člana 12. Direktive 95/46/EZ, svaki subjekt podataka ima pravo da bude obaviješten o podacima koji se odnose na njega, a koji su zapisani u centralnoj bazi podataka, kao i o državi članici koja je te podatke prenijela u centralnu jedinicu. Samo država članica može omogućiti takav pristup.

3. U svakoj državi članici, svatko može zatražiti da podaci koji su činjenično netačni budu ispravljeni ili da podaci koji su zapisani na nezakonit način budu izbrisani. Država članica koja je izvršila prijenos podataka dužna je iste ispraviti i izbrisati bez nepotrebnog odlaganja, u skladu sa svojim zakonima i drugim propisima i postupcima.

4. Ukoliko se pravo na ispravku ili brisanje podataka ostvaruje u nekoj drugoj državi članici, a ne u onoj ili onima koje su izvršile prijenos tih podataka, organi vlasti te države članice su dužni stupiti u kontakt sa organima vlasti države ili država članica u pitanju, kako bi oni mogli provjeriti tačnost podataka i zakonitost njihovog prijenosa i zapisivanja u centralnu bazu podataka.

5. Ukoliko se pokaže da su podaci koji su zapisani u centralnu bazu podataka netačni ili da su zapisani na nezakonit način, država članica, koja je izvršila njihov prijenos, dužna je ispraviti ili izbrisati te podatke, u skladu sa članom 15(3). Država članica u pitanju je dužna pismenim putem i bez nepotrebnog odlaganja obavijestiti subjekta podataka da je poduzela radnje u cilju ispravljanja ili brisanja konkretnih podataka.

6. Ukoliko država članica koja je izvršila prijenos podataka ne smatra da su podaci koji su zapisani u centralnoj bazi podataka činjenično netačni ili zapisani na nezakonit način, ona je dužna pismenim putem i bez nepotrebnog odlaganja pojasniti subjektu podataka razloge zbog kojih nije pripravna ispraviti ili izbrisati te podatke.

Predmetna država članica je također dužna subjektu podataka dati informaciju u kojoj pojašnjava korake koje on može poduzeti ukoliko ne prihvati dano pojašnjenje, uključujući informaciju o tome kako da podnese tužbu ili, gdje je to primjereno, žalbu nadležnim državnim organima ili sudovima, kao i o svakoj finansijskoj ili drugoj pomoći koja je dostupna u skladu sa zakonima i drugim propisima i postupcima te države članice.

7. Svaki zahtjev postavljen u skladu sa stavovima 2. i 3. sadrži sve neophodne detalje za identificiranje subjekta podataka, uključujući i njegove otiske prstiju. Ti podaci se koriste isključivo u cilju ostvarenja prava iz stavova 2. i 3, a nakon upotrebe se odmah uništavaju.

8. Nadležni organi država članica su dužni aktivno surađivati kako bi neodložno ostvarili prava definirana u stavovima 3, 4. i 5.

9. U svakoj državi članici, nacionalni nadzorni organ je dužan pružiti pomoć subjektu podataka, u skladu sa članom 28(4) Direktive 95/46/EZ, u ostvarivanju njegovih prava.

10. Nacionalni nadzorni organ države članice, koja je izvršila prijenos podataka, i nacionalni nadzorni organ države članice, u kojoj je prisutan subjekt podataka, dužni su pomoći i, gdje se to traži, posavjetovati subjekta podataka o tome kako da

ostvari svoje pravo na ispravljanje ili brisanje podataka. Oba nacionalna nadzorna organa dužna su međusobno surađivati u tom smislu. Zahtjev za takvom pomoći može se uputiti nacionalnom nadzornom organu države članice u kojoj je prisutan subjekt podataka, koja je potom dužna taj zahtjev prenijeti organu vlasti države članice koja je izvršila prijenos podataka. Subjekt podataka se, također, može obratiti za pomoć i savjet zajedničkom nadzornom organu iz člana 20.

11. U svakoj državi članici svatko može, u skladu sa zakonima i drugim propisima ili postupcima te države, podnijeti tužbu ili, gdje je to primjereno, žalbu nadležnim državnim organima ili sudovima ukoliko mu je uskraćeno pravo pristupa iz stava 2.

12. Svatko može, u skladu sa zakonima i drugim propisima i postupcima države članice, koja je izvršila prijenos podataka, podnijeti tužbu ili, gdje je to primjereno, žalbu nadležnim državnim organima ili sudovima, u vezi sa podacima koji su o njemu zapisani u centralnoj bazi podataka, radi ostvarenja prava u skladu sa stavom 3. Tijekom cijelog postupka, nacionalni nadzorni organ ima obavezu da pomogne, i gdje se to traži, da posavjetuje subjekta podataka u skladu sa stavom 10.

Član 19.
Nacionalni nadzorni organ

1. Svaka država članica dužna je osigurati da nacionalni nadzorni organ ili organi, imenovani u skladu sa članom 28(1) Direktive 95/46/EZ, vrše neovisnu kontrolu, u skladu sa svojim resornim zakonodavstvom, zakonitosti obrade osobnih podataka, prema ovoj Uredbi, koju obavlja relevantna država članica, uključujući i njihov prijenos u centralnu jedinicu.

2. Svaka država članica je dužna osigurati da njen nacionalni nadzorni organ može dobiti savjet od osoba koje posjeduju dostatno znanje iz oblasti daktiloskopije.

Član 20.
Zajednički nadzorni organ

1. Osniva se zajednički nadzorni organ koji se sastoji od najviše dva predstavnika iz nadzornih organa svake države članice. Svaka delegacija ima po jedan glas.

2. Zadatak zajedničkog nadzornog organa jeste da nadgleda rad centralne jedinice kako bi osigurao da centralna jedinica ne povređuje prava subjekta

podataka prilikom obrade ili korištenja tih podataka. Osim toga, dužan je nadgledati da li centralna jedinica na zakonit način vrši prijenos podataka do država članica.

3. Zajednički nadzorni organ odgovoran je za proučavanje provedbenih problema u vezi sa djelovanjem Eurodaca, za proučavanje eventualnih poteškoća tijekom provjera koje obavljaju nacionalni nadzorni organi, te za izradu preporuka za zajednička rješenja postojećih problema.

4. Nacionalni nadzorni organi su, po potrebi, dužni pružiti aktivnu podršku zajedničkom nadzornom organu u obavljanju njegovih funkcija.

5. Zajednički nadzorni organ može dobiti savjet od osoba sa dostatnim znanjem iz oblasti daktiloskopije.

6. Komisija je dužna pružiti pomoć zajedničkom nadzornom organu u obavljanju njegovih zadataka. Ona je, posebice, dužna pribaviti informaciju koju traži zajednički nadzorni organ, omogućiti tom organu pristup svim dokumentima i dosjeima, kao i pristup svim podacima koji su pohranjeni u sistem, te mu omogućiti pristup svim objektima, u svako vrijeme.

7. Zajednički nadzorni organ jednoglasno usvaja svoj poslovnik. Pomaže mu sekretarijat čiji su zadaci definirani u poslovniku.

8. Izvještaji, koje sastavi zajednički nadzorni organ, objavljuju se i dostavljaju na znanje organima kojima nacionalni nadzorni organi podnose svoje izvještaje, kao i Evropskom parlamentu, Vijeću i Komisiji. Osim toga, zajednički nadzorni organ može u svako doba iznijeti Evropskom parlamentu, Vijeću i Komisiji svoje primjedbe i prijedloge za poboljšanje povjerenog mu mandata.

9. Prilikom obavljanja svojih funkcija, članovi zajedničkog nadzornog organa ne smiju primati instrukcije ni od koje vlade niti organa.

10. Sa zajedničkim nadzornim organom se obavljaju konsultacije o onom dijelu prijedloga operativnog proračuna centralne jedinice Eurodaca, koji se odnosi na njega. Mišljenje zajedničkog nadzornog organa se prilaže uz relevantni prijedlog proračuna.

11. Zajednički nadzorni organ se raspušta nakon uspostave neovisnog nadzornog organa iz člana 286(2) Ugovora. Neovisni nadzorni organ zamjenjuje zajednički nadzorni organ i ima sva ovlaštenja prenesena na njega posredstvom akta o osnivanju tog organa.

POGLAVLJE VII.
ZAVRŠNE ODREDBE

Član 21.
Troškovi

1. Troškove koji nastanu u vezi sa uspostavom i djelovanjem centralne jedinice snosi Evropska unija iz svog općeg proračuna.

2. Troškove koje naprave nacionalne jedinice, te troškove njihovog povezivanja sa centralnom bazom podataka snosi svaka država članica.

3. Troškove prijenosa podataka iz države članice porijekla (podataka), te prijenosa nalaza usporedbe do te države, snosi konkretna država.

Član 22.
Izvršni propisi

1. Vijeće je dužno usvojiti, na osnovi većine iz člana 205(2) Ugovora, izvršne propise neophodne za

- uređenje postupka iz člana 4(7),
- uređenje postupka za blokiranje podataka iz člana 12(1),
- izradu statističkih izvještaja iz člana 12(2).

U slučaju kada ovi izvršni propisi utječu na operativne troškove koje snose države članice, Vijeće je dužno djelovati jednoglasno.

2. Mjere iz člana 3(4) usvajaju se u skladu sa postupkom iz člana 23(2).

Član 23.
Komitet

1. Komitet je dužan pružiti pomoć Komisiji.

2. U slučaju pozivanja na ovaj stav, primjenjuju se članovi 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ. Razdoblje iz člana 5(6) Odluke 1999/468/EZ se utvrđuje u trajanju od tri mjeseca.

3. Komitet je dužan usvojiti svoj poslovnik.

Član 24.

Godišnji izvještaj: nadgledanje i ocjena

1. Komisija je dužna podnijeti Evropskom parlamentu i Vijeću godišnji izvještaj o radu centralne jedinice. Godišnji izvještaj uključuje informaciju o upravljanju Eurodacom i djelovanju Eurodaca na osnovi prethodno definiranih kvantitativnih pokazatelja za zadate ciljeve iz stava 2.

2. Komisija je dužna pružiti garancije da su uspostavljeni sistemi, posredstvom kojih se vrši nadgledanje rada centralne jedinice u odnosu na zadate ciljeve, u smislu rezultata, ekonomičnosti i kvalitete usluga.

3. Komisija je dužna redovito ocjenjivati djelovanje centralne jedinice, kako bi ustanovila da li su njeni ciljevi postignuti na ekonomičan način, a u svrhu osiguranja smjernica za poboljšanje efikasnosti budućih aktivnosti.

4. Jednu godinu nakon početka djelovanja Eurodaca, Komisija je dužna napraviti izvještaj o ocjeni rada centralne jedinice, pri čemu se fokusira na omjer između potreba i očekivanja i na operativna i rukovodna pitanja, u svjetlu dosadašnjeg iskustva, a u cilju identificiranja eventualnog kratkoročnog poboljšanja operativne prakse.

5. Tri godine nakon početka djelovanja Eurodaca, te svakih šest godina nakon toga, Komisija je dužna napraviti sveukupnu procjenu Eurodaca, pri čemu vrši analizu postignutih rezultata u odnosu na zadate ciljeve, te procjenjuje dalju valjanost fundamentalnih načela i sve eventualne posljedice za buduće djelovanje.

Član 25.

Kaznene odredbe

Države članice su dužne osigurati da korištenje podataka koji su zapisani u centralnoj bazi podataka, na način suprotan svrsi Eurodaca, kako je to predviđeno u članu 1(1), podliježe odgovarajućim kaznama.

Član 26.

Teritorijalno prostiranje

Odredbe ove Uredbe ne primjenjuju se na onim teritorijima na kojima se ne primjenjuje Dablinska konvencija.

Član 27.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom glasniku Evropskih zajednica.

2 Ova Uredba se primjenjuje, a Eurodac započinje svoje djelovanje, na dan koji Komisija objavi u Službenom glasniku Evropskih zajednica, a nakon što budu ispunjeni sljedeći preduvjeti:

(a) da je svaka država članica uputila obavijest Komisiji o tome da je uspostavila neophodne tehničke pogodnosti za prijenos podataka u centralnu jedinicu u skladu sa izvršnim propisima iz člana 4(7), te za postupanje u skladu sa izvršnim propisima koji su usvojeni u skladu sa članom 12(5); i
(b) da je Komisija uspostavila neophodne tehničke pogodnosti za početak djelovanja centralne jedinice u skladu sa izvršnim propisima usvojenim na osnovi člana 4(7) i člana 12(5).

Ova Uredba u cijelosti obavezuje i neposredno se primjenjuje
u državama članicama u skladu sa *Ugovorom o osnivanju Evropske zajednice.*

Zaključeno u Briselu, 11. decembra 2000. godine

Za Vijeće
Predsjednik
H. VÉDRINE

DIREKTIVA VIJEĆA 2004/83/EZ od 29. aprila 2004. godine o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba koje iz drugih razloga imaju potrebu za međunarodnom zaštitom i o sadržaju dodijeljene zaštite

VIJEĆE EVROPSKE UNIJE,

Imajući u vidu *Ugovor o osnivanju Evropske zajednice*, a naročito tačku (1)(c), 2(a) i 3(a) člana 63. spomenutog Ugovora,

imajući u vidu prijedlog Komisije, ([1])

imajući u vidu mišljenje Evropskog parlamenta, ([2])

imajući u vidu mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta, ([3])

imajući u vidu mišljenje Regionalnog komiteta, ([4])

i uzimajući u obzir sljedeće:

(1) Zajednička azilska politika, uključujući tu i zajednički evropski azilski sistem, predstavlja sastavni dio cilja Evropske unije da postepeno uspostavlja oblast slobode, sigurnosti i pravde otvorenu za one koji su silom prilika primorani da legitimno zatraže zaštitu unutar Evropske zajednice.
(2) Na specijalnom zasjedanju održanom u Tampereu 15. i 16. oktobra 1999. godine Evropsko vijeće se složilo da djeluje u pravcu uspostavljanja zajedničkog evropskog azilskog sistema zasnovanog na punoj i sveobuhvatnoj primjeni *Ženevske konvencije o statusu izbjeglica* od 28. jula 1951. godine (Ženevska konvencija), dopunjene Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine (Protokol), čime se održava na snazi princip *non-refoulementa* i osigurava da nitko ne bude poslat natrag u situaciju proganjanja.
(3) Ženevska konvencija i Protokol predstavljaju kamen temeljac međunarodnog pravnog režima za zaštitu izbjeglica.
(4) Zaključci iz Tamperea predviđaju da, kratkoročno gledano, zajednički azilski sistem u Evropi treba obuhvati približavanje propisa o priznavanju izbjeglica i o sadržaju izbjegličkog statusa.

([1]) Službeni glasnik C 51 E, 26. februar 2002. godine, str. 325.
([2]) Službeni glasnik C 300 E, 11. decembar 2003. godine, str. 25.
([3]) Službeni glasnik C 221, 17. septembar 2002. godine, str. 43.
([4]) Službeni glasnik C 278, 14. novembar 2002. godine, str. 44.

(5) Zaključci iz Tamperea također predviđaju da propisi o izbjegličkom statusu treba da budu dopunjeni mjerama za supsidijarnu zaštitu, čime se svakome tko ima potrebu za zaštitom nudi odgovarajući status.

(6) S jedne strane, glavni zadatak Direktive jeste da osigura da države članice primjenjuju zajedničke kriterije za identificiranje onih osoba koje imaju istinsku potrebu za međunarodnom zaštitom, a s druge strane, da osigura da tim osobama bude dostupan minimum beneficija u svim državama članicama.

(7) Približavanje propisa o priznavanju izbjegličkog statusa, te o sadržaju izbjegličkog statusa i supsidijarne zaštite treba da pomogne u ograničenju sekundarnih kretanja podnositelja zahtjeva za azil između država članica, kada su ta kretanja uzrokovana razlikama u pravnim sistemima.

(8) U samoj prirodi minimalnih standarda jeste da države članice treba da budu ovlaštene da uvedu ili zadrže odredbe koje su povoljnije za državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva, koji traže međunarodnu zaštitu od države članice, onda kada se smatra da se njihov zahtjev temelji na tome da je osoba u pitanju izbjeglica u smislu člana 1A Ženevske konvencije ili osoba koja iz drugih razloga ima potrebu za zaštitom.

(9) Državljani treće zemlje ili osobe bez državljanstva, kojima je dopušteno da ostanu na teritoriju država članica iz razloga koji se ne temelje na njihovoj potrebi za međunarodnoj zaštitom, nego na diskrecionoj suosjećajnosti ili čovjekoljubivosti, nisu obuhvaćeni ovom Direktivom.

(10) Ova Direktiva poštuje osnovna prava i uvažava načela koje posebice priznaje *Povelja o fundamentalnim pravima Evropske unije*; ova Direktiva naročito nastoji osigurati puno uvažavanje ljudskog dostojanstva i prava na azil podnositelja zahtjeva za azil i članova njihove porodice koji se nalaze u njihovoj pratnji.

(11) U pogledu postupanja prema osobama koje su obuhvaćene ovom Direktivom, države članice su dužne prema njima postupati u skladu sa međunarodnim pravnim instrumentima čije su one potpisnice i koji zabranjuju diskriminaciju.

(12) Prilikom primjene odredbi ove Direktive, države članice treba da prvenstveno vode računa o 'najboljim interesima djeteta'.

(13) Odredbe ove Direktive ničim ne diraju u *Protokol o azilu za državljane država članica Evropske unije*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*.

(14) Priznavanje izbjegličkog statusa je deklarativno.

(15) Konsultacije sa Visokim komesarijatom Ujedinjenih naroda za izbjeglice mogu osigurati dragocjene smjernice državama članicama za određivanje izbjegličkog statusa u skladu sa članom 1. Ženevske konvencije.

(16) Trebalo bi odrediti minimalne standarde za definiranje i sadržaj izbjegličkog statusa kojima bi se nadležni nacionalni organi država članica rukovodili kod primjene Ženevske konvencije.

(17) Trebalo bi uvesti zajedničke kriterije za priznavanje izbjegličkog statusa podnositeljima zahtjeva u smislu člana 1. Ženevske konvencije.

(18) Posebice bi trebalo uvesti sljedeće zajedničke pojmove: potreba za zaštitom koja nastaje *sur place*; izvori povrede i zaštite; interna zaštita; i proganjanje, uključujući i razloge proganjanja.

(19) Zaštitu može osiguravati ne samo država, nego i druge strane ili organizacije, uključujući i međunarodne organizacije, koje ispunjavaju uvjete iz ove Direktive i imaju kontrolu nad regijom ili širim područjem unutar teritorija jedne države.

(20) Prilikom razmatranja zahtjeva za međunarodnom zaštitom koji je podnijela maloljetna osoba, neophodno je voditi računa o posebnom vidu proganjanja koje je specifično za djecu.

(21) Jednako je neophodno uvesti zajednički pojam proganjanja iz razloga 'pripadnosti određenoj društvenoj grupi'.

(22) Djela koja su u suprotnosti sa ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda navedena su u Preambuli i članovima 1. i 2. *Povelje Ujedinjenih naroda* te, između ostalog, utjelovljena u rezolucijama Ujedinjenih naroda o mjerama za borbu protiv terorizma u kojima se kaže da (su) 'teroristička djela, metode i praksa suprotni ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda' te da (je) 'svjesno finansiranje, planiranje i iniciranje terorističkih dijela također u suprotnosti sa ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda'.

(23) Kako je to predviđeno u članu 14, pojam 'status' može uključivati i izbjeglički status.

(24) Također je neophodno odrediti minimalne standarde za definiranje i reguliranje sadržaja supsidijarne zaštite. Supsidijarna zaštita treba da bude komplementarna i da predstavlja dodatak izbjegličkoj zaštiti iz Ženevske konvencije.

(25) Neophodno je uvesti kriterije na temelju kojih se priznaje da podnositelji zahtjeva za međunarodnom zaštitom imaju pravo na supsidijarnu zaštitu. Ovi kriteriji treba da budu zasnovani na međunarodnim obavezama shodno instrumentima o ljudskim pravima i relevantnoj praksi u državama članicama.

(26) Rizici kojima je generalno izloženo stanovništvo neke zemlje ili jedan dio tog stanovništva, sami po sebi, u normalnim okolnostima, ne tvore individualnu prijetnju koja bi te rizike okvalificirala kao tešku povredu.

(27) Zbog svoje veze sa izbjeglicom, članovi porodice su obično podložni djelima proganjanja na način koji bi mogao biti temelj za izbjeglički status.

(28) Pojam državne sigurnosti i javnog reda također pokriva slučajeve kada državljani trećih zemalja pripadaju udruženju koje podržava međunarodni terorizam ili kada podržavaju takvo udruženje.

(29) Mada beneficije koje se osiguravaju članovima porodice korisnika supsidijarne zaštite ne moraju nužno biti one iste beneficije koje uživa korisnik koji

ispunjava uvjete za taj vid zaštite, one ipak treba da budu pravične u usporedbi sa povlasticama koje uživaju korisnici statusa supsidijarne zaštite.

(30) U okviru ograničenja predviđenih međunarodnim obavezama, države članice mogu predvidjeti da dodjela beneficija u pogledu pristupa zaposlenju, socijalnoj zaštiti, zdravstvenoj zaštiti i integracijskim olakšicama, bude uvjetovana prethodnim izdavanjem dozvole boravka.

(31) Ova Direktiva se ne primjenjuje na finansijske beneficije koje dodjeljuju države članice za promicanje edukacije i obuke.

(32) Potrebno je voditi računa o praktičnim poteškoćama sa kojima se suočavaju korisnici izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite u vezi sa nostrificiranjem njihovih inostranih diploma, uvjerenja ili drugih dokaza o službenim kvalifikacijama.

(33) Naročito da bi se izbjegle socijalne poteškoće, primjereno je korisnicima izbjegličkog statusa i statusa supsidijarne zaštite osigurati, u kontekstu socijalne pomoći i bez diskriminacije, adekvatnu socijalnu zaštitu i sredstva za preživljavanje.

(34) Po pitanju socijalne pomoći i zdravstvene zaštite, nacionalno zakonodavstvo treba da uredi modalitete i detalje za osiguranje osnovnih beneficija korisnicima statusa supsidijarne zaštite. Mogućnost ograničenja beneficija za korisnike statusa supsidijarne zaštite na osnovne beneficije bi trebalo shvatiti u smislu da ovaj pojam obuhvata barem minimum prihoda, pomoć u slučaju bolesti, trudnoće i roditeljsku pomoć, u mjeri u kojoj se te beneficije dodjeljuju državljanima u skladu sa zakonodavstvom odnosne države članice.

(35) Pristup zdravstvenoj zaštiti, uključujući tu zaštitu kako fizičkog tako i mentalnog zdravlja, treba da bude osiguran korisnicima izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite.

(36) Primjenu ove Direktive bi trebalo ocjenjivati u pravilnim vremenskim razmacima, vodeći računa posebice o razvoju međunarodnih obaveza država članica u vezi sa načelom *non-refoulementa*, o evoluciji tržišta rada u državama članicama kao i o razvoju osnovnih zajedničkih integracijskih načela.

(37) Pošto se ciljevi i zadaci predložene aktivnosti, konkretno, utvrđivanje minimuma standarda za pružanje međunarodne zaštite državljanima trećih zemalja i osobama bez državljanstva u državama članicama i sadržaju dodijeljene im zaštite, ne mogu dostatno ostvariti zalaganjem samih država članica, nego se zbog obima i efekata ove Direktive mogu bolje ostvariti na nivou Evropske zajednice, Evropska zajednica može usvojiti mjere u skladu sa načelom supsidijarnosti iz člana 5. Ugovora. U skladu sa načelom proporcionalnosti koji je sadržan u istom članu, ova Direktiva ne seže dalje od onoga što je neophodno da bi se ostvarili ti ciljevi i zadaci.

(38) U skladu sa članom 3. *Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji*, i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Ujedinjena Kraljevina je 28. januara 2002. godine pismenim putem izrazila želju da učestvuje u usvajanju i primjeni ove Direktive.

(39) U skladu sa članom 3. *Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske*, koji se nalazi u *Prilogu Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Irska je 13. februara 2002. godine pismenim putem izrazila želju da učestvuje u usvajanju ove Direktive.

(40) U skladu sa članovima 1. i 2. *Protokola o stajalištu Danske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Danska ne učestvuje u usvajanju ove Direktive, te stoga nema obaveze koje proistječu iz ove Direktive, niti se na nju primjenjuju odredbe ove Direktive.

USVAJA OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Član 1.
Predmet i opseg Direktive

Svrha ove Direktive jeste da odredi minimalne standarde prema kojima se državljani trećih zemalja ili osobe bez državljanstva kvalificiraju kao izbjeglice ili osobe koje iz drugih razloga imaju potrebu za međunarodnom zaštitom, kao i sadržaj dodijeljene zaštite.

Član 2.
Definicije

U smislu ove Direktive:

(a) "međunarodna zaštita" označava izbjeglički status i status supsidijarne zaštite kako su ti termini definirani u tačkama (d) i (f);

(b) “Ženevska konvencija” označava Konvenciju o statusu izbjeglica sastavljenu u Ženevi 28. jula 1951. godine, izmijenjenu i dopunjenu Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine;

(c) “izbjeglica” označava državljanina treće zemlje koji se zbog osnovanog straha od proganjanja iz razloga rase, religije, nacionalnosti, političkog mišljenja ili pripadnosti nekoj društvenoj grupi, nalazi izvan zemlje svog državljanstva i koji ne može ili, zbog tog straha, ne želi da se stavi pod zaštitu te zemlje, odnosno

osobu bez državljanstva koja se iz istih gore navedenih razloga nalazi izvan zemlje svog prethodnog uobičajenog boravka i koja ne može ili, zbog tog straha, ne želi da se tamo vrati, a na koju se ne odnosi član 12;

(d) “izbjeglički status” znači da je država članica priznala kao izbjeglicu državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva;

(e) “osoba koja ima pravo na supsidijarnu zaštitu” označava državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva koja se ne kvalificira kao izbjeglica, ali u vezi sa kojom postoje ozbiljni razlozi da se vjeruje da bi se suočila sa stvarnim rizikom da bude podvrgnuta teškoj povredi, kako je to definirano u članu 15, ukoliko bude vraćena u svoju zemlju porijekla ili, ako se radi o osobi bez državljanstva, u zemlju svog prethodnog uobičajenog boravka, a na koju se ne odnosi član 17. stavovi (1) i (2), te koja ne može ili, zbog tog straha, ne želi da se stavi pod zaštitu te zemlje;

(f) “status supsidijarne zaštite” znači da je država članica priznala državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva kao osobu koja ima pravo na supsidijarnu zaštitu;

(g) "zahtjev za međunarodnom zaštitom” označava zahtjev za zaštitom koji državi članici podnosi državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva za koju se može smatrati da traži izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite, te koja eksplicitno ne zahtijeva nikakvu drugu vrstu zaštite izvan opsega ove Direktive, koju može posebno zatražiti;

(h) “članovi porodice” označavaju, ukoliko je porodica već postojala kao takva u zemlji porijekla, sljedeće članove porodice one osobe koja već uživa izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite, a koji su prisutni u toj istoj državi članici na koju se odnosi zahtjev za međunarodnom zaštitom:

- bračnog druga korisnika izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite ili njegovog vanbračnog partnera u stabilnoj zajednici ukoliko zakonodavstvo ili praksa predmetne države članice tretiraju vanbračne parove na sličan način kao i bračne parove, u skladu sa svojim zakonima o strancima,
- maloljetnu djecu para iz prve alineje ili pojedinca koje uživa izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite, pod uvjetom da nisu u braku i da ih korisnik tog statusa izdržava, bez obzira na to da li su rođena u bračnoj ili vanbračnoj zajednici ili su usvojena prema zakonu te zemlje;

(i) "maloljetna osoba bez pratnje" označava državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva mlađu od osamnaest godina koja stigne na teritorij države članice bez pratnje odrasle osobe odgovorne za nju bilo po zakonu ili po običajima, i to sve dok ne bude i efektivno stavljena pod starateljstvo neke takve osobe, što uključuje i maloljetne osobe koje su ostale bez pratnje nakon što su ušle na teritorij države članice;

(j) “dozvola boravka” označava bilo kakvu dozvolu ili odobrenje koje izdaju vlasti države članice, u obliku koji je predviđen zakonodavstvom te države, a kojom se državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva dozvoljava da boravi na tom teritoriju;
(k) “zemlja porijekla” označava državu ili države državljanstva ili, za osobe bez državljanstva, državu ili države njihovog prethodnog uobičajenog boravka.

Član 3.
Povoljniji standardi

Države članice mogu uvesti ili zadržati povoljnije standarde u domenu odlučivanja o tome tko se kvalificira za izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite, kao i u domenu određivanje sadržaja međunarodne zaštite, ukoliko su takvi standardi kompatibilni sa ovom Direktivom.

POGLAVLJE II.
PROCJENA ZAHTJEVA ZA MEĐUNARODNOM ZAŠTITOM

Član 4.
Procjena činjenica i okolnosti

1. Države članice mogu smatrati da je dužnost podnositelja zahtjeva da u što kraćem roku predoči sve neophodne elemente kojima potkrepljuje svoj zahtjev za međunarodnom zaštitom. U suradnji sa podnositeljem zahtjeva, država članica je dužna da procijeni relevantne elemente zahtjeva.

2. Elementi iz gornjeg stava 1. se sastoje od izjava podnositelja zahtjeva i svih dokumenata kojima podnositelj zahtjeva raspolaže, a koji se odnose na starost podnositelja zahtjeva, njegovu prošlost, uključujući informacije o relevantnim srodnicima, identitetu, nacionalnosti(ma), državi/državama i mjestu/mjestima prethodnog boravka, prethodne zahtjeve za azil, pravce putovanja, osobne i putne isprave i razloge za podnošenje zahtjeva za međunarodnom zaštitom.

3. Zahtjevi za međunarodnom zaštitom treba da budu preispitani na pojedinačnoj osnovi, pri čemu se u obzir uzimaju:

(a) sve relevantne činjenice koje se odnose na zemlju porijekla u vrijeme donošenja odluke o zahtjevu, što uključuje i zakone i propise zemlje porijekla, kao i način na koji se oni primjenjuju;

(b) relevantne izjave i dokumente koje podnositelj zahtjeva podnese, uključujući informaciju o tome da li je podnositelj zahtjeva bio ili bi mogao biti podvrgnut proganjanju ili teškoj povredi;
(c) individualni položaj i lične okolnosti podnositelja zahtjeva, uključujući faktore kao što su njegova prošlost, spol i starost, da bi se moglo procijeniti da li bi, na osnovi ličnih okolnosti podnositelja zahtjeva, djela kojima je podnositelj zahtjeva bio ili bi mogao biti izložen mogla dovesti do proganjanja ili teške povrede;
(d) da li su aktivnosti podnositelja zahtjeva nakon napuštanja zemlje porijekla bile izvršavane jedino ili pretežno u svrhu stvaranja neophodnih uvjeta za podnošenje zahtjeva za međunarodnom zaštitom, kako bi se procijenilo da li će ove aktivnosti izložiti podnositelja zahtjeva proganjanju ili teškoj povredi ako bude vraćen u tu zemlju;
(e) da li se od podnositelja zahtjeva može razložno očekivati da se stavi pod zaštitu druge države u kojoj bi mogao zatražiti državljanstvo.

4. Činjenica da je podnositelj zahtjeva već bio podvrgnut proganjanju ili teškoj povredi ili neposrednim prijetnjama od takvog proganjanja ili povrede, predstavlja ozbiljnu indikaciju da podnositelj zahtjeva osnovano strahuje od proganjanja ili od realnog rizika da bi mogao pretrpjeti tešku povredu, osim ako ne postoje kategorični razlozi da se smatra da se takvo proganjanje ili teška povreda neće ponoviti.

5. U slučaju da države članice primjenjuju načelo prema kojem je podnositelj zahtjeva dužan da potkrijepi svoj zahtjev za međunarodnom zaštitom, a određeni aspekti izjava koje je dao podnositelj zahtjeva nisu potvrđeni materijalnim ili drugim dokazima, ti aspekti se ne moraju potvrditi ukoliko su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

(a) podnositelj zahtjeva se istinski potrudio da potkrijepi svoj zahtjev;
(b) svi relevantni elementi kojima raspolaže podnositelj zahtjeva su podneseni i pruženo je zadovoljavajuće objašnjenje u vezi sa nedostatkom ostalih relevantnih elemenata;
(c) smatra se da su izjave podnositelja zahtjeva dosljedne i uvjerljive i da nisu u suprotnosti sa raspoloživim specifičnim i općim informacijama koje su relevantne za slučaj podnositelja zahtjeva;
(d) podnositelj zahtjeva je zatražio međunarodnu zaštitu u najkraćem mogućem roku, osim ukoliko podnositelj zahtjeva ne može navesti dobar razlog zbog kojeg to nije učinio; i
(e) ustanovljen je opći kredibilitet podnositelja zahtjeva.

Član 5.

Potrebe za međunarodnom zaštitom koje nastaju sur place

1. Osnovan strah od proganjanja ili realni rizik od trpljenja teške povrede se može zasnivati na događajima koji su se desili nakon što je podnositelj zahtjeva napustio svoju zemlju porijekla.

2. Osnovan strah od proganjanja ili realni rizik od trpljenja teške povrede se može zasnivati na aktivnostima podnositelja zahtjeva koje je on obavljao nakon što je napustio svoju zemlju porijekla, naročito ukoliko je ustanovljeno da te aktivnosti predstavljaju izraz i nastavak uvjerenja ili orijentacija koje je podnositelj zahtjeva imao u zemlji porijekla.

3. Ne zadirući ničim u odredbe Ženevske konvencije, države članice mogu odlučiti da, u normalnim prilikama, izbjeglički status ne bude priznat podnositelju zahtjeva koji naknadno podnese zahtjev ukoliko je rizik od proganjanja zasnovan na okolnostima koje je podnositelj zahtjeva sam svjesno stvorio nakon što je napustio svoju zemlju porijekla.

Član 6.

Akteri proganjanja ili nanošenja teške povrede

Akteri proganjanja ili nanošenja teške povrede uključuju:

(a) državu;
(b) stranke ili organizacije koje kontroliraju državu ili znatan dio državnog teritorija;
(c) nedržavne aktere ukoliko se može dokazati da počinitelji koji se navode pod (a) i (b), uključujući i međunarodne organizacije, nisu u stanju ili nisu voljni da osiguraju zaštitu od proganjanja ili teške povrede, koja je uređena u članu 7.

Član 7.

Akteri zaštite

1. Zaštitu može pružiti:

(a) država; ili
(b) stranke ili organizacije, uključujući i međunarodne organizacije, koje kontroliraju državu ili znatan dio državnog teritorija.

2. Zaštita se generalno pruža kada akteri iz stava 1. poduzmu razložne korake da spriječe proganjanje ili nanošenje teške povrede, *inter alia*, kroz uspostavu

efikasnog pravnog sistema za otkrivanje, krivično gonjenje i kažnjavanje djela koja predstavljaju proganjanje ili tešku povredu, te kada podnositelj zahtjeva ima pristup takvoj zaštiti.

3. Prilikom procjene da li međunarodna organizacija kontrolira državu ili znatan dio njenog teritorija i pruža zaštitu u skladu sa stavom 2, države članice uzimaju u obzir sve smjernice koje se mogu naći u relevantnim aktima Vijeća.

Član 8.
Interna zaštita

1. Kao dio procjene zahtjeva za međunarodnom zaštitom, države članice mogu utvrditi da podnositelj zahtjeva nema potrebu za međunarodnom zaštitom ako u jednom dijelu zemlje porijekla ne postoji osnovan strah od proganjanja ili realan rizik od trpljenja teške povrede i ako se od podnositelja zahtjeva može razložno očekivati da ostane u tom dijelu države.

2. Prilikom razmatranja da li određeni dio zemlje porijekla potpada pod odredbu stava 1, države članice u vrijeme donošenja odluke uzimaju u obzir generalne okolnosti koje prevladavaju u tom dijelu države kao i lične okolnosti podnositelja zahtjeva.

3. Stav 1. se može primjenjivati usprkos tehničkim preprekama povratku u zemlju porijekla.

POGLAVLJE III.
KVALIFICIRANJE ZA IZBJEGLICU

Član 9.
Djela proganjanja

1. Djela proganjanja u smislu člana 1A Ženevske konvencije moraju:

(a) biti dovoljno teška po svojoj prirodi ili učestalosti da predstavljaju teško kršenje osnovnih ljudskih prava, naročito prava od kojih se ne može odstupiti prema članu 15(2) *Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i fundamentalnih sloboda*; ili
(b) predstavljati skup različitih mjera, uključujući tu i kršenje ljudskih prava koje je dovoljno ozbiljno da utječe na pojedinca na način sličan onom koji se navodi pod tačkom (a).

2. Djela proganjanja, kako su okvalificirana u stavu 1. mogu se, *inter alia*, javiti u sljedećim oblicima:

(a) djela fizičkog ili duševnog nasilja, uključujući i djela seksualnog nasilja;
(b) pravne, administrativne, policijske i/ili sudske mjere koje su same po sebi diskriminirajuće ili koje se primjenjuju na diskriminirajući način;
(c) proganjanje ili kažnjavanje koje je disproporcionalno ili diskriminirajuće;
(d) uskraćivanje pravnih lijekova koje dovodi do disproporcionalnog ili diskriminirajućeg kažnjavanja;
(e) proganjanje ili kažnjavanje zbog odbijanja vršenja vojne službe tijekom konflikta u slučaju da vojna služba podrazumijeva zločine ili djela koja potpadaju pod klauzule isključenja, predviđene u članu 12(2);
(f) djela koja su po svojoj prirodi specifična za spol ili djecu.

3. U skladu sa članom 2(c), mora postojati veza između razloga iz člana 10. i djela proganjanja iz stava 1.

Član 10.
Razlozi za proganjanje

1. Prilikom procjenjivanja razloga za proganjanje, države članice uzimaju u obzir sljedeće elemente:

(a) Pojam rase naročito uključuje razmatranja boje kože, porijekla ili pripadnosti određenoj etničkoj grupi.
(b) Pojam religije naročito uključuje posjedovanje teističkih, neteističkih i ateističkih vjerovanja, učestvovanje ili neučestvovanje u formalnim vjerskim obredima na privatnim ili javnim mjestima, kako nasamo tako i u društvu sa drugim ljudima, druga religiozna djela ili iznošenje stavova ili oblika ličnog ili društvenog ponašanja, koje je zasnovano na bilo kakvom religioznom vjerovanju ili propisano tim vjerovanjem.
(c) Pojam nacionalnosti se ne ograničava na državljanstvo ili neposjedovanje državljanstva već naročito uključuje pripadnost nekoj grupi koju određuje njen kulturološki, etnički ili lingvistički identitet, zajedničko geografsko ili političko porijeklo ili njen odnos sa stanovništvom druge države.
(d) Smatra se da neka grupa čini posebnu društvenu grupu naročito kada:
   – članovi te grupe dijele urođene karakteristike ili zajedničko porijeklo koje se ne može promijeniti ili dijele karakteristiku ili uvjerenje koje je toliko fundamentalno za lični identitet ili svijest da se ni od jednog čovjeka ne bi trebalo tražiti da se odrekne tog uvjerenja, i

– ta grupa ima distinktivan identitet u relevantnoj državi jer je društvo koje je okružuje doživljava na takav način.

U zavisnosti od okolnosti u zemlji porijekla, određena društvena grupa može uključivati grupu koja se zasniva na zajedničkoj karakteristici seksualne orijentacije. Seksualna orijentacija se ne može shvatiti u smislu da uključuje djela koja se smatraju krivičnim u skladu sa nacionalnim zakonima država članica. Aspekti vezani za rod mogu se razmotriti a da oni sami po sebi ne tvore pretpostavku za primjenu ovog člana.

(e) Pojam političkog mišljenja naročito uključuje posjedovanje nazora, mišljenja ili vjerovanja o pitanjima koja su vezana sa potencijalnim akterima proganjanja iz člana 6. i sa njihovom politikom ili metodama djelovanja, bez obzira na to da li je podnositelj zahtjeva djelovao na osnovi tih nazora, mišljenja ili vjerovanja.

2. Prilikom procjene da li je strah podnositelja zahtjeva od proganjanja osnovan ili ne, nebitno je da li podnositelj zahtjeva stvarno posjeduje rasnu, religijsku, nacionalnu, socijalnu ili političku karakteristiku koja izaziva proganjanje, pod uvjetom da akter proganjanja njemu pripisuje tu karakteristiku.

Član 11.

Prestanak

1. Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva prestaje da bude izbjeglica u sljedećim slučajevima:

(a) kada se ponovno dobrovoljno stavi pod zaštitu zemlje svog državljanstva; ili
(b) kada, nakon što je izgubio svoje državljanstvo, to državljanstvo ponovno dobrovoljno stekne; ili
(c) kada stekne novo državljanstvo i uživa zaštitu zemlje svog novog državljanstva; ili
(d) kada se ponovno dobrovoljno nastani u zemlji koju je napustio ili izvan koje je boravio zbog straha od proganjanja; ili
(e) kada više ne može i dalje odbijati da se stavi pod zaštitu zemlje svog državljanstva jer su prestale postojati okolnosti u vezi sa kojima je bio priznat kao izbjeglica;
(f) kada se, kao osoba koja nema državljanstvo, može vratiti u zemlju svog prethodnog uobičajenog boravka jer su prestale postojati okolnosti u vezi sa kojima je bio priznat kao izbjeglica.

2. Prilikom razmatranja tačaka (e) i (f) gornjeg stava 1, države članice uzimaju u obzir da li je promjena okolnosti po svojoj prirodi toliko značajna i trajna da se strah izbjeglice od proganjanja više ne može smatrati osnovanim.

Član 12.
Isključenje

1. Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva isključuje se iz izbjegličkog statusa u sljedećim slučajevima:

(a) Kada potpada pod opseg člana 1D Ženevske konvencije, koji se odnosi na zaštitu ili pomoć od drugih organa ili agencija Ujedinjenih naroda mimo Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice. Ukoliko takva zaštita ili pomoć prestane iz bilo kojeg razloga, a da položaj tih osoba nije definitivno riješen u skladu sa relevantnim rezolucijama koje je usvojila Generalna skupština Ujedinjenih naroda, onda ove osobe *ipso facto* imaju pravo na beneficije koje im osigurava ova Direktiva.
(b) Kada su nadležni organi države u kojoj se on nastanio priznale da on ima prava i obaveze koje proistječu iz posjedovanja državljanstva te zemlje; ili prava i obaveze koje su im ekvivalentne.

2. Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva isključuje se iz izbjegličkog statusa u slučajevima kada postoje ozbiljni razlozi da se smatra:

(a) da je ta osoba počinila zločin protiv mira, ratni zločin ili zločin protiv čovječnosti, u smislu definicija iz međunarodnih instrumenata koji su doneseni da bi se bavili tim zločinima;
(b) da je ta osoba počinila teško nepolitičko krivično djelo izvan zemlje izbjeglištva prije nego što je u nju prihvaćena kao izbjeglica, što znači prije nego što joj je izdana dozvola boravka na osnovi priznatog izbjegličkog statusa; naročito okrutna djela, čak i kada su ta djela počinjena sa navodnim političkim ciljevima, mogu se klasificirati kao teška nepolitička krivična djela;
(c) da je ta osoba kriva za djela koja su u suprotnosti sa ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda, koji su izloženi u preambuli i članovima 1. i 2. *Povelje Ujedinjenih naroda*.

3. Stav 2. se odnosi na osobe koje potiču ili na neki drugi način učestvuju u vršenju zločina ili djela koja se tamo spominju.

POGLAVLJE IV.
IZBJEGLIČKI STATUS

Član 13.
Priznavanje izbjegličkog statusa

Države članice su dužne priznati izbjeglički status državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva koja se kvalificira za izbjeglicu u skladu sa Poglavljima II i III.

Član 14.
Ukidanje, okončanje ili odbijanje produženja izbjegličkog statusa

1. U vezi sa zahtjevima za međunarodnom zaštitom koji budu podneseni nakon stupanja na snagu ove Direktive, države članice su dužne ukinuti, okončati ili odbiti da produže izbjeglički status državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva, koji mu je priznat od strane organa vlasti, upravnog, sudskog ili parasudskog organa, ako je ta osoba prestala da bude izbjeglica u skladu sa članom 11.

2. Ne dovodeći u pitanje dužnost izbjeglice u skladu sa članom 4(1) da saopći sve relevantne činjenice i priloži sve relevantne dokumente kojima raspolaže, država članica koja je priznala izbjeglički status je dužna dokazati, za svaki slučaj ponaosob, da je predmetna osoba prestala da bude izbjeglica ili da nikada nije ni bila izbjeglica u skladu sa stavom 1. ovog člana.

3. Države članice su dužne ukinuti, okončati ili odbiti da produže izbjeglički status državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva ako se, nakon što mu je izbjeglički status priznat, ustanovi sljedeće:

(a) da je ta osoba trebalo da bude isključena ili se isključuje iz izbjegličkog statusa u skladu sa članom 12;
(b) da je pogrešno prikazivanje ili izostavljanje činjenica od strane te osobe, uključujući upotrebu lažnih dokumenata, bilo odlučujuće za priznavanje izbjegličkog statusa.

4. Države članice mogu ukinuti, okončati ili odbiti da produže status koji je organ vlasti, upravni, sudski ili parasudski organ dodijelio izbjeglici u sljedećim slučajevima:

(a) kada se može razložno smatrati da ta osoba predstavlja prijetnju po sigurnost države članice u kojoj se nalazi;

(b) kada ta osoba, pošto je pravosnažnom presudom osuđena za naročito težak zločin, predstavlja prijetnju po zajednicu predmetne države članice.

5. U situacijama koje su navedene u stavu 4, države članice mogu odlučiti da ne dodijele status izbjeglici kada takva odluka još uvijek nije donesena.

6. Osobama na koje se odnose stavovi 4. ili 5. pripadaju prava slična onima koja su iznesena u članovima 3, 4, 16, 22, 31, te 32. i 33. Ženevske konvencije ukoliko one borave u dotičnoj državi članici.

POGLAVLJE V.
KVALIFICIRANJE ZA SUPSIDIJARNU ZAŠTITU

Član 15.
Teška povreda

Tešku povredu čini:

(a) smrtna kazna ili egzekucija; ili
(b) tortura ili neljudsko ili ponižavajuće postupanje ili kažnjavanje podnositelja zahtjeva u zemlji porijekla; ili
(c) ozbiljne i individualne prijetnje po život ili fizički integritet civila iz razloga neselektivnog nasilja u situacijama međunarodnog ili unutrašnjeg oružanog sukoba.

Član 16.
Prestanak

1. Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva gubi pravo na supsidijarnu zaštitu kada su okolnosti koje su dovele do priznavanja statusa supsidijarne zaštite prestale da postoje ili su se promijenile u tolikoj mjeri da zaštita više nije ni potrebna.

2. Prilikom primjene stava 1, države članice uzimaju u obzir da li je promjena okolnosti toliko značajna i trajna da se osoba koja ima pravo na supsidijarnu zaštitu više ne suočava sa realnim rizikom od teške povrede.

Član 17.

Isključenje

1. Državljanin treće zemlje ili osoba bez državljanstva se isključuje iz prava na supsidijarnu zaštitu u slučajevima kada postoje ozbiljni razlozi da se smatra sljedeće:

(a) da je ta osoba počinila zločin protiv mira, ratni zločin, ili zločin protiv čovječnosti, u smislu definicija iz međunarodnih instrumenata donesenih da bi se bavili tim zločinima;
(b) da je počinila teško krivično djelo;
(c) da je kriva za djela koja su u suprotnosti sa ciljevima i načelima Ujedinjenih naroda koji su izloženi u preambuli i članovima 1. i 2. *Povelje Ujedinjenih naroda*;
(d) da predstavlja prijetnju za zajednicu ili za sigurnost države članice u kojoj se nalazi.

2. Stav 1. se odnosi i na osobe koje potiču ili na neki drugi način učestvuju u činjenju zločina ili djela koja se tu spominju.

3. Države članice mogu isključiti državljanina treće zemlje ili osobu bez državljanstva iz prava na supsidijarnu zaštitu ako je on, prije nego što je prihvaćen u dotičnu državu članicu, počinio jedno ili više krivičnih djela izvan opsega stava 1, a za koje bi bila predviđena zatvorska kazna da su počinjeni u toj državi članici, te ako je napustilo svoju zemlju porijekla isključivo sa namjerom da izbjegne sankcije koje proistječu iz činjenja ovih krivičnih djela.

POGLAVLJE VI.
STATUS SUPSIDIJARNE ZAŠTITE

Član 18.

Dodjeljivanje statusa supsidijarne zaštite

Države članice su dužne dodijeliti status supsidijarne zaštite državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva, koja ima pravo na supsidijarnu zaštitu u skladu sa Poglavljima II. I V.

Član 19.

Ukidanje, okončanje ili odbijanje produženja statusa supsidijarne zaštite

1. U vezi sa zahtjevima za međunarodnom zaštitom koji budu podneseni nakon stupanja na snagu ove Direktive, države članice su dužne ukinuti, okončati ili odbiti da produže status supsidijarne zaštite državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva, koji joj je dodijelio organ vlasti, upravni, sudski ili parasudski organ, u slučaju da ta osoba više nema pravo na supsidijarnu zaštitu u skladu sa članom 16.

2. Države članice mogu ukinuti, okončati ili odbiti da produže status supsidijarne zaštite državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva, koji im je dodijelio organ vlasti, upravni, sudski ili parasudski organ, ukoliko je nakon što im je priznat status supsidijarne zaštite, ta osoba trebala biti isključena iz prava na supsidijarnu zaštitu u skladu sa članom 17(3).

3. Države članice su dužne ukinuti, okončati ili odbiti da produže status supsidijarne zaštite državljaninu treće zemlje ili osobi bez državljanstva u sljedećim slučajevima:

(a) ako je ta osoba, nakon što je dobila status supsidijarne zaštite, trebala biti ili se isključuje iz prava na supsidijarnu zaštitu u skladu sa članom 17(1) i (2);
(b) ako je pogrešno prikazivanje ili izostavljanje činjenica od strane te osobe, uključujući upotrebu lažnih dokumenata, bilo odlučujuće za dodjeljivanje statusa supsidijarne zaštite.

4. Ne dovodeći u pitanje dužnost državljanina treće zemlje ili osobe bez državljanstva u skladu sa članom 4(1) da saopći sve relevantne činjenice i priloži sve relevantne dokumente kojima raspolaže, država članica, koja je dodijelila status supsidijarne zaštite, dužna je dokazati, za svaki slučaj ponaosob, da predmetna osoba više nema pravo na supsidijarnu zaštitu ili ga nikada nije ni imala, u skladu sa stavovima 1, 2. i 3. ovog člana.

POGLAVLJE VII.
SADRŽAJ MEĐUNARODNE ZAŠTITE

Član 20.
Opći propisi

1. Ovo Poglavlje ničim ne dira u prava koja su uspostavljena Ženevskom konvencijom.

2. Ovo Poglavlje se primjenjuje i na izbjeglice i na osobe koje imaju pravo na supsidijarnu zaštitu osim ukoliko nije drugačije naznačeno.

3. Prilikom primjene ovog Poglavlja, države članice uzimaju u obzir specifičnu situaciju ugroženih osoba, kao što su maloljetne osobe, maloljetne osobe bez pratnje, hendikepirane osobe, stariji ljudi, trudnice, samohrani roditelji sa maloljetnom djecom i osobe koje su bile podvrgnute torturi, silovanju ili drugim teškim oblicima fizičkog, psihičkog ili seksualnog zlostavljanja.

4. Stav 3. se odnosi samo na osobe za koje se utvrdi da imaju posebne potrebe nakon pojedinačne procjene njihove situacije.

5. Prilikom primjene odredbi iz ovog Poglavlja, a koje se tiču maloljetnih osoba, države članice su dužne prvenstveno voditi računa o najboljim interesima djeteta.

6. Unutar ograničenja određenih Ženevskom konvencijom, države članice mogu reducirati beneficije iz ovog Poglavlja, koje se dodjeljuju izbjeglici kojem je izbjeglički status priznat na osnovi aktivnosti čija je jedina ili glavna svrha bila stvaranje uvjeta neophodnih za priznavanje izbjegličkog statusa.

7. Unutar ograničenja određenih međunarodnim obavezama država članica, države članice mogu reducirati beneficije iz ovog Poglavlja, koje se dodjeljuju osobi koja ima pravo na supsidijarnu zaštitu, a čiji je status supsidijarne zaštite priznat na osnovi aktivnosti čija je jedina ili glavna svrha bila stvaranje uvjeta neophodnih za priznavanje prava na status supsidijarne zaštite.

Član 21.
Zaštita od *refoulementa*

1. Države članice su dužne poštovati načelo *non-refoulementa* u skladu sa njihovim međunarodnim obavezama.

2. Ukoliko to međunarodne obaveze iz stava 1. ne zabranjuju, države članice mogu silom vratiti izbjeglicu, bez obzira na to da li mu je status formalno priznat ili nije, u sljedećim slučajevima:

(a) kada se može razložno smatrati da on predstavlja prijetnju po sigurnost države članice u kojoj se nalazi; ili
(b) kada, pošto je pravosnažnom presudom osuđen za naročito teško krivično djelo, on predstavlja prijetnju po zajednicu te države članice.

3. Države članice mogu ukinuti, okončati ili odbiti da produže ili da dodijele dozvolu boravka izbjeglici u vezi sa kojim se primjenjuje stav 2.

Član 22.
Informacije

Države članice su dužne osigurati osobama kojima je priznata potreba za međunarodnom zaštitom, u što kraćem roku nakon što im je dodijeljen status zaštite, pristup informacijama o pravima i obavezama koja se odnose na taj status, na jeziku za koji se realno može očekivati da ga razumiju.

Član 23.
Očuvanje jedinstva porodice

1. Države članice su dužne osigurati očuvanje jedinstva porodice.

2. Države članice su dužne osigurati da članovi porodice korisnika izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite, koji pojedinačno ne ispunjavaju uvjete za taj status, imaju pravo da traže beneficije iz članova 24. do 34. u skladu sa nacionalnim postupcima i u mjeri u kojoj je to kompatibilno sa osobno-pravnim statusom člana porodice.

Ukoliko se radi o članovima porodice korisnika statusa supsidijarne zaštite, države članice mogu definirati uvjete koji se primjenjuju na takve beneficije.

U takvim slučajevima, države članice su dužne osigurati da sve pružene beneficije garantiraju adekvatan životni standard.

3. Stavovi 1. i 2. se ne primjenjuju u slučajevima kada je član porodice isključen ili bi bio isključen iz izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite prema Poglavljima III i V.

4. Bez obzira na stavove 1. i 2, države članice mogu odbiti, reducirati ili otkazati spomenute beneficije iz razloga nacionalne sigurnosti ili javnog reda.

5. Države članice mogu odlučiti da se odredbe ovog člana primjenjuju i na ostale bliske srodnike koji su živjeli zajedno kao dio te porodice u vrijeme napuštanja zemlje porijekla i koji su u to vrijeme, u potpunosti ili u većoj mjeri, ovisili o korisniku izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite.

Član 24.
Dozvola boravka

1. Države članice su dužne, u što kraćem roku nakon priznavanja izbjegličkog statusa, izdati dozvolu boravka korisnicima izbjegličkog statusa, koja mora važiti najmanje tri godine i imati mogućnost produžavanja, osim ukoliko drugačije ne zahtijevaju kategorični razlozi nacionalne sigurnosti ili javnog reda, a ne zadirući u odredbe člana 21(3).

Ne zadirući u odredbe člana 23(1), dozvola boravka koja se izdaje članovima porodice korisnika izbjegličkog statusa može važiti manje od tri godine i imati mogućnost produžavanja.

2. Države članice su dužne, u što kraćem roku nakon dodjeljivanja statusa, izdati dozvolu boravka korisnicima statusa supsidijarne zaštite, koja mora važiti najmanje jednu godinu i imati mogućnost produžavanja, osim ukoliko drugačije ne zahtijevaju kategorični razlozi nacionalne sigurnosti ili javnog reda.

Član 25.
Putna isprava

1. Države članice su dužne izdati korisnicima izbjegličkog statusa putne isprave u obliku kakav je predviđen u Dodatku Ženevskoj konvenciji, a u svrhu putovanja izvan njenog teritorija, osim ukoliko drugačije ne zahtijevaju kategorični razlozi nacionalne sigurnosti.

2. Države članice su dužne izdati korisnicima statusa supsidijarne zaštite koji ne mogu dobiti nacionalni pasoš dokumente koji im omogućuju da putuju, barem u slučaju kada iskrsnu ozbiljni humanitarni razlozi koji zahtijevaju njihovu prisutnost u drugoj državi, osim ukoliko drugačije ne zahtijevaju kategorični razlozi nacionalne sigurnosti.

Član 26.

Pristup zapošljavanju

1. Države članice su dužne dozvoliti korisnicima izbjegličkog statusa da se zaposle ili angažiraju u samostalnom poduzetništvu u skladu sa normama koje se generalno primjenjuju za tu profesiju i pružanje javnih usluga, odmah nakon što im bude priznat izbjeglički status.

2. Države članice su dužne osigurati da aktivnosti kao što su edukativne mogućnosti za odrasle osobe koje su vezane za njihovo zapošljavanje, stručnu obuku, kao i praksu na radnom mjestu, budu ponuđene korisnicima izbjegličkog statusa pod istim uvjetima pod kojima se nude državljanima date zemlje.

3. Države članice su dužne dozvoliti korisnicima statusa supsidijarne zaštite da se zaposle ili angažiraju u samostalnom poduzetništvu u skladu sa normama koje se generalno primjenjuju za tu profesiju i pružanje javnih usluga odmah nakon što im bude priznat status supsidijarne zaštite. U obzir se može uzeti i situacija na tržištu rada u državama članicama, uključujući radi eventualnog prioritetnog pristupa zapošljavanju tijekom određenog vremenskog perioda, što se utvrđuje u skladu sa nacionalnim propisima. Države članice su dužne osigurati da korisnik statusa supsidijarne zaštite ima pristup radnom mjestu koje mu je ponuđeno u skladu sa nacionalnim propisima o prioritetima na tržištu rada.

4. Države članice su dužne osigurati da korisnici statusa supsidijarne zaštite imaju pristup aktivnostima kao što su edukativne mogućnosti za odrasle osobe koje su vezane za njihovo zapošljavanje, stručnu obuku, kao i praksu na radnom mjestu, pod uvjetima koje treba da odrede države članice.

5. U ovom slučaju se primjenjuje pozitivni zakon države članice koji se odnosi na plaćanje, pristup sistemima socijalne zaštite u vezi sa zapošljavanjem ili samostalnim poduzetništvom, te na ostale uvjete zapošljavanja.

Član 27.

Pristup obrazovanju

1. Države članice su dužne omogućiti svim maloljetnim osobama, kojima je dodijeljen izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite, potpuni pristup obrazovnom sistemu, pod istim uvjetima kao i svojim državljanima.

2. Države članice su dužne dozvoliti odraslim osobama kojima je dodijeljen izbjeglički status ili status supsidijarne zaštite pristup općem obrazovnom sistemu,

dokvalifikaciji ili prekvalifikaciji, pod istim uvjetima kao i državljanima trećih zemalja koji zakonito borave u toj državi.

3. Države članice su dužne osigurati da se prema korisnicima izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite postupa jednako kao i prema njihovim državljanima u kontekstu postojećih postupaka za nostrifikaciju stranih diploma, uvjerenja i ostalih dokaza njihovih formalnih kvalifikacija.

Član 28.
Socijalna pomoć

1. Države članice su dužne osigurati da korisnici izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite primaju, u državi članici koja im je priznala taj status, neophodnu socijalnu pomoć, koja se dodjeljuje i državljanima te države članice.

2. Kao izuzetak od generalnog pravila iz stava 1, države članice mogu ograničiti socijalnu pomoć koja se dodjeljuje korisnicima statusa supsidijarne zaštite na osnovne beneficije, koje će im zatim biti pružene na istim nivoima i pod istim uvjetima kao i njihovim državljanima.

Član 29.
Zdravstvena zaštita

1. Države članice su dužne osigurati da korisnici izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite imaju pristup zdravstvenoj zaštiti pod istim uvjetima kao državljani države članice koja im je dodijelila taj status.

2. Kao izuzetak od generalnog pravila iz stava 1, države članice mogu ograničiti zdravstvenu zaštitu koja se dodjeljuje korisnicima statusa supsidijarne zaštite na osnovne beneficije koje će im zatim biti pružene na istim nivoima i pod istim uvjetima kao i njihovim državljanima.

3. Države članice su dužne pružiti, i to pod istim uvjetima kao i državljanima države članice koja je dodijelila takav status, adekvatnu zdravstvenu zaštitu korisnicima izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite sa posebnim potrebama, kao što su trudnice, hendikepirane osobe, osobe koje su bile podvrgnute torturi, silovanju ili drugim teškim oblicima psihičkog, fizičkog ili seksualnog nasilja ili maloljetne osobe koje su bile žrtve bilo kojeg vida zlostavljanja, nebrige, izrabljivanja, torture ili surovog, neljudskog i ponižavajućeg postupanja, ili oni koji su pretrpjeli posljedice oružanog sukoba.

Član 30.

Maloljetne osobe bez pratnje

1. Države članice su dužne, u što kraćem roku nakon priznanja izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite, poduzeti neophodne mjere kako bi osigurale da maloljetne osobe bez pratnje budu zastupljene posredstvom zakonskog starateljstva ili, gdje je to neophodno, posredstvom neke organizacije koja je odgovorna za zbrinjavanje i dobrobit maloljetnih osoba ili posredstvom nekog drugog primjerenog vida zastupanja, uključujući ono koje se zasniva na zakonodavstvu ili sudskom nalogu.

2. Države članice su dužne osigurati da, prilikom provedbe ove Direktive, potrebe maloljetnih osoba budu propisno zadovoljene od strane imenovanog staratelja ili zastupnika. Odgovorni organi vlasti su dužni vršiti redovne procjene.

3. Države članice su dužne osigurati da su maloljetne osobe bez pratnje smještene:

(a) sa odraslim srodnicima; ili
(b) kod udomiteljske porodice; ili
(c) u centrima za smještaj koji su posebno prilagođeni za maloljetne osobe; ili
(d) na nekom drugom mjestu prikladnom za maloljetne osobe.

U ovom kontekstu se uzima u obzir i mišljenje djeteta u skladu sa njegovim uzrastom i stupnjem zrelosti.

4. Koliko god je to moguće, braća i sestre se ne smiju razdvajati, uz vođenje računa o najboljim interesima maloljetne osobe u pitanju, a naročito o njenom uzrastu i stupnju zrelosti. Promjene mjesta stanovanja maloljetne osobe bez pratnje treba da budu svedene na minimum.

5. Države članice su dužne potruditi se, štiteći interese maloljetne osobe bez pratnje, da pronađu članove njene porodice u što kraćem roku. U slučaju kada život ili integritet maloljetne osobe ili njenih bliskih srodnika mogu biti ugroženi, naročito ukoliko su oni ostali u zemlji porijekla, neophodno je pobrinuti se za to da prikupljanje, obrada i cirkuliranje informacija o tim osobama budu izvedeni u tajnosti.

6. Osoblje koje radi sa maloljetnim osobama bez pratnje moralo je proći ili treba da prođe kroz odgovarajuću obuku o potrebama maloljetnih osoba.

Član 31.

Pristup smještaju

Države članice su dužne osigurati da korisnici izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite imaju pristup smještaju pod istim uvjetima kao i ostali državljani trećih zemalja koji zakonito borave na njihovom teritoriju.

Član 32.

Sloboda kretanja u državi članici

Države članice su dužne dozvoliti korisnicima izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite slobodu kretanja na njihovom teritoriju, pod istim uvjetima i ograničenjima koja važe za ostale državljane trećih zemalja koji zakonito borave na njihovom teritoriju.

Član 33.

Pristup integracijskim olakšicama

1. Da bi omogućili integraciju izbjeglica u društvo, države članice su dužne ponuditi programe za integraciju, koje smatraju odgovarajućim, ili stvoriti preduvjete kojima garantiraju pristup takvim programima.

2. Kada države članice to smatraju za shodno, dužne su korisnicima statusa supsidijarne zaštite omogućiti pristup programima za njihovu integraciju.

Član 34.

Repatrijacija

Države članice mogu osigurati pomoć korisnicima izbjegličkog statusa ili statusa supsidijarne zaštite koji žele repatrijaciju.

POGLAVLJE VIII.

ADMINISTRATIVNA SURADNJA

Član 35.

Suradnja

Sve države članice su dužne imenovati nacionalnu kontakt osobu, o čijoj će adresi obavijestiti Komisiju, a Komisija je dužna o tome obavijestiti druge države članice.

Države članice su dužne, u dogovoru sa Komisijom, poduzeti sve odgovarajuće mjere na uspostavljanju direktne suradnje i razmjene informacija između nadležnih vlasti.

Član 36.
Osoblje

Države članice su dužne poduzeti odgovarajuće mjere kako bi osigurale da su vlasti i ostale organizacije koje primjenjuju ovu Direktivu prošle kroz adekvatnu obuku i da se pridržavaju načela povjerljivosti, kako je ono definirano u nacionalnim zakonima, u odnosu na sve informacije do kojih dođu tijekom svog rada.

POGLAVLJE IX.
ZAVRŠNE ODREDBE

Član 37.
Izvještavanje

1. Komisija je dužna podnijeti izvještaj Evropskom parlamentu i Vijeću o primjeni ove Direktive u državama članicama, te predložiti izmjene i dopune koje smatra neophodnim do 10. aprila 2008. godine. Prioritetno će se predložiti izmjene i dopune u vezi sa članovima 15, 26. i 33. Države članice su dužne Komisiji poslati sve informacije relevantne za sastavljanje izvještaja do 10. oktobra 2007. godine.

2. Nakon što podnese prvi izvještaj, Komisija je dužna izvještavati Evropski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive barem jednom u pet godina.

Član 38.
Transponiranje

1. Države članice su dužne donijeti zakone, propise i administrativne odredbe neophodne za usuglašavanje sa ovom Direktivom do 10. oktobra 2006. godine, o čemu su dužne odmah obavijestiti Komisiju.

Države članice su dužne pozvati se na ovu Direktivu prilikom usvajanja navedenih mjera ili prilikom njihovog službenog objavljivanja, kao i predvidjeti načine tog pozivanja.

2. Države članice su dužne dostaviti Komisiji svoje zakone koje usvoje, a koji se odnose na primjenu ove Direktive.

Član 39.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadeseti dan nakon objavljivanja u *Službenom glasniku Evropske unije*.

Član 40.

Adresati

Ova Direktiva upućena je državama članicama u skladu sa *Ugovorom o osnivanju Evropske zajednice*.

Zaključeno u Luksemburgu, 29. aprila 2004. godine

Za Vijeće
Predsjednik
M. McDOWELL

DIREKTIVA VIJEĆA 2005/85/EZ od 1. decembra 2005. godine o minimalnim standardima u postupku za priznavanje i oduzimanje izbjegličkog statusa u državama članicama

VIJEĆE EVROPSKE UNIJE,

Imajući u vidu *Ugovor o osnivanju Evropske zajednice*, a naročito tačku (1)(d) prvog stava člana 63. spomenutog Ugovora,

imajući u vidu prijedlog Komisije ([1]),

imajući u vidu mišljenje Evropskog parlamenta ([2]),

imajući u vidu mišljenje Evropskog ekonomskog i socijalnog komiteta ([3]),

i uzimajući u obzir sljedeće:

(1) Zajednička azilska politika, uključujući i zajednički evropski azilski sistem, predstavlja sastavni dio cilja Evropske unije da postepeno uspostavlja oblast slobode, sigurnosti i pravde otvorenu za one koji su silom prilika primorani da legitimno zatraže zaštitu unutar Evropske zajednice.
(2) Na specijalnom zasjedanju održanom u Tampereu 15. i 16. oktobra 1999. godine, Evropsko vijeće se složilo da djeluje u pravcu uspostavljanja zajedničkog evropskog azilskog sistema, zasnovanog na punoj i sveobuhvatnoj primjeni *Ženevske konvencije o statusu izbjeglica* od 28. jula 1951. godine, izmijenjenoj Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine, čime se potvrđuje načelo *non-refoulementa* i osigurava da nitko ne bude poslat natrag u situaciju proganjanja.
(3) Zaključci iz Tamperea predviđaju da, sa kratkoročnog aspekta, zajednički azilski sistem u Evropi treba da sadrži zajedničke standarde za pravične i efikasne azilske postupke u državama članicama te, sa dugoročnog aspekta, takve norme u Zajednici koje dovode do zajedničkog azilskog postupka u Evropskoj zajednici.
(4) Minimalni standardi, postavljeni u ovoj Direktivi, u postupku za priznavanje i oduzimanje izbjegličkog statusa u državama članicama stoga predstavljaju prvu mjeru u azilskom postupku.

([1]) Službeni glasnik C 62, 27.02.01. godine, str. 231. i Službeni glasnik C 291, 26.11.02. godine, str. 143.
([2]) Službeni glasnik C 77, 28.03.02. godine, str. 94.
([3]) Službeni glasnik C 193, 10.07.01. godine, str. 77. Mišljenje ispostavljeno nakon neobaveznih konsultacija.

(5) Glavni zadatak ove Direktive jeste da uvede minimalni okvir u Zajednicu u pogledu postupaka za priznavanje i oduzimanje izbjegličkog statusa.

(6) Približavanje pravila u postupcima za priznavanje i oduzimanje izbjegličkog statusa trebalo bi pomoći u ograničavanju sekundarnog kretanja podnositelja zahtjeva za azil između država članica, kada je takvo kretanje uzrokovano razlikama u pravnim sistemima.

(7) U samoj prirodi minimalnih standarda jeste da države članice treba da imaju ovlaštenje da uvedu ili zadrže odredbe koje su povoljnije za državljane trećih zemalja ili osobe bez državljanstva (apatride), koji traže međunarodnu zaštitu od neke države članice, onda kada se smatra da se njihov zahtjev zasniva na tome da je dotična osoba izbjeglica u smislu člana 1(A) Ženevske konvencije.

(8) Ova Direktiva poštuje fundamentalna prava i uvažava načela koja su posebice priznata u *Povelji o fundamentalnim pravima Evropske unije.*

(9) U pogledu postupanja prema osobama koje potpadaju pod opseg ove Direktive, države članice su obavezne postupati u skladu sa odredbama instrumenata međunarodnog prava, čije su one potpisnice i koji zabranjuju diskriminaciju.

(10) Od suštinskog je značaja da se odluke o svim zahtjevima za azil donose na osnovi činjenica i, u prvoj instanci, od strane organa čije osoblje već posjeduje odgovarajuće znanje ili se obučava o stvarima azila i izbjeglištva.

(11) U interesu je i država članica i podnositelja zahtjeva za azil da odluka o zahtjevu za azil bude donesena u što kraćem roku. Države članice treba da imaju diskreciono pravo da urede obradu zahtjeva za azil, tako što će im biti omogućeno da, u skladu sa svojim nacionalnim potrebama, ubrzaju obradu zahtjeva, vodeći računa o standardima iz ove Direktive.

(12) Pojam javnog reda može obuhvaćati i presude za izvršeno teško krivično djelo.

(13) U interesu korektnog priznanja onih osoba koje imaju potrebu za međunarodnom zaštitom, u smislu člana 1. Ženevske konvencije, svaki podnositelj zahtjeva, uz određene izuzetke, treba da uživa efikasan pristup postupcima, mogućnost da surađuje i propisno komunicira sa nadležnim organima, kako bi mogao iznijeti relevantne činjenice iz svog zahtjeva, te dostatne garancije u postupku kako bi svoj predmet mogao pratiti tijekom cijelog postupka i u svim njegovim pojedinačnim fazama. Osim toga, regularno bi bilo da postupak, u kojem se razmatra zahtjev za azil, osigurava podnositelju zahtjeva barem pravo na boravak, dok organ koji rješava zahtjev ne donese svoju odluku, potom pristup prevoditeljskim uslugama kako bi on svoj slučaj mogao iznijeti pred organe vlasti ako sa njima ima intervju, mogućnost da stupi u kontakt sa predstavnikom Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR) ili sa bilo kojom drugom organizacijom koja djeluje u ime UNHCR-a, pravo na odgovarajuću dostavu odluke, pravo da odluka bude obrazložena na činjenicama i u zakonu,

mogućnost da se posavjetuje sa pravnim ili nekim drugim savjetnikom, te pravo da bude obaviješten o svom položaju u odlučujućim momentima tijekom postupka i to na jeziku za koji se sa razlogom može pretpostaviti da ga on razumije.

(14) Osim toga, trebalo bi predvidjeti posebne garancije u postupku za maloljetne osobe bez pratnje, zbog njihove ugroženosti. U tom kontekstu, države članice prvenstveno treba da vode računa o najboljim interesima djeteta.

(15) Kada podnositelj zahtjeva naknadno opet podnese zahtjev, a da pritom ne iznese nove dokaze ili argumente, nerazmjerno bi bilo od država članica tražiti da u cijelosti provedu novi ispitni postupak. U takvim slučajevima, države članice treba da imaju mogućnost izbora postupka, uključujući izuzimanje od garancija koje podnositelj zahtjeva inače uživa.

(16) Veliki broj zahtjeva se podnese na granici ili u tranzitnoj zoni države članice, još prije nego što se donese odluka o ulasku dotičnog podnositelja zahtjeva. Države članice treba da imaju mogućnost da zadrže već postojeće postupke, koje bi samo prilagodili specifičnoj situaciji ovih podnositelja zahtjeva na granici. Trebalo bi definirati zajednička pravila u pogledu eventualnih izuzetaka u takvim okolnostima, do garancija koje inače uživaju podnositelji zahtjeva. Postupak na granici bi uglavnom trebalo da se odnosi na one podnositelje zahtjeva koji ne ispunjavaju preduvjete za ulazak na teritorij država članica.

(17) Ključni faktor u razmatranju osnovanosti zahtjeva za azil jeste sigurnost podnositelja zahtjeva u njegovoj zemlji porijekla. Kada se neka treća zemlja može smatrati sigurnom zemljom porijekla, države članice treba da imaju mogućnost da tu zemlju odrede kao sigurnu zemlju za dotičnog podnositelja zahtjeva, osim ako on ne predoči ozbiljne protuargumente.

(18) S obzirom na nivo usklađenosti koji je postignut u odnosu na kvalifikaciju državljana trećih zemalja i apatrida kao izbjeglica, trebalo bi uspostaviti zajedničke kriterije na osnovi kojih bi se treće zemlje odredile kao sigurne zemlje porijekla.

(19) Kada se Vijeće uvjeri da su ispunjeni preduvjeti u vezi sa određenom zemljom porijekla, pa stoga tu zemlju uvrsti na zajedničku minimalnu listu sigurnih zemalja porijekla, koja treba da bude usvojena u skladu sa ovom Direktivom, države članice treba da imaju imati obavezu da zahtjeve osoba sa državljanstvom te zemlje ili apatrida koji su prethodno živjeli u toj zemlji, razmotre na osnovi osporive pretpostavke o sigurnosti te zemlje. U svjetlu političke važnosti određivanja neke zemlje kao sigurne zemlje porijekla, posebice u pogledu implikacija koje sa sobom nosi procjena situacije ljudskih prava u nekoj zemlji porijekla i implikacija koje ta procjena ima za politiku Evropske unije u oblasti vanjskih poslova, Vijeće treba da donese odluku o formiranju ove liste ili o njezinim izmjenama i dopunama, tek nakon konsultacija sa Evropskim parlamentom.

(20) Iz statusa Bugarske i Rumunjske, kao zemalja kandidatkinja za pridruživanje Evropskoj uniji, te napretka koji su te zemlje postigle na putu ka članstvu u Evropsku uniju, proistječe da se one, u svrhe ove Direktive, imaju smatrati sigurnim zemljama porijekla, do dana njihovog pridruženja Evropskoj uniji.

(21) Činjenica da je neka treća zemlja određena kao sigurna zemlja porijekla, u svrhe ove Direktive, ne znači da se državljanima te zemlje garantira apsolutna sigurnost. Po svojoj samoj prirodi, procjena na kojoj počiva takva odluka, može uzeti u obzir samo generalne građansko-pravne i političke okolnosti u toj zemlji, te da li akteri proganjanja, torture i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja u praksi podliježu sankcijama, kada se u dotičnoj zemlji ustanovi njihova odgovornost. Iz tog razloga, kada podnositelj zahtjeva pokaže da postoje ozbiljni razlozi zbog kojih se, u njegovom konkretnom slučaju, ta zemlja ne može smatrati sigurnom zemljom, važno je da se odluka, kojom je ta zemlje određena kao sigurna, više ne može smatrati relevantnom za njega.

(22) Države članice treba da ispitaju sve zahtjeve u meritumu, tj. procijene da li se dotični podnositelj zahtjeva kvalificira za izbjeglicu u skladu sa *Direktivom Vijeća 2004/83/EZ o minimumu standarda za kvalifikaciju i status državljana trećih zemalja ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba koje iz drugih razloga imaju potrebu za međunarodnom zaštitom i o sadržaju dodijeljene zaštite* ([1]), osim kada ova Direktiva ne predviđa drugačije, posebice ako se razložno može pretpostaviti da bi druga zemlja ispitala njegov slučaj ili osigurala dostatnu zaštitu. Naročito ne bi trebalo države članice imaju obavezu da zahtjev za azil procijene u meritumu kada je prva zemlja azila podnositelju zahtjeva priznala izbjeglički status ili dodijelila neki drugi vid dostatne zaštite i kada će on biti ponovno prihvaćen u tu zemlju.

(23) Države članice također ne bi trebalo da imaju obavezu da zahtjev za azil procijene u meritumu kada se od podnositelja zahtjeva razložno može očekivati da zaštitu potraži u nekoj trećoj zemlji sa kojom ima veze, kako je to definirano nacionalnim zakonodavstvom. Države članice treba da postupaju u skladu sa ovom odredbom isključivo onda kada bi dotični podnositelj zahtjeva uživao sigurnost u toj trećoj zemlji. Kako bi se izbjeglo sekundarno kretanje podnositelja zahtjeva, trebalo bi uspostaviti zajednička načela, na osnovi kojih bi države članice razmatrale i određivale treće zemlje kao sigurne zemlje.

(24) Nadalje, u odnosu na pojedine treće zemlje u Evropi, koje uvažavaju naročito visoke standarde ljudskih prava i zaštite izbjeglica, države članice treba da imaju mogućnost da ne razmotre ili ne razmotre u potpunosti zahtjev za azil onih podnositelja koji na njihov teritorij uđu iz tih evropskih trećih zemalja. S obzirom na potencijalne posljedice koje po podnositelja zahtjeva ima

([1]) Službeni glasnik L 304, 30.09.2004. godine, str. 12.

ograničeno ili nikakvo razmatranje, primjena pojma sigurne treće zemlje treba da bude ograničine samo na slučajeve koji uključuju treće zemlje u vezi sa kojima se Vijeće uvjerilo da one ispunjavaju visoke standarde u pogledu sigurnosti, koje predviđa ova Direktiva. Vijeće bi trebalo da donosi odluke o ovom pitanju tek nakon konsultacija sa Evropskim parlamentom.

(25) Iz same prirode zajedničkih standarda, koji se tiču oba pojma sigurne treće zemlje, u smislu ove Direktive, slijedi da praktično djelovanje ovih pojmova ovisi o tome da li dotična treća zemlja dozvoljava podnositelju zahtjeva da uđe na njezin teritorij.

(26) U vezi sa oduzimanjem izbjegličkog statusa, države članice treba da osiguraju da osobe koje uživaju izbjeglički status budu uredno obaviještene o eventualnom ponovnom razmatranju njihovog statusa, te da im bude omogućeno da iznesu svoje gledište prije nego što organi vlasti donesu obrazloženu odluku o oduzimanju njihovog statusa. Međutim, ove garancije se mogu proširiti kada razlozi za prestanak izbjegličkog statusa nisu vezani za promjenu uvjeta na kojima je priznanje zasnovano.

(27) Osnovno pravno načelo Zajednice jeste da odluke o zahtjevu za azil i o oduzimanju izbjegličkog statusa podliježu djelotvornom pravnom lijeku pred sudom ili tribunalom, u smislu člana 234. Ugovora. Djelotvornost pravnog lijeka, i u pogledu ispitivanja relevantnih činjenica, ovisi o upravnom i sudskom sistemu svake države članice, promatranog u cijelosti.

(28) U skladu sa članom 64. Ugovora, ova Direktiva ne utječe na izvršenje obaveza koje imaju države članice u pogledu očuvanje zakona i poretka, te zaštite međunarodne sigurnosti.

(29) Ova Direktiva se ne bavi postupcima koje uređuje *Uredba Vijeća (EZ) br. 343/2003 od 18. februara 2003. godine kojom se uspostavljaju kriteriji i mehanizmi za određivanje države članice odgovorne za razmatranje zahtjeva za azil koji je državljanin neke treće zemlje podnio u jednoj od država članica*. ([1])

(30) Provedbu ove Direktive bi trebalo ocjenjivati u redovnim vremenskim razmacima, koji ne prelaze dvije godine.

(31) Budući da države članice ne mogu same dostatno postići ciljeve i zadatke ove Direktive, konkretno uspostaviti minimalne standarde u postupcima za priznavanje i oduzimanje izbjegličkog statusa u državama članicama, nego se oni zbog svog obima i efekta djelovanja, mogu bolje dostići na nivou Zajednice, Zajednica može usvojiti mjere u skladu sa načelom supsidijarnosti, kako je to navedeno u članu 5. Ugovora. U skladu sa načelom proporcionalnosti, kako je navedeno u tom članu, ova Direktiva ne seže dalje od onoga što je neophodno za postizanje ovih ciljeva i zadataka.

([1]) Službeni glasnik L 50, 25.2.2003. godine, str. 1.

(32) U skladu sa članom 3. *Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Ujedinjena Kraljevina je pismenom od 24. januara 2001. godine izvijestila da želi učestvovati u usvajanju i primjeni ove Direktive.

(33) U skladu sa članom 3. *Protokola o stajalištu Ujedinjene Kraljevine i Irske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Irska je pismenom od 14. februara 2001. godine izvijestila da želi učestvovati u usvajanju i primjeni ove Direktive.

(34) U skladu sa članovima 1. i 2. *Protokola o stajalištu Danske*, koji se nalazi u prilogu *Ugovora o Evropskoj uniji* i *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice*, Danska ne učestvuje u usvajanju ove Direktive i nije obavezana niti podliježe njenoj primjeni.

USVAJA OVU DIREKTIVU:

POGLAVLJE I.
OPĆE ODREDBE

Član 1.
Svrha Direktive

Svrha ove Direktive jeste da uspostavi minimalne standarde u postupku za priznavanje i oduzimanje izbjegličkog statusa.

Član 2.
Definicije

U svrhu ove Direktive:

(a) “Ženevska konvencija” označava Konvenciju o statusu izbjeglica od 28. jula 1951. godine, izmijenjenu i dopunjenu Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine.

(b) “Zahtjev” ili “zahtjev za azil” označava zahtjev koji podnese državljanin treće zemlje ili apatrid, a koji se može shvatiti kao zahtjev za međunarodnom zaštitom u državi članici, u skladu sa Ženevskom konvencijom. Podrazumijeva se da svaki zahtjev za međunarodnom zaštitom predstavlja i zahtjev za azilom, osim ukoliko dotična osoba eksplicitno ne zahtjeva neki drugi vid zaštite, koji može zatražiti zasebno.

(c) “Podnositelj zahtjeva” ili “podnositelj zahtjeva za azil” označava državljanina treće zemlje ili apatrida koji je podnio zahtjev za azil o kojem još uvijek nije donesena konačna odluka.

(d) “Konačna odluka” je odluka o tome da li se državljaninu treće zemlje ili apatridu odobrava izbjeglički status temeljem odredbi Direktive Vijeća 2004/83/EZ, a koja više ne podliježe pravnom lijeku iz Poglavlja V, bez obzira na to da li se tim pravnim lijekom podnositelju zahtjeva dopušta da ostane na teritoriju predmetne države članice do donošenja odluke o pravnom lijeku, pod rezervom odredbi iz Aneksa III ove Direktive.

(e) “Organ koji rješava zahtjev” odnosi se na svaki parasudski ili upravni organ u državi članici koji je odgovoran za razmatranje zahtjeva za azil i koji je nadležan da donese prvostepenu odluku o tim predmetima, pod rezervom odredbi iz Aneksa I.

(f) “Izbjeglica” označava državljanina treće zemlje ili apatrida koji ispunjava preduvjete iz člana 1. Ženevske konvencije, koji su predviđeni u Direktivi Vijeća 2004/83/EZ.

(g) “Izbjeglički status” znači da je država članica priznala kao izbjeglicu državljanina treće zemlje ili apatrida.

(h) “Maloljetna osoba bez pratnje" označava osobu mlađu od osamnaest godina koja stigne na teritorij države članice bez pratnje odrasle osobe odgovorne za nju bilo po zakonu ili po običajima, i to sve dok ne bude i efektivno stavljena pod starateljstvo neke takve osobe, što uključuje i maloljetne osobe koje su ostale bez pratnje nakon što su ušle na teritorij država članica.

(i) “Predstavnik” označava osobu koja djeluje u ime organizacije koja zastupa maloljetnu osobu bez pratnje kao njezin zakoniti staratelj, osobu koja djeluje u ime nacionalne organizacije koja je odgovorna za zbrinjavanje i dobrobit maloljetnih osoba ili bilo koji drugi odgovarajući organ imenovan radi osiguranja najboljih interesa dotične maloljetne osobe.

(j) “Oduzimanje izbjegličkog statusa” označava odluku nadležnog organa da ukine, okonča ili odbije da obnovi izbjeglički status nekoj osobi u skladu sa Direktivom Vijeća 2004/83/EZ.

(k) “Ostanak u državi članici” znači ostati na teritoriju države članice u kojoj je zahtjev za azil podnesen ili se razmatra, uključujući i na njezinoj granici ili u tranzitnoj zoni.

Član 3.

Opseg Direktive

1. Ova Direktiva se odnosi na sve zahtjeve za azil koji se podnesu na teritoriju države članice, uključujući i na njezinoj granici ili u tranzitnoj zoni, te na oduzimanje izbjegličkog statusa.

2. Ova Direktiva se ne odnosi na zahtjeve za diplomatskim ili teritorijalnim azilom podnesenim predstavništvima država članica.

3. Kada države članice primjenjuju ili uvode postupak u kojem se zahtjevi za azil razmatraju, kako kao zahtjevi podneseni na osnovi Ženevske konvencije, tako i kao zahtjevi za drugim oblicima međunarodne zaštite koji se daju shodno okolnostima definiranim u članu 15. Direktive 2004/83/EZ, one su dužne primjenjivati odredbe ove Direktive tijekom cijelog postupka.

4. Osim toga, države članice mogu odlučiti da odredbe ove Direktive primijene u postupcima za odlučivanje o zahtjevima za bilo kojim oblikom međunarodne zaštite.

Član 4.
Nadležni organi

1. Države članice su dužne, za sve postupke, imenovati organ koji rješava zahtjev, koji će biti nadležan za odgovarajuće razmatranje zahtjeva u skladu sa odredbama ove Direktive, posebice člana 8(2) i 9.

U skladu sa članom 4(4) Uredbe Vijeća (EZ) br. 343/2003, zahtjeve za azil podnesene u jednoj državi članici organima vlasti druge države članice, koji tamo obavljaju imigracijsku kontrolu, rješava država članica na čijem teritoriju je taj zahtjev podnesen.

2. Međutim, države članice mogu osigurati da drugi organ bude nadležan u sljedećim slučajevima, a radi:

(a) obrade predmeta u kojem se razmatra transfer podnositelja zahtjeva u drugu državu, sukladno propisima o uspostavi kriterija i mehanizama na osnovi kojih se utvrđuje koja je država odgovorna za razmatranje zahtjeva za azil, do izvršenja transfera ili dok država od koje se to zahtjeva ne odbije da preuzme odgovornost za podnositelja zahtjeva ili da ga preuzme natrag na svoj teritorij;
(b) donošenja odluke o zahtjevu u svjetlu odredbi o državnoj sigurnosti, pod uvjetom da je od organa koji rješava zahtjev zatražen savjet prije donošenja odluke o tome da li dotični podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete da bude izbjeglica, temeljem odredbi Direktive 2004/83/EZ;
(c) preliminarnog razmatranja sukladno članu 32, pod uvjetom da organi vlasti imaju pristup dosjeu prethodnog zahtjeva koji je podnio podnositelj zahtjeva;
(d) obrade predmeta u okvirima postupaka iz člana 35(1);
(e) odbijanja ulaska u okvirima postupka iz člana 35(2) do (5), pod rezervom tamo predviđenih uvjeta;
(f) utvrđivanja činjenice da podnositelj zahtjeva nastoji ući ili je ušao u državu članicu iz sigurne treće zemlje, sukladno članu 36, pod rezervom uvjeta predviđenih u tom članu.

3. Države članice su dužne osigurati da, kada su organi vlasti imenovani u skladu sa stavom 2, djelatnici tih organa posjeduju odgovarajuće znanje ili se obučavaju o tome kako da ispunjavaju svoje obaveze prilikom primjene ove Direktive.

Član 5.
Povoljnije odredbe

Države članice mogu uvesti ili zadržati povoljnije standarde u postupku za priznavanje i oduzimanje izbjegličkog statusa, utoliko ukoliko su ti standardi kompatibilni sa ovom Direktivom.

POGLAVLJE II.
OSNOVNA NAČELA I GARANCIJE

Član 6.
Pristup postupku

1. Države članice mogu tražiti da se zahtjev za azil podnosi osobno, odnosno, na unaprijed utvrđenom mjestu.

2. Države članice su dužne osigurati da svaka poslovno sposobna odrasla osoba ima pravo podnijeti zahtjev za azil u svoje ime.

3. Države članice mogu predvidjeti mogućnost da podnositelj zahtjeva podnese zahtjev i u ime osoba koje izdržava. U tom slučaju, države članice su dužne osigurati da odrasla izdržavana osoba dā svoj pristanak da zahtjev bude podnesen u njezino ime; ukoliko to ne učini, mora joj se omogućiti da zahtjev podnese u svoje vlastito ime.

Pristanak se traži u momentu podnošenja zahtjeva ili, najkasnije, za vrijeme personalnog intervjua sa izdržavanom odraslom osobom.

4. Države članice mogu, u svom nacionalnom zakonodavstvu, odrediti:

(a) slučajeve kada maloljetna osoba može podnijeti zahtjev u svoje vlastito ime;
(b) slučajeve kada zahtjev maloljetne osobe bez pratnje mora podnijeti njezin predstavnik iz člana 17(1)(a);
(c) slučajeve kada se smatra da podneseni zahtjev za azil predstavlja i zahtjev za azil svake maloljetne osobe koja nije u braku.

5. Države članice su dužne osigurati da su svi organi vlasti, za koje je vrlo vjerojatno da će im se obratiti osoba koja želi podnijeti zahtjev za azil, sposobni posavjetovati dotičnu osobu o tome kako i gdje ona može podnijeti takav zahtjev, odnosno mogu zahtijevati da ti organi proslijede zahtjev nadležnom organu.

Član 7.

Pravo na ostanak u državi članici dok se ne okonča razmatranje zahtjeva

1. Podnositeljima zahtjeva za azil se dozvoljava da ostanu u državi članici, u svrhu samog postupka, dok organ koji rješava zahtjev ne donese odluku u skladu sa prvostepenim postupcima, koji su uređeni u Poglavlju III. Ovo pravo na ostanak ne znači i pravo na dozvolu boravka.

2. Države članice mogu napraviti izuzetak samo onda kada, u skladu sa članovima 33. i 34, neće dalje razmatrati naknadni zahtjev ili kada će dotičnu osobu predati ili izručiti, kako gdje to odgovara, nekoj drugoj državi članici, shodno obavezama u skladu sa evropskim nalogom za hapšenjem ([1]) ili iz drugih razloga, ili trećoj zemlji, ili međunarodnom sudu ili tribunalu.

Član 8.

Razmatranje zahtjeva

1. Ne zadirući u odredbe člana 23(4)(i), države članice su dužne osigurati da zahtjevi za azil ne budu odbijeni ili odbačeni samo zbog toga što nisu podneseni u najkraćem mogućem roku.

2. Države članice su dužne osigurati da organ koji rješava zahtjev donese odluku o zahtjevu za azil tek nakon njegovog propisnog razmatranja. S tim u vezi, države članice su dužne osigurati sljedeće:

(a) da zahtjevi budu razmotreni i odluke donesene pojedinačno, objektivno i nepristrano;
(b) da oni posjeduju preciznu i ažuriranu informaciju, dobivenu iz različitih izvora, na primjer, od Visokog komesarijata Ujedinjenih naroda za izbjeglice (UNHCR), a o generalnoj situaciji koja prevladava u zemljama porijekla podnositelja zahtjeva za azil i, po potrebi, u zemljama kroz koje su prošli, te da je ta informacija dostupna osoblju koje je odgovorno za razmatranje zahtjeva i donošenje odluka;

([1]) Okvirna odluka Vijeća 2002/584/JHA od 13. juna 2002. godine o evropskim nalozima za hapšenje i postupcima primopredaje između država članica (Službeni glasnik L 190, 18.7.2002. godine, str. 1).

(c) da osoblje koje razmatra zahtjeve i donosi odluke posjeduje odgovarajuće znanje u vezi sa relevantnim standardima koji se primjenjuju u oblasti azila i izbjegličkog prava.

3. Organi vlasti iz Poglavlja V. imaju, putem organa koji rješava zahtjev ili putem podnositelja zahtjeva ili na neki drugi način, pristup generalnoj informaciji iz stava 2(b), koja im je neophodna za obavljanje njihovih zadataka.

4. Države članice mogu predvidjeti pravila za prevođenje dokumenata koji su relevantni za razmatranje zahtjeva.

Član 9.

Donošenje odluke od strane organa koji rješava zahtjev

1. Države članice su dužne osigurati da su odluke o zahtjevima za azil date u pismenoj formi.

2. Države članice su također dužne osigurati da, u slučaju odbijanja zahtjeva, odluka bude obrazložena na činjenicama i u zakonu, te da sadrži informaciju, u pismenoj formi, o tome kako osporiti negativnu odluku.

Država članica ne mora navesti razloge zbog kojih ne odobrava izbjeglički status, u odluci kojom je podnositelju zahtjeva odobren status koji, na osnovi nacionalnog zakonodavstva i zakonodavstva Zajednice, nudi ista prava i povlastice koji se, temeljem Direktive 2004/83/EZ, osiguravaju za izbjeglički status. U takvim slučajevima, države članice su dužne osigurati da razlozi zbog kojih izbjeglički status nije odobren budu navedeni u dosjeu podnositelja zahtjeva, te da podnositelj zahtjeva, ukoliko to želi, ima pristup svom dosjeu.

Osim toga, države članice ne moraju osigurati informaciju o tome kako osporiti negativnu odluku u pismenoj formi, kada je podnositelj zahtjeva u nekoj prethodnoj fazi već bio obaviješten, bilo u pismenoj formi ili sredstvima elektronskog prijenosa koja su mu dostupna, o tome kako da ospori takvu odluku.

3. U svrhe člana 6(3), i kadgod se zahtjev zasniva na istim razlozima, države članice mogu donijeti jednu jedinu odluku kojom obuhvaćaju sve izdržavane članove.

Član 10.

Garancije koje uživa podnositelj zahtjeva

1. U vezi sa postupcima iz Poglavlja III, države članice su dužne osigurati da svi podnositelji zahtjeva za azil uživaju sljedeće garancije:

(a) Oni moraju biti obaviješteni, na jeziku za koji se razložno može pretpostaviti da ga razumiju, o postupku koji će uslijediti i o njihovim pravima i obavezama tijekom samog postupka, te o eventualnim posljedicama nepoštivanja ovih obaveza i nesurađivanja sa organima vlasti. Oni moraju biti obaviješteni o vremenskim rokovima kao i sredstvima koja im stoje na raspolaganju za ispunjenje obaveze, koja se tiče iznošenja elemenata iz člana 4. Direktive Vijeća 2004/83/EZ. Ova informacija im se mora dati pravovremeno, kako bi im se omogućilo da ostvare svoja prava koja su im zagarantirana ovom Direktivom i da ispune obaveze iz člana 11.
(b) Kadgod je to potrebno, oni moraju imati na raspolaganju usluge prevoditelja radi iznošenja svog predmeta nadležnim organima vlasti. Države članice su dužne smatrati da je neophodno da ove usluge osiguraju barem kada organ koji rješava zahtjev pozove podnositelja zahtjeva na intervju, kako je to uređeno u članovima 12. i 13, te kada bez tih usluga nije moguće ostvariti odgovarajuću komunikaciju. U tom slučaju, i u ostalim slučajevima kada organi vlasti pozivaju podnositelja zahtjeva, ove usluge se plaćaju iz javnih fondova.
(c) Ne smije im se uskratiti mogućnost da komuniciraju sa UNHCR-om ili sa nekom drugom organizacijom koja djeluju u ime UNHCR-a na teritoriju države članice, sukladno sporazumu koji je sklopljen sa tom državom članicom.
(d) U razložnom vremenu moraju biti obaviješteni, u pismenoj formi, o odluci koju je donio organ koji rješava zahtjev o njihovom zahtjevu za azil. Ukoliko podnositelja zahtjeva zastupa pravni ili neki drugi savjetnik, države članice mogu odlučiti da obavijest o predmetnoj odluci proslijede njemu, umjesto podnositelju zahtjeva.
(e) Oni moraju biti obaviješteni o odluci organa koji rješava zahtjev, na jeziku za koji se razložno može pretpostaviti da ga razumiju, kada im ne pomaže i ne zastupa ih pravni ili neki drugi savjetnik, te kada besplatna pravna pomoć nije dostupna. Predviđena informacija mora sadržavati informaciju o tome kako da ospore negativnu odluku, u skladu sa odredbama člana 9(2).

2. U vezi sa postupcima iz Poglavlja V, države članice su dužne osigurati da svi podnositelji zahtjeva za azil uživaju garancije ekvivalentne onima iz stava 1(b), (c) i (d) ovog člana.

Član 11.

Obaveze podnositelja zahtjeva za azil

1. Države članice mogu podnositelju zahtjeva za azil nametnuti obavezu da surađuje sa nadležnim organima utoliko ukoliko je takva obaveza neophodna za obradu samog zahtjeva.

2. Države članice mogu, naročito, osigurati sljedeće:

(a) da se od podnositelja zahtjeva za azil traži da se prijave nadležnim organima ili lično pojave pred tim organima, bilo neodložno ili u neko određeno vrijeme;
(b) da podnositelji zahtjeva moraju predati dokumenta koja posjeduju, a koja su relevantna za razmatranje njihovog zahtjeva, kao što je njihov pasoš; i
(c) da se od podnositelja zahtjeva za azil traži da obavijeste nadležne organe o njihovoj trenutnoj adresi ili mjestu boravka, te da ih u što kraćem roku obavijeste o svakoj promjeni te adrese ili mjesta boravka; države članice mogu predvidjeti da podnositelj zahtjeva mora prihvatiti svaki dopis koji mu je uručen na posljednju adresu ili mjesto boravka koje je on naznačio kao takve;
(d) da nadležni organi mogu pretražiti podnositelja zahtjeva i stvari koje on nosi sa sobom;
(e) da nadležni organi mogu fotografirati podnositelja zahtjeva;
(f) da nadležni organi mogu snimiti usmeno svjedočenje podnositelja zahtjeva, pod uvjetom da je on o tome prethodno obaviješten.

Član 12.

Personalni intervju

1. Prije nego što organ koji rješava zahtjev donese odluku, podnositelju zahtjeva se mora omogućiti personalni intervju o njegovom zahtjevu za azil, sa službenim licem koje je, prema nacionalnom zakonu, nadležno da vodi takav intervju.

Države članice mogu omogućiti personalni intervju i svakoj izdržavanoj odrasloj osobi iz člana 6(3).

Države članice mogu, u svom nacionalnom zakonodavstvu, odrediti slučajeve kada se maloljetnoj osobi omogućava personalni intervju.

2. Personalni intervju se može izostaviti u sljedećim slučajevima:

(a) kada je organ koji rješava zahtjev u mogućnosti da donese pozitivnu odluku na osnovi dokaza koji mu stoje na raspolaganju; ili

(b) kada se nadležni organ već susreo sa podnositeljem zahtjeva kako bi mu pomogao da popuni obrazac zahtjeva i iznese suštinske informacije vezane za njegov zahtjev, u smislu člana 4(2) Direktive 2004/83/EZ; ili
(c) kada, nakon što je u cijelosti razmotrio informacije koje mu je dao podnositelj zahtjeva, organ koji rješava zahtjev ustanovi da je zahtjev neosnovan, u slučajevima u kojima se primjenjuju okolnosti iz člana 23(4)(a), (c), (g), (h) i (j).

3. Personalni intervju se isto tako može izostaviti kada je vođenje intervjua nepraktično, posebice ako nadležni organ smatra da se sa podnositeljem zahtjeva ne može obaviti intervju jer on nije u stanju to učiniti, zbog trajnih okolnosti izvan njegove kontrole. U slučaju sumnje, države članice mogu tražiti potvrdu liječnika ili psihologa.

Kada države članice, sukladno ovom stavu, ne omoguće personalni intervju podnositelju zahtjeva ili, shodno okolnostima, izdržavanoj osobi, dužne su u razložnoj mjeri potruditi se da podnositelju zahtjeva ili izdržavanoj osobi omoguće da iznese dodatne informacije.

4. Činjenica da personalni intervju nije obavljen u skladu sa ovim članom, ne sprečava organ koji rješava zahtjev da donese odluku o zahtjevu za azil.

5. Činjenica da personalni intervju nije obavljen u skladu sa stavom 2(b) i (c) i stavom 3. ne utječe negativno na odluku organa koji rješava zahtjev.

6. Bez obzira na odredbe člana 20(1), prilikom odlučivanja o zahtjevu za azil, države članice mogu u obzir uzeti činjenicu da se podnositelj zahtjeva nije odazvao na personalni intervju, osim ako on nema valjane razloge za svoje neodazivanje.

Član 13.
Preduvjeti za personalni intervju

1. U normalnim okolnostima se personalni intervju obavlja bez prisutnosti članova porodice, osim ako organ koji rješava zahtjev ne smatra da je prisutnost članova porodice neophodna za valjano razmatranje predmeta.

2. Personalni intervju se mora voditi u uvjetima koji osiguravaju odgovarajuću tajnost postupka.

3. Države članice su dužne poduzeti odgovarajuće korake kako bi osigurale da se personalni intervju vodi u uvjetima koji podnositelju zahtjeva omogućavaju da, na sveobuhvatan način, iznese razloge na kojima temelji svoj zahtjev. S tim u vezi, države članice su dužne:

(a) osigurati da je osoba koja vodi intervju (voditelj postupka) dostatno nadležna da primi iskaz o ličnim ili generalnim okolnostima koje okružuju zahtjev, uključujući kulturološko porijeklo ili ugroženost podnositelja zahtjeva, onoliko koliko je to moguće;
(b) izabrati prevoditelja koji može osigurati odgovarajuću komunikaciju između podnositelja zahtjeva i voditelja postupka. Komunikacija se ne mora nužno obavljati na jeziku koji preferira podnositelj zahtjeva za azil ako postoji drugi jezik, za koji se razložno može pretpostaviti da ga podnositelj zahtjeva razumije i da je u mogućnosti komunicirati na tom jeziku.

4. Države članice mogu predvidjeti propise u kojima će urediti prisutnost trećih strana na personalnom intervjuu.

5. Odredbe ovog člana se odnose i na susret iz člana 12(2)(b).

Član 14.

Status zapisnika sa personalnog intervjua u postupku

1. Države članice su dužne osigurati da se o svakom personalnom intervjuu sačini zapisnik, u kojem će se iznijeti barem suštinske informacije o zahtjevu, onako kako ih je predočio podnositelj zahtjeva za azil, u smislu člana 4(2) Direktive 2004/83/EZ.

2. Države članice su dužne osigurati da se podnositelju zahtjeva omogući pravovremeni uvid u zapisnik sa personalnog intervjua. Kada je uvid moguć tek nakon što organ koji rješava zahtjev donese svoju odluku, države članice su dužne osigurati da to bude što je prije moguće, kako bi se podnositelj zahtjeva mogao pripremiti za žalbu i pravovremeno je uložiti.

3. Države članice mogu od podnositelja zahtjeva tražiti da dā svoj pristanak na sadržaj zapisnika sa intervjua koji je obavljen sa njim.

Kada podnositelj zahtjeva odbije da dā svoj pristanak na sadržaj zapisnika, razlozi na kojima on zasniva svoje odbijanje unose se u njegov dosje.

Činjenica da podnositelj zahtjeva nije dao svoj pristanak na sadržaj zapisnika ne sprečava organ koji rješava zahtjev da donese odluku o njegovom zahtjevu.

4. Odredbe ovog člana se primjenjuju i na susret iz člana 10(2)(b).

Član 15.

Pravo na pravnu pomoć i zastupanje

1. Države članice su dužne, na svoj račun, omogućiti podnositeljima zahtjeva efikasno savjetovanje sa pravnim ili nekim drugim savjetnikom, koji je prihvaćen kao takav shodno nacionalnom zakonu, a o stvarima koje se tiču njihovog zahtjeva za azil.

2. Ukoliko organ koji rješava zahtjev donese negativnu odluku, države članice su dužne, na zahtjev, osigurati besplatnu pravnu pomoć i zastupanje, u slučajevima u kojima su ispunjeni preduvjeti iz stava 3.

3. Države članice mogu, u svom nacionalnom zakonodavstvu, predvidjeti besplatnu pravnu pomoć i zastupanje:

(a) samo u postupcima koji se vode pred sudom ili tribunalom u skladu sa Poglavljem V, a ne i za daljnje žalbe ili revizije koje predviđa nacionalni zakon, što uključuje i ponovni pretres žalbe nakon daljnje žalbe ili revizije; odnosno
(b) samo za one koji nemaju dostatna sredstva; odnosno
(c) samo za pravnog ili nekog drugog savjetnika, koji je u nacionalnom zakonu posebno označen kao lice koje pomaže, odnosno zastupa, podnositelja zahtjeva za azil; odnosno
(d) samo kada je vjerojatno da će žalba ili revizija biti pozitivno riješeni.

Države članice su dužne osigurati da se pravna pomoć ili zastupanje, koji su odobreni na osnovi tačke (d), proizvoljno ne ograničavaju.

4. Države članice mogu predvidjeti propise u kojima će urediti načine za podnošenje i obradu zahtjeva za pravnom pomoći odnosno za zastupanjem.

5. Države članice također mogu:

(a) nametnuti novčana, odnosno vremenska ograničenja, na osiguranje besplatne pravne pomoći, odnosno zastupanja, pod uvjetom da se takvim ograničenjima proizvoljno ne ograničava pristup pravnoj pomoći, odnosno zastupanju;
(b) osigurati da, u pogledu taksi i ostalih troškova, postupanje ne bude povoljnije od postupanja koje se generalno osigurava za njihove državljane u stvarima pravne pomoći.

6. Države članice mogu zahtijevati da im se u potpunosti ili djelomično nadoknade troškovi ako i kada se finansijsko stanje podnositelja zahtjeva bitno

popravi ili kada je odluka o davanju takvih povlastica bila donesena na osnovi lažne informacije koju je dao podnositelj zahtjeva.

Član 16.

Obim pravne pomoći i zastupanja

1. Države članice su dužne osigurati da pravni ili neki drugi savjetnik, koji je prihvaćen kao takav shodno nacionalnom zakonu i koji pomaže ili zastupa podnositelja zahtjeva za azil shodno uvjetima nacionalnog zakona, uživa pristup informacijama iz dosjea podnositelja zahtjeva, koje podliježu razmatranju od strane organa iz Poglavlja V, utoliko ukoliko je ta informacija relevantna za razmatranje zahtjeva.

Države članice mogu napraviti izuzetak kada bi razotkrivanje informacija ili izvora ugrozilo državnu sigurnost, sigurnost organizacija ili osoba koje osiguravaju tu informaciju, ili sigurnost osoba na koje se ta informacija odnosi, ili tamo gdje bi interesi istrage vezani za razmatranje zahtjeva za azil od strane nadležnih organa država članica ili međunarodni odnosi država članica bili kompromitirani. U takvim slučajevima, organi iz Poglavlja V. moraju imati pristup tim informacijama ili izvorima, osim kada je taj pristup onemogućen u slučajevima koji se tiču državne sigurnosti.

2. Države članice su dužne osigurati da pravni ili neki drugi savjetnik, koji pomaže ili zastupa podnositelja zahtjeva za azil, ima pristup zatvorenim mjestima, kao što su prostorije za pritvor ili tranzitne zone, a radi davanja savjeta podnositelju zahtjeva. Države članice mogu ograničiti mogućnost posjećivanja podnositelja zahtjeva u zatvorenim mjestima, jedino kada je temeljem nacionalnog zakonodavstva, takvo ograničenje objektivno neophodno radi sigurnosti, javnog reda ili administrativne uprave na tim mjestima, ili kako bi osigurale efikasno razmatranje zahtjeva, pod uvjetom da pristup koji uživa pravni ili neki drugi savjetnik pritom ne bude ozbiljno ograničen ili onemogućen.

3. Države članice mogu predvidjeti propise u kojima će urediti prisutnost pravnih ili nekih drugih savjetnika na svim intervjuima u postupku, ne zadirući u odredbe ovog člana ili člana 17(1)(b).

4. Države članice mogu predvidjeti da se podnositelju zahtjeva dozvoli da na personalni intervju dovede pravnog ili nekog drugog savjetnika, koji je prihvaćen kao takav shodno nacionalnom zakonu.

Države članice mogu tražiti da podnositelj zahtjeva prisustvuje personalnom intervjuu čak i kada ga zastupa pravni ili neki drugi savjetnik, shodno uvjetima nacionalnog zakona, te mogu tražiti da podnositelj zahtjeva lično odgovara na postavljena pitanja.

Činjenica da podnositelj zahtjeva nema pravnog ili nekog drugog savjetnika, ne sprečava nadležni organ da sa njim obavi personalni intervju.

Član 17.

Garancije koje uživa maloljetna osoba bez pratnje

1. U pogledu svih postupaka koje predviđa ova Direktiva, i ne zadirući u odredbe članova 12. i 14, države članice su dužne:

(a) u što kraćem roku poduzeti mjere kako bi osigurale da, u pogledu razmatranja zahtjeva, maloljetnu osobu bez pratnje zastupa ili pomaže njezin predstavnik. Ovaj predstavnik može biti i predstavnik iz člana 19. Direktive 2003/9/EZ od 27. januara 2003. godine kojom se propisuju minimalni standardi za prihvat tražitelja azila ([1]).
(b) osigurati da je predstavniku omogućeno da obavijesti maloljetnu osobu bez pratnje o značaju i eventualnim posljedicama personalnog intervjua i, u odgovarajućim slučajevima, o tome kako da se pripremi za personalni intervju. Države članice su dužne dozvoliti da predstavnik prisustvuje intervjuu, te da postavlja pitanja i daje svoje komentare, u okvirima koje postavi voditelj postupka.

Države članice mogu tražiti da maloljetna osoba bez pratnje bude prisutna na personalnom intervjuu, čak i kada je prisutan njezin predstavnik.

2. Države članice se mogu uzdržati od imenovanja predstavnika u sljedećim slučajevima:

(a) kada je vrlo vjerojatno da će maloljetna osoba bez pratnje postati punoljetna prije nego što bude donesena prvostepena odluka;
(b) kada maloljetna osoba bez pratnje može besplatno dobiti pravnog ili nekog drugog savjetnika, koji je prihvaćen kao takav, shodno nacionalnom zakonu, za obavljanje zadataka koji se povjeravaju predstavniku; ili
(c) kada je maloljetna osoba bez pratnje u braku ili je bila u braku.

([1]) Službeni glasnik L 31, 6.2.2003. godine, str. 18.

3. Države članice se isto tako mogu, na osnovi svojih zakona i drugih zakonskih propisa koji budu na snazi u vrijeme usvajanja ove Direktive, uzdržati od imenovanja predstavnika, kada maloljetna osoba bez pratnje ima 16 ili više godina, osim ako ona nije sposobna pratiti tok svog zahtjeva i bez predstavnika.

4. Države članice su dužne osigurati:

(a) da, ako maloljetna osoba bez pratnje ima personalni intervju o svom zahtjevu za azil, kako je to uređeno u članovima 12, 13. i 14, taj intervju vodi osoba koja posjeduje neophodno znanje o posebnim potrebama maloljetnih osoba;
(b) da odluku o zahtjevu maloljetne osobe bez pratnje, koju je donio organ koji rješava zahtjev, pripremi službena osoba koja posjeduje neophodno znanje o posebnim potrebama maloljetnih osoba.

5. Države članice mogu pribjeći medicinskom pregledu kako bi odredile starosnu dob maloljetne osobe bez pratnje, u okviru razmatranja zahtjeva za azil.

U slučajevima kada se pribjegava medicinskom pregledu, države članice su dužne osigurati sljedeće:

(a) da maloljetne osobe bez pratnje budu obaviještene, prije razmatranja njihovog zahtjeva za azil i na jeziku za koji se razložno može pretpostaviti da ga razumiju, o mogućem određivanju njihove starosne dobi posredstvom medicinskog pregleda. Ovo obavještenje uključuje i informaciju o metodama koje će se koristiti na pregledu i o eventualnim posljedicama koje rezultati medicinskog pregleda imaju u odnosu na razmatranje zahtjeva za azil, kao i o posljedicama koje nastaju kada maloljetna osoba bez pratnje odbije da se podvrgne takvom medicinskom pregledu.
(b) da maloljetne osobe bez pratnje, odnosno njihovi predstavnici, daju svoj pristanak za medicinski pregled kojim će se odrediti starosna dob maloljetnih osoba, i
(c) da se odluka o odbijanju zahtjeva za azil maloljetne osobe koja je odbila da se podvrgne medicinskom pregledu, ne zasniva jedino na tom odbijanju.

Činjenica da je maloljetna osoba odbila da se podvrgne takvom medicinskom pregledu ne sprečava organ koji rješava zahtjev da donese odluku o njezinom zahtjevu za azil.

6. Prilikom primjene odredbi ovog člana, države članice su dužne prvenstveno voditi računa o najboljim interesima djeteta.

Član 18.

Pritvor

1. Države članice ne smiju držati u pritvoru nijednu osobu samo zbog toga što je ta osoba podnositelj zahtjeva za azil.

2. Kada se podnositelj zahtjeva drži u pritvoru, države članice su dužne osigurati da postoji mogućnost ubrzane sudske revizije.

Član 19.

Postupak u slučaju povlačenja zahtjeva

1. Utoliko ukoliko države članice predvide mogućnost eksplicitnog povlačenja zahtjeva shodno nacionalnom zakonu, kada podnositelj zahtjeva eksplicitno povlači svoj zahtjev za azil, one su dužne osigurati da organ koji rješava zahtjev donese odluku o prekidanju razmatranja ili o odbijanju zahtjeva.

2. Države članice također mogu odlučiti da organ koji rješava zahtjev može odlučiti da prekine razmatranje i bez donošenja odluke o zahtjevu. U tom slučaju, države članice su dužne osigurati da organ koji rješava zahtjev o tome uloži zabilješku u dosje podnositelja zahtjeva.

Član 20.

Postupak u slučaju implicitnog povlačenja ili odustajanja od zahtjeva

1. Kada se razložno može smatrati da je podnositelj zahtjeva implicitno povukao svoj zahtjev za azil ili odustao od njega, države članice su dužne osigurati da organ koji rješava zahtjev donese odluku kojom, bilo prekida svako daljnje razmatranje zahtjeva, ili odbija zahtjev na osnovi činjenice da podnositelj zahtjeva nije pokazao da ima pravo na izbjeglički status u skladu sa Direktivom 2004/83/EZ.

Države članice mogu pretpostaviti da je podnositelj zahtjeva implicitno povukao svoj zahtjev za azil ili odustao od njega, posebice kada se potvrdi sljedeće:

(a) da on nije predočio informacije koje su suštinske za njegov zahtjev u smislu člana 4. Direktive 2004/83/EZ ili se nije odazvao na personalni intervju, kako je to predviđeno u članovima 12, 13. i 14, osim ako podnositelj zahtjeva u razložnom roku ne pokaže da je nečinjenje ovih radnji bilo uzrokovano okolnostima koje su izvan njegove kontrole;
(b) da je on bez dozvole pobjegao ili napustio mjesto gdje je živio ili u kojem se držao, a da u razložnom roku nije stupio u kontakt sa nadležnim organom, niti

je u razložnom roku ispoštovao obavezu prijavljivanja ili neku drugu obavezu komuniciranja sa vlastima.

U svrhe primjene ovih odredbi, države članice mogu predvidjeti vremenske rokove ili instrukcije.

2. Države članice su dužne osigurati da podnositelj zahtjeva koji se ponovo prijavljuje nadležnom organu, i to nakon donošenja odluke iz stava 1. ovog člana, kojom se prekida razmatranje njegovog zahtjeva, ima pravo da traži ponovno otvaranje svog predmeta, osim ukoliko se zahtjev ne razmatra u skladu sa članovima 32. i 34.

Države članice mogu predvidjeti vremenske rokove nakon kojih se predmet podnositelja zahtjeva ne može više ponovno otvoriti.

Države članice su dužne osigurati da ta osoba ne bude udaljena sa njihovog teritorija protivno načelu *non-refoulementa.*

Države članice mogu dozvoliti da organ koji rješava zahtjev nastavi sa razmatranjem zahtjeva u fazi u kojoj je postupak bio prekinut.

Član 21.
Uloga UNHCR-a

1. Države članice su dužne dozvoliti UNHCR-u:

(a) da ima pristup podnositeljima zahtjeva za azil, uključujući i onima koji se nalaze u pritvoru ili u aerodromskim ili lučkim tranzitnim zonama;
(b) da ima pristup informacijama o pojedinačnim zahtjevima za azil, o tijeku postupka i donesenim odlukama, pod uvjetom da se podnositelj zahtjeva s tim složi;
(c) da, u vršenju svojih nadzornih funkcija shodno članu 35. Ženevske konvencije, nadležnom organu iznese svoje stavove o pojedinačnim zahtjevima za azil, u svim fazama u postupku.

2. Stav 1. se odnosi i na organizaciju koja djeluje na teritoriju predmetne države članice u ime UNHCR-a, sukladno sporazumu koji je sklopljen sa tom državom članicom.

Član 22.

Prikupljanje informacija o pojedinačnim slučajevima

U svrhe razmatranja pojedinačnih slučajeva, države članice ne smiju:

(a) direktno razotkriti informaciju o zahtjevima za azil ili o činjenici da je zahtjev podnesen, navodnim akterima proganjanja podnositelja zahtjeva za azil;
(b) pribaviti informaciju od navodnih aktera proganjanja na način da ti akteri budu direktno obaviješteni o činjenici da je dotični podnositelj zahtjeva podnio zahtjev, te da fizički integritet podnositelja zahtjeva i osoba koje on izdržava, ili sloboda i sigurnost članova njegove porodice koji još uvijek žive u zemlji porijekla, budu ugroženi.

POGLAVLJE III.

PRVOSTEPENI POSTUPAK

GLAVA I.

Član 23.

Razmatranje zahtjeva

1. Države članice su dužne obraditi zahtjeve za azil u postupku razmatranja u skladu sa osnovnim načelima i garancijama iz Poglavlja II.

2. Države članice su dužne postarati se da taj postupak bude okončan u najkraćem roku, a bez štete po adekvatno i potpuno razmatranje.

Države članice su dužne osigurati, da u slučajevima kada se odluka ne može donijeti u roku od šest mjeseci:

(a) dotični podnositelj zahtjeva bude obaviješten o odlaganju, ili
(b) na njegov zahtjev, bude obaviješten o roku do kojeg se očekuje donošenje odluke o njegovom zahtjevu. Takvo obavještenje ne podrazumijeva obavezu države članice, prema dotičnom podnositelju zahtjeva, da do navedenog roka donese odluku.

3. Države članice mogu označiti kao prioritetno ili ubrzati svako razmatranje u skladu sa osnovnim načelima i garancijama iz Poglavlja II, uključujući i kada je zahtjev vjerojatno osnovan ili kada podnositelj zahtjeva ima posebne potrebe.

4. Osim toga, države članice mogu urediti da postupak razmatranja, u skladu sa osnovnim načelima i garancijama iz Poglavlja II, bude određen kao prioritet ili da se ubrza u sljedećim slučajevima:

(a) kada je podnositelj zahtjeva, prilikom podnošenja zahtjeva i iznošenja činjenica, naveo samo one stvari koje nisu relevantne ili su minimalno relevantne za razmatranje pitanja da li on ispunjava uvjete da bude izbjeglica temeljem Direktive 2004/83/EZ; ili
(b) kada se podnositelj zahtjeva decidno ne kvalificira kao izbjeglica ili za izbjeglički status u državi članici, shodno Direktivi 2004/83/EZ; ili
(c) kada se smatra da je zahtjev za azil neosnovan:
    (i) zato što podnositelj zahtjeva dolazi iz sigurne zemlje porijekla, u smislu članova 29, 30. i 31. ove Direktive, ili
    (ii) zato što se zemlja koja nije država članica smatra sigurnom trećom zemljom za dotičnog podnositelja zahtjeva, ne zadirući pritom u odredbe člana 28(1); ili
(d) kada je podnositelj zahtjeva obmanuo organe vlasti iznošenjem lažnih informacija ili dokumenata ili skrivanjem relevantnih informacija ili dokumenata o svom identitetu, odnosno državljanstvu, a koji bi mogli negativno utjecati na odluku; ili
(e) kada je podnositelj zahtjeva podnio još jedan zahtjev za azil u kojem je naveo drugačije osobne podatke; ili
(f) kada podnositelj zahtjeva nije predočio informaciju pomoću koje se utvrđuje njegov identitet ili državljanstvo, u mjeri u kojoj je to razložno moguće, ili kada postoji vjerojatnost da je on, u lošoj namjeri, uništio ili se na drugi način lišio identifikacijskih ili putnih isprava, koje bi bile od pomoći u utvrđivanju njegovog identiteta ili državljanstva; ili
(g) kada je podnositelj zahtjeva dao nedosljedne, kontradiktorne, nevjerojatne ili nedostatne iskaze, koji ga decidno čine neuvjerljivim u pogledu toga da je on bio predmet proganjanja, prema odredbama Direktive 2004/83/EZ; ili
(h) kada je podnositelj zahtjeva naknadno podnio još jedan zahtjev, a da pritom nije iznio nikakve nove relevantne elemente o svojim konkretnim okolnostima ili o situaciji u njegovoj zemlji porijekla; ili
(i) kada je podnositelj zahtjeva bezrazložno propustio da svoj zahtjev podnese ranije, mada je imao priliku da to učini; ili
(j) kada je podnositelj zahtjeva podnio svoj zahtjev samo kako bi odgodio ili osujetio izvršenje odluke koja je već bila donesena ili treba da bude donesena, a koja bi rezultirala njegovim udaljenjem sa predmetnog teritorija; ili
(k) kada je podnositelj zahtjeva bez valjanog razloga propustio da ispuni svoje obaveze iz člana 4(1) i (2) Direktive 2004/83/EZ ili iz članova 11(2)(a) i (b) i 20(1) ove Direktive; ili

(l) kada je podnositelj zahtjeva ušao na teritorij države članice na nezakonit način ili je produžio svoj ostanak na nezakonit način, i kada se, bez valjanog razloga, nije javio organima vlasti, odnosno nije podnio svoj zahtjev za azil u najkraćem roku, imajući u vidu okolnosti njegovog ulaska; ili
(m) kada podnositelj zahtjeva predstavlja opasnost po nacionalnu sigurnost ili javni red države članice; ili kada je podnositelj zahtjeva silom protjeran iz ozbiljnih razloga vezanih za javnu sigurnost i javni red, shodno nacionalnom zakonu; ili
(n) kada podnositelj zahtjeva odbije da ispuni obavezu davanja otisaka prstiju, u skladu sa relevantnim zakonodavstvom Zajednice, odnosno nacionalnim zakonodavstvom; ili
(o) kada je zahtjev podnijela maloljetna osoba koja nije u braku, a na koju se odnosi član 6(4)(c), nakon što je zahtjev jednog ili oba roditelja koji su odgovorni za dotičnu maloljetnu osobu odbijen, a nisu navedeni nikakvi novi elementi u vezi sa njezinim određenim okolnostima ili situacijom u njezinoj zemlji porijekla.

Član 24.
Poseban postupak

1. Države članice mogu predvidjeti sljedeće posebne postupke u kojima se odstupa od osnovnih načela i garancija iz Poglavlja II:

(a) preliminarno razmatranje u svrhu obrade predmeta u okvirima odredbi iz Glave IV;
(b) postupke u svrhu obrade predmeta koji se razmatraju u okvirima odredbi iz Glave V.

2. Države članice mogu predvidjeti odstupanja i u vezi sa Glavom VI.

GLAVA II.

Član 25.
Neprihvatljivi zahtjevi

1. Osim predmeta u kojima pretres zahtjeva nije izvršen, u skladu sa Uredbom (EZ) br. 343/2003. od država članica se isto tako ne traži da ispitaju da li se podnositelj zahtjeva kvalificira kao izbjeglica u skladu sa Direktivom 2004/83/EZ, kada se zahtjev smatra neprihvatljivim sukladno ovom članu.

2. Države članice mogu smatrati da je zahtjev za azil neprihvatljiv, sukladno ovom članu, u sljedećim slučajevima:

(a) kada je druga država članica odobrila izbjeglički status;
(b) kada se, sukladno članu 26, neka druga zemlja, koja nije država članica, smatra prvom zemljom azila za dotičnog podnositelja zahtjeva;
(c) kada se, sukladno članu 27, neka druga zemlja, koja nije država članica, smatra sigurnom trećom zemljom za podnositelja zahtjeva;
(d) kada je podnositelju zahtjeva dopušteno da ostane u predmetnoj državi članici iz nekih drugih razloga i kao rezultat činjenice da mu je odobren status koji je ekvivalentan pravima i povlasticama izbjegličkog statusa, temeljem Direktive 2004/83/EZ;
(e) kada je podnositelju zahtjeva dopušteno da ostane na teritoriju predmetne države članice iz nekih drugih razloga, čime mu se pruža zaštita od *refoulementa* dok ne bude okončan postupak za određivanje njegovog statusa sukladno tački (d);
(f) kada je podnositelj zahtjeva podnio identični zahtjev nakon što je donesena konačna odluka;
(g) kada osoba koju podnositelj zahtjeva izdržava podnese zahtjev, nakon što je u skladu sa članom 6(3) pristala da njezin predmet bude dio zahtjeva koji se podnosi u njezino ime, a nikakve činjenice, vezane za situaciju u kojoj se nalazi dotična izdržavana osoba, ne opravdavaju zaseban zahtjev.

Član 26.
Pojam prve zemlje azila

Određena zemlja se može smatrati prvom zemljom azila za podnositelja zahtjeva:

(a) kada mu je ta zemlja priznala izbjeglički status i on se još uvijek može staviti pod zaštitu te zemlje, ili
(b) kada on u toj zemlji uživa dostatnu zaštitu, uključujući i povlastice od načela *non-refoulementa*,
pod uvjetom ponovnog prihvata u tu zemlju.

Prilikom primjene pojma prve zemlje azila na konkretne okolnosti podnositelja zahtjeva za azil, države članice mogu uzeti u obzir odredbe člana 27(1).

Član 27.
Pojam sigurne treće zemlje

1. Države članice mogu primijeniti pojam sigurne treće zemlje samo kada su nadležni organi uvjereni da će se u toj zemlji prema osobi koja traži azil postupati u skladu sa sljedećim načelima:

(a) život i sloboda ličnosti ne podliježu prijetnji na račun rase, religije, nacionalnosti, pripadnosti određenoj društvenoj grupi ili političkog mišljenja; i
(b) uvažava se načelo *non-refoulementa* u skladu sa odredbama Ženevske konvencije; i
(c) uvažava se zabrana udaljenja koja bi predstavljala povredu prava na slobodu od torture i surovog, neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja, kako je to definirano u međunarodnom pravu;
(d) postoji mogućnost da dotična osoba zatraži izbjeglički status i, ako se ustanovi da ona jeste izbjeglica, da dobije zaštitu u skladu sa odredbama Ženevske konvencije.

2. Primjena pojma sigurne treće zemlje podliježe normama koje predviđa nacionalno zakonodavstvo, uključujući:

(a) norme koje zahtijevaju vezu između osobe koja traži azil i predmetne treće zemlje, na osnovi koje bi bilo razložno da dotična osoba ode u tu zemlju;
(b) norme o načinima putem kojih se nadležni organi mogu uvjeriti da se pojam sigurne treće zemlje može primijeniti na određenu zemlju ili na određenog podnositelja zahtjeva; ti načini podrazumijevaju da sigurnost predmetne zemlje u odnosu na dotičnog podnositelja zahtjeva bude razmotrena za svaki slučaj ponaosob, odnosno da se ta zemlja generalno smatra sigurnom zemljom;
(c) norme, u skladu sa međunarodnim pravom, koje omogućavaju da pojedinačno bude razmotreno da li je predmetna treća zemlja sigurna zemlja za dotičnog podnositelja zahtjeva, a koje, kao minimum, omogućavaju podnositelju zahtjeva da pokuša osporiti primjenu pojma sigurne treće zemlje na osnovi toga da bi bio izložen torturi, surovom, neljudskom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

3. Prilikom primjene odluke samo na osnovi ovog člana, države članice su dužne:

(a) o tome obavijestiti podnositelja zahtjeva na odgovarajući način;
(b) izdati mu dokument kojim se organi vlasti treće zemlje obavještavaju, na jeziku te zemlje, da njegov zahtjev nije razmatran u meritumu.

4. Kada treća zemlja ne dopušta dotičnom podnositelju zahtjeva za azil da uđe na njezin teritorij, države članice su dužne osigurati da mu bude omogućen pristup postupku, u skladu sa osnovnim načelima i garancijama iz Poglavlja II.

5. Države članice su dužne periodično obavještavati Komisiju o zemljama na koje se odnosi ovaj pojam, u skladu sa odredbama ovog člana.

GLAVA III.

Član 28.
Neosnovani zahtjevi

1. Ne zadirući u odredbe članova 19. i 20, države članice mogu smatrati da je neki zahtjev za azil neosnovan, samo kada je organ koji rješava zahtjev ustanovio da se podnositelj tog zahtjeva ne kvalificira za izbjeglički status sukladno Direktivi 2004/83/EZ.

2. Isto tako, u slučajevima iz člana 23(4)(b) i u slučajevima neosnovanih zahtjeva za azil u kojima se primjenjuju bilo koje okolnosti koje su navedene u članu 23(4)(a) i (c) – (o), države članice mogu smatrati da je zahtjev očigledno neosnovan, ako je tako definiran u nacionalnom zakonodavstvu.

Član 29.
Zajednička minimalna lista trećih zemalja kao sigurnih zemalja porijekla

1. Vijeće je dužno, postupajući na osnovi kvalificirane većine, na prijedlog Komisije i nakon konsultacija sa Evropskim parlamentom, usvojiti minimalnu listu trećih zemalja koje države imaju smatrati sigurnim zemljama porijekla u skladu sa Aneksom II.

2. Vijeće može, postupajući na osnovi kvalificirane većine, na prijedlog Komisije i nakon konsultacija sa Evropskim parlamentom, izmijeniti i dopuniti zajedničku minimalnu listu dodavanjem ili uklanjanjem trećih zemalja, u skladu sa Aneksom II. Komisija je dužna razmotriti svaki zahtjev Vijeća ili države članice da podnese prijedlog za izmjenama i dopunama zajedničke minimalne liste.

3. Kada Komisija bude podnosila prijedlog shodno odredbama stavova 1. i 2, dužna je iskoristiti informaciju koju dobije od države članice, svoju vlastitu informaciju i, po potrebi, informaciju koju dobije od UNHCR-a, Vijeća Evrope i drugih relevantnih međunarodnih organizacija.

4. Kada Vijeće bude zahtijevalo da Komisija podnese prijedlog za uklanjanje neke treće zemlje sa zajedničke minimalne liste, obaveze država članica obustavljaju se u odnosu na predmetnu treću zemlju, na osnovi člana 31(2), dan nakon što Vijeće donese odluku u kojoj traži takvo podnošenje.

5. Kada država članica bude zahtijevala da Komisija podnese prijedlog Vijeću za uklanjanje neke treće zemlje sa zajedničke minimalne liste, dužna je pismenim

putem obavijestiti Vijeće o zahtjevu koji je uputila Komisiji. Obaveza ove države članice obustavlja se u odnosu na predmetnu treću zemlju, na osnovi člana 31(2), dan nakon dostavljanja zahtjeva Vijeću.

6. Evropski parlament se obavještava o obustavama izvršenim shodno stavovima 4. i 5.

7. Obustave shodno stavovima 4. i 5. okončavaju se nakon tri mjeseca, osim ako Komisija prije isteka ovog perioda ne predloži da povuče predmetnu treću zemlju sa zajedničke minimalne liste. Obustava se okončava u svakom slučaju, kada Vijeće odbije prijedlog Komisije da povuče predmetnu treću zemlju sa liste.

8. Na zahtjev Vijeća, Komisija je dužna izvijestiti Vijeće i Evropski parlament o tome da li je situacija u zemlji koja se nalazi na zajedničkoj minimalnoj listi još uvijek u suglasnosti sa Aneksom II. Prilikom iznošenja izvještaja pred Vijeće ili Evropski parlament, Komisija može dati preporuke ili prijedloge koje smatra odgovarajućim.

Član 30.

Nacionalno određivanje trećih zemalja kao sigurnih zemalja porijekla

1. Ne zadirući u odredbe člana 29, države članice mogu zadržati ili uvesti zakonodavstvo koje, u skladu sa Aneksom II, omogućava da države same odrede da su neke treće zemlje, koje se inače ne nalaze na zajedničkoj minimalnoj listi, sigurne zemlje porijekla, u svrhu razmatranja zahtjeva za azil. Ovo može podrazumijevati određivanje jednog dijela neke zemlje kao sigurnog dijela, kada su u odnosu na taj dio ispunjeni uvjeti iz Aneksa II.

2. Iznimno od stava 1, države članice mogu zadržati zakonodavstvo koje bude na snazi u vrijeme usvajanja ove Direktive, a koje dozvoljava državama da same odrede treće zemlje, koje se inače ne nalaze na zajedničkoj minimalnoj listi, kao sigurne zemlje porijekla, u svrhu razmatranja zahtjeva za azil, kada se uvjere da osobe u dotičnim trećim zemljama generalno nisu izložene:

(a) proganjanju, kako je to definirano u članu 9. Direktive 2004/83/EZ; niti
(b) torturi ili neljudskom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

3. Države članice također mogu zadržati zakonodavstvo koje budu na snazi u vrijeme usvajanja ove Direktive, a koje dozvoljava državama da same odrede da je neka zemlja ili jedan njezin dio siguran za specifičnu skupinu osoba u toj zemlji kada su, u vezi sa tom konkretnom skupinom, ispunjeni uvjeti iz stava 2.

4. Prilikom procjene da li je neka zemlja sigurna zemlja porijekla u skladu sa stavovima 2. i 3, države članice su dužne voditi računa o pravnoj situaciji, primjeni zakona i generalnim političkim okolnostima u predmetnoj trećoj zemlji.

5. Procjena da li je neka zemlja sigurna zemlja porijekla, u skladu sa ovim članom, zasniva se na različitim izvorima informacija, uključujući posebice informacije dobivene od država članica, UNHCR-a, Vijeća Evrope i drugih relevantnih međunarodnih organizacija.

6. Države članice dužne su izvijestiti Komisiju o zemljama koje su određene kao sigurne zemlje porijekla, u skladu sa odredbama ovog člana.

Član 31.
Pojam sigurne zemlje porijekla

1. Treća zemlja koja je određena kao sigurna zemlja porijekla, bilo u skladu sa članom 29. ili u skladu sa članom 30, može se, nakon pojedinačnog razmatranja zahtjeva, smatrati sigurnom zemljom porijekla za određenog podnositelja zahtjeva samo onda:

(a) kada on ima državljanstvo te zemlje, ili
(b) kada je on osoba bez državljanstva, a prethodno je živio u toj zemlji;

a da on nije iznio ozbiljne razloge zbog kojih se ta zemlja ne bi mogla smatrati sigurnom zemljom porijekla u njegovim konkretnim okolnostima, u smislu kvalificiranja za izbjeglicu u skladu sa Direktivom 2004/83/EZ.

2. Države članice su dužne, u skladu sa stavom 1, zahtjev za azil smatrati neosnovanim, kada je treća zemlja određena kao sigurna zemlja sukladno članu 30.

3. Države članice su dužne u svom nacionalnom zakonodavstvu urediti propise i načine za primjenu pojma sigurne zemlje porijekla.

GLAVA IV.

Član 32.
Naknadni zahtjevi

1. Kada se osoba koja je zatražila azil u državi članici još jednom predstavi ili podnese naknadni zahtjev u istoj državi članici, predmetna država članica može

ispitati to njegovo dodatno predstavljanje ili elemente iz naknadnog zahtjeva, u okviru razmatranja prethodnog zahtjeva ili u okviru razmatranja odluke shodno reviziji ili žalbi, utoliko ukoliko nadležni organi mogu uzeti u obzir i razmotriti sve elemente na kojima se zasniva njegovo dodatno predstavljanje ili naknadni zahtjev, unutar ovog okvira.

2. Osim toga, države članice mogu primijeniti poseban postupak iz stava 3, kada osoba podnese naknadni zahtjev za azil:

(a) nakon što je njegov prethodni zahtjev povučen temeljem člana 19. ili 20;
(b) nakon što je o prethodnom zahtjevu donesena odluka. Države članice također mogu odlučiti da ovaj postupak primjene tek nakon donošenja konačne odluke.

3. Naknadni zahtjev za azil prvo podliježe preliminarnom razmatranju o tome da li su se nakon povlačenja prethodnog zahtjeva ili nakon što je o zahtjevu donesena odluka iz stava 2(b), pojavili novi elementi ili okolnosti vezani za razmatranje pitanja da li on ispunjava uvjete da bude izbjeglica temeljem Direktive 2004/83/EC, ili je sam podnositelj zahtjeva predočio te elemente ili okolnosti.

4. Ukoliko se, nakon preliminarnog razmatranja iz stava 3, pojave novi elementi ili okolnosti ili iste predoči sam podnositelj zahtjeva, a koji bitno povećavaju vjerojatnost da podnositelj zahtjeva ispunjava uvjete da bude izbjeglica temeljem Direktive 2004/83/EZ, zahtjev se razmatra još jednom u suglasnosti sa Poglavljem II.

5. Države članice mogu, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, preispitati naknadni zahtjev kada postoje neki drugi razlozi zbog kojih se predmet mora ponovno otvoriti.

6. Države članice mogu odlučiti da zahtjev preispitaju ukoliko dotični podnositelj zahtjeva nije bio u mogućnosti, ali ne njegovom krivicom, u prethodnom postupku iznijeti situacije predviđene u stavovima 3, 4. i 5, posebice u ostvarivanju prava na djelotvoran pravni lijek sukladno članu 39.

7. Postupak iz ovog člana se može primijeniti i kada izdržavana osoba podnese zaseban zahtjev, a nakon što je u skladu sa članom 6(3) dala svoj pristanak da njezin predmet bude dio zahtjeva koji je podnesen u njezino ime. U tom slučaju, u preliminarnom postupku iz stava 3. ovog člana razmatra se da li postoje činjenice u vezi sa situacijom u kojoj se nalazi dotična izdržavana osoba, koje opravdavaju podnošenja zasebnog zahtjeva.

Član 33.
Nejavljanje

Države članice mogu zadržati ili usvojiti postupak iz člana 33. kada zahtjev kasno podnese podnositelj zahtjeva koji nije otišao u prihvatni centar ili se nije pojavio pred nadležnim organima u određeno vrijeme, bilo namjerno ili zbog teškog nemara.

Član 34.
Pravila u postupku

1. Države članice su dužne osigurati da podnositelj zahtjeva čiji zahtjev podliježe preliminarnom razmatranju, sukladno članu 32, uživa garancije predviđene u članu 10(1).

2. Države članice mogu, u svom nacionalnom zakonodavstvu, predvidjeti propise o preliminarnom razmatranju, sukladno članu 32. Ovi propisi mogu, *inter alia*:

(a) obavezati dotičnog podnositelja zahtjeva da navede činjenice i suštinske dokaze koji opravdavaju novi postupak;
(b) tražiti od podnositelja zahtjeva da u predviđenom roku iznese novu informaciju do koje je došao;
(c) dozvoliti da se preliminarno razmatranje obavi samo na osnovi pismenih podnesaka, bez personalnog intervjua.

Ovi uvjeti ne čine pristup podnositelja zahtjeva novom postupku nemogućim niti za posljedicu imaju efikasno poništenje ili ozbiljno ograničenje takvog pristupa.

3. Države članice su dužne osigurati:

(a) da je podnositelj zahtjeva obaviješten, na odgovarajući način, o ishodu preliminarnog razmatranja i, u slučaju da neće dalje razmatrati njegov zahtjev, o razlozima i mogućnostima za ulaganje žalbe ili traženja revizije predmetne odluke;
(b) u slučaju primjene jedne od situacija iz člana 32(2), organ koji rješava zahtjev dužan je, u što kraćem roku, razmotriti naknadni zahtjev u suglasnosti sa odredbama Poglavlja II.

GLAVA V.

Član 35.
Postupak na granici

1. Države članice mogu predvidjeti postupak, u skladu sa osnovnim načelima i garancijama iz Poglavlja II, kako bi na granici ili u tranzitnim zonama predmetne države članice, donijele odluku o zahtjevu koji je podnesen na tim mjestima.

2. Međutim, kada nije predviđen postupak iz stava 2, države članice mogu zadržati, u ovisnosti o odredbama ovog člana i u skladu sa zakonima i zakonskim propisima koji budu na snazi 1. decembra 2005. godine, postupak koji odstupa od osnovnih načela i garancija navedenih u Poglavlju II, kako bi na granici ili u tranzitnim zonama odlučile o tome dozvoljavaju li ulazak na njihov teritorij podnositeljima zahtjeva za azil koji su stigli i podnijeli zahtjev za azil na tim mjestima.

3. Postupci iz stava 2. osiguravaju, naročito, sljedeće:

(a) da je dotičnoj osobi dopušteno da ostane na granici ili u tranzitnoj zoni predmetne države članice, ne zadirući pritom u odredbe člana 7; i
(b) da dotična osoba mora biti neodložno obaviještena o njezinim pravima i obavezama, kako je to navedeno u članu 10(1)(a); i
(c) da dotična osoba ima pristup, po potrebi, uslugama prevoditelja, kako je to navedeno u članu 10(1)(b); i
(d) da je sa dotičnom osobom obavljen intervju, prije nego što osobe sa odgovarajućim znanjem o relevantnim standardima koji se primjenjuju u oblasti azila i izbjegličkog prava, donesu odluku u takvim postupcima, kako je to navedeno u članovima 12, 13. i 14; i
(e) da dotična osoba ima mogućnost da se posavjetuje sa pravnim ili nekim drugim savjetnikom, koji je prihvaćen kao takav shodno nacionalnom zakonu, kako je to navedeno u članu 15(1); i
(f) da je u slučaju maloljetne osobe imenovan njezin predstavnik, kako je to navedeno u članu 17(1), osim ukoliko se ne primjenjuje član 17(2) ili (3).

Osim toga, u slučaju da nadležni organ odbija ulazak, taj organ je dužan navesti razloge zasnovane na činjenicama i u zakonu zbog kojih predmetni zahtjev smatra neosnovanim ili neprihvatljivim.

4. Države članice su dužne osigurati da odluka u okviru postupka iz stava 2. bude donesena u razložnom roku. Ukoliko odluka ne bude donesena za četiri

sedmice, podnositelju zahtjeva se odobrava ulazak na teritorij predmetne države članice kako bi njegov zahtjev za azil bio obrađen u skladu sa ostalim odredbama ove Direktive.

5. U slučaju nekih posebnih vidova dolazaka ili dolazaka koji uključuju veliki broj državljana trećih zemalja ili apatrida, koji podnose zahtjev za azil na granici ili unutar tranzitne zone, što praktično onemogućava primjenu odredbi stava 1. ili primjenu posebnog postupka predviđenog u stavovima 2. i 3, ovi postupci se također mogu primijeniti kada i sve dotle dok su dotični državljani trećih zemalja ili apatridi smješteni na mjestima koja se nalaze u blizini granice ili tranzitne zone.

GLAVA VI.

Član 36.

Pojam sigurnih trećih zemalja u Evropi

1. Države članice mogu predvidjeti da postupak razmatranja zahtjeva za azil i sigurnosti podnositelja zahtjeva u njegovim konkretnim okolnostima, kako je to navedeno u Poglavlju II, ne bude nikako obavljen ili ne bude obavljen u potpunosti, u slučajevima kada nadležni organ ustanovi, na osnovi činjenica, da podnositelj zahtjeva nastoji ući ili je već ušao ilegalno na teritorij predmetne države članice, a sa teritorije sigurne treće zemlje, sukladno stavu 2.

2. Treća zemlja se može smatrati sigurnom trećom zemljom u svrhe stava 1. u sljedećim slučajevima:

(a) kada je ratificirala Ženevsku konvenciju i uvažava njezine odredbe, bez ikakvih teritorijalnih ograničenja; i
(b) kada je uspostavila azilski postupak propisan zakonom; i
(c) kada je ratificirala *Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i fundamentalnih sloboda* i uvažava njezine odredbe, uključujući i standard vezan za djelotvoran pravni lijek; i
(d) kada je Vijeće odredilo kao takvu, u skladu sa stavom 3.

3. Vijeće je dužno, postupajući na osnovi kvalificirane većine, na prijedlog Komisije i nakon konsultacija sa Evropskim parlamentom, usvojiti ili izmijeniti zajedničku listu trećih zemalja, koje se imaju smatrati sigurnim trećim zemljama u svrhe stava 1.

4. Predmetne države članice su dužne, u nacionalnom zakonu, definirati načine za primjenu odredbi stava 1, te posljedice odluka donesenih shodno tim

odredbama, u skladu sa načelom *non-refoulementa* iz Ženevske konvencije, uključujući i izuzetke od primjene ovog člana, iz humanitarnih ili političkih razloga ili iz razloga međunarodnog javnog prava.

5. Prilikom primjene odluke samo na osnovi ovog člana, predmetne države članice su dužne:

(a) o tome obavijestiti podnositelja zahtjeva; i
(b) izdati mu dokument u kojem se organi vlasti treće zemlje obavještavaju, na jeziku te zemlje, da zahtjev nije razmatran u meritumu.

6. Kada sigurna treća zemlja ne prihvati natrag na svoj teritorij dotičnog podnositelja zahtjeva za azil, države članice su dužne osigurati pristup postupku u skladu sa osnovnim načelima i garancijama navedenim u Poglavlju II.

7. Države članice koje odrede neke treće zemlje kao sigurne zemlje, u skladu sa nacionalnim zakonodavstvom, koje bude na snazi 1. decembra 2005. godine, te na osnovi kriterija iz stava 2(a), (b) i (c), mogu primijeniti stav 1. na te treće zemlje, dok Vijeće ne usvoji zajedničku listu, sukladno stavu 3.

POGLAVLJE IV.
POSTUPAK ODUZIMANJA IZBJEGLIČKOG STATUSA

Član 37.
Oduzimanje izbjegličkog statusa

Države članice su dužne osigurati da razmatranje oduzimanja izbjegličkog statusa određenoj osobi može početi, kada se pojave novi elementi ili okolnosti, koji ukazuju da postoje razlozi za ponovno preispitivanje osnovanosti njezinog izbjegličkog statusa.

Član 38.
Pravila u postupku

1. Države članice su dužne osigurati da kada nadležni organ razmatra oduzimanje izbjegličkog statusa državljaninu treće zemlje ili apatridu, u skladu sa članom 14. Direktive 2004/83/EZ, dotična osoba uživa sljedeće garancije:

(a) da bude obaviještena, u pismenoj formi, da nadležni organ preispituje da li se ona kvalificira za izbjeglički status i o razlozima takvog preispitivanja; i

(b) da joj se omogući da na personalnom intervjuu, u skladu sa članom 10(1)(b) i članovima 12, 13. i 14. ili u pismenoj izjavi, podnese razloge zbog kojih njezin izbjeglički status ne treba da bude oduzet.

Osim toga, države članice su dužne osigurati da u okvirima tog postupka:

(c) nadležni organ ima mogućnost da dobije preciznu i ažuriranu informaciju iz različitih izvora, kao što je, u odgovarajućim slučajevima, informacija dobivena od UNHCR-a, o generalnoj situaciji koja prevladava u zemljama porijekla dotičnih osoba; i
(d) prilikom prikupljanja informacija o pojedinačnim slučajevima u svrhu preispitivanja izbjegličkog statusa, te informacije nisu dobivene od aktera proganjanja na način da ti akteri budu direktno obaviješteni o činjenici da je dotična osoba izbjeglica i da se njezin status preispituje, niti da se ugrožava fizički integritet dotične osobe i osoba koje ona izdržava, ili sloboda i sigurnost njezinih članova porodice koji još uvijek žive u zemlji porijekla.

2. Države članice su dužne osigurati da odluka nadležnog organa o oduzimanju izbjegličkog statusa bude u pismenoj formi. Odluka mora sadržavati razloge zasnovane na činjenicama i u zakonu, kao i informaciju o pravnom lijeku.

3. Kada nadležni organ donese odluku o oduzimanju izbjegličkog statusa, jednako se primjenjuje član 15. stav 2, član 16. stav 1. i član 21.

4. Iznimno od stavova 1, 2. i 3, države članice mogu odlučiti da izbjeglički status gubi svoju zakonsku valjanost u slučaju prestanka u skladu sa članom 11(1)(a) do (d) Direktive 2004/83/EZ ili ukoliko se izbjeglica nedvojbeno odrekao svog izbjegličkog statusa.

POGLAVLJE V.
ŽALBENI POSTUPAK

Član 39.
Pravo na djelotvoran pravni lijek

1. Države članice su dužne osigurati da podnositelji zahtjeva za azil imaju pravo na djelotvoran pravni lijek pred sudom ili tribunalom, u sljedećim slučajevima:

(a) protiv odluke donesene o njihovom zahtjevu za azil, uključujući:
    (i) odluku da se zahtjev smatra neprihvatljivim, sukladno članu 25(2),

(ii) odluku donesenu na granici ili unutar tranzitnih zona države članice, kako je to navedeno u članu 35(1);
(iii) odluku da se ne provede postupak razmatranja, u skladu sa članom 36;

(b) protiv odluke kojom se odbija obnova postupka za razmatranje zahtjeva, nakon što je isti prekinut sukladno članovima 19. i 20;
(c) protiv odluke da se dalje ne razmatra naknadni zahtjev, sukladno članovima 33. i 34;
(d) protiv odluke o odbijanju ulaska, u okviru postupka koji je predviđen shodno članu 35(2);
(e) protiv odluke o oduzimanju izbjegličkog statusa, sukladno članu 38.

2. Države članice su dužne predvidjeti vremenske rokove i druge neophodne norme, prema kojima podnositelj zahtjeva može ostvariti svoje pravo na djelotvoran pravni lijek, sukladno stavu 1.

3. Države članice su dužne, u odgovarajućim slučajevima, predvidjeti propise u skladu sa međunarodnim obavezama, koji će se baviti:

(a) pitanjem da li pravni lijek sukladno stavu 1. omogućava podnositeljima zahtjeva ostanak na teritoriju predmetne države članice, do konačnog rješenja; i
(b) eventualnim pravnim lijekom ili mjerama zaštite, kada lijek sukladno stavu 1. ne omogućava podnositelju zahtjeva ostanak u predmetnoj državi članici, do konačnog rješenja; države članice mogu predvidjeti i pravni lijek po službenoj dužnosti; i
(c) razlozima za osporavanje odluke shodno članu 25(2)(c), u skladu sa metodologijom koja se primjenjuje shodno članu 27(2)(b) i (c).

4. Države članice mogu predvidjeti vremenske rokove za sud ili tribunal, sukladno stavu 1, a za razmatranje odluke koju je donio organ koji rješava zahtjev.

5. Kada je podnositelju zahtjeva odobren status, koji nudi ista prava i povlastice, shodno nacionalnom zakonu i zakonu Zajednice, kao i izbjeglički status odobren temeljem Direktive 2004/83/EZ, može se smatrati da podnositelj zahtjeva uživa djelotvoran pravni lijek kada sud ili tribunal odluči da je lijek prema stavu 1. neprihvatljiv ili je malo vjerojatno da će uspjeti jer podnositelj zahtjeva nije dovoljno zainteresiran za održanje postupka.

6. Države članice također mogu predvidjeti, u svom nacionalnom zakonodavstvu, uvjete shodno kojima se može pretpostaviti da je podnositelj zahtjeva implicitno

povukao ili odustao od svog pravnog lijeka prema stavu 1, zajedno sa pravilima u postupku koje bi trebalo slijediti.

POGLAVLJE VI.
OPĆE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 40.
Osporavanje od strane javnih organa

Ova Direktiva ne utječe na mogućnost javnih organa da ospore upravnu ili sudsku odluku, kako je to predviđeno u nacionalnom zakonodavstvu.

Član 41.
Zaštita podataka

Države članice su dužne osigurati da organi koji primjenjuju ovu Direktivu budu obavezani načelom zaštite podataka, kako je to pitanje definirano u nacionalnom zakonu, a u vezi sa bilo kojom informacijom do koje dođu u svom radu.

Član 42.
Izvještavanje

Komisija je dužna izvijestiti Evropski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive u državama članicama i predložiti sve njezine neophodne izmjene i dopune, najkasnije do 1. decembra 2005. godine. Države članice su dužne poslati Komisiji sve informacije koje su relevantne za sastavljanje ovog izvještaja. Nakon što Komisija predoči svoj izvještaj, dužna je izvijestiti Evropski parlament i Vijeće o primjeni ove Direktive u državama članicama, barem svake druge godine.

Član 43.
Tansponiranje

Države članice su dužne donijeti zakone, zakonske propise i administrativne odredbe neophodne za usuglašavanje sa ovom Direktivom do 1. decembra 2007. godine. U vezi sa članom 15, države članice su dužne usvojiti zakone, zakonske propise i administrativne odredbe neophodne za usuglašavanje sa ovom Direktivom do 1. decembra 2008. godine. Države članice su dužne o tome odmah obavijestiti Komisiju.

Države članice su dužne pozvati se na ovu Direktivu prilikom usvajanja ovih odredbi ili prilikom njihovog službenog objavljivanja, kao i predvidjeti načine tog pozivanja.

Države članice su dužne Komisiji proslijediti tekst nacionalnog zakona koji usvoje iz oblasti koju pokriva ova Direktiva.

Član 44.

Prijelazni period

Države članice su dužne primjenjivati zakone, zakonske propise i administrativne odredbe iz člana 43. na zahtjeve za azil koji budu podneseni nakon 1. decembra 2007. godine i na postupak za oduzimanje izbjegličkog statusa koji započne nakon 1. decembra 2007. godine.

Član 45.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadeseti dan nakon objavljivanja u *Službenom glasniku Evropske zajednice*.

Član 46.

Adresati

Ova Direktiva upućena je državama članicama, u skladu sa *Ugovorom o osnivanju Evropske zajednice.*

Zaključeno u Briselu, 1. decembra 2005. godine

Za Vijeće
Predsjednik

ANEKS I.
Definicija “organa koji rješava zahtjev”

Prilikom primjene odredbi ove Direktive, Irska može, sve dotle dok primjenjuje Glavu 17(1) *Zakona o izbjeglicama iz 1966. godine* (u izmijenjenoj i dopunjenoj verziji), smatrati sljedeće:

- “organ koji rješava zahtjev” iz člana 2(e) ove Direktive odnosi se na *Office of the Refugee Applications Commissioner (Komesarijat za zahtjeve izbjeglica, op. prev.)*, kad je riječ o postupku u kojem se razmatra da li podnositelj zahtjeva treba ili ne treba, u ovisnosti o slučaju, da bude proglašen izbjeglicom; i
- “prvostepena odluka” iz člana 2(e) ove Direktive uključuje preporuke dobivene od *Komesarijata za zahtjeve izbjeglica*, o tome da li podnositelj zahtjeva treba, ili ne treba, u ovisnosti o slučaju, da bude proglašen izbjeglicom.

Irska će obavijestiti Evropsku komisiju o svim izmjenama i dopunama Dijela 17(1) Zakona o izbjeglicama iz 1996. godine (sa izmjenama i dopunama).

ANEKS II.
Određivanje sigurne zemlje porijekla u svrhe članova 29. i 30(1)

Određena zemlja se smatra sigurnom zemljom porijekla kada se, na osnovi pravne situacije, primjene zakona u demokratskom sistemu i generalnih političkih okolnosti, može pokazati da u njoj generalno i konzistentno nema proganjanja, kako je to definirano u članu 9. Direktive 2004/83/EZ; da nema torture ili neljudskog ili ponižavajućeg postupanja; i da nema prijetnje iz razloga neselektivnog nasilja u situacijama međunarodnog i građanskog oružanog sukoba.

Prilikom sastavljanja ove ocjene, trebalo bi voditi računa, *inter alia*, o mjeri u kojoj se pruža zaštita od proganjanja ili lošeg postupanja, putem:

(a) relevantnih zakona i zakonskih propisa dotične zemlje i načina na koji se oni primjenjuju;
(b) uvažavanja prava i sloboda uređenih u *Evropskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i fundamentalnih sloboda*, odnosno u *Međunarodnom paktu o građanskim i političkim pravima*, odnosno u *Konvenciji protiv mučenja*, posebice onih prava od kojih se ne može odstupiti prema članu 15(2) navedene Evropske konvencije;
(c) poštovanja načela *non-refoulementa* u skladu sa Ženevskom konvencijom;
(d) osiguranja djelotvornog pravnog lijeka protiv povreda ovih prava i sloboda.

ANEKS III.
Definicija “podnositelja zahtjeva” ili “podnositelja zahtjeva za azil”

Prilikom primjene odredbi ove Direktive, Španjolska može, sve dotle dok primjenjuje odredbe svojih akata pod nazivom *“Ley 30/1992 de Régimen juridico de las Administraciones Públicas y del Procedimiento Administativo Común”* od 26. novembra 1992. godine i *“Ley 29/1998 reguladora de la Jurisdicción Contencioso-Administrativa”* od 13. jula 1998. godine, smatrati da, u svrhe Poglavlja V, definicija “podnositelja zahtjeva” ili “podnositelja zahtjeva za azil” iz člana 2(c) ove Direktive uključuje i “apelanta”, kako je on definiran u gore navedenim aktima.

“Apelant” ima pravo na iste garancije kao i “podnositelj zahtjeva” ili “podnositelj zahtjeva za azil”, kako je to definirano u ovoj Direktivi, u svrhe ostvarivanja njegovog prava na djelotvoran pravni lijek.

Španjolska će obavijestiti Evropski parlament o svim relevantnim izmjenama i dopunama gore navedenog akta.

DIREKTIVA VIJEĆA 2001/51/EZ od 28. juna 2001. godine
kojom se dopunjuju odredbe člana 26. Konvencije o primjeni sporazuma iz Šengena od 14. juna 1985. godine

Objavljeno u Službenom glasniku Evropskih zajednica, SG L 187, od 10.07.2001, str. 45-46.

VIJEĆE EVROPSKE UNIJE,

Imajući u vidu "Ugovor o osnivanju Evropske zajednice", a naročito član 61(a) i član 63(3)(b) spomenutog Ugovora,

imajući u vidu inicijativu Republike Francuske ([1]),

imajući u vidu mišljenje Evropskog parlamenta ([2]),

i uzimajući u obzir sljedeće:

(1) Radi uspješne borbe protiv ilegalne imigracije, od suštinskog je značaja da sve države članice uvedu odredbe kojima se uspostavljaju obaveze prijevoznika koji prevoze strane državljane na teritoriju država članica. Osim toga, radi osiguranja veće efikasnosti ovog zadatka, novčane kazne koje su sada predviđene za države članice u slučaju kada prijevoznici ne ispunjavaju obavezu kontrole treba da budu usklađene koliko god je to moguće, uz vođenje računa o različitostima pravnih sistema i prakse u državama članicama.
(2) Ova mjera je jedna od generalnih odredbi koje za cilj imaju obuzdavanje migracijskih tokova i borbu protiv ilegalne imigracije.
(3) Primjena ove Direktive ničim ne dira u obaveze koje proizlaze iz "Ženevske konvencije o statusu izbjeglica" od 28. jula 1951. godine, izmijenjene i dopunjene Njujorškim protokolom od 31. januara 1967. godine.
(4) Države članice zadržavaju slobodu da uvedu dodatne mjere ili kazne za prijevoznike, bilo da se na njih poziva u ovoj Direktivi ili ne.
(5) Države članice treba da osiguraju da u svim postupcima koji se pokrenu protiv prijevoznika i koji mogu rezultirati nametanjem kazni, pravo na odbranu i pravo na žalbu budu efikasno realizirani.
(6) Ova Direktiva se oslanja na šengenski *acquis,* u skladu sa Protokolom kojim se isti integrira u sistem Evropske unije, kako je to navedeno u Aneksu A uz

([1]) Službeni glasnik C 269, 20.09.2000. godine, str. 8.
([2]) Mišljenje ispostavljeno 13. marta 2001. godine (još nije objavljeno u Službenom glasniku).

"Odluku Vijeća 1999/435/EZ od 20. maja 1999. godine o definiciji šengenskog *acquisa* u svrhu utvrđivanja, u suglasnosti sa relevantnim odredbama *Ugovora o osnivanju Evropske zajednice* i *Ugovora o Evropskoj uniji*, pravne osnove za svaku od odredbi ili odluka koji čine *acquis"* ([1]).

(7) U skladu sa članom 3. "Protokola o stajalištu Ujedinjenog Kraljevstva i Irske" koji se nalazi u prilogu "Ugovora o Evropskoj uniji" i "Ugovora o osnivanju Evropske zajednice", Ujedinjeno Kraljevina je dopisom od 25. oktobra 2000. godine izvijestila da želi učestvovati u usvajanju i primjeni ove Direktive.

(8) U skladu sa članom 1. gore spomenutog Protokola, Irska ne učestvuje u usvajanju ove Direktive. Stoga se, ne dirajući u odredbe člana 4. gore spomenutog Protokola, odredbe ove Direktive ne primjenjuju na Irsku.

(9) U skladu sa članovima 1. i 2. "Protokola o stajalištu Danske", koji se nalazi u prilogu "Ugovora o Evropskoj uniji" i "Ugovora o osnivanju Evropske zajednice", Danska ne učestvuje u usvajanju ove Direktive te nije njome obavezana niti podliježe njenoj primjeni. S obzirom da je cilj ovog instrumenta nadogradnja na šengenski *acquis* u skladu sa odredbama Glave IV "Ugovora o osnivanju Evropske zajednice", Danska je dužna, prema članu 5. gore spomenutog Protokola, da u roku od 6 mjeseci nakon što Vijeće usvoji ovu Direktivu donese odluku o tome hoće li istu ugraditi u svoje nacionalne propise.

(10) Što se tiče Republike Island i Kraljevine Norveške, ova Direktiva predstavlja daljnji razvoj šengenskog *acquisa* u smislu Sporazuma potpisanog 18. maja 1999. godine između Vijeća Evropske unije i ove dvije države o njihovoj vezi sa provedbom, primjenom i razvojem šengenskog *acquisa* ([2])

USVAJA OVU DIREKTIVU*:*

Član 1.

Cilj ove Direktive je da nadopuni odredbe člana 26. "Konvencije kojom se primjenjuje Sporazum iz Šengena" od 14. juna 1985. godine, potpisan u Šengenu 19. juna 1990. godine ([3]) (u daljnjem tekstu: Šengenska konvencija) te da definira određene uvjete u vezi sa njihovom provedbom.

Član 2.

Države članice su dužne poduzeti neophodne korake kako bi osigurale da obaveza prijevoznika da vrati državljanina treće zemlje, koja je predviđena u članu

([1]) Službeni glasnik L 176, 10. juli 1999. godine, str. 1.
([2]) Službeni glasnik L 176, 10.07.1999. godine, str. 3.
([3]) Službeni glasnik L 239, 22.09.2000. godine, str. 1.

26(1)(a) Šengenske konvencije, bude primijenjena i kada državljaninu treće zemlje u tranzitu nije odobren ulazak:

(a) ako prijevoznik koji je trebalo da ga preveze u zemlju odredišta odbije da ga primi u prijevozno sredstvo;
(b) ili ako mu organi vlasti države odredišta ne odobre ulazak i pošalju ga natrag u državu članicu kroz koju je prošao.

Član 3.

1. Države članice su dužne poduzeti neophodne mjere kako bi obavezale prijevoznike koji sami nisu u mogućnosti da izvrše vraćanje državljanina treće zemlje kome je odbijen ulazak da odmah pronađu druga sredstva daljnjeg transporta i da snose troškove istog ili, ukoliko trenutačni daljnji transport nije moguć, da preuzmu odgovornost za troškove boravka i povratka dotičnog državljanina treće zemlje.

Član 4.

Države članice su dužne poduzeti potrebne mjere kako bi osigurale da kazne koje se odnose na prijevoznike shodno odredbama člana 26(2) i (3) "Konvencije o provedbi Šengenskog sporazuma" imaju odvraćajući efekat, da su efikasne i proporcionalne te da:

(a) maksimalni iznos mjerodavne novčane kazne ne bude manji od 5000 eura ili od ekvivalentne sume izražene u nacionalnoj valuti po kursu objavljenom u "Službenom glasniku" od 10. augusta 2001. godine za svaku prevezenu osobu,
(b) minimalni iznos ove kazne ne bude manji od 3000 eura ili od ekvivalentne sume izražene u nacionalnoj valuti po kursu objavljenom u "Službenom glasniku" od 10. augusta 2001. godine za svaku prevezenu osobu, ili
(c) maksimalni iznos kazne koja se izriče jednokratno za svaki prekršaj ne bude manji od 500.000 eura ili od ekvivalentne sume izražene u nacionalnoj valuti po kursu objavljenom u "Službenom glasniku" od 10. augusta 2001. godine, bez obzira na broj prevezenih osoba.

2. Stav 1. ničim ne dira u obaveze država članica u slučaju kada državljanin treće zemlje traži međunarodnu zaštitu.

Član 5.

Ova Direktiva ne sprečava države članice da usvoje ili zadrže, za prijevoznike koji ne ispoštuju obaveze koje proizlaze iz odredbi člana 26(2) i (3) Šengenske konvencije i člana 2. ove Direktive, druge mjere koje podrazumijevaju kazne drugačije prirode, kao što su imobilizacija, zadržavanje i konfiskacija prijevoznih sredstava ili privremena suspenzija ili povlačenje dozvole za obavljanje djelatnosti.

Član 6.

Države članice su dužne osigurati da njihovi zakoni, regulativa i administrativne odredbe predvide efikasno pravo odbrane i žalbe za prijevoznike protiv kojih je pokrenut postupak u cilju nametanja kazne.

Član 7.

1. Države članice su dužne poduzeti neophodne mjere kako bi postupile u skladu sa ovom Direktivom ne kasnije od 11. februara 2003. godine. Države članice su dužne da o tome odmah izvijeste Komisiju.

2. Države članice su dužne pozvati se na ovu Direktivu prilikom usvajanja ovih odredbi ili prilikom njihovog službenog objavljivanja, kao i predvidjeti načine tog pozivanja.

3. Države članice su dužne Komisiji proslijediti tekst nacionalnog propisa koji usvoje iz oblasti koju pokriva ova Direktiva.

Član 8.

Ova Direktiva stupa na snagu 30 dana nakon objavljivanja u "Službenom glasniku Evropskih zajednica".

Član 9.

Ova Direktiva upućena je državama članicama u skladu sa "Ugovorom o osnivanju Evropske zajednice".

Zaključeno u Luksemburgu, 28. juna 2001. godine

Za Vijeće
Predsjednik
B. ROSENGRE

Adresar

ADRESAR

NADLEŽNIH ORGANA
I
NEVLADINIH ORGANIZACIJA

1. **Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH**
   Sektor za izbjeglice, raseljene osobe i stambenu politiku
   Trg Bosne i Hercegovine br. 1
   71000 SARAJEVO
   Tel. br. (033) 665 899

2. **Izbjeglički centar "Salakovac"**
   Salakovac bb.
   88000 MOSTAR

3. **Ministarstvo sigurnosti**
   Sektor za azil
   Trg Bosne i Hercegovine br. 1
   (ili Obala Kulina Bana 4/2)
   71000 SARAJEVO
   Tel. br. (033) 557 490

4. **Azilantsko-prihvatni centar "Rakovica"**
   Plantaže 53
   Blažuj

5. **Predstavništvo UNHCR-a u BiH**
   Fra Anđela Zvizdovića 1
   Toranj B/5
   71000 SARAJEVO
   Tel: 666 160; faks: 290 390

6. **Uredi Udruženja "Vaša prava BiH"**

   BANJA LUKA
   Vase Pelagića 15
   (051) 226 831
   banjaluka@vasaprava.org

BIHAĆ
Bihaćkih branilaca 5
(037) 314 059
bihac@vasaprava.org

BIJELJINA
Karađorđeva 41
(055) 213 193
bijeljina@vasaprava.org

BOSANSKI PETROVAC
Bosanska 110
(037) 881 248
bpetrovac@vasaprava.org

DOBOJ
Svetog Save 4
(053) 236 012
doboj@vasaprava.org

GORAŽDE
Titova 2
(038) 220 544
gorazde@vasaprava.org

LIVNO
Gabrijela Jurkića bb
(034) 203 172
livno@vasaprava.org

MOSTAR
Mladena Balorde 35
(036) 558 580
mostar@vasaprava.org

PRIJEDOR
Save Kovačevića 12
(052) 241 290
prijedor@vasaprava.org

SARAJEVO
Dolina 9
(033) 260 360
sarajevo@vasaprava.org

SREBRENICA
Maršala Tita bb
(056) 440 998
srebrenca@vasaprava.org

TRAVNIK
Bosanska 58
(030) 518 848
travnik@vasaprava.org

TREBINJE
Carine 3
(059) 223 637
trebinje@vasaprava.org

TUZLA
Fra Grge Martića 8
(035) 277 170
tuzla@vasaprava.org

ZENICA
Trg Bosne i Hercegovine 1
(032) 404 520
zenica@vasaprava.org

ZVORNIK
Svetog Save 56
(056) 210 403
zvornik@vasaprava.org

7. **Fondacija "Bosanskohercegovačka inicijativa žena"**
Fra Anđela Zvizdovića 1
Toranj B
71000 SARAJEVO